

XXIX sesja V kadencji Sejmiku Województwa Podkarpackiego odbędzie się w dniu **28 listopada 2016 roku, (poniedziałek) o godzinie 11<sup>00</sup>** w sali audytoryjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego przy al. Łukasza Cieplińskiego 4 w Rzeszowie.

Porządek obrad przewiduje:

1. Otwarcie sesji.
2. Przyjęcie protokołu XXVIII sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego.
3. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r.
4. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2016-2030.
5. Debata nad projektem budżetu Województwa Podkarpackiego na 2017 r.
6. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczącego planowanej reformy oświatowej.
7. Podjęcie uchwały w sprawie nadania Panu Profesorowi dr. hab. n. med. Stanisławowi Wosiowi Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”.
8. Podjęcie uchwały w sprawie nadania Panu Rafałowi Wilkowi Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”.
9. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Gminy Trzebownisko z budżetu Województwa Podkarpackiego.
10. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany obszaru aglomeracji Hyżne.
11. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany obszaru aglomeracji Nowa Sarzyna oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Wola Zarczycka.
12. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia planu kontroli Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2017 rok.
13. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr XXI/353/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 kwietnia 2012 r., zmienioną uchwałą Nr XXXIV/626/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2013 r., w sprawie określenia terminów zakończenia zbiorów roślin uprawnych na terenie województwa podkarpackiego.
14. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu.
15. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Statucie Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.
16. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy.
17. Podjęcie uchwały w sprawie uchylenia uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXVII/474/16 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie połączenia Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie z Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.
18. Podjęcie uchwały w sprawie połączenia Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie z Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.
19. Podjęcie uchwały w sprawie połączenia Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu ze Szpitalem Wojewódzkim OLK w Przemyślu wraz z autopoprawką.

20. Podjęcie uchwały w sprawie Programu współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017.
21. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu w ramach Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020.
22. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.
23. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przeznaczenie do sprzedaży w drodze przetargu nieruchomości zabudowanej położonej w Krośnie, obr. Krościenko Niżne.
24. Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3).
25. Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia zadania realizacji Projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja” w zakresie utrzymania i rozwoju Portalu dla w/w Projektu.
26. Prezentacja raportu pt. „Indeks Sprawności Ochrony Zdrowia 2016”.
27. Informacja o wynikach finansowych Szpitali za dziewięć miesięcy 2016 roku oraz ocena działań naprawczych podejmowanych przez Dyrektorów Szpitali.
28. Sprawozdanie z wyjazdów zagranicznych pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz przyjmowanych osób i delegacji przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – za III kwartał 2016 r.
29. Podsumowanie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 – stan na dzień 30 września 2016r.
30. Informacja o realizacji zadań z zakresu szacowania i wypłacania odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne na terenach niewchodzących w skład obwodów łowieckich.
31. Informacja o stopniu realizacji Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020 (SRW).
32. Informacja o stanie realizacji projektów przewidzianych do finansowania ze środków Banku Światowego w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły.
33. Informacja Przewodniczącego Sejmiku Województwa Podkarpackiego z zakresu analizy oświadczeń majątkowych złożonych przez radnych Województwa Podkarpackiego według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku – uzupełnienie.
34. Informacja z działalności Zarządu Województwa Podkarpackiego V kadencji w okresie od 12 października 2016 r. do 16 listopada 2016 r.
35. Informacja Zarządu Województwa Podkarpackiego o realizacji uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego podjętych na XXVIII sesji w dniu 24 października 2016 r.
36. Interpelacje i zapytania radnych.
37. Wnioski i oświadczenia radnych.
38. Zamknięcie sesji.

**Przewodniczący Sejmiku  
Województwa Podkarpackiego**

**Jerzy Cypryś**



**UCHWAŁA NR .../.../16  
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO  
z dnia .....2016 r.**

**w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r.**

Na podstawie art. 18 pkt 6 i art. 61 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486 j.t.), art. 211 i art. 212 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 poz. 885 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr XVII/312/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego na 2016 r.

**Sejmik Województwa Podkarpackiego  
uchwala, co następuje:**

§ 1

1. **Zmniejsza się plan dochodów** budżetu Województwa Podkarpackiego na 2016 r. o kwotę **45.258.164,-zł**, w tym:
  - 1) *dochodów bieżących o kwotę 29.422.652,-zł,*
  - 2) *dochodów majątkowych o kwotę 15.835.512,-zł.*
2. W ramach zmniejszenia, o którym mowa w ust. 1 zmniejsza się plan dochodów, w dziale 758 – Różne rozliczenia o kwotę **45.258.164,-zł**, z tego:
  - 1) w rozdziale 75862 – Program Operacyjny Kapitał Ludzki z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki o kwotę **8.490,-zł** (dochody bieżące),
  - 2) w rozdziale 75863 – Regionalne Programy Operacyjne 2014-2020 finansowane z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego z tytułu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na realizację projektów własnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 o kwotę **20.742.815,-zł** (dochody bieżące – 4.907.303,-zł, dochody majątkowe – 15.835.512,-zł),

3) w rozdziale 75864 - Regionalne Programy Operacyjne 2014-2020 finansowane z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego o kwotę **24.506.859,-zł** (dochody bieżące), w tym z tytułu:

- a) dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 o kwotę 19.004.733,-zł,
- b) dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie wydatków objętych Pomocą Techniczną Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 o kwotę 5.502.126,-zł.

**3. Zwiększa się plan dochodów** budżetu Województwa Podkarpackiego na 2016 r. o kwotę **8.741.227,-zł**, w tym:

- 1) *dochodów bieżących o kwotę **39.056,-zł**,*
- 2) *dochodów majątkowych o kwotę **8.702.171,-zł**.*

**4.** W ramach zwiększenia, o którym mowa w ust. 3 zwiększa się plan dochodów, z tego:

1) w dziale 600 – Transport i łączność w rozdziale 60013 – Drogi publiczne wojewódzkie z tytułu wpływu środków z funduszu prewencyjnego ubezpieczyciela mienia zarządzanego przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie o kwotę **15.602,-zł** (dochody bieżące),

2) w dziale 758 – Różne rozliczenia o kwotę **8.725.625,-zł**, z tego:

a) w rozdziale 75801 – Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa o kwotę **23.454,-zł** (dochody bieżące),

b) w rozdziale 75863 – Regionalne Programy Operacyjne 2014-2020 finansowane z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 o kwotę **8.500.000,-zł** (dochody majątkowe),

c) w rozdziale 75864 - Regionalne Programy Operacyjne 2014-2020 finansowane z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 o kwotę **202.171,-zł** (dochody majątkowe).

**5. Zmiany planu dochodów w szczególności dział, rozdział, paragraf określa załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.**

**6. Zmniejsza się plan wydatków** budżetu Województwa Podkarpackiego na 2016 r. o kwotę **47.329.577,-zł**, w tym:

- 1) wydatków bieżących o kwotę **30.680.117,-zł**,
- 2) wydatków majątkowych o kwotę **16.649.460,-zł**.

**7.** W ramach zmniejszenia, o którym mowa w ust. 6 zmniejsza się plan wydatków, z tego:

- 1) w dziale 150 – Przetwórstwo przemysłowe w rozdziale 15011 - Rozwój przedsiębiorczości o kwotę **669.961,-zł**, w tym:
  - a) wydatki bieżące **669.961,-zł**  
w tym dotacje na zadania bieżące **669.961,-zł**
  - b) wydatki majątkowe -
- 2) w dziale 600 – Transport i łączność w rozdziale 60013 – Drogi publiczne wojewódzkie o kwotę **1.969.447,-zł**, w tym:
  - a) wydatki bieżące -
  - b) wydatki majątkowe **1.969.447,-zł**  
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne **1.969.447,-zł**  
z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych -
- 3) w dziale 630 – Turystyka w rozdziale 63095 – Pozostała działalność o kwotę **20.000,-zł**, w tym:
  - a) wydatki bieżące **20.000,-zł**  
wydatki jednostek budżetowych **20.000,-zł**  
z tego na:
    - wynagrodzenia i składki od nich naliczane -
    - wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań **20.000,-zł**
  - b) wydatki majątkowe -
- 4) w dziale 720 – Informatyka w rozdziale 72095 – Pozostała działalność o kwotę **19.587.316,-zł**, w tym:

a) wydatki bieżące	<b>4.907.303,-zł</b>
wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	<b>4.907.303,-zł</b>
b) wydatki majątkowe	<b>14.680.013,-zł</b>
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>14.680.013,-zł</b>
z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	<b>14.680.013,-zł</b>
5) w dziale 750 – Administracja publiczna w rozdziale 75018 – Urzędy marszałkowskie o kwotę <b>6.473.091,-zł</b> , w tym:	
a) wydatki bieżące	<b>6.473.091,-zł</b>
wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	<b>6.473.091,-zł</b>
b) wydatki majątkowe	-
6) w dziale 801 – Oświata i wychowanie w rozdziale 80195 - Pozostała działalność o kwotę <b>2.008.948,-zł</b> , w tym:	
a) wydatki bieżące	<b>2.008.948,-zł</b>
w tym dotacje na zadania bieżące	<b>2.008.948,-zł</b>
b) wydatki majątkowe	-
7) w dziale 851 – Ochrona zdrowia w rozdziale 85195 – Pozostała działalność o kwotę <b>455.296,-zł</b> , w tym:	
a) wydatki bieżące	<b>455.296,-zł</b>
w tym dotacje na zadania bieżące	<b>455.296,-zł</b>
b) wydatki majątkowe	-
8) w dziale 852 – Pomoc społeczna o kwotę <b>10.920.258,-zł</b> , z tego:	
a) w rozdziale 85217 – Regionalne ośrodki polityki społecznej o kwotę <b>49.000,-zł</b> , w tym:	
aa) wydatki bieżące	<b>49.000,-zł</b>
wydatki jednostek budżetowych	<b>49.000,-zł</b>
z tego na:	
- wynagrodzenia i składki od nich naliczane	<b>23.000,-zł</b>
- wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	<b>26.000,-zł</b>
ab) wydatki majątkowe	-
b) w rozdziale 85295 – Pozostała działalność o kwotę <b>10.871.258,-zł</b> , w tym:	
ba) wydatki bieżące	<b>10.871.258,-zł</b>

w tym dotacje na zadania bieżące	<b>10.871.258,-zł</b>
bb) wydatki majątkowe	-
9) w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w rozdziale 85395 – Pozostała działalność o kwotę <b>5.007.760,-zł</b> , w tym:	
a) wydatki bieżące	<b>5.007.760,-zł</b>
w tym dotacje na zadania bieżące	<b>5.007.760,-zł</b>
b) wydatki majątkowe	-
10) w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w rozdziale 92118 – Muzea o kwotę <b>217.500,-zł</b> , w tym:	
a) wydatki bieżące	<b>217.500,-zł</b>
w tym dotacje na zadania bieżące	<b>217.500,-zł</b>
b) wydatki majątkowe	-

**8. Zwiększa się plan wydatków** budżetu Województwa Podkarpackiego na 2016 r. o kwotę **10.812.640,-zł**, w tym:

- 1) *wydatków bieżących o kwotę **339.827,-zł**,*
- 2) *wydatków majątkowych o kwotę **10.472.813,-zł**.*

**9.** W ramach zwiększenia, o którym mowa w ust. 8 zwiększa się plan wydatków, z tego:

- 1) w dziale 150 – Przetwórstwo przemysłowe w rozdziale 15011 - Rozwój przedsiębiorczości o kwotę **8.500.000,-zł**, w tym:
 

a) wydatki bieżące	-
b) wydatki majątkowe	<b>8.500.000,-zł</b>
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>8.500.000,-zł</b>
z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	-
- 2) w dziale 600 – Transport i łączność w rozdziale 60013 – Drogi publiczne wojewódzkie o kwotę **15.602,-zł**, w tym:
 

a) wydatki bieżące	<b>15.602,-zł</b>
wydatki jednostek budżetowych	<b>15.602,-zł</b>
z tego na:	
- wynagrodzenia i składki od nich naliczane	-
- wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	<b>15.602,-zł</b>
b) wydatki majątkowe	-

3) w dziale 630 – Turystyka w rozdziale 63095 – Pozostała działalność o kwotę <b>20.000,-zł</b> , w tym:	
a) wydatki bieżące	<b>20.000,-zł</b>
w tym dotacje na zadania bieżące	<b>20.000,-zł</b>
b) wydatki majątkowe	-
4) w dziale 720 – Informatyka w rozdziale 72095 – Pozostała działalność o kwotę <b>38.384,-zł</b> , w tym:	
a) wydatki bieżące	<b>9.014,-zł</b>
wydatki na programy finansowane z udziałem	
środków UE i źródeł zagranicznych	<b>9.014,-zł</b>
b) wydatki majątkowe	<b>29.370,-zł</b>
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>29.370,-zł</b>
z tego na programy finansowane z udziałem	
środków UE i źródeł zagranicznych	<b>29.370,-zł</b>
5) w dziale 750 – Administracja publiczna w rozdziale w rozdziale 75018 – Urzędy marszałkowskie o kwotę <b>181.257,-zł</b> , w tym:	
a) wydatki bieżące	<b>181.257,-zł</b>
wydatki jednostek budżetowych	<b>181.257,-zł</b>
z tego na:	
- wynagrodzenia i składki od nich naliczane	-
- wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	<b>181.257,-zł</b>
b) wydatki majątkowe	-
6) w dziale 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa o kwotę <b>200.000,-zł</b> , w tym:	
a) w rozdziale 75404 – Komendy wojewódzkie Policji o kwotę <b>120.000,-zł</b> , w tym:	
aa) wydatki bieżące	-
ab) wydatki majątkowe	<b>120.000,-zł</b>
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>120.000,-zł</b>
z tego na programy finansowane z udziałem	
środków UE i źródeł zagranicznych	-
b) w rozdziale 75406 – Straż Graniczna o kwotę <b>80.000,-zł</b> , w tym:	
ba) wydatki bieżące	-
bb) wydatki majątkowe	<b>80.000,-zł</b>
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>80.000,-zł</b>

z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	-
7) w dziale 801 – Oświata i wychowanie o kwotę <b>51.156,-zł</b> , z tego:	
a) w rozdziale 80111 – Gimnazja specjalne o kwotę <b>23.454,-zł</b> , w tym:	
aa) wydatki bieżące	<b>23.454,-zł</b>
wydatki jednostek budżetowych	<b>23.454,-zł</b>
z tego na:	
- wynagrodzenia i składki od nich naliczane	<b>23.454,-zł</b>
- wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	-
ab) wydatki majątkowe	-
b) w rozdziale 80195 – Pozostała działalność o kwotę <b>27.702,-zł</b> , w tym:	
ba) wydatki bieżące	-
bb) wydatki majątkowe	<b>27.702,-zł</b>
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>27.702,-zł</b>
z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	-
8) w dziale 851 – Ochrona zdrowia o kwotę <b>1.452.272,-zł</b> , z tego:	
a) w rozdziale 85111 – Szpitale ogólne o kwotę <b>1.372.272,-zł</b> , w tym:	
aa) wydatki bieżące	-
ab) wydatki majątkowe	<b>1.372.272,-zł</b>
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>1.372.272,-zł</b>
z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	-
b) w rozdziale 85120 – Lecznictwo psychiatryczne o kwotę <b>80.000,-zł</b> , w tym:	
ba) wydatki bieżące	-
bb) wydatki majątkowe	<b>80.000,-zł</b>
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>80.000,-zł</b>
z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	-
9) w dziale 852 – Pomoc społeczna o kwotę <b>218.914,-zł</b> , z tego:	
a) w rozdziale w rozdziale 85217 – Regionalne ośrodki polityki społecznej o kwotę <b>49.000,-zł</b> , w tym:	
aa) wydatki bieżące	-
ab) wydatki majątkowe	<b>49.000,-zł</b>

w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>49.000,-zł</b>
z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	-
b) w rozdziale 85295 – Pozostała działalność o kwotę <b>169.914,-zł</b> , w tym:	
ba) wydatki bieżące	-
bb) wydatki majątkowe	<b>169.914,-zł</b>
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>169.914,-zł</b>
z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	-
10) w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w rozdziale 85395 – Pozostała działalność o kwotę <b>4.555,-zł</b> , w tym:	
a) wydatki bieżące	-
b) wydatki majątkowe	<b>4.555,-zł</b>
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>4.555,-zł</b>
z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	-
11) w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego o kwotę <b>130.500,-zł</b> , z tego:	
a) w rozdziale 92110 – Galerie i biura wystaw artystycznych o kwotę <b>6.000,-zł</b> , w tym:	
aa) wydatki bieżące	<b>6.000,-zł</b>
w tym dotacje na zadania bieżące	<b>6.000,-zł</b>
ab) wydatki majątkowe	-
b) w rozdziale 92114 – Pozostałe instytucje kultury o kwotę <b>40.000,-zł</b> , w tym:	
ba) wydatki bieżące	-
bb) wydatki majątkowe	<b>40.000,-zł</b>
w tym inwestycje i zakupy inwestycyjne	<b>40.000,-zł</b>
z tego na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych	-
c) w rozdziale 92118 – Muzea o kwotę <b>84.500,-zł</b> , w tym:	
ca) wydatki bieżące	<b>84.500,-zł</b>
w tym dotacje na zadania bieżące	<b>84.500,-zł</b>
cb) wydatki majątkowe	-



**10. Zmiany planu wydatków w szczególności dział, rozdział, paragraf określa załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.**

§ 2

**1. Dotacje określone w:**

- 1) § 1 ust. 7 pkt 1 w kwocie 669.961,-zł stanowią dotacje celowe dla beneficjentów realizujących projekty w ramach:
  - a) Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 8.490,-zł
  - b) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (współfinansowanie z budżetu państwa dla j.s.t.) - dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 661.471,-zł,
- 2) § 1 ust. 7 pkt 6 stanowią dotacje celowe dla beneficjentów realizujących projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w kwocie 2.008.948,-zł, w tym dla:
  - a) jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 462.949,-zł,
  - b) jednostek sektora finansów publicznych (współfinansowanie z budżetu państwa dla j.s.t.) w kwocie 1.545.999,-zł,
- 3) § 1 ust. 7 pkt 7 stanowią dotacje celowe dla beneficjentów realizujących projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w kwocie 455.296,-zł, w tym dla:
  - a) jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 227.648,-zł,
  - b) jednostek sektora finansów publicznych (współfinansowanie z budżetu państwa dla j.s.t.) w kwocie 227.648,-zł,
- 4) § 1 ust. 7 pkt 8 lit. b stanowią dotacje celowe dla beneficjentów realizujących projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w kwocie 10.871.258,-zł, w tym dla:
  - a) jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 9.040.497,-zł,
  - b) jednostek sektora finansów publicznych (współfinansowanie z budżetu państwa dla j.s.t.) w kwocie 1.830.761,-zł,

- 5) § 1 ust. 7 pkt 9 stanowią dotacje celowe dla beneficjentów realizujących projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w kwocie 5.007.760,-zł, w tym dla:
  - a) jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 3.331.857,-zł,
  - b) jednostek sektora finansów publicznych (współfinansowanie z budżetu państwa dla j.s.t.) w kwocie 1.675.903,-zł,
- 6) § 1 ust. 7 pkt 10 stanowią dotację celową dla jednostki sektora finansów publicznych - Muzeum Podkarpackiego w Krośnie na realizację wskazanych zadań i programów – zadanie pn. „Rewitalizacja elewacji i dachu oraz wymiana systemów bezpieczeństwa ppoż., antywłamaniowego oraz CCTV w zabytkowym budynku Muzeum Podkarpackiego w Krośnie" w kwocie 217.500,-zł,
- 7) § 1 ust. 9 pkt 3 stanowią dotację celową dla jednostki sektora finansów publicznych - Województwa Świętokrzyskiego beneficjenta projektu pn. „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej - promocja" z przeznaczeniem na utrzymanie portalu internetowego w kwocie 20.000,-zł,
- 8) § 1 ust. 9 pkt 11 lit. a stanowią dotację podmiotową dla jednostki sektora finansów publicznych – Galerii Sztuki Współczesnej w Przemyślu w kwocie 6.000,-zł,
- 9) § 1 ust. 9 pkt 11 lit. c stanowią dotację podmiotową dla jednostki sektora finansów publicznych – Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu w kwocie 84.500,-zł.

**2. Wydatki bieżące na programy finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych określone w:**

- 1) § 1 ust. 7 pkt 4 stanowią wydatki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego przeznaczone na realizację projektu własnego pn. „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 - dotacje dla partnerów projektu - jednostek samorządu terytorialnego w kwocie 4.907.303,-zł,
- 2) § 1 ust. 7 pkt 5 stanowią wydatki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w kwocie 6.473.091,-zł przeznaczone na realizację projektów własnych w ramach Pomocy Technicznej RPO WP na lata 2014-2020, w tym:

- a) projektu pn. „Podnoszenie kwalifikacji pracowników oraz wsparcie funkcjonowania UMWP w Rzeszowie w realizacji RPO WP w 2016 r.” w kwocie 1.779.480,-zł (wydatki finansowane dotacji celowej z budżetu państwa – 1.512.558,-zł, środków własnych Samorządu Województwa – 266.922,-zł),
  - b) projektu pn. „Zatrudnienie pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie zaangażowanych w realizację RPO WP w 2016 r.” w kwocie 4.062.048,-zł (wydatki finansowane dotacji celowej z budżetu państwa – 3.452.739,-zł, środków własnych Samorządu Województwa – 609.309,-zł),
  - c) projektu pn. „Wsparcie procesu ewaluacji RPO WP 2014-2020 w roku 2016” w kwocie 631.563,-zł (wydatki finansowane dotacji celowej z budżetu państwa - 536.829,-zł, środków własnych Samorządu Województwa - 94.734,-zł) wraz ze zmianą nazwy zadania. Zadanie otrzymuje nazwę „Wsparcie procesu ewaluacji RPO WP 2014-2020 w latach 2016 -2017”,
- 3) § 1 ust. 9 pkt 4 stanowią wydatki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z przeznaczeniem na zwrot do Ministerstwa Rozwoju odsetek od dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości dotyczącej realizacji projektu pn. „PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w kwocie 9.014,-zł.

### **3. Wydatki majątkowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne** określone w:

- 1) § 1 ust. 7 pkt 2 stanowią wydatki Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie w kwocie 1.969.447,-zł przeznaczone na:
  - a) realizację zadania pn. „Opracowanie dokumentacji projektowych i uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych” w kwocie 1.519.447,-zł,
  - b) realizację zadania pn. „Przygotowanie i realizacja budowy nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 987 Kolbuszowa - Sędziszów Małopolski w m. Sędziszów Małopolski - realizowanego w ramach projektu POLiŚ 7.1-30 "Modernizacja linii kolejowej E30/C-E30, odcinek Kraków - Rzeszów, etap III" w kwocie 450.000,-zł,

- 2) § 1 ust. 9 pkt 1 stanowią dotacje celowe na rzecz beneficjentów osi priorytetowych I-VI RPO WP na lata 2014-2020 realizujących projekty o charakterze innym niż rewitalizacyjny - jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 8.500.000,-zł,
- 3) § 1 ust. 9 pkt 6 lit a stanowią dotację celową dla jednostki sektora finansów publicznych, Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie - wpłatę na fundusz wsparcia z przeznaczeniem na zakup sprzętu i wyposażenia specjalistycznego w kwocie 120.000,-zł,
- 4) § 1 ust. 9 pkt 6 lit b stanowią dotację celową dla jednostki sektora finansów publicznych, Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej w Przemyśle - wpłatę na fundusz wsparcia z przeznaczeniem na zakup sprzętu i wyposażenia specjalistycznego w kwocie 80.000,-zł,
- 5) § 1 ust. 9 pkt 7 lit. b stanowią dotacje celowe dla beneficjentów realizujących projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 - jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 27.702,-zł,
- 6) § 1 ust. 9 pkt 8 lit. a stanowią dotację celową dla jednostki sektora finansów publicznych - Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie z przeznaczeniem na realizację zadania pn. „Unowocześnienie posiadanego systemu zarządzania radioterapią ARIA w Podkarpackim Centrum Onkologii” w kwocie 1.372.272,-zł,
- 7) § 1 ust. 9 pkt 8 lit. b stanowią dotację celową dla jednostki sektora finansów publicznych - Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychicznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy z przeznaczeniem na realizację zadania pn. „Przebudowa budynku nr 3 A w celu utworzenia stanowiska do mycia pojazdów transportowych w garażu podziemnym wraz z zakupem pojazdu akumulatorowego - wózka gospodarczego” w kwocie 80.000,-zł,
- 8) § 1 ust. 9 pkt 9 lit. a stanowią wydatki Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie z przeznaczeniem na wykonanie sieci teleinformatycznej (wraz z zakupem nowej centrali) oraz komputerowej w nowej siedzibie w kwocie 49.000,-zł,
- 9) § 1 ust. 9 pkt 9 lit. b stanowią dotacje celowe dla beneficjentów realizujących projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w kwocie 169.914,-zł, w tym dla:

- a) jednostek spoza sektora finansów publicznych w kwocie 98.673,-zł,
  - b) jednostek sektora finansów publicznych (współfinansowanie z budżetu państwa dla j.s.t.) w kwocie 71.241,-zł,
- 10) § 1 ust. 9 pkt 10 stanowią dotacje celowe dla jednostek spoza sektora finansów publicznych - beneficjentów realizujących projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w kwocie 4.555,-zł,
- 11) § 1 ust. 9 pkt 11 lit. b stanowią dotację celową dla jednostki sektora finansów publicznych - Arboretum i Zakładu Fizjografii w Bolestraszcach z przeznaczeniem na realizację zadania pn. „Budowa szerokopasmowej sieci teleinformatycznej w technologii światłowodowej” w kwocie 40.000,-zł.

**4. Wydatki majątkowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z udziałem środków UE i źródeł zagranicznych określone w:**

- 1) § 1 ust. 7 pkt 4 stanowią wydatki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego przeznaczone na realizację projektu własnego pn. „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w kwocie 14.680.013,-zł, w tym:
- a) dotacje dla partnerów projektu - jednostek samorządu terytorialnego w kwocie 8.395.500,-zł,
  - b) pozostałe wydatki dotyczące projektu w kwocie 6.284.513,-zł realizowane przez:
    - ba) Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w kwocie 5.356.711,-zł,
    - bb) Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie w kwocie 927.802,-zł
- 2) § 1 ust. 9 pkt 4 stanowią wydatki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z przeznaczeniem na zwrot do Ministerstwa Finansów części dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości dotyczącej realizacji projektu pn. „PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w kwocie 29.370,-zł.

### § 3

Określa się maksymalną wysokość poręczeń na 2017, których może udzielić Zarząd Województwa Podkarpackiego w roku 2016 do kwoty **5.000.000,-zł**, z przeznaczeniem na poręczenie kredytu w rachunku bieżącym zaciąganego przez wojewódzki samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej.

### § 4

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa.

### § 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

**UZASADNIENIE**  
do projektu Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie  
w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r.

Projekt uchwały został opracowany na podstawie wniosków złożonych przez dyrektorów departamentów zaakceptowanych przez Członków Zarządu Województwa nadzorujących realizację zadań budżetowych oraz na podstawie decyzji Zarządu Województwa.

DOCHODY						
Dział	Rozdział	Zmniejszenia /kwota w zł/	Zwiększenia /kwota w zł/	Źródło	Jednostka realizująca	Uwagi/Uzasadnienie
600	60013		15 602	Dochody z tytułu wpływu środków z funduszu prewencyjnego ubezpieczyciela mienia zarządzanego przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie (§ 0970).	Urząd Marszałkowski /Dep. DT	Wraz ze zwiększeniem planu wydatków w dziale 600 w rozdziale 60013.
758	75801		23 454	Dochody z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa - część oświatowa (§ 2920).	Urząd Marszałkowski /Dep. EN	Decyzja Ministra Rozwoju i Finansów. Wraz ze zwiększeniem planu wydatków w dziale 801 w rozdziale 80111.
	75862	-8 490		Dotacja celowa z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach PO KL (§ 2009).	Urząd Marszałkowski/ Dep. Zarządzania RPO	Wraz ze zmniejszeniem planu wydatków w dziale 150 w rozdziale 15011. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b>
	75863	-2 082 149		Dochody z tytułu środków pochodzących z budżetu UE na realizację projektów drogowych w ramach RPO WP na lata 2014-2020 (§ 6257).		
	75863	-18 660 666		Dochody z tytułu środków pochodzących z budżetu UE związane z realizacją projektu pn. "Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)" w ramach RPO WP na lata 2014-2020 (§ 2007 - 4.907.303,-zł, § 6257 - 5.357.863,-zł, § 6207 - 8.395.500,-zł).		Wraz ze zmniejszeniem planu wydatków w dziale 720 w rozdziale 72095. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b>
	75863		8 500 000	Dochody z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (§ 6209).		Wraz z ustaleniem planu wydatków w dziale 150 w rozdziale 15011. <b>Przedsięwzięcie planowane do wprowadzenia do WPF.</b>

758	75864	-18 830 266		Dotacja celowa z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach RPO WP na lata 2014-2020 (§ 2009).	Urząd Marszałkowski/ Dep. Zarządzania RPO	Wraz ze zmniejszeniem planu wydatków. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b>
	75864	-5 502 126		Dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie wydatków objętych Pomocą Techniczną RPO WP na lata 2014-2020 (§ 2058).	Urząd Marszałkowski /Dep. Zarządzania RPO	Wraz ze zmniejszeniem planu wydatków w dziale 750 w rozdziale 75018. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b>
		-174 467	202 171	Zmiany w planie dochodów z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach RPO WP na lata 2014-2020 poprzez: 1) zmniejszenie planu dochodów bieżących (§ 2009), 2) zwiększenie planu dochodów majątkowych (§ 6209).		Wraz ze zmianą planu wydatków w dziale 801 rozdziale 80195, dziale 852 rozdziale 85295, dziale 853 rozdziale 85395. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b>
<b>Suma</b>		<b>-45 258 164</b>	<b>8 741 227</b>			
<b>Ogółem plan dochodów</b>		<b>-36 516 937</b>				

WYDATKI						
Dział	Rozdział	Zmniejszenia /kwota w zł/	Zwiększenia /kwota w zł/	Przeznaczenie	Jednostka realizująca	Uwagi/Uzasadnienie
150	15011	-18 830 266		Zmniejszenie planu dotacji celowych dla beneficjentów realizujących projekty w ramach RPO WP na lata 2014-2020.	WUP	Dostosowanie planu wydatków do zapotrzebowania zgłoszonego przez beneficjentów. Przesunięcie wydatków na lata przyszłe. Wraz ze zmniejszeniem planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75864. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b>
801	80195					
851	85195					
852	85295					
853	85395					
150	15011	-8 490		Zmniejszenie planu dotacji celowych dla beneficjentów realizujących projekty w ramach PO KL - dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych (§ 2009).	Urząd Marszałkowski /Dep. RR	Oszczędności w zaplanowanych wydatkach. Wraz ze zmniejszeniem planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75862. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b>



WYDATKI						
Dział	Rozdział	Zmniejszenia /kwota w zł/	Zwiększenia /kwota w zł/	Przeznaczenie	Jednostka realizująca	Uwagi/Uzasadnienie
150	15011		8 500 000	Ustalenie planu dotacji celowych na rzecz beneficjentów osi priorytetowych I-VI RPO WP na lata 2014-2020 realizujących projekty o charakterze innym niż rewitalizacyjny - dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych (§ 6209).	Urząd Marszałkowski /Dep. Zarządzania RPO	<b>Nowe przedsięwzięcie planowane do wprowadzenia do WPF.</b> Wrzaz z ustaleniem planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75863.
600	60013	-1 519 447		Zmniejszenie planu wydatków przeznaczonych na realizację zadania pn. "Opracowanie dokumentacji projektowych i uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych" (§ 6050).	PZDW	Przedłużająca się procedura przetargowa warunkująca zawarcie umów na wykonanie prac. Przesunięcie środków na 2017 r.
		-450 000		Zmniejszenie planu wydatków przeznaczonych na realizację zadania pn. "Przygotowanie i realizacja budowy nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 987 Kolbuszowa - Sędziszów Małopolski w m. Sędziszów Małopolski - realizowanego w ramach projektu POIiŚ 7.1-30 "Modernizacja linii kolejowej E30/C-E30, odcinek Kraków - Rzeszów, etap III" (§ 6050 - wydatki finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa).		<b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b> Przesunięcie wydatków na 2017 r. przeznaczonych na wykupy gruntów, spowodowane brakiem decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji drogowej.
			15 602	Zwiększenie planu wydatków bieżących jednostki z przeznaczeniem na zakup opon zimowych do pojazdów patrolowych będących na stanie PZDW i Rejonów Dróg Wojewódzkich w ramach realizowanej umowy ubezpieczenia (§ 4210).		Wydatki finansowane z dochodów ustalonych w dziale 600 w rozdziale 60013.
630	63095	-20 000	20 000	Zmiana w planie wydatków przeznaczonych na utrzymanie projektu pn. "Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej - promocja" tj. na utrzymanie portalu internetowego poprzez: 1) zmniejszenie pozostałych wydatków bieżących (§ 4300), 2) ustalenie planu dotacji celowej dla beneficjenta projektu - Województwa Świętokrzyskiego (§ 2330).	Urząd Marszałkowski /Dep. DT	Zmiany wymagają podjęcia uchwały merytorycznej w sprawie udzielenia dotacji.

WYDATKI						
Dział	Rozdział	Zmniejszenia /kwota w zł/	Zwiększenia /kwota w zł/	Przeznaczenie	Jednostka realizująca	Uwagi/Uzasadnienie
720	72095	-19 587 316		Zmniejszenie planu wydatków przeznaczonych na realizację projektu pn. "Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)" w ramach RPO WP na lata 2014-2020, w tym: 1) dotacji dla partnerów projektu - 13.302.803,-zł (§ 2057 - 4.907.303,-zł, § 6257 - 8.395.500,-zł), 2) pozostałych wydatków związanych z realizacją projektu - 6.284.513,-zł, w tym realizowanych przez: - Urząd Marszałkowski - 5.356.711,-zł, - WODGiK - 927.802,-zł. Wydatki finansowane ze środków pochodzących z budżetu UE - 18.660.666,-zł oraz ze środków własnych - 926.650,-zł	Urząd Marszałkowski /Dep. SI	Wraz ze zmniejszeniem planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75863. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b> Zmniejszenie związane z rezygnacją Powiatu Jasielskiego i Krośnieńskiego z uczestnictwa w realizacji projektu i dostosowaniem limitów wydatków w poszczególnych latach do przewidywanego harmonogramu realizacji projektu. Przeniesienie części wydatków na lata przyszłe.
			38 384	Ustalenie planu wydatków na zwrot do Ministerstwa Rozwoju i Ministerstwa Finansów części dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami dotyczącej realizacji projektu pn. "PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej" w ramach RPO WP na lata 2014-2020 (§ 4569 - 9.014,-zł, § 6667 - 29.370,-zł).		Zwrot związany z nałożeniem przez Instytucję Zarządzającą korekty finansowej.
750	75018	-1 779 480		Zmniejszenie planu wydatków przeznaczonych na realizację projektu własnego pn. "Podnoszenie kwalifikacji pracowników oraz wsparcie funkcjonowania UMWP w Rzeszowie w realizacji RPO WP w 2016 r." w ramach Pomocy Technicznej RPO WP na lata 2014-2020.	Urząd Marszałkowski /Dep. OR	<b>Wraz ze zmniejszeniem planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75864.</b> <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b> Oszczędności w zaplanowanych wydatkach na 2016 r. Przeniesienie wydatków na lata przyszłe.
		-4 062 048		Zmniejszenie planu wydatków przeznaczonych na realizację projektu własnego pn. "Zatrudnienie pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie zaangażowanych w realizację RPO WP w 2016 r." w ramach Pomocy Technicznej RPO WP na lata 2014-2020.		Wraz ze zmniejszeniem planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75864. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b> Oszczędności w zaplanowanych wydatkach na 2016 r. Przeniesienie wydatków na lata przyszłe.

WYDATKI						
Dział	Rozdział	Zmniejszenia /kwota w zł/	Zwiększenia /kwota w zł/	Przeznaczenie	Jednostka realizująca	Uwagi/Uzasadnienie
750	75018	-631 563		Zmniejszenie wydatków przeznaczonych na realizację projektu własnego pn. "Wsparcie procesu ewaluacji RPO WP 2014-2020 w roku 2016" w ramach Pomocy Technicznej RPO WP na lata 2014-2020 (wydatki finansowane z: środków pochodzących z budżetu UE - 536.829,-zł, środków własnych Samorządu Województwa - 94.734,-zł) wraz ze zmianą nazwy zadania na "Wsparcie procesu ewaluacji RPO WP 2014-2020 w latach 2016 -2017".	Urząd Marszałkowski /Dep. Zarządzania RPO	Wraz ze zmniejszeniem planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75864. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b> Przesunięcie zadań do realizacji w 2017r., oszczędności. Przeniesienie wydatków na lata przyszłe.
			181 257	Ustalenie planu wydatków na koszty zasądzone prawomocnym wyrokiem sądu na rzecz wykonawcy budowy budynku Urzędu Marszałkowskiego tj. firmy "Polimex - Mostostal".	Urząd Marszałkowski /Dep. RG	Wyrok sądowy - zwrot części potrąconych przez UMWP kar naliczonych wykonawcy inwestycji.
754	75404		120 000	Zwiększenie planu wydatków majątkowych na wpłatę na Fundusz Wsparcia Policji (§ 6170).	Urząd Marszałkowski /Dep. OR	Na zakup sprzętu i wyposażenia specjalistycznego.
	75406		80 000	Zwiększenie planu wydatków majątkowych na wpłatę na Fundusz Wsparcia Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej (§ 6170).		Na zakup sprzętu i wyposażenia specjalistycznego.
801	80111		23 454	Ustalenie planu wydatków z przeznaczeniem na gratyfikację należną dyrektorowi Zespołu Szkół przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 w Rzeszowie za uzyskanie honorowego profesora oświaty (§ 4010).	ZS Nr 1 w Rzeszowie	Wydatki finansowane z dochodów ustalonych w dziale 758 w rozdziale 75801.
801 852 853	80195 85295 85395	-174 467	202 171	Zmiany w planie wydatków przeznaczonych na dotacje celowe dla beneficjentów realizujących projekty w ramach RPO WP na lata 2014-2020 poprzez: 1) przesunięcie planu dotacji z bieżących na majątkowe - 174.467,-zł, 2) zwiększenie planu dotacji majątkowych - 27.704,-zł.	WUP	Wraz ze zmianą planu dochodów w dziale 758 w rozdziale 75864. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b> Dostosowanie planu wydatków do potrzeb wynikających z rozstrzygniętych i planowanych do rozstrzygnięcia konkursów oraz zawartych umów o dofinansowanie realizacji projektów w ramach RPO WP.
851	85111		1 372 272	Ustalenie planu dotacji celowej dla Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie na realizację zadania pn. "Unowocześnienie posiadanego systemu zarządzania radioterapią ARIA w Podkarpackim Centrum Onkologii" (§ 6220).	Urząd Marszałkowski /Dep. OZ	<b>Nowe zadanie.</b> Stan techniczny obecnie wykorzystywanego systemu zarządzania i weryfikacji powoduje utrudnienia i spowalnia przygotowanie pacjentów do radioterapii.

WYDATKI						
Dział	Rozdział	Zmniejszenia /kwota w zł/	Zwiększenia /kwota w zł/	Przeznaczenie	Jednostka realizująca	Uwagi/Uzasadnienie
851	85120		80 000	Ustalenie planu dotacji celowej dla Wojewódzkiego Szpitala Psychicznego im. Prof. Eugeniusza Brzezińskiego w Żurawicy na realizację zadania pn. "Przebudowa budynku nr 3 A w celu utworzenia stanowiska do mycia pojazdów transportowych w garażu podziemnym wraz z zakupem pojazdu akumulatorowego - wózka gospodarczego" (§ 6220).	Urząd Marszałkowski /Dep. OZ	<b>Nowe zadanie.</b> Zadanie niezbędne do realizacji w związku z nałożonymi na szpital decyzjami Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.
852	85217	-49 000	49 000	Zmiany w planie wydatków w tym: 1) zmniejszenie planu wydatków przeznaczonych na bieżącą działalność jednostki (§ 4170 - 23.000,-zł, § 4260 - 5.000,-zł, § 4300 - 4.719,-zł, § 4360 - 3.000,-zł, § 4400 - 13.281,-zł), 2) ustalenie planu wydatków majątkowych z przeznaczeniem na wykonanie sieci teleinformatycznej (wraz z zakupem nowej centrali) oraz komputerowej w nowej siedzibie (§ 6050).	ROPS	<b>Nowe zadanie.</b> Konieczność wykonania sieci teleinformatycznej i komputerowej w pomieszczeniach budynku przy ul. Hetmańskiej w Rzeszowie oddanych do użytkowania ROPS w Rzeszowie.
921	92110		6 000	Zwiększenie planu dotacji podmiotowej dla Galerii Sztuki Współczesnej w Przemyślu na dofinansowanie bieżącej działalności w zakresie realizacji zadań statutowych (§ 2480).	Dep. DO/ instytucje kultury	
	92114		40 000	Ustalenie planu dotacji celowej dla Arboretum i Zakładu Fizjografii w Bolestraszcach na realizację zadania pn. "Budowa szerokopasmowej sieci teleinformatycznej w technologii światłowodowej" (§ 6220).		<b>Nowe zadanie.</b> Na wykonanie przyłączy do szybkiego łącza światłowodowego.
	92118		60 000	Zwiększenie planu dotacji podmiotowej dla Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności Muzeum (§ 2480).		

WYDATKI						
Dział	Rozdział	Zmniejszenia /kwota w zł/	Zwiększenia /kwota w zł/	Przeznaczenie	Jednostka realizująca	Uwagi/Uzasadnienie
921	92118		24 500	Ustalenie planu dotacji podmiotowej dla Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu na utrzymanie i remonty - na realizację zadania pn. "Remont pomieszczeń technicznych na pomieszczenia węzłów ciepłowniczych w budynkach: magazynu mebli, magazynu etnografii, budynku byłej stacji uzdatniania wody oraz wymiennikowni zlokalizowanych przy ul. Rogozińskiego 30 w Przemyślu" (§ 2480).	Dep. DO/ instytucje kultury	Nowe zadanie.
		-217 500		Zmniejszenie planu dotacji celowej dla Muzeum Podkarpackiego w Krośnie na realizację wskazanych zadań i programów - na zadanie pn. "Rewitalizacja elewacji i dachu oraz wymiana systemów bezpieczeństwa ppoż., antywłamaniowego oraz CCTV w zabytkowym budynku Muzeum Podkarpackiego w Krośnie" (§ 2800).		Przesunięcie środków na 2017 r. <b>Zmiana dotyczy przedsięwzięcia ujętego w WPF.</b>
<b>Suma</b>		<b>-47 329 577</b>	<b>10 812 640</b>			
<b>Ogółem plan wydatków</b>		<b>-36 516 937</b>				

Ponadto w projekcie uchwały określa się maksymalną wysokość poręczeń na 2017, których może udzielić Zarząd Województwa Podkarpackiego w roku 2016 do kwoty 5.000.000,-zł z przeznaczeniem na poręczenie kredytu w rachunku bieżącym zaciąganego przez wojewódzki samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej.

**Zmiana planu dochodów w szczególności dział, rozdział, paragraf**

<b>PLAN DOCHODÓW</b>					
<b>Dział</b>	<b>Rozdział</b>	<b>zmniejszenia</b>		<b>zwiększenia</b>	
		<b>§</b>	<b>kwota</b>	<b>§</b>	<b>kwota</b>
<b>600</b>	<b>60013</b>		0	0970	15 602
	<b>75801</b>		0	2920	23 454
	<b>75862</b>	2009	-8 490		0
<b>758</b>	<b>75863</b>	2007	-4 907 303	6209	8 500 000
		6207	-8 395 500		0
		6257	-7 440 012		0
	<b>75864</b>	2009	-19 004 733	6209	202 171
		2058	-5 502 126		0
<b>Razem</b>			<b>-45 258 164</b>		<b>8 741 227</b>
<b>w tym:</b>					
<i>dochody bieżące</i>			<i>-29 422 652</i>		<i>39 056</i>
<i>dochody majątkowe</i>			<i>-15 835 512</i>		<i>8 702 171</i>

**Zmiana planu wydatków w szczególności dział, rozdział, paragraf**

PLAN WYDATKÓW					
Dział	Rozdział	zmniejszenia		zwiększenia	
		§	kwota	§	kwota
150	15011	2009	-8 490	6209	8 500 000
		2059	-661 471		0
600	60013	6050	-1 969 447	4210	15 602
630	63095	4300	-20 000	2330	20 000
720	72095	2057	-4 907 303	4569	9 014
		6057	-5 357 863	6667	29 370
		6059	-926 650		0
		6257	-8 395 500		0
750	75018	4018	-2 872 480	4580	78 910
		4019	-506 909	4600	93 473
		4048	-34 900	4610	8 874
		4049	-6 159		0
		4118	-525 365		0
		4119	-92 712		0
		4128	-85 427		0
		4129	-15 076		0
		4178	-1 324 300		0
		4179	-233 700		0
		4308	-149 654		0
		4309	-26 409		0
		4398	-510 000		0
		4399	-90 000		0
754	75404		0	6170	120 000
	75406		0	6170	80 000
801	80111		0	4010	23 454
	80195	2009	-462 949	6209	27 702
		2059	-1 545 999		0
851	85111		0	6220	1 372 272
	85120		0	6220	80 000
	85195	2009	-227 648		0
		2059	-227 648		0
852	85217	4170	-23 000	6050	49 000
		4260	-5 000		0
		4300	-4 719		0
		4360	-3 000		0
		4400	-13 281		0
	85295	2009	-9 040 497	6209	98 673
2059		-1 830 761	6259	71 241	
853	85395	2009	-3 331 857	6209	4 555
		2059	-1 675 903		0
921	92110		0	2480	6 000
	92114		0	6220	40 000
	92118	2800	-217 500	2480	84 500
<b>Razem</b>			<b>-47 329 577</b>		<b>10 812 640</b>
<b>w tym:</b>					
wydatki bieżące			-30 680 117		339 827
wydatki majątkowe			-16 649 460		10 472 813

**UCHWAŁA Nr .../.../16**  
**SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**  
z dnia ... . ... . 2016 r.

**w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa  
Podkarpackiego na lata 2016 - 2030.**

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486 j.t.), art. 228 i art. 231 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego z dnia 10 stycznia 2013 r. (Dz. U. z 2015r. poz. 92).

**Sejmik Województwa Podkarpackiego**  
**uchwala, co następuje:**

§ 1

W załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 grudnia 2015 r. dodaje się przedsięwzięcia:

- 1) o których mowa w art. 226 ust. 4 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych pn. :
  - a) „Podkarpacka Platforma Wsparcia Biznesu”,
  - b) „Szlak Maryjny (Światło ze Wschodu)”,
  - c) „Rozwój infrastruktury drogowej pomiędzy miastami Snina – Medzilaborce – Krosno / rozbudowa DW 897 na odcinku Tylawa – Daliowa”,
- 2) stanowiące program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych pn. „Dotacja celowa na rzecz beneficjentów osi priorytetowych I-VI RPO WP na lata 2014 - 2020 realizujących projekty o charakterze innym niż rewitalizacyjny”.

§ 2

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „RPO WP na lata 2014-2020 Pomoc Techniczna” o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 grudnia 2015r. Zmiana polega na przesunięciu części zakresu planowanego do wykonania w roku 2016 na rok 2023.



2. Zmienia się limit wydatków bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa ust. 1 w latach 2016 i 2023 w następujący sposób:
  - 1) w roku 2016 zmniejsza się wydatki o kwotę **6.473.091,-zł**,
  - 2) w roku 2023 zwiększa się wydatki o kwotę **6.473.091,-zł,-zł**.
3. Zwiększa się limit zobowiązań bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **6.473.091,-zł**.

### § 3

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)” o którym mowa w art. 226 ust. 4 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 grudnia 2015r. Zmiana polega na przesunięciu części zakresu planowanego do wykonania w roku 2016 na rok 2017, zmniejszeniu zakresu w roku 2018 oraz zmniejszeniu łącznych nakładów na przedsięwzięcie.
2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa ust. 1 o kwotę **10.394.671,-zł** (wydatki majątkowe).
3. Zmienia się limit wydatków związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w latach 2016 – 2018 w następujący sposób:
  - 1) w roku 2016 zmniejsza się wydatki o kwotę **19.587.316,-zł** (w tym wydatki bieżące o kwotę **4.907.303,-zł** i wydatki majątkowe o kwotę **14.680.013,-zł**),
  - 2) w roku 2017 zwiększa się wydatki o kwotę **12.501.038,-zł** (w tym wydatki bieżące o kwotę **4.907.303,-zł** i wydatki majątkowe o kwotę **7.593.735,-zł**),
  - 3) w roku 2018 zmniejsza się wydatki majątkowe o kwotę **3.308.393,-zł**,
4. Zwiększa się limit zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o kwotę **9.192.645,-zł** (z tego: limit zobowiązań bieżących o kwotę **4.907.303,-zł** i limit zobowiązań majątkowych o kwotę **4.285.342,-zł**).

### § 4

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety VI-IX (z wyłączeniem projektu własnego WUP w ramach Poddziałania 8.1.4 PO KL oraz działania 9.2 PO KL)” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do

uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 grudnia 2015r. Zmiana polega na zmniejszeniu zakresu planowanego do wykonania w roku 2016 oraz zmniejszeniu łącznych nakładów na przedsięwzięcie.

2. Zmniejsza się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa ust. 1 o kwotę **8.490,-zł** (wydatki bieżące).
3. Zmniejsza się limit wydatków bieżących związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w roku 2016 o kwotę **8.490,-zł**.

#### § 5

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Dotacja celowa na rzecz beneficjentów osi priorytetowych VII-IX RPO WP na lata 2014 - 2020” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 grudnia 2015r. Zmiana polega na przeniesieniu części zakresu planowanego do wykonania w roku 2016 na rok 2019.
2. Zmienia się limit wydatków związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa ust. 1 w latach 2016 i 2019 w następujący sposób:
  - 1) w roku 2016 zmniejsza się wydatki o kwotę **18.802.562,-zł** (w tym zmniejsza się wydatki bieżące o kwotę **19.004.733,-zł** i zwiększa się wydatki majątkowe o kwotę **202.171,-zł**),
  - 2) w roku 2019 zwiększa się wydatki o kwotę **18.802.562,-zł** (w tym zwiększa się wydatki bieżące o kwotę **19.004.733,-zł** i zmniejsza się wydatki majątkowe o kwotę **202.171,-zł**),
3. Zwiększa się limit zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o łączną kwotę **18.802.562,-zł** (z tego zwiększa się limit zobowiązań bieżących o kwotę **19.004.733,-zł**, zmniejsza się limit zobowiązań majątkowych o kwotę **202.171,-zł**).

#### § 6

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Rewitalizacja elewacji i dachu oraz wymiana systemów bezpieczeństwa ppoż., antywłamaniowego oraz CCTV w zabytkowym budynku Muzeum

- Podkarpackiego w Krośnie” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 grudnia 2015r. Zmiana polega na zmianie zakresu planowanego do wykonania w latach 2016 – 2018, ustaleniu wydatków w roku 2019 oraz zwiększeniu łącznych nakładów na przedsięwzięcie.
2. Zmienia się nazwę przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 na „Rewaloryzacja i modernizacja zabytkowych budynków Muzeum Podkarpackiego w Krośnie dla zachowania i prezentacji unikatowego dziedzictwa kulturowego regionu”.
  3. Zmienia się okres realizacji przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1. Przedsięwzięcie będzie realizowane w latach 2016 – 2019.
  4. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa ust. 1 o kwotę **1.612.657,-zł** (wydatki majątkowe).
  5. Zmienia się limit wydatków związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w latach 2016 - 2019 w następujący sposób:
    - 1) w roku 2016 zmniejsza się wydatki bieżące o kwotę **217.500,-zł**,
    - 2) w roku 2017 zwiększa się wydatki o kwotę **103.170,-zł** (w tym: zwiększa się wydatki bieżące o kwotę **217.500,-zł** i zmniejsza się wydatki majątkowe o kwotę **114.330,-zł**),
    - 3) w roku 2018 zwiększa się wydatki o kwotę **402.646,-zł** (w tym: zmniejsza się wydatki bieżące o kwotę **145.559,-zł** i zwiększa się wydatki majątkowe o kwotę **548.205,-zł**),
    - 4) w roku 2019 ustala się wydatki w kwocie **1.324.341,-zł** (w tym: wydatki bieżące w kwocie **145.559,-zł** i wydatki majątkowe w kwocie **1.178.782,-zł**).

## § 7

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Utrzymanie projektu pn. PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 grudnia 2015r. Zmiana polega na zwiększeniu zakresu planowanego do wykonania w latach 2017-2020, ustaleniu zakresu w latach 2021-2025 oraz zwiększeniu łącznych nakładów na przedsięwzięcie.

2. Zmienia się okres realizacji przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1. Przedsięwzięcie będzie realizowane w latach 2016 – 2025.
3. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa ust. 1 o kwotę **7.930.300,-zł** (w tym: wydatki bieżące o kwotę **1.619.800,-zł** i wydatki majątkowe o kwotę **6.310.500,-zł**),
4. Zwiększa się limit wydatków związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w latach 2017 – 2025 w następujący sposób:
  - 1) w roku 2017 ustala się wydatki majątkowe w kwocie **563.500,-zł**,
  - 2) w roku 2018 ustala się wydatki majątkowe w kwocie **563.500,-zł**,
  - 3) w roku 2019 zwiększa się wydatki o kwotę **735.900,-zł** (w tym: wydatki bieżące o kwotę **172.400,-zł** i ustala się wydatki majątkowe w kwocie **563.500,-zł**),
  - 4) w roku 2020 zwiększa się wydatki o kwotę **942.400,-zł** (w tym: wydatki bieżące o kwotę **172.400,-zł** i ustala się wydatki majątkowe w kwocie **770.000,-zł**),
  - 5) w roku 2021 ustala się wydatki w kwocie **1.025.000,-zł** (w tym: wydatki bieżące w kwocie **255.000,-zł** i wydatki majątkowe w kwocie **770.000,-zł**),
  - 6) w roku 2022 ustala się wydatki w kwocie **1.025.000,-zł** (w tym: wydatki bieżące w kwocie **255.000,-zł** i wydatki majątkowe w kwocie **770.000,-zł**),
  - 7) w roku 2023 ustala się wydatki w kwocie **1.025.000,-zł** (w tym: wydatki bieżące w kwocie **255.000,-zł** i wydatki majątkowe w kwocie **770.000,-zł**),
  - 8) w roku 2024 ustala się wydatki w kwocie **1.025.000,-zł** (w tym: wydatki bieżące w kwocie **255.000,-zł** i wydatki majątkowe w kwocie **770.000,-zł**),
  - 9) w roku 2025 ustala się wydatki w kwocie **1.025.000,-zł** (w tym: wydatki bieżące w kwocie **255.000,-zł** i wydatki majątkowe w kwocie **770.000,-zł**).
4. Zwiększa się limit zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o łączną kwotę **7.930.300,-zł** (z tego limit zobowiązań bieżących o kwotę **1.619.800,-zł** i ustala się limit zobowiązań majątkowych w kwocie **6.310.500,-zł**).

## § 8

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Przygotowanie i realizacja budowy nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 987 Kolbuszowa - Sędziszów Małopolski w m. Sędziszów Małopolski - realizowanego w ramach projektu POLiŚ 7.1-30 "Modernizacja linii kolejowej E30/C-E30,

- odcinek Kraków - Rzeszów, etap III”” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 grudnia 2015r. Zmiana polega na ustaleniu zakresu w roku 2017, przeniesieniu zakresu z roku 2016 na rok 2017, oraz zwiększeniu łącznych nakładów na przedsięwzięcie.
2. Zmienia się okres realizacji przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1. Przedsięwzięcie będzie realizowane w latach 2014 – 2017.
  3. Zwiększa się łączne nakłady finansowe na przedsięwzięcie, o którym mowa ust. 1 o kwotę **550.000,-zł** (wydatki majątkowe).
  4. Zmienia się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w latach 2016 – 2017 w następujący sposób:
    - 1) w roku 2016 zmniejsza się wydatki o kwotę **450.000,-zł**,
    - 2) w roku 2017 ustala się wydatki w kwocie **1.000.000,-zł**.
  5. Ustala się limit zobowiązań majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 w kwocie **1.000.000,-zł**.

## § 9

1. Zmienia się zakres wykonywania wieloletniego przedsięwzięcia pn. „Opracowanie dokumentacji projektowych i uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych” stanowiącego program, projekt lub zadanie inne niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 grudnia 2015r. Zmiana polega na przeniesieniu części zakresu planowanego do wykonania w roku 2016 na rok 2017.
2. Zmienia się limit wydatków majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, w latach 2016 – 2017 w następujący sposób:
  - 1) w roku 2016 zmniejsza się wydatki o kwotę **1.519.447,-zł**,
  - 2) w roku 2017 zwiększa się wydatki o kwotę **1.519.447,-zł**.
3. Zwiększa się limit zobowiązań majątkowych związanych z realizacją przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 o łączną kwotę **1.519.447,-zł**.

## § 10

1. Zwiększa się upoważnienie Zarządu Województwa Podkarpackiego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 grudnia 2015 r. ogółem o kwotę **74.177.506,-zł**, w tym:
  - 1) obciążających budżet roku 2017 o kwotę **32.645.208,-zł**,
  - 2) obciążających budżet roku 2018 o kwotę **12.881.207,-zł**,
  - 3) obciążających budżet roku 2019 o kwotę **10.839.000,-zł**,
  - 4) obciążających budżet roku 2020 o kwotę **10.000.000,-zł**,
  - 5) obciążających budżet roku 2021 o kwotę **1.339.000,-zł**,
  - 6) obciążających budżet roku 2023 o kwotę **6.473.091,-zł**.
2. Zwiększa się upoważnienie Zarządu Województwa Podkarpackiego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją programów, projektów lub zadań innych niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 grudnia 2015 r., ogółem o kwotę **54.740.413,-zł** w tym:
  - 1) obciążających budżet roku 2017 o kwotę **11.582.947,-zł**,
  - 2) obciążających budżet roku 2018 o kwotę **9.063.500,-zł**,
  - 3) obciążających budżet roku 2019 o kwotę **28.026.566,-zł**,
  - 4) obciążających budżet roku 2020 o kwotę **942.400,-zł**,
  - 5) obciążających budżet roku 2021 o kwotę **1.025.000,-zł**,
  - 6) obciążających budżet roku 2022 o kwotę **1.025.000,-zł**,
  - 7) obciążających budżet roku 2023 o kwotę **1.025.000,-zł**,
  - 8) obciążających budżet roku 2024 o kwotę **1.025.000,-zł**,
  - 9) obciążających budżet roku 2025 o kwotę **1.025.000,-zł**

## § 11

1. Zwiększa się upoważnienie Zarządu Województwa Podkarpackiego do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych Województwa Podkarpackiego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku

Województwa Podkarpackiego z dnia 28 grudnia 2015 r. ogółem o kwotę **15.317.600,-zł**, w tym:

- 1) obciążających budżet roku 2017 o kwotę **10.000.000,-zł**,
  - 2) obciążających budżet roku 2018 o kwotę **5.317.600,-zł**.
2. Zwiększa się upoważnienie Zarządu Województwa Podkarpackiego do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych Województwa Podkarpackiego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją programów, projektów lub zadań innych niż wskazane w art. 226 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, określonych w załączniku Nr 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 grudnia 2015 r., ogółem o kwotę **20.322.009,-zł, w tym:**
- 1) obciążających budżet roku 2017 o kwotę **1.519.447,-zł**,
  - 2) obciążających budżet roku 2019 o kwotę **18.802.562,-zł**.

#### § 12

W związku ze zmianami zawartymi w § 1-9 oraz zmianami w budżecie w miesiącach październik-listopad 2016r. wynikającymi z uchwał: Zarządu Województwa Podkarpackiego oraz Sejmiku Województwa Podkarpackiego dokonuje się zmiany załączników Nr 1a i 2 do uchwały Nr XVII/313/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 grudnia 2015r. Załączniki Nr 1a i 2 otrzymują brzmienie jak załączniki Nr 1 i 2 do niniejszej uchwały.

#### § 13

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

#### § 14

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

## Uzasadnienie

### do projektu Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2016 - 2030.

Projekt Uchwały Sejmiku opracowano na podstawie wniosków:

- Dyrektora Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego,
- Dyrektora Departamentu Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego,
- Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego,
- Dyrektora Departamentu Promocji i Współpracy Gospodarczej,
- Dyrektora Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym,
- Dyrektora Departamentu Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego.

Zmiany w WPF dotyczą:

1. Ujęcia w wykazie przedsięwzięć nowych przedsięwzięć pn.
  - 1) „Podkarpacka Platforma Wsparcia Biznesu”,
  - 2) „Szlak Maryjny (Światło ze Wschodu)”,
  - 3) „Dotacja celowa na rzecz beneficjentów osi priorytetowych I-VI RPO WP na lata 2014 - 2020 realizujących projekty o charakterze innym niż rewitalizacyjny” ,
  - 4) „Rozwój infrastruktury drogowej pomiędzy miastami Snina – Medzilaborce – Krosno, przebudowa / rozbudowa DW 897 na odcinku Tylawa – Daliowa”.
2. Zmian wartości oraz zakresu realizacji przedsięwzięć wymienionych w tabelarycznym zestawieniu zmian stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszego uzasadnienia.

Zwiększone obciążenia budżetu na skutek wprowadzenia nowych przedsięwzięć oraz zmian na przedsięwzięciach już ujętych w WPF sfinansowane będą:

  - 1) w roku 2017 poprzez zwiększenie planu dochodów z UE jako refundacja wydatków poniesionych ze środków własnych na realizację inwestycji drogowych w kwocie **5.675.408,-zł**,



2) w latach 2018 – 2025 poprzez zmniejszenie wydatków na przyszłe inwestycje jednoroczne o łączną kwotę **10.995.193,-zł** z tego w roku:

- 2018 o kwotę 1.896.587,-zł,
- 2019o kwotę 2.060.241,-zł,
- 2020 o kwotę 942.400,-zł,
- 2021 o kwotę 1.025.000,-zł,
- 2022 o kwotę 1.025.000,-zł,
- 2023 o kwotę 1.995.965,-zł.
- 2024 o kwotę 1.025.000,-zł,
- 2025 o kwotę 1.025.000,-zł.

Ponadto w roku 2017 zwiększa się wydatki na poręczenia kredytów planowanych do zaciągnięcia przez kosztem zmniejszenia pozostałych wydatków związanych z utrzymaniem jednostki o kwotę 5.000.000,-zł.

Po dokonaniu zmian środki na inwestycje jednoroczne wynosić będą w roku:

- w roku 2017 – 42.248.410,-zł,
- w roku 2018 – 45.515.629,-zł,
- w roku 2019 – 54.660.940,-zł,
- w roku 2020 – 57.141.348,-zł,
- w roku 2021 – 44.693.887,-zł,
- w roku 2022 – 56.309.432,-zł,
- w roku 2023 – 56.403.552,-zł,
- w roku 2024 – 64.934.892,-zł.
- w roku 2025 – 95.783.788,-zł,
- w roku 2026 – 137.555.988,-zł,
- w roku 2027 – 146.197.221,-zł,
- w roku 2028 – 151.304.601,-zł.
- w roku 2029 – 152.744.841,-zł,
- w roku 2030 - 155.852.415,-zł.

3. Zmian limitu zobowiązań dla poszczególnych przedsięwzięć, w tym:

- ustalenia limitów zobowiązań dla nowowprowadzanych przedsięwzięć,
- zmian limitów zobowiązań dla przedsięwzięć już ujętych w WPF w związku ze zmianą limitów wydatków.

4. Zmian upoważnień dla Zarządu Województwa związanych z zaciąganiem zobowiązań na realizację ww. przedsięwzięć oraz przekazania tych upoważnień kierownikom jednostek realizujących przedsięwzięcia.
5. Aktualizacji załączników Nr 1a i 2 do WPF na skutek zmian wykazu przedsięwzięć oraz zmian w budżecie dokonanych w miesiącu wrześniu 2016 roku dokonanych uchwałami: Zarządu Województwa oraz Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Wraz ze zmianami opisanymi powyżej następuje zmiana relacji wskaźników zadłużenia o których mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Zmiany te przedstawiono w załączniku do uzasadnienia.

WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA WOJEWÓDZTWA PODKARPACIEGO NA LATA 2016 - 2030

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Wykonanie 2014	Plan 3 kw. 2015	Wykonanie 2015	Prognoza 2016	Prognoza 2017	Prognoza 2018	Prognoza 2019	Prognoza 2020	Prognoza 2021	Prognoza 2022	Prognoza 2023	Prognoza 2024	Prognoza 2025	Prognoza 2026	Prognoza 2027	Prognoza 2028	Prognoza 2029	Prognoza 2030
<b>1</b>	<b>Dochody ogółem</b>	<b>1 142 223 831</b>	<b>1 304 001 685</b>	<b>1 246 327 923</b>	<b>1 243 621 432</b>	<b>736 321 894</b>	<b>1 248 796 818</b>	<b>1 220 005 681</b>	<b>903 496 680</b>	<b>704 690 473</b>	<b>627 503 163</b>	<b>638 562 072</b>	<b>613 292 222</b>	<b>606 672 240</b>	<b>617 116 668</b>	<b>626 101 070</b>	<b>637 555 768</b>	<b>649 239 560</b>	<b>661 157 028</b>	<b>673 312 845</b>
1.1	Dochody bieżące, w tym:	687 085 147	742 967 929	688 727 378	656 225 419	636 356 970	676 560 629	691 235 711	697 334 551	669 726 599	610 195 642	621 134 298	612 292 222	605 672 240	616 116 668	625 101 070	636 555 768	648 239 560	660 157 028	672 312 845
1.1.1	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	0	0	0	0	47 997 592	48 957 544	49 936 695	50 935 429	51 954 137	52 993 220	54 053 084	55 134 146	56 236 829	57 361 566	58 508 797	59 678 973	60 872 552	62 090 003	63 331 803
1.1.2	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	0	0	0	0	139 544 960	142 335 859	145 182 576	148 086 228	151 047 952	154 068 912	157 150 290	160 293 296	163 499 161	166 769 145	170 104 528	173 506 618	176 976 750	180 516 286	184 126 611
1.1.3	podatki i opłaty	0	0	0	0	13 105 411	9 640 541	9 833 352	10 030 019	10 230 619	10 435 232	10 643 936	10 856 815	11 073 952	11 295 431	11 521 339	11 751 766	11 986 801	12 226 537	12 471 068
1.1.3.1	z podatku od nieruchomości	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.4	z subwencji ogólnej	0	0	0	0	207 384 215	223 284 428	226 702 793	230 189 526	233 745 993	237 373 590	241 073 738	244 847 890	248 697 524	252 624 151	256 629 311	260 714 574	264 881 542	269 131 850	273 467 163
1.1.5	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	0	0	0	0	164 980 919	208 028 999	207 486 796	214 855 771	184 243 473	124 844 749	127 150 697	109 503 257	94 701 805	95 985 134	96 174 503	98 097 993	100 059 953	102 061 152	104 102 375
1.2	Dochody majątkowe, w tym:	455 138 684	561 033 756	557 600 545	587 396 013	99 964 924	572 236 189	528 769 970	206 162 129	34 963 874	17 307 521	17 427 774	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
1.2.1	ze sprzedaży majątku	4 083 973	13 557 864	6 471 173	4 251 429	13 290 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
1.2.2	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	0	0	0	0	66 234 538	553 411 339	527 769 970	205 162 129	33 963 874	16 307 521	16 427 774	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>2</b>	<b>Wydatki ogółem</b>	<b>1 112 201 296</b>	<b>1 258 740 344</b>	<b>1 423 454 681</b>	<b>1 326 488 116</b>	<b>702 761 917</b>	<b>1 311 646 867</b>	<b>1 257 127 681</b>	<b>895 952 921</b>	<b>670 739 348</b>	<b>574 090 146</b>	<b>585 771 300</b>	<b>549 501 449</b>	<b>541 275 839</b>	<b>576 111 393</b>	<b>619 540 196</b>	<b>635 950 141</b>	<b>649 239 560</b>	<b>661 157 028</b>	<b>673 312 845</b>
2.1	Wydatki bieżące, w tym:	559 246 456	568 496 574	555 089 764	515 357 027	532 510 562	590 769 180	601 906 947	610 236 484	578 856 908	512 318 738	512 264 094	492 327 897	475 570 947	479 557 605	481 984 208	489 752 920	497 934 959	508 412 187	517 460 430
2.1.1	z tytułu poręczeń i gwarancji	0	0	0	0	1 813 956	10 066 762	5 060 562	4 621 866	4 405 145	4 186 611	3 450 496	149 745	0	0	0	0	0	0	0
2.1.1.1	w tym: gwarancje i poręczenia polegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.2	na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.3	wydatki na obsługę długu	14 721 333	11 724 556	10 000 000	8 977 211	13 000 000	16 836 000	18 183 360	19 912 571	18 878 554	16 625 863	13 325 838	9 544 208	6 628 790	3 095 550	286 100	47 450	0	0	0
2.1.3.1	w tym: odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy	0	0	0	0	13 000 000	16 836 000	18 183 360	19 912 571	18 878 554	16 625 863	13 325 838	9 544 208	6 628 790	3 095 550	286 100	47 450	0	0	0
2.1.3.1.1	w tym: odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta na wkład krajowy)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.3.1.2	w tym: odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy	0	0	0	0	0	0	1 804 452	4 290 611	5 349 957	4 761 048	3 797 650	2 691 700	1 584 500	647 600	133 000	0	0	0	0
2.2	Wydatki majątkowe	552 954 840	690 243 770	868 364 917	811 131 089	170 251 355	720 877 687	655 220 734	285 716 437	91 882 440	61 771 408	73 507 206	57 173 552	65 704 892	96 553 788	137 555 988	146 197 221	151 304 601	152 744 841	155 852 415
<b>3</b>	<b>Wynik budżetu</b>	<b>30 022 535</b>	<b>45 261 342</b>	<b>-177 126 758</b>	<b>-82 866 684</b>	<b>33 559 977</b>	<b>-62 850 049</b>	<b>-37 122 000</b>	<b>7 543 759</b>	<b>33 951 125</b>	<b>53 413 017</b>	<b>52 790 772</b>	<b>63 790 773</b>	<b>65 396 401</b>	<b>41 005 275</b>	<b>6 560 874</b>	<b>1 605 627</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>4</b>	<b>Przychody budżetu</b>	<b>71 509 188</b>	<b>92 209 581</b>	<b>195 089 627</b>	<b>133 283 974</b>	<b>1 000 023</b>	<b>95 410 049</b>	<b>70 682 000</b>	<b>26 016 241</b>	<b>0</b>	<b>6 422 508</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
4.1	Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.1	w tym: na pokrycie deficytu budżetu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	68 300 860	90 568 855	127 937 368	128 117 319	0	32 454 422	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.1	w tym: na pokrycie deficytu budżetu	0	0	0	0	0	31 463 002	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	0	0	66 460 603	5 000 000	0	61 955 623	69 422 000	24 776 241	0	6 422 508	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.1	w tym: na pokrycie deficytu budżetu	0	0	0	0	0	31 387 047	37 122 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu	3 208 328	1 640 726	691 656	166 656	1 000 023	1 000 004	1 260 000	1 240 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4.1	w tym: na pokrycie deficytu budżetu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>5</b>	<b>Rozchody budżetu</b>	<b>10 962 868</b>	<b>9 353 605</b>	<b>17 962 868</b>	<b>17 962 868</b>	<b>34 560 000</b>	<b>32 560 000</b>	<b>33 560 000</b>	<b>33 560 000</b>	<b>33 951 125</b>	<b>59 835 525</b>	<b>52 790 772</b>	<b>63 790 773</b>	<b>65 396 401</b>	<b>41 005 275</b>	<b>6 560 874</b>	<b>1 605 627</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
5.1	Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych	7 962 868	7 962 868	17 962 868	17 962 868	34 560 000	32 560 000	33 560 000	33 560 000	33 951 125	59 835 525	52 790 772	63 790 773	65 396 401	41 005 275	6 560 874	1 605 627	0	0	0
5.1.1	w tym: łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tego:	0	0	0	0	0	0	0	6 561 644	15 602 217	20 021 846	20 021 847	20 021 845	13 460 201	4 419 629	0	0	0	0	0
5.1.1.1	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.1.2	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy	0	0	0	0	0	0	0	6 561 644	15 602 217	20 021 846	20 021 847	20 021 845	13 460 201	4 419 629	0	0	0	0	0
5.1.1.3	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń innych niż określone w art. 243 ustawy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2	Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu	3 000 000	1 390 737	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>6</b>	<b>Kwota długu</b>	<b>317 525 735</b>	<b>309 562 868</b>	<b>358 060 602</b>	<b>296 600 000</b>	<b>262 040 000</b>	<b>291 435 623</b>	<b>327 297 623</b>	<b>318 513 864</b>	<b>284 562 739</b>	<b>231 149 722</b>	<b>178 358 950</b>	<b>114 568 177</b>	<b>49 171 776</b>	<b>8 166 501</b>	<b>1 605 627</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>7</b>	<b>Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>8</b>	<b>Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy</b>																			
8.1	Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	127 838 691	174 487 265	133 637 614	140 868 392	103 846 408	85 791 449	89 328 764	87 098 067	90 869 691	97 876 904	108 870 204	119 964 325	130 101 293	136 559 063	143 116 862	146 802 848	150 304 601	151 744 841	154 852 415
8.2	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki a wydatkami bieżącymi, pomniejszonymi o wydatki	196 139 551	265 056 120	261 574 982	268 985 711	103 846 408	118 245 871	89 328 764	87 098 067	90 869 691	97 876 904	108 870 204	119 964 325	130 101 293	136 559 063	143 116 862	146 802 848	150 304 601	151 744 841	154 852 415
<b>9</b>	<b>Wskaźnik spłaty zobowiązań&lt;/</b>																			

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013	Wykonanie 2014	Plan 3 kw. 2015	Wykonanie 2015	Prognoza 2016	Prognoza 2017	Prognoza 2018	Prognoza 2019	Prognoza 2020	Prognoza 2021	Prognoza 2022	Prognoza 2023	Prognoza 2024	Prognoza 2025	Prognoza 2026	Prognoza 2027	Prognoza 2028	Prognoza 2029	Prognoza 2030
9.7	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
9.7.1	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
10	<b>Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej, w tym na:</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>33 559 977</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>7 543 759</b>	<b>33 951 125</b>	<b>53 413 017</b>	<b>52 790 772</b>	<b>63 790 773</b>	<b>65 396 401</b>	<b>41 005 275</b>	<b>6 560 874</b>	<b>1 605 627</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
10.1	Splaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych	0	0	0	0	33 559 977	0	0	7 543 759	33 951 125	53 413 017	52 790 772	63 790 773	65 396 401	41 005 275	6 560 874	1 605 627	0	0	0
11	<b>Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych</b>																			
11.1	Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0	0	0	0	128 863 445	127 762 733	132 924 347	135 582 834	138 294 491	141 060 381	143 881 588	146 759 220	149 694 405	152 688 293	155 742 059	158 856 900	162 034 038	165 274 719	168 580 213
11.2	Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego	0	0	0	0	83 482 822	92 487 014	94 336 754	96 223 489	98 147 959	100 110 918	102 113 137	104 155 399	106 238 507	108 363 277	110 530 543	112 741 154	114 995 977	117 295 896	119 641 814
11.3	Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	0	0	0	0	226 752 443	895 601 773	818 433 230	439 391 976	205 526 021	71 744 341	65 833 500	28 674 870	6 948 500	5 273 125	1 380 000	861 000	393 600	0	0
11.3.1	bieżące	0	0	0	0	138 161 491	216 972 496	208 728 125	208 336 479	170 784 929	54 666 820	48 635 726	27 904 870	6 178 500	4 503 125	1 380 000	861 000	393 600	0	0
11.3.2	majątkowe	0	0	0	0	88 590 952	678 629 277	609 705 105	231 055 497	34 741 092	17 077 521	17 197 774	770 000	770 000	770 000	0	0	0	0	0
11.4	Wydatki inwestycyjne kontynuowane	0	0	0	0	61 418 726	235 803 780	174 690 513	19 957 174	13 153 572	5 490 000	5 573 000	0	0	0	0	0	0	0	0
11.5	Nowe wydatki inwestycyjne	0	0	0	0	63 788 854	474 348 636	451 858 450	246 655 404	67 911 348	45 463 887	57 079 432	57 173 552	65 704 892	96 553 788	137 555 988	146 197 221	151 304 601	152 744 841	155 852 415
11.6	Wydatki majątkowe w formie dotacji	0	0	0	0	45 043 775	10 725 271	28 671 771	19 103 859	10 817 520	10 817 521	10 854 774	0	0	0	0	0	0	0	0
12	<b>Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy</b>																			
12.1	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	0	0	0	0	51 093 013	74 893 164	65 406 417	58 368 128	56 394 627	25 311 865	23 472 865	16 614 000	0	0	0	0	0	0	0
12.1.1	- w tym środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	0	0	0	0	9 598 552	28 256 386	19 251 602	16 567 443	14 696 761	3 839 000	2 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0
12.1.1.1	- w tym środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania	0	0	0	0	5 897 594	7 036 299	2 257 600	1 700 000	1 275 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.2	Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	0	0	0	0	42 238 371	495 423 087	484 612 749	169 632 819	10 040 903	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.2.1	- w tym środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	0	0	0	0	30 635 160	483 998 284	468 322 749	169 332 819	10 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.2.1.1	- w tym środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wynikające wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania	0	0	0	0	18 945 941	40 843 535	38 015 586	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.3	Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	0	0	0	0	58 709 874	84 027 618	74 248 369	67 250 538	65 215 442	30 601 194	28 762 194	21 045 870	0	0	0	0	0	0	0
12.3.1	- w tym finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	0	0	0	0	9 598 552	28 256 386	19 251 602	16 567 443	14 696 761	3 839 000	2 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0
12.3.2	Wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	0	0	0	0	54 389 008	18 390 505	7 762 895	2 047 178	1 547 276	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.4	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	0	0	0	0	69 879 209	596 969 264	562 233 568	191 783 905	10 048 121	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.4.1	- w tym finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	0	0	0	0	30 635 160	483 998 284	468 322 749	169 332 819	10 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.4.2	Wydatki majątkowe na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy					47 712 341	53 942 321	45 737 412	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.5	Wydatki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	0	0	0	0	88 355 371	168 742 212	148 907 586	73 134 181	50 566 802	26 762 194	26 762 194	21 045 870	0	0	0	0	0	0	0
12.5.1	w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania	0	0	0	0	77 257 814	24 452 992	13 227 121	347 178	272 276	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.6	Wydatki na wkład krajowy w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	0	0	0	0	14 653 411	22 103 465	15 777 020	8 471 681	8 350 958	4 589 329	4 589 329	3 731 870	0	0	0	0	0	0	0
12.6.1	w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania	0	0	0	0	14 411 148	15 206 149	8 923 937	308 326	233 340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.7	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.7.1	w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.8	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	0	0	0	0	0	32 808 221	45 202 863	22 098 145	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.8.1	w tym: w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	<b>Kwoty dotyczące przejęcia i spłaty zobowiązań po samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz pokrycia ujemnego wyniku</b>																			
13.1	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształconych samodzielnych zakładach opieki zdrowotnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.2	Dochody budżetowe z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa, o której mowa w art. 196 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.3	Wysokość zobowiązań podlegających umorzeniu, o którym mowa w art. 190 ustawy o działalności leczniczej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.4	Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.5	Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.6	Wydatki na spłatę zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przejętych do końca 2011 r. na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.7	Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	0	0	0	0	7 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	<b>Dane uzupełniające o długi i jego spłacie</b>																			
14.1	Splaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych	0	0	0	0	34 560 000	32 560 000	33 560 000	33 560 000	21 560 000	33 560 000	21 560 000	32 560 000	32 560 000	20 560 000	0	0	0	0	0
14.2	Kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.3	Wydatki zmniejszające dług, w tym:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.3.1	spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w pkt 14.3.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.3.2	związane z umowami zaliczanymi do tytułów dłużnych wliczanych do państwowego długu publicznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.3.3	wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.4	Wynik operacji niekaszowych wpływających na kwotę długu (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)														limit zobowiązań		
				od	do		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028		2029	2030
1	2	3	4	5		6	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
<b>1</b>	<b>Wydatki na przedsięwzięcia - ogółem (1.1 + 1.2 + 1.3)</b>					<b>3 637 824 698</b>	<b>226 752 443</b>	<b>895 601 773</b>	<b>818 433 230</b>	<b>439 391 976</b>	<b>205 526 021</b>	<b>71 744 341</b>	<b>65 833 500</b>	<b>28 674 870</b>	<b>6 948 500</b>	<b>5 273 125</b>	<b>1 380 000</b>	<b>861 000</b>	<b>393 600</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2 437 452 171</b>
1.a	- wydatki bieżące					1 499 580 070	138 161 491	216 972 496	208 728 125	208 336 479	170 784 929	54 666 820	48 635 726	27 904 870	6 178 500	4 503 125	1 380 000	861 000	393 600	0	0	912 873 872
1.b	- wydatki majątkowe					2 138 244 628	88 590 952	678 629 277	609 705 105	231 055 497	34 741 092	17 077 521	17 197 774	770 000	770 000	770 000	0	0	0	0	0	1 524 578 299
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (DZ. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.)					2 041 194 272	128 589 083	680 996 882	636 481 937	259 034 443	75 263 563	30 601 194	28 762 194	21 045 870	0	0	0	0	0	0	0	1 668 827 269
1.1.1	- wydatki bieżące					450 255 479	58 709 874	84 027 618	74 248 369	67 250 538	65 215 442	30 601 194	28 762 194	21 045 870	0	0	0	0	0	0	0	370 033 104
1.1.1.1	Szwajcarsko Polski Program Współpracy	Zmniejszenie różnic społeczno - gospodarczych istniejących pomiędzy Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie	2012	2016	3 522 564	160 422															0
1.1.1.2	RPO WP na lata 2014-2020 Pomoc Techniczna	Zapewnienie prawidłowej obsługi wdrażania RPO WP	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2023	322 577 590	43 283 223	49 166 377	48 791 606	48 791 606	48 791 606	25 262 194	25 262 194	19 545 870								264 727 227
1.1.1.3	Pomoc Techniczna Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Realizacja projektów pomocy technicznej dla IP Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2015	2018	14 685 012	4 355 589	4 589 790	5 059 717													9 415 612
1.1.1.4	System Informacji o Funduszach Europejskich- Program Operacyjny Pomoc Techniczna	Realizacja zadania polegająca na prowadzeniu Głównego Punktu Informacyjnego przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego oraz koordynacja, promocja, monitoring, kontrola oraz ocena działalności sieci Lokalnych Punktów Informacyjnych -Program Operacyjny Pomoc Techniczna	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2020	11 333 825	2 244 000	2 100 000	2 100 000	2 000 000	1 500 000											7 700 000
1.1.1.5	Projekt wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w opracowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji	Realizacja zadania polegająca na wsparciu przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego we współpracy z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju, jednostek samorządu terytorialnego w opracowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji - Program Operacyjny Pomoc Techniczna na lata 2014 -2020	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2017	5 633 760	3 292 200	2 341 560														2 341 560
1.1.1.6	Inteligentne specjalizacje - narzędzie wzrostu innowacyjności i konkurencyjności województwa podkarpackiego	Upowszechnianie i usprawnienie przedsiębiorczego procesu odkrywania (PPO)	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2020	4 090 500	350 000	810 500	1 010 000	1 010 000	910 000											3 740 500
1.1.1.7	Z matematyką przez świat. W poszukiwaniu nowych metod nauczania matematyki i przedmiotów pokrewnych w ramach programu ERASMUS+, Edukacja Szkolna, Akcja 2 "Partnerstwa Strategiczne"	Opracowanie i wdrożenie do szkolnej praktyki wspólnego nowoczesnego programu nauczania matematyki	Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie	2014	2016	135 266	59 853															0

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)														limit zobowiązań	
				od	do		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028		2029
1.1.1.8	Indywidualizacja procesu nauczania z uwzględnieniem wsparcia stypendialnego szansą na dalszy rozwój uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych - rok szkolny 2015/2016, realizowany w ramach RPO WP na lata 2014 - 2020, Działanie 9.6 - Wsparcie stypendialne dla uczniów, Poddziałanie 9.6.2 - Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych - szkolnictwo zawodowe	Wyplata stypendiów dla uczniów	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2016	0	0														0
1.1.1.9	Indywidualizacja procesu nauczania z uwzględnieniem wsparcia stypendialnego szansą na dalszy rozwój uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne - rok szkolny 2015/2016, realizowany w ramach RPO WP na lata 2014 - 2020, Działanie 9.6 - Wsparcie stypendialne dla uczniów, Poddziałanie 9.6.1 - Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych - szkolnictwo ogólne	Wyplata stypendiów dla uczniów	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2016	0	0														0
1.1.1.10	Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)	Budowa systemu informacji przestrzennej w województwie podkarpackim	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2014	2023	9 611 473	0	4 907 303	0	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000							8 407 303
1.1.1.11	Zakup taboru kolejowego do wykonywania przewozów pasażerskich na terenie Województwa Podkarpackiego	Zakup taboru kolejowego do wykonywania przewozów pasażerskich na terenie Województwa Podkarpackiego	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2018	2 969 951	115 000	1 621 472	1 233 479												2 854 951
1.1.1.12	Promocja Gospodarcza Województwa Podkarpackiego	Promocja gospodarcza Województwa Podkarpackiego w ramach działania 1.3 RPO 2014-2020	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2022	15 500 000	1 000 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 000 000									14 500 000
1.1.1.13	Koordinacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim	Zwiększenie roli sektora Ekonomii Społecznej w woj. podkarpackim poprzez wzmocnienie współpracy i kooperacji Przedsiębiorstw Ekonomii Społecznej, wzrostu widoczności PES jako dostawców produktów i usług, promocję sektora ES wśród mieszkańców woj. podkarpackiego	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie	2016	2017	1 440 000	720 000	720 000													720 000
1.1.1.14	Podkarpacki System e-Administracji Publicznej - 2 (PSeAP-2)	Usprawnienie realizacji zadań UMWP w Rzeszowie poprzez zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno - komunikacyjnych	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2023	4 000 000	0	0	0	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000							4 000 000
1.1.1.15	Podkarpackie e-biblioteki pedagogiczne	Celem głównym projektu jest uatrakcyjnienie usług udostępnionych przez Pedagogiczne Biblioteki Wojewódzkie, dostosowanie ich do obecnych standardów i rozwoju technologii oraz podniesienie stopnia dojrzałości e-usług dostępnych dla czytelników zapisanych w sieci Podkarpackich Bibliotek Pedagogicznych	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Rzeszowie	2016	2018	1 051 030	9 840	309 100	732 090												1 041 190
1.1.1.16	Projekt Pomocy Technicznej w ramach programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska - Słowacja 2014-2020	Działania informacyjno - promocyjne programu INTERREG V-A Polska - Słowacja 2014 - 2020	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2018	274 500	84 500	91 500	98 500												190 000
1.1.1.17	Żywe laboratorium polityki publicznej	Zbudowanie i umocnienie "regionalnych ekosystemów innowacji" w ramach programu INTERREG EUROPA 2014-2020	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2020	532 300	163 754	216 988	84 168	53 554	13 836										368 546
1.1.1.18	Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne - rok szkolny 2016/2017	Wyplata stypendiów dla uczniów, w ramach RPO WP na lata 2014 - 2020, Działanie 9.6 - Wsparcie stypendialne dla uczniów, Poddziałanie 9.6.1 - Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych - szkolnictwo ogólne	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2017	2 365 000	1 182 500	1 182 500													1 182 500

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)														limit zobowiązań		
				od	do		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028		2029	2030
1.1.1.19	Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych - rok szkolny 2016 / 2017	Wypłata stypendiów dla uczniów, w ramach RPO WP na lata 2014 - 2020, Działanie 9.6 - Wsparcie stypendialne dla uczniów, Poddziałanie 9.6.2 - Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych - szkolnictwo zawodowe	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2017	1 540 000	770 000	770 000													770 000	
1.1.1.20	Rozwijanie profesjonalizmu	Celem projektu jest doskonalenie poziomu wiedzy i umiejętności nauczycieli i słuchaczy szkół partnerskich nie tylko w dziedzinie wybranych do współpracy przedmiotów zawodowych, ale także doskonalenia umiejętności komunikacyjnych w zakresie nauczanego w szkołach języka angielskiego zawodowego oraz rozwijanie umiejętności interpersonalnych pomocnych w znalezieniu zatrudnienia w zawodzie realizowane w ramach programu ERASMUS+	Medyczo-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie	2016	2017	248 634	136 907	111 727													111 727	
1.1.1.21	Dostosowanie oferty kształcenia medycznych szkół policealnych do potrzeb podkarpackiego rynku pracy	Podniesienie jakości kształcenia siedmiu Medyczo-Społecznych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego – samorządowych jednostek organizacyjnych Województwa Podkarpackiego, nieposiadających osobowości prawnej, w okresie od 1 września 2016 r. do 31 października 2019 r. poprzez realizację w szkołach: staży zawodowych dla uczniów/słuchaczy, kursów/zajęć dodatkowych dla uczniów/słuchaczy, kursów kwalifikacyjnych/szkoleń doskonalących/studiów podyplomowych dla nauczycieli zawodu oraz wyposażenie pracowni szkolnych	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2019	2 459 745	0	1 254 637	648 730	556 378											2 459 745	
1.1.1.22	Zawodowcy na start	Wzrost zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe poprzez poprawę jakości szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy oraz wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół - projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego lata 2014-2020, Priorytet IX Jakość edukacji i kompetencji w regionie, działanie 9.4 Poprawa jakości kształcenia zawodowego	Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie	2016	2018	3 440 459	782 086	1 570 894	1 087 479												2 658 373	
1.1.1.23	Nauka bez granic	Program Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2016	2018	149 700	0	119 100	30 600												149 700	
1.1.1.24	Podkarpacka Platforma Wsparcia Biznesu	Realizacja projektu systemowego polegającego na profesjonalizacji usług instytucji otoczenia biznesu	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2021	41 339 000	0	9 161 000	10 000 000	10 839 000	10 000 000	1 339 000									41 339 000	
1.1.1.25	Szlak Maryjny (Światło ze Wschodu)	Zachowanie dziedzictwa kulturowego, a w efekcie stworzenie nowego zintegrowanego produktu turystycznego, który uwidoczni kulturowe, przyrodnicze, historyczne i duchowe wartości pogranicza polsko - słowackiego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2018	1 355 170	0	483 170	872 000												1 355 170	
<b>1.1.2</b>	<b>- wydatki majątkowe</b>					<b>1 590 938 793</b>	<b>69 879 209</b>	<b>596 969 264</b>	<b>562 233 568</b>	<b>191 783 905</b>	<b>10 048 121</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1 298 794 165</b>
1.1.2.1	Budowa Centrum Wystawienniczo-Kongresowego Województwa Podkarpackiego	Funkcjonowanie centrum jako ośrodka wspomagającego wdrażanie programów i projektów służących wzrostowi konkurencyjności i atrakcyjności regionów Polski Wschodniej	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2011	2016	158 183 913	16 027 766														0	
1.1.2.2	Szwajcarsko Polski Program Współpracy	Zmniejszenie różnic społeczno-gospodarczych istniejących pomiędzy Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie	2012	2016	12 987 178															0	

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)															limit zobowiązań
				od	do		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
1.1.2.3	RPO WP na lata 2014-2020 Pomoc Techniczna	Zapewnienie prawidłowej obsługi wdrażania RPO WP	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2023	3 796 551	920 000	1 246 000	352 941	352 941	48 121	0									2 000 003
1.1.2.4	System Informacji o Funduszach Europejskich- Program Operacyjny Pomoc Techniczna	Realizacja zadania polegająca na prowadzeniu Głównego Punktu Informacyjnego przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego oraz koordynacja, promocja, monitoring, kontrola oraz ocena działalności sieci Lokalnych Punktów Informacyjnych -Program Operacyjny Pomoc Techniczna	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2020	114 201															0
1.1.2.5	Projekt wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w opracowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji	Realizacja zadania polegająca na wsparciu przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego we współpracy z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju, jednostek samorządu terytorialnego w opracowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji - Program Operacyjny Pomoc Techniczna na lata 2014 -2020	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2017	0	0	0													0
1.1.2.6	Inteligentne specjalizacje - narzędzie wzrostu innowacyjności i konkurencyjności województwa podkarpackiego	Upowszechnianie i usprawnienie przedsiębiorczego procesu odkrywania (PPO)	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2020	150 000	150 000														0
1.1.2.7	Przygotowanie i realizacja odcinka drogi wojewódzkiej pomiędzy granicą Rzeszowa a węzłem w Kielanówce drogi ekspresowej S-19	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2015	2017	25 042 415	11 716 911	13 325 504													13 325 504
1.1.2.8	Budowa północnej obwodnicy miasta Sokołowa Małopolskiego w ramach rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec – Kolbuszowa – Sokołów Małopolski - Leżajsk	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2012	2017	24 147 920	9 962 363	14 185 557													14 185 557
1.1.2.9	Przebudowa/ rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin–Przeworsk–Grabownica Starzeńska na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką Nr 870 w m. Sieniawa do łącznika drogi wojewódzkiej z węzłem „Przeworsk” w miejscowości Gorliczyna	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	26 119 056	811 737	11 378 028	13 929 291												25 307 319
1.1.2.10	Budowa drogi wojewódzkiej nr 886 na odcinku pomiędzy planowaną obwodnicą miasta Sanoka a drogą krajową nr 28	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	16 000 000	0	6 000 000	10 000 000												16 000 000
1.1.2.11	Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 988 Babica–Strzyżów–Warzyce na odcinku od m. Zaborów do początku obwodnicy m. Strzyżów	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	22 190 943	887 637	9 984 674	11 318 632												21 303 306
1.1.2.12	Budowa obwodnicy m. Kolbuszowa i Werynia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec–Leżajsk	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	52 593 217	275 256	25 794 574	26 523 387												8 229 507
1.1.2.13	Budowa obwodnicy m. Dynów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin–Przeworsk–Grabownica Starzeńska	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	40 000 000	0	18 000 000	22 000 000												40 000 000
1.1.2.14	Budowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin–Przeworsk–Grabownica Starzeńska na odcinku od węzła A4 "Przeworsk" do drogi krajowej 94 (Gwizdaj)	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	29 666 667	200 000	15 466 667	14 000 000												11 314 428



Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	limit zobowiązań
				od	do																	
1.1.2.15	Budowa drogi wojewódzkiej nr 992 Jasło- Granica Państwa na odcinku pomiędzy drogą krajową Nr 28 a drogą krajową Nr 73	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	15 000 000	0	7 000 000	8 000 000													15 000 000
1.1.2.16	Budowa obwodnicy m. Oleszyce i m. Cieszanów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław –Oleszyce-Cieszanów-Bełzec	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	20 000 000	800 000	8 953 726	10 246 274													19 200 000
1.1.2.17	Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej 867 na odcinku od Oleszyc do Lubaczowa wraz z budową obwodnicy Oleszyc	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	17 000 000	228 150	7 320 000	9 451 850													16 771 850
1.1.2.18	Budowa obwodnicy m. Lubaczów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 866 Dachnów - Lubaczów- Granica Państwa	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	23 111 173	400 000	9 120 400	13 590 773													22 711 173
1.1.2.19	Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 861 Bojanów – Jeżowe-Kopki na odcinku od skrzyżowania drogi krajowej 19 w m. Jeżowie do węzła S-19 Podgórze	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	10 000 000	0	5 200 000	4 800 000													10 000 000
1.1.2.20	Budowa/przebudowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin-Przeworsk-Grabowica Starzeńska na odcinku od DK 4 do miasta Kańczuga	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2019	42 000 000	0	16 000 000	13 000 000	13 000 000												42 000 000
1.1.2.21	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 881 Sokołów Małopolski-Łańcut-Kańczuga-Zurawica na odcinku Czarna-Łańcut wraz z budową mostu na rzece Wisłok i Mikoška + ul. Kraszewskiego w Łańcutcie	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	33 000 000	0	15 000 000	18 000 000													33 000 000
1.1.2.22	Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec-Kolbuszowa-Leżajsk od końca obwodnicy m. Werynia do początku obwodnicy m. Sokołów Małopolski	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	50 000 000	0	20 000 000	30 000 000													50 000 000
1.1.2.23	Budowa obwodnicy m. Strzyżów w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 988	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2019	145 029 703	1 000 000	14 242 626	65 366 113	64 420 964												144 029 703
1.1.2.24	Przebudowa/rozbudowa odcinka DW nr 984 Lisia Góra-Radomyśl Wielki-Mielec od m. Piątkowiec do skrzyżowania z DW 983 oraz DW 983 do m. Rzędzianowice wraz z budową nowego odcinka DW 984 od m. Rzędzianowice do DW nr 985 + budowa mostu na rzece Wisłoka	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2019	80 000 000	0	33 000 000	23 500 000	23 500 000												80 000 000
1.1.2.25	Budowa drogi wojewódzkiej Nr 987 na odcinku od DK 94 przez ul.Księżomost do DP nr 1334 R	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	5 000 000	0	2 000 000	3 000 000													5 000 000
1.1.2.26	Przebudowa / rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 881 na odcinku Kańczuga - Pruchnik	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2019	20 000 000	0	7 500 000	7 500 000	5 000 000												20 000 000
1.1.2.27	Budowa i rozbudowa DW Nr 869 na odcinku od węzła S-19 Jasionka do węzła DK 9 w Rudnej Małej	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	86 753 799	12 496 149	33 608 783	40 648 867													74 257 650

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)														limit zobowiązań	
				od	do		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028		2029
1.1.2.28	Rozbudowa i budowa DW Nr 988 na odcinku Babica-Zaborów wraz z budową obwodnicy Czudca	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2019	82 400 000	0	17 000 000	24 000 000	41 400 000											82 400 000
1.1.2.29	Rozbudowa DW Nr 878 na odcinku: od granicy miasta Rzeszowa do skrzyżowania ul. Grunwaldzkiej z ul. Orkana w Tyczynie (DP Nr 1404R)	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2015	2018	14 000 000	0	6 200 000	7 670 000												13 870 000
1.1.2.30	Ropa – Etap 1 – budowa lewego obwałowania rzeki Ropy na odcinku od drogi powiatowej w Trzcinicy do mostu kolejowego w Siedliskach Sławęcińskich na terenie miejscowości Trzcinica, gm. Jasło oraz Przysieki, Siedliska Sławęcińskie, Pusta Wola, gm. Skołyszyn, woj. podkarpackie	Budowa lewego wału rzeki Ropy na łącznej długości 6,22km Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	2011	2018	22 887 556	700 792	12 211 000	9 507 749	0											21 718 749
1.1.2.31	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe obszarów zalewowych położonych na prawym brzegu rzeki Wisłoki w km 50+500-57+800 na terenie miejscowości Dębica i Kędzierz, woj. Podkarpackie	Budowa 3 odcinków nowych wałów rzeki Wisłoki na łącznej dł. 2,079 km, rozbudowa 2 odcinków wałów rzeki Wisłoki na dł. 2,339 km na terenie miejscowości Dębica i Kędzierz, Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	2011	2018	14 254 127	6 548 047	4 198 277	1 901 770	0											6 100 047
1.1.2.32	Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)	Budowa systemu informacji przestrzennej w województwie podkarpackim	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2014	2023	148 919 671	45 388	100 321 284	48 552 999												148 874 283
1.1.2.33	Przebudowa, adaptacja, modernizacja pomieszczeń i zmiana sposobu użytkowania budynku ul. Naruszewicza 11 w Rzeszowie, obejmującej działkę ewidencyjną nr 1068 w obrębie 207 Śródmieście na cele pomieszczeń biurowych, konferencyjnych, archiwalnych i magazynowych dla Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie wraz z wykorzystaniem działki nr 1098/2 na miejsca parkingowe	Zmiana sposobu użytkowania i dostosowanie budynku przy ul. Naruszewicza 11 w Rzeszowie do realizacji zadań WUP w Rzeszowie, w szczególności zadań statutowych oraz realizacji planowanych zadań w ramach RPO Wp 2014-2020. W związku z objęciem w trwały zarząd budynku przy ul. Naruszewicza 11 w Rzeszowie konieczne jest dostosowanie do potrzeb realizacji zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie zgodnie z decyzją o warunkach zabudowy, przepisami prawa budowlanego i aktów wykonawczych	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2015	2017	9 414 227	5 514 136	3 809 309													3 809 309
1.1.2.34	Zakup taboru kolejowego do wykonywania przewozów pasażerskich na terenie Województwa Podkarpackiego	Zakup taboru kolejowego do wykonywania przewozów pasażerskich na terenie Województwa Podkarpackiego	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2018	183 500 003	0	126 500 002	57 000 001												183 500 003
1.1.2.35	Promocja Gospodarza Województwa Podkarpackiego	Promocja gospodarza Województwa Podkarpackiego w ramach działania 1.3 RPO 2014-2020	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2022	500 000	0	500 000													500 000
1.1.2.36	Koordinacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim	Zwiększenie roli sektora Ekonomii Społecznej w woj. podkarpackim poprzez wzmocnienie współpracy i kooperacji Przedsiębiorstw Ekonomii Społecznej, wzrostu widoczności PES jako dostawców produktów i usług, promocję sektora ES wśród mieszkańców woj. podkarpackiego	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie	2016	2017	0	0														0
1.1.2.37	Podkarpacki System e-Administracji Publicznej - 2 (PSeAP-2)	Usprawnienie realizacji zadań UMWP w Rzeszowie poprzez zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2023	6 003 000	801 000	4 867 667	334 333												5 202 000
1.1.2.38	Zabezpieczenie przed powodzią obszarów położonych w km rzeki Wisłoki 113+350-119+000 na terenie miasta Jasło, gm. Jasło oraz gm. Dębowiec, woj. podkarpackie - Etap I i II	Budowa wału przeciwpowodziowego na łącznej długości 8,265 km na terenie miasta Jasło oraz gminy Dębowiec Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2020	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	2012	2020	58 571 368	0	68 000	16 670 000	31 130 000	10 000 000										57 868 000

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)											limit zobowiązań				
				od	do		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025		2026	2027	2028	2029
1.1.2.39	Trześniówka V rozbudowa lewego wału rzeki Trześniówki w km 3+646-7+626 na terenie os. Sobów i Wielowieś miasto Tarnobrzeg wraz z budową przepompowni w m: Trześń, gm. Gorzyce woj. Podkarpackie	Rozbudowa lewego wału rzeki Trześniówki na łącznej długości 3,98 km na terenie miasta Tarnobrzega wraz z budową przepompowni w miejscowości Trześń Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2020	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	2015	2019	11 392 122	193 972	1 269 000	5 450 000	4 350 000											11 069 000
1.1.2.40	Budowa wałów przeciwpowodziowych na rzece Wisłocze w km rzeki od 27+100 do 31+400 i potoku Kielkowskim w km wału od 0+150 do 1+971 - dla ochrony przeciwpowodziowej miejscowości Boża Wola, Kielków na terenie gm. Mielec i gm. Przecław, woj. Podkarpackie	Budowa wału przeciwpowodziowego na lewym brzegu potoku Kielkowskiego oraz lewym brzegu Wisłoki o łącznej długości 5,965 km Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2020	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	2012	2019	28 698 920	45 400	136 000	19 170 000	8 630 000											27 936 000
1.1.2.41	Budowa kanału ulgi o długości 366 m wraz z obiektami towarzyszącymi na potoku Husówka w km 3+949-4+401 na terenie miejscowości Husów, gmina Markowa, woj. Podkarpackie	Budowa kanału ulgi o dł. 366m wraz z obiektami towarzyszącymi na potoku Husówka na dl. 452m Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2020	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	2016	2018	820 000		140 000	680 000												820 000
1.1.2.42	Podkarpackie e-biblioteki pedagogiczne	Celem głównym projektu jest uatrakcyjnienie usług udostępnionych przez Pedagogiczne Biblioteki Wojewódzkie, dostosowanie ich do obecnych standardów i rozwoju technologii oraz podniesienie stopnia dojrzałości e-usług dostępnych dla czytelników zapisanych w sieci Podkarpackich Bibliotek Pedagogicznych	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Rzeszowie	2016	2018	2 419 408	0	0	2 419 408												2 419 408
1.1.2.43	Projekt Pomocy Technicznej w ramach programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska - Słowacja 2014-2020	Działania informacyjno - promocyjne programu INTERREG V-A Polska - Słowacja 2014 - 2020	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2018	30 000	30 000														0
1.1.2.44	Budowa obwodnicy m. Radomyśl Wielki w ciągu DW 984	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	15 000 000	0	6 500 000	8 500 000												15 000 000
1.1.2.45	Budowa obwodnicy m. Kolbuszowa w ciągu DW 987 Kolbuszowa - Sędziszów Młp.	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	12 000 000	0	4 500 000	7 500 000												12 000 000
1.1.2.46	Dostosowanie oferty kształcenia medycznych szkół policealnych do potrzeb podkarpackiego rynku pracy	Podniesienie jakości kształcenia siedmiu Medyczno-Spolecznych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego – samorządowych jednostek organizacyjnych Województwa Podkarpackiego, nieposiadających osobowości prawnej, w okresie od 1 września 2016 r. do 31 października 2019 r. poprzez realizację w szkołach: staży zawodowych dla uczniów/słuchaczy, kursów/zajęć dodatkowych dla uczniów/słuchaczy, kursów kwalifikacyjnych/szkołek doskonalących/studiów podyplomowych dla nauczycieli zawodu oraz wyposażenie pracowni szkolnych	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2018	274 055	0	274 055	0	0											274 055
1.1.2.47	Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej	Utworzenie Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2018	6 150 000	124 505	3 648 131	2 331 580												5 979 711
1.1.2.48	Podkarpacka Platforma Wsparcia Biznesu	Realizacja projektu systemowego polegającego na profesjonalizacji usług instytucji otoczenia biznesu	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2021	500 000	0	500 000													500 000
1.1.2.49	Rozwój infrastruktury drogowej pomiędzy miastami Snina - Medzilaborce - Krosno / rozbudowa DW 897 na odcinku Tylawa - Daliowa	Zwiększenie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	15 317 600	0	10 000 000	5 317 600												15 317 600

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)														limit zobowiązań					
				od	do		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028		2029	2030			
1.2	<b>Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno - prywatnego; z tego:</b>						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.1	<b>- wydatki bieżące</b>						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.2	<b>- wydatki majątkowe</b>						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3	<b>Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2), z tego:</b>						1 596 630 426	98 163 360	214 604 891	181 951 293	180 357 533	130 262 458	41 143 147	37 071 306	7 629 000	6 948 500	5 273 125	1 380 000	861 000	393 600	0	0	0	768 624 902	
1.3.1	<b>- wydatki bieżące</b>						1 049 324 591	79 451 617	132 944 878	134 479 756	141 085 941	105 569 487	24 065 626	19 873 532	6 859 000	6 178 500	4 503 125	1 380 000	861 000	393 600	0	0	0	542 840 768	
1.3.1.1	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety VI-IX (z wyłączeniem projektu własnego WUP w ramach Poddziałania 8.1.4 PO KL oraz działania 9.2 PO KL)	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety VI-IX - dotacje dla beneficjentów programu	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2011	2016	146 324 231	0																	0	
1.3.1.2	RPO WP na lata 2007-2013 - Oś I + VII	RPO WP na lata 2007-2013 - Oś I + VII - dotacje dla beneficjentów programu	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2009	2017	7 514 628	363 957																	0	
1.3.1.3	Dotacja celowa na rzecz beneficjentów osi I Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Współfinansowanie EFS w ramach osi priorytetowej I PO WER 2014 - 2020	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2016	2020	3 161 525	505 000	821 000	1 250 734	579 594	5 197													2 656 525	
1.3.1.4	Dotacja celowa na rzecz beneficjentów osi priorytetowych I-VI RPO WP na lata 2014 - 2020 realizujących projekty o charakterze rewitalizacyjnym	Współfinansowanie EFRR w ramach osi priorytetowych I - VI RPO WP 2014 -2020	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2022	2 172 000	0	0	434 400	434 400	434 400	434 400	434 400											2 172 000	
1.3.1.5	Dotacja celowa na rzecz beneficjentów osi priorytetowych VII-IX RPO WP na lata 2014 - 2020	Współfinansowanie EFS w ramach osi priorytetowych VII - IX RPO WP 2014 -2020	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2016	2022	172 993 386	7 583 033	35 620 664	43 411 233	50 947 957	12 709 043	10 590 274	12 131 182											165 410 353	
1.3.1.6	Zakup, modernizacja, naprawy, przeglądy i rewizje pojazdów szynowych	Poprawa dostępności i jakości podróżowania	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2010	2019	6 395 100	129 658	170 342	0	6 095 100														6 265 442	
1.3.1.7	Utrzymanie zespołów trakcyjnych	Poprawa dostępności i jakości podróżowania	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2013	2024	8 485 864	2 285 326	617 850	0	0	0	1 738 452	572 000	572 000	572 000									41 000	
1.3.1.8	Utrzymanie zespołów trakcyjnych POIiS	Poprawa dostępności i jakości podróżowania	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2021	848 675	547 500	80 000	0	0	0	80 000												80 000	
1.3.1.9	Rekompensata należna przewoźnikowi z tytułu wykonywania kolejowych przewozów osób - w ramach użyteczności publicznej	Poprawa dostępności i jakości podróżowania	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2013	2020	439 457 152	40 333 122	53 619 911	62 306 926	63 747 968	73 989 624													253 664 429	
1.3.1.10	Ubezpieczenie pojazdów szynowych	Ubezpieczenie pojazdów szynowych stanowiących mienie województwa	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2013	2016	1 298 707	0																	0	
1.3.1.11	Opracowanie Studium wykonalności dla zadania Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej - PKA	Poprawa dostępności i jakości podróżowania	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2017	199 673	139 772	59 901																59 901	
1.3.1.12	Zimowe utrzymanie dróg	Zimowe utrzymanie dróg	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2010	2017	76 977 604	6 651 308	9 000 000																2 553 556	
1.3.1.13	Remonty cząstkowe nawierzchni	Remonty cząstkowe nawierzchni	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2013	2017	19 105 498	3 000 000	3 000 000																365 970	
1.3.1.14	Czyszczenie nawierzchni ulic i urządzeń odwadniających w ciągu dróg wojewódzkich na terenie województwa podkarpackiego, oraz usuwanie zanieczyszczeń z nawierzchni porowatej	Oczyszczenie nawierzchni dróg wojewódzkich oraz usunięcie zebranych zanieczyszczeń	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2015	2017	2 700 000	900 000	900 000																33 868	
1.3.1.15	Analiza sytuacji rynkowej w krajowym transporcie drogowym	Wykonanie ustawy o publicznym transporcie drogowym	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2013	2017	496 969	144 648	150 000																150 000	

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)															limit zobowiązań
				od	do		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
1.3.1.16	Rewaloryzacja i modernizacja zabytkowych budynków Muzeum Podkarpackiego w Krośnie dla zachowania i prezentacji unikatowego dziedzictwa kulturowego regionu	Zabezpieczenie zabytkowego obiektu przed degradacją, zabezpieczenie zbiorów Muzeum przed włamaniem, kradzieżą i pożarem oraz dostosowanie systemów ochrony do obowiązującego prawa	Muzeum Podkarpackie w Krośnie	2016	2019	363 059	0	217 500	0	145 559											0
1.3.1.17	Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo - konserwatorskie i cyfryzacja zasobów Muzeum - Zamku w Łańcucie (OR-KA II)	Zabezpieczenie i wzrost dostępności materialnego (zabytki ruchome i nieruchome) oraz niematerialnego (tradycje i wartości) dziedzictwa kulturowego Muzeum - Zamku w Łańcucie	Muzeum - Zamek w Łańcucie	2014	2016	2 240 561	697 209														0
1.3.1.18	Pogram wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży "Nie zagubić talentu" - stypendia.	Wspieranie edukacji młodzieży z województwa podkarpackiego	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2008	2025	3 046 680	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000						200 000
1.3.1.19	Opracowanie aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami (WPGO) wraz z Planem Inwestycyjnym	Umożliwienie skorzystania ze środków unijnych przedsiębiorcom zajmującym się gospodarką odpadami	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2016	84 870	8 487														0
1.3.1.20	Tworzenie opracowań kartograficznych na podstawie bazy danych obiektów topograficznych (BDOT10k) z terenu województwa podkarpackiego	Mapy topograficzne dla obszaru województwa podkarpackiego	Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie	2012	2017	2 500 000	370 000	934 637													934 637
1.3.1.21	Promocja Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem międzynarodowego przewoźnika lotniczego	Promocja Województwa Podkarpackiego	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2021	75 018 000	7 500 000	15 372 000	18 816 000	11 070 000	11 070 000	3 690 000									45 018 000
1.3.1.22	Wojewódzki Program Na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu Na lata 2008-2020	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie	2011	2020	6 584 248	777 925	777 925	1 127 991	1 127 991	1 127 991										0
1.3.1.23	Program wsparcia leczenia niepłodności mieszkańców Podkarpacia metodą Naprotechnologii na lata 2014-2016	Zapewnienie równego dostępu i możliwości skorzystania mieszkańcom województwa podkarpackiego ze wsparcia i możliwości zapłodnienia metodą Naprotechnologii dla par bezskutecznie starających się o potomstwo	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2014	2016	200 000	70 000														0
1.3.1.24	Utrzymanie projektu pn. PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej	Utrzymanie wytworzonego w ramach projektu jednorodnego systemu obiegu dokumentów i zarządzania sprawami oraz zdalnych usług	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2025	1 982 800	32 600	82 600	82 600	255 000	255 000	255 000	255 000	255 000	255 000						1 950 200
1.3.1.25	Utrzymanie projektu pn. Podkarpacki System Informacji Medycznej "PSIM"	Utrzymanie wytworzonego w ramach projektu spójnego systemu wspierającego zarządzanie i funkcjonowanie opieki zdrowotnej w placówkach służby zdrowia	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2014	2019	442 584	82 340	82 340	82 340												236 208
1.3.1.26	Utrzymanie projektu pn. Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej - Województwo Podkarpackie	Utrzymanie wytworzonej w ramach projektu nowoczesnej infrastruktury publicznej bazującej na technologiach informatycznych	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2023	2 250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000							1 750 000
1.3.1.27	Utrzymanie trwałości projektu Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów w Województwie Podkarpackim	Utrzymanie trwałości Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów w Województwie Podkarpackim	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2020	1 347 126	231 732	241 232	242 532	244 032	245 232										973 028
1.3.1.28	Utrzymanie projektu "Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej - promocja"	Utrzymanie Witaczy i Oznakowania oraz Portalu internetowego	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2020	200 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000										0
1.3.1.29	Utrzymanie zespołów trakcyjnych RPO 2014 - 2020	Poprawa dostępności i jakości podróży	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2026	14 103 125	0	0	0	0	0	2 937 500	2 937 500	2 937 500	2 937 500	2 203 125	150 000				14 103 125
1.3.1.30	Oplata na rzecz Koncesjonariusza Centrum Wystawienniczo - Kongresowe	Obsługa, zarządzanie oraz prowadzenie obiektu CWK	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2030	43 277 550	5 658 000	5 904 000	5 535 000	5 166 000	5 043 000	3 690 000	3 093 450	2 644 500	2 214 000	1 845 000	1 230 000	861 000	393 600		37 619 550

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)											limit zobowiązań						
				od	do		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025		2026	2027	2028	2029	2030	
1.3.1.31	Współorganizacja Forum „Europa-Ukraina”	Promocja Województwa Podkarpackiego	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2017	2021	1 000 000	0	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000										1 000 000	
1.3.1.32	Pomoc finansowa dla Powiatu Sanockiego z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności statutowej Muzeum Historycznego w Sanoku w zakresie gromadzenia, przechowywania i udostępniania zbiorów	Dofinansowanie bieżącej działalności statutowej Muzeum Historycznego w Sanoku w zakresie gromadzenia, przechowywania i udostępniania zbiorów	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2019	2 100 000	600 000	500 000	500 000	500 000												1 500 000	
1.3.1.33	Wykonanie decyzji środowiskowych dla zadania Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej - PKA	Poprawa dostępności i jakości podróży	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2017	133 327	0	133 327														133 327	
1.3.1.34	Prowadzenie Regionalnej/yh Placówki/ek Opiekuńczo - Terapeutycznej/yh	Zapewnienie instytucjonalnej pieczy zastępczej	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	2016	2017	3 619 649	0	3 619 649														3 619 649	
1.3.1.35	Weryfikacja projektu rozkładu jazdy na podstawie Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej	Wykonanie ustawy o publicznym transporcie drogowym	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2017	700 000	350 000	350 000														350 000	
<b>1.3.2.</b>	<b>- wydatki majątkowe</b>					<b>547 305 835</b>	<b>18 711 743</b>	<b>81 660 013</b>	<b>47 471 537</b>	<b>39 271 592</b>	<b>24 692 971</b>	<b>17 077 521</b>	<b>17 197 774</b>	<b>770 000</b>	<b>770 000</b>	<b>770 000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>225 784 134</b>
1.3.2.1	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety VI-IX (z wyłączeniem projektu własnego WUP w ramach Poddziałania 8.1.4 PO KL oraz działania 9.2 PO KL)	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety VI-IX - dotacje dla beneficjentów programu	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2011	2016	1 372 054	linii															0	
1.3.2.2	RPO WP na lata 2007-2013 - Oś I + VII	RPO WP na lata 2007-2013 - Oś I + VII - dotacje dla beneficjentów programu	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2009	2017	199 428 680	1 607 110	12 271														12 271	
1.3.2.3	Dotacja celowa na rzecz beneficjentów osi I Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Współfinansowanie EFS w ramach osi priorytetowej I PO WER 2014 - 2020	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2016	2020	1 273	0	0	867	406												1 273	
1.3.2.4	Dotacja celowa na rzecz beneficjentów osi priorytetowych I-VI RPO WP na lata 2014 - 2020 realizujących projekty o charakterze rewitalizacyjnym	Współfinansowanie EFRR w ramach osi priorytetowych I - VI RPO WP 2014 -2020	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2022	60 700 265	0	1 000 000	17 898 904	10 441 027	10 441 027	10 441 027	10 478 280									60 700 265	
1.3.2.5	Dotacja celowa na rzecz beneficjentów osi priorytetowych VII-IX RPO WP na lata 2014 - 2020	Współfinansowanie EFS w ramach osi priorytetowych VII - IX RPO WP 2014 -2020	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2016	2022	2 455 374	256 571	163 000	732 000	174 322	376 493	376 494	376 494									2 198 803	
1.3.2.6	Zakup, modernizacja, naprawy, przeglądy i rewizje pojazdów szynowych	Poprawa dostępności i jakości podróży	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2010	2019	73 600 976	0	9 201 094	0	3 400 000												12 601 094	
1.3.2.7	Przygotowanie i realizacja budowy nowego odcinka drogi wojewódzkiej Nr 987 Kolbuszowa - Sędziszów Małopolski w m. Sędziszów Małopolski - realizowanego w ramach projektu POIiŚ 7.1-30 "Modernizacja linii kolejowej E30/C-E30, odcinek Kraków - Rzeszów, etap III"	Cele "Infrastruktura techniczna i informatyczna" Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2014	2017	1 000 000	0	1 000 000														1 000 000	
1.3.2.8	Opracowanie dokumentacji projektowych i uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych	Poprawa powiązań komunikacyjnych i systemu komunikacji publicznej w województwie	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2012	2018	9 400 582	1 705 553	4 227 167	100 000													4 208 162	
1.3.2.9	Muzeum Polaków ratujących Żydów na Podkarpaciu im. Rodziny Ulmów w Markowej	Muzeum Polaków ratujących Żydów na Podkarpaciu im. Rodziny Ulmów w Markowej	Muzeum-Zamek w Łańcutcie	2010	2016	7 471 374	1 685 477															0	

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)															limit zobowiązań
				od	do		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
1.3.2.10	Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej	Utworzenie Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2015	2018	0	0	0	0												0
1.3.2.11	Rewaloryzacja i modernizacja zabytkowych budynków Muzeum Podkarpackiego w Krośnie dla zachowania i prezentacji unikatowego dziedzictwa kulturowego regionu	Zabezpieczenie zabytkowego obiektu przed degradacją, zabezpieczenie zbiorów Muzeum przed włamaniem, kradzieżą i pożarem oraz dostosowanie systemów ochrony do obowiązującego prawa	Muzeum Podkarpackie w Krośnie	2016	2019	1 819 598	0	30 000	610 816	1 178 782											0
1.3.2.12	Przygotowanie dokumentacji i terenu pod inwestycje - teren województwa podkarpackiego	Opracowanie dokumentacji projektowych m.in. projektów budowlano - wykonawczych oraz innych niezbędnych dokumentacji, wykup nieruchomości gruntowych	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	2002	2019	20 068 000	2 296 003	2 151 000	3 000 000	2 000 000											5 192 329
1.3.2.13	Zabezpieczenie przed powodzią miasta Rzeszowa i gm. Tyczyn poprzez kształtowanie koryta rzeki Strug, w tym przedsięwzięcie inwestycyjne: Strug-etap I - odcinkowa przebudowa-kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego koryta rzeki Strug na długości 8,62 km na terenie miejscowości: Rzeszów, gm. Rzeszów, Tyczyn, gm. Tyczyn, woj. podkarpackie	Ochrona przeciwpowodziowa aglomeracji Rzeszów	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	2008	2020	37 407 727	147 842	100 000	6 575 450	6 575 451	6 575 451										19 826 352
1.3.2.14	Wisła - etap 1 - rozbudowa prawego wału rzeki Wisły w km 5+950 - 15+819 na odcinku od Tarnobrzega (Skalna Góra) do Koźmierzowa (granica woj. podkarpackiego i świętokrzyskiego)	Rozbudowa prawego wału rzeki Wisły na odcinku od Tarnobrzega (Skalna Góra) do Koźmierzowa (granica woj. podkarpackiego i świętokrzyskiego) na łącznej długości 9,869 km w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły Środkii Budżetu Państwa - Bank Światowy	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	2011	2017	43 779 258	354 117	41 901 981													41 901 981
1.3.2.15	Nadzór projektowo - konstrukcyjny, Zarządzanie Projektem, pomoc techniczna oraz wsparcie jednostek wdrażania projektu w zakresie wdrażania Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły	Celem realizowanej usługi konsultingowej jest wsparcie PZMiUW w Rzeszowie w skutecznym i terminowym wdrażaniu, monitorowaniu i nadzorowaniu Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły zgodnie z prawem i międzynarodowymi standardami	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	2016	2022	34 653 000	0	4 160 000	6 450 000	6 450 000	6 530 000	5 490 000	5 573 000								34 653 000
1.3.2.16	Dofinansowanie budowy łączników do węzłów autostrady i drogi ekspresowej, realizowanych przez powiaty na terenie Województwa Podkarpackiego	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2018	2 700 000	110 000	1 050 000	1 540 000												2 590 000
1.3.2.17	Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo - konserwatorskie i cyfryzacja zasobów Muzeum - Zamku w Łańcucie (OR-KA II)	Zabezpieczenie i wzrost dostępności materialnego (zabytki ruchome i nieruchome) oraz niematerialnego (tradycje i wartości) dziedzictwa kulturowego Muzeum - Zamku w Łańcucie	Muzeum - Zamek w Łańcucie	2014	2016	49 070	49 070														0
1.3.2.18	Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 872 Łoniów - Świniany - Rzeka Wisła - Baranów Sandomierski - Wola Baranowska - Majdan Królewski - Bojanów - Nisko na odcinku od km 50+314,50 do km 50+767 wraz z mostem na rzece Łęg w km 50+567 w miejscowości Przyszów	Poprawa dostępności komunikacyjnej sieci dróg wojewódzkich oraz zwiększenie dostępności dojazdów do poligonu wojskowego w Nowej Dębie	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2017	9 600 000	2 000 000	7 600 000													7 600 000
1.3.2.19	Budowa łącznika od węzła autostrady A4 Dębica – Wschód do DK4 i DW985 (Zawada – Pustynia)	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	2016	2018	1 500 000	0	0	1 500 000												1 500 000
1.3.2.20	Dotacja celowa na rzecz beneficjentów osi priorytetowych I - VI RPO WP na lata 2014 - 2020 realizujących projekty o charakterze innym niż rewitalizacyjny	Współfinansowanie EFRR w ramach osi priorytetowych I - VI RPO WP 2014 -2020	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2020	33 988 104	8 500 000	8 500 000	8 500 000	8 488 104											25 488 104

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe (ujęte w WPF)														limit zobowiązań	
				od	do		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028		2029
1.3.2.21	Utrzymanie projektu pn. PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej	Utrzymanie wytworzonego w ramach projektu jednorodnego systemu obiegu dokumentów i zarządzania sprawami oraz zdalnych usług	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2016	2025	6 310 500	0	563 500	563 500	563 500	770 000	770 000	770 000	770 000	770 000						6 310 500





Zestawienie zmian wskaźników spłaty zadłużenia w latach 2016 -2030

Lp.	Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
			1	WPF	Wskaźnik planowanej spłaty zobowiązań wiersz 9.4 z zał. Nr 1 do WPF	6,21%	4,52%	4,58%	6,22%	6,52%	9,63%	7,16%	8,35%	8,31%	4,86%	0,37%	0,26%
2	październik	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań wiersz 9.6.1 z zał. Nr 1 do WPF	12,55%	13,56%	11,16%	9,78%	8,33%	10,33%	13,10%	15,44%	17,73%	19,67%	21,36%	22,33%	22,84%	23,17%	23,19%
3	WPF listopad	Wskaźnik planowanej spłaty zobowiązań wiersz 9.4 z zał. Nr 1 do WPF	6,71%	4,76%	4,51%	5,96%	6,43%	9,61%	7,16%	8,28%	8,31%	4,86%	0,37%	0,26%	0,00%	0,00%	0,00%
4		Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań wiersz 9.6.1 z zał. Nr 1 do WPF	12,55%	14,00%	11,51%	10,09%	8,03%	10,06%	12,85%	15,34%	17,56%	19,51%	21,21%	22,31%	22,83%	23,17%	23,19%
5	zmiana wskaźnika planowanej spłaty (pozycja 3 - 1)		0,50%	0,24%	-0,07%	-0,26%	-0,09%	-0,02%	0,00%	-0,07%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
6	zmiana dopuszczalnego wskaźnika spłaty (pozycja 4 - 2)		0,00%	0,44%	0,35%	0,31%	-0,30%	-0,27%	-0,25%	-0,10%	-0,17%	-0,16%	-0,15%	-0,02%	-0,01%	0,00%	0,00%
7	relacja przed zmianą (pozycja 2 - 1)		6,34%	9,04%	6,58%	3,56%	1,81%	0,70%	5,94%	7,09%	9,42%	14,81%	20,99%	22,07%	22,84%	23,17%	23,19%
8	relacja po zmianie (pozycja 4 - 3)		5,84%	9,24%	7,00%	4,13%	1,60%	0,45%	5,69%	7,06%	9,25%	14,65%	20,84%	22,05%	22,83%	23,17%	23,19%
9	zmiana relacji (pozycja 8 - 7)		-0,50%	0,20%	0,42%	0,57%	-0,21%	-0,25%	-0,25%	-0,03%	-0,17%	-0,16%	-0,15%	-0,02%	-0,01%	0,00%	0,00%

**UCHWAŁA Nr / /16**  
**SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**  
**z dnia**

**w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego**  
**dotyczącego planowanej reformy oświaty.**

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486) oraz § 19 ust. 2 Statutu Województwa Podkarpackiego stanowiącego załącznik do Uchwały Nr X/103/99 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 września 1999 r. w sprawie uchwalenia Statutu Województwa Podkarpackiego (Dz.Urz.Woj.Podk. z 1999 r. Nr 28, poz.1247 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego**  
**uchwala, co następuje:**

§ 1

1. Przyjmuje się stanowisko w sprawie planowanej reformy oświaty.
2. Stanowisko, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała podlega przekazaniu Prezydentowi RP, Marszałkowi Sejmu RP, Marszałkowi Senatu RP, Prezesowi Rady Ministrów RP oraz Ministrowi Edukacji Narodowej.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.





**Stanowisko**  
**Sejmiku Województwa Podkarpackiego**  
**w sprawie projektu zmiany w systemie oświaty**

*„Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie ...  
Nadto przekonany jestem, że tylko edukacja publiczna zgodnych i dobrych robi obywateli.”*

*Jan Zamoyski*

Sejmik Województwa Podkarpackiego udziela pełnego poparcia dla działań Rządu Pani Premier Beaty Szydło w zakresie działań zmierzających do przeprowadzenia reformy systemu oświaty.

Dzięki przyjętym rozwiązaniom powstanie spójna i drożna struktura organizacji szkół, a wydłużenie procesu dydaktyczno-wychowawczego w jednej placówce oświatowej i w tej samej grupie rówieśniczej sprzyjać będzie lepszym efektom nauczania i kształtowania postaw prospołecznych. Zmiany ustroju szkolnictwa to jedynie punkt wyjścia do głębszych przeobrażeń programowych, które – jak się okazuje – są konieczne, lecz ich realizacja nie jest możliwa w dotychczasowym modelu systemu oświaty. Wprowadzenie zapożyczonych z zewnątrz wzorców struktury funkcjonowania szkolnictwa nie znajdowało uzasadnienia i najwyższy czas, by mieć odwagę wycofać się z błędnych decyzji poprzednich elit rządzących. To nie podwyższanie wskaźnika skolaryzacji jest celem edukacji, lecz przygotowanie młodego pokolenia do odpowiedzialnego pełnienia ról w społeczeństwie i w rodzinie.

W wyniku planowanej reformy dąży się do zbudowania szkoły, która będzie odpowiadać za indywidualny rozwój ucznia, jakość jego nauczania i wychowania. Szczególnie godny podkreślenia jest fakt, iż należne miejsce w polskiej szkole znajdzie wychowanie młodego pokolenia w poszanowaniu uniwersalnych, ponadczasowych wartości, jak również odpowiedzialności i współpracy oraz wrażliwości społecznej, chociażby poprzez odniesienia do idei wolontariatu.

Niezmiernie ważnym elementem zmian będzie również wzmocnienie roli szkoły w budowaniu kompetencji niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie, w tym do odnalezienia się absolwentów na regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy.



Stąd zapowiadania konieczność kształtowania u uczniów postaw przedsiębiorczości oraz pobudzania kreatywności i aktywności społecznej, sprzyjających efektywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym.

Sejmik Województwa Podkarpackiego w pełni popiera także zmiany w zakresie kształcenia zawodowego. Trzyletnia branżowa szkoła I i II stopnia, silnie powiązana z rynkiem pracy, to dobry krok w kierunku odbudowania tego typu szkolnictwa w Polsce. Warta podkreślenia jest zakładana konieczność aktywnego włączania pracodawców w proces kształcenia i egzaminowania. Nadmienić należy, iż samorzady województw prowadzą szkoły policealne przygotowujące uczniów i słuchaczy do pracy na stanowiskach średniego personelu medycznego oraz opieki społecznej. Szkoły te kształcą w kierunkach, które znakomicie wpisują się w zapotrzebowanie na aktualnym rynku pracy. Pozytywnie zatem odnosimy się do zamiaru utrzymania szkół policealnych w nowym systemie oświaty.

Planowane zmiany były oczekiwane i są akceptowane przez społeczeństwo polskie, które pozytywne stanowisko wobec zapowiadanej reformy szkolnictwa wyraziło m.in. poprzez swój akt wyborczy w 2015 r.

Determinacja z jaką polski rząd przygotowuje się do wprowadzania zmian jest również gwarancją konsekwencji w ich dalszym wdrażaniu. Konsekwencji, której tak bardzo brakowało poprzednikom przy podejmowaniu decyzji dotyczących przyszłości polskiego społeczeństwa, w tym stworzenia odpowiednich warunków samorealizacji młodego pokolenia i wykorzystania jego ogromnego potencjału dla dobra kraju.

Dotychczasowe działania rządu w dziedzinie edukacji są wyrazem głębokiej troski o harmonijny rozwój młodego człowieka oraz dowodem zmiany optyki postrzegania szkoły, nie tyle przez pryzmat interesów części środowiska nauczycielskiego, ale przede wszystkim z punktu widzenia zaspokajania potrzeb ucznia oraz jego intelektualnego i społecznego rozwoju.

Sejmik Województwa Podkarpackiego wyraża opinię, że system oświaty w Polsce należy oprzeć na sprawdzonych wzorcach, wynikających z nabytego doświadczenia i warunkujących wysoką jakość procesu dydaktyczno-wychowawczego. Dlatego na ręce Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Pana Andrzeja Dudy, Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Pana Marka Kuchcińskiego, Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Pana Stanisława Karczewskiego, Prezesa Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, Pani Beaty Szydło oraz Ministra Edukacji Narodowej, Pani Anny Zalewskiej, kierujemy niniejszą uchwałą, stanowiącą wyraz pełnego poparcia dla Rządu w zakresie działań zmierzających do przeprowadzenia reformy systemu oświaty.

Wielki Zj...

### Uzasadnienie:

do uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczącego planowanej reformy oświaty

Zgodnie ze Statutem Województwa Podkarpackiego, przyjętym uchwałą z dnia 29 września 1999 r. w sprawie uchwalenia Statutu Województwa Podkarpackiego oraz zmianami wprowadzonymi uchwałą Sejmiku nr XLVII/511/02 z dnia 5 sierpnia 2002 i uchwałą Sejmiku nr XXIII/391/08 z dnia 30 czerwca 2008 r., Sejmik w formie uchwał wyraża m.in. opinie i zajmuje stanowiska.

W związku z wprowadzaną reformą systemu oświaty, Sejmik Województwa Podkarpackiego pragnie wyrazić poparcie dla działań Rządu w tym zakresie. Dzięki przyjętym rozwiązaniom powstanie spójna i drożna struktura organizacji szkół, a wydłużenie procesu dydaktyczno-wychowawczego w jednej placówce oświatowej i w tej samej grupie rówieśniczej sprzyjać będzie lepszym efektom nauczania i kształtowania postaw prospołecznych. Zmiany ustroju szkolnictwa to jedynie punkt wyjścia do głębszych przeobrażeń programowych, które – jak się okazuje – są konieczne, lecz ich realizacja nie jest możliwa w dotychczasowym modelu systemu oświaty. W wyniku planowanej reformy dąży się do zbudowania szkoły, która będzie odpowiadać za indywidualny rozwój ucznia, jakość jego nauczania i wychowania.

Reforma zakłada też istotne i potrzebne zmiany w obszarze szkolnictwa zawodowego. Trzyletnia branżowa szkoła I i II stopnia, silnie powiązanie z rynkiem pracy, to dobry rok w kierunku odbudowania tego typu szkolnictwa w Polsce. Nadmienić należy też, że samorządy województw prowadzą szkoły policealne, przygotowujące uczniów i słuchaczy do pracy na stanowiskach średniego personelu medycznego oraz opieki społecznej. Szkoły te kształcą w kierunkach, które znakomicie wpisują się w zapotrzebowanie na aktualnym rynku pracy, a zatem ich utrzymanie w nowym systemie oświaty jest decyzją nader słuszną.

Mając na uwadze powyższe, Sejmik Województwa Podkarpackiego przyjmuje stanowisko, udzielając poparcia dla działań Rządu zmierzających do przeprowadzenia reformy systemu oświaty. Stanowisko Sejmiku stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

W.ł. Z.



**UCHWAŁA NR      /      /16**  
**SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**  
**W RZESZOWIE**

z dnia                                  2016r.

**w sprawie nadania Panu Profesorowi dr. hab. n. med. Stanisławowi Wosiowi**  
**Odnaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”.**

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486 t.j.) § 13 pkt 22 Statutu Województwa Podkarpackiego, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr X/103/99 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 września 1999 r. w sprawie uchwalenia Statutu Województwa Podkarpackiego (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 28, poz.1247 z późn. zm.) oraz § 3 pkt. 1 i § 7 ust 1 Uchwały Nr VII/143/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 kwietnia 2015 r., w sprawie ustanowienia Odnaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”, ustalenia jej wzoru, zasad i trybu nadawania oraz sposobu noszenia.

**Sejmik Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie**  
**uchwala, co następuje:**

**§ 1**

Nadaje się **Panu Profesorowi dr. hab. n. med. Stanisławowi Wosiowi** Odznakę Honorową „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”.

**§ 2**

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

**§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

## UZASADNIENIE

Kapituła Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego” na posiedzeniu w dniu 15 listopada 2016r. zaopiniowała pozytywnie zgłoszenie o nadanie Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego” **Panu Profesorowi dr. hab. n. med. Stanisławowi Wosiowi.**

**Pan Profesor dr hab. n. med. Stanisław Woś** w sposób kluczowy przyczynił się do uruchomienia w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej - Kliniki Kardiochirurgii. Zaangażowanie, pomoc i ciągła współpraca w systematycznym poszerzaniu zakresu działalności tutejszej Kliniki Kardiochirurgii miała na celu dostosowanie jej działalności do potrzeb pacjentów.

W związku z wysoką w Województwie Podkarpackim umieralnością z powodu chorób układu krążenia w 2000 roku w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie podjęto kroki mające na celu poprawę opieki kardiologicznej. Pierwsze analizy potrzeb oraz uwarunkowań przeprowadzono przy życzliwej pomocy Pana Profesora Stanisława Wosia. Ze względu na duże społeczne znaczenie dla Województwa Podkarpackiego Pan Profesor w pełni poparł starania Samorządu Województwa Podkarpackiego jako jedno z najważniejszych zadań w dziedzinie ochrony zdrowia w naszym województwie. Uznał, że należy dołożyć wszelkich starań w celu utworzenia Kliniki Kardiochirurgii. Pozwoli to na pełne zaspokojenie potrzeb mieszkańców Województwa Podkarpackiego, w większości świadczeń kardiochirurgicznych, wykorzystanie całego potencjału i możliwości diagnostycznych i terapeutycznych istniejącej w Szpitalu Pracowni Hemodynamiki. Stworzy nowe miejsca pracy dla młodych, ambitnych ludzi zarówno lekarzy jak i personelu średniego oraz umożliwi sprzedaż wysokospecjalistycznych usług innym regionom w kraju jak i za granicą. Powołanie Kliniki Kardiochirurgii w Szpitalu stanowi podstawę do włączenia Szpitala do Krajowej Sieci Szpitali Ratujących Życie.

**Pan Profesor dr hab. n. med. Stanisław Woś** za swoją działalność otrzymał wiele odznaczeń oraz nagród m.in. Krzyż Oficerski i Kawalerski OOP, medal Komisji Edukacji Narodowej, odznakę „Za wzorową pracę w służbie zdrowia, „Honorową odznaką Zrzeszenia Studentów Polskich oraz medal”, „Za ofiarność i odwagę” w 1963r, Złoty Laur Umiejętności i Kompetencji Regionalnej Izby Gospodarczej, Płatynowy Laur „ Pro publico bono 2007”.

Uwzględniając wniosek Komisji Głównej Sejmiku Województwa Podkarpackiego, przedkłada się dodatkowo kopię Zgłoszenia o nadanie odznaki honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”.

**ZGŁOSZENIE O NADANIE ODZNAKI HONOROWEJ  
„ZASŁUŻONY DLA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO”  
/dla osoby fizycznej/**

**I. DANE OSOBY ZGŁOSZONEJ DO NADANIA ODZNAKI HONOROWEJ**

1. Nazwisko i imię kandydata<sup>\*)</sup> **Profesor dr hab. n. med. Stanisław Woś**
2. Imię ojca **Antoni**
3. Data i miejsce urodzenia: **4 listopada 1941 r. Jagielle woj. Podkarpackie.**
4. Adres zamieszkania:, **dane kontaktowe : Katowice, ul. Powstańców 34**
5. Numer telefonu i adres poczty elektronicznej: tel. : **0322563633**
6. Miejsce zatrudnienia, stanowisko: : **Były Kierownik II Kliniki Kardiologii Śląskiej Akademii Medycznej, Konsultant Krajowy w dziedzinie kardiologii**

**II. UZASADNIENIE ZGŁOSZENIA**

Pan Profesor Stanisław Woś w sposób kluczowy przyczynił się do uruchomienia w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej - Kliniki Kardiologii. Zaangażowanie, pomoc i ciągła współpraca Pana Profesora w systematycznym poszerzaniu zakresu działalności tutejszej Kliniki Kardiologii miała na celu dostosowanie jej działalności do potrzeb pacjentów.

W związku z wysoką w Województwie Podkarpackim umieralnością z powodu chorób układu krążenia w 2000 roku w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie podjęto kroki mające na celu poprawę opieki kardiologicznej. Pierwsze analizy potrzeb oraz uwarunkowań przeprowadzono przy życzliwej pomocy Pana Profesora Stanisława Wosia. Ze względu na duże społeczne znaczenie dla Województwa Podkarpackiego Pan Profesor w pełni poparł starania Samorządu Województwa Podkarpackiego jako jednego z najważniejszych zadań w dziedzinie ochrony zdrowia w naszym województwie. Pan Profesor uznał, że należy dołożyć wszelkich starań w celu utworzenia Kliniki Kardiologii, w związku z czym pozwoli to na pełne zaspokojenie potrzeb mieszkańców Województwa Podkarpackiego, w większości świadczeń kardiologicznych, wykorzystanie

całego potencjału i możliwości diagnostycznych i terapeutycznych istniejącej w Szpitalu Pracowni Hemodynamiki, nowe miejsca pracy dla młodych, ambitnych ludzi zarówno lekarzy jak i personelu średniego, możliwość sprzedaży wysokospecjalistycznych usług innym regionom w kraju jak i za granicą. Powołanie Kliniki Kardiochirurgii w Szpitalu stanowi podstawę do włączenia Szpitala do Krajowej Sieci Szpitali Ratujących Życie.

### III. POSIADANE ODZNACZENIA I WYRÓŻNIENIA

(odznaki honorowe, organizacyjne, okolicznościowe, nagrody itp.– nazwa i rok nadania)

Uhonorowany Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim OOP, medalami Komisji Edukacji Narodowej, odznaką „ Za wzorową pracę w służbie zdrowia „, honorową odznaką Zrzeszenia Studentów Polskich oraz medalem „ Za ofiarność i odwagę „ w 1963r, Złoty Laur Umiejętności i Kompetencji Regionalnej Izby Gospodarczej, Platynowy Laur „ Pro publico bono „ 2007.

\*)Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych (w tym adresu poczty elektronicznej), dla potrzeb niezbędnych do organizacji i nadania odznaki honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”, a w szczególności przekazywania danych osobowych członkom i uczestnikom posiedzenia Kapituły odznaki honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego” oraz Radnym Województwa. Mam świadomość prawa wglądu, poprawiania lub usunięcia swoich danych zawartych w Zgłoszeniu o nadanie odznaki honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego” oraz dobrowolności ich podania.

Odebrano zgodę ustną Pana Profesora

.....  
Podpis czytelny kandydata o nadanie  
odznaki honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”

### IV. JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA SPORZĄDZAJĄCA ZGŁOSZENIE

(nazwa jednostki, adres, telefon)

.....  
4. 11. 2016 .....  
(data) (pieczęć) (podpis wnioskodawcy)

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Władysław Ortyl

### V. OPINIA KAPITUŁY ODZNAKI HONOROWEJ

.....  
Kapituła Odznaki Honorowej „Zasłużony dla  
Woj. Podkarpackiego” na posiedzeniu w dniu 15. 11. 2016. po wnioskowej  
analizie uzasadnienia pozytywnie zaopiniowała zgłoszenie o nadanie  
Odznaki Panu profesorowi dr. hab. H. med. Stanisławowi Woszczak.  
15. 11. 2016. ....

(data)

.....  
WICEPRZEWODNICZĄCY  
(podpis Przewodniczącego)  
„Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”

Bogdan Romaniuk

-projekt-

**UCHWAŁA NR     /     /16  
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO  
W RZESZOWIE**

z dnia                               2016r.

**w sprawie nadania Panu Rafałowi Wilkowi Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”.**

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486 t.j.) § 13 pkt 22 Statutu Województwa Podkarpackiego, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr X/103/99 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 września 1999 r. w sprawie uchwalenia Statutu Województwa Podkarpackiego (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 28, poz.1247 z późn. zm.) oraz § 3 pkt. 1 i § 7 ust 1 Uchwały Nr VII/143/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 kwietnia 2015 r., w sprawie ustanowienia Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”, ustalenia jej wzoru, zasad i trybu nadawania oraz sposobu noszenia.

**Sejmik Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie  
uchwala, co następuje:**

§ 1

Nadaje się **Panu Rafałowi Wilkowi** Odznakę Honorową „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

## UZASADNIENIE

Kapituła Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego” na posiedzeniu w dniu 15 listopada 2016 r. zaopiniowała pozytywnie zgłoszenie o nadanie Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego” **Panu Rafałowi Wilkowi**.

**RAFAŁ WILK** był żużlowiec, wychowanek Stali Rzeszów, obecnie jako sportowiec niepełnosprawny uprawia kolarstwo ręczne. Jest czterokrotnym medalistą paraolimpijskim w tej dyscyplinie sportu. Trzykrotnie stawał na najwyższym stopniu podium. Po raz ostatni w Rio de Janeiro. Zdobył też Puchar Świata (2012 r. i 2013 r.) oraz Puchar Europy (2013 r., 2014 r.), trzykrotnie zdobywał mistrzostwo świata. Tragiczny wypadek na torze żużlowym w 2006 roku przekreślił marzenia związane z sukcesami na torze. Rafał Wilk szybko jednak znalazł swoje miejsce na kolarskich trasach. Stał się niekwestionowanym liderem w tej dyscyplinie sportu. Założył również fundację, której zadaniem jest wspieranie sportowców niepełnosprawnych, aby mogli podobnie jak on realizować swoje marzenia o sukcesach sportowych. Podczas startów wielokrotnie podkreśla, że startuje dla Podkarpacia. Jest ambasadorem województwa podkarpackiego w kraju i za granicą propagując zdrowy styl życia poprzez uprawianie sportu, a także konsekwentną realizację planów i marzeń wbrew przeciwnościom losu. Rafał Wilk karierę rozpoczął w 1991 r. w Stali Rzeszów. W swojej karierze reprezentował jeszcze barwy klubów z Łodzi, z Gniezna oraz z Krosna. Jeżdżąc dla KSŻ-tu, miał feralny wypadek w 2006 roku, który przerwał jego żużlową karierę. Po wypadku nie zrezygnował z czynnej kariery sportowej i zaczął uprawiać narciarstwo zjazdowe na nartach jednośladowych mono ski oraz kolarstwo na rowerze z napędem ręcznym, tzw. handbike. W tej dyscyplinie odnosi sukcesy. W 2012 roku podczas XIV letnich igrzysk paraolimpijskich zdobył dwa złote medale w kolarstwie szosowym w kategorii H3 (tzw. handbike): w jeździe na czas na dystansie 16 kilometrów z czasem 25.24,17 oraz w wyścigu ze startu wspólnego na dystansie 64 kilometrów. Sukcesy powtórzył podczas Igrzysk Paraolimpijskich w Rio gdzie zdobył złoto w jeździe indywidualnej na czas oraz srebro ze startu wspólnego. Podczas kolarskich Mistrzostw Świata w konkurencjach paraolimpijskich 2013 rozgrywanych w kanadyjskiej miejscowości Baie-Comeau zdobył dwa tytuły Mistrza Świata w jeździe indywidualnej na czas, oraz ze startu wspólnego.

Uwzględniając wniosek Komisji Głównej Sejmiku Województwa Podkarpackiego, przedkłada się dodatkowo kopię Zgłoszenia o nadanie odznaki honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”.



**ZGŁOSZENIE O NADANIE ODZNAKI HONOROWEJ  
„ZASŁUŻONY DLA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO”  
/dla osoby fizycznej/**

**I. DANE OSOBY ZGŁOSZONEJ DO NADANIA ODZNAKI HONOROWEJ**

1. Nazwisko i imię kandydata<sup>\*)</sup> **Rafał Wilk**
2. Imię ojca: **Jan**
3. Data i miejsce urodzenia: **9.12.1974r.**
4. Adres zamieszkania: **ul. Łukasiewicza 52, Rzeszów**
5. Numer telefonu i adres poczty elektronicznej: **[rafalwilk@xtrsport.pl](mailto:rafalwilk@xtrsport.pl)**
6. Miejsce zatrudnienia, stanowisko: **Uniwersytet Rzeszowski**

**II. UZASADNIENIE ZGŁOSZENIA**

RAFAŁ WILK był żuźlowiec, wychowanek Stali Rzeszów, obecnie jako sportowiec niepełnosprawny uprawia kolarstwo ręczne. Jest czterokrotnym medalistą paraolimpijskim w tej dyscyplinie sportu. Trzykrotnie stawał na najwyższym stopniu podium. Po raz ostatni w Rio de Janeiro. Zdobył też Puchar Świata (2012 i 2013 r.) oraz Puchar Europy (2013, 2014r.), trzykrotnie zdobywał mistrzostwo świata. Tragiczny wypadek na torze żuźlowym w 2006 roku przekreślił marzenia związane z sukcesami na torze. Rafał Wilk szybko jednak znalazł swoje miejsce na kolarskich trasach. Stał się niekwestionowanym liderem w tej dyscyplinie sportu. Jego marzenia znów stały się realne, ale starty w zawodach to nie wszystko. Rafał Wilk założył fundację, której zadaniem jest wspieranie sportowców niepełnosprawnych, aby mogli podobnie jak on realizować swoje marzenia o sukcesach sportowych. Podczas startów wielokrotnie podkreśla, że startuje dla Podkarpacia. Jest wspaniałym ambasadorem województwa podkarpackiego w kraju i za granicą propagując zdrowy styl życia poprzez uprawianie sportu, a także konsekwentną realizację planów i marzeń wbrew przeciwnościom losu. Rafał Wilk karierę rozpoczął w 1991 r. w Stali Rzeszów. W swojej karierze reprezentował jeszcze barwy klubów z Łodzi, z Gniezna oraz z Krosna. Jeżdżąc dla KSŻ-tu miał feralny wypadek w 2006 roku, który przerwał jego żuźlową karierę. Po wypadku nie zrezygnował z czynnej kariery sportowej i

zaczął uprawiać narciarstwo zjazdowe na nartach jednośladowych mono ski oraz kolarstwo na rowerze z napędem ręcznym, tzw. handbike. W tej dyscyplinie odnosi sukcesy. W 2012 roku podczas XIV letnich igrzysk paraolimpijskich zdobył dwa złote medale w kolarstwie szosowym w kategorii H3 (tzw. handbike): w jeździe na czas na dystansie 16 kilometrów z czasem 25.24,17 oraz w wyścigu ze startu wspólnego na dystansie 64 kilometrów. Sukcesy powtórzył podczas Igrzysk Paraolimpijskich w Rio gdzie zdobył złoto w jeździe indywidualnej na czas oraz srebro ze startu wspólnego. Podczas kolarskich Mistrzostw Świata w konkurencjach paraolimpijskich 2013 rozgrywanych w kanadyjskiej miejscowości Baie-Comeau zdobył dwa tytuły Mistrza Świata w jeździe indywidualnej na czas, oraz ze startu wspólnego.

### **III. POSIADANE ODZNACZENIA I WYRÓŻNIENIA**

(odznaki honorowe, organizacyjne, okolicznościowe, nagrody itp.– nazwa i rok nadania)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<sup>\*)</sup>Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych (w tym adresu poczty elektronicznej), dla potrzeb niezbędnych do organizacji i nadania odznaki honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”, a w szczególności przekazywania danych osobowych członkom i uczestnikom posiedzenia Kapituły odznaki honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego” oraz Radnym Województwa. Mam świadomość prawa wglądu, poprawiania lub usunięcia swoich danych zawartych w Zgłoszeniu o nadanie odznaki honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego” oraz dobrowolności ich podania.

**Odebrano zgodę ustną Pana Rafała Wilka**

.....

Podpis czytelny kandydata o nadanie  
odznaki honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”



#### IV. JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA SPORZADZAJĄCA ZGŁOSZENIE

(nazwa jednostki, adres, telefon)

.....  
.....

9. XI. 2016.

(data)

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Władysław Ortyl

(podpis wnioskodawcy)

#### V. OPINIA KAPITUŁY ODZNAKI HONOROWEJ

Kapituła Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego” na posiedzeniu w dniu 15 listopada 2016. r. w wyniku analizy uzasadnienia przytoczonego w opisanym zgłoszeniu o nadanie Odznaki Honorowej Pani Rafotowi Wilkowi.

15.11.2016.

(data)

WICEPRZEWODNICZĄCY  
Kapituły odznaki honorowej  
„Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”

Bogdan Romaniuk

(podpis Przewodniczącego)

**UCHWAŁA NR**  
**SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**  
z dnia .....2016 r.

**w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Gminy Trzebownisko z budżetu  
Województwa Podkarpackiego.**

Na podstawie art. 8a i art. 18 pkt. 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486) oraz art. 220 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwala co następuje:**

**§ 1**

Udziela się pomocy finansowej dla Gminy Trzebownisko z budżetu Województwa Podkarpackiego w roku 2017 w wysokości 2 000 000,00 zł (słownie: dwa miliony złotych 00/100) z przeznaczeniem na budowę parkingu dla potrzeb Centrum Wystawienniczo – Kongresowego Województwa Podkarpackiego.

**§ 2**

Szczegółowe zasady i terminy przekazania pomocy finansowej określi odrębna umowa zawarta pomiędzy Województwem Podkarpackim a Gminą Trzebownisko.

**§ 3**

Traci moc Uchwała Nr XXIII/416/16 z dnia 30 maja 2016r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Gminy Trzebownisko z budżetu Województwa Podkarpackiego w roku 2016.

**§ 4**

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

**§ 5**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

## UZASADNIENIE

Wójt Gminy Trzebowniko w piśmie znak: BR.7011.3.7.2016 z dnia 30 września 2016r. poinformowała, iż zadanie pn. *„Budowa parkingu dla potrzeb Centrum Wystawienniczo – Kongresowego Województwa Podkarpackiego”*, pierwotnie planowane do realizacji w 2016r., może zostać wykonane przez Gminę w 2017r.

W piśmie podane zostały następujące argumenty za przesunięciem budowy parkingu na rok 2017:

1. Długotrwały proces związany z uzyskaniem przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. pozwolenia na budowę (wniosek złożono 21. 03. 2016 r., decyzją NR 1400/13.280/2016 z dnia 28.09.2016r. zatwierdzono projekt budowlany i udzielono pozwolenia na budowę dla inwestycji pod nazwą *„Budowa parkingu dla potrzeb Centrum Wystawienniczo – Kongresowego Województwa Podkarpackiego wraz z wewnętrznym układem komunikacyjnym, budowę miejsc postojowych dla autobusów, zjazdów z istniejącej drogi wewnętrznej oraz budowę kanalizacji deszczowej, odwodnienia, oświetlenia oraz przebudowę istniejącej sieci gazowej i teletechnicznej”*),
2. Konieczność uprawomocnienia się ww. Decyzji o pozwoleniu na budowę,
3. Przepisanie pełnomocnej Decyzji na Gminę Trzebowniko,
4. Przeprowadzenie postępowania, mającego na celu wyłonienie Wykonawcy,
5. Zbliżający się okres zimowy, niesprzyjający prowadzeniu robót budowlanych.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej okoliczności, zasadnym jest, aby pomoc finansowa z budżetu Województwa Podkarpackiego w wysokości 2 000 000,00 PLN dla Gminy Trzebowniko z przeznaczeniem na budowę parkingu dla potrzeb Centrum Wystawienniczo – Kongresowego Województwa Podkarpackiego udzielona została w roku 2017.

**Uchwała Nr        /        /16**  
**Sejmiku Województwa Podkarpackiego**  
z dnia.....2016 r.

**w sprawie zmiany obszaru aglomeracji Hyżne**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 ze zm.), art. 18 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 850) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2014 r., poz. 995),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego**  
**uchwała, co następuje:**

§ 1

W uchwale Nr LVIII/1095/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Hyżne oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Hyżne (Dz. Urz. Podka. z 2014 r., poz. 2886), wprowadza się następujące zmiany:

1. § 3 otrzymuje brzmienie:  
„Wyznacza się, na terenie Gminy Hyżne, aglomerację Hyżne o równoważnej liczbie mieszkańców 3298, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Brzezówka, Dylągówka, Hyżne z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Hyżne”.
2. Załącznik do uchwały otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

## **Uzasadnienie**

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 ze zm.), sejmik województwa wyznacza aglomeracje, w drodze uchwały. Zgodnie z art. 43 ust. 2b Prawa wodnego wyznaczenie aglomeracji następuje po uzgodnieniu przez marszałka województwa z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej, a w zakresie obszarów objętych przynajmniej jedną formą ochrony przyrody z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin.

Pod pojęciem aglomeracji należy rozumieć teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2014 r., poz. 995).

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 850) dotychczasowe akty prawa miejscowego, wydane na podstawie art. 43 ust. 2a Prawa wodnego, zachowują moc do dnia wejścia w życie aktów prawa miejscowego wydanych na podstawie art. 43 ust. 2a Prawa wodnego w brzmieniu nadanym ww. ustawą z dnia 30 maja 2014 r. i mogą być zmieniane na podstawie tego przepisu.

Uchwałą Nr LVIII/1095/14 z dnia 27 października 2014 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Hyżne oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Hyżne (Dz. Urz. Podka. z 2014 r., poz. 2886) Sejmik Województwa Podkarpackiego, na wniosek Wójta Gminy Hyżne, zlikwidował:

- aglomerację Hyżne wyznaczoną rozporządzeniem Nr 85/2005 Wojewody Podkarpackiego z dnia 14 grudnia 2005 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Hyżne (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 161, poz. 2994), oraz wyznaczył:
- aglomerację Hyżne o równoważnej liczbie mieszkańców 2730, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Brzezówka, Dylągówka, Hyżne z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Hyżne”.

Wójt Gminy Hyżne wystąpił z wnioskiem o zmianę aglomeracji Hyżne wyznaczonej ww. uchwałą Nr LVIII/1095/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 października 2014 r., przedkładając jednocześnie propozycję planu nowej aglomeracji. W przedmiotowym wniosku wskazano, iż zmiana obszaru aglomeracji polegająca na zaktualizowaniu danych dotyczących równoważnej liczby mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej oraz liczby mieszkańców planowanych do podłączenia, jest podyktowana dostosowaniem granic istniejącej aglomeracji do aktualnie obowiązujących przepisów tj. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 995). Proponowany obszar aglomeracji obejmuje miejscowości i tereny, dla których istnieje sieć kanalizacji sanitarnej oraz teren planowanej budowy sieci kanalizacyjnej w miejscowości Brzezówka. Tereny znajdujące się poza proponowanym obszarem aglomeracji Hyżne obsługiwane są przez indywidualne systemy odprowadzania ścieków tj. szczelne zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Hyżne z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Hyżne zlokalizowana zostanie na terenie miejscowości: Brzezówka, Dylągówka, Hyżne. Szczegółowe granice aglomeracji określone zostały w załączniku do uchwały.

Na obszarze aglomeracji istnieje 51,1 km sieci kanalizacyjnej, do której podłączonych zostało 2712 stałych mieszkańców aglomeracji i 10 osób czasowo przebywających na jej terenie. Planowane jest wykonanie 6,4 km sieci kanalizacyjnej w miejscowości Brzezówka i podłączenie 576 nowych mieszkańców, co daje wskaźnik koncentracji 90 mieszkańca na 1 km sieci kanalizacyjnej przewidywanej do wybudowania, przez co spełnia warunek § 3 ust. 5 pkt. 4 i ust. 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 995). Istniejąca i planowana do wykonania kanalizacja jest siecią ciśnieniowo-grawitacyjną. Równoważna liczba mieszkańców aglomeracji Hyżne wyniesie zatem 3298.

Teren aglomeracji Hyżne częściowo zlokalizowany jest w Hyżnieńsko-Gwoźnickim Obszaru Chronionego Krajobrazu funkcjonującego na mocy uchwały nr XXXIX/781/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Hyżnieńsko-Gwoźnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podka., poz. 3584).

Do istniejącej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w miejscowości Hyżne o przepustowości 480 m<sup>3</sup>/d, doprowadzane są ścieki od 2712 mieszkańców i 10 osób czasowo przebywających na terenie aglomeracji. Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach komunalnych dopływających do oczyszczalni wynoszą: BZT<sub>5</sub> – 439 mgO<sub>2</sub>/l, ChZT – 1122 mgO<sub>2</sub>/l, zawiesina ogólna – 493 mg/l. W latach 2017-2020 planuje się rozbudowę i przebudowę istniejącej oczyszczalni. Docelowa, projektowana przepustowość oczyszczalni wynosić będzie 700 m<sup>3</sup>/d.

Na terenie aglomeracji Hyżne, w najbliższym czasie nie planuje się przyłączenia kolejnych zakładów przemysłowych do zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej. Od aktualnie podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej zakładów przemysłowych odprowadzane są ścieki bytowe.

Zgodnie z § 4 ust. 4 ww. rozporządzenia w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji, zweryfikowana przez marszałka województwa propozycja planu aglomeracji podlega uzgodnieniu i zaopiniowaniu, zgodnie z art. 43 ust. 2b ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne.

W piśmie z dnia 12 października 2016 r., znak: OS-II.7320.1.14.2016.DR, Marszałek Województwa Podkarpackiego poinformował o pozytywnym zweryfikowaniu propozycji planu aglomeracji Hyżne przedłożonej przez Wójta Gminy Hyżne oraz wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (RDOŚ) o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Hyżne o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Hyżne.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 21 października 2016 r., znak: ZG-424-54/16 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Hyżne.

RDOŚ w Rzeszowie w piśmie z dnia 19 października 2016 r., znak: WSI.400.4.36.2016.IK poinformował o pozytywnym uzgodnieniu propozycji planu aglomeracji Hyżne. Gmina Hyżne pismem z dnia 19 października 2016 r., znak: IR.7001.27.2016.WCZ.3, pozytywnie zaopiniowała propozycję planu aglomeracji Hyżne.

W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Hyżne w nowych granicach.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenie Gminy Hyżne w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

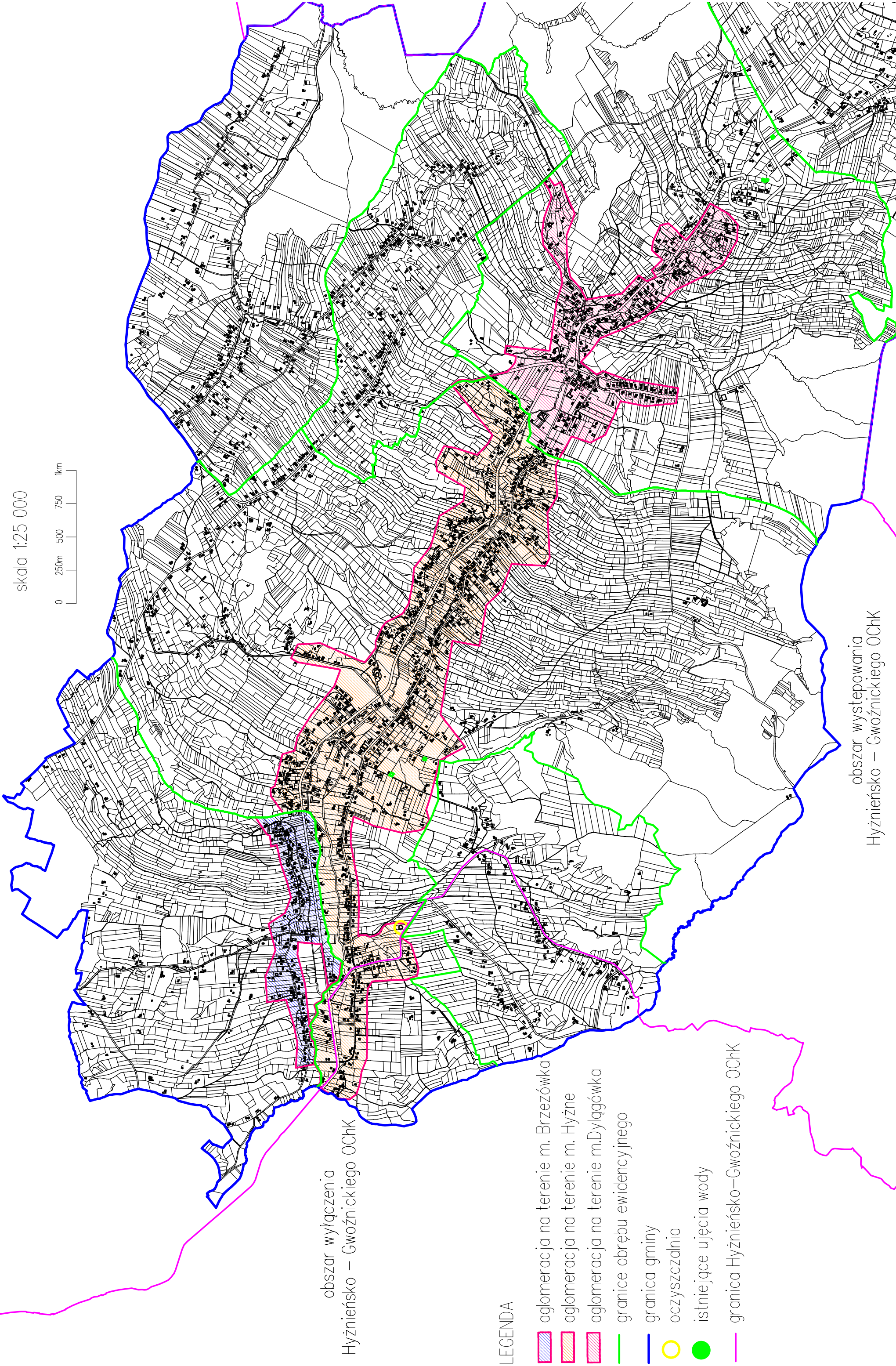
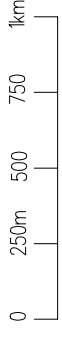
Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały. Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.



# PROPOZYCJA PLANU AGLOMERACJI GMINA HYŻŹNE

skala 1:25 000



obszar wyłączenia

Hyżniensko – Gwoźnickiego OChK

## LEGENDA

- aglomeracja na terenie m. Brzezówka
- aglomeracja na terenie m. Hyżne
- aglomeracja na terenie m. Dylągówka
- granice obrębu ewidencyjnego
- granica gminy
- oczyszczalnia
- istniejące ujęcia wody
- granica Hyżniensko–Gwoźnickiego OChK

obszar występowania  
Hyżniensko – Gwoźnickiego OChK



**Uchwała Nr        /        /16  
Sejmiku Województwa Podkarpackiego**

z dnia.....2016 r.

**w sprawie zmiany obszaru aglomeracji Nowa Sarzyna  
oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Wola Zarczycka**

Na podstawie art. 18 pkt 1 i pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486), art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 ze zm.), art. 18 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 850) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2014 r., poz. 995),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego  
uchwała, co następuje:**

§ 1

W uchwale Nr VI/113/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Nowa Sarzyna oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Nowa Sarzyna (Dz. Urz. Podka. z 2015 r., poz. 1182) wprowadza się następujące zmiany:

1. § 3 otrzymuje brzmienie:

„1. Wyznacza się, na terenie Gminy Nowa Sarzyna, aglomerację Nowa Sarzyna o równoważnej liczbie mieszkańców 9 990, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Nowa Sarzyna, Sarzyna, Tarnogóra, Ruda Łańcucka, Łukowa, Jelna – przysiółek Baranówka, Jelna – sołectwo Judaszówka, Majdan Łętowski, Łętownia – sołectwo Gościniec, Łętownia z oczyszczalnią ścieków w Sarzynie.

2. Wyznacza się na terenie Gminy Nowa Sarzyna, aglomerację Wola Zarczycka o równoważnej liczbie mieszkańców 18 264, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Nowa Sarzyna i Wola Zarczycka z końcowym punktem zrzutu do aglomeracji Nowa Sarzyna zlokalizowanym w miejscowości: Jelna – sołectwo Judaszówka.”

2. Załącznik do uchwały otrzymuje brzmienie określone w załącznikach do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

## Uzasadnienie

Na podstawie art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 ze zm.), sejmik województwa wyznacza aglomeracje, w drodze uchwały. Zgodnie z art. 43 ust. 2b Prawa wodnego wyznaczenie aglomeracji następuje po uzgodnieniu przez marszałka województwa z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej, a w zakresie obszarów objętych przynajmniej jedną formą ochrony przyrody z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin.

Pod pojęciem aglomeracji należy rozumieć teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków.

Sposób wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2014 r., poz. 995).

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 850) dotychczasowe akty prawa miejscowego wydane na podstawie art. 43 ust. 2a Prawa wodnego zachowują moc do dnia wejścia w życie aktów prawa miejscowego wydanych na podstawie art. 43 ust. 2a Prawa wodnego w brzmieniu nadanym ww. ustawą z dnia 30 maja 2014 r. i mogą być zmieniane na podstawie tego przepisu.

Uchwałą Nr VI/113/15 z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Nowa Sarzyna oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Nowa Sarzyna (Dz. Urz. Podka. z 2015 r., poz. 1182) Sejmik Województwa Podkarpackiego, na wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Sarzyna, zlikwidował:

- aglomerację Nowa Sarzyna wyznaczoną rozporządzeniem Nr 61/06 Wojewody Podkarpackiego z dnia 12 września 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Nowa Sarzyna (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 117, poz. 1610 z późn. zm.), oraz wyznaczył:
- aglomerację Nowa Sarzyna o równoważnej liczbie mieszkańców 23 078, zlokalizowaną na terenie miejscowości: Nowa Sarzyna, Sarzyna, Tarnogóra, Ruda Łańcucka, Łukowa, Jelna – przysiółek Baranówka, Jelna – sołectwo Judaszówka, Majdan Łętowski, Łętownia – sołectwo Gościńiec z oczyszczalnią ścieków w Sarzynie.

Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Sarzyna wystąpił z wnioskiem o zmianę aglomeracji Nowa Sarzyna wyznaczonej ww. uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego oraz wyznaczenie nowej aglomeracji Wola Zarczycka, przedkładając jednocześnie propozycję planu tych aglomeracji. W przedmiotowym wniosku wskazano, iż zmiana obszaru aglomeracji Nowa Sarzyna i wyznaczenie nowej aglomeracji Wola Zarczycka podyktowana jest zmianami jakie miały miejsce na przełomie ostatnich lat w gminie Nowa Sarzyna tj. rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz zatwierdzenie projektów nowych odcinków kanalizacji, co jest związane z porządkowaniem gospodarki ściekowej na terenie gminy.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Nowa Sarzyna z oczyszczalnią ścieków w Sarzynie zlokalizowana zostanie

na terenie miejscowości: Nowa Sarzyna, Sarzyna, Tarnogóra, Ruda Łańcucka, Łukowa, Jelna – przysiółek Baranówka, Jelna – sołectwo Judaszówka, Majdan Łętowski, Łętownia – sołectwo Gościńiec, Łętownia. Szczegółowe granice aglomeracji określone zostały w załączniku do uchwały.

Na obszarze aglomeracji Nowa Sarzyna istnieje 156,6 km sieci kanalizacyjnej, do której podłączonych zostało 8570 stałych mieszkańców i 10 osób czasowo przebywających na jej terenie osób. W ramach aglomeracji planuje się budowę 11,5 km nowej sieci kanalizacyjnej, do której podłączonych zostanie 1410 mieszkańców miejscowości Łętownia, co daje wskaźnik koncentracji, wyliczony jako stosunek przewidywanej do obsługi przez planowaną do budowy sieć kanalizacyjną liczby mieszkańców aglomeracji (1410 osób) do długości tej sieci (11,5 km), 122,6 mieszkańca na 1 km sieci kanalizacyjnej przewidywanej do wybudowania, przez co spełnia warunek § 3 ust. 5 pkt. 4 i ust. 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 995). Tereny znajdujące się poza proponowanym obszarem aglomeracji Nowa Sarzyna obsługiwane są przez indywidualne systemy odprowadzania ścieków tj. szczelne zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Na terenie aglomeracji Nowa Sarzyna nie są odprowadzane ścieki przemysłowe do systemu kanalizacji zbiorczej.

Teren aglomeracji Nowa Sarzyna zlokalizowany jest poza formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Oczyszczalnia ścieków w Sarzynie posiada przepustowość 5000 m<sup>3</sup>/d. Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach komunalnych dopływających do oczyszczalni wynoszą: BZT<sub>5</sub> – 396 mgO<sub>2</sub>/ dm<sup>3</sup>, zawiesina ogólna – 350 mg/dm<sup>3</sup>, azot ogólny 80 mg/dm<sup>3</sup>, azot amonowy 69 mgNNH<sub>4</sub>/dm<sup>3</sup>, fosfor ogólny 13 mgP/dm<sup>3</sup>.

Całkowita RLM aglomeracji Nowa Sarzyna wyniesie 9 990 i będzie równa sumie liczby mieszkańców i turystów.

Zgodnie z przedstawioną propozycją planu nowej aglomeracji, aglomeracja Wola Zarczycka zlokalizowana zostanie na Nowa Sarzyna i Wola Zarczycka z końcowym punktem zrzutu do aglomeracji Nowa Sarzyna zlokalizowanym w miejscowości: Jelna – sołectwo Judaszówka. Szczegółowe granice aglomeracji określone zostały w załączniku do uchwały.

Na obszarze aglomeracji Wola Zarczycka istnieje 5,7 km sieci kanalizacyjnej, do której podłączonych zostało 5820 stałych mieszkańców. W ramach aglomeracji planuje się budowę 34 km nowej sieci kanalizacyjnej, do której podłączonych zostanie 3861 mieszkańców miejscowości Wola Zarczycka i 95 osób czasowo przebywających na jej terenie osób. Tereny znajdujące się poza proponowanym obszarem aglomeracji Wola Zarczycka obsługiwane są przez indywidualne systemy odprowadzania ścieków tj. szczelne zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Na terenie aglomeracji Wola Zarczycka są odprowadzane ścieki przemysłowe do systemu kanalizacji zbiorczej z terenu zakładów chemicznych CIECH Sarzyna S.A. w Nowej Sarzynie w ilości 4630 m<sup>3</sup>/d. Skład jakościowy ścieków przemysłowych: BZT<sub>5</sub> – 110 mgO<sub>2</sub>/ dm<sup>3</sup>, zawiesina ogólna – 80 mg/dm<sup>3</sup>, ChZT – 360 mgO<sub>2</sub>/ dm<sup>3</sup>. Równoważna liczba mieszkańców obliczona dla ścieków przemysłowych wynosi 8 488 RLM.

Teren aglomeracji Wola Zarczycka częściowo zlokalizowany jest w Brzóznińskim Obszarze Chronionego Krajobrazu funkcjonującego na mocy uchwały nr XXXIX/788/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Brzóznińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podka., poz. 3591), zmienionej uchwałą nr XXIV/434/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXIX/788/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Brzóznińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podka., poz. 2158).

Dla powyższego terenu wskaźnik koncentracji, wyliczony jako stosunek przewidywanej do obsługi przez planowaną do budowy sieć kanalizacyjną liczby mieszkańców aglomeracji (450 osób) do długości tej sieci (5 km) jest równy 90 mieszkańca na 1 km sieci kanalizacyjnej przewidywanej do wybudowania, przez co spełnia warunek § 3 ust. 5 pkt. 4 i ust. 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 995).

Dla pozostałego terenu aglomeracji Wola Zarczycka wskaźnik koncentracji, wyliczony jako stosunek przewidywanej do obsługi przez planowaną do budowy sieć kanalizacyjną liczby mieszkańców aglomeracji (3411 osób) oraz osób czasowo przebywających na terenie aglomeracji (95 osób) do długości tej sieci (29 km) jest równy 121 mieszkańca na 1 km sieci kanalizacyjnej przewidywanej do wybudowania, przez co spełnia warunek § 3 ust. 5 pkt. 4 i ust. 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 995).

Całkowita RLM aglomeracji Wola Zarczycka wyniesie 18 264 i będzie równa sumie liczby mieszkańców i turystów oraz liczbie RLM obliczonej dla ścieków przemysłowych.

Zgodnie z § 4 ust. 4 w/w rozporządzenia w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji, zweryfikowana przez marszałka województwa propozycja planu aglomeracji podlega uzgodnieniu i zaopiniowaniu, zgodnie z art. 43 ust. 2b ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne.

W piśmie z dnia 13 października 2016 r., znak: OS-II.7320.1.9.2016.DR, Marszałek Województwa Podkarpackiego poinformował o pozytywnym zweryfikowaniu propozycji planu aglomeracji Nowa Sarzyna przedłożonej przez Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Sarzyna oraz wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (RDOŚ), o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Nowa Sarzyna o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Nowa Sarzyna.

W piśmie z dnia 13 października 2016 r., znak: OS-II.7320.110.2016.DR, Marszałek Województwa Podkarpackiego poinformował o pozytywnym zweryfikowaniu propozycji planu aglomeracji Wola Zarczycka przedłożonej przez Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Sarzyna oraz wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (Dyrektor RZGW) i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (RDOŚ), o uzgodnienie propozycji planu aglomeracji oraz do Gminy Nowa Sarzyna o zaopiniowanie propozycji planu aglomeracji Wola Zarczycka.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 21 października 2016 r., znak: ZG-424-56/16 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Nowa Sarzyna.

Dyrektor RZGW w Krakowie postanowieniem z dnia 21 października 2016 r., znak: ZG-424-57/16 pozytywnie uzgodnił propozycję planu aglomeracji Wola Zarzycka.

RDOŚ w Rzeszowie w piśmie z dnia 19 października 2016 r., znak: WSI.400.4.35.2016.IK poinformował o pozytywnym uzgodnieniu propozycji planu aglomeracji Nowa Sarzyna.

RDOŚ w Rzeszowie w piśmie z dnia 19 października 2016 r., znak: WSI.400.4.34.2016.IK poinformował o pozytywnym uzgodnieniu propozycji planu aglomeracji Wola Zarzycka.

Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Sarzyna pismem z dnia 19 października 2016 r., znak: RIG.6324.4.2016 poinformował, że uchwałą nr XXXIV/184/2016 Rady Miejskiej w Nowej Sarzynie z dnia 17 października 2016 r. zostały pozytywnie zaopiniowane propozycję planu aglomeracji Nowa Sarzyna i aglomeracji Wola Zarzycka.

W związku z powyższym zostały spełnione warunki ustawowe do wyznaczenia aglomeracji Nowa Sarzyna w nowych granicach oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Wola Zarzycka.

Wejście w życie niniejszej uchwały przyczyni się do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenie Gminy Nowa Sarzyna w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

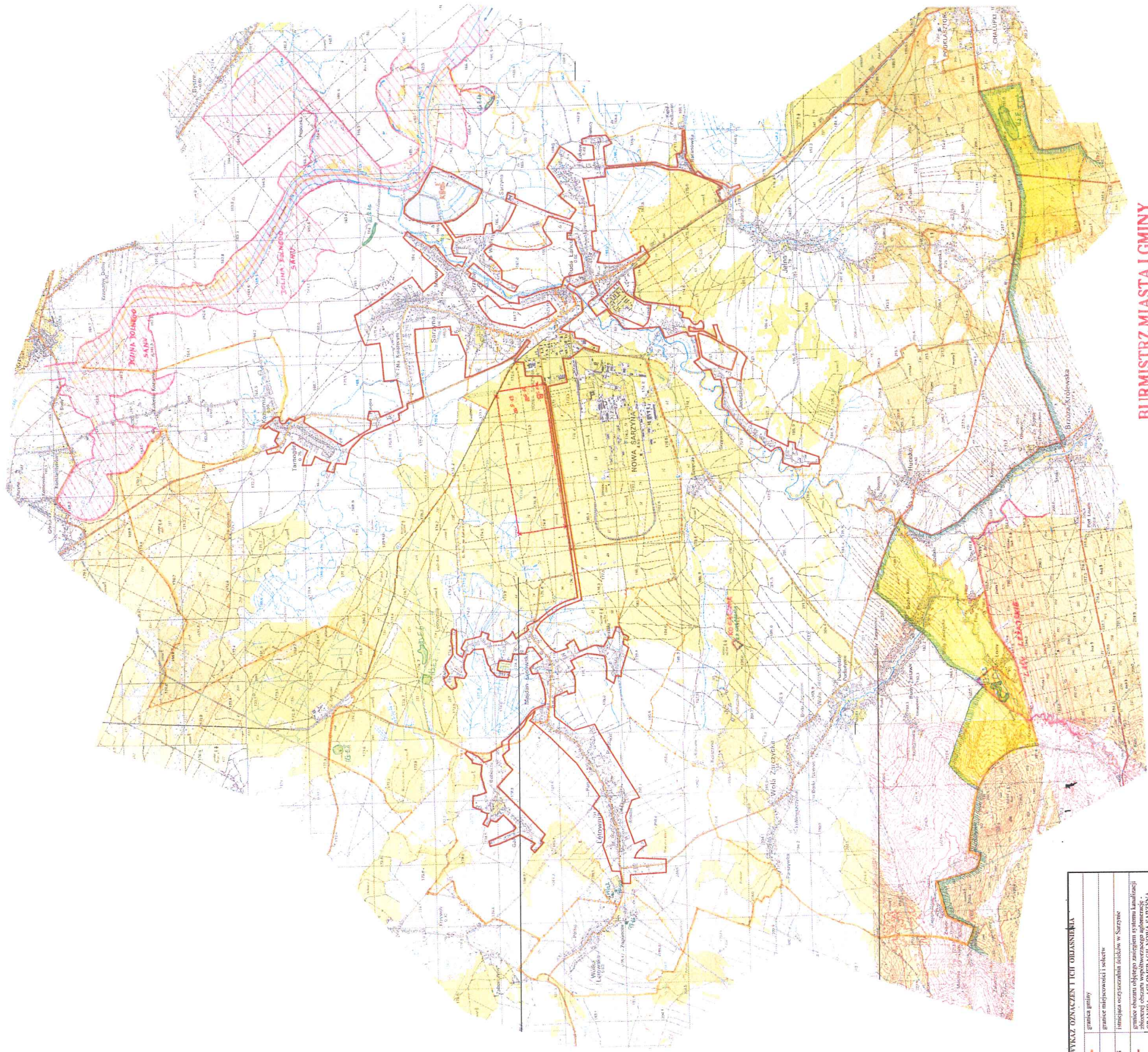
Nie przewiduje się innych skutków prawnych i społeczno – gospodarczych, które byłyby związane z wejściem w życie niniejszej uchwały.

Uchwała nie narusza obowiązków gminy w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających m.in. z przepisów o samorządzie gminnym.

Konieczność wyznaczenia aglomeracji wynika z wywiązania się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej ze zobowiązań zawartych w Traktacie Akcesyjnym, w części dotyczącej spełnienia dyrektywy 91/271/EWG, w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków komunalnych.



# AGLOMERACJA NOWA SARZYNA



WYKAZ OZNAZEŃ I KOD OMIASNIENIA	
—	granica gminy
—	granice miast powiatu i sokół
—	granice powiatu
—	granice obszaru objętego Zasięgiem systemu Lamalidex
—	obszar objęty wspólnym systemem wodociągowym -
—	GRANICA AGLOMERACJI NOWA SARZYNA
—	obszar objęty systemem wodociągowym -
—	obszar podskrajny
—	granice terenów objętych wodociągami -
—	obszar objęty wodociągami -
—	granice gminy 2000
—	Rezerwa Przyrody Kotlina
—	granice terytorialnego (biuracj) Chmielnego
—	Krajowa
—	obszar ekologiczny
—	powiat gromadzki
—	obszar objęty
—	obszar objęty
—	obszar objęty

BURMISTRZ MIASTA I GMINY  
NOWA SARZYNA

BURMISTRZ  
Andrzej Rychel

1 : 25 000







- projekt -

**UCHWAŁA NR / /16  
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

z dnia 2016 r.

**w sprawie zatwierdzenia planu kontroli Komisji Rewizyjnej  
Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2017 rok.**

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2016r. poz.486.) oraz § 41 ust. 3 Statutu Województwa Podkarpackiego stanowiącego załącznik do Uchwały Nr X/103/99 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 29 września 1999 r. w sprawie uchwalenia Statutu Województwa Podkarpackiego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 1999 r. Nr 28, poz. 1247 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego  
uchwala, co następuje:**

**§ 1**

Zatwierdza się plan kontroli Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2017 rok w brzmieniu jak w załączniku do uchwały.

**§ 2**

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

**§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.



## **UZASADNIENIE**

**do projektu Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie  
zatwierdzenia planu kontroli Komisji Rewizyjnej.**

Na podstawie § 41 ust. 3 Statutu Województwa Podkarpackiego, w związku z przyjęciem planu kontroli Komisji Rewizyjnej, wynikającym z zakresu działania Komisji powołanej do przeprowadzania kontroli działalności Zarządu Województwa Podkarpackiego oraz wojewódzkich jednostek organizacyjnych, przedkłada się plan kontroli pod obrady Sejmiku do zatwierdzenia.

**Przewodnicząca  
Komisji Rewizyjnej**

**Anna HUK**

**PLAN KONTROLI**  
**Komisji Rewizyjnej**  
**Sejmiku Województwa Podkarpackiego**  
**na 2017 r.**

**I półrocze**

1. Analiza wykonania budżetu za 2016 rok i przyjęcie opinii dotyczącej realizacji planu dochodów i wydatków budżetowych za 2016 r. wraz z opracowaniem wniosku w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Podkarpackiego z wykonania budżetu za 2016 r.
2. Analiza przebiegu realizacji planów finansowych wybranych instytucji podległych samorządowi województwa – kultura, ochrona zdrowia, PZDW i inne.
3. Analiza wykorzystania dotacji przekazywanych przez samorząd województwa dla jednostek samorządu terytorialnego i innych z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego.
4. Analiza realizacji wybranych zadań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych z zakresu melioracji, infrastruktury transportowej, sportu i innych.
5. Analiza realizacji wybranych zadań z zakresu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.
6. Analiza sprawowania nadzoru przez Departament Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego z dokonywanych płatności na rzecz przewoźników z tytułu stosowania ulg.
7. Analiza stanu realizacji dostępności dwóch projektów: internet szerokopasmowy, trasy rowerowe Polski Wschodniej.
8. Analiza udzielanych dotacji dla samorządów i stowarzyszeń w zakresie promocji województwa.
9. Analiza zatrudnienia w Urzędzie Marszałkowskim i jednostkach podległych za 2016r.

**II półrocze**

1. Analiza odpowiedzi na interpelacje i pytania Radnych Województwa, zgłoszone w pierwszym półroczu 2017 r. oraz analiza wykonania planu dochodów i wydatków budżetu województwa za I półrocze 2017 r.

2. Analiza realizacji planu dochodów i wydatków budżetowych w obszarze służby zdrowia wraz z kontrolą wdrażania programów restrukturyzacyjnych w jednostkach ochrony zdrowia podległych samorządowi województwa.
3. Analiza wyników wybranych kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w Urzędzie Marszałkowskim i jednostkach podległych samorządowi województwa w I półroczu 2017, w tym wykonania ewentualnych zaleceń pokontrolnych.
4. Analiza realizacji wybranych zadań drogowych, w tym inwestycji realizowanych na drogach wojewódzkich wspólnie z samorządami innych szczebli.
5. Analiza gospodarki mieniem Województwa Podkarpackiego.
6. Analiza realizacji programu „Podkarpacki Naturalny Wypas”.
7. Analiza połączenia Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie z Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie oraz Wojewódzkiego Szpitala w Przemyślu.
8. Wstępna analiza projektu budżetu na 2018r.

Komisja Rewizyjna za zgodą lub na zlecenie Sejmiku Województwa Podkarpackiego będzie przeprowadzać kontrole w zakresie i terminie nie przewidzianym w rocznym Planie Kontroli – stosownie do zapisów §40 ust.4 Statutu Województwa Podkarpackiego.

Ponadto Komisja Rewizyjna w 2017 r. – biorąc pod uwagę zgodność z prawem, celowość, rzetelność i gospodarność - dokonywać będzie bieżących ocen i analiz w zakresie:

- wykonywania zadań przez Zarząd Województwa Podkarpackiego i kierowników wojewódzkich jednostek organizacyjnych,
- wykorzystania mienia służbowego przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.

**Przewodnicząca Komisji**

**Anna HUK**



**UCHWAŁA NR    /    /2016**  
**SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**  
**z dnia            2016 r.**

**zmieniająca Uchwałę Nr XXI/353/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 kwietnia 2012 r., zmienioną uchwałą Nr XXXIV/626/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2013 r., w sprawie określenia terminów zakończenia zbiorów roślin uprawnych na terenie województwa podkarpackiego**

Działając na podstawie art. 18 pkt. 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2016r. poz. 486 ) oraz art. 48 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U. z 2015 r. poz. 2168 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego**

**uchwała, co następuje:**

§ 1

W załączniku do Uchwały Nr XXI/353/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia terminów zakończenia zbiorów roślin uprawnych na terenie województwa podkarpackiego (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego poz. 1188 z dnia 21 maja 2012 r.), zmienionej Uchwałą Nr XXXIV/626/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2013 r., w sprawie określenia terminów zakończenia zbiorów roślin uprawnych na terenie województwa podkarpackiego (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego poz. 2587 z dnia 1 lipca 2013 r.), wprowadza się następujące zmiany:

Po wierszu 64 dodaje się wiersze od 65 do 70 w brzmieniu:

L.P.	Roślina	Terminy zakończenia zbioru
65	gorczyca	20 sierpnia
66	facelia	20 sierpnia
67	rzepik ozimy	15 sierpnia
68	len	31 sierpnia
69	orkisz	25 sierpnia
70	kukurydza cukrowa	30 września

## § 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

## § 3

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

## UZASADNIENIE

Uchwała Nr XXI/353/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 kwietnia 2012 r. oraz zmieniająca ją Uchwała Nr XXXIV/626/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2013 r., określają terminy zakończenia zbiorów roślin uprawnych na terenie województwa podkarpackiego.

Ponieważ załączniki do w/w uchwał nie zawierają niektórych upraw i terminów zakończenia ich zbiorów, a obecna sytuacja na rynku rolnym wymaga rozszerzenia katalogu roślin uprawnych, należało zmienić obowiązującą uchwałę, celem dostosowania obowiązujących przepisów do aktualnych potrzeb rolników. Terminy zakończenia zbiorów roślin uprawnych, których wykaz zawiera załącznik do niniejszej uchwały, zostały ustalone po uprzednim zaopiniowaniu przez podmioty posiadające doświadczenie i fachową wiedzę w uprawie i zbiorach poszczególnych gatunków roślin.

**Uchwała Nr  
Sejmiku Województwa Podkarpackiego  
z dnia**

**w sprawie zmian w Statucie  
Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu**

Działając na podstawie art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1638 j.t.) i art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486 j.t.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego  
uchwala, co następuje:**

**§ 1**

W Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu nadanym uchwałą Nr XIX/328/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 stycznia 2016 r., w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi im. Św. Ojca Pio w Przemyślu, zmienionej uchwałą Nr XX/350/2016 z dnia 29 lutego 2016 r. wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:  
„1. Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu jest podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1638 j.t.), realizującym swoje cele i zadania statutowe pod nazwą Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu, zwanym w dalszej części statutu „Zakładem”.”
- 2) w § 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:  
„1. Strukturę organizacyjną Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu tworzą:
  - 1) zakłady lecznicze podmiotu leczniczego (załącznik nr 1 do Statutu) o nazwach:
    - a) Lecznictwo Stacjonarne i Całodobowe – Szpital,
    - b) Zespół Poradni Specjalistycznych,
    - c) Przychodnie Podstawowej Opieki Zdrowotnej,
    - d) Przychodnia dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej.
  - 2) Jednostki działalności pozamedycznej przewidziane w Regulaminie Organizacyjnym.”
- 3) załącznik nr 1 do Statutu Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.



## **§ 2**

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

## **§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

## Uzasadnienie

### **do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu**

Zmiany w Statucie związane są dostosowaniem podmiotu leczniczego do obowiązujących przepisów prawa w szczególności ustawy o działalności leczniczej, która została zmieniona w lipcu 2016 r.

- 1) w paragrafie 1 oraz w paragrafie 3 dostosowano publikatory ustawy o działalności leczniczej do aktualnie obowiązujących;
- 2) w § 16 dostosowano nazewnictwo do wymogów, które wprowadzono po zmianach ustawy o działalności leczniczej z dnia 15 lipca 2016 r. w miejsce dotychczasowych przedsiębiorstw wprowadzono następujące zakłady lecznicze:
  - Lecznictwo Stacjonarne i Całodobowe – Szpital,
  - Zespół Poradni Specjalistycznych,
  - Przychodnie Podstawowej Opieki Zdrowotnej,
  - Przychodnia dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej.”

Ponadto pismem z dnia 19 października 2016 r., znak: Wsz. ORG/003/4/16 Pan Piotr Ciompa Dyrektor Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu zawnioskował następującą zmianę do Statutu:

W załączniku nr 1 – Zakłady Lecznicze Podmiotu Leczniczego w pkt.1 „ Lecznictwo stacjonarne i całodobowe – Szpital ” zmieniono nazwę „Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii z Pododdziałem Toksykologii” na „Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii”.

Zmiana nazwy oddziału polegająca na wykreśleniu wyrazów „z Pododdziałem Toksykologii” związana jest z dostosowaniem do rzeczywistego stanu funkcjonowania, bez jakiegokolwiek zmiany pomieszczeń, ilości łóżek, aparatury medycznej.

Obecnie funkcjonujący Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii z Pododdziałem Toksykologii nie spełnia i nigdy nie spełniał warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia min. brak lekarzy specjalistów w dziedzinie toksykologii lub toksykologii klinicznej, którzy zapewniliby całodobową opiekę lekarską we wszystkie dni tygodnia, jak również nie zapewniamy dostępu do zabiegów pozaustrojowego podtrzymywania funkcji wątroby.

Najbliższy ośrodek zapewniający opiekę pacjentom znajduje się w Krakowie a w przypadku dzieci w Warszawie.

Zgodnie z informacją przekazaną przez dr n.med. Wojciecha Chmiesta - Konsultanta Województwa Podkarpackiego w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii, obecna nazwa funkcjonująca w Szpitalu „Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii z Pododdziałem Toksykologii” , jest nieprawidłowa, ponieważ obejmuje zakres świadczeń, które od wielu lat Oddział nie udziela.

Powyższe zmiany zostały pozytywnie zaopiniowane w dniu 17 października 2016 roku na posiedzeniu Rady Społecznej. Uchwałą nr 44/2016 Rady Społecznej w sprawie zmiany nazwy Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii z Pododdziałem Toksykologii.

Mając na uwadze powyższe podjęcie przedmiotowej uchwały Sejmiku jest w pełni uzasadnione.

## „ ZAKŁADY LECZNICZE PODMIOTU LECZNICZEGO

### 1. Lecznictwo stacjonarne i całodobowe – Szpital.

- 1) Izba Przyjęć;
- 2) **Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii;**
- 3) Oddział Chirurgiczny dla Dzieci;
- 4) Oddział Chirurgii Ogólnej z Pododdziałem Chirurgii Onkologicznej;
- 5) Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej;
- 6) Oddział Chorób Dzieci z Pododdziałem Pulmonologii Dziecięcej;
- 7) Oddział Chorób Wewnętrznych i Diabetologii;
- 8) Oddział Dermatologiczny;
- 9) Oddział Gastroenterologiczny;
- 10) Oddział Ginekologiczno-Położniczy z Pododdziałem Ginekologii Onkologicznej;
- 11) Oddział Kardiologii z Pododdziałem Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego i Pododdziałem Kardiologii Interwencyjnej;
- 12) Oddział Neonatologiczny z Pododdziałem Patologii Noworodka;
- 13) Oddział Neurologiczny z Pododdziałem Udarowym;
- 14) Oddział Obserwacyjno-Zakaźny;
- 15) Oddział Okulistyczny;
- 16) Oddział Onkologiczny z Pododdziałem Diennej Chemioterapii;
- 17) Oddział Otolaryngologiczny;
- 18) Oddział Pulmonologiczny;
- 19) Oddział Rehabilitacji z Pododdziałem Rehabilitacji Neurologicznej;
- 20) Oddział Reumatologiczny;
- 21) Oddział Urologiczny;
- 22) Szpitalny Oddział Ratunkowy;
- 23) Oddział Chirurgii Naczyniowej;
  - a) Blok Operacyjny,
  - b) Pracownia Angiografii,
- 24) Oddział Psychosomatyczny;
- 25) Oddział Psychogeriatryczny;
- 26) Oddział Endokrynologiczny;

- 27) Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej;
- 28) Oddział Terapii Izotopowej;
- 29) Centralny Blok Operacyjny ze Sterylizacją;
- 30) Zakład Patomorfologii z Pracownią Cytologii i Histopatologii;
- 31) Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej i Mikrobiologicznej;
- 32) Pracownia Serologii Transfuzjologicznej z Bankiem Krwi;
- 33) Zakład Diagnostyki Obrazowej;
  - a) Pracownia USG,
  - b) Pracownia Tomografii Komputerowej,
  - c) Pracownia Rentgenodiagnostyki,
  - d) Pracownia mammografii,
- 34) Pracownia Hemodynamiki i Angiologii;
- 35) Apteka Szpitalna z Pracownią Leków do Chemioterapii;
- 36) Pracownia Endoskopii;
- 37) Pracownia Wszczepiania Rozruszników i Elektrofizjologii;
- 38) Pracownia EMG i EEG;
- 39) Pracownia Litotrypsji;
- 40) Pracownia Bronchoskopii;
- 41) Pracownia Echokardiografii;
- 42) Pracownia Badań Urodynamicznych;
- 43) Pracownia Cystoskopii;
- 44) Pracownia Audiometryczna;
- 45) Zakład Rehabilitacji;
- 46) Zakład Medycyny Nuklearnej;
  - a) Pracownia Scyntygrafii,
- 47) Szkoła Rodzenia.

## **2.Zespół Poradni Specjalistycznych.**

- 1) Poradnia Chirurgii Dziecięcej;
- 2) Poradnia Chorób Piersi;
- 3) Poradnia Chorób Zakaźnych;
- 4) Poradnia Dermatologiczna;
- 5) Poradnia Foniatryczna;
- 6) Poradnia Gastroenterologiczna dla Dorosłych;
- 7) Poradnia Ginekologiczno-Położnicza;

- 8) Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc;
  - a) Pracownia Spirometrii,
- 9) Poradnia Kardiologiczna;
- 10) Poradnia Laryngologiczna;
- 11) Poradnia Medycyny Pracy;
- 12) Poradnia Onkologiczna;
- 13) Poradnia Rehabilitacyjna;
- 14) Poradnia Urazowo-Ortopedyczna dla Dorosłych;
- 15) Poradnia Urazowo-Ortopedyczna dla Dzieci;
- 16) Poradnia Urologiczna;
- 17) Poradnia Chirurgiczna;
- 18) Poradnia Reumatologiczna;
- 19) Poradnia Okulistyczna;
- 20) Poradnia Domowego Leczenia Tlenem;
- 21) Poradnia Chirurgii Naczyniowej;
- 22) Poradnia Chirurgii Onkologicznej;
- 23) Poradnia Neurologiczna;
- 24) Poradnia Diabetologiczna;
- 25) Poradnia Endokrynologiczna;
- 26) Poradnia Nefrologiczna;
- 27) Poradnia Pediatriczna;
- 28) Poradnia Zdrowia Psychicznego;
- 29) Poradnia Psychologiczna;
- 30) Poradnia Stomatologiczna;
- 31) Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży.

### **3. Przychodnie Podstawowej Opieki Zdrowotnej.**

- 1) Gabinety podstawowej opieki zdrowotnej;
- 2) Poradnia pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej;
- 3) Gabinety położnej podstawowej opieki zdrowotnej;
- 4) Przychodnia dla dzieci zdrowych i chorych.

### **4. Przychodnia dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej.**

- 1) Przychodnia;
  - a) Gabinet medycyny szkolnej,
  - b) Poradnia rehabilitacyjna,
- 2) Zakład rehabilitacji leczniczej;
  - a) Gabinet rehabilitacyjny w szkolne integracyjnej,
  - b) Ośrodek rehabilitacji dziennej,
  - c) Gabinet fizjoterapii.”

Uchwała Nr 44 /2016  
Rady Społecznej  
przy Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyślu  
z dnia 17 października 2016r.

**w sprawie zmiany nazwy Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii z Pododdziałem Toksykologii**

Na podstawie art.48 ust.5 Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2015r. poz.618) , Rada Społeczna przy Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyślu postanawia co następuje:

**§1**

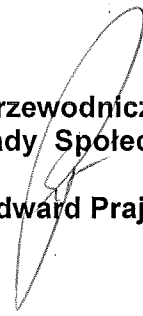
P o z y t y w n i e opiniuje zmianę nazwy Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii z Pododdziałem Toksykologii na Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

**§2**

Wykonanie Uchwały powierza się Dyrektorowi Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu.

**§3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

  
**Przewodniczący  
Rady Społecznej  
Edward Prajsnar**

**-projekt-**

**Uchwała Nr  
Sejmiku Województwa Podkarpackiego  
z dnia**

**w sprawie zmian w  
Statucie  
Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.**

Działając na podstawie art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1638 j.t.) i art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486 j.t.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego  
uchwala, co następuje:**

**§ 1**

W Statucie Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie nadanym uchwałą Nr VI/123/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie nadania Statutu Podkarpackiemu Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie, zmienionym uchwałami Nr XVI/278/15 z dnia 30 listopada 2015 r., Nr XIX/332/16 z dnia 25 stycznia 2016 r., Nr XX/352/16 z dnia 29 lutego 2016 r., Nr XXIV/449/16 z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie zmian w Statucie Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:  
„1. Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie zwane dalej „Zakładem” jest podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1638 j.t.).
- 2) w § 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:  
„1. Strukturę organizacyjną Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie tworzą:
  - 1) zakłady lecznicze podmiotu leczniczego (załącznik nr 1 do Statutu) o nazwach:
    - a) Szpital Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc;
    - b) Przychodnia Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc;
  - 2) Jednostki działalności pozamedycznej oraz inne stanowiska pracy określone w załączniku Nr 2 do Statutu.”

- 3) załącznik nr 1 do Statutu Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie pt: „Zakłady Lecznicze podmiotu leczniczego” otrzymuje brzmienie :  
**„Zakłady lecznicze podmiotu leczniczego:**

### **I. Szpital Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc:**

1. Oddziały Szpitalne:
  - 1) Klinika Gruźlicy i Chorób Płuc;
  - 2) **Klinika Pulmonologii z Pododdziałem Alergologii;**
  - 3) Klinika Pulmonologii i Chemioterapii;
  - 4) Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej;
  - 5) Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii.
2. Izba Przyjęć.
3. Apteka Szpitalna.
4. Centralna Sterylizatornia.
5. Zakłady i Pracownie Diagnostyczne:
  - 1) Zakład Patomorfologii;
    - a) Pracownia badań cytologicznych,
    - b) Pracownia badań histopatologicznych w tym biopsyjnych,
    - c) Pracownia badań śródoperacyjnych,
    - d) Pracownia badań histochemicznych,
    - e) Pracownia badań autopsyjnych-Prosektorium,
    - f) Pracownia badań immunohistochemicznych.
  - 2) Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej;
    - a) Pracownia Analityki Laboratoryjnej,
    - b) Pracownia Bakteriologii,
  - 3) Zakład Radiologii;
    - a) Pracownia RTG,
    - b) Pracownia USG,
    - c) Pracownia Tomografii Komputerowej.
  - 4) Pracownia Zaburzeń Oddychania w Czasie Snu;
  - 5) Pracownia Bronchoskopii;
  - 6) Pracownia Fizjoterapii;
6. Blok Operacyjny.

### **II. Przychodnia Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc:**

1. Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc.
2. Poradnia Alergologiczna.
3. Poradnia Chirurgii Klatki Piersiowej.
4. Pracownia Badań Czynnościowych.
5. Pracownia EKG.
6. Ośrodek Domowego Leczenia Tlenem.
7. Gabinety Zabiegowe.
8. Rejestracja.
9. **Poradnia Immunologiczna.”**

- 4) załącznik nr 3 do Statutu otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.



## **§ 2**

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

## **§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

## Uzasadnienie

### do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie nadania Statutu Podkarpackiemu Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.

Zmiany w Statucie związane są m.in. z dostosowaniem do obowiązujących przepisów prawa w szczególności ustawy o działalności leczniczej, która została zmieniona w lipcu 2016 r.

- 1) w paragrafie 1 oraz w paragrafie 3 dostosowano publikatory ustawy o działalności leczniczej do aktualnie obowiązujących;
- 2) w § 15 dostosowano nazewnictwo do wymogów, które wprowadzono po zmianach ustawy o działalności leczniczej z dnia 15 lipca 2016 r. w miejsce dotychczasowych przedsiębiorstw wprowadzono zakłady lecznicze.

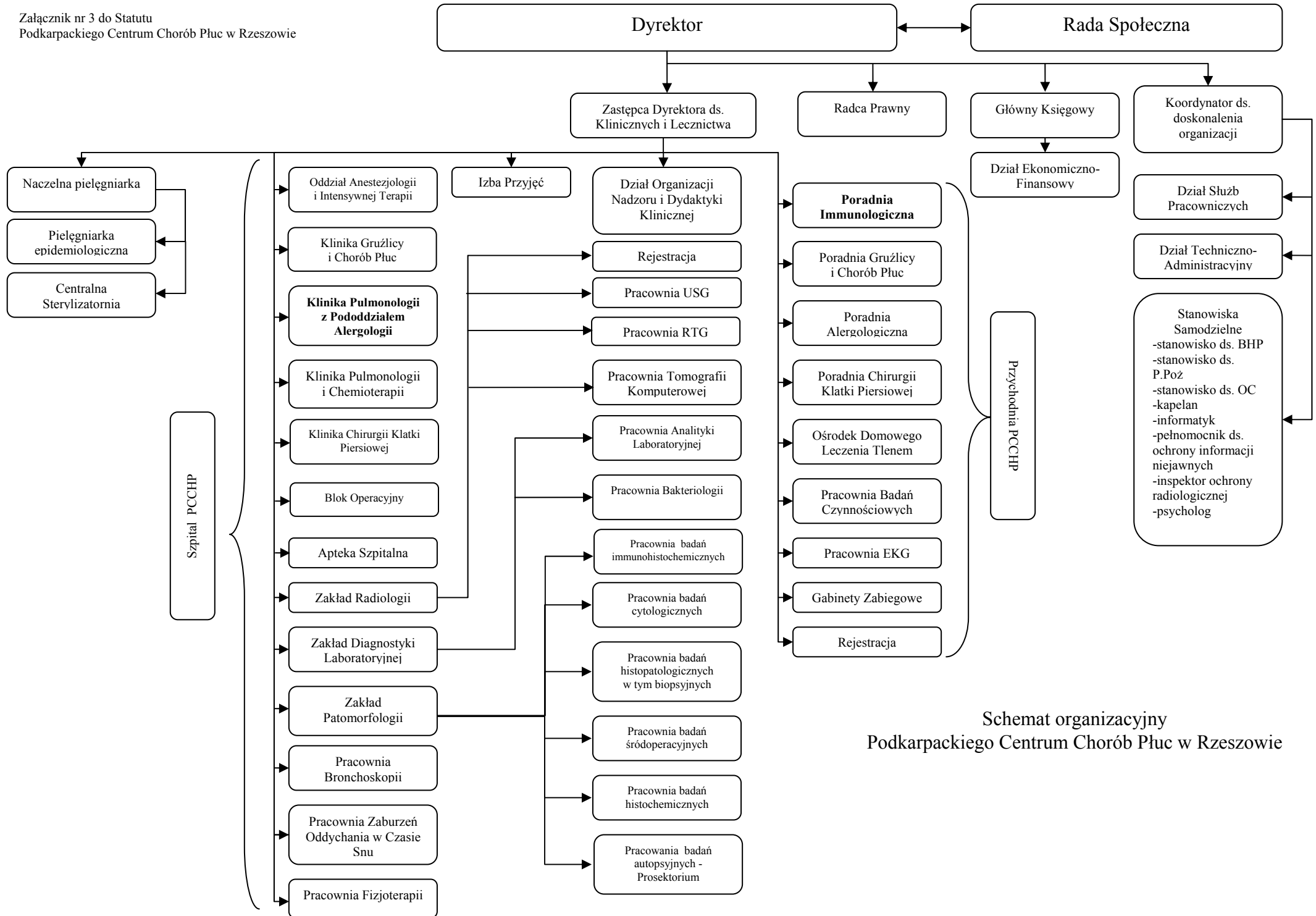
Ponadto pismem z dnia 3 listopada 2016 r. Pan Wojciech Kądziołka p.o. Dyrektora Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie zawnioskował następujące zmiany do Statutu:

- 1) w Załączniku Nr 1 w części I pn.: Szpital Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc ust. 1 pkt 2 – **zmiana nazwy Kliniki Pulmonologii i Chorób Alergicznych Układu Oddechowego na Klinika Pulmonologii z Pododdziałem Alergologii.**
- 2) w Załączniku Nr 1 w części II pn.: Przychodnia Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc **dopisanie ust. 9 komórki pod nazwą – Poradnia Immunologiczna.**
- 3) w Załączniku nr 3 stanowiącym Schemat Organizacyjny PCCHP dopisaniu w/w komórki oraz dokonaniu zmiany nazwy w/w Kliniki.

W związku z planowanym na początek 2017 r. przez Podkarpacki Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia w Rzeszowie ogłoszeniem konkursów na świadczenia w rodzaju Leczenie szpitalne zakres – Alergologia-hospitalizacja oraz w rodzaju Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna w zakresie świadczeń immunologicznych, Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie planuje złożyć ofertę na ww. świadczenia. Biorąc pod uwagę powyższe konieczna jest wprowadzenie zmian w Statucie.

Zmiany podyktowane są zarówno dużym zapotrzebowaniem społecznym na wykonywane procedury (ze względu na lawinowy wzrost zachorowań na choroby alergiczne w populacji ludzkiej oraz niskie rozpoznawanie tychże chorób w Polsce a szczególnie na Podkarpaciu), jak i umiejętności kadry PCCHP. Klinika Pulmonologii z Pododdziałem Alergologii mogłaby stanowić zaplecze dla nowopowstającej Poradni Immunologicznej. Równocześnie należy podkreślić, że w naszym województwie nie funkcjonuje żadna poradnia immunologiczna. Rada Społeczna uchwałą Nr 207/2016 z dnia 3 listopada 2016 r. pozytywnie zaopiniowała zmiany w strukturze organizacyjnej Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.

Mając na uwadze powyższe podjęcie przedmiotowej uchwały Sejmiku jest w pełni uzasadnione.



Schemat organizacyjny  
Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie

## **Uchwała nr 207/2016**

z dnia 03.11.2016 r.

Rady Społecznej przy Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie  
w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej zmiany w strukturze organizacyjnej  
Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie

Działając na podstawie art. 48 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r.  
o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638 j.t. ze zm.).

Rada Społeczna

Uchwała, co następuje:

### § 1

Rada Społeczna pozytywnie opiniuje zmiany w strukturze organizacyjnej PCCHP w Rzeszowie związane ze zmianą nazwy Kliniki Pulmonologii i Chorób Alergicznych Układu Oddechowego na Klinika Pulmonologii z Pododdziałem Alergologii oraz wydzieleniem nowej komórki organizacyjnej pod nazwą Poradnia Immunologiczna.

### § 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Społecznej  
przy Podkarpackim Centrum Chorób  
Płuc w Rzeszowie

*Janusz Magoń*

**Uchwała Nr  
Sejmiku Województwa Podkarpackiego  
z dnia**

**w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala  
Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy**

Działając na podstawie art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1638 j.t.) i art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486 j.t. )

**Sejmik Województwa Podkarpackiego  
uchwała, co następuje:**

**§ 1**

W Statucie Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy nadanym uchwałą Nr XXVI/473/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Podkarpackiemu Szpitalowi Psychiatrycznemu im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:  
„1. Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy zwany dalej „Zakładem” jest podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1638 j.t.)”
- 2) w § 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:  
„1) ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1638 j.t.), zwanej dalej „ustawą o działalności leczniczej.”
- 3) w § 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:  
„1. Strukturę organizacyjną Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy tworzą:
  - 1) zakłady lecznicze podmiotu leczniczego (załącznik nr 1 do statutu) o nazwach:
    - a) Lecznictwo Szpitalne;
    - b) Przychodnia Specjalistyczna.
  - 2) jednostki działalności pozamedycznej oraz inne stanowiska pracy określone w Regulaminie Organizacyjnym”
- 4) załącznik nr 1 do Statutu Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

**§ 2**

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

**§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

## Uzasadnienie

**do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy.**

Pismem z dnia 17 października 2016 r. Pani Barbara Stawarz p.o. Dyrektor Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy wystąpiła z wnioskiem o wprowadzenie zmian w Statucie tego podmiotu leczniczego.

Zmiany w Statucie związane są dostosowaniem podmiotu leczniczego do obowiązujących przepisów prawa w szczególności ustawy o działalności leczniczej, która została zmieniona w lipcu 2016 r.

- 1) w paragrafie 1 oraz w paragrafie 3 dostosowano publikatory ustawy o działalności leczniczej do aktualnie obowiązujących;
- 2) w § 15 dostosowano nazewnictwo do wymogów, które wprowadzono po zmianach ustawy o działalności leczniczej z dnia 15 lipca 2016 r. w miejsce dotychczasowych przedsiębiorstw wprowadzono następujące zakłady lecznicze:
  - Lecznictwo Szpitalne,
  - Przychodnia Specjalistyczna.
- 3) W załączniku nr 1 do Statutu dopisano dwa nowe oddziały:
  - Oddział Psychiatryczny dla Chorych Somatycznie,
  - Oddział Psychogeriatryczny.

Kierownictwo podmiotu leczniczego planuje utworzenie na terenie Szpitala Oddziału Psychiatrycznego dla Chorych Somatycznie, oraz Oddziału Psychogeriatrycznego, co pozwoli na podniesienie standardów udzielania świadczeń oraz zapewnienia kompleksowości udzielanych świadczeń dla pacjentów. Obecne warunki lokalowe pozwalają Szpitalowi na otwarcie dwóch nowych oddziałów (każdy oddział po 35 łóżek). Baza lokalowa jest w pełni wyposażona, dlatego też pacjenci mogliby korzystać z najnowocześniejszych standardów opieki medycznej.

Ponadto utworzenie oddziałów pozwoli szpitalowi na rozwój, gdyż zwiększy wartość kontraktu z NFZ o ok. 3 mln zł w skali roku. Dodatkowo w nowopowstałych oddziałach wiele osób znajdzie zatrudnienie, a mając na względzie posiadany sprzęt oraz zaplecze lokalowe otwarcie wspomnianych oddziałów stanowić będzie dla szpitala niewielki koszt.

Rada Społeczna uchwałą Nr 16/2016 pozytywnie zaopiniowała utworzenie oddziałów

Mając na uwadze powyższe podjęcie przedmiotowej uchwały Sejmiku jest w pełni uzasadnione.

„1. Zakład Leczniczy p.n.: **LECZNICTWO SZPITALNE**

- 1) Izba Przyjęć Szpitala;
- 2) Oddział Psychiatryczny Ogólny Nr 1;
- 3) Oddział Psychiatryczny Ogólny Nr 2;
- 4) Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu;
- 5) Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych;
- 6) Oddział Psychiatryczny dla Chorych Somatycznie;**
- 7) Oddział Psychogeriatryczny;**
- 8) Gabinet Diagnostyczny EEG;
- 9) Pracownia Diagnostyki Laboratoryjnej (laboratorium);
- 10) Apteka Szpitalna;
- 11) Dział Statystyki Medycznej, Analiz i Planowania.

2. Zakład Leczniczy p.n.: **PRZYCHODNIA SPECJALISTYCZNA**

- 1) Poradnia Zdrowia Psychicznego;
- 2) Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży;
- 3) Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia.”



# **Uchwała Nr 16/2016**

Rady Społecznej przy Wojewódzkim Podkarpackim  
Szpitalu Psychiatrycznym *im. prof. Eugeniusza Brzezickiego* w Żurawicy

**z dnia 12 października 2016 r.**

**w sprawie zmian w Statucie Szpitala**

Na podstawie art. 48 ust. 2, pkt 1 lit b. ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej/t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 618 z późn.zm./, Rada Społeczna uchwała, co następuje:

## **§1**

Rada Społeczna działająca przy Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu Psychiatrycznym *im. prof. Eugeniusza Brzezickiego* w Żurawicy opiniuje pozytywnie wniosek Dyrektora o wprowadzenie następujących zmian w Statucie Szpitala:

1. Dotychczasowy załącznik do statutu otrzymuje brzmienie:

### **Załącznik nr 1**

do Statutu

Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala  
Psychiatrycznego Im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy

## **JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE PRZEDSIĘBIORSTW**

1. Przedsiębiorstwo p.n.: **LECZNICTWO SZPITALNE**

- 1) Izba Przyjęć Szpitala
- 2) Oddział Psychiatryczny Ogólny Nr 1
- 3) Oddział Psychiatryczny Ogólny Nr 2
- 4) Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu
- 5) Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych
- 6) Oddział Psychiatryczny dla Chorych Somatycznie
- 7) Oddział Psychogeriatryczny
- 8) Gabinet Diagnostyczny EEG
- 9) Pracownia Diagnostyki Laboratoryjnej (laboratorium)
- 10) Apteka Szpitalna
- 11) Dział Statystyki Medycznej, Analiz i Planowania

2. Przedsiębiorstwo p.n.: **PRZYCHODNIA SPECJALISTYCZNA**

- 1) Poradnia Zdrowia Psychicznego
- 2) Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży
- 3) Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

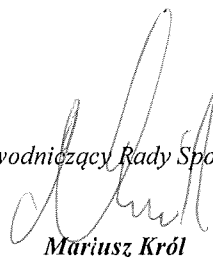
§2

Pozostałe zapisy statutu pozostają bez zmian

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Przewodniczący Rady Społecznej*



**Mariusz Król**

**UCHWAŁA Nr .....**  
**SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**  
**W RZESZOWIE**  
**z dnia .....r.**

**uchylająca uchwałę Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXVII/474/16 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie połączenia Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie z Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.**

Na podstawie art. 66 ust. 1, ust. 2 pkt 1, ust 3, ust. 4 pkt 1 i ust. 7, art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638 tj.) oraz art. 18 pkt 19 lit. f z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486 tj.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie**  
**uchwala, co następuje:**

§ 1

Uchyla się uchwałę Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXVII/474/16 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie połączenia Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie z Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

## **Uzasadnienie**

**uchylająca uchwałę Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXVII/474/16 z dnia 26 września 2016 r. w sprawie połączenia Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie z Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.**

W związku ze zmianą linii orzeczniczej sądów administracyjnych opowiadającą się coraz wyraźniej za uznaniem aktu o połączeniu podmiotów leczniczych za akt prawa miejscowego wystąpiła konieczność podjęcia niniejszej uchwały.

Mając na uwadze powyższe przyjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

**UCHWAŁA Nr .....**  
**SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**  
**W RZESZOWIE**  
**z dnia .....r.**

**w sprawie połączenia Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie z Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.**

Na podstawie art. 66 ust. 1, ust. 2 pkt 1, ust 3, ust. 4 pkt 1 i ust. 7, art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638 tj.) oraz art. 18 pkt 19 lit. f i art. 89 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486 tj.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie**  
**uchwala, co następuje:**

§ 1

Dokonuje się połączenia następujących podmiotów leczniczych:

- 1) Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, ul. Szopena 2, 35-055 Rzeszów, wpisanego do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą prowadzonego przez Wojewodę Podkarpackiego pod numerem W-18 000000009964 oraz do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 00000544700;
- 2) Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie, ul. Rycerska 2, 35-241 Rzeszów wpisanego do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą prowadzonego przez Wojewodę Podkarpackiego pod numerem W-18 000000009959 oraz do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000005198.

§ 2

Połączenie, o którym mowa w §1 następuje poprzez przeniesienie całego mienia Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie (podmiot przejmowany) na Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie (podmiot przejmujący).

### § 3

1. Wniosek o wykreślenie podmiotu przejmowanego z Krajowego Rejestru Sądowego oraz z rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą zostanie złożony w terminie nie krótszym niż 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej uchwały.
2. Dniem połączenia, o którym mowa w §1 jest dzień wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.
3. Z dniem połączenia podmiotów leczniczych Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie:
  - 1) wstępuje we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem był podmiot przejmowany bez względu na charakter prawny tych stosunków;
  - 2) przejmuje zobowiązania i należności wynikające z działalności podmiotu przejmowanego według stanu na dzień połączenia.
4. Pracownicy podmiotu przejmowanego stają się pracownikami Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie na podstawie i zasadach art. 23<sup>1</sup> ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.).

### § 4

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

### § 5

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

## Uzasadnienie

### **Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie z Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.**

Połączenie powinno przynieść wymierne korzyści poprzez:

- a) istotnym celem łączenia Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie z Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie jest potrzeba powstania w regionie szpitala uniwersyteckiego. Szpital uniwersytecki:
- pozwoli na podniesienie standardów ochrony zdrowia mieszkańców województwa podkarpackiego oraz zwiększy dostępność do świadczeń medycznych na najwyższym poziomie,
  - pozwoli także na kształcenie kadry medycznej na wysokim poziomie oraz poprawi konkurencyjność tej placówki na rynku świadczeń medycznych.
  - pozwoli na rozwój szeroko rozumianej edukacji medycznej prowadzonej na rzeszowskich uczelniach ( kierunek lekarski URZ, inżynieria medyczna Politechnika Rzeszowska) oraz da kolejny impuls do rozwoju rzeszowskich uczelni,
  - pozwoli na możliwość pozyskania znaczących środków inwestycyjnych z poziomu centralnego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020. Bezwzględny warunkiem możliwości uczestniczenia w w/w programie jest aby połączone Szpitale były ponadregionalnym podmiotem leczniczym. Ponadregionalny podmiot leczniczy to podmiot utworzony przez ministra lub centralny organ administracji rządowej, publiczną uczelnię medyczną lub publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych. Na dzień dzisiejszy w województwie podkarpackim nie ma ani jednego ponadregionalnego podmiotu leczniczego. Połączone Szpitale mogą spełnić ten warunek w sytuacji zmiany organu tworzącego na Uniwersytet Rzeszowski i utworzenia w ten sposób Szpitala Uniwersyteckiego. Szpital Uniwersytecki uzyska statut ponadregionalnego podmiotu leczniczego ponieważ będzie utworzony przez publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych.

Zgodnie z dokumentem: „ Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe ramy strategiczne” projekty będą polegały na przeprowadzeniu niezbędnych z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych robót budowlanych oraz wyposażeniu w sprzęt medyczny oddziałów szpitalnych oraz innych jednostek organizacyjnych **szpitali ponadregionalnych** udzielających świadczeń zdrowotnych stacjonarnych i całodobowych na rzecz osób dorosłych dedykowanych:

1) chorobom układu krążenia;

**2) chorobom nowotworowym;**

3) zaburzeniom psychicznym i zaburzeniom zachowania;

4) chorobom układu kostno-stawowego i mięśniowego;

**5) chorobom układu oddechowego;**

oraz pracowni diagnostycznych oraz innych jednostek zajmujących się diagnostyką współpracujących z wymienionymi oddziałami.

Utworzenie Szpitala Uniwersyteckiego z połączonych Szpitali będzie jedyną możliwością zwiększenia i pozyskania środków inwestycyjnych dla Podkarpacia z Funduszy Centralnych i zwiększenia tym samym finansowania połączonych Szpitali z Regionalnego Programu Operacyjnego WP 2014-2020.

**b) obniżenie kosztów finansowych- połączenie pozwoli na uzyskanie kredytu restrukturyzacyjnego umożliwiającego spłatę zobowiązań wymagalnych, konsolidację posiadanych kredytów i pożyczek oraz pozyskanie środków na inwestycje:**

oszczędności obniżenia kosztów finansowych wyniosą od 194 tys. do 1 860 tys. rocznie

w zależności od kwoty i wariantu kredytu restrukturyzacyjnego.



## Obniżenie kosztów finansowych przy kredycie restrukturyzacyjnym

Wyszczególnienie					KSW Nr 1	PCChP	KSW Nr 1 + PCChP/obniżenie kosztów finansowych po pierwszym roku*
Koszty finansowe 2016- plan					2 000 000	500 000	2 500 000
Kredyt restrukturyzacyjny	30 000 000,00	Wariant 1	84 m-ce	2,15%	639 699		1 860 301
		Wariant 2	120 m-cy	4,65%	1 383 534		1 116 466
	40 000 000,00	Wariant 3	84 m-ce	2,15%	852 932		1 647 068
		Wariant 4	120 m-cy	4,65%	1 884 712		615 288
	50 000 000,00	Wariant 5	84 m-ce	2,15%	1 066 164		1 433 836
		Wariant 6	120 m-cy	4,65%	2 305 890		194 110

Institucje kredytujące:

Agencja Rozwoju Przemysłu (84 m-ce, oprocentowanie 2,15)

Bank Gospodarstwa Krajowego (120 m-cy, oprocentowanie 4,65)

\* malejące koszty odsetek w latach następnych zwiększają kwotę obniżenia kosztów finansowych

### Kredyt restrukturyzacyjny wykorzystany będzie:

- na spłatę zobowiązań wymagalnych i obniżenie tym samym odsetek naliczanych przez dostawców,
- na konsolidację pożyczek i kredytów i obniżenie tym samym kosztów odsetek finansowych przy korzystniejszym oprocentowaniu,
- na nakłady i zakupy inwestycyjne.

**c) optymalizacja kosztów stałych działalności administracyjnej i usługowej-** redukcja kosztów stałych działalności usługowej (tj. działalności służącej funkcjonalnie działalności podstawowej) zarówno komórek medycznych jak i niemedycznych, w tym:

komórek diagnostyki laboratoryjnej, komórek diagnostyki obrazowej, funkcjonowania apteki szpitalnej, jednostek utrzymania technicznego, kosztów ogólnych zarządu, w tym: komórek administracyjnych działalności i stanowisk samodzielnych.

Zmniejszenia kosztów administracji poprzez skoncentrowanie działalności administracyjnej w jednym miejscu i dostosowanie ilości pracowników do realnych potrzeb połączonej jednostki.

W większej strukturze organizacyjnej optymalizacja tych ośrodków kosztów będzie się odbywać bez uszczerbku dla działalności podstawowej i z zachowaniem zatrudnienia personelu medycznego.

**d) scalenie działalności leczniczej i wzmocnienie pozycji rynkowej-** występowanie w ramach procesu kontraktowania środków publicznych skonsolidowanego podmiotu wzmocni również jego pozycję negocjacyjną na linii świadczeniodawca-płatnik.

**e) zwiększenie elastyczności zarządzania podmiotem leczniczym- konsolidacja** umożliwi wprowadzenie jednolitego systemu zarządzania i oceny pracowniczej co jest pozytywne z punktu widzenia wzrostu jakości usług jak i z punktu widzenia nadzoru nad podmiotem leczniczym.

**f) racjonalizację zakupów- poprzez samo połączenie zasobów powstanie** sytuacja analogiczna do istnienia grupy zakupowej. Umożliwia to racjonalizację zakupów niezbędnych do realizacji działalności podstawowej.

Zmniejszenia kosztów zmiennych głównie oszczędność na zakupach - wpłynie to na zmniejszenie ilości postępowań przy jednoczesnej możliwości negocjowania ceny towarów usług dla wszystkich komórek organizacyjnych. Efekt skali wpłynie na uzyskanie mniejszych cen poszczególnych zakupów:

- oszczędności w kosztach zakupów wyniosą 170 tys. rocznie (założono minimalną obniżkę kosztów zakupów o 1,5 %)

W załączeniu:

- analiza wskaźnikowa oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej i kategorii stabilności ekonomiczno-finansowej Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 i Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc przed i po połączeniu szpitali,

- obniżenie kosztów finansowych przy kredycie restrukturyzacyjnym.

.

ANALIZA WSKAŹNIKOWA oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej i kategorii stabilności ekonomiczno-finansowej Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 i Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc przed i po połączeniu szpitali.

Wyszczególnienie	2015 r.					
	KSW Nr 1		PCChP		KSW Nr 1 i PCChP	
Wskaźniki finansowe	wartość	punkty	wartość	punkty	wartość	punkty
<b>I. ZYSKOWNOŚĆ:</b>						
<b>I.1 Wskaźnik zyskowności netto (%)</b>						
<u>Wynik netto x 100%</u>	-7,07%	0	-12,61%	0	-7,80%	0
<u>Przychody ogółem</u>						
<b>I.2 wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)</b>						
<u>Wynik z działalności operacyjnej x 100%</u> ( Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody operacyjne )	-6,22%	0	-10,67%	0	-6,81%	0
<b>I.3. wskaźnik zyskowności aktywów (%)</b>						
<u>Wynik netto x 100%</u>	-10,76%	0	-20,48%	0	-11,98%	0
<u>Aktywa razem</u>						
<b>II. PŁYNNOŚĆ:</b>						
<b>II.1. wskaźnik bieżącej płynności - current ratio</b>						
<u>Aktywa obrotowe</u>	0,88	8	0,40	0	0,78	8
<u>Zobowiązania krótkoterminowe</u>						
<b>II.2. wskaźnik szybkiej płynności - quick ratio</b>						
<u>Aktywa obrotowe - zapasy</u>	0,78	8	0,35	0	0,69	8
<u>Zobowiązania krótkoterminowe</u>						
<b>III. EFEKTYWNOŚĆ:</b>						
<b>III.1. wskaźnik rotacji należności (w dniach)</b>						
<u>Przeciętny stan należności krótkoterminowych x liczba dni w okresie ( 365 )</u>	58,62	2	37,89	3	55,90	2
<u>Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi</u>						
<b>III.2. wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)</b>						
<u>Przeciętny stan zobowiązań z tyt. dostaw i usług x liczba dni w okresie ( 365 )</u>	52,23	8	66,10	4	54,05	8
<u>Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi</u>						
<b>III.3. wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)</b>						
<u>Przeciętny stan zapasów x liczba dni w okresie ( 365 )</u>	9,02	4	7,62	4	8,84	4
<u>Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi</u>						
<b>IV. ZADŁUŻENIE:</b>						
<b>IV.1. wskaźnik ogólnego zadłużenia (%)</b> ( Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania ) x 100%	57,59%	8	114,47%	0	64,70%	3
<u>Suma bilansowa ( aktywa )</u>						
<b>IV.2. wskaźnik wypłacalności</b> ( Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania )	7,32	0	- 1,73	0	- 45,76	0
<u>Kapitał własny</u>						
<b>IV.3. wskaźnik obsługi długu</b>						
<u>Wynik netto + amortyzacja + odsetki</u>	-0,12	0	-1,51	0	-0,30	0
<u>Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki</u>						
<b>IV.4. wskaźnik finansowania majątku trwałego</b>						
<u>Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne</u>	0,36	0	- 0,37	0	0,26	0
<u>Wartość aktywów trwałych</u>						
	KSW Nr 1		PCChP		KSW Nr 1 i PCChP	
<b>Liczba punktów oceny ekonomiczno - finansowej</b>	38		11		33	
<b>Kategoria stabilności ekonomiczno -finansowej Szpitali</b>	Kategoria D		Kategoria E		Kategoria D	

Pięć kategorii stabilności ekonomiczno-finansowej jednostek sieci szpitali zdefiniowanych liczbą punktów uzyskanych w ramach oceny ekonomiczno finansowej

**Kategoria A najwyższa kategoria stabilności ekonomiczno - finansowej**  
liczba punktów: 81-100  
warunek dodatkowy: nieujemny wynik finansowy z działalności jednostki

**Kategoria B**  
liczba punktów: 61-80  
warunek dodatkowy: nieujemny wynik finansowy z działalności jednostki

**Kategoria C**  
liczba punktów: 41-60

**Kategoria D**  
Liczba punktów: 21-40

**Kategoria E najniższa kategoria stabilności ekonomiczno - finansowej**  
Liczba punktów: poniżej 21

Analizy ekonomiczno-finansowej Klinicznego Szpitala Wojewódzkie Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie i Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc dokonano na podstawie bilansu, rachunku zysków i strat i rachunku przepływów pieniężnych za rok 2015 oddzielnie dla każdego podmiotu oraz po połączeniu i skonsolidowaniu wymienionych sprawozdań. Do oceny sytuacji ekonomiczno- finansowej i kategorii stabilności ekonomiczno- finansowej wykorzystano materiały Ministerstwa Zdrowia.

Sytuację majątkową, finansową oraz dochodową w/w Szpitali w roku 2015 obrazują następujące wskaźniki analizy finansowej:

1. wskaźniki zyskowności informujące o efektywności działania Szpitala:
  - wskaźnik zyskowności netto jest to stosunek udziału wyniku netto jednostki w przychodach ogółem rozumianych jako przychody ze sprzedaży, przychody z pozostałej działalności operacyjnej oraz przychody finansowe, który wyniósł -7,07 % w KSW Nr 1, -12,61 % w PCChP, a po połączeniu -7,80 %. Poziom wskaźnika zyskowności świadczy o efektywności działalności szpitala.
  - wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej to stosunek udziału wyniku z działalności operacyjnej w przychodach ze sprzedaży i pozostałych przychodach operacyjnych, który wyniósł -6,22 % w KSW Nr 1, -10,67 % w PCChP, a po połączeniu -6,81 %. Poziom tego wskaźnika świadczy o efektywności działania szpitala biorąc pod uwagę jego działalność podstawową i pozostałą. Poziom wskaźnika powinien być rozpatrywany w stosunku do wartości osiągniętych przez inne szpitale. Z uwagi na charakter działalności szpitali, nie zakłada się jego maksymalizacji.
  - wskaźnik zyskowności aktywów to udział wyniku netto jednostki w aktywach ogółem (majątku), który wyniósł -10,76 % w KSW Nr 1, -20,48 % w PCChP, a po połączeniu -11,98 %. Wskaźnik informuje o zdolności aktywów do generowania zysku netto, istotny dla podmiotów finansujących dany szpital, gdyż informuje o efektywności gospodarowania powierzonymi środkami oraz o zdolności szpitala do opłacenia odsetek od wykorzystywanego kapitału obcego.

Wszystkie wskaźniki zyskowności w związku z uzyskaniem straty netto w roku 2015 są ujemne.

2. wskaźniki płynności finansowej informujące o zdolności firmy do terminowego regulowania zobowiązań, które w przypadku Szpitala w roku 2015 osiągnęły poziom wyższy od minimalnych co wskazuje na posiadanie pełnej płynności finansowej :

- wskaźnik bieżący płynności finansowej informujący o zdolności firmy do regulowania wymagalnych zobowiązań bieżących poprzez upłynnienie środków obrotowych wyniósł 0,88

w KSW Nr 1, 0,40 w PCChP, a po połączeniu 0,78 gdzie zgodnie ze standardami powinien mieścić się w przedziale 1,2 - 2,0 . Wskaźnik bieżącej płynności to stosunek bieżących aktywów (aktywa obrotowe) rozumianych jako suma zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz gotówki do posiadanych przez szpital zobowiązań krótkoterminowych.

- wskaźnik szybki płynności finansowej określający zdolność do szybkiego regulowania wymagalnych zobowiązań bieżących za pomocą płynnych środków obrotowych wyniósł 0,78

w KSW Nr 1, 0,35 w PCChP, a po połączeniu 0,69 – optymalna wartość wskaźnika powinna kształtować się w przedziale 1,0 – 1,2. Wskaźnik szybki płynności finansowej to stosunek aktywów obrotowych pomniejszonych o wartość zapasów do zobowiązań krótkoterminowych.

3. wskaźniki efektywności:

- wskaźnik rotacji należności określa w ciągu ilu dni następuje spływ należności z tytułu wykonania świadczeń zdrowotnych oraz z tytułu działalności pozaszpitalnej i informuje o tym, w jakim stopniu szpital kredytuje płatnika lub inne podmioty. W KSW Nr 1 wyniósł 58,62, w PCChP wyniósł 37,89, a po połączeniu 55,90. Wskaźnik ten ocenia oprócz sytuacji płynnościowej jakość współpracy z NFZ.

- wskaźnik rotacji zobowiązań z tytułu dostaw i usług informuje w jakim cyklu szpital realizuje swoje zobowiązania wobec kontrahentów oraz jak zmienia się jego sytuacja płatnicza. Jest to stosunek zobowiązań z tytułu dostaw i usług do przychodów ze sprzedaży. W KSW Nr 1 wyniósł 52,23, w PCChP wyniósł 66,10, a po połączeniu 54,05. Jeden z podstawowych wskaźników oceny sytuacji finansowej szpitali. Dla utrzymania prawidłowych relacji z kontrahentami, wielkość wskaźnika

powinna kształtować się na poziomie terminów płatności charakterystycznych dla sektora ochrony zdrowia. Utrzymująca się przez dłuższy okres wartość wskaźnika powyżej 60 dni wskazuje na problemy z regulowaniem zobowiązań, co może zapowiadać konieczność naliczania przez kontrahentów odsetek ustawowych, a w następnej kolejności skierowanie spraw na drogę postępowania sądowego. Jako graniczną przyjmuje się wartość 90 dni.

- wskaźnik rotacji zapasów określa w jakim cyklu szpital odnawia swoje zapasy w celu realizacji świadczeń zdrowotnych. Jest to stosunek wartości zapasów do przychodów ze sprzedaży. W KSW Nr 1 wyniósł 9,02, w PCChP wyniósł 7,62, a po połączeniu 8,84. Im niższa wartość wskaźnika, tym szybsza rotacja zapasów. Pozytywnie powinna być oceniana tendencja zmniejszania długości cyklu obrotu zapasów, gdyż świadczy to o sprawnej gospodarce zapasami.

#### 4. wskaźniki zadłużenia:

- wskaźnik ogólnego zadłużenia informuje o stopniu finansowania aktywów kapitałami obcymi.

W KSW Nr 1 wyniósł 57,59 %, w PCChP wyniósł 114,47 %, a po połączeniu 64,70 %. Zbyt wysoka wartość wskaźnika podważa wiarygodność szpitala, natomiast zbyt niska może świadczyć o braku umiejętności w wykorzystaniu zewnętrznych źródeł finansowania jednostki dla zwiększenia efektywności jej działania. Wartość wskaźnika na poziomie 0,7 jest jeszcze akceptowalna przez instytucje finansowe, niemniej dla prawidłowej interpretacji wskaźnika, konieczna jest znajomość struktury zadłużenia oraz innych wielkości, w tym wskaźnika płynności.

- wskaźnik wypłacalności ukazuje stosunek zobowiązań bez rezerw na zobowiązania do kapitału własnego, a zatem ile razy zobowiązania przekraczają kapitał własny. W KSW Nr 1 wyniósł 7,32 w PCChP wyniósł -1,73, a po połączeniu -45,76.

- wskaźnik obsługi długu informuje o zdolności regulowania zobowiązań długoterminowych. Jest uznawany za istotny wykładnik wiarygodności kredytowej jednostki. W KSW Nr 1 wyniósł -0,12 w PCChP wyniósł -1,51, a po połączeniu -0,30.

- wskaźnik finansowania majątku trwałego w sposób pośredni informuje o źródłach finansowania majątku trwałego. W KSW Nr 1 wyniósł 0,36, w PCChP wyniósł -0,37, a po połączeniu 0,26.

Dokonana ocena jednoznacznie wskazuje, że po dokonaniu konsolidacji sprawozdań obu Szpitali powoduje poprawę wskaźników analizy ekonomiczno- finansowej i wzrost stabilności ekonomiczno- finansowej Podkarpackie Centrum Chorób Płuc z ostatniej kategorii E do wyższej kategorii D. Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie jako podmiot samodzielny uzyskało za 2015 rok 11 pkt i ostatnią kategorię E stabilności finansowej, a Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie jako podmiot samodzielny uzyskał za 2015 rok 38 pkt, tj. ponad trzykrotnie więcej niż PCChP i wyższą kategorię D stabilności finansowej. Po połączeniu Szpitale za 2015 rok otrzymują 33 pkt co kwalifikuje ich do kategorii D, tj. wyższej niż ostatnia kategoria E.

---

*- źródło strona internetowa Ministerstwa Zdrowia: materiały do projektu sieci szpitali i Projekt Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2016 w sprawie wskaźników ekonomiczno- finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno- finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.*

Poniżej przedstawiono warianty kredytu restrukturyzacyjnego i kosztów finansowych.

**Koszty finansowe kredytu restrukuryzacyjnego- Wariant 1**

<b>Parametry kredytu restrukturyzacyjnego</b>	Kwota kredytu	30 000 000,00
	Wypłata	2017-01-01
	Oprocentowanie	2,15%
	Wibor 1M	1,65%
	Marża	0,50%
	Prowizja	0,00%
	Okres finansowania	84
	w tym karcencji	12

NR RATY	32 604 126,13		30 000 000,00	2 604 126,13	Pozostała do spłaty kwota zobowiązania	Roczne koszty finansowe
	RAZEM do zapłaty	Data płatności	Kwota głów na zobowiązania	Odsetki umowne		
12	51 246,58	2017-12-29	0,00	51 246,58	30 000 000,00	639 698,64
24	463 078,20	2018-12-31	416 666,67	46 411,53	24 999 999,96	598 932,09
36	455 150,69	2019-12-31	416 666,67	38 484,02	19 999 999,92	487 848,73
48	444 817,93	2020-12-31	416 666,67	28 151,26	14 999 999,88	381 551,36
60	435 687,79	2021-12-31	416 666,67	19 021,12	9 999 999,84	272 824,20
72	426 238,59	2022-12-30	416 666,67	9 571,92	4 999 999,80	165 103,31
84	417 378,19	2023-12-29	416 666,43	711,76	0,00	58 167,80
85	0,00	2024-01-31	0,00	0,00	0,00	<b>2 604 126,13</b>



Koszty finansowe kredytu restrukturyzacyjnego- Wariant 2

<b>Parametry kredytu restrukturyzacyjnego</b>	Kwota kredytu	30 000 000,00
	Wyplata	2017-01-01
	Oprocentowanie	4,65%
	Wibor 1M	1,65%
	Marża	3,00%
	Prowizja	0,00%
	Okres finansowania	120
	w tym karcencji	36

	<b>39 122 508,27</b>		<b>30 000 000,00</b>	<b>9 122 508,27</b>		
NR RATY	RAZEM do zapłaty	Data płatności	Kwota głów na zobowiązania	Odsetki umowne	Pozostała do spłaty kwota zobowiązania	Roczne koszty finansowe
12	110 835,62	2017-12-29	0,00	110 835,62	30 000 000,00	1 383 534,24
24	118 479,45	2018-12-31	0,00	118 479,45	30 000 000,00	1 402 643,83
36	122 301,37	2019-12-31	0,00	122 301,37	30 000 000,00	1 395 000,00
48	460 107,15	2020-12-31	357 142,86	102 964,29	25 714 285,68	1 306 822,90
60	443 181,51	2021-12-31	357 142,86	86 038,65	21 428 571,36	1 103 624,25
72	424 026,42	2022-12-30	357 142,86	66 883,56	17 142 857,04	902 291,09
84	405 963,31	2023-12-29	357 142,86	48 820,45	12 857 142,72	704 051,86
96	393 542,08	2024-12-31	357 142,86	36 399,22	8 571 428,40	510 681,02
108	376 661,94	2025-12-31	357 142,86	19 519,08	4 285 714,08	306 572,39
120	358 553,09	2026-12-31	357 142,62	1 410,47	0,00	107 286,69

**9 122 508,27**

### Koszty finansowe kredytu restrukturyzacyjnego- Wariant 3

Parametry kredytu restrukturyzacyjnego	Kwota kredytu	40 000 000,00
	Wypłata	2017-01-01
	Oprocentowanie	2,15%
	Wibor 1M	1,65%
	Marża	0,50%
	Prowizja	0,00%
	Okres finansowania	84
	w tym karcencji	12

	43 472 168,16		40 000 000,00	3 472 168,16		
NR RATY	RAZEM do zapłaty	Data płatności	Kwota główna zobowiązania	Odsetki umowne	Pozostała do spłaty kwota zobowiązania	Roczne koszty finansowe
12	68 328,77	2017-12-29	0,00	68 328,77	40 000 000,00	852 931,51
24	617 437,60	2018-12-31	555 555,56	61 882,04	33 333 333,28	798 576,11
36	606 867,58	2019-12-31	555 555,56	51 312,02	26 666 666,56	650 464,98
48	593 090,57	2020-12-31	555 555,56	37 535,01	19 999 999,84	508 735,17
60	580 917,05	2021-12-31	555 555,56	25 361,49	13 333 333,12	363 765,58
72	568 318,12	2022-12-30	555 555,56	12 762,56	6 666 666,40	220 137,73
84	556 504,25	2023-12-29	555 555,24	949,01	0,00	77 557,08
85	0,00	2024-01-31	0,00	0,00	0,00	<b>3 472 168,16</b>

Koszty finansowe kredytu restrukturyzacyjnego- Wariant 4

Parametry kredytu restrukturyzacyjnego	Kwota kredytu	40 000 000,00
	Wyplata	2017-01-01
	Oprocentowanie	4,65%
	Wibor 1M	1,65%
	Marża	3,00%
	Prowizja	0,00%
	Okres finansowania	120
	w tym karcencji	36

	52 163 344,30		40 000 000,00	12 163 344,30		
NR RATY	RAZEM do zapłaty	Data płatności	Kwota główna zobowiązania	Odsetki umowne	Pozostała do spłaty kwota zobowiązania	Roczne koszty finansowe
12	147 780,82	2017-12-29	0,00	147 780,82	40 000 000,00	1 844 712,30
24	157 972,60	2018-12-31	0,00	157 972,60	40 000 000,00	1 870 191,75
36	163 068,49	2019-12-31	0,00	163 068,49	40 000 000,00	1 859 999,97
48	613 476,19	2020-12-31	476 190,48	137 285,71	34 285 714,24	1 742 430,53
60	590 908,68	2021-12-31	476 190,48	114 718,20	28 571 428,48	1 471 499,03
72	565 368,56	2022-12-30	476 190,48	89 178,08	22 857 142,72	1 203 054,79
84	541 284,41	2023-12-29	476 190,48	65 093,93	17 142 856,96	938 735,82
96	524 722,77	2024-12-31	476 190,48	48 532,29	11 428 571,20	680 908,01
108	502 215,92	2025-12-31	476 190,48	26 025,44	5 714 285,44	408 763,20
120	478 070,78	2026-12-31	476 190,16	1 880,62	0,00	143 048,90

**12 163 344,30**

Koszty finansowe kredytu restrukturyzacyjnego- Wariant 5

Parametry kredytu restrukturyzacyjnego	Kwota kredytu	50 000 000,00
	Wyplata	2017-01-01
	Oprocentowanie	2,15%
	Wibor 1M	1,65%
	Marża	0,50%
	Prowizja	0,00%
	Okres finansowania	84
	w tym karcencji	12

	54 340 210,23		50 000 000,00	4 340 210,23		
NR RATY	RAZEM do zapłaty	Data płatności	Kwota główna zobowiązania	Odsetki umowne	Pozostała do spłaty kwota zobowiązania	Roczne koszty finansowe
12	85 410,96	2017-12-29	0,00	85 410,96	50 000 000,00	1 066 164,37
24	771 796,99	2018-12-31	694 444,44	77 352,55	41 666 666,72	998 220,13
36	758 584,47	2019-12-31	694 444,44	64 140,03	33 333 333,44	813 081,23
48	741 363,20	2020-12-31	694 444,44	46 918,76	25 000 000,16	635 918,95
60	726 146,30	2021-12-31	694 444,44	31 701,86	16 666 666,88	454 707,02
72	710 397,64	2022-12-30	694 444,44	15 953,20	8 333 333,60	275 172,19
84	695 631,02	2023-12-29	694 444,76	1 186,26	0,00	96 946,34
85	0,00	2024-01-31	0,00	0,00	0,00	<b>4 340 210,23</b>

Koszty finansowe kredytu restrukturyzacyjnego- Wariant 6

<b>Parametry kredytu restrukturyzacyjnego</b>	Kwota kredytu	50 000 000,00
	Wyplata	2017-01-01
	Oprocentowanie	4,65%
	Wibor 1M	1,65%
	Marża	3,00%
	Prowizja	0,00%
	Okres finansowania	120
	w tym karcencji	36

	<b>65 204 180,41</b>		<b>50 000 000,00</b>	<b>15 204 180,41</b>		
NR RATY	RAZEM do zapłaty	Data płatności	Kwota główna zobowiązania	Odsetki umowne	Pozostała do spłaty kwota zobowiązania	Roczne koszty finansowe
12	184 726,03	2017-12-29	0,00	184 726,03	50 000 000,00	2 305 890,40
24	197 465,75	2018-12-31	0,00	197 465,75	50 000 000,00	2 337 739,71
36	203 835,62	2019-12-31	0,00	203 835,62	50 000 000,00	2 324 999,99
48	766 845,24	2020-12-31	595 238,10	171 607,14	42 857 142,80	2 178 038,16
60	738 635,85	2021-12-31	595 238,10	143 397,75	35 714 285,60	1 839 373,76
72	706 710,70	2022-12-30	595 238,10	111 472,60	28 571 428,40	1 503 818,49
84	676 605,52	2023-12-29	595 238,10	81 367,42	21 428 571,20	1 173 419,75
96	655 903,46	2024-12-31	595 238,10	60 665,36	14 285 714,00	851 135,02
108	627 769,90	2025-12-31	595 238,10	32 531,80	7 142 856,80	510 954,01
120	597 588,48	2026-12-31	595 237,70	2 350,78	0,00	178 811,12

**15 204 180,41**

## **Podsumowanie konsultacji i deklaracja Zarządu Województwa Podkarpackiego**

Proces połączenia rzeszowskich szpitali i związanych z tym działań, w tym prowadzonych konsultacji oraz spotkań informacyjnych prowadzonych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego rozpoczął się 9 sierpnia br., a zakończył 23 września br. Konsultacje prowadzone były w sposób formalny w trybie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych oraz spotkań informacyjnych ze wszystkimi reprezentatywnymi zakładowymi i ponadzakładowymi organizacjami związkowymi. Stanowi to wyraz szacunku i uznanie rangi związków w przebiegu łączenia szpitali.

Szczegółowy opis procesu łączenia:

- 1) Przyjęcie projektu Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 w Rzeszowie z Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie – 9 sierpnia 2016 r.
- 2) Powołanie zespołu roboczego ds. racjonalizacji opieki zdrowotnej świadczonej przez szpitale na terenie Miasta Rzeszowa – Zarządzenia Marszałka Województwa Podkarpackiego Nr 58/2016 z dnia 2 września 2016 r. i Nr 61/2016 z dnia 12 września 2016 r. (zespół prowadzi prace związane z racjonalizacją opieki zdrowotnej świadczonej przez szpitale na terenie miasta Rzeszowa). Zespół liczy 17 osób: przewodniczący (Witold Wiśniewski), 11 członków i 5 obserwatorów (przedstawiciele obu rad społecznych, przedstawiciel POW NFZ, przedstawiciel Wojewody Podkarpackiego).
- 3) Prace ww. zespołu roboczego trwały od 12 września 2016 r. do 22 września 2016 r. w pierwszym etapie połączenia oraz będą kontynuowane nadal, aż do momentu zarejestrowania połączonego podmiotu w KRS, bądź dłużej w przypadku takich potrzeb.
- 4) Konsultacje ze związkami zawodowymi w trybie ustawy o związkach zawodowych oraz robocze spotkania informacyjne. W konsultacjach i spotkaniach (w dniach 9 sierpnia – 23 września 2016 r.) uczestniczyły n/w organizacje:
  - Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych Zarząd Regionu Podkarpackiego z siedzibą w Rzeszowie,

- Ogólnopolski Związek Zawodowy Techników Medycznych Elektroradiologii Region Rzeszów,
- Oddział Terenowy Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy przy Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie,
- OZZ Lekarzy Zarząd Regionu Podkarpackiego,

Związki Zawodowe działające przy KSW nr 1 w Rzeszowie:

- Związek Zawodowy Pracowników Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego „Jedność” w Rzeszowie,
- Komisja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym,
- Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy Międzyzakładowy Oddział Terenowy,
- Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych Zakładowa Organizacja Związkowa przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Fryderyka Chopina,
- Organizacja Zakładowa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Techników Medycznych Elektroradiologii Wojewódzki Szpital Specjalistyczny,
- Ogólnopolski Związek Zawodowy Techników Medycznych Radioterapii Regionalno-Ośrodkowe Koło przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Podkarpackie Centrum Onkologii

Związki zawodowe działające przy PCCHP w Rzeszowie:

- Zakładowa Organizacja Związkowa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Techników Medycznych Elektroradiologii ,
- Zakładowa Organizacja Związków Zawodowych Pielęgniarek i Położnych,
- Związku Zawodowego Analityków Techniki Medycznej,
- Organizacja Zakładowa NSZZ „Solidarność,”
- Oddział Terenowy Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy przy PCCHP w Rzeszowie,
- NSZZ „Solidarność” Regionu Rzeszowskiego.

Związki zawodowe pismem z dnia 26 sierpnia 2016 r. zaopiniowały projekt uchwały negatywnie.

Dodatkowo przeprowadzono:

- Konsultacje z Radami Społecznymi działającymi przy obu szpitalach i uzyskano ich pozytywną opinię (14 września 2016 r.),
- Spotkanie z lekarzami PCChP oraz Panem Wojciechem Domką (Prezesem Okręgowej Rady Lekarskiej) w Okręgowej Radzie Lekarskiej w Rzeszowie (19 września 2016 r.),
- Konsultacje z Komisją Ochrony Zdrowia, Polityki Prorodzinnej i Społecznej (15 września 2016 r.),
- Spotkanie z Przewodniczącymi Klubów Radnych Sejmiku Województwa Podkarpackiego (15 września 2016 r.),
- Konsultacje z Komisją Główną Sejmiku Województwa Podkarpackiego (15 września 2016 r.),
- Rozmowy z Rektorem Uniwersytetu Rzeszowskiego (19 września 2016 r.),
- Rozmowy z Konsultantami Wojewódzkimi w dziedzinach medycyny (9 września 2016 r.).

Temat połączenia został przedstawiony podczas:

- Posiedzenia Prezydium Podkarpackiej Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego (19 września 2016 r.),
- Posiedzenia Podkarpackiej Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego (20 września 2016 r.),
- I Podkarpackiego Forum Obywatelskiego (24.września 2016 r.).

5) Ujmując statystycznie ilość spotkań w sprawie połączenia szpitali:

- Ogółem – 25 spotkań, w tym:
- Związki Zawodowe – 9,
- Rady Społeczne – 1,
- Zespół roboczy – 3,
- Komisje Sejmiku, Przewodniczący Komisji, Kluby Radnych – 5 (ostatnie odbędzie się 26.09.br),
- Dialog społeczny – 3,
- Rektor URz – 1,
- Lekarze – 2,
- Konsultanci wojewódzcy w dziedzinach medycyny -1.

- 6) W dniu 21 września 2016 r. został podpisany list intencyjny w sprawie współpracy na rzecz rozwoju Województwa Podkarpackiego w obszarze ochrony zdrowia pomiędzy Rektorem Uniwersytetu Rzeszowskiego, Wojewodą Podkarpackim i Marszałkiem Województwa Podkarpackiego. Zawiera on deklaracje sygnatariuszy w zakresie poprawy ochrony zdrowia i edukacji medycznej wzajemnej współpracy, które obejmują m.in.:
- przekazanie przez Samorząd Województwa Uniwersytetowi Rzeszowskiemu Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie (połączonego z Podkarpackim Centrum Onkologicznym i Podkarpackim Centrum Chorób Płuc) w celu utworzenia Szpitala Uniwersyteckiego;
  - rozwój kształcenia policealnego i doskonalenia zawodowego średniego personelu medycznego przy wykorzystaniu bazy Medyczno - Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie zintegrowanego ze strukturą Uniwersytetu Rzeszowskiego;
  - rozbudowę Szpitala Uniwersyteckiego powstałego na bazie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie połączonego z Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie, który zapewni mieszkańcom regionu dostęp do najnowocześniejszych i wysokospecjalistycznych świadczeń medycznych na poziomie europejskim;
  - pozyskanie finansowania ze źródeł centralnych oraz rozbudowy Szpitala Uniwersyteckiego, a także ewentualnej restrukturyzacji obecnego Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- 7) W dniu 26 września 2016 r. projekt uchwały zostanie zaopiniowany przez Komisję Ochrony Zdrowia, Polityki Prorodzinnej i Społecznej Sejmiku Województwa Podkarpackiego.
- 8) W trakcie konsultacji i spotkań informacyjnych Zarząd Województwa Podkarpackiego złożył deklaracje:
- Utworzenia na bazie połączonych szpitali Szpitala Uniwersyteckiego.
  - Podjęcia działań naprawczych wraz z restrukturyzacją zadłużenia, które uporządkują sytuację ekonomiczno-finansową połączonego szpitala.
  - Połączenie dublujących się jednostek organizacyjnych pod jednym kierownictwem w dwóch lokalizacjach.
  - Braku zwolnień pracowników wśród personelu medycznego.



- Skoncentrowanie działalności administracyjnej w jednym miejscu i dostosowanie ilości pracowników do realnych potrzeb połączonej jednostki. Osoby zatrudnione na dublujących się stanowiska po połączeniu będą przesunięte na inne stanowiska lub zatrudnione w innych jednostkach samorządu województwa.
- Zostanie zaciągnięty kredyt konsolidacyjny, który pozwoli na spłatę zobowiązań obu szpitali na korzystnych warunkach oprocentowania.
- Utworzenie na bazie połączonych szpitali Szpitala Uniwersyteckiego.

Z każdego spotkania ze związkami zawodowymi sporządzona zostanie notatka oraz dostępne są nagrania, które potwierdzają złożone deklaracje.

UCHWAŁA Nr .....  
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO  
z dnia..... 2016 r.

w sprawie połączenia Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu ze Szpitalem Wojewódzkim OLK w Przemyślu.

Na podstawie art. 66 ust.1 pkt 1, ust. 2 pkt 1, ust 3, ust 4 pkt 2 i ust 7, art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618 z późn. zm.) oraz art. 18 pkt 19 lit. f i art. 89 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486 t.j.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwala, co następuje:**

§ 1

Dokonyje się połączenia następujących podmiotów leczniczych:

- 1) Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu, ul. Monte Cassino 18, 37 – 700 Przemyśl wpisanego do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą prowadzonego przez Wojewodę Podkarpackiego pod numerem W-18 - 000000010152 oraz do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000057847;
- 2) Szpitala Wojewódzkiego OLK w Przemyślu, ul. Juliusza Słowackiego 85, 37-700 Przemyśl wpisanego do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą prowadzonego przez Wojewodę Podkarpackiego pod numerem W- 18 000000010143 oraz do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 000005169.

§ 2

Połączenie, o którym mowa w §1 następuje poprzez przeniesienie całego mienia Szpitala Wojewódzkiego OLK w Przemyślu (podmiot przejmowany) na Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu (podmiot przejmujący).

§ 3

1. Wniosek o wykreślenie podmiotu przejmowanego z Krajowego Rejestru Sądowego zostanie złożony w terminie nie krótszym niż 3 miesiące od dnia podjęcia niniejszej uchwały.
2. Dniem połączenia, o którym mowa w §1 jest dzień wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego Szpitala Wojewódzkiego OLK w Przemyślu.
3. Z dniem połączenia podmiotów leczniczych Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu:
  - 1) wstępuje we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem był podmiot przejmowany, bez względu na charakter prawny tych stosunków;



2) przejmuje zobowiązania i należności wynikające z działalności podmiotu przejmowanego według stanu na dzień połączenia.

4. Pracownicy podmiotu przejmowanego stają się pracownikami Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu na podstawie i zasadach art. 23<sup>1</sup> ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.).

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

P.O. DYREKTORA DEPARTAMENTU  
Ochrony Wyrobu i Polityki Społecznej  
Wojciech Trzaska

CELINA WARSZCZAK  
Szefowa Wydziału

RADCA PRAWNY  
Jacek Rudnicki

## Uzasadnienie

do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu ze Szpitalem Wojewódzkim OLK w Przemyślu.

Uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XIV/237/15 z dnia 26 października 2015 r. połączono dawny Szpital Miejski w Przemyślu z Obwodem Lecznictwa Kolejowego w Przemyślu. W wyniku tej reorganizacji powstał z dniem 1 marca 2016 r. Szpital Wojewódzki OLK w Przemyślu. Zgodnie z uzasadnieniem ww. uchwały i przyjętym tam harmonogramem etapem docelowym jest utworzenie jednego szpitala wojewódzkiego w Przemyślu do końca roku 2017. Dzisiejsza uchwała jest wynikiem realizacji zapisów przywołanej uchwały i jako efekt końcowy tworzy jeden podmiot leczniczy - szpital wojewódzki poprzez przyłączenie Szpitala Wojewódzkiego OLK do Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu.

### I. Działania zrealizowane w pierwszym etapie łączenia szpitali.

W wyniku wprowadzonych już zmian organizacyjnych przygotowujących powstanie jednego szpitala dokonano:

- 1) Ze względu na likwidację bloku operacyjnego w b. Szpitalu Miejskim nie spełniającego wymogów regulacji Ministerstwa Zdrowia (spełnienie tych wymogów wymagałoby inwestycji rzędu 15 mln. zł.), oddziały zabiegowe (Laryngologia, Ortopedia, Chirurgia ogólna) zawieszono przenosząc leczenie pacjentów do siedziby Wojewódzkiego Szpitala im. Sw. Ojca Pio, gdyż Centralny Blok Operacyjny nie był w pełni wykorzystany. Jednocześnie z siedziby Szpitala o. Pio przeniesiono leczenie pacjentów dermatologicznych do Oddziału Dermatologii b. Szpitala Miejskiego. Łączenie dublujących się oddziałów realizuje politykę Ministerstwa Zdrowia racjonalizacji sieci szpitalnej, której jednym z celów jest ograniczenie zjawiska funkcjonowania w bliskiej odległości dublujących się oddziałów, z których każdy ma niepełne obłożenie.
- 2) W konsekwencji zmian o których mowa w punkcie 1 powyżej, dokonano zmian organizacyjnych w obszarze anestezjologii likwidując Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii w siedzibie b. Szpitala Miejskiego zastępując go łózkami intensywnego nadzoru medycznego na oddziale wewnętrznym i neurologicznym. W oparciu o tamtejszy zespół anestezjologów zreorganizowano OIOM w Szpitalu o. Pio, gdzie prowadzący go niepubliczny zakład opieki zdrowotnej korzystając z trudnego procesu koniecznej reorganizacji działania bloku operacyjnego przejmującego obsługę pacjentów z obu szpitali podjął próbę „wynegocjowania” drastycznej podwyżki wynagrodzenia. Po 4 miesiącach od wprowadzeniu zmian Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii spełnił warunki na II stopień referencyjności. Pozwoli to przy tej samej liczbie pacjentów uzyskać dodatkowe przychody

w wys. 200 tys. zł. Zmiany organizacji pracy Centralnego Bloku Operacyjnego pozwalają też na oszczędności w pracy anestezjologów na poziomie ok. 500 tys. zł w skali roku w porównaniu do warunków narzuconych wcześniej przez NZOZ świadczący procedury medyczne w zakresie anestezjologii, z którym Szpital zakończył współpracę. Oddział do końca roku zostanie uzupełniony o 2 dodatkowe łóżka intensywnej terapii oraz będzie zakupiony nowoczesny sprzęt medyczny wraz z wyposażeniem, co pozwoli na wymianę części zużytej i starej aparatury.

- 3) Unowocześnienia i modernizacji Oddziału Okulistycznego. Na Oddziale Okulistycznym zostali zatrudnieni wysokiej klasy specjaliści. Zakupiono nowoczesną aparaturę: Witrektom z laserem do operacji siatkówki, Funduskamera - angiograf fluoresceinowy przeznaczony do fotografii dna oka lub tęczówki, OCT – tomograf optyczny siatkówki do diagnostyki schorzeń, Biometr optyczny - do wszczepu soczewek wieloogniskowych. Pozwoli to na chirurgię zaćmy poprzez mikrocięcie czyli poprzez ranę o szerokości 1 mm, co daje możliwość szybkiej i bezpiecznej operacji, na 2 dzień pacjent odzyskuje pełną ostrość wzroku i nie wymaga długiej rehabilitacji.
- 4) Zmiany w Zakładzie Diagnostyki Laboratoryjnej, Zakładzie Diagnostyki Obrazowej:
  - a) Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej:
    - Usprawnianie współpracy między Laboratorium a Oddziałami Szpitalnymi (szybsze przekazywanie informacji, pobranego materiału i wyników badań pomiędzy komórkami organizacyjnymi),
    - Zamiast 3 laboratoriów w Przemyśle są 3 punkty pobrań; badania są scentralizowane w jednej nowocześnie wyposażonej placówce,
    - Renegocjacja niekorzystnych umów z dostawcami odczynników, dzierżawy analizatorów laboratoryjnych i umów serwisowych,
    - Pozyskiwanie nowych kontrahentów zewnętrznych, w tym prywatnych w wyniku wzrostu konkurencyjności, co świadczy o poprawie jakości,
  - b) Zakład Diagnostyki Obrazowej:
    - Wprowadzono nowy system pracy lekarzy, techników,
    - Obecnie, w odróżnieniu od sytuacji zastanej, opisy badań TK i RTG wykonywane są na bieżąco (dotychczas zdarzały się przedłużone pobyty w oczekiwaniu na opis, co generowało nieusprawiedliwione koszty),
- 5) Poprawiono funkcjonowanie Pracowni Hemodynamiki i Angiografii uzyskując wzrost przychodów o 10% w stosunku do zaplanowanych poprzez:
  - Wprowadzenie systemu motywacyjnego dla lekarzy,
  - Zlikwidowanie kolejek pacjentów do poradni kontroli stymulatorów,
  - Wprowadzenie nowych procedur medycznych (krioablacje migotania przedsionków, pierwsze ablacje 3D w ramach testów w dialogu technicznym, rozpoczęcie implantacji stentów wieńcowych bioresorbowalnych,
  - Uzyskanie pełnej samodzielności w implantacjach stymulatorów, kardiowerterów, kardiowerterów resynchronizujących, trwające szkolenie ablacjonistów,

- Rutynowe wykonywanie echa przezprętykowego.
- 6) Jednocześnie w najbliższych planach zakłada się dalszy rozwój Kardiologii i jej wyposażenie. Obecnie prowadzone są działania :
- Rozstrzygnięto przetarg na nowy angiograf wraz z jego zainstalowaniem i zabudową (uzyskano 7,5 roku gwarancji producenta obejmującej wszystkie elementy składowe); prace budowlane w trakcie,
  - Przygotowane plany budowlane Pododdziału kardiologii inwazyjnej zlokalizowanej w jednym kompleksie z nową Pracownią Angiografii,
  - Przygotowane plany budowlane Oddziału rehabilitacji kardiologicznej
  - Ukończony dialog techniczny na zaplanowane zakupy sprzętu medycznego w ramach RPO (16 mln zł)
  - Rozwinięcie w oparciu o Pracownię Hemodynamiki, Oddział Kardiologii, Oddział Kardiologii Inwazyjnej, Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej, Poradnię Kardiologiczną świadczeń w ramach systemu kardiologicznej opieki koordynowanej.
- 7) Przeprowadzono cały szereg innych, szczegółowych zmian w funkcjonowaniu szpitali. Ze względu na konflikt społeczny osobnego odnotowania wymaga proces przenoszenia dyżurów lekarskich z niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej pobierających od każdej godziny prowizję 1-2 zł. za pośrednictwo nie wnosząc żadnej wartości dodanej w leczeniu pacjentów. Dyżury te są dziś świadczone przez Centrum Usług Wspólnych zorganizowane przy SPZOZ OLK Rzeszów, co oznacza, że kwota prowizji zostaje w obiegu finansów publicznych.
- 8) Dotychczasowe działania związane ze zmianami w przemyskiej służbie zdrowia i ich skutkami dla szpitali można przedstawić liczbowo:

	Szpitale sumarycznie w pln		Zmiana	
	I – VIII 2015	I – VIII 2016	%	pln
<b>Przychody</b>	93 331 935	97 176 690	104,1%	3 844 755
<b>Koszty operacyjne, w tym</b>	104 280 605	105 263 763	100,9%	983 158
<i>Amortyzacja</i>	6 487 119	6 419 987	99,0%	-67 132
<i>Koszty operacyjne bez amortyzacji</i>	97 793 487	98 843 777	101,1%	1 050 290
Koszty finansowe	2 169 449	2 135 066	98,4%	-34 384
<b>Wynik finansowy</b>	<b>-11 926 078</b>	<b>-9 483 755</b>	79,5%	2 442 323
<b>Strata do pokrycia</b>	<b>-5 438 959</b>	<b>-3 063 768</b>	<b>56,3%</b>	<b>2 375 191</b>
Liczba pacjentów oddziałów	38 645	37 133	96,1%	-1 512
Liczba pacjentów poradni	58 738	70 264	119,6%	11 526
Osobodni*	150 127	138 715	92,4%	-11 412
Obłożenie*	62%	64%		
* Bez SOR				
<b>PRZYCHÓD / OSOBODNI</b>	<b>622</b>	<b>701</b>	<b>112,7%</b>	<b>79</b>

Szpitale przemyskie osiągnęły oszczędność na wynagrodzeniach pracowników którzy do chwili obecnej przeszli na emeryturę (37 osób) w wysokości 2.24 mln zł w skali roku.

II. Planowane działania w drugim etapie łączenia szpitali, tj. po połączeniu Wojewódzkiego Szpitala im. Sw. Ojca Pio ze Szpitalem Wojewódzkim OLK.

1) W zakresie zwiększenia przychodów i obniżenia kosztów wraz z terminem realizacji.

a) Działania z zakresu zwiększenia przychodów (wpływ na wynik finansowy)

lp.	Szczegółowy opis działania zwiększającego przychody	Efekty finansowe (w skali roku)	Termin realizacji
1.	Utworzenie Oddziału Psychogeriatrii	200 000 zł	III kw. 2017
2.	Rozwój Oddziału Kardiologii Inwazyjnej z Pracownią Hemodynamiki związane z inwestycją z RPO	1 000 000 zł	III kw. 2017
3.	Utworzenie Oddziału Endokrynologii	150 000 zł	III kw. 2017
4.	Utworzenie Oddziału Rehabilitacji Kardiologicznej	100 000 zł	III kw. 2017
5.	Wyodrębnienie i powiększenie Oddziału Udarowego z Oddziału Neurologicznego WSZP	700 000 zł	II kw. 2017
6.	Utworzenie Oddziału Opieki Długoterminowej i Paliatywnej albo/lub Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego/Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego	500 000 zł	III kw. 2018
7.	Rozwój Oddziału Okulistyki w oparciu o już pozyskanych specjalistów	500 000 zł	III kw. 2017
8.	Rozwój Oddziału Chirurgii Naczyń w oparciu o posiadanych specjalistów	500 000 zł	III kw. 2017
9.	Rozwój Oddziału Onkologii zakładane pozyskanie dodatkowych lekarzy specjalistów	500 000 zł	III kw. 2017
	<b>Razem wpływ na wynik działań zwiększających przychody</b>	<b>4 150 000 zł</b>	

b) Działania z zakresu obniżenia kosztów

Ip.	Szczegółowy opis działania obniżającego koszty wg rodzajów kosztów (koszty pracy, materiałów, leków, energii)	Efekty finansowe (w skali roku)	Termin realizacji
I.	Koszty pracy w tym kontrakty (udział % w redukcjach kosztów)	9 100 000 zł	86%
1.	Redukcje zatrudnienia w szpitalach (efekt reorganizacji służb i łączenia jednostek); Efekt w założonej wysokości rocznej wystąpi w momencie wdrożenia połączenia organizacyjnego jednostek, co pozwoli zredukować liczbę pracowników dublujących się w dwóch szpitalach. Proces połączenia jest wstępnie zaplanowany do końca 2016r. i wymaga uzgodnienia trybu jego realizacji i harmonogramu z Organem Tworzącym. W uzgodnieniu z OT wstrzymane zostały odejścia pracowników z uprawnieniami do świadczeń przedemerytalnych.	7 100 000 zł	Stopniowo, od II kw. 2017 do II kw. 2018
2.	Optymalizacja dyżurów lekarskich: ustanowienie wspólnych dyżurów na oddziałach, przejście z dyżurów z prawa pracy na dyżury kontraktowe, łączenie oddziałów, ograniczenie działania oddziałów w trybie "ostrym".	2 000 000 zł	Stopniowo, od IV kw. 2016 do IV kw. 2017
II.	Koszty leków		
1.	Redukcja kosztów zakupu leków w wyniku powołania grupy zakupowej w oparciu o OLK Rzeszów	350 000 zł	II kw. 2017
III.	Koszty pozostałych materiałów		
1.	Redukcja kosztów zakupu materiałów, w tym jednorazowych medycznych w wyniku powołania grupy zakupowej w oparciu o OLK Rzeszów	650 000 zł	II kw. 2017
IV.	Koszty energii		
1.	Redukcja kosztów energii cieplnej w wyniku renegocjacji umów	400 000 zł	III kw. 2016
V.	Pozostałe koszty		
1.	Redukcja kosztów finansowych w wyniku refinansowania zadłużenia w związku z projektem prowadzonym przez OT	100 000 zł	I kw. 2017
	Razem wpływ na wynik działań redukujących koszty	10 600 000 zł	
	Rezerwa kosztowa na wzrost płacy minimalnej i wyrównanie poziomu wynagrodzeń w obu szpitalach	5 109 762 zł	2017



Razem poprawa wyniku w skali roku netto	9 640 238 zł	Dotyczy przychodów i kosztów w ostatnim roku prognozy 2017 i 2018
Koszty restrukturyzacji o charakterze jednorazowym (np. z tyt. zwolnień, redukcji stałe niewykorzystanych łóżek, itp)	4 550 000 zł	

- 2) Opis działań mających na celu zwiększenie przychodów i obniżenie kosztów.
- a) Zwiększenie przychodów:
- Utworzenie Oddziału Psychogeriatrii.  
Kierunki geriatryczne są aktualnie wyceniane przez NFZ niekorzystnie, jednakże psychogeriatria jest obiecująca demograficznie. Do czasu zmiany wyceny, korzyścią wynikającą z powołania tego oddziału jest zapewnienie zatrudnienia dla części personelu. Oddział ten ma charakter symbiotyczny z istniejącym w Szpitalu OLK Oddziałem Psychosomatycznym zapewniającym odpowiedni personel medyczny.
  - Rozwój Oddziału Kardiologii Inwazyjnej z Pracownią Hemodynamiki związane z inwestycją z RPO wraz z utworzeniem Oddziału Rehabilitacji Kardiologicznej. Projekt finansowany ze środków RPO w wysokości 16 mln. zł.
  - Utworzenie Oddziału Endokrynologii.  
Na Podkarpaciu nie ma żadnego oddziału endokrynologicznego, co powoduje migrację pacjentów do województw ościennych. Uzasadnia to utworzenie takiego oddziału.
  - Przekształcenie Oddziałów Udarowych.  
Liczba udarów uzasadnia takie działanie. Pozwoli to na efektywniejsze rozliczanie procedur medycznych. Funkcję Oddziału Udarowego przejmie oddział prowadzony przez Szpital Św. O. Pio, zaś Oddziału Neurologicznego przejmie taki oddział prowadzony przez Szpital OLK
  - Utworzenie Oddziału Opieki Długoterminowej i Paliatywnej albo/lub Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego/Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego.  
Jest to obiecujący demograficznie kierunek. Kolejki oczekujących na przyjęcie do podobnych placówek uzasadniają ich rozwój.

- Rozwój Oddziału Okulistyki.

Od czerwca 2016 udało się pozyskać zespół nowych okulistów z Lublina i Zamościa. Po dokonaniu niezbędnych inwestycji oddział dysponuje aparaturą, której poza Przemyślem nie ma w publicznych placówkach oraz nzo-ach, z czym związane są oczekiwania na migrację pacjentów do Przemyśla.

- Rozwój Oddziału Chirurgii Naczyń.

Na Podkarpaciu taki oddział w publicznych placówkach istnieje jedynie w Przemyślu. Konkurencyjny oddział w szpitalu niepublicznym z nieznanymi powodów dysponuje ponad dwukrotnie wyższym kontraktem, co i tak nie zaspokaja potrzeb pacjentów migrujących do województw ościennych. W związku z powyższym uzasadnione jest oczekiwanie, że wraz z nowym finansowaniem od połowy 2017 r. oddział będzie mógł rozwinąć swoją działalność.

- Rozwój Oddziału Onkologii.

Od października 2016 r. rozpoczął pracę nowy zespół onkologów z Lublina, których kwalifikacje pozwolą na poprawę jakości leczenia oraz negatywnego postrzegania usług realizowanych przez dotychczasowy zespół (60% mieszkańców Przemyśla wybierało inne placówki). Nowe otwarcie pozwoli ponadto znacznie efektywniej rozliczyć procedury medyczne.

b) Obniżenie kosztów:

- Koszty pracy, w tym kontrakty

Redukcje zatrudnienia w szpitalach (efekt reorganizacji służb i łączenia jednostek).

Efekt w założonej wysokości rocznej wystąpi w momencie wdrożenia połączenia organizacyjnego jednostek, co pozwoli zredukować liczbę pracowników dublujących się w dwóch szpitalach. Proces połączenia jest wstępnie

zaplanowany do końca 2016r. i wymaga uzgodnienia trybu jego realizacji i harmonogramu z organem tworzącym.

- Optymalizacja dyżurów lekarskich

Ustanowienie wspólnych dyżurów na oddziałach, przejście z dyżurów z prawa pracy na dyżury kontraktowe, łączenie oddziałów, ograniczenie działania oddziałów w trybie "ostym" a także likwidacja zbędnych dyżurów telefonicznych doprowadzi do racjonalizacji tego obszaru funkcjonowania szpitala.

- Koszty leków

Redukcja kosztów zakupu leków w wyniku optymalizacji polityki zakupowej, a w dalszej przyszłości w wyniku powołania grupy zakupowej w oparciu o OLK Rzeszów.

- Koszty pozostałych materiałów

Redukcja kosztów zakupu materiałów, w tym jednorazowych medycznych w wyniku optymalizacji polityki zakupowej, a w dalszej przyszłości w wyniku powołania grupy zakupowej w oparciu o OLK Rzeszów.

- Koszty energii

Redukcja kosztów energii cieplnej w wyniku już przeprowadzonych i zakończonych sukcesem renegotjacji umów

- Koszty obsługi zadłużenia

Redukcja kosztów finansowych w wyniku refinansowania zadłużenia w związku z projektem prowadzonym przez OT przy zakładanych parametrach powinna wynieść na przykładzie roku 2016 1,172 mln. zł. Karencja spłaty kapitału w tym okresie nie wpłynie na rachunek zysku i strat, ale poprawi płynność pozwalając szpitalowi na samodzielne finansowanie kosztów restrukturyzacji/straty w roku 2017.

- Wycofanie się z lokalizacji przy ul. Słowackiego 85, której roczne utrzymanie kosztuje 2,5 mln. zł.

3) Zakładane efekty planów naprawczych realizowanych przez szpitale, które za 2015 rok uzyskały wynik ujemny bez kosztów amortyzacji.

Opis	PIO	OLIK	"RAZEM"
<b>Wynik ogółem za 2015</b>	<b>-16 757 949</b>	<b>-5 984 223</b>	<b>-22 742 172</b>
<b>Wynik bez amortyzacji za 2015</b>	<b>-8 940 955</b>	<b>-4 102 255</b>	<b>-13 043 210</b>
efekt planów naprawczych w 2016 w tym:			
- korekta rezerw	3 882 000	2 222 000	6 104 000
- zwiększenie przychodów	2 659 000	2 222 000	4 881 000
- obniżenie kosztów	0	0	0
<b>Prognoza wyniku bez kosztów amortyzacji za 2016r.</b>	<b>1 223 000</b>	<b>0</b>	<b>1 223 000</b>
	<b>-5 058 955</b>	<b>-1 880 255</b>	<b>-6 939 210</b>
efekty planów naprawczych w 2017 w tym			
- zwiększenie przychodów	459 149	5 165 167	5 624 317
- obniżenie kosztów	1 087 500	0	1 087 500
	-628 351	5 165 167	4 536 817
<b>Prognoza wyniku bez kosztów amortyzacji za 2017r.</b>	<b>-8 481 806</b>	<b>1 062 912</b>	<b>-7 418 894</b>
efekty planów naprawczych w 2018 w tym			
- zwiększenie przychodów	8 407 774	6 218 936	14 626 710
- obniżenie kosztów	3 775 000	0	3 775 000
	4 632 774	6 218 936	10 851 710
<b>Prognoza wyniku bez kosztów amortyzacji za 2018r.</b>	<b>-533 181</b>	<b>2 116 681</b>	<b>1 583 500</b>
efekty planów naprawczych w 2019 w tym			
- zwiększenie przychodów	9 580 756	6 773 623	16 354 380
- obniżenie kosztów	4 150 000	0	4 150 000
	5 430 756	6 773 623	12 204 380
<b>Prognoza wyniku bez kosztów amortyzacji za 2019r.</b>	<b>639 801</b>	<b>2 671 369</b>	<b>3 311 170</b>

suma zwiększenia przychodów (lata 2016-2019)	9 012 500	0	9 012 500
suma obniżenia kosztów (lata 2016-2019)	10 658 180	18 157 726	28 815 906
<b>Razem efekty planów za lata 2016-2019</b>	<b>19 670 680</b>	<b>18 157 726</b>	<b>37 828 406</b>

4) Źródła finansowania działań naprawczych

Źródłem finansowania działań naprawczych będą środki finansowe w pierwszych trzech latach kredytu konsolidacyjnego na które składają się będą zatrzymane kwoty przeznaczone na dotychczasowych warunkach kredytowych na spłatę kapitału oraz z obniżonego kosztu obsługi kredytu.

	dotychczasowe warunki	oczekiwane warunki	różnica
roczna obsługa zadłużenia długoterminowego w pierwszych 3 latach wg danych za 2016r., w tym:	9 539 310	944 909	<b>8 594 401</b>
koszty odsetek	2 448 774	944 909	1 503 865
spłata kapitału	7 090 536	0	7 090 536

5) Analiza wskaźnikowa szpitala na podstawie roku 2015.

Wskaźniki finansowe	WSzP im. Św. Ojca Pio		Szp. Woj. OLK		WSzP. Im. Św. Ojca Pio i Szp. Woj. OLK				
	dane	wartość	punkty	dane	wartość	punkty	dane	wartość	punkty
<b>I. ZYSKOWNOŚĆ:</b>									
<b>1.1 Wskaźnik zyskowności netto ()</b>			<b>0</b>		<b>-16,79</b>	<b>0</b>		<b>-15,05</b>	<b>0</b>
Wynik netto x 100	-16 757 948	-14,52		-5 984 223			-22 742 171		
Przychody ogółem	115 435 705			35 647 679			151 083 384		
<b>1.2 wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej ()</b>			<b>0</b>		<b>-18,43</b>	<b>0</b>		<b>-13,81</b>	<b>0</b>
Wynik z działalności operacyjnej x 100	-14 289 247			-5 997 328			-20 286 575		
I( Przychody netto ze sprzedaży i zrównane	114 394 413			32 549 741			146 944 154		
z nimi + pozostałe przychody operacyjne)									
<b>1.3. wskaźnik zyskowności aktywów ()</b>			<b>0</b>		<b>-25,12</b>	<b>0</b>		<b>-15,75</b>	<b>0</b>
Wynik netto x 100	-16 757 948	-13,89		-5 984 223			-22 742 171		
Aktywa razem	120 618 825			23 818 486			144 437 311		
<b>II. PŁ YNNOSC:</b>									
<b>11.1. wskaźnik bieżącej płynności - current ratio</b>			<b>4</b>		<b>0,70</b>	<b>4</b>		<b>0,68</b>	<b>4</b>
Aktywa obrotowe	25 778 324			4 222 625			30 000 949		
Zobowiązania krótkoterminowe	37 851 349			6 015 523			43 866 872		
<b>11.2. wskaźnik szybkiej płynności - quick ratio</b>			<b>8</b>		<b>0,57</b>	<b>8</b>		<b>0,62</b>	<b>8</b>
Aktywa obrotowe - zapasy	23 872 942			3 403 380			27 276 322		
Zobowiązania krótkoterminowe	37 851 349			6 015 523			43 866 872		
<b>III. EFEKTYWNOŚĆ:</b>									
<b>111.1. wskaźnik rotacji należności (w dniach)</b>			<b>2</b>		<b>35,92</b>	<b>3</b>		<b>43,82</b>	<b>3</b>
Przeciętny stan należności krótkoterminowych x									
liczba dni w okresie ( 365	13 818 626	46,12		3 124 056			16 942 681		

Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	109 371 283						31 749 241			141 120 524		
<b>111.2. wskaźnik rotacji zobowiązań (w dninach)</b>		74,17	4		40,35	8					66,56	4
liczba dni w okresie ( 365 )	22 226 170						3 509 398			25 735 568		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	109 371 283						31 749 241			141 120 524		
<b>111.3. wskaźnik rotacji zapasów (w dninach)</b>		6,15	4		9,02	4					6,80	4
Przeciętny stan zapasów x liczba dni w okresie ( 365 )	1 843 980						784 213			2 628 193		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	109 371 283						31 749 241			141 120 524		
<b>IV. ZADŁUŻENIE:</b>												
<b>IV.1. wskaźnik ogólnego zadłużenia ( )</b>		82,66	0		41,73	8					75,91	3
Suma bilansowa ( aktywa)	99 702 019						9 938 801			109 640 820		
Suma bilansowa ( aktywa)	120 618 825						23 818 486			144 437 311		
<b>IV.2. wskaźnik wypłacalności</b>		-42,39	0		1,41	6					23,24	0
krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania)	99 702 019						9 938 801			109 640 820		
Kapitał własny	-2 352 142						7 070 482			4 718 340		
<b>IV.3. wskaźnik obsługi długu</b>		-0,72	0		-3 166,94	0					-1,24	0
Wynik netto + amortyzacja + odsetki	-5 585 063						-4 102 194			-9 687 258		
Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki	7 800 807						1 295			7 802 103		
<b>IV.4. wskaźnik finansowania majątku trwałego</b>		0,40	0		0,36	0					0,39	0
Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne	37 856 767						7 070 482			44 927 249		
Wartość aktywów trwałych	94 840 501						19 595 862			114 436 363		
Liczba punktów oceny ekonomiczno - finansowej			22			41						26
I Kategoria stabilności ekonomiczno - finansowej Szpitala			D			C						D



**Kategoria A** najwyższa kategoria stabilności ekonomiczno - finansowej

liczba punktów: 81-100

warunek dodatkowy: nieujemny wynik finansowy z działalności jednostki

**Kategoria B**

liczba punktów: 61-80

warunek dodatkowy: nieujemny wynik finansowy z działalności jednostki

**Kategoria C**

liczba punktów: 41-60

**Kategoria D**

Liczba punktów: 21-40

**Kategoria E** najniższa kategoria stabilności ekonomiczno - finansowej

Liczba punktów: poniżej 21

Wynik ogólny analizy wskaźnikowej w wys. 26 punktów sytuuje obydwie szpitale na poziomie Kategorii D (od 21 do 40 pkt) w skali od A do E.

Analiza poszczególnych grup wskaźników wskazuje na szczególnie trudną sytuację w obszarach zyskowności działalności i aktywów (wskaźniki ujemne) – 0 punktów dla obydwu szpitali, oraz zadłużenia – również 0 punktów dla obydwu szpitali.

Obydwie obszary działalności są ze sobą ściśle związane, gdyż wysoki poziom zadłużenia długoterminowego oraz handlowego generuje wysokie koszty finansowe, co przekłada się na ujemny wynik finansowy, pogarszając wskaźniki dla obszarów zyskowności.

W kontekście trudnej sytuacji wynikającej z poziomu zadłużenia oraz braku zyskowności działalności, związanej m.in. z niską wyceną świadczeń medycznych i niskimi, nie pokrywanymi kosztów stałych utrzymania niezbędnego potencjału, kontraktami z NFZ, stosunkowo dobrze wyglądają wskaźniki płynności bieżącej, szybkiej oraz wskaźniki efektywności dotyczące obrotu należnościami i zobowiązaniami. Jest to podyktowane koniecznością szczególnej dbałości o kontrolę w obszarze angażowania środków w kapitał obrotowy, jak również koniecznością finansowania bieżącej działalności za pomocą zobowiązań handlowych oraz wysokiej skuteczności egzekwowania należności.

Analiza ponadto wskazuje na stosunkowo lepszą sytuację finansową Szpitala Wojewódzkiego OLK, wynikającą głównie z znacząco niższego poziomu zadłużenia długoterminowego.

III. Uzasadnienie efektów powstania jednego szpitala w Przemyślu, założonych przy uchwale z dnia 26 października 2015 r., pozostają nadal aktualne, tj.:

- 1) Polityka prowadzona przez Ministra Zdrowia i Narodowy Fundusz Zdrowia zmierza do konsolidacji placówek szpitalnych. Oddziały szpitalne prowadzące tą samą działalność medyczną znajdujące się w promieniu 30 kilometrów mogą nie otrzymać kontraktu - i tak z pewnością stanie się w Przemyślu.
- 2) Połączenie szpitali pozwoli racjonalnie wykorzystać kadrę medyczną obsługującą dziś nie w pełni obłożone oddziały, a więc wykorzystywaną mało efektywnie.
- 3) Nastąpi dalsze zmniejszenie kosztów administracyjnych.
- 4) Nastąpi poprawa jakości świadczeń medycznych poprzez optymalizację wykorzystania pracowni, laboratoriów i zakładów diagnostycznych - bardziej efektywne wykorzystanie sprzętu i aparatury medycznej.
- 5) Utworzenie jednego szpitala stworzy możliwość efektywniejszego zatrudnienie personelu. Daje też możliwość stabilności zatrudnienia.
- 6) Połączenie Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio ze Szpitalem Wojewódzkim OLK pozwoli na wzmocnienie pozycji szpitala względem NFZ przy negocjacjach o nowy kontrakt. Należy nadmienić, że dotychczasowe umowy obu podmiotów będą aneksowane przez POW NFZ.
- 7) Połączenie pozwoli na m.in. uzyskanie niższych cen na leki, materiały i inne artykuły.
- 8) Obniżenie kosztów logistyki (administracji, obsługi techniczne i gospodarczej).
- 9) Większe możliwości rozwoju deficytowych świadczeń poprzez wykorzystanie pustostanów lub powierzchni po optymalizacji dublującej się działalności.
- 10) Lepsze wykorzystanie pomieszczeń w ciągu doby łącząc tą samą działalność.
- 11) Zwiększenie liczby pacjentów kierowanych do obu szpitali wojewódzkich przez rozbudowaną sieć poradni specjalistycznych.
- 12) Poprawa warunków zadłużenia ograniczających dziś działalność największych podmiotów leczniczych subregionu przemyskiego.

PO DYREKTORA DEPARTAMENTU  
Ochrony Zdrowia i Kultury Społecznej

Wojciech Trzaska

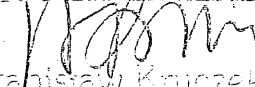
RADA PRAWNY

Jacek Rudnicki

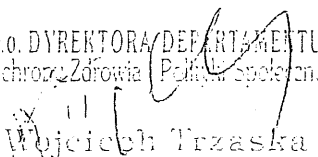
Ramowy harmonogram prac związanych z połączeniem szpitali.

Lp.	Planowane działanie	Przewidywany termin realizacji
1.	Przyjęcie przez Zarząd Województwa Podkarpackiego projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio ze Szpitalem Wojewódzkim OLK	4.10.2016 r.
2.	Opinie związków zawodowych działającymi w obu szpitalach (w trybie ustawy o związkach zawodowych) w sprawie połączenia	7.10.-6.11.2016 r.
3.	Konsultacje społeczne ze związkami zawodowymi działającymi w obu szpitalach	do 14.11.2016 r.
4.	Opinie rad społecznych działających w obu szpitalach w sprawie połączenia	do 14.11.2016 r.
5.	Uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia szpitali	28.11.2016 r.
6.	Złożenie wniosku o wykreślenie z KRS Szpitala Wojewódzkiego OLK	po 3 miesiącach od dnia podjęcia uchwały – nie wcześniej niż 1.03.2017r.
7.	Nadanie statutu połączonemu podmiotowi leczniczemu	do 28.02.2017 r.
8.	Rozpoczęcie działalności przez powstały podmiot leczniczy	nie wcześniej niż po 1.03.2017 r. - do 31.12.2017 r.


CZŁONEK ZARZĄDKU

  
Stanisław Kruczek

P.O. DYREKTORA DEPARTAMENTU  
Ochrony Zdrowia i Polityki społecznej

  
Wojciech Trzaska

RADCA PRAWNY

  
Jacek Rudnicki

**UCHWAŁA Nr 234 / 4711 / 16**  
**ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**  
**w RZESZOWIE**  
z dnia 8 listopada 2016r.

**w sprawie wprowadzenia autopoprawki do projektu uchwały Sejmiku  
Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia Wojewódzkiego Szpitala  
im. Św. Ojca Pio w Przemyślu ze Szpitalem Wojewódzkim OLK w Przemyślu.**

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016. poz. 486 tj.) oraz § 29 ust. 1 pkt 1 Statutu Województwa Podkarpackiego stanowiącego załącznik do Uchwały nr X/103/99 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 29 września 1999 r. w sprawie uchwalenia Statutu Województwa Podkarpackiego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 1999 r. Nr 28 poz.1247 z późn. zm.)

**Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie  
uchwala, co następuje:**

§ 1

1. Do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu ze Szpitalem Wojewódzkim OLK w Przemyślu wniesionego pod obrady Sejmiku uchwałą Zarządu Nr 220/4469/16 z dnia 4 października 2016 r. wprowadza się następujące autopoprawki:
  - 1) w § 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:  
„1. Wniosek o wykreślenie podmiotu przejmowanego z Krajowego Rejestru Sądowego oraz z rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą zostanie złożony w terminie nie krótszym niż 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej uchwały.”
  - 2) § 5 otrzymuje brzmienie:  
„Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.”
2. Przedkłada się Sejmikowi Województwa Podkarpackiego autopoprawkę, o której mowa w ust 1.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

## Uzasadnienie

### **w sprawie przyjęcia autopoprawki do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu ze Szpitalem Wojewódzkim OLK w Przemyślu.**

W związku ze zmianą linii orzeczniczej sądów administracyjnych opowiadającą się coraz wyraźniej za uznaniem aktu o połączeniu podmiotów leczniczych za akt prawa miejscowego wystąpiła konieczność podjęcia niniejszej uchwały poprzez przyjęcie autopoprawki do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu ze Szpitalem Wojewódzkim OLK w Przemyślu wniesionego pod obrady Sejmiku Uchwałą Zarządu Nr 220/4469/16 z dnia 4 października 2016 r. Mając na uwadze powyższe przyjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

Uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XIV/237/15 z dnia 26 października 2015 r. połączono dawny Szpital Miejski w Przemyślu z Obwodem Lecznictwa Kolejowego w Przemyślu. W wyniku tej reorganizacji powstał z dniem 1 marca 2016 r. Szpital Wojewódzki OLK w Przemyślu. Zgodnie z uzasadnieniem ww. uchwały i przyjętym tam harmonogramem etapem docelowym jest utworzenie jednego szpitala wojewódzkiego w Przemyślu do końca roku 2017. Dzisiejsza uchwała jest wynikiem realizacji zapisów przywołanej uchwały i jako efekt końcowy tworzy jeden podmiot leczniczy - szpital wojewódzki poprzez przyłączenie Szpitala Wojewódzkiego OLK do Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu.

#### I. Działania zrealizowane w pierwszym etapie łączenia szpitali.

W wyniku wprowadzonych już zmian organizacyjnych przygotowujących powstanie jednego szpitala dokonano:

- 1) Ze względu na likwidację bloku operacyjnego w b. Szpitalu Miejskim nie spełniającego wymogów regulacji Ministerstwa Zdrowia (spełnienie tych wymogów wymagałoby inwestycji rzędu 15 mln. zł.), oddziały zabiegowe (Laryngologia, Ortopedia, Chirurgia ogólna) zawieszono przenosząc leczenie pacjentów do siedziby Wojewódzkiego Szpitala im. Sw. Ojca Pio, gdyż Centralny Blok Operacyjny nie był w pełni wykorzystany. Jednocześnie z siedziby Szpitala o. Pio przeniesiono leczenie pacjentów dermatologicznych do Oddziału Dermatologii b. Szpitala Miejskiego. Łączenie dublujących się oddziałów realizuje politykę Ministerstwa Zdrowia racjonalizacji sieci szpitalnej, której jednym z celów jest ograniczenie zjawiska funkcjonowania w bliskiej odległości dublujących się oddziałów, z których każdy ma niepełne obłożenie.

- 2) W konsekwencji zmian o których mowa w punkcie 1 powyżej, dokonano zmian organizacyjnych w obszarze anestezjologii likwidując Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii w siedzibie b. Szpitala Miejskiego zastępując go łózkami intensywnego nadzoru medycznego na oddziale wewnętrznym i neurologicznym. W oparciu o tamtejszy zespół anestezjologów zreorganizowano OIOM w Szpitalu o. Pio, gdzie prowadzący go niepubliczny zakład opieki zdrowotnej korzystając z trudnego procesu koniecznej reorganizacji działania bloku operacyjnego przejmującego obsługę pacjentów z obu szpitali podjął próbę „wynegocjowania” drastycznej podwyżki wynagrodzenia. Po 4 miesiącach od wprowadzeniu zmian Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii spełnił warunki na II stopień referencyjności. Pozwoli to przy tej samej liczbie pacjentów uzyskać dodatkowe przychody w wys. 200 tys. zł. Zmiany organizacji pracy Centralnego Bloku Operacyjnego pozwalają też na oszczędności w pracy anestezjologów na poziomie ok. 500 tys. zł w skali roku w porównaniu do warunków narzuconych wcześniej przez NZOZ świadczący procedury medyczne w zakresie anestezjologii, z którym Szpital zakończył współpracę. Oddział do końca roku zostanie uzupełniony o 2 dodatkowe łóżka intensywnej terapii oraz będzie zakupiony nowoczesny sprzęt medyczny wraz z wyposażeniem, co pozwoli na wymianę części zużytej i starej aparatury.
- 3) Unowocześnienia i modernizacji Oddziału Okulistycznego. Na Oddziale Okulistycznym zostali zatrudnieni wysokiej klasy specjaliści. Zakupiono nowoczesną aparaturę: Witrektom z laserem do operacji siatkówki, Funduskamera - angiograf fluoresceinowy przeznaczony do fotografii dna oka lub tęczówki, OCT – tomograf optyczny siatkówki do diagnostyki schorzeń, Biometr optyczny - do wszczepu soczewek wieloogniskowych. Pozwoli to na chirurgię zaćmy poprzez mikrocięcie czyli poprzez ranę o szerokości 1 mm, co daje możliwość szybkiej i bezpiecznej operacji, na 2 dzień pacjent odzyskuje pełną ostrość wzroku i nie wymaga długiej rehabilitacji.
- 4) Zmiany w Zakładzie Diagnostyki Laboratoryjnej, Zakładzie Diagnostyki Obrazowej:
- a) Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej:
- Usprawnianie współpracy między Laboratorium a Oddziałami Szpitalnymi (szybsze przekazywanie informacji, pobranego materiału i wyników badań pomiędzy komórkami organizacyjnymi),
  - Zamiast 3 laboratoriów w Przemysłu są 3 punkty pobrań; badania są scentralizowane w jednej nowoczesnie wyposażonej placówce,
  - Renegocjacja niekorzystnych umów z dostawcami odczynników, dzierżawy analizatorów laboratoryjnych i umów serwisowych,
  - Pozyskiwanie nowych kontrahentów zewnętrznych, w tym prywatnych w wyniku wzrostu konkurencyjności, co świadczy o poprawie jakości,
- b) Zakład Diagnostyki Obrazowej:
- Wprowadzono nowy system pracy lekarzy, techników,

- Obecnie, w odróżnieniu od sytuacji zastanej, opisy badań TK i RTG wykonywane są na bieżąco (dotychczas zdarzały się przedłużone pobyty w oczekiwaniu na opis, co generowało nieusprawiedliwione koszty),
- 5) Poprawiono funkcjonowanie Pracowni Hemodynamiki i Angiografii uzyskując wzrost przychodów o 10% w stosunku do zaplanowanych poprzez:
- Wprowadzenie systemu motywacyjnego dla lekarzy,
  - Zlikwidowanie kolejek pacjentów do poradni kontroli stymulatorów,
  - Wprowadzenie nowych procedur medycznych (krioablacje migotania przedsionków, pierwsze ablacje 3D w ramach testów w dialogu technicznym, rozpoczęcie implantacji stentów wieńcowych bioresorbowalnych,
  - Uzyskanie pełnej samodzielności w implantacjach stymulatorów, kardiowerterów, kardiowerterów resynchronizujących, trwające szkolenie ablacjonistów,
  - Rutynowe wykonywanie echa przezprzełykowego.
- 6) Jednocześnie w najbliższych planach zakłada się dalszy rozwój Kardiologii i jej doposażenie. Obecnie prowadzone są działania :
- Rozstrzygnięto przetarg na nowy angiograf wraz z jego zainstalowaniem i zabudową (uzyskano 7,5 roku gwarancji producenta obejmującej wszystkie elementy składowe); prace budowlane w trakcie,
  - Przygotowane plany budowlane Pododdziału kardiologii inwazyjnej zlokalizowanej w jednym kompleksie z nową Pracownią Angiografii,
  - Przygotowane plany budowlane Oddziału rehabilitacji kardiologicznej
  - Ukończony dialog techniczny na zaplanowane zakupy sprzętu medycznego w ramach RPO (16 mln zł)
  - Rozwinięcie w oparciu o Pracownię Hemodynamiki, Oddział Kardiologii, Oddział Kardiologii Inwazyjnej, Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej, Poradnię Kardiologiczną świadczeń w ramach systemu kardiologicznej opieki koordynowanej.
- 7) Przeprowadzono cały szereg innych, szczegółowych zmian w funkcjonowaniu szpitali. Ze względu na konflikt społeczny osobnego odnotowania wymaga proces przenoszenia dyżurów lekarskich z niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej pobierających od każdej godziny prowizję 1-2 zł. za pośrednictwo nie wnosząc żadnej wartości dodanej w leczeniu pacjentów. Dyżury te są dziś świadczone przez Centrum Usług Wspólnych zorganizowane przy SPZOZ OLK Rzeszów, co oznacza, że kwota prowizji zostaje w obiegu finansów publicznych.
- 8) Dotychczasowe działania związane ze zmianami w przemysłowej służbie zdrowia i ich skutkami dla szpitali można przedstawić liczbowo:

	Szpitale sumarycznie w pln		Zmiana	
	I – VIII 2015	I – VIII 2016	%	pln
Przychody	93 331 935	97 176 690	104,1%	3 844 755
Koszty operacyjne, w tym	104 280 605	105 263 763	100,9%	983 158
<i>Amortyzacja</i>	<i>6 487 119</i>	<i>6 419 987</i>	<i>99,0%</i>	<i>-67 132</i>

<i>Koszty operacyjne bez amortyzacji</i>	97 793 487	98 843 777	101,1%	1 050 290
Koszty finansowe	2 169 449	2 135 066	98,4%	-34 384
Wynik finansowy	-11 926 078	-9 483 755	79,5%	2 442 323
<b>Strata do pokrycia</b>	<b>-5 438 959</b>	<b>-3 063 768</b>	<b>56,3%</b>	<b>2 375 191</b>
Liczba pacjentów oddziałów	38 645	37 133	96,1%	-1 512
Liczba pacjentów poradni	58 738	70 264	119,6%	11 526
Osobodni*	150 127	138 715	92,4%	-11 412
Obłożenie*	62%	64%		
* Bez SOR				
PRZYCHÓD / OSOBODNI	622	701	112,7%	79

Szpital przemyskie osiągnęły oszczędność na wynagrodzeniach pracowników którzy do chwili obecnej przeszli na emeryturę (37 osób) w wysokości 2.24 mln zł w skali roku.



II. Planowane działania w drugim etapie łączenia szpitali, tj. po połączeniu Wojewódzkiego Szpitala im. Sw. Ojca Pio ze Szpitalem Wojewódzkim OLK.

1) W zakresie zwiększenia przychodów i obniżenia kosztów wraz z terminem realizacji.

a) Działania z zakresu zwiększenia przychodów (wpływ na wynik finansowy)

lp.	Szczegółowy opis działania zwiększającego przychody	Efekty finansowe (w skali roku)	Termin realizacji
1.	Utworzenie Oddziału Psychogeriatry	200 000 zł	III kw. 2017
2.	Rozwój Oddziału Kardiologii Inwazyjnej z Pracownią Hemodynamiki związane z inwestycją z RPO	1 000 000 zł	III kw. 2017
3.	Utworzenie Oddziału Endokrynologii	150 000 zł	III kw. 2017
4.	Utworzenie Oddziału Rehabilitacji Kardiologicznej	100 000 zł	III kw. 2017
5.	Wyodrębnienie i powiększenie Oddziału Udarowego z Oddziału Neurologicznego WSZP	700 000 zł	II kw. 2017
6.	Utworzenie Oddziału Opieki Długoterminowej i Paliatywnej albo/lub Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego/Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego	500 000 zł	III kw. 2018
7.	Rozwój Oddziału Okulistyki w oparciu o już pozyskanych specjalistów	500 000 zł	III kw. 2017
8.	Rozwój Oddziału Chirurgii Naczyń w oparciu o posiadanych specjalistów	500 000 zł	III kw. 2017
9.	Rozwój Oddziału Onkologii zakładane pozyskanie dodatkowych lekarzy specjalistów	500 000 zł	III kw. 2017
Razem wpływ na wynik działań zwiększających przychody		4 150 000 zł	

b) Działania z zakresu obniżenia kosztów

lp.	Szczegółowy opis działania obniżającego koszty wg rodzajów kosztów (koszty pracy, materiałów, leków, energii)	Efekty finansowe (w skali roku)	Termin realizacji
I.	Koszty pracy w tym kontrakty (udział % w redukcjach kosztów)	9 100 000 zł	86%
1.	Redukcje zatrudnienia w szpitalach (efekt reorganizacji służb i łączenia jednostek); <i>Efekt w założonej wysokości rocznej wystąpi w momencie wdrożenia połączenia organizacyjnego jednostek, co pozwoli zredukować liczbę pracowników dublujących się w dwóch szpitalach. Proces połączenia jest wstępnie zaplanowany do końca 2016r. i wymaga uzgodnienia trybu jego realizacji i harmonogramu z Organem Tworzącym. W uzgodnieniu z OT wstrzymane zostały odejścia pracowników z uprawnieniami do świadczeń przedemerytalnych.</i>	7 100 000 zł	Stopniowo, od II kw. 2017 do II kw. 2018
2.	Optimalizacja dyżurów lekarskich: <i>ustanowienie wspólnych dyżurów na oddziałach, przejście z dyżurów z prawa pracy na dyżury kontraktowe, łączenie oddziałów, ograniczenie działania oddziałów w trybie "ostrym".</i>	2 000 000 zł	Stopniowo, od IV kw. 2016 do IV kw. 2017
II.	Koszty leków		
1.	Redukcja kosztów zakupu leków w wyniku powołania grupy zakupowej w oparciu o OLK Rzeszów	350 000 zł	II kw. 2017
III.	Koszty pozostałych materiałów		
1.	Redukcja kosztów zakupu materiałów, w tym jednorazowych medycznych w wyniku powołania grupy zakupowej w oparciu o OLK Rzeszów	650 000 zł	II kw. 2017
IV.	Koszty energii		
1.	Redukcja kosztów energii cieplnej w wyniku renegocjacji umów	400 000 zł	III kw. 2016
V.	Pozostałe koszty		
1.	Redukcja kosztów finansowych w wyniku refinansowania zadłużenia w związku z projektem prowadzonym przez OT	100 000 zł	I kw. 2017
	Razem wpływ na wynik działań redukujących koszty	10 600 000 zł	
	Rezerwa kosztowa na wzrost płacy minimalnej i wyrównanie poziomu wynagrodzeń w obu szpitalach	5 109 762 zł	2017

Razem poprawa wyniku w skali roku netto	9 640 238 zł	Dotyczy przychodów i kosztów w ostatnim roku prognozy 2017 i 2018
Koszty restrukturyzacji o charakterze jednorazowym (np. z tyt. zwolnień, redukcji stale niewykorzystanych łóżek, itp)	4 550 000 zł	

2) Opis działań mających na celu zwiększenie przychodów i obniżenie kosztów.

a) Zwiększenie przychodów:

– Utworzenie Oddziału Psychogeriatрії.

Kierunki geriatryczne są aktualnie wyceniane przez NFZ niekorzystnie, jednakże psychogeriatria jest obiecująca demograficznie. Do czasu zmiany wyceny, korzyścią wynikającą z powołania tego oddziału jest zapewnienie zatrudnienia dla części personelu. Oddział ten ma charakter symbiotyczny z istniejącym w Szpitalu OLK Oddziałem Psychosomatycznym zapewniającym odpowiedni personel medyczny.

– Rozwój Oddziału Kardiologii Inwazyjnej z Pracownią Hemodynamiki związane z inwestycją z RPO wraz z utworzeniem Oddziału Rehabilitacji Kardiologicznej. Projekt finansowany ze środków RPO w wysokości 16 mln. zł.

– Utworzenie Oddziału Endokrynologii.

Na Podkarpaciu nie ma żadnego oddziału endokrynologicznego, co powoduje migrację pacjentów do województw ościennych. Uzasadnia to utworzenie takiego oddziału.

– Przekształcenie Oddziałów Udarowych.

Liczba udarów uzasadnia takie działanie. Pozwoli to na efektywniejsze rozliczanie procedur medycznych. Funkcję Oddziału Udarowego przejmie oddział prowadzony przez Szpital Św. O. Pio, zaś Oddziału Neurologicznego przejmie taki oddział prowadzony przez Szpital OLK

– Utworzenie Oddziału Opieki Długoterminowej i Paliatywnej albo/lub Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego/Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego.

Jest to obiecujący demograficznie kierunek. Kolejki oczekujących na przyjęcie do podobnych placówek uzasadniają ich rozwój.

-Rozwój Oddziału Okulistyki.

Od czerwca 2016 udało się pozyskać zespół nowych okulistów z Lublina i Zamościa. Po dokonaniu niezbędnych inwestycji oddział dysponuje aparaturą, której poza Przemyślem nie ma w publicznych placówkach oraz nsoz-ach, z czym związane są oczekiwania na migrację pacjentów do Przemyśla.

-Rozwój Oddziału Chirurgii Naczyń.

Na Podkarpaciu taki oddział w publicznych placówkach istnieje jedynie w Przemyślu. Konkurencyjny oddział w szpitalu niepublicznym z nieznanymi powodami dysponuje ponad dwukrotnie wyższym kontraktem, co i tak nie zaspokaja potrzeb pacjentów migrujących do województw ościennych. W związku z powyższym uzasadnione jest oczekiwanie, że wraz z nowym finansowaniem od połowy 2017 r. oddział będzie mógł rozwinąć swoją działalność.

- Rozwój Oddziału Onkologii.

Od października 2016 r. rozpoczął pracę nowy zespół onkologów z Lublina, których kwalifikacje pozwolą na poprawę jakości leczenia oraz negatywnego postrzegania usług realizowanych przez dotychczasowy zespół (60% mieszkańców Przemyśla wybierało inne placówki). Nowe otwarcie pozwoli ponadto znacznie efektywniej rozliczyć procedury medyczne.

b) Obniżenie kosztów:

- Koszty pracy, w tym kontrakty

Redukcje zatrudnienia w szpitalach (efekt reorganizacji służb i łączenia jednostek).

Efekt w założonej wysokości rocznej wystąpi w momencie wdrożenia połączenia organizacyjnego jednostek, co pozwoli zredukować liczbę pracowników dublujących się w dwóch szpitalach. Proces połączenia jest wstępnie

zaplanowany do końca 2016r. i wymaga uzgodnienia trybu jego realizacji i harmonogramu z organem tworzącym.

– Optymalizacja dyżurów lekarskich

Ustanowienie wspólnych dyżurów na oddziałach, przejście z dyżurów z prawa pracy na dyżury kontraktowe, łączenie oddziałów, ograniczenie działania oddziałów w trybie "ostрым" a także likwidacja zbędnych dyżurów telefonicznych doprowadzi do racjonalizacji tego obszaru funkcjonowania szpitala.

– Koszty leków

Redukcja kosztów zakupu leków w wyniku optymalizacji polityki zakupowej, a w dalszej przyszłości w wyniku powołania grupy zakupowej w oparciu o OLK Rzeszów.

– Koszty pozostałych materiałów

Redukcja kosztów zakupu materiałów, w tym jednorazowych medycznych w wyniku optymalizacji polityki zakupowej, a w dalszej przyszłości w wyniku powołania grupy zakupowej w oparciu o OLK Rzeszów.

– Koszty energii

Redukcja kosztów energii cieplnej w wyniku już przeprowadzonych i zakończonych sukcesem renegotjacji umów

– Koszty obsługi zadłużenia

Redukcja kosztów finansowych w wyniku refinansowania zadłużenia w związku z projektem prowadzonym przez OT przy zakładanych parametrach powinna wynieść na przykładzie roku 2016 1,172 mln. zł. Karencja spłaty kapitału w tym okresie nie wpłynie na rachunek zysku i strat, ale poprawi płynność pozwalając szpitalowi na samodzielne finansowanie kosztów restrukturyzacji/straty w roku 2017.

- Ewentualne wycofanie się z lokalizacji przy ul. Słowackiego 85, której roczne utrzymanie kosztuje 2,5 mln. zł. będzie podjęte w przypadku pozytywnej rekomendacji dla kredytu restrukturyzacyjnego.

3) Zakładane efekty planów naprawczych realizowanych przez szpitale, które za 2015 rok uzyskały wynik ujemny bez kosztów amortyzacji.

Opis	PIO	OLK	"RAZEM"
Wynik ogółem za 2015	-16 757 949	-5 984 223	-22 742 172
Wynik bez amortyzacji za 2015	-8 940 955	-4 102 255	-13 043 210
efekt planów naprawczych w 2016 w tym:	3 882 000	2 222 000	6 104 000
- korekta rezerw	2 659 000	2 222 000	4 881 000
-zwiększenie przychodów	0	0	0
-obniżenie kosztów	1 223 000	0	1 223 000
Prognoza wyniku bez kosztów amortyzacji za 2016r.	-5 058 955	-1 880 255	-6 939 210
efekty planów naprawczych w 2017 w tym	459 149	5 165 167	5 624 317
-zwiększenie przychodów	1 087 500	0	1 087 500
-obniżenie kosztów	-628 351	5 165 167	4 536 817
Prognoza wyniku bez kosztów amortyzacji za 2017r.	-8 481 806	1 062 912	-7 418 894
efekty planów naprawczych w 2018 w tym	8 407 774	6 218 936	14 626 710
-zwiększenie przychodów	3 775 000	0	3 775 000
-obniżenie kosztów	4 632 774	6 218 936	10 851 710
Prognoza wyniku bez kosztów amortyzacji za 2018r.	-533 181	2 116 681	1 583 500

efekty planów naprawczych w 2019 w tym	9 580 756	6 773 623	16 354 380
-zwiększenie przychodów	4 150 000	0	4 150 000
-obniżenie kosztów	5 430 756	6 773 623	12 204 380
Prognoza wyniku bez kosztów amortyzacji za 2019r.	639 801	2 671 369	3 311 170
suma zwiększenia przychodów (lata 2016-2019)	9 012 500	0	9 012 500
suma obniżenia kosztów (lata 2016-2019)	10 658 180	18 157 726	28 815 906
Razem efekty planów za lata 2016-2019	19 670 680	18 157 726	37 828 406

4) Źródła finansowania działań naprawczych

Źródłem finansowania działań naprawczych będą środki finansowe w pierwszych trzech latach kredytu konsolidacyjnego na które składać się będą zatrzymane kwoty przeznaczone na dotychczasowych warunkach kredytowych na spłatę kapitału oraz z obniżonego kosztu obsługi kredytu.

	dotychczasowe warunki	oczekiwane warunki	różnica
roczna obsługa zadłużenia długoterminowego w pierwszych 3 latach wg danych za 2016r., w tym:			
	9 539 310	944 909	8 594 401
<i>koszty odsetek</i>	2 448 774	944 909	1 503 865
<i>spłata kapitału</i>	7 090 536	0	7 090 536



5) Analiza wskaźnikowa szpitali na podstawie roku 2015.

Wskaźniki finansowe	WSzP im. Św. Ojca Pio			Szp.Woj.OLK			WSzP. Im. Św. Ojca Pio i Szp. Woj.OLK		
	dane	wartość	punkty	dane	wartość	punkty	dane	wartość	punkty
<b>I. ZYSKOWNOŚĆ:</b>									
<i>1.1 Wskaźnik zyskowności netto ()</i>		-14,52	0		-16,79	0		-15,05	0
<u>Wynik netto x 100</u>	-16 757 948			-5 984 223			-22 742 171		
Przychody ogółem	115 435 705			35 647 679			151 083 384		
<i>1.2 wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej ()</i>		-12,49	0		-18,43	0		-13,81	0
<u>Wynik z działalności operacyjnej x 100</u>	-14 289 247			-5 997 328			-20 286 575		
I( Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody operacyjne)	114 394 413			32 549 741			146 944 154		
<i>1.3. wskaźnik zyskowności aktywów ()</i>		-13,89	0		-25,12	0		-15,75	0
<u>Wynik netto x 100</u>	-16 757 948			-5 984 223			-22 742 171		
Aktywa razem	120 618 825			23 818 486			144 437 311		
<b>II. PŁ YNNOSC:</b>									
<i>11.1. wskaźnik bieżącej płynności - current ratio</i>		0,68	4		0,70	4		0,68	4
<u>Aktywa obrotowe</u>	25 778 324			4 222 625			30 000 949		
Zobowiązania krótkoterminowe	37 851 349			6 015 523			43 866 872		
<i>11.2. wskaźnik szybkiej płynności - quick ratio</i>		0,63	8		0,57	8		0,62	8
<u>Aktywa obrotowe - zaoasy</u>	23 872 942			3 403 380			27 276 322		
Zobowiązania krótkoterminowe	37 851 349			6 015 523			43 866 872		
<b>III. EFEKTYWNOŚC:</b>									
<i>111.1. wskaźnik rotacji należności (w dniach)</i>		46,12	2		35,92	3		43,82	3
Przeciętny stan należności krótkoterminowych x									

<u>liczba dni w okresie ( 365 l</u>	13 818 626			3 124 056			16 942 681		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	109 371 283			31 749 241			141 120 524		
<i>111.2. wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)</i>		74,17	4		40,35	8		66,56	4
<u>liczba dni w okresie ( 365 l</u>	22 226 170			3 509 398			25 735 568		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	109 371 283			31 749 241			141 120 524		
<i>111.3. wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)</i>		6,15	4		9,02	4		6,80	4
<u>Przecietny stan zaoasów x liczba dni w okresie ( 365 \</u>	1 843 980			784 213			2 628 193		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	109 371 283			31 749 241			141 120 524		
<b>IV. ZADŁUZENIE:</b>									
<i>IV.1. wskaźnik ogólnego zadłużenia ( ) \ x 100</i>		82,66	0		41,73	8		75,91	3
Suma bilansowa ( aktywa)	99 702 019			9 938 801			109 640 820		
	120 618 825			23 818 486			144 437 311		
<i>IV.2. wskaźnik wypłacalności krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania)</i>		-42,39	0		1,41	6		23,24	0
Kapitał własny	99 702 019			9 938 801			109 640 820		
	-2 352 142			7 070 482			4 718 340		
<i>IV.3. wskaźnik obsługi długu</i>		-0,72	0		-3 166,94	0		-1,24	0
<u>Wynik netto + amortyzacja + odsetki</u>	-5 585 063			-4 102 194			-9 687 258		
Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki	7 800 807			1 295			7 802 103		
<i>IV.4. wskaźnik finansowania majątku trwałego</i>		0,40	0		0,36	0		0,39	0
<u>Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne</u>	37 856 767			7 070 482			44 927 249		
Wartość aktywów trwałych	94 840 501			19 595 862			114 436 363		
Liczba punktów oceny ekonomiczno - finansowej			22			41			26

I Kategoria stabilności ekonomiczno - finansowej Szpitali			D			C			D
---	--	--	---	--	--	---	--	--	---

Kategoria A najwyższa kategoria stabilności ekonomiczno - finansowej

liczba punktów: 81-100

warunek dodatkowy: nieujemny wynik finansowy z działalności jednostki

Kategoria B

liczba punktów: 61-80

warunek dodatkowy: nieujemny wynik finansowy z działalności jednostki

Kategoria C

liczba punktów: 41-60

Kategoria D

Liczba punktów: 21-40

Kategoria E najniższa kategoria stabilności ekonomiczno - finansowej

Liczba punktów: poniżej 21

Wynik ogólny analizy wskaźnikowej w wys. 26 punktów sytuuje obydwie szpitale na poziomie Kategorii D (od 21 do 40 pkt) w skali od A do E.

Analiza poszczególnych grup wskaźników wskazuje na szczególnie trudną sytuację w obszarach zyskowności działalności i aktywów (wskaźniki ujemne) – 0 punktów dla obydwu szpitali, oraz zadłużenia – również 0 punktów dla obydwu szpitali.

Obydwie obszary działalności są ze sobą ściśle związane, gdyż wysoki poziom zadłużenia długoterminowego oraz handlowego generuje wysokie koszty finansowe, co przekłada się na ujemny wynik finansowy, pogarszając wskaźniki dla obszarów zyskowności.

W kontekście trudnej sytuacji wynikającej z poziomu zadłużenia oraz braku zyskowności działalności, związanej m.in. z niską wyceną świadczeń medycznych i niskimi, nie pokrywającymi kosztów stałych utrzymania niezbędnego potencjału, kontraktami z NFZ, stosunkowo dobrze wyglądają wskaźniki płynności bieżącej, szybkiej oraz wskaźniki efektywności dotyczące obrotu należnościami i zobowiązaniami. Jest to podyktowane koniecznością szczególnej dbałości o kontrolę w obszarze angażowania środków w kapitał obrotowy, jak również koniecznością finansowania bieżącej działalności za pomocą zobowiązań handlowych oraz wysokiej skuteczności egzekwowania należności.

Analiza ponadto wskazuje na stosunkowo lepszą sytuację finansową Szpitala Wojewódzkiego OLK, wynikającą głównie z znacząco niższego poziomu zadłużenia długoterminowego.

III. Uzasadnienie efektów powstania jednego szpitala w Przemyślu, założonych przy uchwale z dnia 26 października 2015 r., pozostają nadal aktualne, tj.:

- 1) Polityka prowadzona przez Ministra Zdrowia i Narodowy Fundusz Zdrowia zmierza do konsolidacji placówek szpitalnych. Oddziały szpitalne prowadzące tą samą działalność medyczną znajdujące się w promieniu 30 kilometrów mogą nie otrzymać kontraktu - i tak z pewnością stanie się w Przemyślu.
- 2) Połączenie szpitali pozwoli racjonalnie wykorzystać kadrę medyczną obsługującą dziś nie w pełni obłożone oddziały, a więc wykorzystywaną mało efektywnie.
- 3) Nastąpi dalsze zmniejszenie kosztów administracyjnych.
- 4) Nastąpi poprawa jakości świadczeń medycznych poprzez optymalizację wykorzystania pracowni, laboratoriów i zakładów diagnostycznych - bardziej efektywne wykorzystanie sprzętu i aparatury medycznej.
- 5) Utworzenie jednego szpitala stworzy możliwość efektywniejszego zatrudnienia personelu. Daje też możliwość stabilności zatrudnienia.
- 6) Połączenie Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio ze Szpitalem Wojewódzkim OLK pozwoli na wzmocnienie pozycji szpitala względem NFZ przy negocjacjach o nowy kontrakt. Należy nadmienić, że dotychczasowe umowy obu podmiotów będą aneksowane przez POW NFZ.
- 7) Połączenie pozwoli na m.in. uzyskanie niższych cen na leki, materiały i inne artykuły.
- 8) Obniżenie kosztów logistyki (administracji, obsługi techniczne i gospodarczej).
- 9) Większe możliwości rozwoju deficytowych świadczeń poprzez wykorzystanie pustostanów lub powierzchni po optymalizacji dublującej się działalności.
- 10) Lepsze wykorzystanie pomieszczeń w ciągu doby łącząc tą samą działalność.
- 11) Zwiększenie liczby pacjentów kierowanych do obu szpitali wojewódzkich przez rozbudowaną sieć poradni specjalistycznych.
- 12) Poprawa warunków zadłużenia ograniczających dziś działalność największych podmiotów leczniczych subregionu przemyskiego.

Ramowy harmonogram prac związanych z połączeniem szpitali.

Lp.	Planowane działanie	Przewidywany termin realizacji
1.	Przyjęcie przez Zarząd Województwa Podkarpackiego projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio ze Szpitalem Wojewódzkim OLK	4.10.2016 r.
2.	Opinie związków zawodowych działającymi w obu szpitalach (w trybie ustawy o związkach zawodowych) w sprawie połączenia	7.10.-6.11.2016 r.
3.	Konsultacje społeczne ze związkami zawodowymi działającymi w obu szpitalach	do 14.11.2016 r.
4.	Opinie rad społecznych działających w obu szpitalach w sprawie połączenia	do 14.11.2016 r.
5.	Uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia szpitali	28.11.2016 r.
6.	Złożenie wniosku o wykreślenie z KRS Szpitala Wojewódzkiego OLK	w terminie nie krótszym niż 3 miesiące od dnia wejścia niniejszej uchwały w życie.
7.	Nadanie statutu połączonemu podmiotowi leczniczemu	do 28.02.2017 r.
8.	Rozpoczęcie działalności przez powstały podmiot leczniczy	nie wcześniej niż po 1.03.2017 r. - do 31.12.2017 r.

**Uchwała Nr / /  
Sejmiku Województwa Podkarpackiego**

z dnia ..... 2016 r.

**w sprawie Programu współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017**

Na podstawie art. 18 pkt. 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz.486) oraz art. 5a ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz.239 z póź. zm.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego  
uchwala, co następuje:**

**§ 1**

Uchwala się „Program współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017”, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

**§ 2**

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

**§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Województwa

Władysław Cichoń

DYREKTOR  
KANCELARII ZARZĄDU

Aneta Flis

ZASTĘPCA DYREKTORA  
KANCELARII ZARZĄDU

Mariusz Bednarz

SPRAWDZONO POD WZGLĘDEM  
FORMALNO-PRAWNYM  
RADCA PRAWNY  
Wiesława Sawczak

## UZASADNIENIE

Samorząd Województwa Podkarpackiego współpracuje z organizacjami pozarządowymi na podstawie „Programu współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”, który określa cele, zasady, formy oraz obszary wzajemnej współpracy. Program współpracy uchwalany jest przez Samorząd Województwa każdego roku, zgodnie z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.

Projekt programu został opracowany przez Oddział współpracy z samorządami i organizacjami w Kancelarii Zarządu we współpracy z poszczególnymi departamentami merytorycznymi Urzędu Marszałkowskiego oraz Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie, następnie poddany konsultacjom społecznym. W okresie trwania konsultacji tj. 12 – 19.10.2016 roku do Urzędu nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski od przedstawicieli podmiotów Programu. Ponadto w dniu 26.10.2016 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli organizacji pozarządowych z Marszałkiem Województwa Podkarpackiego poświęcone Programowi Współpracy na rok 2017. W trakcie spotkania odbyła się dyskusja dotycząca zapisów Programu.

Środki finansowe określone w programie są to kwoty planowane na jego realizację. Ostateczna wysokość środków finansowych na realizację programu zostanie określona uchwałą budżetową na 2017 rok.

DYREKTOR  
KANCELARII ZARZĄDU

*Anda Flis*  
Anda Flis

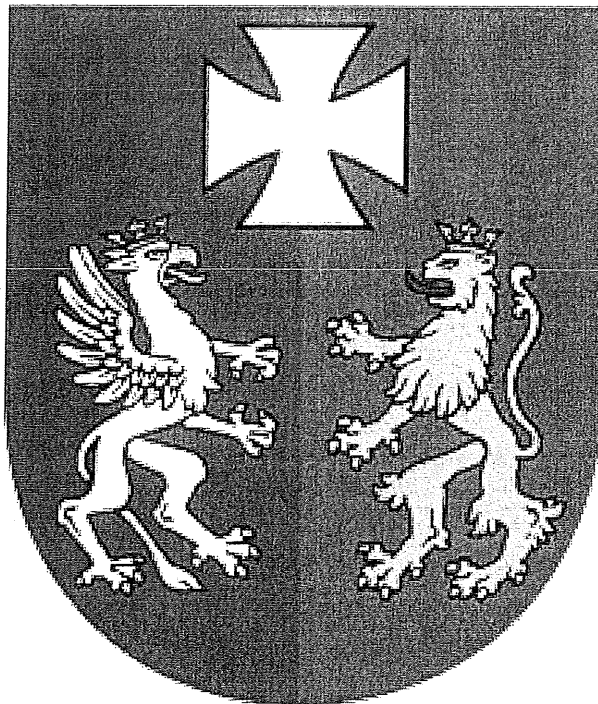
ZASTĘPCA DYREKTORA  
KANCELARII ZARZĄDU

*Mariusz Bednarek*  
Mariusz Bednarek

Załącznik  
do Uchwały Nr / /  
Sejmiku Województwa Podkarpackiego  
z dnia .....

- projekt -

**PROGRAM WSPÓŁPRACY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO  
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I INNYMI PODMIOTAMI  
PROWADZĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO NA ROK 2017**



Rzeszów, .....



## SPIS TREŚCI

### ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne str. 4

### ROZDZIAŁ II

Cel główny i cele szczegółowe programu str. 5

### ROZDZIAŁ III

Zasady współpracy str. 6

### ROZDZIAŁ IV

Zakres przedmiotowy współpracy str. 7

### ROZDZIAŁ V

Formy współpracy str. 8

### ROZDZIAŁ VI

Priorytetowe zadania publiczne str. 10

### ROZDZIAŁ VII

Okres realizacja programu str. 17

### ROZDZIAŁ VIII

Sposób realizacji programu str. 17

### ROZDZIAŁ IX

Źródła finansowania oraz wysokość środków przeznaczonych na realizację programu str. 18

## **ROZDZIAŁ X**

**Sposób oceny realizacji programu str. 18**

## **ROZDZIAŁ XI**

**Informacje o sposobie tworzenia programu str. 19**

## **ROZDZIAŁ XII**

**Udział organizacji pozarządowych w działaniach programowych samorządu str. 20**

## **ROZDZIAŁ XIII**

**Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych str. 21**

## **Rozdział I**

### **POSTANOWIENIA OGÓLNE**

#### **§ 1**

##### **Podstawy prawne programu**

1. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz., 486)
2. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2016 r. poz., 239 z póź. zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2016 r. poz.1300)

#### **§ 2**

##### **Definicje**

Ilekróć w Programie jest mowa o:

- 1) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ( Dz. U. 2016 r. poz. 239 z póź. zm.);
- 2) Województwie – należy przez to rozumieć Województwo Podkarpackie;
- 3) Samorządzie Województwa – należy przez to rozumieć Samorząd Województwa Podkarpackiego;
- 4) Zarządzie – należy przez to rozumieć Zarząd Województwa Podkarpackiego;
- 5) Urzędzie – należy przez to rozumieć Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie;
- 6) departamencie koordynującym – należy przez to rozumieć departament Urzędu lub komórkę organizacyjną wchodzącą w skład Urzędu, który realizuje zadania we współpracy z podmiotami Programu;
- 7) podmiocie Programu – należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy;
- 8) działalności pożytku publicznego - należy przez to rozumieć działalność społecznie użyteczną, prowadzoną przez podmioty Programu w sferze zadań publicznych określonych w ustawie;
- 9) zadaniu publicznym - należy przez to rozumieć zadania określone w art. 4 ustawy;
- 10) Programie - należy przez to rozumieć „Program Współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017”;
- 11) dotacji - należy przez to rozumieć dotację w rozumieniu art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.);
- 12) konkursie ofert – należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy;

## **Rozdział II**

### **CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU**

#### **§ 3**

Celem głównym Programu jest zwiększenie udziału podmiotów Programu w realizacji zadań Samorządu Województwa w sferze zadań publicznych, w szczególności w zakresie współpracy dotyczącej programowania oraz realizacji podstawowych dokumentów programowych Województwa. Celem programu jest również wspieranie działań zmierzających do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywne włączenie organizacji pozarządowych w definiowanie problemów społecznych, co umożliwi pełniejsze poznanie potrzeb mieszkańców Województwa.

#### **§ 4**

Celami szczegółowymi Programu są:

- 1) zwiększenie udziału podmiotów Programu w realizacji zadań publicznych, służące lepszemu zaspokajaniu potrzeb społecznych i poprawie życia mieszkańców;
- 2) wspieranie i rozwijanie potencjału ludzkiego, organizacyjnego, wizerunkowego i kooperacyjnego organizacji pozarządowych na Podkarpaciu, służące lepszej realizacji zadań publicznych i rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego;
- 3) rozwój instytucji i instrumentów dialogu obywatelskiego (rad pożytku publicznego, konsultacji aktów normatywnych) służące zwiększeniu wpływu podmiotów Programu na sprawy publiczne w regionie;
- 4) rozwój współpracy pomiędzy administracją samorządową wszystkich szczebli na Podkarpaciu, a sektorem pozarządowym, służącej efektywnej realizacji polityki rozwoju Województwa;

## **Rozdział III**

### **ZASADY WSPÓŁPRACY**

#### **§ 5**

Zasady współpracy z podmiotami Programu, obowiązujące przy jego realizacji koordynuje Samorząd Województwa:

- 1) zasada pomocniczości - zgodnie z którą Samorząd Województwa uznaje prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących do sfery zadań publicznych objętych współpracą, a także wspiera ich działalność i umożliwia realizację zadań publicznych na zasadach i w formie określonych ustawą;
- 2) zasada suwerenności stron - zgodnie z którą Samorząd Województwa respektuje odrębność i suwerenność zorganizowanych wspólnot obywateli, uznaje ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących także do sfery zadań publicznych;

- 3) zasada partnerstwa - oznacza, że podmioty Programu, na zasadach i w formie określonej ustawą oraz zgodnie z trybem wynikającym z odrębnych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązywania oraz wykonywaniu zadań publicznych;
- 4) zasada efektywności - polega na wspólnym dążeniu do osiągnięcia możliwie najlepszych efektów w realizacji zadań publicznych;
- 5) zasada uczciwej konkurencji – umożliwia konkurencję pomiędzy podmiotami Programu, a jednostkami publicznymi, które mogą występować o dotacje na równych prawach;
- 6) zasada jawności - zgodnie z którą organy Województwa udostępniają podmiotom Programu informacje o zamiarach i celach realizowanych zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca z tymi podmiotami oraz o kosztach realizacji zadań publicznych już prowadzonych przez jednostki podległe lub nadzorowane przez Województwo wraz z informacją o sposobie obliczania tych kosztów, tak aby możliwe było ich porównanie z kosztami realizacji analogicznych zadań przez inne instytucje i osoby;
- 7) zasada legalności – w myśl której wszelkie działania Województwa oraz podmiotów Programu podejmowane są na podstawie przepisów prawa.

#### **Rozdział IV**

#### **ZAKRES PRZEDMIOTOWY WSPÓŁPRACY**

#### **§ 6**

Współpraca z podmiotami Programu dotyczy zadań o charakterze regionalnym, określonych art. 4 ust. 1 ustawy w zakresie:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz dzieci i młodzieży;
- 2) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- 3) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 4) ochrony i promocji zdrowia, w tym wspieranie organizacji zrzeszających pacjentów oraz organizacji działających na ich rzecz;
- 5) działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 6) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, wsparcie i aktywizacja osób po 50 roku życia;
- 7) upowszechniania i ochrony praw kobiet oraz działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- 8) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 9) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, w tym wzmocnianie pozycji liderów i moderatorów lokalnych społeczności;
- 10) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 11) krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 12) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;

- 13) upowszechniania kultury fizycznej i sportu;
- 14) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 15) porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- 16) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- 17) upowszechniania i ochrony praw konsumentów;
- 18) działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 19) promocji i organizacji wolontariatu;
- 20) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 21) działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;
- 22) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 23) działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechniania i wdrażania nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;
- 24) turystyki i krajoznawstwa;
- 25) działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt. 1-32 ustawy
- 26) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

## **Rozdział V** **FORMY WSPÓŁPRACY**

### **§ 7**

1. Współpraca Samorządu Województwa z podmiotami Programu odbywać się będzie w formach finansowych i niefinansowych.

#### **2. Formy finansowe, to:**

- 1) zlecenie podmiotom Programu realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert, zgodnie z przepisami ustawy;
- 2) zlecenie podmiotom Programu realizacji zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert, zgodnie z przepisami określonymi w art.19 a ustawy;
- 3) wsparcie w drodze otwartego konkursu ofert realizacji zadań publicznych Samorządu Województwa Podkarpackiego o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym, realizowanych z wykorzystaniem środków finansowych zewnętrznych;
- 4) przyznawanie nagrody Marszałka Województwa Podkarpackiego „NGO Wysokich Lotów”;
- 5) realizacja inicjatyw lokalnych na zasadach określonych w ustawie;
- 6) realizacja projektów na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009, Nr 84, poz. 712 z późn. zm.);
- 7) współorganizacja projektów i przedsięwzięć o charakterze regionalnym, służących realizacji celów wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020;

### **3. Formy niefinansowe, to:**

- 1) konsultacja projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej podmiotów Programu;
- 2) udzielanie w miarę możliwości przez Samorząd Województwa wsparcia pozafinansowego dla podmiotów Programu w postaci: oddelegowania pracowników, użyczenia sprzętu, bezpłatnego udostępniania sal Urzędu;
- 3) tworzenie, w miarę potrzeb, wspólnych zespołów konsultacyjnych o charakterze doradczym lub inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, Sejmiku Województwa Podkarpackiego, Zarządu Województwa Podkarpackiego oraz Urzędu Marszałkowskiego;
- 4) obejmowanie honorowym patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego lub Przewodniczącego Sejmiku Województwa Podkarpackiego przedsięwzięć realizowanych przez podmioty Programu;
- 5) udzielanie rekomendacji podmiotom Programu i ich przedsięwzięciom;
- 6) wspieranie podkarpackich organizacji pożytku publicznego w pozyskiwaniu środków z odpisu 1% podatku;
- 7) zawieranie umów partnerskich pomiędzy Województwem a podmiotami Programu o wspólnej realizacji zadań;
- 8) promocja wolontariatu poprzez zamieszczanie na wniosek podmiotów Programu na stronie internetowej Urzędu informacji o inicjatywach i działaniach organizacji pozarządowych z udziałem wolontariuszy oraz prezentowanie sylwetek i osobowości wolontariuszy działających na Podkarpaciu jako dobrych przykładów;
- 9) prowadzenie serwisu informacyjnego skierowanego do organizacji pozarządowych na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego oraz newslettera wysyłanego do podmiotów znajdujących się w bazie, prowadzonej przez komórkę ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 10) pomoc w poszukiwaniu partnerów do projektów regionalnych, ponadlokalnych oraz międzynarodowych w szczególności partnerów pochodzących z regionów, z którymi Województwo Podkarpackie posiada podpisane umowy o współpracy;
- 11) organizacja Podkarpackiego Forum Obywatelskiego;
- 12) współorganizacja konferencji, szkoleń, warsztatów, kampanii informacyjnych i promocyjnych.

## **Rozdział VI PRIORYTETOWE ZADANIA PUBLICZNE**

### **§ 8**

Do priorytetowych zadań Samorządu Województwa należą:

- 1) ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego w województwie:

- a) wdrażanie nowych rozwiązań w zakresie integracji i reintegracji osób zagrożonych bądź dotkniętych wykluczeniem społecznym,
  - b) wspieranie działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
  - c) wspieranie programów i inicjatyw na rzecz pomocy osobom zagrożonym bądź dotkniętym wykluczeniem społecznym,
- 2) Wspieranie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej:
- a) promowanie zdrowego modelu życia i pozytywnych wzorców rodziny,
  - b) wspieranie działań pomocowych realizowanych w placówkach stacjonarnych i dziennych, ogniskach wychowawczych, świetlicach i klubach środowiskowych dla dzieci, młodzieży,
- 3) Zwiększenie i rozwój oferty świadczeń pomocy społecznej dla seniorów:
- a) wzbogacenie oferty w zakresie aktywizacji i organizacji czasu wolnego seniorów,
  - b) wspieranie działań wzmacniających więzi międzypokoleniowe.
- 4) profilaktyka uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych:
- a) prowadzenie działań przyczyniających się do poszerzenia wiedzy na temat problemów oraz zasobów instytucjonalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
  - b) prowadzenie działań przyczyniających się do kształtowania właściwych postaw społecznych wobec problemów alkoholowych,
  - c) prowadzenie działań przyczyniających się do zmniejszenia spożycia alkoholu przez dzieci, młodzież i dorosłych,
  - d) prowadzenie działań przyczyniających się do zwiększenia dostępności do usług terapeutycznych dla osób żyjących w rodzinach z problemem alkoholowym oraz podniesienia jakości tych usług,
  - e) prowadzenie działań przyczyniających się do zmniejszenia liczby przestępstw i wykroczeń spowodowanych przez osoby będące pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
  - f) prowadzenie działań przyczyniających się do zwiększenia poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz skoordynowanie ich działań,
- 5) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:
- a) zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - b) prowadzenie działań przyczyniających się do zwiększenia dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - c) prowadzenie działań przyczyniających się do zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
  - d) prowadzenie działań przyczyniających się do zwiększenia poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług,
  - e) prowadzenie działań przyczyniających się do wzmocnienia współpracy i zwiększenia koordynacji działań instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu



przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu lepszego planowania strategicznego i efektywnego kształtowania polityki społecznej w tej dziedzinie.

- 6) profilaktyka uzależnień od narkotyków i innych środków psychoaktywnych:
  - a) wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej,
  - b) podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku narkomanii,
  - c) podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną,
  - d) poprawa jakości życia, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej, zwiększenie dostępności programów ograniczenia szkód zdrowotnych oraz zmniejszenie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków oraz osób uzależnionych,
  - e) wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków i innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków np.: policjantów, pracowników służb społecznych, kuratorów, lekarzy, nauczycieli.
- 7) wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu:
  - a) stwarzanie warunków do podnoszenia poziomu wykształcenia, kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych oraz pobudzania aktywności zawodowej poprzez tworzenie klimatu do wzrostu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, wspieranie działań szkoleniowych, pomoc w tworzeniu grup wsparcia dla pozostających bez pracy,
  - b) wzrost efektywności wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji leczniczej poprzez poprawę dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji leczniczej, doposażenie w sprzęt rehabilitacyjny obiektów służących rehabilitacji, wspieranie wczesnej diagnostyki i rehabilitacji, szkolenia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych dotyczące poruszania się w obszarze usług medycznych, popularyzacja znaczenia istoty wczesnej interwencji i jej wpływu na proces rehabilitacji oraz pomoc w organizacji i wyposażeniu w sprzęt wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.
  - c) wspieranie działalności na rzecz dostępu osób niepełnosprawnych do usług kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych.
- 8) w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:
  - a) zidentyfikowanie obszarów problemowych w zakresie funkcjonowania, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
  - b) wzmocnienie profilaktyki na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny i odpowiedzialnego rodzicielstwa,
  - c) poprawa funkcjonowania rodziny ze zdiagnozowanymi problemami, będącej w kryzysie,
  - d) poprawa funkcjonowania systemu pieczy zastępczej,
  - e) rozwój form pomocy dla osób usamodzielniających się.
- 9) w zakresie twórczości artystycznej, w tym amatorskiej:

- a) organizacjach ponadlokalnych – międzynarodowych, krajowych, wojewódzkich i regionalnych przedsięwzięć artystycznych m.in. festiwalu, konkursów, przeglądów, spotkań, plenerów, wystaw,
  - b) uczestnictwo w festiwalach, konkursach, przeglądach, spotkaniach, plenerach, wystawach, tournée artystycznych.
- 10) w zakresie wydawnictw:
- a) wydawanie niskonakładowych, niekomercyjnych publikacji, periodyków i opracowań naukowo-badawczych, dotyczących historii i dziedzictwa kulturowego regionu.
- 11) w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego:
- a) organizowanie przedsięwzięć służących promocji autentycznego wielokulturowego bogactwa narodowego w Województwie z uwzględnieniem mniejszości narodowych,
  - b) opracowywanie dokumentacji dotyczącej tradycji, zwyczajów i twórczości ludowej, kultury narodowej, zanikających zawodów.
- 12) w zakresie promocji działań kulturalnych:
- a) popularyzacja dokonań regionalnych twórców i artystów oraz ich twórczości w przedsięwzięciach odbywających się w regionie, kraju i poza jego granicami,
  - b) promocja dokonań dzieci i młodzieży.
- 13) w zakresie edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży:
- a) interdyscyplinarne projekty edukacyjne z dziedziny sztuki i szeroko pojętego dziedzictwa kultury, w tym prowadzenie edukacji w zakresie znajomości sztuki, wybitnych osiągnięć kultury, tj. zajęcia, warsztaty artystyczne i twórcze, seminaria, konferencje, szkolenia, kursy mistrzowskie.
- 14) w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami:
- a) prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.
- 15) w zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania:
- a) realizacji ponadlokalnych - regionalnych, wojewódzkich, krajowych międzynarodowych przedsięwzięć naukowych, edukacyjnych, oświatowych: konkursów, olimpiad, turniejów, konferencji, sympozjów naukowych, szkoleń, kursów (w tym fundowanie nagród),
  - b) uczestnictwo w konkursach, olimpiadach, turniejach, seminariach, konferencjach, kursach - indywidualnych i grupowych,
  - c) współpracy w realizacji projektów badawczych,
  - d) wydawanie publikacji o tematyce naukowej i edukacyjnej w tym monografii,
  - e) wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez realizację innowacyjnych programów w placówkach wsparcia dziennego ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin o niskich dochodach, z problemami wychowawczymi, wykazujących problemy w nauce, zagrożonych przerwaniem realizacji obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki oraz ukończeniem edukacji na niższym poziomie kształcenia,
  - f) przeciwdziałanie bezrobociu poprzez edukacyjne formy wsparcia,
  - g) tworzenie projektów edukacyjnych, w tym związanych z edukacją kulturalną,
  - h) organizowanie i rozpowszechnianie form doskonalenia zawodowego,
  - i) inicjowanie form pomocy dla młodzieży szkół wyższych w zakresie edukacji,

- j) konieczność propagowania wiedzy na temat edukacji w zakresie języka polskiego oraz promowanie form edukacji wśród młodzieży województwa podkarpackiego,
  - k) zachęcanie do innowacyjnych metod pracy z młodzieżą oraz do poszukiwań ciekawych form pracy w zakresie edukacji,
  - l) wspieranie działalności Uniwersytetów Trzeciego Wieku.
- 16) zadania z zakresu rozwoju turystyki:
- a) tworzenie nowych atrakcji i produktów turystycznych w regionie oraz modernizacja już istniejących,
  - b) realizacja ponadlokalnych – regionalnych, wojewódzkich krajowych, międzynarodowych przedsięwzięć promujących turystykę regionu,
  - c) działania z zakresu podnoszenia jakości usług turystycznych,
  - d) opracowanie ekspertyz, analiz, badań z zakresu turystyki.
- 17) w zakresie promocji regionu:
- a) wspieranie przedsięwzięć zgodnych z założeniami Strategii kreacji i promocji marki województwa podkarpackiego z planem wdrożenia strategii w latach 2010 – 2015
  - b) promowanie lokalnych partnerstw na rzecz promocji regionu,
- 18) w zakresie kultury fizycznej:
- a) rozwój amatorskiego sportu kwalifikowanego:
    - wspieranie systemu współzawodnictwa sportowego i szkolenia uzdolnionej sportowo młodzieży, prowadzonego w ramach programów Ministerstwa Sportu, w tym współzawodnictwo szkolne i akademickie,
    - wspieranie zadań realizowanych przez okręgowe związki sportowe, w tym obsługi finansowo-księgowej i administracyjnej,
    - wspieranie innowacyjnych – autorskich, lokalnych i wojewódzkich programów służących rozwojowi sportu dzieci i młodzieży,
  - b) upowszechnianie sportu i rekreacji ruchowej:
    - wspieranie organizacji masowych i powszechnych imprez sportowych
    - wspieranie organizacji imprez sportowych w środowisku niepełnosprawnych.
- 19) w zakresie rolnictwa i ochrony środowiska:
- a) promocja nowych technologii i rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii i budownictwa pasywnego,
  - b) organizowanie lub uczestnictwo w konkursach, szkoleniach, festiwalach, warsztatach, konferencjach i imprezach promujących rolnictwo i produkty ekologiczne z terenu Podkarpacia,
  - c) organizowanie lub uczestnictwo w konkursach, szkoleniach, festiwalach, warsztatach, konferencjach i imprezach promujących produkty tradycyjne i regionalne z terenu Podkarpacia,
  - d) promocja i wspieranie działań mających na celu zróżnicowanie źródeł dochodu mieszkańców wsi i obszarów wiejskich w oparciu o lokalne zasoby,
  - e) akcje szkolne wynikające z realizacji celów edukacyjnych zawartych w programach ochrony powietrza,
  - f) wspieranie inicjatyw mających na celu utrzymanie bioróżnorodności terenów cennych przyrodniczo w oparciu o ekstensywną gospodarkę zwierzęcą,

- 20) w zakresie rozwoju regionalnego:
- a) promocja Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020 oraz efektów jej realizacji,
  - b) promocja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz efektów jego realizacji,
  - c) promocja i współpraca w procesie wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3),
  - d) promocja innych dokumentów kierunkowych o charakterze strategicznym,
  - e) konsultacje dokumentów programowych, mających wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy województwa, przygotowywanych na poziomie regionu,
- 21) w zakresie funduszy Unii Europejskiej:
- a) prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących możliwości uzyskania dofinansowania z funduszy Unii Europejskiej, w szczególności z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 oraz 2014-2020,
  - b) promocja efektów wykorzystania Funduszy Europejskich w województwie podkarpackim,
  - c) promocja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 oraz 2014-2020, a także efektów jego realizacji,
  - d) koordynacja działań prowadzonych w ramach Regionalnej Sieci Partnerów Lokalnych,
  - e) uczestnictwo przedstawicieli podmiotów Programu z terenu Województwa w pracach Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 i 2014 - 2020.
- 22) w zakresie podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej:
- a) wspieranie realizacji ponadlokalnych, regionalnych, wojewódzkich przedsięwzięć patriotyczno- rocznicowych, edukacyjnych i oświatowych w celu upamiętnienia walk o niepodległość Polski oraz uczczenia pamięci ofiar wojny i okresu powojennego,
  - b) wspieranie inicjatyw w zakresie kultywowania dziedzictwa tradycji oręża polskiego.
- 23) w zakresie działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych:
- a) w zakresie integracji środowisk kombatanckich oraz organizacji pozarządowych działających na ich rzecz w ramach Podkarpackiej Rady ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz koordynacja tych działań,
  - b) wspieranie inicjatyw oraz pomoc w organizacji imprez rekreacyjnych na rzecz społeczności kombatanckiej.
- 24) w zakresie ochrony i promocji zdrowia :
- a) wspieranie różnorodnych form edukacji młodzieży szkół ponadpodstawowych i osób dorosłych w zakresie przeciwdziałania chorobom nowotworowym, chorobom układu krążenia, chorobom zakaźnym, chorobom psychicznym dzieci i dorosłych oraz ratownictwa medycznego,
  - b) wspieranie integracji osób z chorobami nowotworowymi, psychicznymi i innymi problemami zdrowotnymi,

- c) wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć w zakresie idei transplantologii,
- d) wspieranie kampanii społecznych w profilaktyce chorób nowotworowych, chorób układu krążenia, chorób zakaźnych, gruźlicy, chorób psychicznych i krwiodawstwa,
- e) wspieranie organizacji i instytucji w realizacji programów zdrowotnych,
- f) opracowywanie strategii i działań na rzecz zmniejszenia umieralności z powodu chorób układu krążenia, chorób nowotworowych oraz urazów i wypadków,
- g) wspieranie organizacji i instytucji w zakresie promocji zdrowia.

25) wspieranie działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego w tym wspieranie twórczości kulturalnej mniejszości narodowych ze szczególnym uwzględnieniem twórczości dzieci i młodzieży, wspieranie przedsięwzięć, festiwali i koncertów przedstawiających dorobek mieszkańców regionu – członków mniejszości narodowych; wspieranie działań na rzecz zachowania i kultywowania języka ojczystego przez członków mniejszości narodowych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

26) w zakresie promocji i organizacji wolontariatu:

- a) popularyzację idei wolontariatu wśród młodzieży, dorosłych jak i seniorów;
- b) szkolenia dla osób odpowiedzialnych za koordynowanie pracy wolontariuszy, działania integrujące koordynatorów wolontariatu oraz wymiana doświadczeń;

27) w zakresie integracji, rozwoju instytucjonalnego i profesjonalizacji organizacji pozarządowych:

- a) wsparcie procesów integracji III sektora na Podkarpaciu;
- b) stwarzanie warunków do działania dla nowopowstających organizacji pozarządowych;
- c) wspieranie działalności organizacji pozarządowych poprzez poradnictwo oraz pomoc techniczną;
- d) organizację szkoleń z zakresu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, mających na celu upowszechnianie partnerskiego modelu realizacji zadań;
- e) bieżące konsultacje i doradztwo, umożliwiające uzyskanie informacji przez przedstawicieli organizacji pozarządowych lub liderów lokalnych;
- f) prowadzenie i aktualizacja bazy danych o organizacjach pozarządowych;
- g) prowadzenie kampanii na rzecz organizacji pożytku publicznego w pozyskiwaniu środków z odpisu 1% podatku

28) w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:

- a) zidentyfikowanie obszarów problemowych w zakresie funkcjonowania, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
- b) wzmocnienie profilaktyki na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny i odpowiedzialnego rodzicielstwa
- c) poprawa funkcjonowania rodziny ze zdiagnozowanymi problemami, będącej w kryzysie
- d) poprawa funkcjonowania systemu pieczy zastępczej
- e) rozwój form pomocy dla osób usamodzielniających się.

**Rozdział VII**  
**OKRES REALIZACJI PROGRAMU**

**§ 9**

Program będzie realizowany od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku.

**Rozdział VIII**  
**SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU**

**§ 10**

1. Podmiotami uczestniczącymi w realizacji Programu są:
  - 1) Sejmik Województwa Podkarpackiego, który uchwała Program współpracy Samorządu Województwa z podmiotami Programu;
  - 2) Zarząd Województwa Podkarpackiego, który realizuje Program poprzez właściwe komórki organizacyjne Urzędu oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne;
  - 3) Podmioty Programu.
2. Za kontakty bezpośrednie z podmiotami Programu współrealizującymi Program odpowiada Urząd oraz Samorządowe Jednostki Organizacyjne.

**Rozdział IX**  
**ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ORAZ WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH  
NA REALIZACJĘ PROGRAMU**

**§ 11**

Wysokość środków planowanych na realizację Programu w 2017 roku wynosi 5 459 276,24 złotych.

Informacja o wysokości środków zostanie określona w budżecie Województwa Podkarpackiego na rok 2017

## **Rozdział X**

### **SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU**

#### **§ 12**

1. Zarząd w terminie do dnia 31 maja 2018 r. przedłoży Sejmikowi Województwa Podkarpackiego sprawozdanie z realizacji Programu współpracy za rok 2017 oraz opublikuje sprawozdanie w Biuletynie Informacji Publicznej.
2. Zarząd przekaze sprawozdanie o którym mowa w ust. 1 Radzie Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego celem wypracowania przez Radę wniosków z przebiegu dotychczasowej realizacji Programu współpracy, służących zdefiniowaniu kierunków współpracy oraz priorytetowych zadań publicznych w latach następnych.
3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2 obejmuje:
  - 1) liczbę ogłoszonych konkursów ofert na realizację zadań objętych Programem;
  - 2) liczbę złożonych ofert przez podmioty ubiegające się o realizację zadań objętych programem;
  - 3) liczbę podmiotów, które zwróciły się z prośbą o wsparcie lub powierzenie realizacji zadań z pominięciem procedury konkursowej;
  - 4) liczbę podmiotów, które otrzymały dofinansowanie;
  - 5) wysokość środków finansowych przyznanych w ramach realizacji Programu;
  - 6) liczbę zrealizowanych zadań.

## **Rozdział XI**

### **INFORMACJE O SPOSOBIE TWORZENIA PROGRAMU**

#### **§ 13**

1. Program opracowywany został przez Urząd oraz Samorządowe Jednostki Organizacyjne.
2. Projekt Programu został poddany konsultacjom zgodnie z zasadami określonymi w:
  - 1) Uchwale Nr III/28/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego.
  - 2) Uchwale Nr 222/4506/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 11 października 2016 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu „Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017”
3. Konsultacje społeczne Programu odbywały się w okresie od 12 do 19 października 2016 r.
4. W ramach konsultacji do Urzędu nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski od przedstawicieli podmiotów Programu.

**Rozdział XII**  
**UDZIAŁ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W DZIAŁANIACH**  
**PROGRAMOWYCH SAMORZĄDU**

**§ 14**

1. Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego, pełni funkcję ciała doradczo-opiniującego, które ma na celu praktyczną realizację postulatu udziału podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w działaniach programowych Samorządu Województwa.
2. Do uprawnień Rady należy w szczególności
  - 1) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących realizacji Programu;
  - 2) formułowanie wniosków w zakresie działań dotyczących podmiotów Programu;
  - 3) udział w opracowaniu projektu Programu współpracy;
  - 4) występowanie do Zarządu z propozycjami rozwiązań prawnych odnośnie partycypacji sektora pozarządowego w procesach konsultacyjnych zadań Samorządu Województwa;
  - 5) występowanie do Zarządu z propozycjami rozwiązań prawnych odnośnie procedur wdrażania zleczanych zadań Samorządu Województwa;
  - 6) tworzenie i konsultowanie programów o charakterze strategicznym;
  - 7) konsultowanie projektów aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art.4 ustawy;
  - 8) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności;
  - 9) współpraca z odpowiednimi Komisjami Sejmiku Województwa Podkarpackiego w zakresie aktualizacji zapisów Programu.
3. Szczegółowy tryb powoływania członków Rady oraz sposób jej funkcjonowania reguluje Regulamin organizacji i trybu działania Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego.

**§ 15**

1. Zarząd może powoływać w drodze uchwały zespoły doradcze, opiniujące lub inicjatywne (wspólne zespoły) z udziałem przedstawicieli podmiotów Programu oraz ekspertów.
2. Celem działalności wspólnych zespołów może być w szczególności:
  - 1) diagnozowanie problemów i potrzeb społecznych;
  - 2) tworzenie i konsultowanie programów o charakterze strategicznym;
  - 3) opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego, dotyczących działalności statutowej organizacji;
  - 4) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności.
3. Podmioty programu mają prawo inicjowania powoływania wspólnych zespołów. Inicjatywę taką zgłasza się do Zarządu podając cel dla jakiego dany zespół ma zostać powołany wraz z uzasadnieniem jego powołania.



4. W ramach przygotowań programów i polityk stanowiących realizację Strategii Rozwoju Województwa, dokumenty te, będą udostępniane podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego w celu zaopiniowania i zgłoszenia ewentualnych uwag.

### **Rozdział XIII**

## **TRYB POWOŁYWANIA I ZASADY DZIAŁANIA KOMISJI KONKURSOWYCH**

### **§ 16**

#### Postanowienia ogólne

1. Komisje konkursowe powoływane są w celu opiniowania ofert złożonych przez podmioty Programu.
2. Komisje konkursowe powoływane będą każdorazowo po ogłoszeniu konkursu ofert przez Zarząd w drodze uchwały. W zależności od ilości zgłoszonych ofert do konkursu, liczba członków komisji wynosić będzie od 5 do 9 osób.
3. W skład komisji konkursowej wchodzi:
  - 1) przedstawiciele Zarządu wyłonieni spośród członków Zarządu lub osoby wskazane przez Zarząd;
  - 2) osoby wskazane przez podmioty Programu wyłonieni w następujący sposób:
    - a) informacje o naborze do bazy kandydatów na członków komisji konkursowych w otwartych konkursach ofert umieszczone zostaną na stronie internetowej Urzędu [www.umwp.podkarpackie.pl](http://www.umwp.podkarpackie.pl) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej,
    - b) kandydatami na członków komisji konkursowej mogą być osoby wskazane przez podmioty Programu (kandydat deklaruje 2 obszary tematyczne, w ramach których posiada kompetencje do oceny ofert oraz uzasadnia je i potwierdza stosownymi dokumentami),
    - c) wyboru członków komisji konkursowej spośród podmiotów Programu dokona Zarząd kierując się kwalifikacjami kandydata,
    - d) baza osób zgłoszonych przez organizacje pozarządowe jako reprezentanci trzeciego sektora w pracach komisji konkursowych oceniających wnioski złożone w ramach realizowania Programu będzie prowadzona przez Urząd;
    - e) w przypadku braku zgłoszenia kandydatów lub też w sytuacji odmowy uczestnictwa w posiedzeniach komisji przez zgłoszonego już kandydata Zarząd wyznacza swoich przedstawicieli na członków komisji konkursowej,
    - f) do czasu utworzenia bazy kandydatów na członków komisji konkursowych w konkursach ofert realizowanych w trybie ustawy, Zarząd zaprasza przedstawicieli podmiotów Programu do udziału w komisjach konkursowych.
3. W skład komisji konkursowej nie będą powoływani reprezentanci podmiotów Programu, które ubiegają się w danym postępowaniu konkursowym o środki z budżetu Województwa oraz środki będące w dyspozycji Samorządu Województwa (m.in. środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych)
4. Do członków komisji konkursowej biorących udział w opiniowaniu ofert stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2016 r. poz. 23 j.t.) dotyczące wyłączenia pracownika.

6. Zarząd lub komisja konkursowa może zaprosić do pracy w komisji, w charakterze ekspertów, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę we wskazanej konkuresem dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych.

## § 17

Posiedzenia komisji konkursowej

1. Posiedzenia komisji konkursowej zwołuje Przewodniczący Komisji lub jego Zastępca. Przewodniczącego Komisji wskazuje Zarząd, Zastępcę Przewodniczącego wskazuje Przewodniczący.
2. Za organizację prac komisji odpowiedzialny jest ogłaszający konkurs departament Urzędu lub ogłaszająca konkurs samorządowa wojewódzka jednostka organizacyjna.
3. Komisja konkursowa pracuje na posiedzeniach, w miejscu i czasie wyznaczonym przez Przewodniczącego lub Zastępcę Przewodniczącego.
4. Posiedzenia komisji konkursowej są ważne, gdy uczestniczy w nich co najmniej połowa składu komisji, w tym Przewodniczący lub Zastępca Przewodniczącego
5. Za prawidłowy przebieg prac komisji konkursowej odpowiada Przewodniczący lub Zastępca Przewodniczącego.

## § 18

Przebieg posiedzenia komisji konkursowej.

1. Posiedzenia komisji konkursowej składają się z części jawnej i niejawnej.
2. W części jawnej posiedzenia komisji konkursowej mogą uczestniczyć przedstawiciele oferentów jako obserwatorzy.
3. W części jawnej Przewodniczący odczytuje i przekazuje do zapoznania członkom komisji listę ofert, które spełniły wymogi formalne i kwalifikują się do oceny merytorycznej oraz przedstawia listę ofert, które nie spełniły wymogów formalnych wraz z podaniem uzasadnienia.
4. W celu umożliwienia oferentom uczestnictwa w części jawnej prac komisji, informacja o terminie pierwszego posiedzenia komisji podawana jest do publicznej wiadomości poprzez stronę internetową Urzędu [www.umwp.podkarpackie.pl](http://www.umwp.podkarpackie.pl) lub jednostki organizacyjnej Województwa, a także dostępna jest w departamencie/oddziale koordynującym.
5. W części niejawnej członkowie komisji konkursowej dokonują oceny merytorycznej ofert, które spełniły wymogi formalne.

## § 19

1. Członkowie komisji konkursowej podpisują deklarację bezstronności i ochrony danych ustawowo chronionych.
2. W przypadku odmowy podpisania przez któregokolwiek z członków komisji konkursowej deklaracji o bezstronności i ochrony danych ustawowo chronionych, Przewodniczący podejmuje decyzję o wykluczeniu tego członka z prac komisji.

## § 20

### Zadania komisji konkursowej

1. Komisja konkursowa jest odpowiedzialna za przeprowadzenie oceny merytorycznej ofert, uwzględniającej zweryfikowanie budżetów zawartych w ofertach.
2. Komisja konkursowa sporządza listę ofert, którym rekomenduje udzielenie dotacji.
3. Komisja konkursowa sporządza listę ofert, którym nie rekomenduje udzielenia dotacji.

## § 21

### Ocena jakości merytorycznej ofert

1. Przedmiotem oceny komisji konkursowej są oferty ocenione przez departament koordynujący jako spełniające wymogi formalne.
2. Każdy członek komisji konkursowej wypełnia kartę oceny merytorycznej ocenianych ofert.
3. Ocena ofert odbywa się zgodnie z kryteriami zawartymi w regulaminie konkursu.
4. Członek komisji konkursowej potwierdza własnoręcznym podpisem dokonanie oceny na karcie oceny merytorycznej.
5. Każda oferta powinna być oceniana przez wszystkich obecnych na posiedzeniu członków komisji konkursowej.
6. W celu usprawnienia prac komisji konkursowej Przewodniczący może podjąć decyzję o odstąpieniu od stosowania ust. 5 z tym, że każda oferta musi być oceniona co najmniej przez 3 członków komisji konkursowej.
7. Uzasadnienie odstąpienia od stosowania ust. 5 zostaje zamieszczone w protokole.
8. Członek komisji konkursowej oceniający wniosek może zaproponować niższą niż wnioskowana kwotę dofinansowania w przypadku zidentyfikowania kosztów, które uzna za niekwalifikowane na podstawie regulaminu konkursu ofert (np. uzna niektóre koszty za niezwiązane z realizacją projektu, nieistotne dla realizacji projektu lub uzna oszacowanie niektórych kosztów jako zawyżone w porównaniu ze stawkami rynkowymi). Stanowisko o uznaniu części kosztów za niekwalifikowane, członek komisji uzasadnia pisemnie.
9. Końcowa ocena punktowa oferty stanowi średnią arytmetyczną ocen dokonanych przez członków komisji.
10. Komisja konkursowa sporządza listę ofert, które wpłynęły od uprawnionych podmiotów w kolejności od oferty, która zdobyła największą liczbę punktów do oferty najniżej ocenionej.

## § 22

### Protokół

1. Z prac komisji konkursowej sporządza się protokół.
2. Protokół przechowywany jest przez departament koordynujący Urzędu lub wojewódzką samorządową jednostkę organizacyjną odpowiedzialnych za przeprowadzenie konkursu.

§ 23

Wybór ofert

Ostatecznego wyboru najkorzystniejszych ofert wraz z decyzją o wysokości kwoty przyznanej dotacji dokonuje Zarząd.

§ 24

Na podstawie niniejszego Programu mogą być także ogłoszone konkursy ofert na zadania realizowane w roku 2018 do dnia wejścia w życie Programu Współpracy Samorządu Województwa z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2018.

WIEŚLAWA SAWCZAK

Wiceprezesa Ortyl

DYREKTOR  
KANCELARII ZARZĄDU

Anna Kis

SPRAWDZONO POD WZGLĘDEM  
FORMALNO-PRAWNYM

Wiceprezesa  
Wiesława Sawczak

ZASTĘPCA DYREKTORA  
KANCELARII ZARZĄDU

Mariusz Bednarz

PROJEKT

**UCHWAŁA NR .../.../...**  
**SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**  
z dnia ..... 2016 r.  
**zmieniająca uchwałę w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu**  
**w ramach Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020.**

Na podstawie art. 18 pkt 14 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego**  
**uchwala, co następuje:**

§ 1

W Uchwale Nr XX/354/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 lutego 2016 roku w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu w ramach Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020 w §.1 ust.1 otrzymuje następujące brzmienie:

„1.Wyraża się wolę uczestnictwa w realizacji projektu pn. „Partnerstwo dla wspólnego Rozwoju” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020.”

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Roman*

Województwo Podkarpackie  
Urząd Wojewódzki

DYREKTOR BIURA SEJMIKU  
Województwo Podkarpackie

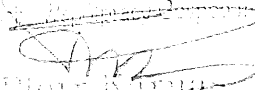
*[Signature]*

*[Signature]*

## Uzasadnienie

Partner wiodący – Wspólny Sekretariat Techniczny (WST) – koordynujący prace nad przygotowaniem projektu Pomocy Technicznej w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska- Słowacja 2014-2020, przedstawił propozycję umowy partnerskiej, w której zmienił nazwę projektu z „Pomocy Technicznej” na „Partnerstwo dla wspólnego Rozwoju”.

W związku z powyższym niezbędna jest zmiana Uchwały nr XX/354/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 lutego 2016 roku w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu w ramach Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020, w celu dostosowania nomenklatury nazewnicznej do stanu faktycznego, aby uniknąć rozbieżności w dokumentach projektowych.

DYREKTOR DEPARTAMENTU  
  
MAREK KURKUS

UCHWAŁA NR / /2016  
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO  
W RZESZOWIE

z dnia września 2016 r.

**w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020**

Na podstawie art. 11 ust. 2 pkt 4, art. 18 pkt 19 lit. f oraz pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 486),

**Sejmik Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie  
uchwała co następuje:**

**§1**

1. Wyraża się wolę przystąpienia przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie do realizacji projektu pn. **Zabytkowa siedziba Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie Oddział w Tarnobrzegu atrakcją kulturalną miasta Tarnobrzeg oraz Województwa Podkarpackiego** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020, Oś Priorytetowa IV – Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, Działanie 4.4 – Kultura w ramach konkursu nr RPPK.04.04.00-IZ.00-18-001/16.
2. Planowany termin realizacji projektu: od 1 czerwca 2017 r. do 30 września 2018 r.
3. Projekt realizowany będzie przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie.
4. Wartość projektu wyniesie ok. 1.500.000,00 PLN (jeden milion pięćset tysięcy złotych 00/100), w tym dofinansowanie: ok. 1.275.000,00 PLN (jeden milion dwieście siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych 00/100), ze środków Unii Europejskiej.
5. Wkład własny Województwa Podkarpackiego w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych projektu wyniesie: ok. 225.000,00 PLN (dwieście dwadzieścia pięć tysięcy złotych 00/100).
6. Szczegółowy podział zadań w ramach projektu i ich finansowania określać będzie wniosek o dofinansowanie projektu.

**§2**

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

**§3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WIEK  
Wartość projektu, zadanie  
nieplanowane i nieulegające  
Przebiegu Finansowej  
Województwa Podkarpackiego  
2016

[Signature]

DYREKTOR DEPARTAMENTU  
Edukacji, Nauki i Sportu  
Barbara Pełczar-Białek

RADCA PRAWNY

[Signature]  
Jacek Rudnicki

### Uzasadnienie:

Dyrektor Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie zwrócił się z prośbą o wyrażenie woli przystąpienia do realizacji projektu w ramach Działania 4.4 - Kultura Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020, Oś Priorytetowa IV – Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego. Nabór ww. wniosków prowadzony jest w okresie od dnia 30 września 2016 r. do dnia 16 listopada 2016 r. przez Zarząd Województwa Podkarpackiego, jako Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Zgodnie z zapisami konkursu dofinansowanie może zostać przyznane na:

1. Prace konserwatorskie, prace restauratorskie i roboty budowlane i/lub zakup wyposażenia służące zachowaniu zabytków nieruchomych wraz z otoczeniem, w celu udostępnienia ich jako atrakcje kulturalne regionu.
2. Prace konserwatorskie, prace restauratorskie i/lub zakup wyposażenia w zakresie zabytkowych muzealiów, starodruków, zabytkowych archiwaliów, księgozbiorów oraz innych zabytków ruchomych, w celu ich udostępnienia jako atrakcje kulturalne regionu i zabezpieczenia przed zagrożeniami.
3. Budowę, rozbudowę, przebudowę i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury służącej udostępnianiu zabytków, znajdującej się wyłącznie w bezpośrednim ich otoczeniu (tylko jako element większego projektu).
4. Rozbudowę, przebudowę i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury instytucji kultury w tym teatrów, bibliotek, ognisk artystycznych, muzeów, domów kultury, galerii sztuki, wraz z bezpośrednim otoczeniem powiązaniem z funkcjonowaniem tych obiektów.
5. Budowę, rozbudowę, przebudowę i/lub zakup wyposażenia w celu monitoringu i zabezpieczenia zabytków nieruchomych oraz instytucji kultury wraz z otoczeniem na wypadek zagrożeń (tylko jako element większego projektu).
6. Budowę, rozbudowę, przebudowę i/lub zakup wyposażenia w celu udostępniania zabytków oraz instytucji kultury dla osób niepełnosprawnych (tylko jako element większego projektu).

W związku z powyższym Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie pragnie przygotować projekt, który pozwoli przywrócić pałacowi, pozostającemu pod trwałym zarządem PCEN w Rzeszowie, dobry stan techniczny i wizualny budynku dla wypełniania jego funkcji tj. atrakcji turystycznej województwa i ośrodka szkoleniowego nauczycieli, a także przysłuży się promocji województwa podkarpackiego. Wymieniony obiekt znajdujący się w Tarnobrzegu jest zabytkowym pałacem z XIX wieku. Wraz z otaczającym go parkiem może stanowić dużą atrakcję turystyczną, a jednocześnie pełni funkcje użytkowe jako miejsce szkoleń dla nauczycieli w ramach oferty Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie oddział w Tarnobrzegu. Obecny stan techniczny pozwala na jego użytkowanie, ale nie eksponuje walorów zabytkowych, a brak zabezpieczeń izolacyjnych prowadzi do degradacji technicznej obiektu.

Warunki finansowania remontu głównie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego w ramach Działania 4.4 wydają się bardzo korzystne dla zrealizowania powyższych celów.

**Przewidywany okres trwania projektu:**



od 1 czerwca 2017 r. do 30 września 2018 r.

**W projekcie przewiduje się wykonanie prac remontowo – konserwatorskich, m.in. takich jak osuszenie i odgrzybienie ścian piwnicznych, termoizolacja i wymiana systemu grzewczego, renowacja elewacji, oświetlenie zewnętrzne oraz odrestaurowanie elementów zabytkowego parku stanowiącego bezpośrednie otoczenie pałacu.**

**Planowany budżet projektu:**

Okolo 1.500.000,00 PLN, w tym maksymalna wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 85% kosztów kwalifikowanych projektu (ok. 1.275.000,00 PLN). Pozostała kwota – ok. 225.000,00 PLN stanowi wkład własny beneficjenta w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych projektu w ramach konkursu (15% wartości projektu):

Planuje się pokrycie wkładu własnego w całości poprzez wkład własny pieniężny.

Ww. wymienione środki na pokrycie wkładu własnego nie zostały ujęte w rezerwie celowej projektu budżetu województwa podkarpackiego na 2017 rok. W związku z czym w roku 2017 konieczne będzie zabezpieczenie tych środków w ramach budżetu województwa na 2017 rok.

Zaznacza się, że wielkość dofinansowania oraz wymaganego wkładu własnego województwa, jak i ww. założenia realizacji projektu mogą ulec zmianie na etapie dalszych prac i ustaleń dotyczących przygotowania wniosku. Aktualnie prowadzone są prace dotyczące przygotowania projektu w ramach ww. konkursu, w tym określenie zadań projektu oraz form wsparcia, które zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie.

Nadmienia się, że jednym z wymogów regulaminu konkursu jest sfinansowanie dokumentacji technicznej określającej zakres prac, pełnego kosztorysu inwestorskiego, wytycznych konserwatorskich, studium wykonalności. Łączny koszt netto ww. dokumentacji wynosi ok. 65.000,00 PLN.

Przystąpienie do projektu wymaga zgody Sejmiku Województwa Podkarpackiego, w związku z czym ostateczne przystąpienie do projektu i podpisanie Umowy/Porozumienia/Decyzji o dofinansowanie projektu może nastąpić dopiero po podjęciu stosownej uchwały w tym zakresie przez Sejmik Województwa Podkarpackiego. W związku z koniecznością przyspieszenia prac związanych z przygotowaniem niezbędnej dokumentacji projektowej i złożenia wniosku o dofinansowanie projektu do 16 listopada 2016 r. Zarząd udzielił Dyrektorowi PCEN w Rzeszowie pełnomocnictwa do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu pn. „Zabytkowa siedziba Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie Oddział w Tarnobrzegu atrakcją i kulturalną miastą Tarnobrzeg oraz Województwa Podkarpackiego” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020, Oś Priorytetowa IV – Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, Działanie 4.4 – Kultura w ramach konkursu nr RPPK.04.04.00-IZ.00-18-001/18, wycofania wniosku o dofinansowanie projektu; prowadzenia negocjacji z IZ oraz potwierdzania za zgodność z oryginałem kopii wniosku o dofinansowanie projektu oraz załączników.

DYREKTOR DEPARTAMENTU  
Edukacji, Nauki i Sportu

Barbara Pełczar-Białek

RADCA PRAWNY  
Jacek Kudnicki

**Uchwała Nr    /    / 16**  
**SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**  
**z dnia        2016 roku.**

**w sprawie wyrażenia zgody na przeznaczenie do sprzedaży w drodze przetargu  
nieruchomości zabudowanej położonej w Krośnie, obr. Krościenko Niżne**

Na podstawie art. 18 pkt. 19 lit. a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486 j.t.), art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 1774 z późn. zm.), § 9 Uchwały Nr XXVII/493/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 listopada 2012 r. w sprawie zasad gospodarowania mieniem Województwa Podkarpackiego (Dz. Urz. Woj. Pod. z 2012 r., poz. 2958).

**Sejmik Województwa Podkarpackiego  
uchwala, co następuje;**

§ 1

Wyraża się zgodę na sprzedaż w drodze przetargu nieruchomości zabudowanej stanowiącej własność Województwa Podkarpackiego, położonej w Krośnie, obręb Krościenko Niżne przy ul. Korczyńskiej, oznaczonej w operacie ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 1072/44 o powierzchni 1,0487 ha, obj. KW Nr KS1K/00097463/2.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

## UZASADNIENIE

Nieruchomość oznaczona jako działka nr 1072/44 o pow. 1,0487 ha położona w Krośnie przy ul. Korczyńskiej, na terenie kompleksu Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie, zabudowana jest budynkami i budowlami po byłej kotłowni węglowej, tj. :

- budynkiem kotłowni o pow. 1579,6 m<sup>2</sup>,
- budynkiem spalarni wraz z garażem o łącznej pow. 98,50 m<sup>2</sup>,
- garażem blaszanym na fundamencie betonowym o pow. 80 m<sup>2</sup>,
- placem utwardzonym betonem o pow. 3 486 m<sup>2</sup> oraz placem wykorzystywanym jako składowisko węgla,
- drogą dojazdową o nawierzchni asfaltowej na powierzchni 2 200 m<sup>2</sup>.

Nieruchomość posiada pełne uzbrojenie i znajduje się w nieodpłatnym użytkowaniu Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie. Dostęp do drogi publicznej jest możliwy jedynie poprzez ustanowienie służebności gruntowej przez działkę nr 1072/48 będącą własnością Województwa Podkarpackiego.

Z uwagi na brak środków finansowych na prowadzenie wymaganych prawem budowlanych przeglądów, konserwacji oraz remontów- budynek kotłowni jest w stanie wysokiego zużycia technicznego i nadaje się do rozbiórki, Dyrektor jednostki zgłosił zbędność przedmiotowej nieruchomości dla celów statutowych Szpitala i wystąpił z wnioskiem o jej przekazanie właścicielowi, tj. Województwu Podkarpackiemu.

Wartość rynkowa przedmiotowej nieruchomości określona przez rzeczoznawcę majątkowego w październiku 2016 r. wynosi: 542 919,00 zł (słownie złotych: pięćset czterdzieści dwa tysiące dziewięćset dziewiętnaście złotych), natomiast wysokość wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności gruntowej na kwotę 16 479,00 zł (szesnaście tysięcy czterysta siedemdziesiąt dziewięć złotych).

Przedmiotowa nieruchomość stała się zbędna dla prawidłowego funkcjonowania Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie i realizacji zadań tej jednostki w zakresie ochrony zdrowia, dlatego też zasadnym jest jej zbycie w celu uzyskania dochodu Województwa koniecznego do realizacji innych zadań.

**UCHWAŁA NR .....**  
**SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

z dnia .....2016 r.

**w sprawie aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa  
Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)**

Na podstawie art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2016 poz. 486 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Podkarpackiego**

**uchwala, co następuje:**

**§ 1**

Przyjmuje się aktualizację „*Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*” w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

**§ 2**

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego.

**§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

## Uzasadnienie

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3) została przyjęta przez Sejmik Województwa uchwałą nr IX/167/15 w dniu 25 maja 2015 r. Jeszcze przed uchwaleniem Strategii w wersji ustalonej w procesie konsultacji, pojawiły się sugestie rozszerzenia listy regionalnych inteligentnych specjalizacji o branżę motoryzacyjną, co znalazło wyraz w uchwale Nr 1/2015 Podkarpackiej Rady Innowacyjności z dnia 5 maja 2015 r. Na takie ambicje podkarpackich firm motoryzacyjnych wskazywali w raporcie pt. *„Ocena ekspercka sytuacji i perspektyw województwa podkarpackiego w Polsce w związku z opracowywaniem RSI”* przygotowanym na zlecenie Komisji Europejskiej już w 2014 roku ekspertki Alice Radzyner i Christine Hamza<sup>1</sup>

W kwietniu 2016 roku odbyła się w Urzędzie Marszałkowskim w Rzeszowie konferencja *„Motoryzacja jako perspektywiczny kierunek rozwoju województwa podkarpackiego”*, która zgromadziła przedstawicieli firm z branży motoryzacyjnej (skupionych w dwóch klastrach: Wschodni Sojusz Motoryzacyjny oraz Klaster Przemysłowo-Naukowy *„Ziemia Sanocka”*) z udziałem środowisk naukowych i przedstawicieli instytucji otoczenia biznesu. Konferencja stała się ważnym etapem konsolidacji podkarpackich firm motoryzacyjnych i dała impuls do pogłębienia integracji branży.

Aby zbadać empirycznie zasoby i możliwości rozwojowe tego obszaru gospodarki regionu – w czerwcu 2016 r. zlecono przeprowadzenie pogłębionego badania potencjału sektora motoryzacyjnego na Podkarpaciu jako element *„przedsiębiorczego procesu odkrywania”* – narzędzia identyfikacji inteligentnych specjalizacji regionu. Wyniki badania, sformułowane w postaci raportu, pozwoliły na opracowanie aktualizacji zapisów Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3).

Zarząd Województwa Podkarpackiego Uchwałą nr 213/4264/16 z dnia 13 września 2016 r. w sprawie przyjęcia projektu aktualizacji Regionalnej Strategii

---

<sup>1</sup> Radzyner A., Hamza C., *Ocena ekspercka sytuacji i perspektyw województwa podkarpackiego w Polsce w związku z opracowywaniem RSI*; s. 16: *„Pomysł utworzenia klastra motoryzacyjnego oparty jest na potencjale firm, które mają międzynarodową i silną pozycję (np. Kirchoff, Delphi Automotive) zatrudniając ogółem 1800 pracowników. Przedstawiciele tego sektora mają nadzieję na zwiększenie jego widoczności, uzyskania szans na networking oraz rozwijania wspólnej platformy z łańcuchem dostaw dzięki RSI”*.

Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS) oraz przekazania projektu RSI do konsultacji społecznych przekazał projekt Strategii do konsultacji społecznych oraz konsultacji z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W dniach 28 września 2016 r. do 1 listopada 2016 r. odbyły się konsultacje społeczne przedmiotowej aktualizacji Strategii. W dniu 14 października 2016 r. odbyło się w siedzibie UMWP spotkanie konsultacyjne dotyczące projektu Strategii.

W dniu 26 października 2016 r. Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uzgodnił w zakresie sanitarno-higienicznym odstępnie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii.

W tym samym dniu tj. 26 października 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie wyraził zgodę na odstępnie od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizacji Strategii.

W związku z powyższym odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowej Strategii.

Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 237/4769/16 z dnia 17 listopada 2016 r. przyjął sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu Strategii.

Aktualizacja Strategii polegająca na poszerzeniu listy podkarpackich inteligentnych specjalizacji o sektor motoryzacyjny, umożliwi jej przedstawicielom korzystanie z funduszy strukturalnych na badania, rozwój, innowacje oraz wsparcie przedsiębiorczości w aktualnej perspektywie finansowej UE.



**KAPITAŁ LUDZKI**  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



**UNIA EUROPEJSKA**  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY



**Regionalna Strategia Innowacji**  
**Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020**  
**na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)**  
*(aktualizacja, 2016 r.)*

Rzeszów 2016

Zadanie współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, budżetu państwa oraz budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego w ramach projektu systemowego pn. „Wzmocnienie instytucjonalnego systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji w latach 2007-2013 w województwie podkarpackim”



**KAPITAŁ LUDZKI**  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



**UNIA EUROPEJSKA**  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY



### **Autorzy Strategii:**

*Leszek Woźniak; Andrzej Sobkowiak;  
Sylwia Dziedzic; Wiesław Kąkol; Krzysztof Kud; Marian Woźniak; Dariusz Wyrwa  
- Politechnika Rzeszowska*

### **Zespół ekspertów współpracujących:**

*Piotr Czerepiuk – Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego; Ewa Draus – Sejmik Województwa Podkarpackiego; Zdzisław Nowakowski - Sejmik Województwa Podkarpackiego;  
Eugeniusz Bernat – Smak Górno Sp. z o.o.; Marek Cierpiat-Wolan – Urząd Statystyczny w Rzeszowie; Zbigniew Czerniakowski – Uniwersytet Rzeszowski; Marta Czyżewska – Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie; Marek Darecki – WSK „PZL-Rzeszów” S.A.; Ireneusz Drzewiecki – Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A.; Grzegorz Tabisz – Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.; Krzysztof Kaszuba – Wyższa Szkoła Zarządzania w Rzeszowie; Andrzej Rybka – Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza”; Paweł Wacnik – INNpuls Sp. z o.o.; Bogdan Wierzbiński – Uniwersytet Rzeszowski*

***Pamięci dr Teresy Pasterz,  
twórczyni pierwszej Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego.***



## Spis treści

Wprowadzenie .....	4
1. Diagnoza sytuacji społeczno-ekonomicznej i innowacyjnej województwa podkarpackiego – analiza regionalnego kontekstu i potencjału innowacji .....	20
2. Popytowo-podażowe uwarunkowania rozwoju potencjału innowacyjnego województwa podkarpackiego - analiza regionalnego kontekstu i potencjału innowacji.....	28
3. Inteligentne specjalizacje województwa podkarpackiego – wybór ograniczonej liczby priorytetów rozwoju regionalnego .....	33
4. Założenia strategiczne (wizja, misja, cele strategiczne) – wypracowanie wspólnej wizji przyszłości regionu.....	45
5. Podkarpacki system innowacji i koncepcja wdrażania – tworzenie silnej struktury zarządczej z udziałem różnych interesariuszy .....	50
6. System monitorowania i oceny realizacji <i>RSI 2014-2020</i> – uwzględnienie mechanizmów monitorowania i oceny .....	54
7. Harmonogram wdrażania RIS3 WP.....	64
8. Źródła finansowania RSI – przygotowanie odpowiedniego zestawu polityk i procedur .....	67
9. Słownik pojęć.....	74
Bibliografia.....	79
Spis tabel .....	81
Streszczenie .....	82

## Wprowadzenie

*„Innowacyjność to nowy sposób działania,  
przynoszący pozytywne zmiany.  
Coś, co poprawia jakość życia”<sup>1</sup>.*

Unia Europejska sprecyzowała wizję, nowe priorytety i cele rozwoju w podstawowym dokumencie strategicznym, zatytułowanym *„Komunikat Komisji EUROPA 2020, Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”<sup>2</sup>*. Bardzo ważną, podstawową kwestią, wielokrotnie poruszaną w tej Strategii, jest zwrócenie uwagi na konieczność dokonywania – zarówno na poziomie Unii, krajów członkowskich, jak i regionów – inteligentnych, mądrych wyborów, zwanych inteligentnymi specjalizacjami (*smart specialisations*)<sup>3</sup>.

W *„Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na Rzecz Inteligentnej Specjalizacji (RIS3)”* podkreślono wiele niedociągnięć wcześniejszych regionalnych strategii rozwoju, do których zaliczono: brak perspektywy międzynarodowej i ponadregionalnej; brak związku z tkanką przemysłową i gospodarczą danego regionu; brak solidnej analizy mocnych stron regionu; syndrom „wybierania zwycięzców”; ślepe naśladowanie najlepiej prosperujących regionów, bez uwzględnienia lokalnego kontekstu<sup>4,5</sup>.

Zwrócono uwagę właśnie na brak priorytetyzowania, czyli brak inteligentnego, mądrego wyboru, na wspieranie w poprzednim okresie programowania praktycznie każdego sektora. Nie dokonano koncentracji środków na działaniach i sektorach, które mogą dać największe efekty. W efekcie zmarnowano znaczną część środków. Celem nadrzędnym powinno być, ale bardzo często nie było, zwiększenie efektywności wydatkowania publicznych pieniędzy.

Cytowane powyżej opracowanie podaje także oficjalną definicję strategii RIS3, według której: ***„Narodowe/regionalne strategie badań i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3) to zintegrowane, lokalnie definiowane programy transformacji gospodarczej, które spełniają pięć ważnych kryteriów, a mianowicie:***

- ***pozwalają skoncentrować wsparcie w zakresie prowadzonej polityki i inwestycji na kluczowych krajowych/regionalnych priorytetach, wyzwaniach i potrzebach w zakresie rozwoju opartego na wiedzy, włącznie z działaniami związanymi z ICT;***
- ***wykorzystują mocne strony i przewagi konkurencyjne danego kraju/regionu oraz jego potencjał do osiągnięcia doskonałości;***

<sup>1</sup> C. Gallo, *Steve Jobs. Sekrety innowacji. Zupełnie inaczej – reguły przełomowego sukcesu*, Wyd. znak litera nova, Kraków 2011, s. 14.

<sup>2</sup> Komisja Europejska, *Komunikat Komisji EUROPA 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*, Bruksela, 3.3.2010, KOM(2010) 2020 wersja ostateczna.

<sup>3</sup> Pierwotnie Komisja Europejska narzucała konieczność wyznaczenia tylko jednej inteligentnej specjalizacji dla każdego regionu, aktualnie dopuszczalne jest wyznaczenie 2-3 inteligentnych specjalizacji.

<sup>4</sup> Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R., *Przewodnik Strategii Badań i Innowacji na Rzecz Inteligentnej Specjalizacji (RIS3)*, Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, European Union 2012, tłumaczenie sfinansowane ze środków własnych Banku Światowego – kwiecień 2013, s. 13.

<sup>5</sup> Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R., *Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisations (RIS3)*, Publications Office of the European Union, Luxembourg, European Union 2012, p. 11.

- **sprzyjają innowacjom technologicznym i praktycznym, stymulują inwestycje sektora prywatnego;**
- **prowadzą do pełnego zaangażowania interesariuszy, zachęcają do innowacyjności i eksperymentowania;**
- **są oparte na obiektywnych danych i dowodach oraz zawierają solidne systemy monitorowania i oceny**<sup>6</sup>.

Bardziej szczegółowo rola inteligentnych specjalizacji, wkomponowanych w strategiczne ramy dokumentu *EUROPA 2020*, została przedstawiona w opracowaniu będącym syntezą i podsumowaniem założeń dla projektu przewodniego „Unia innowacji”. We wszystkich cytowanych dokumentach podkreślono, że zarówno wykorzystywana metodologia, jak i strategię RIS3 powinny dotyczyć wszystkich trzech priorytetów wskazanych w dokumencie *EUROPA 2020*, czyli inteligentnego i zrównoważonego rozwoju, sprzyjającego włączeniu społecznemu<sup>7</sup>.

Należy podkreślić, że każda inteligentna specjalizacja powinna mieć duże znaczenie z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju, ponieważ osiągnięcie standardów gospodarki niskoemisyjnej i zasobooszczędnej wymaga dużych wysiłków w zakresie innowacji, w tym szczególnie ekoinnowacji. Wizją nowego modelu gospodarki europejskiej, przedstawioną w *Strategii EUROPA 2020*, jest zielony wzrost i biogospodarka<sup>8</sup>. Unia Europejska zakłada, że taki model rozwoju, mieszczący się w kategoriach pojęcia biogospodarka, zostanie zrealizowany maksymalnie do roku 2020<sup>9</sup>.

Bardzo ważnym pojęciem, związanym z inteligentną specjalizacją, są kluczowe technologie wspomagające (*KETs – Key Enabling Technologies*). W celu ujednoczenia pojmowania tej istotnej kwestii, w oficjalnych dokumentach zdefiniowano pojęcie kluczowych technologii wspomagających.

*„Istotnym elementem strategii inteligentnej specjalizacji może być wdrożenie kluczowych technologii wspomagających, z uwagi na ich horyzontalny charakter i potencjał transformacyjny. W przyszłości wiele produktów i usług będzie się opierać właśnie na technologiach takich jak półprzewodniki, zaawansowane materiały, fotonika i nanotechnologia. Poza tym, takie produkty i usługi będą pełnić kluczową rolę, jeżeli chodzi o największe wyzwania społeczne stojące przed Unią Europejską, takie jak, między innymi, zapewnienie dostaw energii, zdrowie publiczne, starzenie się społeczeństw, czy zmiany klimatu”*<sup>10</sup>. Interesującym uzupełnieniem pojęcia kluczowych technologii wspomagających jest zintegrowane podejście przedstawione w dokumencie „*Horyzont 2020*”. *„Takie multidyscyplinarne, wymagające rozległej wiedzy i dużego kapitału technologie obejmują wiele zróżnicowanych sektorów, tworząc podstawę dla osiągnięcia istotnej przewagi konkurencyjnej przez przemysł europejski. Zintegrowane podejście, wspierające oddziaływanie kluczowych technologii wspomagających, przejawiające się łączeniem, konwergencją i wzajemnym inspirowaniem się różnych cykli innowacji i łańcuchów wartości, może zapewnić obiecujące wyniki badań naukowych i otworzyć drogę dla nowych technologii przemysłowych, produktów, usług i nowatorskich*

<sup>6</sup> Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R., *Przewodnik Strategii Badań i Innowacji ...*, jw., s. 10.

<sup>7</sup> Komisja Europejska, *Komunikat Komisji EUROPA 2020 ...*, jw., s. 14.

<sup>8</sup> Szerzej na temat realizacji koncepcji biogospodarki w Unii Europejskiej w dokumencie *The European Bioeconomy in 2030, Delivering Sustainable Growth by addressing the Grand Societal Challenges*, s. 1-23.

<sup>9</sup> Komisja Europejska, *Komunikat Komisji EUROPA 2020 ...*, jw., s. 14.

<sup>10</sup> Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R., *Przewodnik Strategii Badań i Innowacji ...*, jw., s. 15.

zastosowań (np. w przestrzeni kosmicznej, transporcie, środowisku, zdrowiu itd.)<sup>11</sup>. Kluczowe technologie wspomagające mają charakter funkcjonalny i horyzontalny, są innowacyjnymi rozwiązaniami, które mogą się pojawić, jako wspierające rozwój, w każdym sektorze, także w każdej inteligentnej specjalizacji. Kolejnym ich przykładem, uwzględnionym w cytowanym dokumencie, są rozwiązania z zakresu ICT oraz dobrze rozumianej biotechnologii (Unia Europejska precyzuje i zawęża to ostatnie pojęcie – biotechnologie przemysłowe).

Jak już wielokrotnie podkreślono, zasadnicza idea *smart specialisation* polega na koncentrowaniu zasobów na wybranych, kluczowych priorytetach. Podobnie skonstruowano w Unii Europejskiej Program „Horyzont 2020”, który „skupi swoje zasoby na trzech różnych lecz wzajemnie się uzupełniających priorytetach w obszarach, w których wchodzi w grę wyraźna wartość dodana dla Unii. Priorytety te są zgodne z priorytetami Strategii EUROPA 2020 i inicjatywy Unia Innowacji”<sup>12</sup>.

Do tych priorytetów należą:

- doskonała baza naukowa – „w ramach tego priorytetu podniesie się poziom doskonałości europejskiej bazy naukowej i zapewniony zostanie stały doływ światowej klasy badań w celu zagwarantowania długoterminowej konkurencyjności Europy. Wspierane będą najlepsze pomysły, rozwijane zasoby intelektualne w Europie”<sup>13</sup> itd.;
- wiodąca pozycja w przemyśle – „celem tego priorytetu będzie poprawa atrakcyjności Europy jako miejsca na inwestycje w zakresie badań naukowych i innowacji (w tym eko-innowacji), poprzez wspieranie działań zgodnych z potrzebami sektora biznesu. W ten sposób zapewnione zostaną znaczące inwestycje w kluczowe technologie przemysłowe, zmaksymalizowany zostanie potencjał wzrostu europejskich przedsiębiorstw poprzez zapewnienie im odpowiedniego poziomu finansowania, a innowacyjne MŚP otrzymają wsparcie, które umożliwi im przekształcenie się w wiodące przedsiębiorstwa światowe”<sup>14</sup>;
- wyzwania społeczne – „priorytet ten odzwierciedla priorytety polityczne strategii „EUROPA 2020” oraz stanowi odpowiedź na główne obawy żywione przez obywateli w Europie i na świecie. Podejście zorientowane na wyzwania pozwoli skupić zasoby i wiedzę z różnych dziedzin, technologii i dyscyplin, w tym nauk społecznych i humanistycznych ... Ponadto ustanowione zostaną powiązania z działalnością europejskich partnerstw innowacyjnych”<sup>15</sup>.

Przedstawione powyżej założenia Programu „Horyzont 2020” odpowiadają w pełni logice inteligentnych specjalizacji, zakładają szerokie i spójne podejście do innowacji, które powinno być oparte na wskazanym wyjątkowym zbiorze wartości, charakterystycznych dla poszczególnych krajów, jak i dla regionów. Podejście to – oczywiście – jest w pełni zgodne z priorytetami Strategii EUROPA 2020. Zakłada ono również zwiększenie udziału MŚP w kreowaniu wzrostu społecznego i gospodarczego, także poprzez uproszczenia dotyczące dotychczasowego znacznego obciążenia

---

<sup>11</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014-2020), Komisja Europejska, Bruksela, dnia 30.11.2011, s. 47.

<sup>12</sup> Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji, Komisja Europejska, Bruksela, dnia 30.11.2011, KOM(2011) 808 wersja ostateczna, s. 1-14.

<sup>13</sup> Tamże, s. 4.

<sup>14</sup> Tamże, s. 5.

<sup>15</sup> Tamże, s. 5-6.

administracyjnego podejmowanych działalności. Akcentuje również konieczność zwiększenia współpracy międzynarodowej.

„Program „Horyzont 2020” opracowano z myślą o wsparciu inicjatywy przewodniej *Strategii EUROPA 2020*, jaką jest „Unia Innowacji”, a podstawowym jego założeniem i logiką niniejszych zasad jest przyjęcie znacznie bardziej strategicznego podejścia do badań naukowych i innowacji”<sup>16</sup>.

Zgodnie z intencjami i kontekstem *Strategii EUROPA 2020*, inteligentne specjalizacje powinny stać się wiodącym elementem lokalnie definiowanych strategii innowacji. U podstaw *Strategii EUROPA 2020* leżą trzy priorytety<sup>17</sup>: „*rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji; rozwój zrównoważony – kreowanie i wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną*”.

Jak już zaznaczono, inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji – będzie wspierany w UE między innymi poprzez zrealizowanie trzech projektów przewodnich.

Projekt przewodni „Unia Innowacji” nakierowany został na efektywne wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej do rozwiązywania takich problemów jak: zmiany klimatu, efektywność energetyczna i efektywność względem zasobów, zdrowie oraz zmiany demograficzne<sup>18</sup>.

Projekt przewodni „Młodzież w drodze” nakierowany został na poprawę wyników i podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego oraz podniesienie jakości wszystkich poziomów kształcenia i szkolenia w UE, łącząc zarazem doskonałość z ideą sprawiedliwości, wspieraniem mobilności studentów i stażystów oraz poprawą sytuacji młodzieży na rynku pracy<sup>19</sup>.

Projekt przewodni „Europejska agenda cyfrowa” służy osiągnięciu trwałych korzyści ekonomicznych i społecznych związanych z jednolitym rynkiem cyfrowym, poprzez wykorzystanie bardzo szybkiego Internetu i aplikacji interoperacyjnych, co w praktyce oznacza szerokopasmowy dostęp do Internetu dla wszystkich do roku 2013.

Priorytet zrównoważonego rozwoju będzie wspierany poprzez dwa projekty przewodnie.

Celem projektu przewodniego „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” jest wspieranie zmian w kierunku niskoemisyjnego i efektywnie korzystającego z zasobów społeczeństwa, które racjonalnie korzysta z zasobów. Celem jest uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i energii, ograniczenie emisji CO<sub>2</sub>, zwiększenie konkurencyjności gospodarki oraz większe bezpieczeństwo energetyczne<sup>20</sup>.

---

<sup>16</sup> Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014-2020), Komisja Europejska, Bruksela, dnia 30.11.2011, KOM(2011) 810 wersja ostateczna, s. 2.

<sup>17</sup> Komisja Europejska, *Komunikat Komisji EUROPA 2020 ...*, jw., s. 11-12.

<sup>18</sup> Tamże, s. 14-15.

<sup>19</sup> Tamże, s. 15.

<sup>20</sup> Tamże, s. 17-19.

Projekt przewodni „*Polityka przemysłowa w erze globalizacji*” dotyczy rozwiązania problemów związanych z globalizacją i przystosowaniem procesów produkcji i produktów do wymogów niskoemisyjnej gospodarki. Niektóre sektory będą musiały określić się na nowo, przed innymi mogą otworzyć się nowe możliwości<sup>21</sup>.

Zrealizowaniu priorytetu dotyczącego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu służą dwa projekty przewodnie.

Projekt przewodni „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*” ma na celu stworzenie warunków do unowocześnienia rynków pracy oraz zapewnienie trwałości funkcjonujących modeli społecznych, poprzez wzmocnienie pozycji obywateli oraz umożliwienie im zdobywania nowych umiejętności<sup>22</sup>.

Projekt przewodni „*Europejski program walki z ubóstwem*” zmierza do zapewnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, ma na celu zwiększenie świadomości i podstawowych praw osób ubogich i wykluczonych społecznie<sup>23</sup>.

Te cele i projekty przewodnie muszą być uwzględnione jako wskazania sprzyjające kreowaniu inteligentnych specjalizacji, ich założenia stały się więc jedną z podstaw kreowania także niniejszej Strategii.

Proces wdrażania polityki inteligentnych specjalizacji obejmuje kilka podstawowych, zdefiniowanych przez Unię Europejską działań<sup>24</sup>:

- Transformacji, rozumianej „*jako przejście od obecnego do nowego sektora, oparte na współpracy instytucji i procesów, tzw. wspólnych możliwościach w zakresie B+R, inżynierii i produkcji, które stanowią bazę wiedzy dla rozwoju nowej działalności*”.
- Modernizacji, interpretowanej „*jako technologiczne unowocześnienie istniejącej branży, z rozwojem konkretnych zastosowań wynikających z kluczowych technologii wspomagających, w celu poprawy efektywności i jakości dotychczas istniejącego sektora*”.
- Dywersyfikacji, rozumianej jako „*odkrycia dotyczące potencjalnej synergii (efektów rozszerzania oferty rynkowej i efektów pośrednich), powstającej na styku już istniejącej i rodzącej się działalności. Dzięki efektowi synergii nowa działalność staje się bardziej atrakcyjna i rentowna*”.
- Powstanie nowej dziedziny, interpretowanej jako „*odkrycie polegające na tym, iż B+R i innowacje w jednej dziedzinie mogą sprawić, że działania, które do tej pory generowały niski wzrost, nagle staną się atrakcyjne*”.

W „*Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*” podkreślono, że opracowanie to, mimo iż szczegółowe i bardzo precyzyjne, nie stanowi dokumentu o charakterze stanowiska politycznego Unii Europejskiej. „*Przewodnik*” stanowi natomiast zbiór

---

<sup>21</sup> Tamże, s. 19-20.

<sup>22</sup> Tamże, s. 21-22.

<sup>23</sup> Tamże, s. 22.

<sup>24</sup> Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R., *Przewodnik Strategii Badań i Innowacji ...*, jw., s. 15-16.

wytucznych metodycznych, pokazuje jak przygotować, projektować, opracować i wdrażać regionalną strategię badań naukowych i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3).

Podjęcie RIS3 jest zgodne z celami i narzędziami polityki spójności UE<sup>25</sup>. Koncepcja inteligentnej specjalizacji jest również zgodna z głównymi celami reformy, dotyczącej polityki spójności UE na lata 2014-2020, opublikowanymi w październiku 2011<sup>26</sup>.

W rzeczywistości, inteligentne specjalizacje mają strategiczną i centralną funkcję w ramach nowej Polityki Spójności, stając się kluczowym narzędziem dla zapewnienia wkładu tejże polityki do *Agendy Wzrostu EUROPA 2020*<sup>27</sup>.

**W ramach nowej Polityki Spójności, inteligentna specjalizacja została zaproponowana jako warunek *ex-ante*. Jest to warunek normatywny, który oznacza, że regiony muszą mieć tego typu strategię, zanim będą mogły otrzymywać pomoc finansową z funduszy strukturalnych UE, dla swoich planowanych działań innowacyjnych**<sup>28</sup>. Pisząc najprościej, strategia inteligentnych specjalizacji musi być przygotowana w każdym regionie i to zgodnie z ogólnymi założeniami metodyki opracowanej w UE.

Ten warunek dotyczy szczególnie dwóch spośród jedenastu celów tematycznych Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR):

- cel 1 „Zwiększenie nakładów na badania naukowe, rozwój technologiczny i innowacje” – cel dotyczy badań i rozwoju.
- cel 3 – „Podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)”.

Podobnie, takie samo *ex-ante* uwarunkowanie dotyczy tematu numer 1 Europejskiego Funduszu Rolnego dla Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW):

- „Wspieranie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich”<sup>29</sup>.

Mówiąc inaczej, Komisja Europejska proponuje także, aby inteligentna specjalizacja stała się warunkiem wstępnym do uzyskania wsparcia z EFRROW, w celu wspomaganie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich<sup>30</sup>.

**RIS3 wpłynie na tworzenie miejsc pracy opartych na wiedzy i rozwoju, nie tylko w wiodących centrach badań i działalności innowacyjnej, lecz również w regionach wiejskich i mniej rozwiniętych**<sup>31</sup>.

---

<sup>25</sup> Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R., *Guide to Research and Innovation Strategies ...*, jw., p. 9.

<sup>26</sup> Tamże, p. 9.

<sup>27</sup> Tamże, p. 9.

<sup>28</sup> Tamże, p. 9.

<sup>29</sup> Tamże, p. 9.

<sup>30</sup> *Strategie badawcze i innowacyjne na rzecz inteligentnej specjalizacji. Polityka Spójności na lata 2014-2020*, Komisja Europejska, [http://ec.europa.eu/regional\\_policy/sources/docgener/informat/2014/smart\\_specialisation\\_pl.pdf](http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/smart_specialisation_pl.pdf)

<sup>31</sup> Tamże.

W tym kontekście, niezmiernie istotne jest poznanie i zrozumienie silnych stron rolnictwa i obszarów wiejskich w regionie, w aspekcie wyboru i wspierania inteligentnych specjalizacji, ale także niezbędne jest zdefiniowanie szans i zagrożeń, również wskazanie interesariuszy. Zaangażowanie zróżnicowanych interesariuszy jest kluczem do wyznaczania obszarów priorytetowych, zasobów wiedzy, co w przypadku obszarów wiejskich oznacza także wyznaczenie drogi zapobiegającej ich marginalizacji, a także sprzyjającej włączeniu społecznemu mieszkańców wsi.

Unia Europejska podkreśla konieczność wzmocnienia trendów rozwoju obszarów wiejskich. *„Wprowadzana obecnie reforma umożliwi tej polityce od roku 2013 pełne przyczynianie się do realizacji strategii Europa 2020 na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu poprzez wspieranie roli rolnictwa, jako podstawy bezpieczeństwa żywnościowego, zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych i dynamiki obszarów wiejskich”<sup>32</sup>.*

Jak twierdzą autorzy cytowanej Zielonej Księgi, *„Jakość europejskich produktów rolnych i spożywczych jest powszechnie uznawana. Model europejski, będący owocem tradycji, umiejętności producentów i ich zdolności innowacyjnych jest również wynikiem zdecydowanej wspólnej polityki rolnej oraz norm produkcji, które nie mają w świecie równych. Należy promować ten model, gdyż ma on decydujące znaczenie dla zdolności Unii Europejskiej do pobudzania lokalnej dynamiki gospodarczej, odpowiadania na potrzeby europejskich konsumentów i wzbudzania zainteresowania konsumentów z państw trzecich”<sup>33</sup>.* Województwo podkarpackie charakteryzuje się zblizoną do przedstawionej wyżej sytuacją w sektorze rolnym i na obszarach wiejskich. Powszechnie znana jakość żywności z tego Regionu powinna być zachowana, zarówno dla dobra jego mieszkańców, jak i w perspektywie wykorzystania rosnących możliwości eksportu produktów żywnościowych najwyższej jakości. Należy również stworzyć mechanizmy przeciwdziałania pojawiającym się przypadkom patologii w produkcji żywności, które zagrażają zdrowiu konsumentów, a bardzo często dotyczą zachowań globalnych korporacji. Mogą także zniszczyć potencjał eksportowy.

Unia Europejska docenia znaczenie gospodarki endogenicznej, a na obszarach wiejskich rynków regionalnych i lokalnych. *„Potencjał lokalnego rolnictwa nie jest wystarczająco wykorzystywany. Rynki regionalne i lokalne są ważnym miejscem spotkań producentów i konsumentów. Tym pierwszym pozwalają na dobre wykorzystywanie owoców ich pracy, drugim zaś – na wnoszenie wkładu w miejscowy rozwój, ograniczanie oddziaływania na środowisko ich struktury konsumpcji oraz dostęp do bardzo różnorodnych produktów, zakorzenionych w bliskiej im tradycji i sposobie życia”<sup>34</sup>.*

Jedną z metod zwiększenia dochodów rolników jest bezpośrednia sprzedaż produktów. *„Krótkie łańcuchy dystrybucji stanowią metodę podnoszenia dochodów producentów i zapewniania rentowności dużej liczby gospodarstw, w szczególności dzięki poprawie marż, ograniczaniu kosztów transportu i zmniejszaniu uzależnienia od sektora rolno-przemysłowego”<sup>35</sup>.*

---

<sup>32</sup> Zielona Księga w sprawie działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących produktów rolnych: strategia o dużej europejskiej wartości dodanej w celu promowania smaków Europy, Komisja Europejska, Bruksela 14.07.2011, wersja ostateczna, s. 2.

<sup>33</sup> Tamże, s. 2.

<sup>34</sup> Tamże, s. 5.

<sup>35</sup> Tamże, s. 5.



Unia Europejska dąży do wzmocnienia więzi między Europejczykami i rolnictwem, poprzez tworzenie rynków wewnętrznych<sup>36</sup>. Takie samo założenie należy przyjąć w kreowaniu modelu gospodarki żywnościowej w poszczególnych regionach. Jedną z istotnych kwestii takiego podejścia jest „zachęcanie do zdrowszego odżywiania, przyczyniającego się w ten sposób do realizacji celów w zakresie zdrowia publicznego”<sup>37</sup>.

Kolejnym elementem na który zwraca uwagę Unia Europejska jest jakość biologiczna i zdrowotna produktów rolniczych. „W ramach podejścia terytorialnego, uczestnictwo producentów w programach jakości i promocji tych produktów stanowi podstawę odpowiadania na rosnące oczekiwania dotyczące lokalnych produktów, tradycji, autentyczności, które przyczyniają się do odbudowy więzi społecznych między producentami i konsumentami, waloryzacji świeżości produktów, innowacyjności i wartości odżywczych produktów oraz ich znajomości”<sup>38</sup>.

Wewnętrzny europejski rynek żywności, w tym produkcja żywności ekologicznej, wytwarzanie produktów regionalnych i tradycyjnych, a następnie ich bezpośrednia sprzedaż sprzyjają tworzeniu więzi między konsumentami i rolnictwem. Podnosi jakość życia.

**Wymienione zalecenia Unii Europejskiej uwzględniano na każdym etapie procesu tworzenia tej Strategii.**

Dokumenty – przewodniki, strategie – związane z RIS3 podkreślają znaczenie systemów monitorowania, oceny i wyznaczania wskaźników. Zgodnie z *Piątym Raportem Spójności*, punktem wyjścia do podejścia zorientowanego na wyniki, jako kolejny warunek *ex-ante*, jest ustalenie jasnych, zrozumiałych i wymiernych celów oraz wskaźników rezultatu<sup>39</sup>.

Bardzo istotną kwestią, poruszaną w *Strategii EUROPA 2020*, jest problem dotyczący zbudowania biogospodarki. Wiele szczegółów pojęcia biogospodarka przedstawiono w dokumencie będącym rezultatem prac wykonanych w ramach *Siódmego Programu Ramowego*, projekt *BECOTEPS – Bio-economy Technology Platforms*<sup>40</sup>. Biogospodarkę podzielono na trzy podstawowe działy: produkcję żywności, produkcję nieżywnościową oraz produkcję biomasy. Uwzględniane w modelu biogospodarki podstawowe zagadnienia obejmują bezpieczeństwo energetyczne, bezpieczeństwo żywnościowe, naturalne zasoby, rozwój gospodarczy i społeczny, zdrowie publiczne, zrównoważoną produkcję oraz zmiany klimatu<sup>41</sup>. „*Biogospodarka odnosi się do zrównoważonej produkcji i przekształcania biomasy w zakresie produkcji żywności, kształtowania zdrowia, produkcji błonnika oraz wielu produktów przemysłowych i energetycznych*”<sup>42</sup>.

**Logiczna struktura projektowa, jaką również uwzględniono w kreowaniu niniejszej Strategii, dla RIS3 składa się z sześciu etapów**<sup>43</sup>:

---

<sup>36</sup> Tamże, s. 6.

<sup>37</sup> Tamże, s. 7.

<sup>38</sup> Tamże, s. 5.

<sup>39</sup> Tamże, p. 10.

<sup>40</sup> *The European Bioeconomy in 2030. Delivering Sustainable Growth by addressing the Grand Societal Challenges, White Paper*, s. 1-23.

<sup>41</sup> Tamże, s. 6.

<sup>42</sup> Tamże, s. 4.

<sup>43</sup> Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R. *Guide to Research and Innovation Strategies ...*, jw., p. 17.

1. Analiza regionalnego kontekstu i potencjału innowacji – uwzględniona w rozdziałach: *Diagnoza sytuacji społeczno-ekonomicznej i innowacyjnej województwa podkarpackiego* oraz *Popytowo-podażowe uwarunkowania rozwoju potencjału innowacyjnego województwa podkarpackiego*.
2. Utworzenie silnej struktury zarządczej z udziałem różnych interesariuszy – uwzględnione w rozdziale *Podkarpacki system innowacji i koncepcja wdrażania*.
3. Wypracowanie wspólnej wizji przyszłości regionu, uwzględnione w rozdziale *Założenia strategiczne (wizja, misja, cele strategiczne)*.
4. Wybór ograniczonej liczby priorytetów rozwoju regionalnego, uwzględniony w rozdziale *Inteligentne specjalizacje województwa podkarpackiego*.
5. Przygotowanie odpowiedniego zestawu polityk i programów, uwzględnione w rozdziałach: *Założenia do programu operacyjnego*, *Źródła finansowania RSI* oraz *Rekomendacje*.
6. Uwzględnienie mechanizmów monitorowania i oceny, zawarto w rozdziale *System monitorowania i oceny realizacji RSI 2014-2020*.

**Zgodnie z zalecaną w Unii Europejskiej procedurą przygotowano niniejszy dokument.**

Regionalną strategię badań i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji można postrzegać jako program transformacji gospodarczej oparty na czterech zasadach: ograniczona liczba priorytetów oparta na własnych mocnych stronach i międzynarodowej specjalizacji (konsekwencje trudnych wyborów i masa krytyczna); przewaga konkurencyjna; komunikacja i klastry (rozwój klastrów światowej klasy i budowanie platform dla różnych form kontaktu); kolektywne przywództwo<sup>44</sup>.

W wielu dokumentach – przewodnikach dotyczących inteligentnej specjalizacji – zwrócono także uwagę na konieczność kreowania „zielonego” wzrostu, bowiem jednym z priorytetów *Strategii EUROPA 2020* jest zrównoważony wzrost, który oznacza w interpretacji UE transformację gospodarki w kierunku bardziej przyjaznej dla klimatu i środowiska. Nowym paradygmatem zrównoważonego wzrostu jest niskoemisyjna i zasobooszczędna gospodarka, a innowacje (ekoinnowacje) sprzyjają oddzieleniu wzrostu od dotychczasowych metod eksploatacji naturalnego kapitału. Oznacza to, że jedną z cech wzrostu inteligentnego jest wzrost zrównoważony. Zgodnie ze stanowiskiem Unii Europejskiej strategii innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji będą musiały promować „zielony” wzrost, co pozwoli podnieść konkurencyjność unijnej gospodarki w kwestiach takich jak ceny energii, lub też ograniczenie dostępności zasobów w warunkach coraz bardziej ostrej konkurencji. Oznacza to zarazem większe wsparcie Unii Europejskiej dla nowych, przedsiębiorczych firm skoncentrowanych na bardziej radykalnych ekoinnowacjach, które sprzyjają wdrożeniu nowych technologii służących lub sprzyjających ochronie środowiska i ekosystemów. Elementy tego stanowiska Unia Europejskiego również uwzględniono we wszystkich etapach kreowania niniejszego elementu.

---

<sup>44</sup> Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R., *Przewodnik Strategii Badań i Innowacji ...*, jw., s. 19.

Należy podkreślić, iż dominujące dzisiaj w polityce innowacyjnej Unii Europejskiej trendy, takie jak kreowanie „zielonego” wzrostu, wsparcie dla ekoinnowacji i biogospodarki, w województwie podkarpackim - jako wówczas jedynym w kraju - zostały zauważone i wpisane w *Regionalną Strategię Innowacji* jako wizja rozwoju regionu już w 2005 roku. Dzisiaj rozwijamy tę ideę, zgodnie z założeniami *Strategii EUROPA 2020*, w myśl koncepcji RIS3 (inteligentnej specjalizacji).

**Tworzenie regionalnych strategii innowacji jest jednym z działań mających na celu poprawienie efektywności wykorzystania funduszy strukturalnych<sup>45</sup>.**

*„Zbadanie potencjału naukowego i gospodarczego województw oraz stworzenie strategii ich rozwoju w oparciu o możliwości współpracy środowisk naukowych i gospodarczych jest celem RSI. Realizacja RSI ma szczególne znaczenie dla procesów wyrównywania szans rozwojowych regionów, który jest jednym z priorytetów UE, w szczególności w zakresie przyznawania pomocy z Funduszy Strukturalnych”<sup>46</sup>.*

*Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3) (RSI 2014-2020)* z założenia ma być dokumentem żywym, elastycznym. Zachęcamy więc do wyrażania opinii, komentarzy, uwag, ponieważ mogą one być przydatne w doskonaleniu procesów wdrażania, monitorowania i ciągłej aktualizacji tego dokumenty. Właśnie tak wyglądał proces kreowania Strategii – uwzględniono w nim głos wszystkich interesariuszy, czego obrazem jest zamieszczona poniżej droga dojścia do wyboru inteligentnych specjalizacji województwa podkarpackiego. Oczywiście, głosy te często były przeciwstawne, niezbędne więc okazało się ich logiczne wyważenie, szczególnie pod kątem wymagań stawianych przez Komisję Europejską.

---

<sup>45</sup> *Założenia polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa do 2020 r.*, Wyd. Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, Warszawa, grudzień 2004, s. 3.

<sup>46</sup> Tamże, s. 39.

## **Droga dojścia do inteligentnych specjalizacji Regionu**

W procesie kreacji *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020* brali udział szeroko rozumiani interesariusze rozwoju regionu, w tym przede wszystkim przedstawiciele świata nauki i innych instytucji badawczo-rozwojowych, przedsiębiorców, administracji samorządowej różnych szczebli oraz administracji rządowej, instytucji okołobiznesowych, organizacji społecznych, konsumenckich i wielu innych.

Proces budowania *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020* został szczegółowo zaplanowany i opisany w projekcie systemowym pn. „*Wzmocnienie instytucjonalnego systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji w latach 2005-2013 w województwie podkarpackim*”, realizowanym w latach 2007-2013. W projekcie tym, w okresie 2012-2013, obok ciągłej realizacji zadań związanych z *Regionalną Strategią Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2005-2013 (RSI 2005-2013)*, wykonano wiele zadań służących budowaniu *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*, zgodnej z koncepcją RIS 3 (*smart specialisation*).

W ramach realizacji projektu systemowego pn. „*Wzmocnienie instytucjonalnego systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji w latach 2007-2013 w województwie podkarpackim*” wykonano wiele zadań nakierowanych na przygotowanie *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3)*. W wymienionym kontekście zrealizowano między innymi działania w ramach następujących zadań:

- **Zadanie 2:** wzmocnienie elementów systemu wdrażania RSI. Celem zadania było stworzenie warunków do realizacji funkcji zarządzania innowacyjnym rozwojem województwa oraz procesem wdrażania RSI. Realizowane prace koncentrowały się na zaangażowaniu w proces istniejących struktur wdrażania RSI: Podkarpackiej Rady Innowacyjności, Komitetu Zarządzającego, Paneli Celów Strategicznych. Istotne znaczenie miała też organizacja cyklicznych forów innowacyjności, z których wiele poświęcono problemom wyboru inteligentnych specjalizacji.
- **Zadanie 5:** opracowanie dokumentów strategicznych i operacyjnych samorządu województwa podkarpackiego, określających regionalną politykę innowacyjną i badawczą. W ramach tego zadania wykonano aktualizację i operacjonalizację RSI, przygotowano dokument „*Kierunki rozwoju województwa podkarpackiego w oparciu o klastry*”, opracowano „*Program Operacyjny Regionalnej Strategii Innowacji na lata 2009-2013*”. Najbardziej istotne było jednak opracowanie nowych dokumentów strategicznych, niniejszego, czyli: *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3)* oraz dokumentu *Kierunki rozwoju regionalnej polityki badawczej na lata 2014-2020*.
- **Zadanie 8:** wsparcie dla podmiotów odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie RSI. W ramach tego zadania przewidziano między innymi udział osób wdrażających RSI 2005-2013, reprezentujących partnerów projektu systemowego w krajowych i międzynarodowych seminariach, warsztatach, konferencjach, wyjazdach studyjnych, czego najlepszym przykładem było uczestnictwo kreatorów RSI

2014-2020 w Platformie Inteligentnej Specjalizacji (*S3 Platform*)<sup>47</sup>. Jak już zaznaczono, istotne było także opracowanie przewodników zawierających przykłady dobrych praktyk działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, przykłady narzędzi polityki innowacyjnej w kluczowych obszarach aktywności innowacyjnej woj. podkarpackiego. Z założenia, treści przewodników mają związek z innowacyjną polityką UE, kraju i regionu (zielony wzrost, biogospodarka, ekoinnowacje), także z kreowanymi inteligentnymi specjalizacjami regionu. Założenia te spełniły między innymi następujące przewodniki:

- *„Mądre specjalizacje (smart specialisations) oraz kluczowe technologie wspierające (key enabling technologies) w rozwoju regionu - od wyboru do realizacji; od teorii do praktyki w województwie podkarpackim”*, Rzeszów 2013.
- *„Ekoinnowacje w gospodarce żywnościowej – model rozwoju dla województwa podkarpackiego”*, Rzeszów 2013.
- *„Ekoinnowacje w ochronie środowiska - gospodarka wodna i energetyka. Rozwiązania dla województwa podkarpackiego”*, Rzeszów 2013.
- *„Innowacyjna wizja miast - wskazówki dla regionu”*, Rzeszów 2013.
- *„Ekonomia endogeniczna oraz ekonomia ekologiczna (zielona) we wspieraniu innowacji w rozwoju regionu”*, Rzeszów 2013.
- *„Ekoinnowacje jako priorytetowy kierunek „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego”*, Rzeszów 2013.
- *„Cele i zasady wdrażania ekoinnowacji w zarządzaniu firmą i rozwojem regionu”*, Rzeszów 2011.

Przewodniki te pełnią także rolę wprowadzenia do *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3)*.

**Zadanie 9** – wspieranie rozwoju struktur klastrowych w województwie podkarpackim. Istotnym efektem tego zadania było wypracowanie rekomendacji dla polityki wspierania klastrów w regionie, głównie w kontekście przyszłości.

**Zadanie 11** – nawiązanie współpracy ponadnarodowej w zakresie realizacji przedsięwzięć o charakterze innowacyjnym i rozwoju Regionalnej Strategii Innowacji.

**Zadanie 12** – pierwotne badania pilotażowe w zakresie – analiza potrzeb innowacyjnych przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem sektora MŚP. Założono, że warunkiem poprawnej aktualizacji RIS, jak i kreowania dokumentu na kolejne lata, będą dane pozyskane z pierwotnych badań pilotażowych sektora przedsiębiorstw.

**Zadanie 13** – pierwotne badania pilotażowe w zakresie – analiza instytucji naukowo-badawczych. Celem zadania była ocena stanu i kondycji sektora naukowo-badawczego, określono wielkość podaży innowacji w województwie podkarpackim, oszacowano potencjał badawczy regionu i jego kondycję finansową, oceniono stan współpracy i powiązań z przedsiębiorstwami, w tym

---

<sup>47</sup> Platforma powstała w 2011 roku z inicjatywy Komisji Europejskiej jako źródło wsparcia dla Państw Członkowskich i regionów przy pracach nad nowymi i już istniejącymi narodowymi/regionalnymi strategiami RIS3 (<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu>)

z sektora MŚP, a także stan współpracy i powiązań z instytucjami pośredniczącymi i wspierającymi transfer technologii i innowacje. Uzyskane dane pozwoliły na uzasadnione wykonanymi badaniami sprecyzowanie regionalnej polityki badawczej na lata 2014-2020.

**Zadanie 14** – pierwotne badania pilotażowe w zakresie – analiza infrastruktury wsparcia innowacji. Celem zadania było rozpoznanie aktualnego stanu infrastruktury wsparcia innowacyjności, ocena skuteczności działania instytucji otoczenia biznesu w zaspokajaniu potrzeb innowacyjnych przedsiębiorstw, rozpoznanie powiązań, źródeł i kanałów informacji w zakresie przepływu innowacji i transferu technologii, rozpoznanie zakresu usług oferowanych przez instytucje wsparcia, rozpoznanie źródeł finansowania, a także identyfikacja barier rozwojowych instytucji wspierających.

**Zadanie 15** – pierwotne badania pilotażowe w zakresie – analiza postawy i działań administracji publicznej. Celem zadania była ocena aktualnego stanu i zakresu działań innowacyjnych jednostek samorządu terytorialnego, identyfikacja barier, ocena poziomu wiedzy i umiejętności pracowników administracji w zakresie zarządzania rozwojem regionalnym, w tym rozwojem gospodarki opartej na wiedzy.

**Zadanie 16** – zintegrowana analiza ekonomiczna gospodarki województwa podkarpackiego. Stała się ona kolejnym dokumentem, podstawą dokonania prawidłowej aktualizacji RSI 2005-2013, a także przygotowania *RSI na lata 2014-2020*. Celem zadania była identyfikacja innowacyjnych sektorów województwa, identyfikacja najbardziej dynamicznie rozwijających się obszarów regionu, z określeniem głównych zakresów specjalizacji, itd.<sup>48</sup>

Regionalne strategie innowacji, kreowane zgodnie z koncepcją *smart specialisation*, powinny uwzględnić założenia strategiczne Unii Europejskiej, szczególnie zawarte w strategiach o perspektywie do roku 2020, powinny także być kompatybilne ze strategicznymi dokumentami krajowymi i regionalnymi. Zgodnie z tymi założeniami i zaleceniami, w procesie kreowania *RSI 2014-2020* uwzględniono między innymi zapisy z następujących dokumentów:

- *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności* - przyjęta przez Radę Ministrów dnia 5 lutego 2013 r.;
- *Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki "Dynamiczna Polska 2020"* (Ministerstwo Gospodarki) – przyjęta przez Radę Ministrów dnia 15 stycznia 2013 r.;
- *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020* (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego) – przyjęta przez Radę Ministrów dnia 26 marca 2013 r.;
- *Strategia rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa (SZRWRiR) na lata 2012-2020* (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi) – przyjęta przez Radę Ministrów dnia 25 kwietnia 2012 r.;
- *Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo* - przyjęta przez Radę Ministrów dnia 25 września 2012 r.;
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie*, Warszawa, 13 lipca 2010 r.;

---

<sup>48</sup> Wniosek o dofinansowanie projektu. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI pn. „Wzmocnienie instytucjonalnego systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji w latach 2007-2013 w województwie podkarpackim”, Podkarpacki Urząd Marszałkowski, Rzeszów, s. 4-6.

- *Narodowy Program Foresight POLSKA 2020. Wyniki Narodowego Programu Foresight Polska 2020*, Warszawa 2009.
- *Foresight technologiczny przemysłu – InSight2030: aktualizacja wyników oraz krajowa strategia inteligentnej specjalizacji (smart specialisation)*, Warszawa 2012;
- *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego* (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej) – projekt;
- *Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” Perspektywa 2020 r.* (Ministerstwo Gospodarki) – projekt.

W trakcie prac nad *Regionalną Strategią Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3)*, uwzględniono także kreowane lub aktualizowane dokumenty strategiczne województwa podkarpackiego:

- *Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2020*, sierpień 2013;
- *Aktualizacja Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2005–2013*;
- *Raport z badań foresight: „Priorytetowe Technologie dla Zrównoważonego Rozwoju Województwa Podkarpackiego”*, Rzeszów 2008, perspektywa do roku 2030.
- *Kierunki Rozwojowe Technologii Materiałowych na Potrzeby Klastra Lotniczego „Dolina Lotnicza”. Foresight branżowy. Raport końcowy z realizacji projektu*, Rzeszów 2008, perspektywa do roku 2030.

W dokumencie tym (*Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*) nawiązano także do założeń i programów dotyczących różnych źródeł finansowania na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym, między innymi po to, aby uzyskać efekty synergii. Bazą stała się *Strategia EUROPA 2020*, wraz z jej priorytetami i projektami przewodnimi.

Istotne znaczenie miały i nadal będą odgrywały europejskie programy kluczowe, w których wiele zapisów pozwoliło na doprecyzowanie kreowanej *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*, zgodnej z założeniami inteligentnych specjalizacji. Programy te mają na celu zmniejszenie różnic w poziomie rozwoju poszczególnych regionów oraz nadrobienie zapóźnienia regionów najmniej uprzywilejowanych. Uwzględniono więc zapisy, cele i priorytety następujących programów:

- *Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)*;
- *Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)*;
- *Europejskie Forum Strategiczne Infrastruktur Badawczych (ESFRI)*;
- *Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME)*.

Bardzo istotne w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)* są kwestie finansowania rozwoju i innowacji, problemy ewaluacji, monitoringu, analizy wypracowanych wskaźników. Zamieszczone w odpowiednich rozdziałach tego dokumentu, te bardzo istotne kwestie znalazły swoje uzasadnienie między innymi w takich dokumentach jak:

- *Programowanie perspektywy finansowej na lata 2014-2020 – Założenia umowy partnerstwa; Projekt z 30 października 2012 r.;*
- *Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych (WLWK 2014),* Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, kwiecień 2013.

W trakcie prac koncepcyjnych, jak i redagowania dokumentu *RSI 2014-2020*, wielu jego kreatorów uczestniczyło w spotkaniach, seminariach, warsztatach, konferencjach, grupach roboczych, których celem było zrozumienie i jak najlepsze wypracowanie strategii inteligentnej specjalizacji.

Między innymi były to przedstawione poniżej formy aktywności:

- 27.08.2012 Warszawa, przedstawienie profilu regionalnego nr 9 województwa podkarpackiego. Rezultatem był: Raport końcowy z badania. Przegląd i analiza regionalnych systemów innowacji (RSI) województw Polski w kontekście przygotowań do realizacji europejskiej polityki spójności po 2013 roku;
- 04.09.2012 Warszawa, Kierunki i założenia polityki klastrowej w Polsce do 2020 roku – rekomendacje Grupy roboczej ds. polityki klastrowej;
- 16.10.2012 Warszawa, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Spotkanie z przedstawicielami władz regionalnych nt. inteligentnej specjalizacji;
- 20.11.2012 Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Warszawa, Ramy Strategiczne dla Inteligentnych Specjalizacji, Ścieżka dojścia.
- 31.01.2012 Warszawa, Narodowy Program Foresight – wdrożenie wyników. Stan realizacji projektu;
- 31.01.2013 Warszawa, Wsparcie sektora nauki oraz szkolnictwa wyższego w ramach perspektywy finansowej 2014-2020;
- 18.03.2013 Katowice, Sprawozdanie z warsztatów poświęconych identyfikacji zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań inteligentnej specjalizacji regionów, przeprowadzonych przez zespół Głównego Instytutu Górnictwa.

Wybór inteligentnych specjalizacji województwa podkarpackiego był również przedmiotem obrad Podkarpackiej Rady Innowacyjności.

W okresie 27.08-30.09.2013 odbyły się, zgodnie z prawem obowiązującym w tym zakresie, szerokie konsultacje społeczne dotyczące zapisów niniejszego dokumentu.

Do podmiotów szczególnie zaangażowanych w kreowanie *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)* należały: Departament Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, Podkarpacka Rada Innowacyjności, Komitet Zrządzający projektem systemowym pn. „*Wzmocnienie instytucjonalnego systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji w latach 2007-2013 w województwie podkarpackim*” oraz Katedra Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności Politechniki Rzeszowskiej.



Do niniejszego dokumentu zostały opracowane plany działania dla poszczególnych inteligentnych specjalizacji.

W 2014 roku pojawiły się inicjatywy zmierzające do rozszerzenia katalogu podkarpackich inteligentnych specjalizacji o motoryzację.

Wyłonienie nowej specjalizacji wiodącej - *motoryzacja*, było poprzedzone szeregiem działań nawiązujących do procesu przedsiębiorczego odkrywania. Można do nich zaliczyć m.in.:

- Wskazanie w raporcie pn. „*Expert Assessment of the situation and perspectives for Podkarpackie, Poland in view of the development of a RIS*” sporządzonym przez ekspertów Komisji Europejskiej w 2013 roku, motoryzacji jako perspektywicznego sektora, który po spełnieniu pewnych wymogów obligatoryjnych mógłby stać się inteligentną specjalizacją regionu. Do wymogów zaliczono podniesienie poziomu współpracy w regionie oraz utworzenie silnej organizacji (klastra) zrzeszającego lokalne podmioty (na wzór Doliny Lotniczej).
- Obserwację oddolnych inicjatyw podmiotów sektora motoryzacji (przedsiębiorstwa, instytucje otoczenia biznesu, jednostki naukowe), mających na celu lepszą integrację sektora i nawiązywanie współpracy.
- Analizę ilościową zjawisk gospodarczych zachodzących w sektorze motoryzacji<sup>49</sup>.
- Inicjatywę integracji sektora motoryzacyjnego podjętą w 2014 roku przez prezesa Pilkington Automotive Poland i następnie utworzenie klastra Wschodni Sojusz Motoryzacyjny w 2015 r.
- Uchwałę Podkarpackiej Rady Innowacyjności nr 1/2015 z maja 2015 roku w sprawie uzupełnienia listy inteligentnych specjalizacji. W przedmiotowej uchwale Podkarpacka Rada Innowacyjności zarekomendowała Zarządowi Województwa Podkarpackiego rozpoczęcie procesu uzupełnienia listy inteligentnych specjalizacji, zdefiniowanych w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*, o **sektor motoryzacyjny**. W związku z powyższym Zarząd Województwa Podkarpackiego wyraził wolę przeprowadzenia badania potencjału sektora motoryzacyjnego.
- Powołanie do życia, w grudniu 2015 r., drugiego klastra motoryzacyjnego pod nazwą Klaster Przemysłowo-Naukowy „Ziemia Sanocka”.
- Powstanie raportu pod nazwą *Analiza sektora motoryzacji w województwie podkarpackim z wykorzystaniem metody zasady „przedsiębiorczego odkrywania” na potrzeby aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*.

Rezultatem wykonanego procesu przedsiębiorczego odkrywania jest wyłoniona trzecia wiodąca inteligentna specjalizacja województwa podkarpackiego – motoryzacja.

---

<sup>49</sup> Raport nt. *Analiza sektora motoryzacji w województwie podkarpackim z wykorzystaniem metody zasady „przedsiębiorczego odkrywania” na potrzeby aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*, Konsorcjum Bluehill Sp. z o.o. oraz Quality Watch Sp. z o.o., Warszawa, sierpień 2016, s. 1-123.

## 1. Diagnoza sytuacji społeczno-ekonomicznej i innowacyjnej województwa podkarpackiego – analiza regionalnego kontekstu i potencjału innowacji

Zamieszczona poniżej, bardzo skrócona, diagnoza potencjału społeczno-gospodarczego oraz innowacyjności, prezentuje główne czynniki (zjawiska, trendy procesy itp.) mające wpływ na rozwój innowacyjności województwa podkarpackiego, które wskazują na to, iż sytuacja województwa jest zróżnicowana. Są obszary stanowiące mocne strony i świadczące o tym, że województwo już na dzień dzisiejszy dobrze radzi sobie z problemami innowacyjności, natomiast są też czynniki, które w perspektywie mogą tę innowacyjność hamować.

Przeprowadzona w niniejszej części opracowania analiza ma za zadanie pokazać mocne i słabe strony Regionu po to, żeby w przyszłości wykorzystać bardziej efektywnie zasoby endogeniczne, a także, aby próbować nadrabiać zaległości i wzmacniać te obszary, w których są największe zapóźnienia w stosunku do innych regionów. W koncepcji inteligentnych specjalizacji istotne jest jednak dostrzeżenie mocnych stron Regionu i możliwość wykorzystania szans, a nawet przekuwania słabych stron w atuty Regionu, między innymi dlatego, że inne regiony nie będą potrafiły lub nie będą chciały tego dostrzec. W analizie wskazano też na szanse i zagrożenia stojące przed województwem podkarpackim. Istotne jest zwłaszcza wykorzystanie w maksymalnie możliwy sposób pojawiających się szans.

Przedstawione poniżej w tabelach 1-3 wyniki analizy uwzględniają rezultaty badań zawarte w wielu dokumentach strategicznych dotyczących województwa podkarpackiego, w wielu pracach naukowych, w tym także opracowaniach Urzędu Statystycznego w Rzeszowie, a ostatecznie rezultaty opracowania wykonanego na rzecz tej Strategii, zatytułowanego *Analiza TOWS/SWOT innowacyjności województwa podkarpackiego*<sup>50</sup>.

W tabeli 1 zamieszczono wyniki szczegółowej analizy potencjału społeczno-ekonomicznego województwa podkarpackiego.

Tabela 1. Potencjał społeczno-ekonomiczny województwa podkarpackiego ze wskazaniem na jego mocne i słabe strony

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"><li>wysoko rozwinięty przemysł lotniczy, o długich tradycjach, z zaangażowanym kapitałem zagranicznym, skupiony w klastrze Dolina Lotnicza; wzorzec klastrowy dla całego kraju,</li><li>rozwinięte szkolnictwo wyższe, istotne dla rozwoju regionu kierunku badań i edukacji, głównie w Politechnice Rzeszowskiej i Uniwersytecie Rzeszowskim.</li><li>12 nowoczesnych laboratoriów nauki zawodu lokalizowanych w szkołach średnich,</li><li>dobrze rozwinięte rolnictwo i</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>niski poziom przedsiębiorczości, wyrażający się ostatnim miejscem w kraju pod względem liczby podmiotów gospodarczych w odniesieniu do liczby mieszkańców,</li><li>niewystarczająco rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna,</li><li>duża odległość od odbiorców komponentów (np. montowni pojazdów),</li><li>brak instytucji homologacyjnych w regionie.</li></ul>

<sup>50</sup> *Analiza TOWS/SWOT województwa podkarpackiego*, ConQuest Consulting, Warszawa 2013, s. 1-143.

<p>przetwórstwo ekologiczne, żywność najwyższej jakości o dużym potencjale eksportowym,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• uzdrowiska, lecznictwo sanatoryjne, ośrodki alternatywnego leczenia,</li> <li>• krajobraz przyrodniczy i kulturowy o wybitnych walorach estetycznych wpływający na atrakcyjność turystyczną regionu,</li> <li>• zróżnicowana struktura gospodarki z dużym udziałem przedsiębiorstw należących do przemysłu elektromaszynowego, spożywczego, chemicznego, mineralnego, energii odnawialnej,</li> <li>• rosnące nakłady inwestycyjne w sektorze MŚP,</li> <li>• duża liczba miejsc pracy w przetwórstwie przemysłowym wysokiej i średnio-wysokiej techniki,</li> <li>• potencjał kadr zarządzających i technicznych w przemyśle lotniczym, chemicznym, elektromaszynowym, przetwórstwa żywności,</li> <li>• położenie przygraniczne, województwo sąsiaduje ze Słowacją i Ukrainą,</li> <li>• tradycje sektora motoryzacyjnego w regionie,</li> <li>• funkcjonowanie Centrum Wystawienniczo-Kongresowego w Jasionce,</li> <li>• dobra dostępność komunikacyjna regionu (wybudowana autostrada A4, trwająca budowa drogi ekspresowej S19, międzynarodowy Port Lotniczy „Rzeszów-Jasionka”).</li> </ul>	
---	--

Źródło: opracowanie własne.

W tabeli 2 zamieszczono wyniki szczegółowej analizy potencjału innowacyjnego województwa podkarpackiego.

Tabela 2. Potencjał innowacyjny województwa podkarpackiego, ze wskazaniem na jego mocne i słabe strony

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<b>Siły sprawcze innowacji</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• wzrasta odsetek osób studiujących na kierunkach inżynierjno-technicznych,</li> <li>• wzrasta odsetek inżynierów w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców,</li> <li>• wysoki odsetek osób z wykształceniem średnim w grupie wiekowej 25-64 lata,</li> <li>• rosnący potencjał ośrodków naukowych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• niski odsetek osób z wykształceniem wyższym – 10 pozycja w kraju – brak tendencji wzrostowej w czasie,</li> <li>• duża liczba absolwentów opuszczających województwo w poszukiwaniu pracy w innych regionach lub innych krajach zubaża i tak niewielki w skali kraju potencjał wysoko</li> </ul>

<p>(zwłaszcza uczelni), w związku z inwestycjami w wyposażenie, współpracą z innymi ośrodkami w kraju i za granicą oraz rozwojem kadry,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zwiększenie prestiżu uczelni podkarpackich,</li> <li>• silna pozycja Politechniki Rzeszowskiej oraz Uniwersytetu Rzeszowskiego,</li> <li>• wysoka świadomość władz Regionu o znaczeniu sieci współpracy w rozwoju innowacyjności,</li> <li>• systematycznie udoskonalana struktura wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji,</li> <li>• cyklicznie spotkania Podkarpackiej Rady Innowacyjności,</li> <li>• zróżnicowana struktura podmiotów wchodzących w skład regionalnego systemu innowacji (m. in. uczelnie publiczne i niepubliczne, agencje rozwoju regionalnego, izby gospodarcze, parki technologiczne i przemysłowe, specjalne strefy ekonomiczne, klastry, centra transferu technologii, jednostki badawczo-rozwojowe przemysłu, preinkubatory i inkubatory przedsiębiorczości, fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, organizacje przedsiębiorców), umożliwiającą wszechstronne wsparcie,</li> <li>• widoczne zaawansowanie technologiczne części firm działających w branży motoryzacyjnej.</li> </ul>	<p>wykształconej kadry,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• migracja najzdolniejszych i najlepiej przygotowanych pracowników, ze względu na niekorzystny poziom płac w regionie,</li> <li>• relatywnie mała liczba nauczycieli akademickich na 10 tys. ludności – 14 pozycja w kraju,</li> <li>• niewielka liczba uczelni technicznych, sytuująca województwo na 11 pozycji w kraju,</li> <li>• najmniejszy w Polsce, a także w regionach UE, odsetek osób kształcących się ustawicznie,</li> <li>• niski stopień spełniania oczekiwań przedsiębiorców przez instytucje otoczenia biznesu (w badaniu zrealizowanym w 2011 roku co piąty respondent nie był zadowolony z ich funkcjonowania),</li> <li>• zbyt niski poziom współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami i nauką, przejawiający się małą liczbą wspólnych projektów o charakterze innowacyjnym (rozвива się ona głównie w obrębie klastrów),</li> <li>• niewielkie możliwości finansowania przez samorząd regionalny i samorządy lokalne polityki wspierania rozwoju innowacyjności ze środków własnych, powodujące duże uzależnienie od funduszy unijnych,</li> <li>• najniższy w kraju udział samodzielnych pracowników naukowych (z tytułem naukowym profesora lub stopniem doktora habilitowanego) w jednostkach B+R,</li> <li>• system szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i średniego słabo przygotowany do kształcenia kadr dla gospodarki opartej na wiedzy (zwłaszcza w małych ośrodkach występuje duża liczebność klas, niewystarczające wyposażenie oraz stały nacisk na obniżanie kosztów funkcjonowania szkół),</li> <li>• mało efektywne kanały wymiany informacji,</li> <li>• brak spójności planów i programów kształcenia z potrzebami rynku pracy, niski poziom nauczania przedmiotów uczących kreatywności i innowacyjności,</li> <li>• zbyt mała liczba dynamicznych i wzajemnych związków i współpracy pomiędzy naukowcami i przedsiębiorcami,</li> <li>• niewystarczająca liczba nowoczesnych instrumentów finansowania (startup, spin-off, seed-capital, venture capital itp.).</li> </ul>
<b>Aktywność innowacyjna przedsiębiorstw</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• wysoki odsetek firm, które zgłosiły do opatentowania na terenie Polski wynalazki – 1 miejsce w kraju wśród firm przemysłowych i 4 miejsce wśród firm, które patenty uzyskały,</li> <li>• wysokie nakłady na B+R w przeliczeniu na 1 mieszkańca, z tendencją silnie rosnącą – 2 miejsce w kraju,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• mała liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców – ostatnie miejsce w skali kraju, przy tendencji spadkowej,</li> <li>• wysoki odsetek innowacyjnych firm nie przekłada się na liczbę wniosków patentowych składanych w EUP – 11 pozycja w kraju,</li> <li>• mała liczba rozwiązań chronionych patentami,</li> <li>• brak silnych powiązań sieciowych zwłaszcza</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• wysokie nakłady wewnętrzne, faktycznie poniesione na B+R – 5 pozycja w kraju z silną tendencją wzrostową, w tym wysoki odsetek nakładów inwestycyjnych – 6 pozycja w kraju,</li> <li>• wysoki potencjał innowacyjny przedsiębiorstw przemysłowych mierzony liczbą firm, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną w stosunku do ogółu – 2 pozycja w kraju oraz, wśród firm usługowych – 5 pozycja w kraju,</li> <li>• wysoki wskaźnik nakładów przedsiębiorstw na działalność innowacyjną – 6 pozycja w kraju</li> <li>• wysoki odsetek innowacyjnych, przedsiębiorstw przemysłowych w stosunku do ogółu przedsiębiorstw- 21% - 1 miejsce w kraju oraz 6 miejsce wśród innowacyjnych firm usługowych,</li> <li>• zróżnicowana struktura gospodarki, z dużym udziałem przedsiębiorstw należących do przemysłu elektromaszynowego (w tym zajmujących się produkcją lotniczą), chemicznego, mineralnego (zwłaszcza produkcja szkła i ceramicznych materiałów izolacyjnych), spożywczego i rolnictwa (szczególnie ekologicznego),</li> <li>• występowanie w regionie przedsiębiorstw o ugruntowanej pozycji rynkowej, stymulujących rozwój sieci kooperacyjnych i transfer technologii,</li> <li>• duży udział przedsiębiorstw w finansowaniu własnej działalności B+R,</li> <li>• wysokie łączne wydatki przedsiębiorstw na B+R w wartościach bezwzględnych i w przeliczeniu na jednego zatrudnionego,</li> <li>• znaczny odsetek firm innowacyjnych (powyżej średniej krajowej; 6 pozycja w kraju w 2008 r.) wprowadzających innowacje produktowe i procesowe,</li> <li>• zainteresowanie podkarpackich przedsiębiorców działalnością innowacyjną, potwierdzone m.in. w wynikach konkursu „Innowator Podkarpacia”,</li> <li>• wysoki odsetek przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej w ramach inicjatyw klastrowych,</li> <li>• istniejące w Regionie i powstające nowe inicjatywy klastrowe, zwiększające możliwości transferu technologii, w tym silnie rozwinięty klaster Dolina Lotnicza,</li> <li>• powołane Forum Klastrow Podkarpacia zapoczątkowujące sieciowanie</li> </ul>	<p>pomiędzy MŚP,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• niewielkie zaangażowanie dużych producentów z branży motoryzacyjnej we współpracę z regionalnymi instytucjami naukowymi i badawczo-rozwojowymi w zakresie wdrażania nowoczesnych technologii.</li> </ul>
---	--

<p>(networking) i internacjonalizację klastrów i inicjatyw klastrowych z województwa podkarpackiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• widoczne zaawansowanie technologiczne części firm działających w branży motoryzacyjnej,</li> <li>• wysoko konkurencyjne duże firmy reprezentujących lotnictwo i motoryzację,</li> <li>• obecność w regionie przedsiębiorstw sektora MŚP działających na rzecz komputerowego wspomagania prac inżynierskich.</li> </ul>	
--	--

<b>Wyniki działalności innowacyjnej</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• wysoki udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów innowacyjnych, w stosunku do całości przychodów, dający 3 miejsce kraju i 4 miejsce wśród firm usługowych,</li> <li>• wysoki udział w sprzedaży produktów innowacyjnych na eksport, w porównaniu z innymi regionami – 2 miejsce w kraju,</li> <li>• wysoki odsetek firm, które współpracowały w ramach działań innowacyjnych – 1 miejsce w kraju (firmy przemysłowe) i 6 miejsce wśród usługowych,</li> <li>• wysoka jakość komponentów motoryzacyjnych wytwarzanych w regionie jako efekt wdrażania innowacji produktowych i procesowych.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• niewielki wpływ aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw na ogólny stan gospodarki – ostatnie miejsce województwa, biorąc pod uwagę PKB per capita,</li> <li>• niewielki odsetek osób zatrudnionych w sferze B+R – 14 pozycja w kraju,</li> <li>• wysokie bezrobocie, w tym strukturalne – jedno z najwyższych w kraju,</li> <li>• niskie dochody mieszkańców województwa – najniższe w kraju, z tendencją spadkową.</li> </ul>

Źródło: opracowanie własne.

W tabeli 3 przedstawiono czynniki (trendy, procesy, zjawiska itp.), które przybierają postać szans i zagrożeń dla potencjału społeczno-ekonomicznego i innowacyjnego województwa podkarpackiego.

Tabela 3. Uwarunkowania zewnętrzne mające wpływ na rozwój społeczno-ekonomiczny i innowacyjny województwa podkarpackiego

SZANSE	ZAGROŻENIA
<b>Wymiar polityczno-prawny</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• możliwość rozwoju innowacyjności dzięki środkom UE 2014-2020 w kolejnej perspektywie finansowej, z uwzględnieniem <i>smart specialisation</i>,</li> <li>• spójność działań związanych z realizacją Regionalnej Strategii Innowacji, z innymi krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi,</li> <li>• zwiększenie roli władz lokalnych, pozwalające na lepsze określenie potrzeb występujących w regionie,</li> <li>• Program Rozwoju Elektromobilności jako jeden z filarów Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju mający na celu wprowadzanie elektrycznych autobusów do polskich miast,</li> <li>• Zgodnie z prawodawstwem unijnym (Rozporządzenie Komisji UE nr 461/2010) producenci samochodów nie mogą uzależniać gwarancji na produkowane przez siebie samochody od napraw wyłącznie przy użyciu części zamiennych przez nich dostarczanych, co otwiera szanse mniejszym dostawcom na rozwijanie produkcji i sprzedaży części zamiennych.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• polityka państwa promująca regiony szybciej rozwijające się, polityka naukowa i badawcza preferująca kilka największych ośrodków w Polsce,</li> <li>• wzrost polaryzacji między regionami Unii Europejskiej i kraju, oraz w obrębie województwa,</li> <li>• niestabilność polityczna kraju, prowadząca do zmian polityki wspierania innowacyjności i zmniejszenia koncentracji środków,</li> <li>• załamanie polityki Unii Europejskiej i zmiana jej priorytetów,</li> <li>• bariery prawne powodujące niepewność w sektorze odnawialnych źródeł energii,</li> <li>• brak motywacji przedsiębiorstw do współpracy z sektorem B+R, administracją oraz instytucjami wsparcia,</li> <li>• malejąca wielkość funduszy pomocowych, wynikająca z programów oszczędnościowych UE</li> <li>• naciski WTO zmierzające do wprowadzenia GMO w produkcji żywności w Polsce,</li> <li>• uciążliwy proces obligatoryjnej homologacji/walidacji nowych produktów odbywający się w jednostkach spoza województwa podkarpackiego.</li> </ul>
<b>Wymiar ekonomiczny</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• wzrastająca atrakcyjność inwestycyjna województwa, która może skutkować nowymi bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi i w konsekwencji zwiększonym dostępem do know-how,</li> <li>• dynamiczny rozwój powiązań o charakterze klastrowym,</li> <li>• rozwój globalnych powiązań kooperacyjnych przemysłu lotniczego,</li> <li>• wzrost zainteresowania finansowaniem innowacyjnych rozwiązań ze strony podmiotów nie należących do sektora finansów publicznych,</li> <li>• rozwój pozabankowych form finansowania, zwłaszcza firm innowacyjnych (venture capital i seed-capital, anioły biznesu, fundusze poręczeniowe i pożyczkowe),</li> <li>• wzrost zainteresowania regionem ze strony turystów krajowych i zagranicznych,</li> <li>• wzrost atrakcyjności regionu jako miejsca alokacji kapitału i inwestycji,</li> <li>• wzrost znaczenia branży pojazdów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• słabe możliwości absorpcji środków UE na innowacje ze względu na niski potencjał bazowy (brak pomysłów, brak wkładu własnego),</li> <li>• zbyt duża koncentracja na krótkookresowym rachunku ekonomicznym, obniżająca gotowość do ponoszenia wysokich nakładów na działalność innowacyjną o długim okresie zwrotu inwestycji,</li> <li>• konkurencja innych regionów w branży turystycznej,</li> <li>• wzrost konkurencji (również w zakresie innowacyjnych rozwiązań) ze strony państw rozwijających się,</li> <li>• napływ taniej żywności i pasz z importu,</li> <li>• wycofywanie się inwestorów do krajów oferujących tańszą siłę roboczą.</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>elektrycznych,</li> <li>• kurczenie się zasobów surowców energetycznych i wzrost cen nośników energii sprzyjać będzie rozwojowi budownictwa energetycznego i zrównoważonego transportu,</li> <li>• wzrost znaczenia wiedzy, kwalifikacji zasobów ludzkich, zamiast niskich kosztów pracy, w wyborze lokalizacji inwestycji,</li> <li>• nacisk na jakość komponentów i części ze strony producentów gotowych pojazdów (OEM) i głównych poddostawców (Tier 1),</li> <li>• bliskość rynków wschodnich umożliwiających rozwijanie eksportu.</li> </ul>	
<b>Wymiar społeczno-kulturowy</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• zmiany postaw społeczeństwa wobec innowacji i rozwój kultury innowacyjnej,</li> <li>• wzrost zapotrzebowania (m.in. w wyniku zmian demograficznych) na ekologiczne rozwiązania, zwłaszcza w sferze produkcji i przetwórstwa żywności, turystyki, w budownictwie,</li> <li>• zwiększanie się znaczenia wiedzy i umiejętności,</li> <li>• wzrost zapotrzebowania na innowacje,</li> <li>• zmiany klimatyczne i środowiskowe, stwarzające szanse na wspieranie technologii zapewniających bezpieczeństwo żywnościowe i jakość żywności,</li> <li>• wzrastający popyt na profilaktykę zdrowotną i medyczną, na nowe usługi medyczne w związku ze starzeniem się społeczeństwa,</li> <li>• deklarowana wola współpracy jednostek naukowych, w tym szkół wyższych z przedsiębiorstwami działającymi w branży motoryzacyjnej.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• utrzymujący się w świadomości Polaków obraz Polski Wschodniej jako regionu peryferyjnego,</li> <li>• zwiększające się zjawisko drenażu mózgow, narastający problem migracji wykształconych kadr z regionu,</li> <li>• braki w świadomości powiązań (zagrożeń) środowiskowych wymuszających innowacyjne rozwiązania,</li> <li>• utrwalające się obszary społecznego wykluczenia w licznych podregionach województwa,</li> <li>• niedostateczny poziom dostosowania programów nauczania na poziomie szkolnictwa średniego i wyższego do potrzeb przedsiębiorstw.</li> </ul>
<b>Wymiar techniczno-technologiczny</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• wzrost znaczenia przemysłu lotniczego i kosmicznego,</li> <li>• rozwój zrównoważonego i wyspecjalizowanego budownictwa – polityka UE, po roku 2020 dopuszczalne będą jedynie budynki energooszczędne,</li> <li>• wzrost znaczenia elektronicznych kanałów komunikacji, a co za tym idzie zmniejszenie wpływu peryferyjnego położenia województwa,</li> <li>• wzrost znaczenia branży IT,</li> <li>• ożywienie popytu na innowacyjne rozwiązania, w związku z coraz większą konkurencją zagraniczną,</li> <li>• konieczność rozwoju technologii energetyki odnawialnej związana z polityką</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wzrastające koszty badań naukowych i komercjalizacji, stwarzające przewagę dużym globalnym korporacjom.</li> </ul>



<p>ekologiczną UE (<i>Strategia EUROPA 2020, Program 3x20, koncepcja biogospodarki</i>),</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wzrost świadomości ekologicznej konsumentów, pociągający za sobą zmianę modelu rolnictwa i przetwórstwa żywności, w kierunku ekologicznego, regionalnego i tradycyjnego,</li> <li>• pojawienie się coraz większej ilości dowodów naukowych, świadczących o szkodliwości produktów genetycznie zmodyfikowanych (GMO), jako trend sprzyjający ekologicznej produkcji żywności,</li> <li>• biogospodarka i „zielony” rozwój w UE, rozwój eko-innowacyjnych technologii w branży budowlanej, energetycznej, motoryzacyjnej, spożywczej oraz wielu innych,</li> <li>• program sektorowy dla motoryzacji InnoMoto i inne programy wspierające rozwój technologii,</li> <li>• możliwość transferu technologii, materiałów, wartości niematerialnych i prawnych ze strony dobrze rozwiniętego w regionie przemysłu lotniczego,</li> <li>• globalne trendy w zakresie produkcji pojazdów i komponentów dla pojazdów niskoemisyjnych.</li> </ul>	
--	--

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzona szczegółowa analiza uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych potencjału społeczno-ekonomicznego i innowacyjnego Regionu stanowi jeden z punktów wyjścia do wypracowania strategicznych kierunków rozwoju innowacyjności województwa podkarpackiego. Jest jednym z elementów pozwalających na sprecyzowanie inteligentnych specjalizacji, wizji i misji oraz celów strategicznych dla Regionu.

## 2. Popytowo-podażowe uwarunkowania rozwoju potencjału innowacyjnego województwa podkarpackiego<sup>51</sup> - analiza regionalnego kontekstu i potencjału innowacji

*„Nie pytaj, co twój kraj może zrobić dla ciebie,  
zapytaj, co ty możesz zrobić dla swojego kraju.”*

*John F. Kennedy*

Nawiązując do motto, naszym celem jest wskazanie, co możemy i powinniśmy zrobić dla Regionu. Co należy zrobić, aby innowacje (w tym głównie ekoinnowacje) stanowiły podstawę rozwoju przedsiębiorstw oraz regionów. Konkurencję rynkową wygrywają dzisiaj (a skala tego zjawiska nasili się jeszcze bardziej w przyszłości) te podmioty, które w większym stopniu dostrzegą i wprowadzą w życie innowacyjne i ekoinnowacyjne rozwiązania w aspekcie wszystkich dziedzin życia. Obserwujemy dzisiaj wśród klientów, że w większym stopniu poszukują oni nowych wartości związanych z nabyciem produktów czy życiem w określonym środowisku. Nie wystarczy już dostarczyć klientom produkt w wersji podstawowej czy zaoferować życie w tradycyjnych warunkach, gdyż to oferuje już większość przedsiębiorstw i regionów. Musimy postawić na innowacyjne produkty, innowacyjne podejście do mieszkańców i społeczeństwa, zgodnie z zasadą „stwórz niezwykle produkty, niezwykle warunki życia, poszukiwane przez klientów”, pamiętając jednak, że każdy klient jest inny, że każdy mieszkaniec jest inny. A mówiąc słowami Stev’a Jobsa, dostarczymy klientom nie tylko produkty, ale spełnimy ich marzenia.

Zdecydowanie bardziej należy się skupić na popytowej stronie innowacji, gdyż badania ukazują, że 75% innowacji jest wymuszone przez klientów, poprzez popyt. Wartość dla klienta jest związana przede wszystkim z innowacjami, które akcentują takie aspekty jak: kreatywność, dostosowanie, inteligencję, personalizację, przekonanie, ochronę, prostotę, powiązanie, zdrowie, wsparcie, wydajność, stabilność.

Stronę podaży-popytową powinny tworzyć wzajemnie przenikające się sfery, w których popyt ma kształtować podaż, zaś podaż ma być odpowiedzią na potrzeby popytu, przede wszystkim

---

<sup>51</sup> Opracowano na podstawie: *Program Operacyjny Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2005-2013: Rok 2013*, Rzeszów, grudzień 2012; *Diagnoza innowacyjności woj. podkarpackiego na tle regionów Polski i Unii Europejskiej*, 2010 Raport; *Studia nad innowacyjnością woj. podkarpackiego*, M. Janiec, A. Lewandowska, Rzeszów 2010; *Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2009-2011*, Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Szczecinie, Warszawa 2012; *Innowacyjność gospodarek województw Polski Wschodniej – ocena, znaczenie, perspektywy*, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, W. M. Gaczek, M. Matusiak, Poznań, listopad 2011; *Innowacyjność 2010*, Raport przygotowany pod kierunkiem A. Wilmańskiej, PARP, Warszawa 2010; *Dlaczego warto wykorzystać popytowe podejście do tworzenia innowacji?*, PARP, Warszawa 2012;

Tablica *innowacyjności* 2010:  
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/114&format=HTML&aged=0&language=PL&guiLanguage=en>;

Tablica innowacyjności 2010:  
[http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/facts-figures-analysis/innovation-scoreboard/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/facts-figures-analysis/innovation-scoreboard/index_en.htm)

zgodne z priorytetowymi kierunkami rozwoju woj. podkarpackiego. Także, na tym wzajemnym powiązaniu ma polegać wsparcie dla innowacji (ekoinnowacji) ze strony RIS3.

Stronę podaźowo-popytową, związaną z kształtowaniem potencjału innowacyjnego, tworzą przede wszystkim podmioty sektora badawczo-rozwojowego, głównie przedsiębiorstwa i nauka (szkolnictwo wyższe) oraz jakość kapitału ludzkiego.

W latach 2009-2011 w woj. podkarpackim odnotowano 22,2% przedsiębiorstw, które wykazały aktywność innowacyjną, co uplasowało województwo na pierwszej pozycji w kraju. Podobna sytuacja występuje w sektorze przedsiębiorstw przemysłowych, które uznają się za innowacyjne (17,28% w 2015 r.). Gorsza sytuacja występuje w sektorze usług, gdzie do kreowania lub wdrażania innowacji przyznaje się 11,15% (dane z 2015 r.) przedsiębiorstw, plasując województwo na 4 pozycji w kraju. Wniosek, jaki wypływa z analizy tych danych, jest prosty – świadomość znaczenia innowacji w rozwoju przedsiębiorstwa, konkurencyjności jego produktów, jest duża.

Nakłady na działalność innowacyjną w roku 2015 wykazało 14,38% podkarpackich przedsiębiorstw przemysłowych oraz 11,11% przedsiębiorstw sektora usługowego, co uplasowało województwo odpowiednio na 8 i 1 pozycji wśród wszystkich województw. 34,8% podkarpackich przedsiębiorstw przemysłowych oraz 44,2% przedsiębiorstw usługowych aktywnych innowacyjnie, otrzymało wsparcie ze środków publicznych na prowadzenie badań w zakresie innowacji. Dało to pierwsze miejsce dla woj. podkarpackiego w skali kraju.

Wielkości nakładów przeznaczanych na działania w sferze badawczo-rozwojowej istotnie wpływają na procesy innowacyjne w przedsiębiorstwach oraz poprawę jakości życia społeczeństwa. W roku 2014 w woj. podkarpackim wydano 930,9 mln zł na badania i rozwój, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 437,40 zł. Przedsiębiorstwa aktywne innowacyjnie największe wsparcie finansowe otrzymały ze środków Unii Europejskiej.

Kwota przeznaczona na działalność innowacyjną w sektorze przedsiębiorstw przemysłowych, na poziomie 1 881 874 mln zł. w 2015 r. pozwoliła zająć 6 pozycję w skali kraju. Woj. podkarpackie w aspekcie kwoty przeznaczonej na działalność inwestycyjną w sektorze usług, zajęło w 2015 r. 8 pozycję w kraju, z kwotą 236,5 mln zł.

Województwom, w odniesieniu do nakładów, które przedsiębiorstwa przeznaczyły na badania i rozwój w latach 2007 i 2009, uplasowało się na 3 pozycji w skali kraju, uzyskując wskaźnik na poziomie powyżej średniej krajowej.

Wskaźnik wysokości nakładów na działalność B+R w sektorze przedsiębiorstw, uplasował województwo podkarpackie w roku 2011 roku, na 143 pozycji wśród wszystkich regionów Unii Europejskiej.

Innowacje organizacyjne, w latach 2009-2011 w woj. podkarpackim wprowadziło 9,5% przedsiębiorstw przemysłowych (5 lokata w kraju), oraz zaledwie 4,6% przedsiębiorstw z sektora usług (12 miejsce w kraju). Innowacje marketingowe wprowadziło 9,5% przedsiębiorstw przemysłowych (4 pozycja w kraju) i 7,8% przedsiębiorstw z sektora usług (6 miejsce w kraju).

Przychody ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych stanowiły 10,5% ogólnych przychodów przedsiębiorstw przemysłowych (3 miejsce w skali kraju), oraz 4,1% przychodów przedsiębiorstw z sektora usług (4 pozycja).

Nakłady finansowe związane z działalnością innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych, plasują przedsiębiorstwa woj. podkarpackiego na 7 pozycji w kraju, w odniesieniu do przedsiębiorstw przemysłowych, oraz 6 miejscu w zakresie przedsiębiorstw z sektora usług.

Analizując nakłady wewnętrzne dotyczące działalności badawczo-rozwojowej w 2011 r., wzrosły one o 12,2%, w porównaniu z 2010 rokiem i wyniosły 11 686,7 mln zł. Stanowiły one 0,77% PKB i wzrosły o 0,20%, w stosunku do roku 2007, kiedy wskaźnik ten kształtował się na poziomie 0,57%. Istotny jest fakt, że obserwujemy wzrost znaczenia finansowania procesów badawczo-rozwojowych ze środków własnych przedsiębiorstw. W 2011 roku przedsiębiorstwa sfinansowały 28,1% nakładów, i wskaźnik ten wzrósł o 3,7% w stosunku do 2010 roku. W przeliczeniu na jednego mieszkańca woj. podkarpackiego, dało to kwotę 254,8 zł., co uplasowało województwo na 5 miejscu w skali kraju. Należy podkreślić, że woj. podkarpackie wykazało się w Polsce najwyższym udziałem finansowania nakładów ze środków przedsiębiorstw (52,7%). Wskaźnik ten jest blisko dwukrotnie wyższy niż średnia krajowa. Województwo prowadzi w krajowej klasyfikacji, ułożonej według nakładów wewnętrznych na działalność B+R przypadających na jednego zatrudnionego w tej sferze, z kwotą 190,2 tys zł, gdy średnia krajowa wynosi 137,1 tys. zł.

Szczególnie podkreślić należy fakt, że w latach 2005-2010 w woj. podkarpackim nastąpił jeden z wyższych w skali kraju wzrostów nakładów wewnętrznych na badania i rozwój (o 355%, co dało województwu 2 pozycję). Ważnym czynnikiem analizy ukazującym istotę procesu innowacyjności jest liczba osób zatrudnionych w działalności badawczo-rozwojowej<sup>52</sup>. W woj. podkarpackim, w 2014 r., na pełnym etacie w sferze B+R zatrudnionych było 8749 osób, co stanowi blisko dwukrotny wzrost w stosunku do roku 2005. W odniesieniu do wszystkich województw, wskaźnik liczby zatrudnionych w działalności B+R na 100 pracujących woj. podkarpackim wynosi 0,77, co dało województwu 6 miejsce. Prowadzenie prac badawczo-rozwojowych, oprócz nakładów finansowych, wymaga odpowiedniego zaplecza środków trwałych. Stanowią one podstawę budowania potencjału innowacyjnego w perspektywnym horyzoncie czasowym. Odpowiednio przygotowane zaplecze techniczne sfery B+R mobilizuje także inwestorów, przedsiębiorców oraz naukowców do prowadzenia prac badawczych właśnie w tych miejscach. Województwo podkarpackie wykazuje wysoką dynamikę przyrostu nakładów na inwestycje, które stanowią 45% ogółu nakładów wewnętrznych, faktycznie poniesionych na B+R, co plasuje województwo na 3 pozycji w skali kraju. Należy dodać, że odsetek studentów wśród mieszkańców jest szczególnie wysoki w stolicy województwa – Rzeszowie – najwyższy nie tylko w Polsce, ale w całej Europie (2012).

W 2011 r. w woj. podkarpackim 3,2% przedsiębiorstw dokonało zgłoszeń znaków towarowych w Urzędzie Patentowym RP, 1,2% wzorów przemysłowych, 0,7% wzorów użytkowych, 2,1% wynalazków. 1,4% uzyskało patent w Urzędzie Patentowym RP.

Odsetek osób w wieku 25-64 lat, posiadających wykształcenie wyższe, w woj. podkarpackim wynosi 21,3%, co plasuje województwo dopiero na 10 pozycji w skali kraju. Znacznie lepiej

---

<sup>52</sup> *Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2011 r.*, GUS, Urząd Statystyczny w Szczecinie, Szczecin 2012, s.3.

przedstawia się sytuacja woj. podkarpackiego w odniesieniu do odsetka osób w wieku 25-64 lat z wykształceniem średnim, który wynosi 68,0%. Wynik ten daje, w odniesieniu do wszystkich województw, 5 pozycję.

W woj. podkarpackim w roku akademickim 2014/2015 funkcjonowało 14 szkół wyższych (w tym jedna techniczna), posiadających główną siedzibę na terenie województwa oraz 14 jednostek organizacyjnych szkół wyższych z poza terenu województwa. W sumie na tych uczelniach studiowało 56 123 studentów (w tym 31 227 kobiet)<sup>53</sup>. Liczba studentów szkół wyższych w woj. podkarpackim, w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, spadła z 374 w roku 2005 do 264 w roku 2015, co plasuje województwo dopiero na 12 miejscu w kraju.

W okresie 2005-2011 liczba osób na studiach doktoranckich w woj. podkarpackim wzrosła o 333%, dając największy wzrost w skali kraju. W 2005 r. liczba uczestników studiów doktoranckich wynosiła 91, a w 2015 już 565. Niepokojące jest jednak zjawisko, że liczba doktorantów uczących się w uczelniach technicznych w 2015 roku wyniosła zaledwie 173 osób. W skali kraju plasuje to województwo na odległym 9 miejscu. Dane GUS za 2011 rok wskazują, że w województwie zaledwie 17 studentów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców kształci się na kierunkach medycznych lub inżynieryjno-technicznych, co daje dopiero 10 pozycję w kraju. W województwie największa część studentów w 2010 r. kształciła się na kierunkach humanistycznych (67%), zaś na kierunkach technicznych i nauk ścisłych 27%.

Na przestrzeni lat 2005-2015 w województwie odnotowano spadek liczby nauczycieli akademickich, z liczby 3379 do liczby 3027, obserwujemy jednak wzrost liczby profesorów, docentów, adiunktów, przy jednoczesnym znacznym spadku liczby asystentów. Na 10 tys. mieszkańców w 2011 r. przypadało 15 nauczycieli akademickich, co uplasowało województwo na 14 miejscu w kraju.

Dane Eurostatu z 2010 roku dotyczące osób uczących się ustawicznie wskazują, że woj. podkarpackie zajmowało ostatnie miejsce nie tylko w kraju, ale również pośród 240 regionów UE. Odsetek uczących się ustawicznie wśród osób w wieku 25-64 lata wyniósł w 2015 roku tylko 1,9%. Tak słabe dane mogą wskazywać na problemy mieszkańców w szybkim adoptowaniu się do zmieniającego się otoczenia. Jest to istotny problem, zwłaszcza w kontekście starzenia się społeczeństwa, obecna sytuacja społeczna i ekonomiczna wymaga coraz bardziej elastycznego podejścia do wykonywanego zawodu. Dodatkowo proces ciągłego uczenia się jest niezwykle istotny w aspekcie wzrostu innowacyjności gospodarki. Tylko pracownicy wyposażeni w najaktualniejszą wiedzę mogą wprowadzać na rynek innowacyjne produkty i usługi.

Szczególnego znaczenia w rozwoju innowacyjności nabiera kultura innowacyjna, która powinna zagościć na stałe wśród mieszkańców województwa, co można osiągnąć poprzez:

1. Wypracowanie systemu kreatywnego myślenia młodzieży szkół średnich (a nawet gimnazjalnych), wyławianie i wspieranie (także finansowe) utalentowanej młodzieży, wykazującej swoje zdolności innowacyjne. Istotne jest także pokonanie pewnych barier wśród nauczycieli innych przedmiotów, którzy często traktują przedmiot przedsiębiorczość jako „zdecydowanie mniej ważny od innych”. Pobudzanie fascynacji

---

<sup>53</sup> *Szkoły wyższe i ich finanse w 2011 r., Informacje i opracowania statystyczne*, GUS, Warszawa 2012, s. 118.

- techniką i krzewienie zainteresowania nauką poprzez zbudowanie centrum naukowo-dydaktycznego na wzór warszawskiego Centrum Nauki „Kopernik”.
2. Prowadzenie systematycznego monitoringu sektora B+R i ukazywanie mieszkańcom pozytywnych praktyk, jako wizerunku regionu.
  3. Akcentowanie kultury i jej znaczenia społecznego, jako nośnika spójności społecznej, ale jednocześnie lokalnej tożsamości, tradycji i współczesnej specyfiki będącej „duchem” regionu. Kultura innowacyjna jest najwyższym wyznacznikiem innowacji i głównym czynnikiem twórczym w społeczeństwie.
  4. Wzmacnianie kultury innowacyjnej w przedsiębiorstwach, gdyż tworzenie tej kultury wśród pracowników może być zalążkiem przeniesienia jej na całe społeczeństwo. Można to osiągnąć poprzez: zaspokajanie podstawowych potrzeb pracowników (fizycznych, emocjonalnych, psychicznych, duchowych), uczenie kreatywności, wspieranie pasji (obsadzanie ludzi w rolach, które pobudzają ich wyobraźnię), przydzielanie zadań, które mają sens, danie pracownikom odpowiedniego czasu na kreatywne myślenie.

Rada Unii Europejskiej, w deklaracji z maja 2009 r., podkreśla, że kultura stanowi kluczowy element rozwoju. Kultura i kreatywność są ze sobą nierozdzielnie połączone. Z jednej strony kreatywność jest źródłem kultury, a kultura tworzy środowisko umożliwiające rozwój kreatywności. Kreatywność jest procesem, który ukazuje nowe spojrzenie na istniejące problemy oraz umożliwia poszukiwanie nowych możliwości, a w efekcie kreatywność wzmacnia wiedzę i ukierunkowuje ją. Kreatywność jest podstawą innowacyjności, interpretowanej jako trafne wykorzystanie nowych idei, wprowadzanie nowych produktów, nowych sposobów prowadzenia biznesu, w pełni odpowiadającym na potrzeby społeczeństwa. Unia Europejska podkreśla, że kreatywność oparta jest na kulturze (*cultural based creativity*). Ważnym aspektem podaży-popytowych uwarunkowań rozwoju potencjału innowacyjnego woj. podkarpackiego są nakłady przeznaczone na działalność badawczo-rozwojową oraz zasoby finansowe przedsiębiorstw i społeczeństwa.

Przeciętny miesięczny dochód na 1 osobę w woj. podkarpackim wynosi 1081,64 zł (dane z 2015r.), przy czym średnie wydatki na 1 osobę kształtują się na poziomie 922,32 zł. Wskaźniki te ukazują, że woj. podkarpackie jest w dużym stopniu zagrożone ubóstwem. Według wskaźników relatywnej granicy ubóstwa, około 25% gospodarstw domowych, ze względów materialnych, nie kreuje popytu na produkty i usługi innowacyjne. Jest to bezpośrednio związane z występującą w województwie stopą bezrobocia, która na przestrzeni lat 2005-2010 oscyluje w granicach 15% (13,2%. W 2015 r.).

Sytuacja gospodarcza i społeczna województwa podkarpackiego jest więc bardzo zróżnicowana. Ogólnie niskiemu poziomowi ekonomicznemu życia mieszkańców, towarzyszy zaskakująco wysoka świadomość znaczenia kreatywności i innowacyjności w kształtowaniu rozwoju. Jest to istotna baza innowacyjności i bardzo ważny element potencjału endogenicznego. Dokonując pewnej syntezy, oczywiście z uproszczeniem, można zauważyć i stwierdzić, że tam, gdzie o wysokości wskaźników ekonomicznych i wskaźników innowacyjności decyduje polityka krajowa, wskaźniki osiągnięte w regionie są bardzo niskie, jedne z najniższych w Polsce i Europie; tam, gdzie o wielkości wskaźnika decyduje polityka regionalna i stan przedsiębiorczej oraz innowacyjnej świadomości społeczeństwa (w tym oczywiście przedsiębiorców), województwo należy do przodujących w kraju, niekiedy jest zdecydowanym liderem.

### 3. Inteligentne specjalizacje województwa podkarpackiego – wybór ograniczonej liczby priorytetów rozwoju regionalnego

Inteligentne specjalizacje regionu są rezultatem wyboru bazującego przede wszystkim na regionalnych atutach i endogenicznych zasobach, w tym także w aktualnej i przyszłej działalności naukowo-badawczej i potencjału przedsiębiorczego.

Regionalne strategie innowacji, zgodnie z zapisami wielu dokumentów Unii Europejskiej, powinny położyć szczególny nacisk na rozwój badań naukowych i innowacji, a to oznacza konieczność przemysłowego i efektywnego wsparcia uczelni wyższych i ośrodków badawczo-rozwojowych.

**Do priorytetów inwestycyjnych, zgodnie z polityką Komisji Europejskiej zaliczono: badania naukowe i innowacje; rozwój cyfrowy; konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw; rozwój obszarów wiejskich.**

Inteligentne specjalizacje regionu powinny mieć też wymiar zewnętrzny, ponieważ w przypadku strategii innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji analiza jedynie czynników wewnętrznych może okazać się niewystarczająca. Jedną z najbardziej istotnych kwestii jest podejmowanie strategicznych decyzji, poprzez uwzględnienie pozycji regionu na tle Europy. Mówiąc inaczej, region powinien wyznaczyć swoje przewagi konkurencyjne także w procesie porównania się z innymi regionami, poszukując przykładów, wykonując efektywny benchmarking. Podejście takie jest szczególnie istotne w przypadku regionów słabszych, które prawdopodobnie będą musiały importować wiedzę i technologię spoza regionu. Nie może to jednak być ślepe naśladowanie innych rozwiązań, bowiem w takim przypadku region nie mógłby się stać konkurencyjnym liderem w żadnej dziedzinie, pozostałby ewentualnie mniej lub bardziej skutecznym naśladowcą, a to oznaczałoby nieumiejętność wyznaczenia swoich inteligentnych specjalizacji<sup>54</sup>.

Istotnymi kandydaturami do inteligentnej specjalizacji mogą okazać się obszary eksperymentowania, a więc będą to obszary, w których region ma realne szanse na sukces, mimo iż do tej pory nie były one traktowane priorytetowo<sup>55</sup>. Istotnym czynnikiem jest też endogeniczny potencjał badawczy i umiejętność kreowania najnowszych innowacji (eko-innowacji).

W województwie podkarpackim istnieją takie obszary eksperymentowania/sektory wysokiej szansy, które po spełnieniu wymaganych warunków mogą stać się w przyszłości kolejnymi inteligentnymi specjalizacjami regionu. Są to m.in. sektor chemiczny, mineralny, czy hutniczo-metalurgiczny. Obszarami takimi są również elektronika, automatyka i robotyka.

Zasadniczo uznaje się, że region dysponuje przewagą konkurencyjną w danej dziedzinie wtedy, gdy na jego obszarze występuje ponadprzeciętna koncentracja tych czynników, w porównaniu do wartości obserwowanej w danym kraju lub w grupie państw<sup>56</sup>. Takim przykładem, wielokrotnie już podkreślanym, w województwie podkarpackim jest przemysł lotniczy oraz sektory skupione wokół niego (elektromaszynowy, odlewniczy, produkcji materiałów kompozytowych).

---

<sup>54</sup> Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R., *Guide to Research and Innovation Strategies ...*, jw., p. 19.

<sup>55</sup> *Tamże*, p. 22.

<sup>56</sup> *Tamże*, p. 29.

W niniejszej Strategii sprecyzowano i uzasadniono wybór trzech inteligentnych specjalizacji wiodących i jednej inteligentnej specjalizacji wspomagającej.

### **Inteligentna specjalizacja wiodąca – lotnictwo i kosmonautyka**

Polski przemysł lotniczy to dziś ponad 158 przedsiębiorstw zatrudniających 25 000 osób, a łączna wartość jego sprzedaży w roku 2013 osiągnęła ok. 2 miliardy USD. 90% tego potencjału skupione jest w klastrze Dolina Lotnicza, z siedzibą w Rzeszowie. Dolina Lotnicza zalicza się do najszybciej rozwijających się klastrów lotniczych świata. Rozwój ten dotyczy potencjału produkcyjnego, wdrażania najnowocześniejszych technologii oraz budowy nowych centrów badawczo-rozwojowych i biur konstrukcyjnych. W ciągu ostatnich 10 lat w rozwój przedsiębiorstw Doliny Lotniczej zainwestowano ponad 1,5 miliarda USD. Te wskaźniki i działania pozwalają na stwierdzenie, że jest to jednoznacznie określona inteligentna specjalizacja wiodąca województwa podkarpackiego - **lotnictwo i kosmonautyka**.

Firmy Doliny Lotniczej są pełnoprawnymi uczestnikami światowego łańcucha dostaw. Wyroby lotnicze z Podkarpacia montowane są w najnowocześniejszych samolotach pasażerskich firm Boeing czy Airbus, a także kanadyjskiej firmy Bombardier, japońskiej Mitsubishi czy brazylijskiej Embraer. Po stronie militarnej mają one zastosowanie w najnowocześniejszym amerykańskim samolocie myśliwskim F-35, firmy Lockheed Martin. Podkarpacki przemysł lotniczy dostarcza samoloty, śmigłowce, silniki lotnicze, silniki pomocnicze APU, podwozia samolotowe, przekładnie lotnicze, moduły turbin, a także setki innych skomplikowanych komponentów i zespołów, wykorzystując najnowocześniejsze technologie i materiały, takie jak monokryształy, materiały kompozytowe, uznane w wykonanych foresight za technologie priorytetowe w rozwoju branży i Regionu.

Przemysł ten wsparty jest poprzez bardzo dobrze dostosowany, lokalny system edukacji i szkolnictwa wyższego. Szczególną rolę odgrywa jedno z najnowocześniejszych w Europie, Laboratorium Badań Materiałów dla Przemysłu Lotniczego (LabMatPL), zbudowane przy Politechnice Rzeszowskiej. W ciągu najbliższych 5 lat przemysł lotniczy województwa podkarpackiego utworzy ponad 4 000 nowych, wysoko wyspecjalizowanych miejsc pracy. Można również spodziewać się napływu nowych inwestycji oraz nowych inwestorów. Przemysł lotniczy jest nie tylko nośnikiem nowoczesnych technologii i innowacji, ale również ściśle współpracuje z innymi sektorami regionu, takimi jak IT czy odlewnictwo, a także z szeroko rozumianym przemysłem elektromaszynowym. Te sektory oraz związane z nimi kluczowe technologie wspomagające wykazują ścisły związek także z przemysłem lotniczym i z tego powodu także zasługują na wsparcie.

Porównując się z innymi regionami, już dzisiaj bez specjalnej przesady można napisać, że województwo podkarpackie staje się „*Polską Tuluzą*” (klaster Aerospace Valley) lub też „*Polskim Montrealem*” (klaster Aero Montreal). Wzmocnienie tej inteligentnej specjalizacji województwa podkarpackiego pozwoli na jeszcze bardziej aktywne nawiązanie do tych światowych wzorców.

Ograniczenie przemysłu lotniczego tylko bezpośrednio do wszelkich działań związanych z produkcją statków powietrznych, lub ich wyposażenia i części, jest zbyt dużym uproszczeniem. Jest to sektor bardzo wysokich technologii, a generowane przez ten sektor innowacje wnoszą postęp do wielu dziedzin życia. W warunkach naszego kraju udział przemysłu lotniczego w tworzeniu wartości



dodanej nie jest wysoki, w latach 1996-2007 oscylował wokół 0,1%, w odniesieniu do działalności przemysłowej jest wyższy, mieści się w zakresie od 0,4 do 0,56%<sup>57</sup>. Na tym tle znakomicie prezentuje się jedynie województwo podkarpackie, jednoznacznie wyspecjalizowane w kierunku rozwoju przemysłu lotniczego.

Przemysł lotniczy i kosmiczny zaliczany jest do najbardziej innowacyjnych nie tylko w skali kraju, ale całego świata. Wykonane analizy, projekty foresight itd., wskazują na olbrzymie perspektywy rozwoju i kreowania wzrostu, stojące przed tym sektorem. Wnosi on swój udział w unowocześnianie trendów produkcji różnych środków transportu, jest elementem kreowania jakości życia. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że obecny kryzys finansowy zasadniczo nie dotknął branży lotniczej, która w 2012 roku, w porównaniu z 2011, odnotowała wzrost przychodów o 5,9%, a w przypadku przemysłu lotnictwa cywilnego, wzrost ten wyniósł aż 16,2%<sup>58</sup>.

Przemysł lotniczy wykazuje ściśle powiązania z przemysłem kosmicznym, nie tylko w bezpośrednim rozumieniu tego ostatniego sektora, ale w wykorzystaniu technologii kosmicznych praktycznie w każdej dziedzinie życia – oczywistym dla każdego przykładem jest wykorzystanie nawigacji satelitarnej. Przyjęcie Polski do Europejskiej Agencji Kosmicznej otwiera przed województwem podkarpackim nowe perspektywy dotyczące rozwoju tej gałęzi przemysłu.

Wybór przemysłu lotniczego i kosmicznego jako inteligentnej specjalizacji województwa podkarpackiego ma swoje uzasadnienie także w jasno zdefiniowanym potencjale naukowo-badawczym i edukacyjnym Regionu. Przewodzącą w tym zakresie uczelnią w kraju jest Politechnika Rzeszowska z Wydziałem Budowy Maszyn i Lotnictwa, na której realizowany jest także kierunek pilotaż. Właśnie tutaj, w województwie podkarpackim, ulokował swoją siedzibę znany w całym świecie klaster – *Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza”*. Polskimi badaniami dotyczącymi przemysłu lotniczego kieruje *Centrum Zaawansowanych Technologii AERONET – Dolina Lotnicza*, które skupia jedenaście instytucji naukowo-badawczych, ponad 100 przedsiębiorstw z branży lotniczej, a jego biura zlokalizowane są w Politechnice Rzeszowskiej. Uczelnia ta dysponuje najnowocześniejszym Laboratorium Badań Materiałowych dla Przemysłu Lotniczego, a WSK „PZL-Rzeszów” S.A. buduje własne, silne centrum badawczo-rozwojowe. Między wszystkimi wymienionymi organizacjami, co jest ewenementem zauważanym i podkreślanym w całym kraju, funkcjonuje rzeczywista współpraca naukowo-badawcza i edukacyjna.

Przyszłościowe kierunki rozwoju, a także wizję przemysłu lotniczego, na specjalne zlecenie Komisji Europejskiej, opracowała specjalnie wyłoniona grupa wybitnych przedstawicieli europejskich liderów przemysłu lotniczego<sup>59</sup>. Opracowany przez to gremium dokument wyznacza cele aż do roku 2050, pogrupowane w pięć kategorii:

1. potrzeby społeczne i rynkowe;
2. utrzymanie wiodącej pozycji europejskiego przemysłu lotniczego w świecie;

---

<sup>57</sup> I. Świczewska, *Ocena pozycji przemysłu lotniczego w Polsce na tle międzynarodowym – ujęcie makroekonomiczne*, [w:] *Raport o innowacyjności sektora lotniczego w Polsce w 2010 roku*, red. nauk. T. Baczko, Instytut Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk, Wyd. Key Text, Warszawa 2011, s. 19-20.

<sup>58</sup> *Global Aerospace & Defense Industry Financial Performance Study*, June 2013, Deloitte Development LLC, pp. 1-44.

<sup>59</sup> M. Darecki, Ch. Edelstenne, T. Enders, E. Fernandez, P. Hartman, J.-P. Herteman, M. Kerloh, I. King, P. Ky, M. Mathieu, G. Orsi, G. Schotman, C. Smith, J.D. Wörner, *Flightpath 2050, Europe's Vision for Aviation*, European Union, Luxembourg 2011, pp. 1-24.

3. rozwiązania dotyczące ochrony środowiska i zaopatrzenia w energię;
4. bezpieczeństwo i ochrona ruchu lotniczego;
5. badania, innowacje, priorytety i możliwości badawcze oraz edukacyjne.

Rozwój przemysłu lotniczego wprowadził województwo podkarpackie do światowych standardów rozwoju sektora wysokich technologii. Wybór tej inteligentnej specjalizacji ma więc uzasadnienie ekonomiczne, ekologiczne i społeczne. Rozwój przemysłu lotniczego i kosmicznego pozwoli na znalezienie ciekawych miejsc pracy absolwentom podkarpackich uczelni, już dzisiaj widoczny jest napływ do tego sektora utalentowanych osób z obszaru całego kraju, jak i z zagranicy.

### **Inteligentna specjalizacja wiodąca – jakość życia**

Drugą inteligentną specjalizację wiodącą województwa podkarpackiego zdefiniowano jako obszar **jakości życia**. W zapisach tej Strategii jakość życia grupuje cztery duże obszary:

1. produkcję i przetwórstwo żywności najwyższej jakości biologicznej i zdrowotnej, ekologiczne i zrównoważone rolnictwo i przetwórstwo, produkty regionalne i tradycyjne;
2. zrównoważoną i odpowiedzialną turystykę, zdrowie i dobrostan (kliniki, sanatoria, domy seniora, centra rekreacyjno-wypoczynkowe, zakłady odnowy biologicznej, centra dietetyczne);
3. eko-technologie: odnawialne źródła energii (energetyka rozproszona, smart grids, turbiny wiatrowe, turbiny wodne, solary, panele słoneczne, kotły na biomasę, geotermia, itd.);
4. energooszczędne i inteligentne budownictwo (domy pasywne, zeroenergetyczne i plusenergetyczne itd.).

Definicja inteligentnej specjalizacji wiodącej województwa podkarpackiego jakość życia w ujęciu syntetycznym:

**Inteligentna specjalizacja wiodąca jakość życia dla województwa podkarpackiego** to kompleks obszarów aktywności i rozwiązań, wzajemnie powiązanych, nakierowanych na stworzenie nowego, zrównoważonego modelu funkcjonowania społeczeństwa i ekosystemu, obejmującego mobilność – multimodalny transport, klimat i energię, żywność najwyższej jakości biologicznej i zdrowotnej, energooszczędne budownictwo, zrównoważoną turystykę, technologie informacyjne i komunikacyjne ICT. Nie jest to sektor, ale kompleks rozwiązań służących spełnieniu unijnych wymagań, a zarazem gwarantujących inteligentny rozwój całego Regionu, zgodnie z nowym paradygmatem gospodarczym i społecznym Unii Europejskiej.

Tak definiowana inteligentna specjalizacja wiodąca jakość życia wyznacza zarazem kierunki wspierania badań i kreowania innowacji. Wykazuje również ścisły związek z większością wspieranych przez Unię Europejską kluczowych technologii wspomagających (mają one horyzontalny charakter i bardzo duży potencjał transformacyjny); dla województwa podkarpackiego szczególne znaczenie mają kluczowe technologie wspomagające związane z obszarami fotoniki (energetyka odnawialna,

w tym rewolucja w postaci perowskitów); zaawansowane materiały i technologie ich otrzymywania – w tym monokryształy i materiały kompozytowe; zaawansowane systemy produkcji; półprzewodniki; biotechnologie wynikające z biomimetyki i bioniki. Wspieranie tego typu poszukiwań i rozwiązań oznacza nowe możliwości rozwoju praktycznie każdego sektora i branży, ogólnie całego społeczeństwa i gospodarki.

- Celem wzmocnienia elementów tak definiowanej specjalizacji **jakość życia** dla województwa podkarpackiego jest budowanie ekoinnowacyjnego Regionu, tworzenie podstaw inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
- Tylko te elementy tak definiowanej **jakości życia** dla województwa podkarpackiego mogą znaleźć wsparcie środkami unijnymi w perspektywie 2014-2020 w ramach EFRR.
- **Jakości życia** nie należy utożsamiać z pojęciem sektora. To inteligentna specjalizacja obejmująca wskazane powyżej obszary i rozwiązania.
- Aplikując o dofinansowanie z funduszy unijnych należy precyzyjnie określić i udowodnić, że proponowane do wsparcia rozwiązanie w zakresie tej specjalizacji jednoznacznie mieści się w zdefiniowanym pojęciu **jakości życia** na potrzeby województwa podkarpackiego, lub obejmuje wyżej przedstawione kluczowe technologie wspomagające.

Potencjał sektora jakości życia jest znakomicie wzmocniony posiadaniem przez Region pięknego i czystego środowiska, a także poprawiającej się szybko infrastruktury komunikacyjnej.

*W Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na Rzecz Inteligentnej Specjalizacji (RIS3)* jednoznacznie napisano, że w wyborze inteligentnej specjalizacji należy odejść od dotychczasowego myślenia sektorowego.

**Obszar jakości życia jest pojęciem bardzo szerokim. Wybór tej inteligentnej specjalizacji znajduje pełne uzasadnienie w zasobach endogenicznych Regionu, znakomicie wyznacza też przyszłą wizję województwa, jako Regionu o najwyższej jakości życia. O ile inteligentna specjalizacja lotnictwo i kosmonautyka dotyczy i będzie wspierała zasadniczo kilku największych miast województwa podkarpackiego, to specjalizacja jakość życia z założenia ma służyć inteligentnemu rozwojowi całego jego obszaru, w tym szczególnie środowiska wiejskiego i małych miejscowości.**

Wybór inteligentnej specjalizacji jako dużego obszaru jakości życia jest w pełni zgodny z logiką nowego paradygmatu zielonego wzrostu i biogospodarki w Unii Europejskiej. Obejmuje ona szereg sektorów i branż (w tym technologie, procesy, produkty, usługi), nakierowanych zgodnie z europejskimi celami rozwoju społeczeństw i gospodarek na podnoszenie jakości życia wszystkich mieszkańców (jak już zaznaczono, także obszarów wiejskich i małych miejscowości), a nie jedynie przedstawicieli jakiegoś jednego sektora i konsumentów jego produktów. W ten sposób opisana inteligentna specjalizacja jako obszar jakości życia, ma na celu wsparcie działań tych wszystkich sektorów, które charakteryzuje w pełni zdefiniowana ekoinnowacyjność, kreująca zielony wzrost, także zgodnie z ideą biogospodarki. Tego rodzaju wsparcie ma bardzo szeroki, horyzontalny i funkcjonalny charakter, pozwala też na uniknięcie problemu, jakim byłoby załamanie się jakiegoś wspieranego, pojedynczego sektora gospodarki. Mieści się w logice polityki Komisji Europejskiej, która nakłania regiony do odejścia od sektorowych wyborów i wspierania tylko dotychczasowych zwycięzców. Wygrać powinniśmy wszyscy, a nie tylko jakaś niewielka ilość przedsiębiorstw reprezentujących jeden sektor. Tak kreowane podejście do innowacji ma społeczny charakter, tak

więc wiele tego typu innowacji w pełni odpowiada definicji innowacji społecznych, jak i unijnemu priorytetowi wspierania włączenia społecznego.

Jakość życia kreowana jest przez wiele czynników, do istotnych należy zdrowie, możliwość znalezienia satysfakcjonującej pracy, czystość i estetyka środowiska naturalnego itd. Obejmuje działania zmierzające do zachowania właściwej kondycji psychicznej i fizycznej jednostki oraz społeczeństwa.

Województwo podkarpackie znane jest z wyjątkowej czystości i jakości środowiska. Lasy zajmują tu ponad 36% powierzchni województwa, prawie połowa Regionu objęta jest prawną ochroną. Zlokalizowano tutaj Bieszczadzki Park Narodowy, część Magurskiego Parku Narodowego, kilka parków krajobrazowych, w tym Ciśniańsko-Wetliński Park Krajobrazowy i Park Krajobrazowy Doliny Sanu, które wraz z Bieszczadzkim Parkiem Narodowym wchodzi w skład powołanego przez UNESCO w 1992 roku Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Karpaty Wschodnie”. Znakomicie zachowane środowisko przyrodnicze, w tym także środowisko rolnicze, czyste gleby, duży potencjał bioróżnorodności rolniczej, wyznaczają kierunek rozwoju produkcji rolniczej i przetwórstwa, jakim jest rozwój rolnictwa ekologicznego, również otrzymywanie regionalnych i tradycyjnych produktów żywnościowych. Wskazują one na prozdrowotny element specjalizacji jakości życia, są w stanie zapewnić żywność najwyższej jakości biologicznej i zdrowotnej mieszkańcom regionu, ale również wzmocnić potencjał eksportowy produktów żywnościowych. W tym zakresie, zgodnie z ideą nawiązywania współpracy ponadregionalnej, można współpracować z województwem lubelskim. Co równie ważne, rozwój tych elementów obszaru jakości życia pozwala wykreować wiele trwałych miejsc pracy nawet w małych gospodarstwach rolniczych, sprzyja więc zrealizowaniu unijnego postulatu włączenia społecznego. W województwie podkarpackim systematycznie wzrasta liczba ekologicznych gospodarstw rolnych i przetwórci. Ten trend rozwojowy zaznaczył się już wcześniej, ma jednak w sobie znacznie większy, olbrzymi potencjał ekonomiczny i społeczny.

Istotnym elementem obszaru jakości życia jest rozwój turystyki. Województwo podkarpackie uznawane jest za obszar o bardzo dużych tego typu możliwościach. Decyduje o tym zarówno wspomniana już obecność obszarów chronionych, ale także zlokalizowanie czterech uzdrowisk: Horyniec Zdrój, Iwonicz Zdrój, Polańczyk, Rymanów Zdrój. Kolejnym magnesem dla wielu turystów może być duży potencjał kulturowy tego Regionu. Do rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa wpisanych jest ponad 3,8 tysiąca obiektów nieruchomych, podlegających ochronie, oraz kilkadziesiąt tysięcy zabytków sztuki i rzemiosła artystycznego. Znanymi nie tylko w kraju atrakcjami są: Skansen w Bóbrce koło Krosna, miejsce lokalizacji najstarszych szybów naftowych, a także Centrum Dziedzictwa Szkła w Krośnie<sup>60</sup>.

Jakość życia warunkowana jest również estetyką i jakością miejsca zamieszkania. Powinna ona wykazywać związek z aspektami ekonomicznymi. Dlatego też wśród elementów obszaru jakości życia wymieniono wspieranie odpowiedniego modelu budownictwa (budownictwo pasywne, zeroenergetyczne i plusenergetyczne), szczególnie w wymiarze pozyskiwania energii. **Wspieranie tego typu działań oznacza nie tylko bezpośrednio podnoszenie standardów jakości życia, umożliwia finansowe i organizacyjne wsparcie rozwoju wielu istotnych sektorów, w tym: energetycznego, w zakresie energetyki odnawialnej; produkcji najwyższej jakości sprzętu AGD w kategorii A;**

---

<sup>60</sup> *Turystyka w województwie podkarpackim w latach 2010-2011*, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2012, s. 21.

**przemysłu materiałów budowlanych, o charakterze ekoinnowacji; służy szerokiemu wsparciu sektora ochrony środowiska.**

Zachowaniu walorów jakości życia będzie służyła renaturyzacja środowiska, w tym bardzo istotna z punktu widzenia zasobów wodnych Regionu, renaturyzacja cieków, będąca jedyną skuteczną metodą zapobiegania powodziom.

Wybór inteligentnej specjalizacji jakości życia został pozytywnie oceniony i ciekawie pokazany w raporcie Deloitte „*W czym tkwi sekret liderów innowacji?*”<sup>61</sup>. Stwierdzono w nim, że kolejne kroki rozwoju nowego klastra związanego z jakością życia są przemyślane i zaplanowane – podstawą jest szeroka współpraca różnych środowisk oraz właściwe zdiagnozowanie sytuacji regionu. Oczekiwane rezultaty, zauważone przez ekspertów Deloitte, to między innymi sukces podobny do tego, jaki odniosła Dolina Lotnicza; prężny rozwój regionu, podniesienie jakości życia mieszkańców; niwelowanie dysproporcji w rozwoju poszczególnych powiatów w regionie. Podkreślona została również długoletnia kooperacja uczestników klastra Dolina Lotnicza (władze regionu, przedsiębiorstwa, ośrodki badawcze), zwrócono uwagę na pozytywne wykorzystanie w kreowaniu jakości życia modelu współpracy i doświadczeń Doliny Lotniczej. Autorzy cytowanego Raportu podkreślili również fakt przeprowadzenia wnikliwych badań regionu i jego potencjału przez autorów tej Strategii, opracowanie modelu działania na bazie trzyletnich badań<sup>62</sup>.

Charakterystyka założeń i celów inteligentnej specjalizacji jakości życia, a zarazem wykonane porównanie z innymi europejskimi regionami, skłania autorów Strategii do nazwania województwa podkarpackiego „*Polską Bawarią*”. Wyznaczanie bardzo ambitnych celów jest metodą i drogą do osiągnięcia doskonałości.

### **Inteligentna specjalizacja wiodąca – motoryzacja**

Na potrzeby RIS3 przyjmuje się następującą definicję inteligentnej specjalizacji wiodącej - motoryzacja. Jest to szeroko rozumiana działalność w zakresie produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz taboru szynowego, a także wytwarzania elementów wykorzystywanych w produkcji wyżej wymienionych wyrobów finalnych, jak również działalność jednostek naukowych w zakresie realizacji prac badawczo-rozwojowych, których wyniki będą wdrażane w przedsiębiorstwach prowadzących działalność w zdefiniowanym obszarze.

Motoryzacja odgrywa coraz większą rolę w rozwoju województwa podkarpackiego, co zostało dostrzeżone zarówno przez władze regionu (inicjatywa mająca na celu wybór sektora motoryzacji jako czwartej inteligentnej specjalizacji), jak również przez podmioty gospodarcze działające w województwie.

W województwie podkarpackim na koniec 2015 r. zarejestrowanych w rejestrze REGON było 160 podmiotów reprezentujących producentów pojazdów i części, co stanowiło blisko 6% w skali całego kraju.

---

<sup>61</sup> Deloitte, *W czym tkwi sekret liderów innowacji?, Analiza benchmarkingowa innowacyjności polskich regionów – Raport z badania*, Warszawa, 23.09.2013 r., s. 23.

<sup>62</sup> Tamże, s. 23.

Pod względem liczby podmiotów w woj. podkarpackim motoryzacja nie jest szeroko reprezentowana, a jej znacząca rola w podkarpackiej gospodarce wynika z koncentracji dużych podmiotów, często z kapitałem zagranicznym, o globalnym zasięgu.

Z analizy podkarpackiej gospodarki wynika, że motoryzacja charakteryzuje się jednym z wyższych udziałów w produkcji i zatrudnieniu, dynamiką wzrostu przekraczającą średnią dla województwa, a także dużym poziomem nakładów na działalność innowacyjną. Motoryzacja, obok lotnictwa, powinna stać się kolejną wizytówką Podkarpacia.

Istotnym czynnikiem stanowiącym o potencjale motoryzacji są podkarpackie uczelnie wyższe, które prowadzą badania naukowe i kształcą kadry dla tej specjalizacji, w tym szczególnie:

- Politechnika Rzeszowska: na Wydziale Budowy Maszyn i Lotnictwa funkcjonuje Katedra Silników Spalinowych i Transportu, która dysponuje bogatą bazą laboratoryjną w zakresie dydaktyki i badań naukowych. Posiada m.in. nowoczesną hamownię silnikową, umożliwiającą badania silników według obowiązujących norm EURO. KSSiT realizuje zajęcia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. W ramach kierunku *mechanika i budowa maszyn* prowadzona jest specjalność *pojazdy samochodowe*. Z kolei w ramach kierunku *transport* funkcjonują trzy specjalności: *diagnostyka i eksploatacja pojazdów samochodowych*, *logistyka transportu samochodowego*, *transport przemysłowy*.

Kierunki kształcenia związane z motoryzacją realizują także państwowe wyższe szkoły zawodowe:

- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sanoku: studenci mają możliwość wyboru kierunku *mechanika i budowa maszyn*, a w jego ramach jednej z dwóch specjalności: *informatyka stosowana w budowie maszyn*, *budowa i eksploatacja pojazdów samochodowych*.
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Pigońia w Krośnie: w ofercie szkoły znajduje się kierunek: *mechanika i budowa maszyn*, w tym dwie specjalności: *obrabiarki sterowane numerycznie*, *mechatronika i diagnostyka samochodowa*.
- Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu: w ofercie tej szkoły znajduje się kierunek: *mechatronika oraz inżynieria transportu i logistyki*.

Istotną rolę w rozwoju inteligentnej specjalizacji motoryzacja mogą odegrać klastry. W województwie podkarpackim funkcjonują obecnie trzy klastry motoryzacyjne:

- Wschodni Sojusz Motoryzacyjny (East Automotive Alliance);
- Klaster Przemysłowo-Naukowy „Ziemia Sanocka”;
- Klaster Innowacyjnych Przedsiębiorstw w Branżach Motoryzacyjnej i Energetycznej „INNTECH”.

Inteligentna specjalizacja motoryzacja znajduje uzasadnienie w regionalnym potencjale przemysłu, jak również w potencjale badawczo-rozwojowym województwa podkarpackiego.

### **Inteligentna specjalizacja wspomagająca – informacja i telekomunikacja**

Inteligentna specjalizacja ICT została wskazana jako obszar horyzontalny o istotnym znaczeniu dla każdej specjalizacji i dziedziny życia w Regionie. Wybór ten ma uzasadnienie w

jednoznacznie zdefiniowanych potrzebach społeczeństwa i gospodarki, związanych z rozwojem cyfrowym. Ma uzasadnienie w polityce Unii Europejskiej. Związana jest także z pobudzaniem popytu na przystępne, dobrej jakości i interoperacyjne usługi. Szczególne znaczenie ma rozwój szerokopasmowego Internetu.

Województwo podkarpackie należy do regionów o wyróżniających się zasobach potencjału naukowo-badawczego w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Pracownicy i studenci rzeszowskich uczelni niejednokrotnie wygrywają światowe konkursy w tym zakresie. Na podkreślenie zasługuje także fakt obecności w regionie największej firmy informatycznej w skali kraju, która uzyskała już statut dużej korporacji międzynarodowej.

W 2011 roku Asseco Poland S.A. obchodziło 20 lecie swojej działalności, w tym czasie stała się nie tylko spółką informatyczną największą w kraju, jest obecna w większości krajów Unii Europejskiej i nie tylko. Tworzy miejsca pracy we wszystkich miejscach lokalizacji, ale należy dodać, że zarejestrowana jest w Rzeszowie.

Województwo podkarpackie jest także zdecydowanym krajowym liderem pod względem liczby zgłoszonych patentów przez podmioty branży telekomunikacyjnej<sup>63</sup>.

Uznanie informacji i telekomunikacji za inteligentną specjalizację wspomagającą ma duże znaczenie dla każdego obszaru społecznego i gospodarczego rozwoju Regionu. Pozwoli organizacyjnie i finansowo wspierać te sektory wysokich technologii, w tym między innymi, zgodnie z polityką Unii Europejskiej, rozwój szerokopasmowego Internetu, technologii i produktów ICT, a także bardzo zróżnicowanych kategorii e-usług, które mają charakter innowacji z zakresu ICT, ale przyczyniają się także do wzmocnienia rozwoju współcześnie definiowanej jakości życia.

\*\*\*

Reasumując, należy stwierdzić, że inteligentne wiodące specjalizacje wpływają na siebie i wzajemnie wzmacniają swe oddziaływanie. Dynamiczny przemysł lotniczy będzie sprzyjać tworzeniu się klasy średniej, a także licznym wizytom biznesowym, a co za tym idzie będzie przysparzać potencjalnych klientów sektorowi turystycznemu. Jednak przemysł ten zlokalizowany jest tylko w niektórych spośród największych miast Regionu. Dlatego też, w celu poprawienia spójności terytorialnej i wzmocnienia potencjału rozwoju mniejszych miejscowości i obszarów wiejskich, także na bazie rzeczywistego potencjału Regionu, zidentyfikowanych możliwości badawczych i możliwości rozwoju, jak już wspomniano, sprecyzowano drugą inteligentną specjalizację jako obszar jakości życia. Działania wynikające z aktywności obszaru jakości życia będą wpływały na stworzenie znakomych warunków do odpoczynku dla ciężko pracujących kadr przemysłu. Dostarczy także ekologicznej, regionalnej i tradycyjnej żywności najwyższej jakości, tak mieszkańcom Regionu, jak i na eksport. Technologie lotnicze oraz znacząca wiedza z dziedzin inżynierskich przenikać będą do obszaru eko-technologii. Firmy skupione w innych klastrach, takich jak IT, czy odnawialnej energii będą ściśle współpracować z ośrodkami turystycznymi i klinikami leczniczymi.

Wszystkie trzy inteligentne wiodące specjalizacje oraz specjalizacja wspomagająca, mają mocne uzasadnienie w potencjale naukowo-badawczym Regionu. Lotnictwo i kosmonautyka oraz

---

<sup>63</sup> T. Sierotowicz, R. Wiśła, *Identyfikacja trendów technologicznych w obszarze ICT z wykorzystaniem statystyki patentowej*, Kraków 2012, s. 13.

motoryzacja to wyróżniające się kierunki badań i edukacji w Politechnice Rzeszowskiej. Podobny potencjał mają w tej uczelni badania z zakresu energetyki odnawialnej, energooszczędnego i inteligentnego budownictwa, sektora ICT. Produkcja i przetwórstwo ekologicznej żywności, turystyka, ochrona zdrowia, znajdują naukowe uzasadnienie w badaniach wykonywanych w Politechnice Rzeszowskiej i w Uniwersytecie Rzeszowskim. Należy jednak wzmacniać potencjał badawczy poprzez budowanie lub unowocześnianie infrastruktury badawczej.

Tak wykreowana Strategia trzech wiodących inteligentnych specjalizacji oraz jednej inteligentnej specjalizacji wspomagającej jest w pełni zgodna z kierunkami rozwoju przyjętymi przez Unię Europejską. UE nadaje szczególne znaczenie trzem kierunkowym priorytetom: rozwojowi inteligentnemu, rozwojowi zrównoważonemu i rozwojowi sprzyjającemu włączeniu społecznemu. Przemysł lotniczy z całą pewnością jest przemysłem innowacyjnym i inteligentnym. Poprzez rozwój nowych, niskoemisyjnych technologii, przyczynia się do zmniejszenia uciążliwości podróży lotniczych dla środowiska naturalnego, i co za tym idzie, wspiera zrównoważony rozwój. Jest to dzisiaj także przemysł czysty, nie degradujący lokalnej natury.

Obszar jakości życia jest ze swej natury proekologiczny (zawiera w sobie pojęcie biogospodarki), wzmacnia zrównoważony rozwój; poprzez swe rozproszenie na terenie całego województwa, a także możliwą lokalizację we wsiach czy małych miasteczkach, umożliwił będzie zdecydowaną redukcję społecznego wykluczenia i aktywizował lokalne społeczności. Poprzez swą formułę ekologiczną spowoduje rozwój obszarów dziś zapóźnionych, z pełnym poszanowaniem środowiska naturalnego, lokalnej kultury i tradycji. Może wykreować wybitnie ekologiczne rozwiązania, także o charakterze rynkowym.

Obszar informacji i telekomunikacji będzie wspomagał rozwój nie tylko inteligentnych specjalizacji wiodących, ale odegra ważną rolę we wszystkich aspektach rozwoju Regionu.

Tak więc przyszłość województwa podkarpackiego sprowadza się do jasnej i klarownej wizji Regionu o pięknej naturze, Regionu czystego i zadbanego, w którym swe miejsce znajdują nowoczesne i innowacyjne technologie i rozwiązania przemysłu lotniczego i motoryzacji (sektory wysokich technologii), ekologicznej, regionalnej i tradycyjnej produkcji żywności, zrównoważonej turystyki, odnowy biologicznej i zdrowia, energetyki odnawialnej, nowoczesnego, energooszczędnego budownictwa. Pełne wykorzystanie tych atutów i możliwości będzie wspierane przez rozwój technologii informacyjnych, w tym szczególnie szerokopasmowego Internetu. To Region aktywizujący swych mieszkańców z większych, przemysłowych ośrodków, ale także z peryferyjnych wsi i miasteczek. To Region rozwoju zrównoważonego i trwałego, zielonego wzrostu.

Tego typu podejście do inteligentnej specjalizacji nie omija więc nikogo w kreowanym przez Strategię modelu rozwoju. Ma swoje uzasadnienie w aktualnych uwarunkowaniach, ale przede wszystkim znakomicie mieści się w logicznie uzasadnionej wizji rozwoju województwa podkarpackiego, która w pełni odpowiada priorytetom rozwoju Unii Europejskiej.

Istotną częścią inteligentnej specjalizacji są klastry. Posiadają naturalną zdolność do kreowania i wspierania współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi oraz innymi organizacjami, w tym z sektorem naukowo-badawczym, stanowią instrument konkurencyjności przemysłu,



innowacji i wzrostu w regionie. Na etapie wdrażania strategii, klastry powinny stać się skutecznymi platformami do realizacji celów inteligentnej specjalizacji<sup>64</sup>.

Bardzo ważną częścią każdej inteligentnej specjalizacji są wyższe uczelnie. Pełnią one istotną funkcję w procesie generowania wiedzy i wykorzystywania jej do kreowania innowacyjnych produktów i usług, we współpracy z innymi ośrodkami badawczymi (B+R+I) i przedsiębiorstwami<sup>65</sup>

*„Instytucje zarządzające strategicznym procesem RIS3 muszą się koncentrować na ograniczonej liczbie innowacji i priorytetów badawczych zgodnych z potencjałem w zakresie inteligentnej specjalizacji wyłonionym na etapie analizy i powiązanych z procesem przedsiębiorczego odkrywania. Priorytety te staną się obszarami, w których region ma realne szanse na sukces”.*<sup>66</sup>  
Dokonane wybory wpisują się w Strategię EUROPA 2020.

W tabeli 4 przedstawiono inteligentne specjalizacje, obszary wsparcia oraz priorytetowe działania i technologie.

---

<sup>64</sup> Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R., *Przewodnik Strategii Badań i Innowacji ...*, jw., s. 71.

<sup>65</sup> Tamże, s. 82.

<sup>66</sup> Tamże, s. 24.

Tabela 4 Model Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014 -2020, kreowanej zgodnie z koncepcją inteligentnej specjalizacji- RIS3

PRIORYTET				
Rozwój inteligentny, zrównoważony i trwały, sprzyjający włączeniu społecznemu				
Inteligentne specjalizacje				
1. LOTNICTWO I KOSMONAUTYKA specjalizacja wiodąca	2. JAKOŚĆ ŻYCIA specjalizacja wiodąca		3. MOTORYZACJA specjalizacja wiodąca	
4. INFORMACJA I TELEKOMUNIKACJA (ICT) specjalizacja wspomagająca				
Wynikające z inteligentnych specjalizacji obszary działania (aktywności), wymagające inteligentnego wsparcia				
MOBILNOŚĆ	KLIMAT I ENERGIA	ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA	ZDROWIE, ŻYWNOSĆ, ODŻYWIENIE	TECHNOLOGIE INFORMACYJNE I TELEKOMUNIKACYJNE
Instrumenty wspierające o horyzontalnym i funkcjonalnym znaczeniu dla rozwoju inteligentnych specjalizacji, wymagające wsparcia:				
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kluczowe technologie wspierające</li> <li>• Technologie informacyjne i telekomunikacyjne (ICT)</li> <li>• Edukacja, nauka, infrastruktura badawcza, szkolnictwo wyższe, innowacyjny i badawczy potencjał uczelni</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Internacjonalizacja, współpraca regionalna i międzyregionalna</li> <li>• Klastry</li> <li>• Innowacje społeczne</li> <li>• Nowe modele finansowania rozwoju</li> <li>• Start-upy</li> </ul>		
Priorytetowe działania i technologie dla obszarów wsparcia:				
Technologie i produkty przemysłu lotniczego, kosmicznego oraz motoryzacyjnego, w tym produkcja niskoemisyjnych środków transportu indywidualnego i zbiorowego oraz autonomicznych i inteligentnych pojazdów. Multimodalny, zrównoważony transport.	Odnawialne źródła energii i technologie z nimi związane. Smart grids. Zrównoważone i inteligentne budownictwo (budynki, osiedla, miasta). Biodegradowalne tworzywa sztuczne. Technologie pozyskiwania i oszczędzania energii oraz technologie niskoemisyjne w motoryzacji.	Turystyka poznawcza. Turystyka wypoczynkowa, ekoturystyka, agroturystyka. Turystyka kwalifikowana. Turystyka zdrowotna. Turystyka biznesowa. Turystyka religijna. Turystyka kulinarna. Enoturystyka.	Żywność ekologiczna, regionalna i tradycyjna. Zdrowa, zoptymalizowana, wolna od GMO dieta. Medycyna zapobiegawcza. Opieka nad ludźmi starszymi.	Szerokopasmowy Internet. E-rozwiązania. Zintegrowane systemy informacji.
Paradygmat, założenia spajające model rozwoju i gospodarki, wspierane trendy: ZIELONY WZROST, EKOINNOWACJE, BIOGOSPODARKA				

Źródło: opracowanie własne.

#### 4. Założenia strategiczne (wizja, misja, cele strategiczne) – wypracowanie wspólnej wizji przyszłości regionu

Zasadniczym celem tego etapu projektowania strategii jest opracowanie wspólnej, porywającej wizji gospodarczego i społecznego rozwoju regionu. Głównym celem i cechą wizji jest jej mobilizująca moc: wizja powinna jednoczyć regionalnych interesariuszy wokół wspólnego, odważnego projektu, a nawet marzenia<sup>67</sup>.

Poniżej przedstawiono wizję i misję, a w tabeli 5 cele strategiczne, taktyczne i operacyjne dla *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*, wykreowanej zgodnie z koncepcją inteligentnej specjalizacji – RIS 3.

**Wizja Regionu:** ekologicznie i społecznie zrównoważona, innowacyjna i konkurencyjna gospodarka – lider w kreowaniu ekoinnowacji. Region najwyższej jakości życia.

**Misja Strategii:** Wspieranie rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki województwa, nakierowanej na dobro społeczne i ochronę ekosystemu, jako bazy funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki. Wspieranie inteligentnych specjalizacji, inteligentnych obszarów aktywności, priorytetowych działań i technologii.

Skuteczne zarządzanie innowacyjnością w regionie powinno charakteryzować się podejściem systemowym i procesowym.

Na ogół system definiowany jest jako zbiór elementów logicznie ze sobą powiązanych, funkcjonujących jako całość. Podejście systemowe rozumiane jest jako wspólne zarządzanie powiązanimi ze sobą procesami, które powinno się przyczynić do zwiększenia skuteczności i efektywności regionu w osiąganiu celów. Wymagania w tym zakresie w szczególności dotyczą zdefiniowania systemu poprzez procesy i ich cele, następnie uszczegółowienie celów w taki sposób, aby osiągać te cele w sposób efektywny, także w wyniku doskonalenia systemu poprzez badania i monitorowanie oraz charakterystykę dostępności zasobów.

Definiując system zarządzania innowacjami można stwierdzić, że jest on podsystemem zarządzania regionem.

Podejście systemowe nakazuje więc realizowanie polityki innowacyjnej regionu zgodnie z założeniami priorytetów *Strategii EUROPA 2020*, traktowanych jako systemowa całość, a nie jako pojedyncze cele. Ta sama uwaga dotyczy kreowania zielonego wzrostu w całym systemie gospodarki regionu, głównie poprzez ekoinnowacje, zakłada funkcjonowanie ścisłych związków nie tylko pomiędzy zdefiniowanymi inteligentnymi specjalizacjami, ale w całym systemie kreowania innowacji i zarządzania nimi.

Podejście procesowe może być również proponowanym sposobem wdrażania systemu zarządzania innowacjami. Proces na ogół określany jest – bardzo ogólnie – jako zespół powiązanych ze sobą działań, które przekształcają informacje, surowce i zasoby w wyniki. Przez podejście procesowe należy rozumieć identyfikację procesów, określenie zależności między nimi, kolejności, ustalanie kryteriów i metod zapewniania i oceny skuteczności, regularne monitorowanie, mierzenie

---

<sup>67</sup> Tamże, s. 49.

i analizowanie oraz wprowadzanie niezbędnych działań korygujących dla osiągnięcia zaplanowanych wyników oraz doskonalenia.

Proces innowacyjności w regionie może być zaliczony do procesów głównych, czego wyrazem jest polityka dotycząca innowacyjności realizowana w Unii Europejskiej. Proces ten należy traktować jako podstawowy, który trzeba mądrze zorganizować i tak nim zarządzać, aby ożywił region.

Zgodnie ze słowami J. Tidd, J. Bessant<sup>68</sup> „*innowacyjność jest zatem typową ucieczką do przodu w walce o przetrwanie i rozwój na rynku*”.

Model procesu innowacyjnego przedstawiony przez wymienionych autorów obejmuje następujące fazy:

- *„Poszukiwanie – penetrowanie otoczenia (wewnętrznego i zewnętrznego) w celu znalezienia zarówno zagrożeń, jak i okazji do zmian oraz właściwe przetwarzanie sygnałów o nich.*
- *Wybór – decydowanie (oparte na dalekosiężnej wizji dalszego rozwoju firmy (regionu – przypis autorów Strategii) o tym, jak na te sygnały reagować.*
- *Wdrażanie – zmiana potencjału tkwiącego w pomysłach innowacyjnym na nową jakość i wprowadzenie jej na rynek krajowy i zagraniczny. Sukcesu nie należy rozpatrywać jako jednorazowego zdarzenia, ale ich ciąg, wymagający pozyskiwania źródeł wiedzy ułatwiających innowacyjność oraz prowadzących do sfinalizowania projektu w niepewnych warunkach. Wszystko to wymaga włożenia ogromnego wysiłku w rozwiązywanie problemów dla doprowadzenia do zaistnienia innowacji na rynkach zagranicznych krajowych.*
- *Dyskontowanie wartości z innowacji – zarówno w kategoriach zdolności do adaptacji i dalszego jej rozpowszechniania, jak i wyciągania wniosków z cyklu innowacji – tak aby zaowocowało to rozbudową bazy wiedzy firmy (regionu – przypis autorów Strategii) i udoskonaleniem sposobu zarządzania procesami innowacyjności”<sup>69</sup>.*

Model ten w pełni odpowiada unijnej metodyce wyboru inteligentnych specjalizacji.

---

<sup>68</sup> J. Tidd, J. Bessant, *Zarządzanie innowacjami. Integracja zmian technologicznych, rynkowych i organizacyjnych*, Wyd. Oficyna Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2011, s. 89-90.

<sup>69</sup> Tamże, s. 89-90.

Tabela 5 Cele strategiczne, taktyczne i operacyjne *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*

Priorytet				
Rozwój inteligentny, zrównoważony i trwały, sprzyjający włączeniu społecznemu				
Cele strategiczne inteligentnych specjalizacji:				
<p>I cel strategiczny inteligentnej specjalizacji</p> <p><b>LOTNICTWO I KOSMONAUTYKA:</b></p> <p>rozwój województwa podkarpackiego jako wiodącego centrum innowacyjnych technologii lotniczych, kosmicznych i komunikacyjnych w Polsce.</p>	<p>II cel strategiczny inteligentnej specjalizacji</p> <p><b>JAKOŚĆ ŻYCIA:</b></p> <p>rozwój województwa podkarpackiego jako regionu o najwyższej jakości życia; ze szczególnym poszanowaniem zasobów energetycznych i podjęciem działań proekologicznych w zakresie energetyki;</p> <p>Bezpieczeństwo energetyczne. bezpieczeństwo i suwerenność żywnościowa.</p>	<p>III cel strategiczny inteligentnej specjalizacji</p> <p><b>MOTORYZACJA:</b></p> <p>rozwój województwa podkarpackiego jako wiodącego regionu kreowania i implementacji innowacyjnych technologii motoryzacyjnych oraz produkcji najwyższej jakości pojazdów i komponentów do nich.</p>	<p>IV cel strategiczny inteligentnej specjalizacji</p> <p><b>INFORMACJA I TELEKOMUNIKACJA (ICT):</b></p> <p>powszechne wykorzystywanie i rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych</p>	
Cele taktyczne obszarów działania (aktywności), wymagające inteligentnego wsparcia				
<p><b>MOBILNOŚĆ</b></p> <p>1 cel taktyczny</p> <p>Wzrost potencjału przemysłu lotniczego, kosmicznego i motoryzacyjnego, poprzez zastosowanie innowacyjnych</p>	<p><b>KLIMAT I ENERGIA</b></p> <p>2 cel taktyczny</p> <p>Poprawa jakości klimatu poprzez wykorzystanie ekoinnowacyjnych technologii pozyskiwania i</p>	<p><b>ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA</b></p> <p>3 cel taktyczny</p> <p>Wzrost atrakcyjności turystycznej województwa poprzez wykreowanie ekoinnowacyjnych</p>	<p><b>ZDROWIE, ŻYWNOSĆ, ODŻYWIANIE</b></p> <p>4 cel taktyczny</p> <p>Poprawa zdrowia mieszkańców poprzez wspieranie ekologicznego i zrównoważonego rolnictwa</p>	<p><b>KOMUNIKACJA</b></p> <p>5 cel taktyczny</p> <p>Upowszechnienie wykorzystania szerokopasmowego Internetu. Wzrost potencjału branży ICT.</p>

<p>technologii i produktów. Region o pełnej dostępności komunikacyjnej.</p>	<p>oszczędzania energii.</p>	<p>i społecznie innowacyjnych produktów turystycznych. Ochrona zasobów środowiska i bioróżnorodności.</p>	<p>i przetwórstwa, wspieranie produktów regionalnych i lokalnych oraz innowacji medycznych z zakresu profilaktyki medycznej.</p>	
<p>Cele operacyjne dla wynikających z inteligentnych specjalizacji obszarów wsparcia</p>				
<p><b>Cele operacyjne</b> Przyrost liczby i jakości technologii oraz produktów przemysłu lotniczego i kosmicznego. Innowacyjne rozwiązania dotyczące mobilności w miastach i na terenach wiejskich, np. napowietrzna kolej miejska. Wzrost udziału niskoemisyjnych i ekologicznych środków transportu indywidualnego i zbiorowego. Przyrost liczby i jakości technologii oraz produktów przemysłu motoryzacyjnego oraz technologii i rozwiązań w</p>	<p><b>Cele operacyjne</b> Zwiększenie udziału energii produkowanej z OZE w całości produkcji i wykorzystania energii. Wzrost liczby budynków i innych obiektów, w których zastosowano zrównoważone i inteligentne rozwiązania technologiczne. Budownictwo pasywne, zeroenergetyczne i plusenergetyczne. Rozwój inteligentnych sieci elektroenergetycznych (smart grids). Wzrost przychodów z produkcji i sprzedaży energooszczędnego</p>	<p><b>Cele operacyjne</b> Wzrost liczby zrównoważonych miejsc pracy na obszarach wiejskich. Rozwój ekoinnowacyjnych, profilowanych usług turystycznych. Renaturyzacja piękna krajobrazu w tym renaturyzacja rzek.</p>	<p><b>Cele operacyjne</b> Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa. Wzrost udziału produkowanej żywności ekologicznej, regionalnej i tradycyjnej. Renaturyzacja środowiska rolniczego. Stworzenie barier wykorzystywania GMO w produkcji żywności – region wolny od GMO. Obszary wiejskie miejscem godziwej i satysfakcjonującej pracy. Zagwarantowanie godziwej starości.</p>	<p><b>Cele operacyjne</b> Szerokopasmowy Internet w każdej firmie i w każdym gospodarstwie domowym. Wzrost liczby i jakości oferowanych produktów i usług w branży ICT.</p>

<p>zakresie automatyzacji procesów produkcji wielkoseryjnej.</p> <p>Przyrost liczby i jakości technologii i produktów przemysłu produkcji środków transportu.</p> <p>Przyrost liczby i jakości technologii oraz produktów niskoemisyjnych w motoryzacji.</p> <p>Przyrost liczby i jakości technologii autonomicznych i inteligentnych pojazdów oraz zintegrowanych systemów informacji.</p>	<p>sprzętu AGD w klasie A.</p>			
<p>Paradygmat, założenia spajające model rozwoju i gospodarki, wspierane trendy: ZIELONY WZROST, EKOINNOWACJE, BIOGOSPODARKA.</p>				

Źródło: opracowanie własne.

## **5. Podkarpacki system innowacji i koncepcja wdrażania – tworzenie silnej struktury zarządczej z udziałem różnych interesariuszy**

Koncepcja systemu innowacji opiera się na założeniu, że region innowacyjny jest regionem uczącym się. Proces wytwarzania wiedzy jest interdyscyplinarny i heterogeniczny, a więc wymaga współpracy wielu różnych instytucji, zwanych uczestnikami RSI. Relacje pomiędzy uczestnikami RSI opierają się na zasadzie dobrowolnej i świadomej wymiany i współpracy. Dlatego sposób implementacji i zarządzania regionalnym systemem innowacji musi przede wszystkim zachęcać jak największe grono uczestników do udziału w nim, pokazując bezpośrednie i pośrednie korzyści dla wszystkich zainteresowanych stron. Proces budowania innowacyjnej gospodarki jest bardzo złożony, a co za tym idzie, wymaga komplementarnej wiedzy, umiejętności i doświadczenia wielu różnorodnych podmiotów. Żaden uczestnik RSI nie posiada ani zasobów, ani kompetencji do samodzielnego przeprowadzenia strategii. W związku z tym, w systemie realizacji zaproponowano szeroki udział wielu partnerów, licząc na wzmocniony, synergistyczny efekt oddziaływania na bezpośrednich kreatorów innowacji, czyli przedsiębiorstwa oraz sektor nauki i B+R+I.

System innowacji, poprzez odpowiednio dobrane narzędzia, będzie wzmacniał potencjał innowacyjny w obszarach działania tworzących inteligentne specjalizacje.

Funkcje systemu innowacji:

1. monitoring i ewaluacja - bieżący monitoring i analiza tendencji rozwoju innowacyjności województwa podkarpackiego, zwłaszcza w obszarach inteligentnych specjalizacji;
2. informacja i edukacja - tworzenie warunków, programów i narzędzi informowania, kształcenia i upowszechniania wzorców innowacyjnego działania, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów inteligentnych specjalizacji;
3. wsparcie finansowe innowacyjnych przedsięwzięć;
4. współpraca: promowanie i organizowanie współpracy na każdej płaszczyźnie działania:
  - w ramach specjalizacji i obszarów działania – promowanie i tworzenie struktur współpracy między przedsiębiorstwami działającymi w ramach danej inteligentnej specjalizacji lub konkretnego obszaru działania, poprzez wzmocnienie merytoryczne i wsparcie finansowe już działających klastrów, powiązań kooperacyjnych oraz tworzenie nowych;
  - międzysektorowa – tworzenie powiązań międzysektorowych pomiędzy przedsiębiorstwami, administracją publiczną, uczelniami i organizacjami pozarządowymi (ngo);
  - międzyregionalna oraz międzynarodowa – tworzenie szerszych powiązań kooperacyjnych firm oraz klastrów wychodzących poza województwo, a także poza kraj;
  - współpracy sfery B+R z przedsiębiorstwami w obszarach kluczowych technologii wspomagających, wchodzących w skład inteligentnych specjalizacji.



Podstawą systemu realizacji RSI jest aktualna wiedza na temat stanu innowacyjności regionu, szczególnie w obszarach inteligentnych specjalizacji. Do tego celu potrzebne jest zbudowanie systemu pozyskiwania informacji oraz modelu przewidywania zmian społeczno-gospodarczych, informującego z wyprzedzeniem o tendencjach i możliwościach wystąpienia ryzyk w realizacji procesów innowacyjnych. Zadanie będzie realizowane poprzez prowadzenie cyklicznych badań, w oparciu o działanie Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego oraz wsparcie innych instytucji, takich jak Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Rzeszowie i Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy.

Drugą, istotną funkcją systemu innowacji jest prowadzenie działań informacyjnych. Jednym z istotnych aspektów rozwoju innowacyjności regionu jest wzrost świadomości społecznej w zakresie znaczenia innowacji. Działaniem tym należy objąć zarówno przedsiębiorstwa, jak i społeczeństwo ogółem. Województwo podkarpackie odznacza się na tle kraju wysokim odsetkiem przedsiębiorstw innowacyjnych, ale nadal około 80% podmiotów gospodarczych nie wykazuje zdecydowanej aktywności innowacyjnej. Należy więc zainicjować działania podnoszące świadomość innowacyjną tych firm, zwłaszcza w obszarach inteligentnych specjalizacji. Drugim aspektem są działania informacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa Regionu, jako ostatecznych odbiorców innowacyjnych rozwiązań, zwłaszcza, że inteligentne specjalizacje dotyczą bezpośrednio rozwiązań ekoinnowacyjnych dla gospodarstw domowych i poszczególnych obywateli. Świadome społeczeństwo powinno nie tylko być konsumentem nowych technologii, ale także, poprzez dokonywanie wyborów konsumenckich, kształtować wśród przedsiębiorstw potrzebę wdrażania ekoinnowacyjnych rozwiązań. Oddziaływanie na społeczeństwo powinno się odbywać także w oparciu o organizację masowych akcji promocyjnych, takich jak: targi innowacji, kampanie radiowe i telewizyjne, realizowane w ramach poszczególnych specjalizacji.

Realizacja polityki włączenia społeczeństwa do nurtu działań innowacyjnych wymaga nie tylko prowadzenia akcji informacyjnych, kierowanych zazwyczaj do osób dorosłych, które już opuściły system oświaty, ale przede wszystkim do osób młodych, które w kolejnych latach będą kreowały innowacyjność Regionu. Dlatego ważne jest dalsze działanie na rzecz wprowadzania do programów nauczania przedmiotów i zagadnień związanych z wdrażaniem innowacji (a zwłaszcza ekoinnowacji), związanych z twórczym myśleniem, zarządzaniem innowacjami, ochroną własności intelektualnej. Działania edukacyjne tego typu powinny być inicjowane praktycznie na każdym etapie edukacji, począwszy od szkoły podstawowej, a skończywszy na szkolnictwie wyższym i dalszym, ustawicznym kształceniu.

Funkcja wsparcia finansowego polega na umożliwieniu innowacyjnym przedsiębiorstwom już istniejącym oraz dopiero powstającym coraz szerszego dostępu do różnorodnych źródeł finansowania:

- wsparcie bezzwrotne i zwrotne procesów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach związanych z podnoszeniem poziomu innowacyjności (w tym dotacje, pożyczki i poręczenia) - integracja celów RSI z działaniami zaplanowanymi do realizacji na poziomie RPO WP;
- realizację projektów tworzenia sieci funduszy załączkowych (*seed capital*), podwyższonego ryzyka (*venture capital*) oraz sieci aniołów biznesu (*business angels*), w celu wsparcia finansowego oraz technicznego procesów kreacji innowacyjnych biznesów - integracja z RPO WP, a także wsparcie w aplikowaniu o środki krajowe.

Istotnym aspektem realizacji systemu innowacji są działania na rzecz wielopłaszczyznowej współpracy, której centrum stanowią innowacyjne przedsiębiorstwa. Wyznaczenie inteligentnych specjalizacji z obszarami działania oraz kluczowymi technologiami wspomagającymi daje szansę na wsparcie już istniejących i tworzenie różnego rodzaju powiązań kooperacyjnych, w tym klastrowych. Województwo podkarpackie to Region, w którym z powodzeniem rozwijają się inicjatywy klastrowe. Jednak tylko niektóre są w stanie samodzielnie poradzić sobie z realizacją szczytnych celów, jakie przed sobą stawiają. Niezbędne jest zatem wsparcie ich działań, przede wszystkim w zakresie kreowania innowacji (a szczególnie ekoinnowacji). W tej materii, w ramach regionalnego systemu innowacji, będzie przede wszystkim wspierany rozwój pozafinansowych form wsparcia innowacji. Działania realizowane będą w oparciu o już istniejące struktury takie jak: Regionalne Centrum Transferu Innowacji z obecnymi i nowymi punktami, ośrodki KSU, Izbę i Cechy Rzemieślnicze, Izby Gospodarcze.

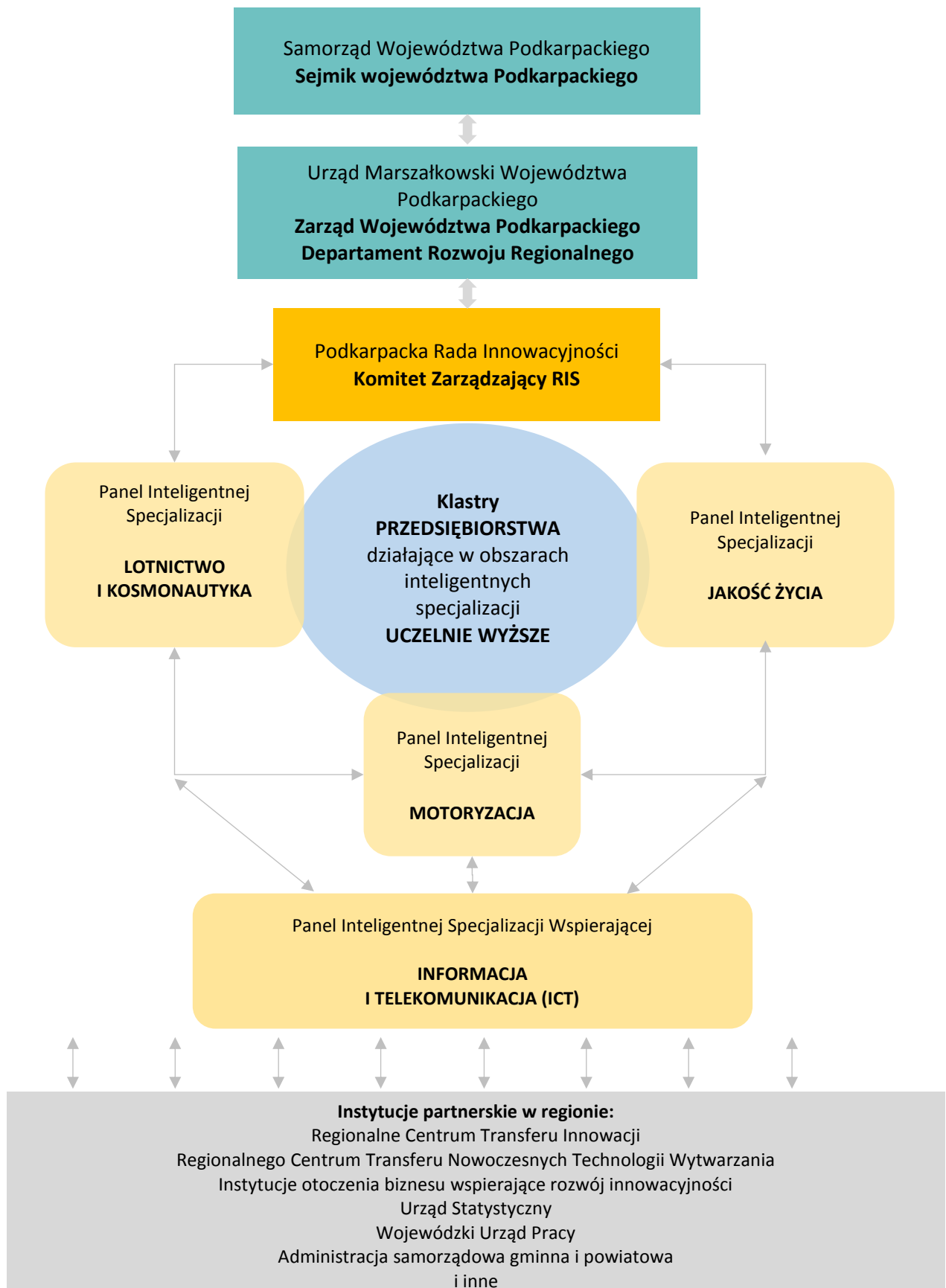
System innowacji to sieć współpracy różnego rodzaju podmiotów na rzecz wspierania potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw. W województwie podkarpackim współpracę w tym zakresie nawiązują:

- podmioty wchodzące w skład inteligentnych specjalizacji,
- władze wojewódzkie oraz samorządowe na poziomie województwa,
- władze samorządowe na poziomie powiatów oraz dużych miast,
- uczelnie wyższe,
- ośrodki Krajowego Systemu Innowacyjności i Krajowego Systemu Usług, w tym Regionalne Centrum Transferu Innowacji,
- instytucje finansujące: fundusze pożyczkowe i poręczeń kredytowych,
- ośrodki doradztwa i firmy konsultingowe,
- izby gospodarcze, izba rzemieślnicza oraz cechy rzemiosł,
- stowarzyszenia twórcze i zawodowe,
- klastry branżowe,
- przedsiębiorstwa.

Realizacja systemu innowacji opiera się na:

- działaniu Podkarpackiej Rady Innowacyjności, w skład której wchodzi przedstawiciele poszczególnych gremiów,
- działaniu cyfrowej platformy wymiany danych, oferty współpracy i pomocy poszczególnych podmiotów,
- czterech paneli inteligentnych specjalizacji – Panel „Lotnictwo i kosmonautyka”, Panel „Jakość życia”, Panel „Motoryzacja” oraz Panel specjalizacji Wspierającej „Informacja i Telekomunikacja”.
- konferencjach promujących współpracę sfery nauki z biznesem na bazie dobrych praktyk (w tym szczególnie Podkarpackie Forum Innowacyjności),
- seminariach tematycznych rozwiązujących problemy we wdrażaniu innowacji,
- spotkaniach kooperacyjnych (targach), również o charakterze międzynarodowym.

Rysunek 1. Koncepcja podkarpackiego systemu innowacji



## 6. System monitorowania i oceny realizacji RSI 2014-2020 – uwzględnienie mechanizmów monitorowania i oceny

Konkurencyjność regionu można określić jako „zdolność do rywalizacji, współzawodniczenia i współpracy, których celem jest osiągnięcie oczekiwanego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego przez poprawę produktywności pracy i kreację nowych miejsc pracy”<sup>70</sup>. Coraz więcej uwagi poświęca się roli innowacyjności, która może prowadzić do znacznego podniesienia konkurencyjności, a inwestycje w badania i rozwój (B+R) stanowią najważniejszy czynnik wzrostu<sup>71</sup>.

Podejmowanie na szczeblu regionu działań mających stymulować innowacyjność, a w jej wyniku podnosić jego konkurencyjność, wymaga przede wszystkim zastosowania narzędzi pozwalających na dokonywanie oceny uzyskiwanych efektów i ewentualne wprowadzanie korekt usprawniających funkcjonowanie regionalnego systemu innowacji.

Monitoring *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* będzie obejmował trzy poziomy:

1. Benchmarking innowacyjności regionu na szczeblu Unii Europejskiej i kraju (wskaźniki grupy I i II).
2. Monitoring na poziomie inteligentnych specjalizacji regionalnych (wskaźniki grupy IIIa).
3. Monitoring osiągnięcia celów operacyjnych (wskaźniki grupy IIIb i IV oraz zaproponowane w programach operacyjnych RSI).

W Unii Europejskiej systematycznie publikowane są raporty European Innovation Scoreboard (EIS), czyli Europejska Tablica Wyników w Dziedzinie Innowacji. Wyniki badań realizowanych od 2001 r. pozwalają na dokonanie pomiaru i porównania potencjały innowacyjnego państw członkowskich Unii Europejskiej oraz jej głównych konkurentów, takich jak USA, Japonia czy Szwajcaria. EIS jest „syntetycznym instrumentem oceny skuteczności realizacji polityki innowacyjnej i monitoringu zmian wskaźników innowacyjności w poszczególnych krajach członkowskich UE i EFTA”<sup>72</sup>.

Badanie innowacyjności przy zastosowaniu metodologii *European Innovation Scoreboard* regionów europejskich na poziomie NUTS 2 czyli *European Regional Innovation Scoreboard (ERIS)*, zostało przeprowadzone dotychczas kilkakrotnie. Niestety stale zmieniała się liczba stosowanych wskaźników. W pierwszym badaniu zrealizowanym w 2002 roku uwzględniono jedynie 7 wielkości charakteryzujących innowacyjność regionów. W 2003 roku listę wskaźników rozszerzono do 13, jednak w 2006 roku, gdy badaniem regionów objęto 10 nowych państw członkowskich, zestaw

---

<sup>70</sup> M. Poniatowska-Jaksch, *Przemysłowe bezpośrednie inwestycje zagraniczne źródłem konkurencyjności regionu*, „Monografie i Opracowania” nr 544, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2006, s. 21.

<sup>71</sup> T. Baczek, *Od diagnozy do strategii innowacji dla Polski* [w:] *Raport o innowacyjności gospodarki Polski* praca zbiorowa pod red. T. Baczek, Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, Warszawa 2010, s. 16.

<sup>72</sup> G. Niedbalska, *European Innovation Scoreboard* [w:] *Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć*, praca zbiorowa pod red. K.B. Matusiaka, PARP, Warszawa 2008, s. 83.

wskaźników znowu zmniejszył się do zaledwie 7.<sup>73</sup> W badaniu zrealizowanym w 2009 roku wykorzystano 16 wskaźników spośród 29 zaproponowanych w metodologii *European Innovation Scoreboard 2009* w odniesieniu do poziomu krajowego.<sup>74</sup> Te różnice wynikają z możliwości uzyskiwania danych na temat wskaźników agregowanych na poziomie regionu. Nie jest to jednak jedyne wyjaśnienie zachodzących zmian. Komisja Europejska dąży bowiem również do uzyskania większej zbieżności z metodologią badań innowacyjności realizowanych przez OECD. Zestaw danych wykorzystanych w badaniu EIS 2009 został w kolejnym roku zmodyfikowany i zmniejszony do 25 (i przemianowany na *Innovation Union Scoreboard - IUS*)<sup>75</sup>. Jest to także przejaw poszukiwania modelu oceny innowacyjności opartego na jak najlepiej dobranych indykatorach.

W edycji raportu *Regional Innovation Scoreboard* z 2009 zastosowano w sumie 16 wskaźników, które zostały podzielone na następujące grupy<sup>76</sup>:

**1. Siły napędowe innowacji:**

- 1.1.3. Udział osób z wyższym wykształceniem w grupie wiekowej 25-64 (%);
- 1.1.4. Udział osób w kształceniu ustawicznym w grupie wiekowej 25-64 lata (%) - brak w ERIS 2012;
- 1.2.1. Nakłady na B+R ze środków publicznych (% PKB);
- 1.2.4. Dostęp przedsiębiorców do stałych łączy internetowych (% firm) - brak w ERIS 2012<sup>77</sup>.

**2. Aktywność przedsiębiorstw:**

- 2.1.1. Nakłady przedsiębiorstw na B+R (% PKB);
- 2.1.3. Nakłady przedsiębiorstw na działalność innowacyjną bez B+R, (% obrotów);
- 2.2.1. Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające własne innowacje (% MŚP);
- 2.2.2. MŚP wprowadzające innowacje we współpracy z innymi podmiotami (% MŚP);
- 2.3.1. Liczba patentów zgłoszonych do Europejskiego Urzędu Patentowego.

**3. Rezultaty:**

- 3.1.1. Przedsiębiorstwa wprowadzające innowacje produktowe i usługowe (% MŚP);
- 3.1.2. Przedsiębiorstwa wprowadzające innowacje marketingowe i organizacyjne (% MŚP);
- 3.1.3. Innowatorzy zwiększający efektywność wykorzystania zasobów poprzez:

---

<sup>73</sup> J. Kaźmierczak, A. Wilińska, *Uwagi na temat sposobów oceny poziomu innowacyjności z uwzględnieniem uwarunkowań polskich* [w:] *Komputerowo Zintegrowane Zarządzanie*, praca zbiorowa pod red. R. Knosali. Oficyna Wydawnicza Polskiego Towarzystwa Zarządzania Produkcją, t. I, Opole, 2010, s. 638.

<sup>74</sup> H. Hollanders, S. Tarantola, A. Loschky, *Regional Innovation Scoreboard 2009. Methodology report*, INNO Metrics Thematic Paper, European Commission, Bruksela 2009, s. 4.

<sup>75</sup> *Innovation Union Scoreboard 2010. The Innovation Union's performance scoreboard for Research and Innovation*, European Commission, Bruksela 2011, s. 3.

<sup>76</sup> Uwzględniając to, że jeden wskaźnik 3.1.3 jest liczony jako średnia dwóch wielkości, można stwierdzić, że jest ich 17. Zastosowana numeracja odzwierciedla numery wskaźników zgodne z metodologią EIS 2009. Trzy grupy wskaźników dodatkowo są dzielone na: 1.1. Zasoby ludzkie, 1.2. Finansowanie i wsparcie, 2.1. Inwestycje firm, 2.2. Powiązania i przedsiębiorczość, 2.3. Wydajność, 3.1. Innowatorzy, 3.2. Efekty ekonomiczne. Numeracja wskaźników RIS nie jest ciągła, gdyż odnosi się do numerów H. Hollanders, S. Tarantola, A. Loschky, *Regional Innovation Scoreboard 2009. Methodology report*, Pro Inno Europe, 2009, s. 4.

<sup>77</sup> Na poziomie regionalnym na potrzeby RIS 2009 mierzono odsetek gospodarstw domowych z dostępem szerokopasmowym do Internetu.

- 3.1.3a. Zmniejszanie kosztów pracy (w % MŚP) i 3.1.3b. Zmniejszanie zużycia materiałów i energii (w % MŚP) - brak w ERIS 2012;
- 3.2.1. Zatrudnienie w średnio-wysokiej i wysokiej technice przetwórstwa przemysłowego (% ogółu pracujących) - brak w ERIS 2012;
- 3.2.2. Zatrudnienie w naukointensywnych działach przetwórstwa przemysłowego i usług, (% zatrudnienia ogółem);
- 3.2.5. Sprzedaż produktów „nowych dla rynku” (% obrotu ogółem);
- 3.2.6. Sprzedaż produktów „nowych dla przedsiębiorstwa” (% obrotu ogółem).

Niestety, już podczas opracowywania kolejnej edycji raportu wzięto pod uwagę tylko 12 wskaźników dostępnych dla regionów Unii Europejskiej na poziomie regionalnym. Zrezygnowano z czterech wskaźników, które były uwzględnione w ERIS 2009 i wprowadzono jeden dodatkowy - 2.2.3. Wspólne publikacje publiczno-prywatne. Poza tym łącznie liczony była wskaźnik określający sprzedaż produktów nowych dla rynku i firm. Wskaźniki wynikające z metodyki ERIS na potrzeby opracowania raportu Regional Innovation Scoreboard będą w dalszej części opracowania zaliczone do grupy I.

Analizując przedstawione wskaźniki można stwierdzić, że na większość spośród nich Samorząd Województwa nie ma bezpośredniego wpływu, gdyż są one raczej efektem podejmowanych działań, tak w wymiarze centralnym, jak i bezpośrednio przez przedsiębiorstwa. Sposoby uzyskiwania danego poziomu wybranego wskaźnika mogą być różne. Korzystanie z systemu wskaźników ERIS nie dostarcza jednak pełnych informacji o praktykach stosowanych w regionach, gdyż część spośród nich, zwłaszcza z pierwszej grupy, jest uzależnionych w Polsce od decyzji podejmowanych na szczeblu centralnym.

Rozważając przydatność ERIS do prowadzenia benchmarkingu regionalnej polityki innowacyjnej należy przede wszystkim zwrócić uwagę na jego istotę, którą dobrze odzwierciedla definicja zaproponowana przez K. Zimniewicza, zgodnie z którą jest to „porównywanie się z najlepszymi, dorównywanie im, orientacja na najlepszą klasę wyrobów lub usług, uczenie się od konkurentów”<sup>78</sup>.

Specyfika kształtowania regionalnej polityki innowacyjnej wskazuje, że benchmarking, który będzie stosowany do jej oceny, jest benchmarkingiem konkurencyjnym, który cechuje się tym, że obejmuje identyczny obszar działalności innego podmiotu wzorcowego<sup>79</sup>.

**W przypadku *Regional Innovation Scoreboard* należy przede wszystkim zwrócić uwagę na to, że dostarczając informacji na temat wyników uzyskiwanych przez inne regiony stanowić może dobre narzędzie do dokonywania wyboru tych, które mogą być najlepszymi wzorcami (np. ze względu na podobieństwo wybranych indyktorów) oraz przeprowadzania analizy zmian pozycji danego regionu w odniesieniu do innych regionów w czasie. Co prawda, jak już wcześniej wspomniano, zestawy wskaźników zmieniają się, jednak uwzględniając to, że w odniesieniu do wszystkich regionów stosowane jest to samo podejście, to zmiany te mogą nie wpływać znacząco na pozycję rankingową. Tak realizowany benchmarking wyników pozwala na zidentyfikowanie**

<sup>78</sup> K. Zimniewicz, *Współczesne koncepcje i metody zarządzania*, PWE, Warszawa 2009, s. 11.

<sup>79</sup> U. Kobylńska, *Benchmarking [w:] Koncepcje i metody zarządzania*, praca zbiorowa pod red. W. Matwiejczuka, Politechnika Białostocka, Białystok 2009, s. 87.

**slabych i mocnych stron regionu poprzez porównanie podstawowych wskaźników z wybranymi konkurentami, innymi regionami, które, w warunkach wyboru inteligentnych specjalizacji, nie muszą nawet być traktowane jako regiony konkurencyjne.**

Uwzględniając wyniki porównań międzyregionalnych należy mieć świadomość ograniczeń i problemów związanych z pomiarem poziomu rozwoju regionu, także pod względem innowacyjności.

Wykorzystując wyniki ERIS trzeba koniecznie pamiętać o tym, że regiony Unii Europejskiej znacznie się różnią. Zgodnie z obowiązującą w Unii Europejskiej Klasyfikacją Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), opracowaną na podstawie Rozporządzenia (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r., z późniejszymi zmianami), regiony poziomu NUTS2, do których zaliczane są polskie województwa, powinny liczyć od 800 tysięcy do 3 milionów mieszkańców. Już to oznacza dużą rozpiętość wielkości regionów, a uwzględnić trzeba jeszcze, że zgodnie z danymi Eurostatu, około 100 regionów nie mieści się w tych granicach. **Ma to wpływ na brak pełnej porównywalności uzyskanych wyników i może sugerować konieczność przeprowadzenia dodatkowych analiz.**

Wiele wątpliwości przy benchmarkingu regionalnym może budzić też wykorzystanie produktu krajowego brutto (PKB) jako wielkości, do której odnosi się wydatki lub przychody. Przy jego uwzględnianiu należy pamiętać o zapewnieniu porównywalności posiadanych informacji<sup>80</sup>.

W takim przypadku *Regional Innovation Scoreboard* może spełniać oczekiwania władz regionalnych, gdyż dostarcza informacji o miejscu poszczególnych regionów objętych badaniem w rankingu oraz wskazuje także na ich atuty i słabości. **Zaletą tego narzędzia jest również to, że wyniki są powszechnie dostępne, a ich wykorzystanie nie wymaga ponoszenia wysokich kosztów.**

***Regional Innovation Scoreboard* to uznane i powszechnie stosowane narzędzie służące do oceny i porównywania innowacyjności regionów Unii Europejskiej. Biorąc to pod uwagę, należy je uwzględnić w procesie monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020, przy wykorzystaniu jak najszerszego zestawu dostępnych wskaźników wykorzystanych w *Regional Innovation Scoreboard* gromadzonych przez Eurostat.**

**Wykorzystanie wskaźników innowacyjności regionów, publikowanych przez Eurostat, pozwoli na skuteczną ocenę ogólnego postępu w zakresie tych wskaźników, w tym także pozwoli w pełni odpowiedzieć na pytanie, jak skutecznie, w ogólnym zarysie realizowana jest innowacyjna polityka w województwie podkarpackim. W ten sposób możliwe będzie także mierzenie postępu w realizacji wizji regionu oraz celów strategicznych.**

Ważnym narzędziem oceny potencjału innowacyjnego regionu będą raporty Regional Innovation Monitor.

**Bank Danych Lokalnych umożliwi także dokonywanie benchmarkingu regionalnej polityki innowacyjnej na poziomie kraju, dzięki zastosowaniu rozszerzonego zestawu wskaźników w porównaniu do tych stosowanych w raportach ERIS. W systemie monitoringu Regionalnej**

---

<sup>80</sup> Dla przykładu według danych Eurostatu w 2010 r. całkowite nakłady na B+R poniesione przez wszystkie sektory w Niemczech wyniosły 2,82% PKB, w Polsce zaś jedynie 0,74%. Zatem relacja między tymi wielkościami wynosi pozornie 3,8:1. Jednak poziom tych wydatków wyrażony w euro na mieszkańca w Niemczech wynosił 853,4 euro, w Polsce zaś tylko 68,3 euro, co daje relację 12,5:1.

**Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego należy uwzględnić te indykatory, które wskazują na zmiany poziomu innowacyjności oraz konkurencyjność regionu. Należą do nich przede wszystkim:**

1. Współczynnik skolaryzacji: zasadnicze szkoły zawodowe, zawodowe i ogólnozawodowe oraz policealne (brutto i netto),
2. Studenci i absolwenci studiów (kierunki techniczne, inżynieryjno-techniczne, medyczne, zdrowotne, ochrona środowiska, usługi dla ludności) w ogólnej liczbie studentów i absolwentów,
3. Liczba studentów na 10 tysięcy mieszkańców,
4. Liczba uczestników studiów doktoranckich na 10 tysięcy mieszkańców,
5. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych, przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu, przeznaczony do użytku uczniów,
6. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony, do użytku uczniów,
7. Nakłady na B+R na 1 mieszkańca,
8. Nakłady na B+R w odniesieniu do PKB,
9. Nakłady na B+R w dziedzinie nauk inżynieryjnych i technicznych, w relacji do nakładów ogółem,
10. Udział podmiotów gospodarczych ponoszących nakłady na działalność B+R w ogólnej liczbie podmiotów,
11. Udział przedsiębiorstw, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach ogółem,
12. Zgłoszone wynalazki krajowe i udzielone patenty krajowe,
13. Zgłoszone wzory użytkowe i udzielone prawa ochronne,
14. PKB brutto na 1 mieszkańca (ceny stałe),
15. Udział przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu,
16. Udział przedsiębiorstw posiadających własną stronę internetową,
17. Udział przedsiębiorstw posiadających środki automatyzacji procesów produkcyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw.

Powyższe wskaźniki stanowią grupę II.

Obok powyższych wskaźników, które pozwalają na dokonywanie benchmarkingu regionalnej polityki innowacyjnej (w odniesieniu do innych województw w kraju), **konieczne jest również stałe monitorowanie wielkości, które pozwolą na dokonywanie oceny postępów wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji w obrębie inteligentnych specjalizacji regionalnych.** Obejmują one przemysł elektromaszynowy ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnego przemysłu lotniczego, kosmicznego i sektora motoryzacji oraz szeroko pojęty obszar jakości życia, wykorzystujący przede wszystkim walory i potencjał czystego środowiska.

Przemysł elektromaszynowy obejmuje następujące działy PKD 2007:

- 25 produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń;
- 26 produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych;
- 27 produkcja urządzeń elektrycznych;
- 28 produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana;



- 29 produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli;
- 30 produkcja pozostałego sprzętu transportowego.

Obszar jakości życia jest nieco odmiennie definiowany, gdyż obejmuje działalność związaną przede wszystkim z produkcją żywności ekologicznej, regionalnej i tradycyjnej, zrównoważoną turystykę, oraz ochronę zdrowia. Nie zawsze w takim przypadku można do niego zaliczyć całe działy zgodnie klasyfikacją PKD.

System monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego w odniesieniu do inteligentnych specjalizacji regionu będzie uwzględniał podstawowe wskaźniki pozwalające na określenie dynamiki rozwoju w tych obszarach.

Podstawowe wskaźniki zaliczone do grupy III a, jakie będą uwzględnione w systemie monitoringu są następujące:

1. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w działach 25-30 PKD;
2. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w działach 25-30 PKD;
3. Nakłady na działalność B+R w działach 25-30 PKD;
4. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem;
5. Pracujący wg podstawowego rodzaju działalności: zakwaterowanie i gastronomia, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, kultura i rekreacja, rolnictwo ekologiczne;
6. Liczba gospodarstw ekologicznych;
7. Powierzchnia gospodarstw ekologicznych;
8. Liczba przetwórci ekologicznych;
9. Liczba zarejestrowanych produktów regionalnych i tradycyjnych;
10. Liczba gospodarstw agroturystycznych i ekoturystycznych;
11. Liczba turystów krajowych i zagranicznych;
12. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych wg rodzaju obiektu;
13. Liczba ludności na łóżko w szpitalach ogólnych;
14. Liczba lekarzy na 10 tysięcy mieszkańców;
15. Ogólny wskaźnik jakości życia (na podstawie raportu Diagnoza Społeczna).

Pomocniczo, pod warunkiem możliwości uzyskania dostępu do danych i źródeł finansowych, monitoring może być rozwinięty o wskaźniki realizacji celów operacyjnych. Należy do nich zaliczyć:

1. Liczba przedsiębiorstw i stan zatrudnienia w przemyśle lotniczym i kosmicznym;
2. Liczba przedsiębiorstw i stan zatrudnienia w przemyśle produkcji środków transportu;
3. Liczba ośrodków (miejskich i wiejskich) które wprowadziły innowacyjne rozwiązania dotyczące mobilności;
4. Udział energii z OZE w całkowitej wykorzystaniu energii;
5. Liczba obiektów publicznych i prywatnych, które uzyskały certyfikaty budownictwa pasywnego, zeroenergetycznego lub plusenergetycznego;
6. Przychody ze sprzedaży energooszczędnego sprzętu AGD w klasie A – dane z firm Regionu;
7. Liczba miejsc pracy na obszarach wiejskich w sektorach uznanych za zrównoważone (produkcja ekologiczna, regionalna i tradycyjne);

8. Liczba gospodarstw ekoturystycznych, agroturystycznych oraz innych innowacyjnych form turystyki;
9. Długość w km cieków poddanych zabiegom renaturyzacyjnym;
10. Stan zdrowia ludności – wskaźniki publikowane przez GUS;
11. Liczba certyfikatów uzyskanych przez gospodarstwa i przetwórnictwo ekologiczne, liczba zarejestrowanych produktów regionalnych i tradycyjnych;
12. Liczba gospodarstw rolnych realizujących programy rolno-środowiskowe;
13. Obecność dokumentów świadczących o wyborze województwa jako regionu wolnego od GMO;
14. Liczba obiektów i miejsc w obszarze zagwarantowania godziwej starości.

Wskaźniki te pozwalają mierzyć postęp także w odniesieniu do niektórych celów operacyjnych niniejszej Strategii.

Uzupełnieniem zaproponowanego systemu wskaźników będą badania ilościowe i jakościowe podmiotów zaangażowanych w tworzenie i funkcjonowanie regionalnego systemu innowacji oraz liderów innowacji, a także danych dotyczących świadczonych przez Regionalne Centrum Transferu Innowacji oraz sieć Punktów Konsultacyjnych usług proinnowacyjnych.

Podstawą do realizacji monitoringu *RSI 2014-2020* będą opracowane programy operacyjne, w których zostaną wskazane priorytety oraz wyznaczone wskaźniki realizacji celów operacyjnych dla każdego okresu wdrażania Strategii. Przewidywane jest przygotowanie dwóch takich programów.

Tabela 6. Mechanizm pomiaru wskaźników monitoringu RSI WP

Grupa wskaźników		Źródło	Zakres i częstotliwość pomiaru
I	Zgodne z European Regional Innovation Scoreboard	EUROSTAT, raport ERIS	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dane EUROSTAT porównywane co roku w miarę ich dostępności odnośnie do wybranych regionów UE, oceniana będzie przede wszystkim dynamika zmian wskaźników,</li> <li>- ocena pozycji regionu na tle innych województw w kraju z wykorzystaniem metody Perkala,</li> <li>- ocena pozycji województwa pod względem syntetycznego wskaźnika ERIS po opublikowaniu raportu, podstawę pozytywnej oceny wdrażania RSI będzie stanowiło zakwalifikowanie regionu do kategorii co najmniej „moderate innovator”.</li> </ul>
II	Benchmarkingu regionalnej polityki innowacyjnej	Bank Danych Lokalnych	ocena dynamiki zmian wskaźników oraz pozycji województwa na tle innych regionów kraju minimum raz w roku,

			podstawą do pozytywnej oceny będzie poprawa pozycji regionu w odniesieniu do analizowanych wskaźników przy zastosowaniu metody Perkala	
IIIa	Monitoringu inteligentnych specjalizacji i celów operacyjnych	podstawowe	Bank Danych Lokalnych	ocena dynamiki zmian wskaźników oraz pozycji województwa na tle innych regionów kraju minimum raz w roku, podstawą do pozytywnej oceny będzie poprawa pozycji regionu w odniesieniu do analizowanych wskaźników przy zastosowaniu metody Perkala
IIIb		uzupełniające	Badania pierwotne	realizacja badań w regionie w miarę posiadanych środków finansowych minimum trzy razy w okresie wdrażania RSI (ex-ante, mid-term i ex-post) w celu określenia dynamiki zmian oraz weryfikacji założeń programów operacyjnych
IV	Wskaźniki uzupełniające (jakościowe)		Badania pierwotne	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kontynuacja badań "liderów innowacji" oraz badań CATI realizowanych przez WSiIZ (raz w roku),</li> <li>- dane na temat usług świadczonych przez RCTI i sieć PK (uzupełniane co kwartał),</li> <li>- inne wskaźniki odnośnie do celów wskazanych w programach operacyjnych.</li> </ul>

Źródło: opracowanie własne.

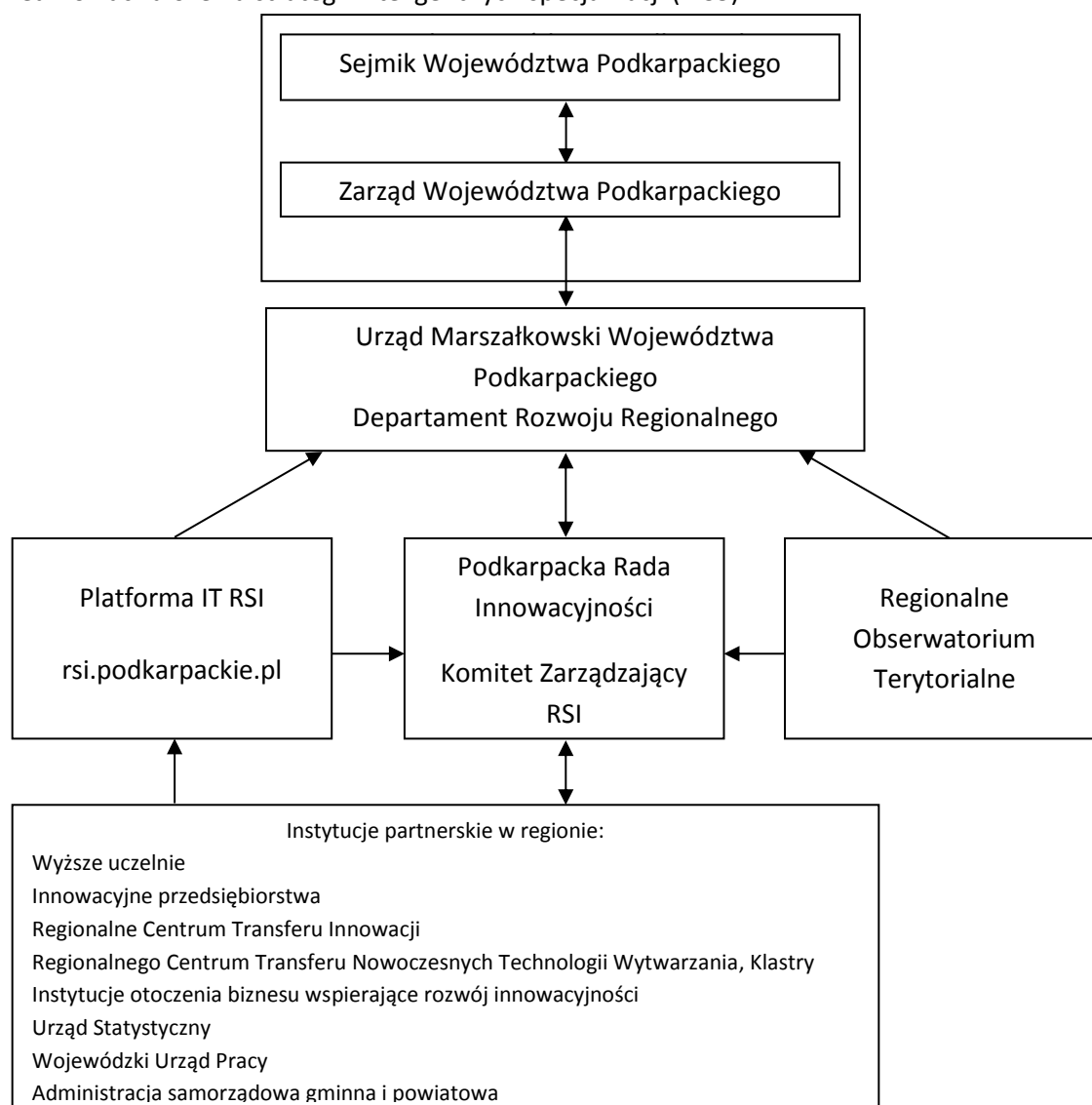
Monitorowanie wdrażania *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego* będzie procesem, w którym ważną rolę będzie odgrywała Podkarpacka Rada Innowacyjności jako organ, do którego zadań będzie należało wskazywanie kierunków monitoringu Strategii oraz dokonywanie analizy i oceny raportów rocznych z jej realizacji. Na ich podstawie będą przygotowywane wnioski i rekomendacje oraz przesyłane do Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Opracowanie raportów będzie nadzorowane przez Komitet Zarządzający RSI, a do ich powstania zostaną wykorzystane informacje pochodzące z Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego oraz przygotowanej platformy IT Regionalnej Strategii Innowacji, będą one także przesyłane do Podkarpackiej Rady Innowacyjności. Platforma zawierać będzie podstawowe informacje dotyczące postępów wdrażania Strategii, raporty z realizowanych badań

monitoringowych realizowanych przez wyznaczone do tego podmioty oraz umożliwi przepływ informacji pomiędzy partnerami zaangażowanymi w proces jej wdrażania.

Ważnym elementem funkcjonowania struktury monitorowania *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego* są partnerzy biorący aktywny udział w realizacji projektów na rzecz innowacyjności regionu. Podkarpacka Rada Innowacyjności oraz Komitet Zarządzający będą odpowiedzialne za utrzymywanie stałej współpracy z wszystkimi partnerami w celu pozyskiwania aktualnych danych wskazujących na postępy procesu wdrażania Strategii.

Dla pełnej oceny postępów realizacji Regionalnej Strategii Innowacji niezbędne będzie dokonywanie analizy danych o charakterze jakościowym, których przede wszystkim mogą dostarczać partnerzy. Dzięki platformie IT będą mogli przesyłać informacje, które będą mogły być wykorzystywane przez Podkarpacką Radę Innowacyjności podczas proponowania Zarządowi kryteriów strategicznej oceny innowacyjnych projektów finansowanych w ramach funduszy dostępnych w ramach regionalnego programu operacyjnego, by mogły one w jak najwyższym stopniu realizować założenia strategii inteligentnych specjalizacji (RIS3).



Rysunek 2. Struktura systemu monitoringu RSI WP  
Źródło: opracowanie własne.

Ścisła współpraca Podkarpackiej Rady Innowacyjności z Zarządem Województwa Podkarpackiego oraz Urzędem Marszałkowskim powinna być przede wszystkim podporządkowana temu, by na bieżąco reagować na zachodzące zmiany, mogące zagrozić osiągnięciu wyznaczonych celów. Będzie to wymagało przyjęcia przez te organy odpowiednich procedur, umożliwiających dokonywanie oceny wpływu poszczególnych projektów i działań na rozwój innowacyjności w województwie.

**Dla zapewnienia prawidłowości działania mechanizmów pomiaru efektów wdrażania Strategii niezbędne jest przygotowywanie przez PRI corocznych raportów oceniających skuteczność podejmowanych działań oraz propozycje niezbędnych działań korygujących i przedkładanie ich za pośrednictwem Departamentu Rozwoju Regionalnego Zarządowi Województwa nie później niż do końca kwietnia każdego roku przy uwzględnieniu wszystkich dostępnych w tym czasie wskaźników.**

Realizacja postępu w zakresie zielonego wzrostu i biogospodarki, będzie wymagała ze strony Komisji Europejskiej uwzględnienia wśród mierzonych wskaźników także takich, które będą pozwalały mierzyć postęp we wdrażaniu ekoinnowacji.

## 7. Harmonogram wdrażania RIS3 WP

Ze względu na zapewnienie optymalnych warunków realizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego wskazane jest, aby dla każdej wyłonionej inteligentnej specjalizacji opracowane zostały plany działania, będące dokumentami operacyjnymi. Tego typu działanie pozwoli na uwzględnienie ewentualnych zmian zachodzących w otoczeniu oraz potencjale województwa oraz dokonanie niezbędnych zmian na poziomie operacyjnym.

Opracowane szczegółowe plany działania powinny zostać zaopiniowane przez Podkarpacką Radę Innowacyjności i ostatecznie zatwierdzone przez Zarząd Województwa Podkarpackiego. Organem, który zapewni właściwy przepływ informacji pomiędzy Podkarpacką Radę Innowacyjności i Zarządem będzie Departament Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Powodzenie procesu wdrażania *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego* jest uzależnione przede wszystkim od terminowego realizowania poszczególnych działań oraz dokonania wyraźnego podziału kompetencji wszystkich podmiotów uczestniczących aktywnie w procesie jej realizacji.

Poniżej przedstawiony został ramowy harmonogram realizacji *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego* na poziomie operacyjnym, ze wskazaniem podmiotów, które będą odgrywały wiodącą rolę w procesie jej implementacji. Przedstawiony harmonogram będzie stanowił podstawę do opracowywania szczegółowych planów operacyjnych.

Tabela 7. Harmonogram wdrażania RSI WP

Rok	2014				2015				2016				2017				2018				2019				2020				Podmiot odpowiedzialny
	Kwartał	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV				
Etap/Zadanie																													
Zatwierdzenie aktualnego składu PRI																											ZWP		
Powołanie Paneli Inteligentnych Specjalizacji																											PRI, ZWP		
Opracowanie i zatwierdzenie planów działania dla inteligentnych specjalizacji																											DRR, PZ		
Określenie wartości bazowych wskaźników monitoringu																											PRI, ZWP		
Przygotowanie kryteriów oceny strategicznej projektów proinnowacyjnych																											PRI		
Zaplanowanie projektów własnych województwa podkarpackiego																											DRR		
Wskazanie źródeł finansowania kluczowych działań RSI WP																											DRR		
Dokonanie szczegółowego podziału obowiązków pomiędzy poszczególne podmioty wchodzące w skład struktury wdrażania																											ZWP		





## 8. Źródła finansowania RSI – przygotowanie odpowiedniego zestawu polityk i procedur

Obecnie, ze względu na trwające ciągle prace nad ostatecznym kształtem programów operacyjnych dla okresu programowania 2014 – 2020, nie ma możliwości jednoznacznego wskazania możliwości finansowania poszczególnych działań operacyjnych *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego* z przewidywanymi kwotami. Można jedynie ogólnie wskazać na programy i priorytety, których środki mogą w przyszłości być wykorzystywane do pokrycia kosztów realizacji poszczególnych działań.

Podstawowym źródłem finansowania działań zawartych w planach działań będą środki *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*. Wynika to przede wszystkim z bliskiego związku tego instrumentu finansowego z regionalną polityką innowacyjną oraz potencjalnymi możliwościami wpływania na kształtowanie szczegółowych zasad i kierunków wsparcia projektów składanych przez beneficjentów. Ważne jest także to, że konkursy będą rozstrzygane na poziomie Regionu i bezpośrednio będą dotyczyły problemów w nim występujących.

Najważniejsza dla realizacji *Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Podkarpackiego* będzie pierwsza oś priorytetowa „*Konkurencyjna i nowoczesna gospodarka*”, której celem jest zwiększenie konkurencyjności Regionu poprzez rozwój przedsiębiorczości i innowacji w oparciu o inteligentne specjalizacje.

W ramach tej osi priorytetowej przewidziane są następujące działania, które pozostają w ścisłym związku z celami *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego*:

- 1.1. Wsparcie badań naukowych i ich komercjalizacja.
- 1.2. Wsparcie instytucji otoczenia biznesu.
- 1.3. Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej.
- 1.4. Promocja przedsiębiorczości.

Ze względu na wybrane inteligentne specjalizacje Regionu, duże znaczenie dla finansowego wsparcia implementacji *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego* mają także środki w ramach trzeciej osi priorytetowej „*Czysta energia i środowisko*”, w której określono następujące działania zbieżne z celami Strategii:

- 3.1. Promowanie odnawialnych źródeł energii.
- 3.2. Efektywna gospodarka niskoemisyjna.
- 3.3. Rozwój niskoemisyjnego, zintegrowanego transportu publicznego na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz biegunów wzrostu województwa podkarpackiego.
- 3.4. Ochrona środowiska i bioróżnorodności biologicznej.
- 3.5. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz biegunów wzrostu województwa podkarpackiego.
- 3.6. Gospodarka odpadami.
- 3.7. Gospodarka wodno-ściekowa.

### 3.8. Ochrona dziedzictwa kulturowego.

Nie bez znaczenia dla osiągnięcia celów Regionalnej Strategii Innowacji będą także pozostałe osie priorytetowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego, które będą miały wpływ na przewyższanie potencjalnych barier w jej implementacji, zwiększanie spójności społecznej i przestrzennej województwa oraz poprawę dostępu do wiedzy i systemu edukacji.

Podczas planowania projektów własnych i stymulowaniu tworzenia projektów zewnętrznych, realizujących założenia Strategii, należy także brać pod uwagę środki finansowe dostępne w ramach ogólnokrajowych i ponadregionalnych programów operacyjnych, tj.:

- programu operacyjnego dotyczącego innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorstw (nazwa robocza Inteligentny Rozwój),
- programu operacyjnego dotyczącego gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego,
- programu operacyjnego dotyczącego rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia (nazwa robocza Wiedza, Edukacja, Rozwój),
- programu operacyjnego dotyczącego Polski Wschodniej (nazwa robocza Polska Wschodnia),
- programu operacyjnego dotyczącego rozwoju cyfrowego (robocza nazwa Polska Cyfrowa).

Każdy z wymienionych programów w pewnym stopniu jest związany z celami Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego. Będą one odgrywały szczególne znaczenie dla realizacji dużych projektów o charakterze ponadregionalnym.

Planując działania w ramach Strategii należy także uwzględnić możliwość ubiegania się o środki finansowe w ramach nowego instrumentu Unii Europejskiej, jakim jest program „*Horyzont 2020*”. Jest to mechanizm finansujący działania wspierające idee Innowacyjnej Unii w Europie 2020. Ta nowa inicjatywa ma na celu podnoszenie konkurencyjności Europy w świecie.

Istotny jest system wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji. Uwzględniając ścisły związek działań realizowanych na poziomie operacyjnym z działaniami o charakterze strategicznym i taktycznym, wskazane jest, by bezpośredni nadzór nad realizacją poszczególnych planów działania w ramach Regionalnej Strategii Innowacji sprawowała Podkarpacka Rada Innowacyjności we współpracy z Departamentem Rozwoju Regionalnego. Jej zaangażowanie jest ważne ze względu na to, że składa się ona z przedstawicieli wszystkich środowisk i rodzajów podmiotów bezpośrednio wchodzących w skład regionalnego systemu innowacji. Będzie to miało wpływ na kompleksowość i trafność ocen oraz decyzji rekomendowanych Zarządowi Województwa Podkarpackiego przez Podkarpacką Radę Innowacyjności.

Do realizacji poszczególnych działań będą wyznaczane odpowiednie podmioty i osoby, w tym także partnerzy uczestniczący w realizacji poszczególnych zadań w ramach Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego.

Ocena realizacji planów działania wykonywana będzie wieloetapowo. Ocena ad hoc to ocena bieżąca,

przeprowadzana będzie w czasie trwania realizacji programu operacyjnego. Organem bezpośrednio odpowiedzialnym za ocenę realizacji każdego planu będzie Komitet Zarządzający Regionalnej Strategii Innowacji, który będzie na bieżąco analizował postęp prac i stopień osiągnięcia założonych celów i wskaźników. Wyniki oceny będą przekazywane Podkarpackiej Radzie Innowacyjności i Zarządowi Województwa.

Ocena ex-post planu działania dokonywana będzie na zakończenie jego realizacji. Obejmie ona analizę poziomu realizacji założeń projektu w ujęciu jakościowym i ilościowym, ocenę efektywności i skuteczności realizowanych działań oraz wpływ realizacji planu działania na postępy wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego.

Istotnym celem tej oceny będzie określenie czynników przyczyniających się do osiągnięcia sukcesu lub porażki realizacji poszczególnych założeń planu działania, by możliwe było przeprowadzenie na jej podstawie analizy ryzyka podczas opracowywania planu działania dla kolejnego okresu.

Rekomendacje – przygotowanie odpowiedniego zestawu polityk i procedur

### **Rekomendacja 1.**

Należy otoczyć szczególną opieką wyłonione **trzy inteligentne specjalizacje wiodące oraz inteligentną specjalizację wspomagającą**.

Cel:

Realizacja inteligentnego rozwoju zrównoważonego odbywała się będzie zawsze w warunkach ograniczonych zasobów naturalnych oraz finansowych. Mądry ich podział, dystrybucja, wymaga gruntownej analizy potencjału, która została przeprowadzona podczas przygotowywania niniejszego dokumentu. Wspieranie wyłonionych specjalizacji spowoduje efektywne wykorzystanie środków w obszarach stanowiących endogeniczny potencjał województwa, pozwoli na uzyskanie lub wzmocnienie w tym zakresie przewagi konkurencyjnej na światowym poziomie.

### **Rekomendacja 2.**

Przyznanie priorytetu inteligentnym specjalizacjom powinno mieć istotne znaczenie **w procesie dofinansowania realizowanych projektów**, nie wyklucza to jednak rozwoju innych dziedzin, gdyż w systemie gospodarczym często stanowią one wsparcie o charakterze horyzontalnym i funkcjonalnym. Między innymi istotne jest wspieranie **kluczowych technologii wspomagających**.

Cel:

Kierowanie strumieni finansowania do realizacji projektów wynikających z inteligentnych specjalizacji pozwoli na lepsze wykorzystanie potencjału województwa oraz rozwój w pożądanym kierunku. Tak jak *smart specialisation* w inteligentny sposób wykorzystują potencjał regionu, podobnie, inteligentnych rozstrzygnięć wymagają działania innowacyjne niezaliczane do obszarów wyłonionych w Strategii, jednak wspierające je horyzontalnie i funkcjonalnie.

### **Rekomendacja 3.**

Część wsparcia publicznego powinna być przeznaczona na współfinansowanie projektów uzgodnionych przez **kluczowe klastry, a także na pomoc w funkcjonowaniu klastrów**.

Cel:

Działające w klastrach podmioty, czyli przedsiębiorstwa, jednostki edukacyjne i naukowo-badawcze, uczelnie, instytucje otoczenia biznesu i inne, poza oczywistymi korzyściami wynikającymi z działalności innowacyjnej, zwiększałyby w ten sposób powiązania wewnątrzklastrowe, dające efekt synergii.

#### **Rekomendacja 4.**

Należy opracować przejrzysty i prosty **algorytm oceny dofinansowywanych projektów**, pod kątem spełniania trendów wspieranych w Regionie, w tym głównie *smart specialisations*.

Cel:

Innowacje poprzez swój charakter winny przynosić korzyści zarówno podmiotom, które je wdrażają, ale również poprzez szerokie, systemowe oddziaływanie mają służyć poprawie jakości życia, zielonemu wzrostowi, rozwojowi ekoinnowacji i biogospodarki, rozwojowi społecznemu i ochronie zasobów ekosystemu.

#### **Rekomendacja 5.**

**Wyższe uczelnie** stanowią najbardziej istotną część inteligentnych specjalizacji, będąc narzędziem dyfuzji wiedzy w kierunku innowacji, w tym szczególnie ekoinnowacji.

Cel:

Wsparcie innowacji nie polega jedynie na rozwoju potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw, ale również (a może zwłaszcza) na rozwoju sfery B+R. Komisja Europejska podkreśla szczególną rolę wyższych uczelni w trójkącie wiedzy obejmującym edukację, badania i innowacje. Uczelnie wyższe prowadzą badania, których efektem mogą być innowacje i ta działalność ma charakter ponadregionalny, jednak poprzez działalność edukacyjną mają znaczący wpływ na potencjał regionu. Zaleca się by programy kształcenia były opracowywane we współpracy z przedsiębiorstwami w ramach regionalnego partnerstwa na rzecz kształcenia, co powinno ułatwić przepływ informacji pomiędzy biznesem, a uczelniami wyższymi. Projekty badawcze wykazujące związek z inteligentnymi specjalizacjami powinny mieć priorytet dofinansowania.

#### **Rekomendacja 6.**

**Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)** stanowią kolejny klucz do sukcesu Regionu. Firmy reprezentujące inteligentne specjalizacje powinny otrzymać szczególne wsparcie w zakresie kreowania nowoczesnych technologii i innowacji.

Cel:

Finansowe wsparcie najbardziej innowacyjnych małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), w tym start-up i firm odpryskowych typu spin off/out.

### **Rekomendacja 7.**

Wsparcie szeroko rozumianych działań budujących **kulturę innowacyjną**, (uwzględniając również edukację na wszystkich szczeblach), tworzącą sprzyjający **klimat innowacyjności**.

Cel:

W celu osiągnięcia inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, powinny być promowane wszelkie działania noszące znamiona innowacji (zwłaszcza ekoinnowacji). Pobudzanie i kształtowanie postaw innowacyjnych musi rozpocząć się już na wczesnych etapach edukacyjnych, po to, by rozwijać nieschematyczne i kreatywne myślenie oraz projektowanie.

### **Rekomendacja 8.**

Realizacja Regionalnej Strategii Innowacji wymaga stałego **monitorowania oraz oceny uzyskiwanych efektów**, w tym rezultatów wsparcia. Wydatkowane środki mają przynieść pożądane efekty z punktu widzenia inteligentnego rozwoju zrównoważonego, który jako proces charakteryzuje się pewną zmiennością priorytetów.

Cel:

W perspektywie planowania 2014–2020 Komisja Europejska kładzie nacisk na efekty uzyskiwane w wyniku realizacji dofinansowywanych projektów. Zgodnie z tym Samorząd Województwa musi mieć dobrą orientację w tym zakresie, dzięki prowadzonemu monitoringowi. Jednocześnie zmiany społeczno-gospodarcze powodują konieczność weryfikacji i aktualizacji priorytetów, w czym monitoring Regionalnej Strategii Innowacji może być wielce przydatny.

### **Rekomendacja 9.**

Każda wskazana inteligentna specjalizacja wymaga opracowania programu wykonawczego w celu szczegółowego podziału finansowania wskazanych w Strategii priorytetów.

Cel:

Opracowanie planów wykonawczych dla każdej z trzech specjalizacji pozwoli na lepszy monitoring osiągniętych efektów, a jednocześnie z upływem czasu dostarczy informacji do wprowadzenia koniecznych zmian.

### **Rekomendacja 11.**

Bardzo istotne będzie zrealizowanie dla każdej z inteligentnych specjalizacji **foresight regionalno-technologicznego**.

Cel:

Wyłonienie i aktualizacja priorytetowych rozwiązań, w tym technologii i programów badawczych nakierowanych na rozwój inteligentnych specjalizacji w przyszłości.

### **Rekomendacja 10.**

Należy promować i wspierać finansowo działania pozostające w zgodzie z paradygmatem i z priorytetami rozwoju Unii Europejskiej, wyrażonymi w *Strategii EUROPA 2020*. Słowami kluczowymi wyznaczającymi kierunek rozwoju gospodarki regionów w Unii Europejskiej są: **zielony wzrost, biogospodarka, ekoinnowacja**.

Cel:

Rozwój inteligentny i zrównoważony, sprzyjający włączeniu społecznemu, a nie jakkolwiek wzrost gospodarczy.

*Myśl cyfrowo, działaj analogowo. Wykorzystaj wszystkie cyfrowe narzędzia, jakie masz do dyspozycji, aby tworzyć świetne produkty i usługi. Ale nigdy nie zapominaj, że celem innowacji nie są fajne produkty i fajne technologie, ale szczęśliwi ludzie. Szczęśliwi ludzie to cel zdecydowanie analogowy.*

*Gay Kawasaki*

## 9. Słownik pojęć

**Biogospodarka** – obejmuje praktycznie wszystkie sektory i związane z nimi usługi, które produkują, przetwarzają lub wykorzystują zasoby biologiczne w jakiegokolwiek formie. Łączy intensywne badania w wielu dziedzinach nauki z innowacyjnym, wszechstronnym wykorzystaniem odnawialnych surowców powstających w świecie roślin, zwierząt i mikroorganizmów. Ponadto biogospodarka stanowi strategiczną, ponadsektorowo integrującą formę działań i wpisuje się w dominujące obecnie interdyscyplinarne podejście do zasad planowania i finansowania badań naukowych. Biogospodarka obejmuje również zagadnienia energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych, a także procesy wytwórcze między innymi takich przemysłów, jak: włókienniczy, papierniczy oraz część chemicznego, kosmetycznego czy farmaceutycznego. Ta integrująca funkcja biogospodarki będzie miała kluczowe znaczenie dla przyszłości UE jako centrum biznesu i technologii, w strukturach której od maja 2004 roku funkcjonuje również Polska.

E. K. Chyłek, M. Rzepecka, *Biogospodarka – konkurencyjność i zrównoważone wykorzystanie zasobów*, Polish Journal of Agronomy, 2011, 7, s. 3–13

**Działalność B+R+I** – określenie mające na celu dodatkowe podkreślenie ścisłego powiązania działalności B+R z wdrażaniem innowacji – prace: B – badawcze, R – rozwojowe, I – innowacyjne.

**Ekoinnowacje** są to nowe lub istotnie ulepszone produkty, procesy, metody organizacji i zarządzania oraz rozwiązania marketingowe, w których dodatkowym wyróżnikiem, na tle klasycznego pojęcia innowacji, będzie pozytywne oddziaływanie na środowisko, ujmowane w całości rozwiązania, lub jako istotne zmniejszenie negatywnego oddziaływania dotychczasowych rozwiązań. Ekoinnowacje, na tle wielu definicji, mają więc, obok wymaganej istoty nowości, dodatkowy wyróżnik wskazujący na pro środowiskowe (ekologiczne) waloryzowanie rozwiązań. Ekoinnowacje odnoszą się do badanego przedsiębiorstwa lub regionu.

Woźniak L., Dziedzic S., Woźniak M., Kud K. *Cele i zasady ekoinnowacji w zarządzaniu firmą i rozwojem regionu*, Politechnika Rzeszowska, Rzeszów 2011, s. 25.

M. Carley i P. Spapens definiują **ekoinnowacje**: „jako zamierzone postępowanie cechujące się przedsiębiorczością, obejmujące etap projektowania produktu i zintegrowane zarządzanie nim w ciągu jego cyklu życia, które przyczynia się do proekologicznego unowocześnienia społeczeństw epoki przemysłowej dzięki uwzględnieniu problemów ekologicznych przy opracowaniu produktów i związanych z nimi procesów. Ekoinnowacje prowadzą do zintegrowanych rozwiązań mających na celu zmniejszenie nakładów zasobów i energii, jednocześnie podnosząc jakość produktu i usługi. Innowacja technologiczna jest jednym ze sposobów ekoinnowacji”. Ekoinnowacje prowadzą do wyeliminowania lub zmniejszenia użycia związków toksycznych w cyklu życia produktów.

Carley M., Spapens P., *Dzielenie się światem*, Wyd. Instytut na Rzecz Ekorozwoju, Białystok – Warszawa 2000, s.157.

**Europejska Regionalna Tablica Wyników w Dziedzinie Innowacji – European Regional Innovation Scorebord** – jest podstawowym narzędziem pomiaru potencjału innowacyjnego i jego zróżnicowań w ujęciu regionalnym. Obok miary Community Innovation Survey (CIS) oraz European Innovation Scorebord (EIS) stanowi podstawowe źródło informacji na temat przebiegu procesów innowacyjnych w gospodarce europejskiej. Jest syntetycznym wskaźnikiem pomiaru zasobów innowacyjnych regionów, niezbędnym dla skutecznego kształtowania regionalnej polityki innowacyjnej.



A. Nowakowska, [w:] K. B. Matusiak, red., *Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć*, PARP, Warszawa 2008, s. 89.

**Firmy odpryskowe spin off/out** – są to nowe przedsiębiorstwa tworzone są na bazie wiedzy i rozwiązań powstałych w trakcie badań prowadzonych na uczelniach i w instytucjach naukowo-badawczych. Tego typu przedsięwzięcia gospodarcze są inicjowane w celu komercyjnego wykorzystania pomysłów i technologii rozwiniętych w ośrodkach akademickich. W literaturze spotykamy się z wąskim i szerokim rozumieniem pojęcia akademickich firm odpryskowych.

W pierwszym przypadku inicjatorami przedsięwzięć są pracownicy naukowcy (doktoranci), którzy wykorzystują pomysły i technologie stanowiącej element własności intelektualnej wytworzonej w macierzystej instytucji. (...) W przypadku firm odpryskowych wyróżniamy tzw. spin-offs, gdy występuje powiązanie własnościowe, finansowe i organizacyjne z macierzystą uczelnią oraz tzw. spin-outs, gdzie takie powiązania nie występują.

*Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć*, red. K. B. Matusiak, PARP, Wyd. III, zaktualizowane, Warszawa 2011, s. 15.

**Foresight** – jest to proces systematyczny, partycypacyjny, gromadzący wiedzę dotyczącą przyszłości, polegający na badaniu wizji rozwoju w średnio- i długookresowej perspektywie. Proces ten jest zorientowany na obecne decyzje i wymusza wspólne działania.

K. Borodako, *Foresight a zarządzaniu strategicznym*, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 12.

**Innowacje** – Według Podręcznika Oslo Manual, innowacja jest to wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszanego procesu, nowej metody marketingu lub nowej metody organizacji w zakresie praktyk biznesowych, organizacji miejsca pracy bądź relacji ze środowiskiem zewnętrznym. Na potrzeby polityki naukowo-technicznej, a także dla zachowania porównywalności w czasie z wynikami dotychczasowych badań statystycznych innowacji w wielu przypadkach użyteczne jest również stosowanie „węższej” definicji (narrow definition) innowacji, w szczególności definicji z drugiego wydania podręcznika Oslo Manual uznającej za innowacje jedynie tzw. innowacje „techniczne”, tzn. nowe lub istotnie ulepszone (new or significantly improved) produkty i procesy (Technological product and process innovations, w skrócie TPP innovations). Produkty (wyroby i usługi), procesy i metody (techniczne, organizacyjne i marketingowe) są innowacjami, jeśli są nowe lub istotnie ulepszone przynajmniej z punktu widzenia wdrażającego je przedsiębiorstwa. Oznacza to, że definicja innowacji według podręcznika Oslo Manual obejmuje pełne spektrum nowości – od nowości na skalę światową (tzw. innowacje absolutne – new to the world), poprzez nowości w skali rynku, na którym działa przedsiębiorstwo (new to the market), po nowości tylko z punktu widzenia danego przedsiębiorstwa (new to the firm).

E. Stawasz, G. Niedbalska, [w:] K. B. Matusiak, red., *Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć*, PARP, Warszawa 2008, s. 142.

**Inteligentna specjalizacja** – element nowej polityki Unii Europejskiej wobec regionów, pełni strategiczną i centralną funkcję w realizacji trzech priorytetów wyznaczonych w *Strategii EUROPA 2020*, czyli:

- wzrostu inteligentnego, opartego na wiedzy i innowacjach;
- wzrostu zrównoważonego, promującego gospodarkę bardziej efektywną w wykorzystaniu zasobów, niskoemisyjną i konkurencyjną;

- wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, z gospodarką charakteryzującą się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającą spójność w wymiarze gospodarczym, społecznym i terytorialnym.

Ma ona znaczenie dla przyszłości Europy, gdyż rozwój gospodarki opartej na wiedzy oraz innowacjach nadal stanowi fundamentalne wyzwanie dla Europy jako całości. Inteligentna specjalizacja ma również znaczenie z punktu widzenia osiągnięcia zrównoważonego wzrostu, ponieważ transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i zasobooszczędnej wymaga znacznych wysiłków po stronie innowacji oraz dużych inwestycji, co stwarza nowe możliwości na rynkach krajowych i globalnych. Wreszcie, inteligentna specjalizacja przyczynia się do wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu pomiędzy regionami i wewnątrz poszczególnych regionów poprzez umacnianie spójności terytorialnej i zarządzanie zmianami strukturalnymi, tworzenie możliwości ekonomicznych i inwestowanie w rozwój umiejętności, lepsze miejsca pracy i innowacje społeczne.

D. Foray, J. Goddard, X. G. Beldarrain, M. Landabaso, P. McCann, K. Morgan, C. Nauwelaers, R. Ortega-Argilés, Przewodnik Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3), Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2012.

**Inteligentna specjalizacja wspierająca** – ma ona charakter funkcjonalny i horyzontalny, dotyczy większości obszarów życia gospodarczego i społecznego, obejmuje wiele sektorów nauki i technologii, generując rozwiązania wpływające na podnoszenie poziomu wszystkich aspektów poszukiwania i wdrażania innowacji.

**Klaster** – to specyficzna forma organizacji produkcji, polegająca na koncentracji w bliskiej przestrzeni elastycznych przedsiębiorstw prowadzących komplementarną działalność gospodarczą. Podmioty te równocześnie współpracują i konkurują między sobą, posiadają także relacje z innymi instytucjami działającymi w danej sferze. Podstawą powstania klastra są kooperacyjne powiązania występujące pomiędzy podmiotami, generujące procesy powstawania specyficznej wiedzy oraz zwiększające zdolności adaptacyjne. Klaster może być rozumiany jako przestrzenna koncentracja przedsiębiorstw, instytucji i organizacji wzajemnie powiązanych rozbudowaną siecią relacji o formalnym, jak i nieformalnym charakterze, opartych o wspólną trajektorię rozwoju (np. technologiczną, wspólne rynki docelowe, strategię marketingową itd.), jednocześnie konkurujących i kooperujących w pewnych aspektach działania. Klaster jest ponadbranżową siecią formalnych i nieformalnych powiązań pomiędzy producentami, ich dostawcami i odbiorcami, instytucjami sektora nauki i techniki. Klaster charakteryzuje się intensywnymi przepływami informacji i wiedzy oraz wysokim poziomem jednoczesnej konkurencji i kooperacji.

*Innowacje i transfer technologii. Słownik Pojęć.* Red. Krzysztof B. Matusiak, wyd. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011, s. 137.

**Know-how (wiedzieć jak)** – zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu Komisji Europejskiej nr 772/2004 z dn. 7.04.2004 r. w sprawie stosowania art. 81, ust. 1 Traktatu Europejskiego, dotyczącego transferu technologii, oznacza pakiet nieopatentowanych informacji praktycznych, wynikających z doświadczenia i badań, które są:

- niejawnne, czyli nie są powszechnie znane lub łatwo dostępne,
- istotne, czyli ważne i użyteczne z punktu widzenia wytwarzania produktów objętych umową,
- zidentyfikowane, czyli opisane w wystarczająco zrozumiały sposób, aby można było sprawdzić czy spełniają kryteria niejawnności i istotności.

K. Gulda, [w:] K. B. Matusiak, red., Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć, PARP, Warszawa 2008, s. 170–171.

**Narodowe/regionalne strategie badań i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)** „to zintegrowane, lokalnie definiowane programy transformacji gospodarczej, które spełniają pięć ważnych kryteriów, a mianowicie:

- pozwalają skoncentrować wsparcie w zakresie prowadzonej polityki i inwestycji na kluczowych krajowych/regionalnych priorytetach, wyzwaniach i potrzebach w zakresie rozwoju opartego na wiedzy, włącznie z działaniami związanymi z ICT;
- wykorzystują mocne strony i przewagi konkurencyjne danego kraju/regionu oraz jego potencjał do osiągnięcia doskonałości;
- sprzyjają innowacjom technologicznym i praktycznym, stymulują inwestycje sektora prywatnego;
- prowadzą do pełnego zaangażowania interesariuszy, zachęcają do innowacyjności i eksperymentowania;
- są oparte na obiektywnych danych i dowodach (ang. evidence-based) i zawierają solidne systemy monitorowania i oceny.”

Przewodnik Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3), Luksemburg, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2012 s. 10

**Regionalna Strategia Innowacji** – to podstawowe narzędzie kształtowania polityki innowacyjnej na poziomie regionu. RIS, na bazie diagnozy potencjału innowacyjnego regionu, określa strategiczne cele polityki innowacyjnej oraz taktykę ich osiągnięcia. Wskazuje sekwencję działań i zadań niezbędnych dla zdynamizowania innowacyjnego rozwoju regionu.

RIS ma na celu budowanie efektywnego systemu wspierania innowacyjności w regionie. Jest podstawą kreowania współpracy i partnerstwa oraz budowania konsensusu wszystkich aktorów regionalnych tworzących i wspomagających przebieg procesów innowacyjnych. Jest narzędziem wspomagania władz regionalnych i lokalnych w stymulowaniu zdolności innowacyjnych regionu. Regionalne strategie innowacji są w konsekwencji podstawą budowania sprawnych regionalnych systemów innowacji.

A. Nowakowska, M. Klepka, [w:] K. B. Matusiak, red., Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć, PARP, Warszawa 2008, s. 298.

**Startup** - rozpoczynające działalność firmy, których polem działania jest Internet.

Słownik, Platforma Wspieramy e-Biznes,

[http://www.web.gov.pl/wiedza/slownik/617\\_39\\_slownik.html](http://www.web.gov.pl/wiedza/slownik/617_39_slownik.html)

**Warunki ex-ante** - Warunki ex ante dotyczące wypłaty funduszy wzmacnia się po to, aby zapewnić wdrożenie warunków niezbędnych do skutecznego wspierania tych funduszy. Z poprzednich doświadczeń wynika, że efektywność inwestycji finansowanych z funduszy była w niektórych przypadkach ograniczana przez słabości polityki krajowej oraz ram prawnych i instytucjonalnych. Dlatego Komisja proponuje szereg warunków ex ante, które określono w rozporządzeniu ogólnym wraz z kryteriami ich spełnienia. Niektóre z tych warunków są bezpośrednio powiązane z celami tematycznymi polityki (np. strategie inteligentnej specjalizacji lub odpowiednie ramy prawne wspierania biznesu), natomiast inne mają charakter ogólny (np. zamówienia publiczne).

Komisja Europejska, Polityka spójności 2014 -2020. Inwestycje w rozwój gospodarczy i wzrost zatrudnienia, Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej 2011, s. 5, <http://ec.europa.eu/info/region>.

**Zielony wzrost** – Kraje realizujące dynamiczny rozwój gospodarczy stoją w obliczu szeregu problemów społecznych i środowiskowych w długoterminowej perspektywie naruszają równowagę ekosystemów. Zielony wzrost może rozwiązać te problemy i uniknąć powielania kosztownych, nieefektywnych i szkodliwych rozwiązań. Koncepcja ta wyjaśnia i rozwiązuje szereg problemów będąc środkiem realizacji rozwoju zrównoważonego. Zielony wzrost jest jakościową zmianą kierunku rozwoju nakierowaną na zachowanie trwałości i stabilności ekosystemów.

OECD Green Growth Studies Putting Green Growth at the Heart of Development, Please cite this publication as: OECD (2013), OECD Publishing, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264181144-en>.

**Zrównoważony rozwój** – taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, społecznych i gospodarczych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

T. Borys, red. Wskaźniki zrównoważonego rozwoju, Wyd. Ekonomia i Środowisko, Warszawa-Białystok 2005, s. 59.

## Bibliografia

1. *Analiza TOWS/SWOT województwa podkarpackiego*, ConQuest Consulting, Warszawa 2013.
2. Baczko T., *Od diagnozy do strategii innowacji dla Polski [w:] Raport o innowacyjności gospodarki Polski* praca zbiorowa pod red. T. Baczko, Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, Warszawa 2010.
3. Borodako K., *Foresight a zarządzaniu strategicznym*, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2009.
4. Borys T., red. *Wskaźniki zrównoważonego rozwoju*, Wyd. Ekonomia i Środowisko, Warszawa-Białystok 2005.
5. Brillman J., *Nowoczesne koncepcje i metody zarządzania*, PWE, Warszawa 2002.
6. Carley M., Spapens P., *Dzielenie się światem*, Wyd. Instytut na Rzecz Ekorozwoju, Białystok – Warszawa 2000.
7. Chyłek E. K., Rzepecka M., *Biogospodarka – konkurencyjność i zrównoważone wykorzystanie zasobów*, Polish Journal of Agronomy, 2011, 7.
8. Dahlgard I.J., Kristensen K., Kanji G. K., *Podstawy zarządzania jakością*, PWN, Warszawa 2002.
9. Deloitte, *W czym tkwi sekret liderów innowacji?, Analiza benchmarkingowa innowacyjności polskich regionów – Raport z badania*, Warszawa, 23.09.2013 r.
10. *Diagnoza innowacyjności woj. podkarpackiego na tle regionów Polski i Unii Europejskiej*, 2010 Raport, Studia nad innowacyjnością woj. podkarpackiego, M. Janiec, A. Lewandowska, Rzeszów 2010.
11. *Dlaczego warto wykorzystać popytowe podejście do tworzenia innowacji?*, PARP, Warszawa 2012.
12. *Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2011 r.*, GUS, Urząd Statystyczny w Szczecinie, Szczecin 2012.
13. *Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2009-2011*, Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Szczecinie, Warszawa 2012.
14. Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R., *Przewodnik Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3)*, Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2012.
15. Foray D., Goddard J., Beldarrain X. G., Landabaso M., McCann P., Morgan K., Nauwelaers C., Ortega-Argilés R., *Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisations (RIS3)*, Publications Office of the European Union, Luxembourg, European Union 2012.
16. Gallo C., *Steve Jobs. Sekrety innowacji. Zupełnie inaczej – reguły przełomowego sukcesu*, Wyd. znak litera nova, Kraków 2011.
17. *Green Paper for Promoting a European Framework for Corporate Social Responsibility*, Brussels 2001, COM (2001).
18. Hollanders H., Tarantola S., Loschky A., *Regional Innovation Scoreboard 2009. Methodology report*, Pro Inno Europe, 2009.
19. Hollanders H., Tarantola S., Loschky A., *Regional Innovation Scoreboard 2009. Methodology report*, INNO Metrics Thematic Paper, European Commission, Bruksela 2009.
20. *Innovation Union Scoreboard 2010. The Innovation Union's performance scoreboard for Research and Innovation*, European Commission, Bruksela 2011.
21. *Innowacje i transfer technologii. Słownik Pojęć*, red. K. B. Matusiak, wyd. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Wyd. III, Warszawa 2011.
22. *Innowacje i transfer technologii. Słownik Pojęć*, red. K. B. Matusiak, wyd. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2008.
23. *Innowacyjność 2010*, (red.) A. Wilmańska, PARP, Warszawa 2010.

24. Innowacyjność gospodarek województw Polski Wschodniej – ocena, znaczenie, perspektywy, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, W. M. Gaczek, M. Matusiak, Poznań, listopad 2011.
25. Kaźmierczak J., Wilińska A., *Uwagi na temat sposobów oceny poziomu innowacyjności z uwzględnieniem uwarunkowań polskich* [w:] *Komputerowo Zintegrowane Zarządzanie*, praca zbiorowa pod red. R. Knosali. Oficyna Wydawnicza Polskiego Towarzystwa Zarządzania Produkcją, t. I, Opole, 2010.
26. Kobylińska U., *Banchmarking* [w:] *Koncepcje i metody zarządzania*, praca zbiorowa pod red. W. Matwiejczuka, Politechnika Białostocka, Białystok 2009.
27. Komisja Europejska, *Komunikat Komisji EUROPA 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*, Bruksela, 3.3.2010, KOM(2010) 2020 wersja ostateczna.
28. Poniatowska-Jaksch M., *Przemysłowe bezpośrednie inwestycje zagraniczne źródłem konkurencyjności regionu*, „Monografie i Opracowania” nr 544, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2006.
29. *Practical Guide to Regional Foresight*, FOREN Network (Foresight for Regional Development), European Commission Research Directorate General, STRATA Programme, December 2001.
30. *Program Operacyjny Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2005-2013: Rok 2013*, Rzeszów, grudzień 2012.
31. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014-2020), Komisja Europejska, Bruksela, dnia 30.11.2011.
32. Sierotowicz T., Wiśła R., *Identyfikacja trendów technologicznych w obszarze ICT z wykorzystaniem statystyki patentowej*, Kraków 2012.
33. *Szkoły wyższe i ich finanse w 2011 r., Informacje i opracowania statystyczne*, GUS, Warszawa 2012.
34. *The European Bioeconomy in 2030. Delivering Sustainable Growth by adressing the Grand Societal Challenges*, White Paper.
35. *Wniosek o dofinansowanie projektu. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI pn. „Wzmocnienie instytucjonalnego systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji w latach 2007-2013 w województwie podkarpackim”*, Podkarpacki Urząd Marszałkowski, Rzeszów.
36. Woźniak L., Dziedzic S., Woźniak M., Kud K. *Cele i zasady ekoinnowacji w zarządzaniu firmą i rozwojem regionu*, Politechnika Rzeszowska, Rzeszów 2011.
37. Zimniewicz K., *Współczesne koncepcje i metody zarządzania*, PWE, Warszawa 2009.

#### **Źródła internetowe:**

1. Komisja Europejska, Polityka spójności 2014 -2020. Inwestycje w rozwój gospodarczy i wzrost zatrudnienia, Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej 2011, <http://ec.europa.eu/info/region>
2. OECD Green Growth Studies Putting Green Growth at the Heart of Development, Please cite this publication as: OECD (2013), OECD Publishing, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264181144-en>
3. Słownik, Platforma Wspieramy e-Biznes, [http://www.web.gov.pl/wiedza/slownik/617\\_39\\_slownik.html](http://www.web.gov.pl/wiedza/slownik/617_39_slownik.html)
4. Tablica innowacyjności 2010: [http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/facts-figures-analysis/innovation-scoreboard/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/facts-figures-analysis/innovation-scoreboard/index_en.htm)
5. Tablica innowacyjności 2010: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/114&format=HTML&aged=0&language=PL&guiLanguage=en>

## **Spis tabel**

Tabela 1. Potencjał społeczno-ekonomiczny województwa podkarpackiego ze wskazaniem na jego mocne i słabe strony .....	20
Tabela 2. Potencjał innowacyjny województwa podkarpackiego, ze wskazaniem na jego mocne i słabe strony.....	21
Tabela 3. Uwarunkowania zewnętrzne mające wpływ na rozwój społeczno-ekonomiczny i innowacyjny województwa podkarpackiego.....	25
Tabela 4 Model <i>Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014 -2020</i> , kreowanej zgodnie z koncepcją inteligentnej specjalizacji- RIS3 .....	44
Tabela 5 Cele strategiczne, taktyczne i operacyjne <i>Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020</i> .....	47
Tabela 6. Mechanizm pomiaru wskaźników monitoringu <i>RSI WP</i> .....	60
Tabela 7. Harmonogram wdrażania <i>RSI WP</i> .....	65

## **Spis rysunków**

Rysunek 1. Koncepcja podkarpackiego systemu innowacji .....	53
Rysunek 2. Struktura systemu monitoringu RSI WP.....	62

## Streszczenie

*Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)* została przygotowana zgodnie z zaleceniami dotyczącymi kolejnej perspektywy finansowania rozwoju Unii Europejskiej, których głównym wyznacznikiem była konieczność kreowania inteligentnych specjalizacji regionu.

Rezultatem prac, w tym także konsultacji społecznych, było wyznaczenie trzech inteligentnych specjalizacji:

- Inteligentnej specjalizacji wiodącej – lotnictwo i kosmonautyka
- Inteligentnej specjalizacji wiodącej – jakość życia
- Inteligentnej specjalizacji wspomagającej – informacja i telekomunikacja (ICT).

Wizją Regionu jest ekologicznie i społecznie zrównoważona, innowacyjna i konkurencyjna gospodarka – Lider w kreowaniu ekoinnowacji. Region najwyższej jakości życia. Wizja ta odpowiada nowemu paradygmatowi rozwoju Unii Europejskiej, przedstawionemu w Strategii Europa 2020, będącej strategią na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju, sprzyjającego włączeniu społecznemu. Nowy paradygmat rozwoju Regionu, odpowiadający europejskiemu, wyznaczają: zielony wzrost, ekoinnowacje, biogospodarka.

## Summary

*The Regional Strategy of Innovation of the Podkarpackie Voivodship for the years 2014-2020 on smart specialization (RIS3)* was prepared according to recommendation on the next perspective of financing the EU development, where the main determinant was the necessity to create smart specialization of the region. The result of these work, including social consultations, was to determine three smart specializations:

- smart leading specialisation - aviation and aeronautics
- smart leading specialisation - life quality
- smart supporting specialisation - information and telecommunication (ICT).

The vision of the region is ecologically and socially sustainable, innovative and competitive economy - the leader in creating eco-innovation. The region of the highest quality of life. The vision is connected with the new paradigm of the EU development featured in Europe 2020 Strategy on intelligent and sustainable development, supporting the social integration. The new paradigm of the region development corresponding with the European and determined by: green growth, ecoinnovations, bioeconomy.



**UCHWAŁA Nr ...../...../16**

**SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

z dnia ..... 2016 r.

**w sprawie powierzenia zadania realizacji Projektu „ Trasy rowerowe w Polsce  
Wschodniej – promocja” w zakresie utrzymania i rozwoju Portalu dla w/w  
Projektu**

Na podstawie art. 8 ust. 2 oraz art. 18 pkt 12 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486 ), w związku z art.216 ust.2 pkt. 3, 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.o finansach publicznych ( DZ.U.2013.poz.885 z późn. zm.).

**Sejmik Województwa Podkarpackiego  
uchwala, co następuje:**

**§ 1**

1. Powierza się Województwu Świętokrzyskiemu do realizacji w roku 2016 zadanie utrzymania i rozwoju Portalu w ramach Projektu „ Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja” w zakresie należącym do Województwa Podkarpackiego.
2. Upoważnia się Zarząd Województwa Podkarpackiego do zawarcia umowy w zakresie o którym mowa w ust. 1.

**§ 2**

Na realizację powierzonego zadania w roku 2016 Województwo Podkarpackie przekaże środki w wysokości 20 000,00 zł ( słownie: dwadzieścia tysięcy złotych)

**§ 3**

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podkarpackiego

**§ 4**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

## **Uzasadnienie**

Do uchwały Nr / / 16  
Sejmiku Województwa Podkarpackiego  
z dnia

Na podstawie „ umowy partnerskiej na rzecz realizacji projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja” zawartej pomiędzy Województwem Świętokrzyskim (Beneficjent) a Województwem Podkarpackim (Partner) w dniu 15 kwietnia 2014 r., Województwo Podkarpackie w celu realizacji Projektu polegającego na zaprojektowaniu i wdrożeniu Portalu zobowiązało się do przekazania dotacji na utrzymanie i rozwój Portalu w okresie trwałości Projektu wynoszącej 20 000 zł. Środki w powyższej wysokości będą przekazywane corocznie na podstawie umowy i są wprowadzone do WPF Województwa Podkarpackiego na lata 2016-2020

W ramach środków o których mowa Województwo Świętokrzyskie zobowiązuje się do

1. Aktualizacji treści w serwisie,
2. Utrzymania portalu na serwerze,
3. Obsłudze technicznej serwisu,
4. Działań promocyjnych i rozwojowych.

**Informacja**  
**o wynikach finansowych Szpitali**  
**za dziewięć miesięcy 2016 roku**  
**oraz ocena działań naprawczych podejmowanych**  
**przez Dyrektorów Szpitali.**

**Kierownik Oddziału**  
Organizacji Ochrony Zdrowia

Edward Prajsnar

p.o. DYREKTORA DEPARTAMENTU  
Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

Wojciech Trzaska

**CZŁONEK ZARZĄDU**

Stanisław Kruczek

**Wnioski ogólne do 15 jednostek:** Oceniając wyniki Szpitali za 9 miesięcy

2016 r porównano je z wynikami za 9 miesięcy 2015 roku.

- koszty ogółem wzrosły o **71 993 674 zł** i wynoszą **815 855 974 zł**

- przychody wzrosły o **70 756 294 zł**, i wynoszą **734 760 778 zł**

dynamika wzrostu przychodów jest mniejsza niż kosztów jest to tendencja niekorzystna.

- zobowiązania ogółem wzrosły o **84 722 949 zł** i wynoszą **486 576 602 zł**

- zobowiązania długoterminowe wzrosły o **11 410 281 zł** i wynoszą **142 984 248 zł**

- zobowiązania wymagalne wzrosły o **36 967 406 zł** i wynoszą **133 616 199 zł**

analizując zobowiązania długoterminowe i wymagalne, należy stwierdzić, że kondycja Szpitali w możliwości płacenia zobowiązań ulega pogorszeniu, ponieważ przy wzroście zobowiązań długoterminowych nie zmalały zobowiązania wymagalne.

- strata bez kosztów amortyzacji uległa poprawie o kwotę **2 988 326 zł**, która za 9 miesięcy 2016 roku wynosi **-43 863 002 zł**.

Szczegółowe wyniki dla poszczególnych jednostek zawierają poniższe tabele.

Tabela Nr 1. Porównanie kosztów i przychodów 09.2016 r. do 09.2015 r.

	Podmiot leczniczy	Koszty ogółem 09.2016r	Koszty ogółem 09.2015r	Koszty ogółem 09.2016r-09.2015r.	Przychody ogółem 09.2016r.	Przychody ogółem 09.2015r.	Przychody ogółem 09.2016r.-09.2015r
1.	KSW1 Rzeszów	148 163 786	141 422 456	6 741 330	133 465 409	118 973 780	14 491 629
2.	KSW2 Rzeszów	268 995 959	245 774 629	23 221 330	229 517 438	212 248 143	17 269 296
3.	WS Przemysł	99 465 728	94 141 206	5 324 522	90 562 315	82 975 994	7 586 321
4.	WSP Krosno	101 743 574	97 300 398	4 443 176	96 948 407	92 395 786	4 552 621
5.	WS Tarnobrzeg	58 939 444	56 183 807	2 755 637	51 596 404	48 765 392	2 831 011
6.	PCChP Rzeszów	23 858 878	22 148 429	1 710 449	20 538 661	18 894 551	1 644 110
7.	SP ZOZ Jarosław	26 106 393	24 739 976	1 366 417	25 952 425	25 978 185	-25 760
8.	WPSP Żurawica	10 839 864	10 375 651	464 213	11 059 809	11 257 239	-197 430
9.	WSPR Rzeszów	17 959 817	17 473 178	486 639	17 728 344	17 628 115	100 229
10.	WOMP Rzeszów	5 620 766	5 525 935	94 831	5 613 633	5 644 493	-30 860
11.	WZS Rzeszów	19 330 359	18 052 215	1 278 144	19 333 361	17 981 311	1 352 050
12.	OLK Rzeszów	8 094 542	2 656 852	5 437 690	8 201 100	2 795 095	5 406 005
13.	Szpital Wojewódzki OLK Przemysł	23 267 363	4 880 307	18 387 056	20 714 708	5 030 679	15 684 029
14.	WOTU Rzeszów	1 200 743	1 174 697	26 046	1 212 818	1 208 521	4 297
15.	WOTUIA Stalowa Wola	2 268 759	2 012 564	256 195	2 315 946	2 227 200	88 746
16.	Razem	815 855 974	743 862 300	71 993 674	734 760 778	664 004 484	70 756 294

Tabela Nr 2. Porównanie zobowiązań 09.2016 r. do 09.2015 r.

Podmiot leczniczy	Zobowiązania ogółem 09.2016r.	Zobowiązania ogółem 09.2015r.	Zobowiązania ogółem 09.2016r.-09.2015r.	Zobowiązania długoterminowe 09.2016r.	Zobowiązania długoterminowe 09.2015r.	Zobowiązania długoterminowe 09.2016r.-09.2015r.	Zobowiązania wymagalne 09.2016r.	Zobowiązania wymagalne 09.2015r.	Zobowiązania wymagalne 09.2016r.-09.2015r.	Zobowiązania wymagalne z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń i innych świadczeń 09.2016r.	Zobowiązania wymagalne z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń i innych świadczeń 09.2015r.
KSW1 Rzeszów	68 776 114	65 750 792	3 025 322	18 156 250	25 952 679	-7 796 429	19 764 727	14 943 688	4 821 039	0	
KSW2 Rzeszów	193 724 394	151 080 472	42 643 922	45 812 026	20 373 458	25 438 569	67 315 977	56 881 479	10 434 498	0	
WS Przemysł	82 167 966	72 764 530	9 403 436	41 457 876	47 049 445	-5 591 569	18 583 261	7 335 497	11 247 764	2 255 979	266 732
WSP Krosno	56 867 695	50 408 804	6 458 891	16 090 743	21 680 242	-5 589 499	6 187 924	5 434 483	753 441	68 480	
WS Tarnobrzeg	42 263 792	33 003 717	9 260 075	13 552 282	8 711 274	4 841 008	11 909 202	7 882 422	4 026 780	0	
PCChP Rzeszów	19 364 967	15 837 781	3 527 185	6 369 673	7 642 167	-1 272 494	8 275 046	4 171 020	4 104 026	0	
SP ZOZ Jarosław	4 345 442	4 267 565	77 877	0	0	0	0	0	0	0	
WPSP Żurawica	1 711 416	1 753 231	-41 815	0	0	0	0	25	-25	0	
WSPR Rzeszów	3 965 078	2 254 328	1 710 750	667 760	0	667 760	0	0	0		
WOMP Rzeszów	616 112	591 699	24 413	0	0	0	0	0	0		
WZS Rzeszów	2 901 057	2 701 393	199 664	0	164 702	-164 702	0	0	0		
OLK Rzeszów	1 744 766	347 842	1 396 924	0	0	0	434 406	179	434 227		
Szpital Wojewódzki OLK Przemysł	7 655 861	634 416	7 021 445	877 636	0	877 636	1 145 656	0	1 145 656	134 971	
WOTU Rzeszów	163 903	166 823	-2 920	0	0	0	0	0	0		
WOTUIA Stalowa Wola	308 039	290 259	17 779	0	0	0	0	0	0		
Razem	486 576 602	401 853 653	84 722 949	142 984 248	131 573 967	11 410 281	133 616 199	96 648 793	36 967 406	2 459 430	266 732



Tabela Nr 3. Porównanie wyników 09.2016 r. do 09.2015 r.

Podmiot leczniczy	Zysk (strata) netto 09.2016r.	Zysk (strata) netto 09.2015r.	Zysk (strata) netto 09.2016r.-09.2015r.	Wynik finansowy skorygowany o amortyzację 09.2016r.	Wynik finansowy skorygowany o amortyzację 09.2015r.	Wynik finansowy skorygowany o amortyzację 09.2016r.-09.2015r.	Wynik finansowy skorygowany o amortyzację 2016r (strata) prognozowany przez szpital.	Wynik finansowy skorygowany o amortyzację za 2012r	Wynik finansowy skorygowany o amortyzację za 2013r	Wynik finansowy skorygowany o amortyzację za 2014r	Wynik finansowy skorygowany o amortyzację za 2015r
KSW1 Rzeszów	-14 698 377	-22 448 676	7 750 299	-6 740 541	-14 601 876	7 861 335		317 663	343 695	-4 494 603	-1 845 700
KSW2 Rzeszów	-39 478 520	-33 526 486	-5 952 034	-25 812 061	-20 169 907	-5 642 154	-12 023 089	10 687 644	-2 956 426	-4 414 499	-11 806 685
WS Przemysł	-8 903 413	-11 165 212	2 261 799	-2 902 394	-5 282 622	2 380 228	-5 857 500	-3 520 839	485 295	-2 795 929	-8 940 955
WSP Krosno	-4 795 166	-4 904 612	109 446	1 400 896	2 461 200	-1 060 304		2 771 184	8 153 893	6 941 129	3 770 371
WS Tarnobrzeg	-7 343 040	-7 418 415	75 375	-4 772 341	-4 538 138	-234 203	-3 520 000	-1 942 480	-1 049 361	-2 826 628	-4 085 184
PCChP Rzeszów	-3 320 217	-3 253 878	-66 339	-2 337 619	-2 258 785	-78 834		476 542	1 534 962	384 413	-2 068 341
SP ZOZ Jarosław	-153 968	1 238 209	-1 392 177	755 587	2 089 169	-1 333 582		485 366	1 994 417	1 414 801	2 166 928
WPSP Żurawica	219 945	881 588	-661 643	1 022 374	1 691 069	-668 695		-469 189	2 292 335	827 684	2 011 850
WSPR Rzeszów	-231 473	154 937	-386 410	827 929	1 124 897	-296 968		775 779	937 488	1 153 497	1 326 529
WOMP Rzeszów	-7 133	118 558	-125 691	224 287	322 457	-98 170		364 710	271 647	277 223	262 455
WZS Rzeszów	3 003	-70 904	73 907	1 661 949	871 719	790 230		1 577 068	1 423 719	859 851	1 540 730
OLK Rzeszów	106 558	138 243	-31 685	274 347	283 777	-9 430		249 654	254 633	223 150	213 491
Szpital											
Wojewódzki OLK Przemysł	-2 552 655	150 372	-2 703 027	-1 298 047	311 545	-1 609 592	-1 781 500	139 040	124 567	135 536	-32 437
WOTU Rzeszów	12 075	33 824	-21 749	12 275	46 739	-34 464		10 098	16 542	80 479	17 582
WOTUIA	47 187	214 636	-167 449	97 985	257 494	-159 510		207 217	113 713	73 509	65 493
Stalowa Wola											
Razem	-81 095 195	-79 857 816	-1 237 380	-37 585 374	-37 391 262	-194 112		12 129 454	13 941 117	-2 160 386	-17 403 875
Strata	-81 483 963	-82 788 183	1 304 220	-43 863 002	-46 851 328	2 988 326	-23 182 089	-5 932 509	-4 005 787	-14 531 658	-28 746 866
Zysk	388 767	2 930 367	2 541 600	6 277 629	9 460 066	-3 182 437		18 061 963	17 946 904	12 371 272	11 342 991

Uwaga: dane dla SW OLK w Przemysłu za 09.2015r. dotyczą tylko OLK

Wykonanie kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia za okres od 1.01.2016 do 30.09.2016 r. w porównaniu do 30.09.2015 r.

Lp.	Podmiot leczniczy	Nadwykonia nie 09.2016r.	Nadwykonia nie 09.2015 r.	Różnica nadwykoniań 09.2016r.- 09.2015r.	Niewykonan ie 09.2016r.	Niewykona nie 09.2015 r.	Różnica niewykoniań 09.2016r.- 09.2015r.	Kwota pozostająca do rozliczenia przez NFZ w przypadku pokrycia nadwykoniań niewykoniańmi na 30.09.2016r.	Wynik finansowy skorygowany o amortyzację 09.2016r.	Wynik finansowy skorygowany o amortyzację 09.2016r. oraz skorygowany o nadwykonania.
1.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1im. Fryderyka Chopina - Rzeszów	20 622 015	12 800 751	7 821 264	2 968 817	6 384 929	-3 416 112	17 653 198	-6 740 541	13 881 475
2.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	22 763 912	22 277 253	486 659	2 971 305	9 089 304	-6 117 998	19 792 607	-25 812 061	-3 048 149
3.	Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio Przemysł	4 966 637	4 786 609	180 028	1 341 338	1 765 905	-424 568	3 625 299	-2 902 394	2 064 243
4.	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II – Krosno	5 343 120	5 387 843	-44 723	792 499	1 325 151	-532 652	4 550 621	1 400 896	6 744 016
5.	Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu	4 129 163	3 720 794	408 368	1 041 475	817 643	223 832	3 087 688	-4 772 341	-643 179
6.	Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie	683 855	1 217 408	-533 553	564 741	748 489	-183 748	119 114	-2 337 619	-1 653 764
7.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof.A. Kępińskiego - Jarosław	335 779	158 438	177 342	495 083	585 144	-90 061	0	755 587	1 091 367
8.	Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny im. E.Brzezickiego w Żurawicy	138 708	408 350	-269 642	20 034	57 162	-37 129	118 674	1 022 374	1 161 082
9.	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego - Rzeszów	35 517	82 818	-47 301	0	0	0	35 517	827 929	863 446



10.	Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy - Rzeszów	0	0	0	40 216	50 621	-10 405	0	224 287	224 287	224 287
11.	WZS Rzeszów	792 508	410 379	382 129	585 387	548 835	36 551	207 121	1 661 949	1 661 949	2 454 457
12.	Obwód Lecznictwa Kolejowego - Rzeszów	120 550	108 397	12 153	12 243	9 845	2 398	108 307	274 347	274 347	394 897
13.	Wojewódzki Szpital OLK-Przemysł (dane od 1.04.2016)	226 585	84 011	142 574	360 801	29 777	331 025	0	-1 298 047	-1 298 047	-1 071 462
14.	WOTU Rzeszów	0	43 772	-43 772	18 228	1 823	16 405	0	12 275	12 275	12 275
15.	WOTU Stalowa Wola	20 320	39 022	-18 703	11 106	65 654	-54 548	9 213	97 985	97 985	118 304
16.	<b>Razem</b>	<b>60 178 668</b>	<b>51 525 846</b>	<b>8 652 822</b>	<b>11 223 274</b>	<b>21 480 282</b>	<b>-10 257 008</b>	<b>49 307 359</b>	<b>-37 585 374</b>	<b>-37 585 374</b>	<b>22 593 294</b>
								<b>Strata</b>	<b>-43 863 002</b>	<b>-43 863 002</b>	<b>-5 345 092</b>
								Zysk	6 277 629	6 277 629	27 938 386

## Wnioski do oceny działań naprawczych:

Oceniając działania podejmowane w celu poprawy sytuacji finansowej w szpitalach, które w 2015 r. osiągnęły ujemny wynik finansowy (skorygowany o koszty amortyzacji) porównano wyniki uzyskane za dziewięć miesięcy 2016 r. do wyników za dziewięć miesięcy 2015 r.

Największe pozytywne efekty w analizowanym okresie odnotowano w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 1 im. F. Chopina w Rzeszowie gdzie strata bez kosztów amortyzacji zmalała z -14 601 876 zł do - 6 740 541 zł, czyli o **7 861 335 zł**.

W Wojewódzkim Szpitalu im. Ojca Pio w Przemyślu strata bez kosztów amortyzacji zmalała z - 5 282 622 zł do - 2 902 394 zł, czyli o **2 380 228 zł**.

Natomiast w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie strata bez kosztów amortyzacji wzrosła o **5 642 154 zł** i na 30.09.2016 r. wynosi **-25 812 061 zł**. Zgodnie z wyjaśnieniem Szpitala efekty działań naprawczych pojawiają się na koniec IV kwartału br. Od 1 października w szpitalu dwa oddziały Kliniki Ortopedii i Traumatologii Ruchu Dzieci i Dorosłych, jak również dwie poradnie ortopedyczne rozpoczynają prace w systemie budżetowania. Wdrożony został już program komputerowy „Blok Operacyjny”, który pozwoli dokładnie przyporządkować koszty wykonywanych zabiegów operacyjnych do poszczególnych klinik zabiegowych. W ramach powyższego programu wdrożono również moduł „Budżetowanie”, potrzebny do rozliczania kosztów budżetów i analizy ich odchyień. Szpital nadal prowadzi prace związane z przygotowaniem budżetu dla Kliniki Ginekologii i Położnictwa oraz dla Poradni Endokrynologicznej dla Dzieci.

Wynik finansowy skorygowany o amortyzację Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu pogorszył się o - **234 203 zł** i wynosi - 4 772 341 zł W szpitalu udało się zrealizować z działań naprawczych obniżenie kosztów na kwotę 1.143.460,13 zł, z uwagi na wypowiedzenie porozumienia płacowego z 05.09.2016 r.

W Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie wynik finansowy skorygowany o amortyzację pogorszył się o - **78 834 zł** i wynosi - 2 337 619 zł.

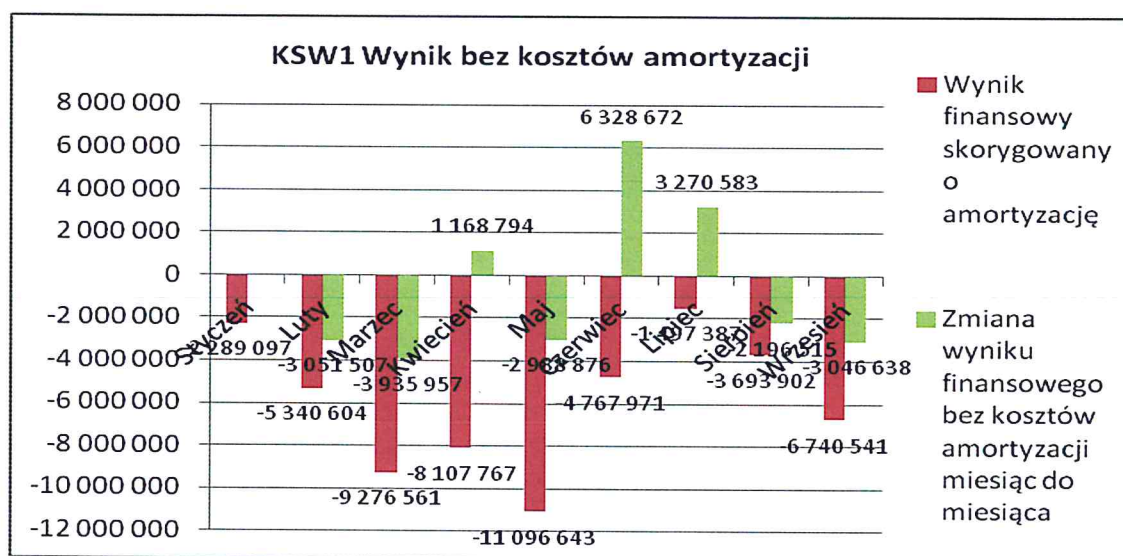
Efekty działań podejmowanych w poszczególnych Szpitalach od stycznia do września 2016 r. przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Wynika z nich, że nieznaczna poprawa wyników nastąpiła od lipca i spowodowana jest wzrostem przychodów.

## Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie

Tabela Nr 4. Wynik finansowy skorygowany o amortyzację o za 9 miesięcy 2016 r.

Miesiąc	Wynik finansowy skorygowany o amortyzację	Zmiana wyniku finansowego bez kosztów amortyzacji miesiąc do miesiąca
Styczeń	-2 289 097	
Luty	-5 340 604	-3 051 507
Marzec	-9 276 561	-3 935 957
Kwiecień	-8 107 767	1 168 794
Maj	-11 096 643	-2 988 876
Czerwiec	-4 767 971	6 328 672
Lipiec	-1 497 387	3 270 583
Sierpień	-3 693 902	-2 196 515
Wrzesień	-6 740 541	-3 046 638

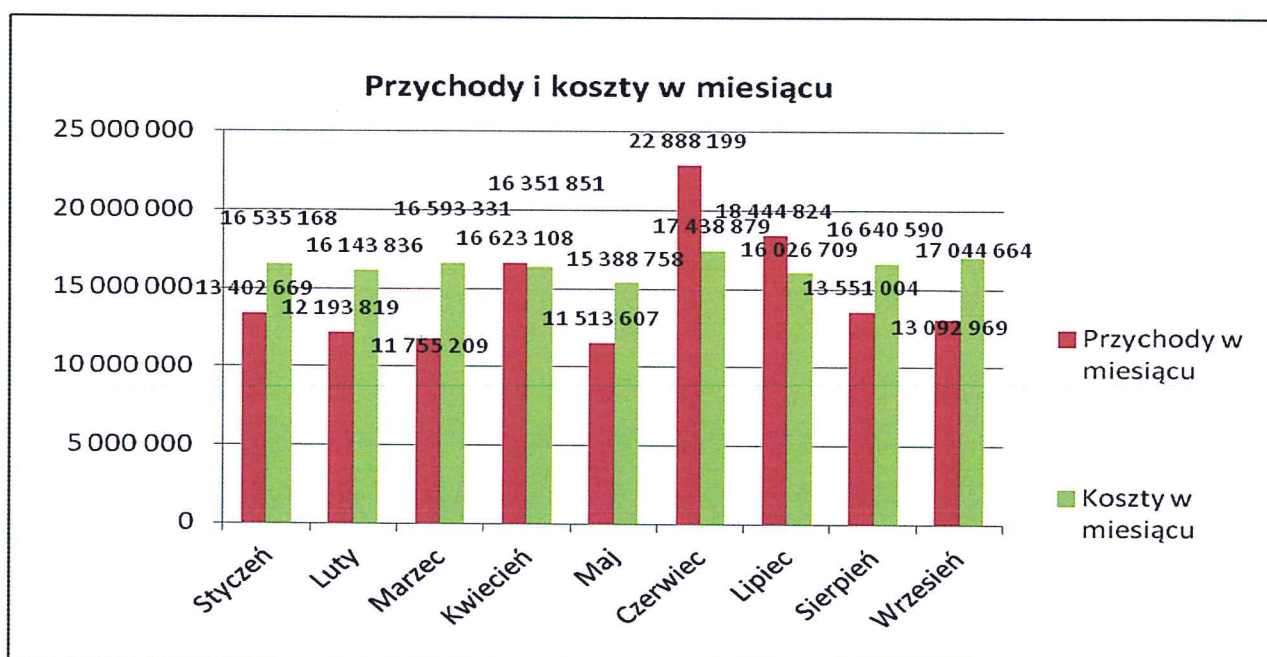


Wykres 1. Wynik bez kosztów amortyzacji- Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 w Rzeszowie.



Tabela Nr 5. Porównanie przychodów i kosztów od stycznia do sierpnia 2016 r.

Opis	Przychody w miesiącu	Koszty w miesiącu
Styczeń	13 402 669	16 535 168
Luty	12 193 819	16 143 836
Marzec	11 755 209	16 593 331
Kwiecień	16 623 108	16 351 851
Maj	11 513 607	15 388 758
Czerwiec	22 888 199	17 438 879
Lipiec	18 444 824	16 026 709
Sierpień	13 551 004	16 640 590
Wrzesień	13 092 969	17 044 664

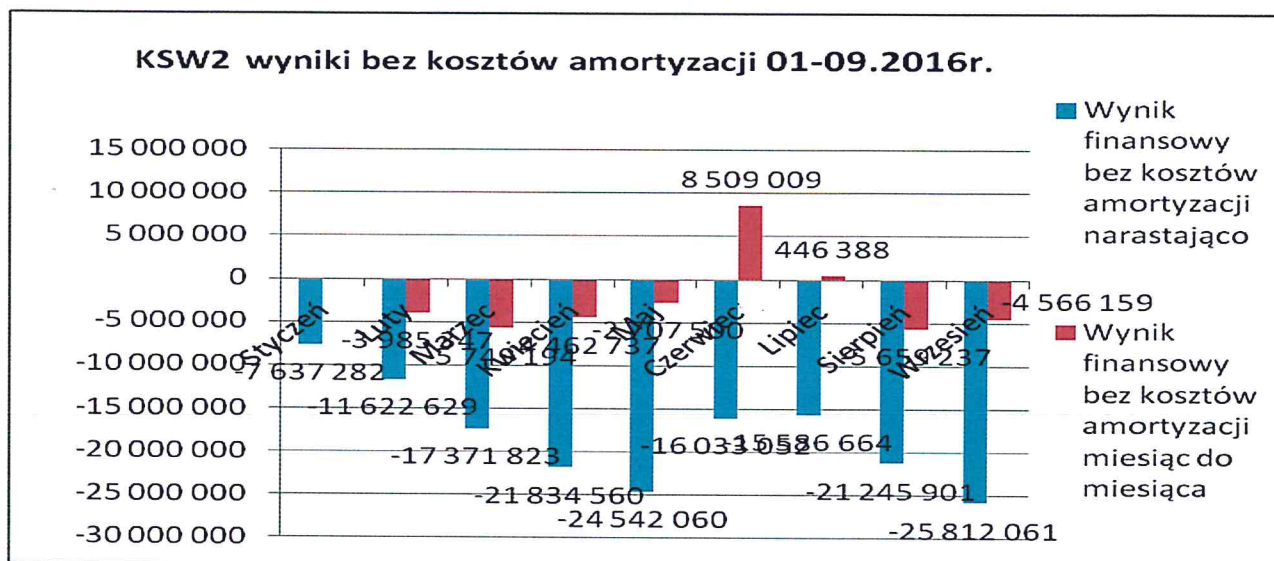


Wykres 2. Przychody i koszty w miesiącu- Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 w Rzeszowie

## Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie

Tabela Nr 6. Wynik finansowy skorygowany o amortyzację za 9 miesięcy 2016 r.

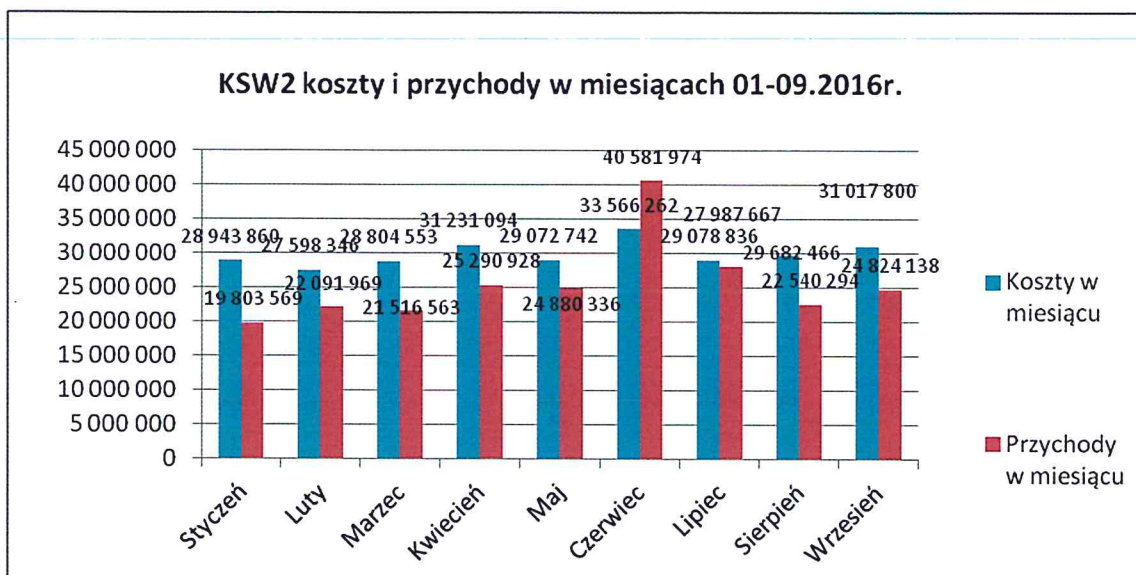
Opis	Wynik finansowy bez kosztów amortyzacji narastająco	Wynik finansowy bez kosztów amortyzacji miesiąc do miesiąca
Styczeń	-7 637 282	
Luty	-11 622 629	-3 985 347
Marzec	-17 371 823	-5 749 194
Kwiecień	-21 834 560	-4 462 737
Maj	-24 542 060	-2 707 500
Czerwiec	-16 033 052	8 509 009
Lipiec	-15 586 664	446 388
Sierpień	-21 245 901	-5 659 237
Wrzesień	-25 812 061	-4 566 159



Wykres 3. Wyniki bez kosztów amortyzacji 01-09.2016r - Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie

Tabela Nr 7. Porównanie przychodów i kosztów od stycznia do sierpnia 2016 r.

Opis	Koszty w miesiącu	Przychody w miesiącu
Styczeń	28 943 860	19 803 569
Luty	27 598 346	22 091 969
Marzec	28 804 553	21 516 563
Kwiecień	31 231 094	25 290 928
Maj	29 072 742	24 880 336
Czerwiec	33 566 262	40 581 974
Lipiec	29 078 836	27 987 667
Sierpień	29 682 466	22 540 294
Wrzesień	31 017 800	24 824 138

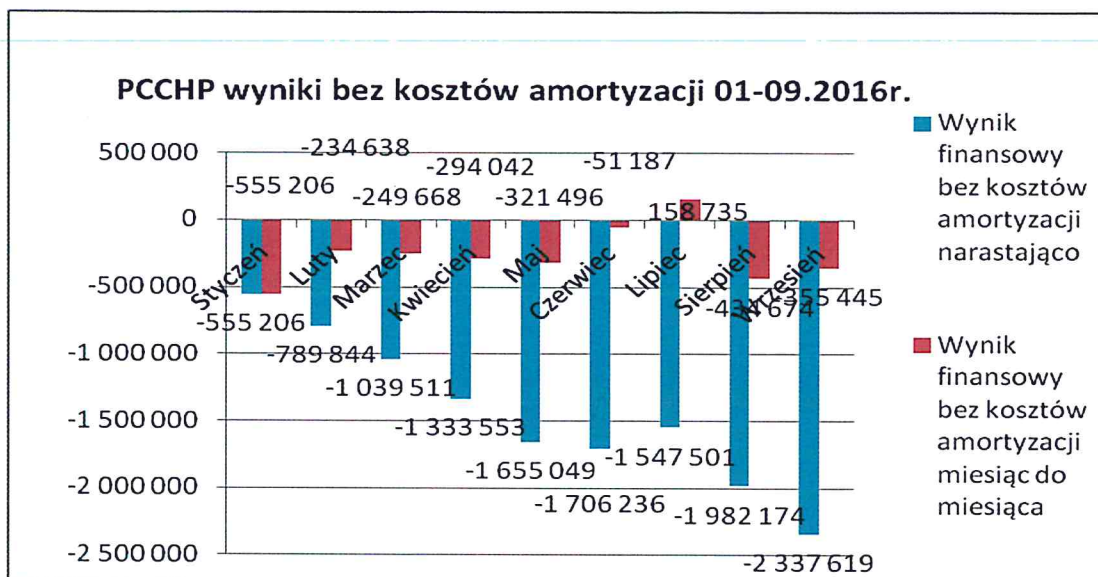


Wykres 4. Koszty i przychody w miesiącach 01-09.2016 r- Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie

### Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie

Tabela Nr 8. Wynik finansowy skorygowany o amortyzację za 9 miesięcy 2016 r.

Opis	Wynik finansowy bez kosztów amortyzacji narastająco	Wynik finansowy bez kosztów amortyzacji miesiąc do miesiąca
Styczeń	-555 206	-555 206
Luty	-789 844	-234 638
Marzec	-1 039 511	-249 668
Kwiecień	-1 333 553	-294 042
Maj	-1 655 049	-321 496
Czerwiec	-1 706 236	-51 187
Lipiec	-1 547 501	158 735
Sierpień	-1 982 174	-434 674
Wrzesień	-2 337 619	-355 445

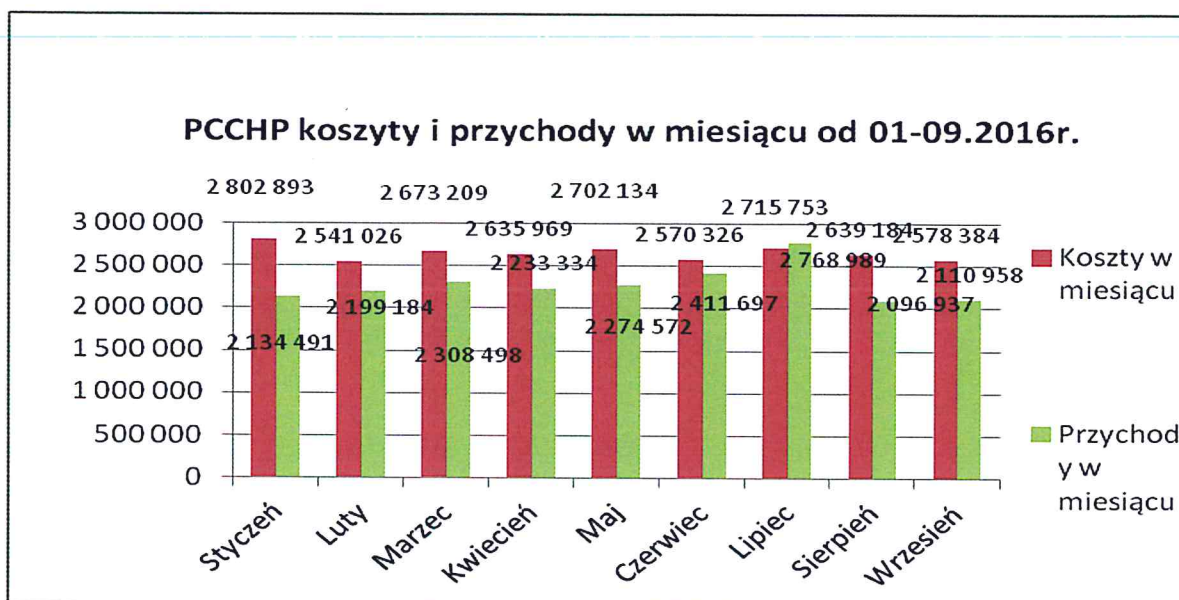


Wykres 5. Wyniki bez kosztów amortyzacji 01-09.2016r.- Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie

Tabela Nr 9. Porównanie przychodów i kosztów od stycznia do września 2016 r.

Opis	Koszty w miesiącu	Przychody w miesiącu
Styczeń	2 802 893	2 134 491
Luty	2 541 026	2 199 184
Marzec	2 673 209	2 308 498
Kwiecień	2 635 969	2 233 334
Maj	2 702 134	2 274 572
Czerwiec	2 570 326	2 411 697
Lipiec	2 715 753	2 768 989
Sierpień	2 639 184	2 096 937
Wrzesień	2 578 384	2 110 958





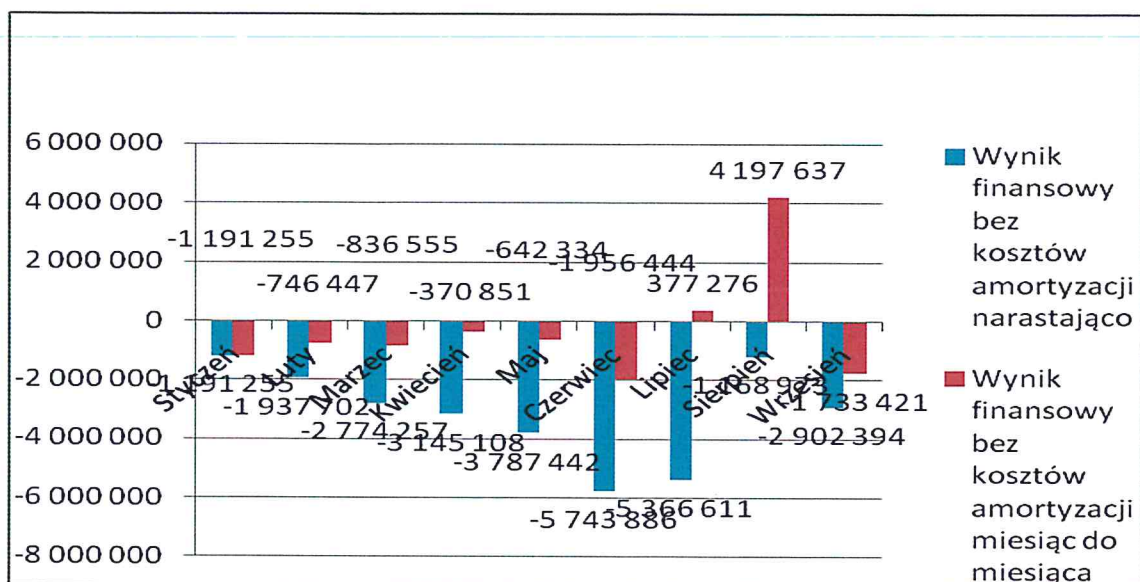
Wykres 6. Porównanie przychodów i kosztów od stycznia do września 2016 r.- Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.

**Wojewódzki Szpital im. św. Ojca Pio w Przemyślu**

Tabela Nr 10. Wynik finansowy narastająco od 01 do 09 2016 r.

Opis	Wynik finansowy bez kosztów amortyzacji narastająco	Wynik finansowy bez kosztów amortyzacji miesiąc do miesiąca
Styczeń	-1 191 255	-1 191 255
Luty	-1 937 702	-746 447
Marzec	-2 774 257	-836 555
Kwiecień	-3 145 108	-370 851
Maj	-3 787 442	-642 334
Czerwiec	-5 743 886	-1 956 444
Lipiec	-5 366 611	377 276
Sierpień	-1 168 973	4 197 637
Wrzesień	-2 902 394	-1 733 421

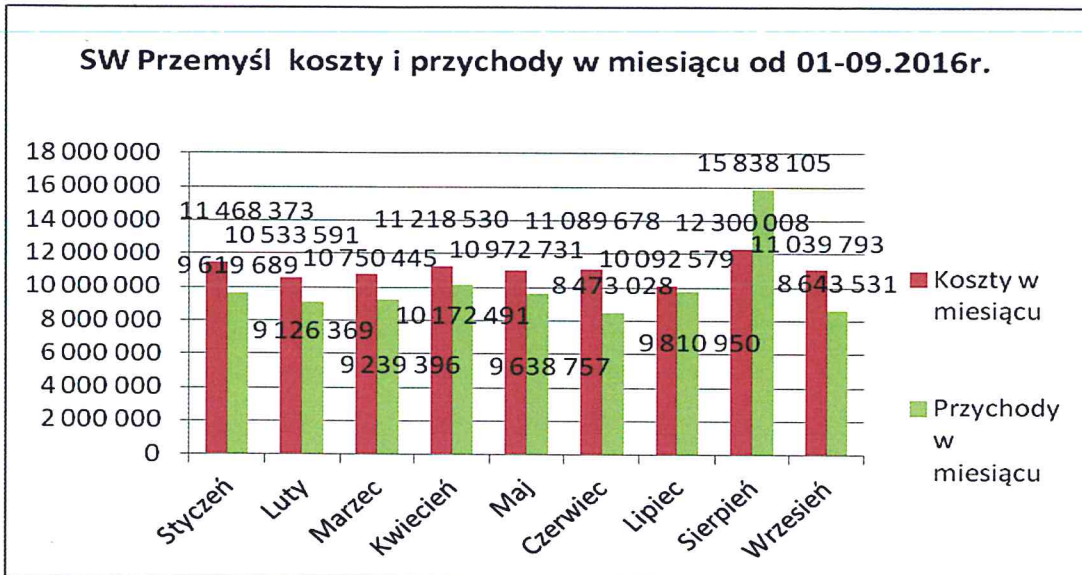




Wykres 7. Wyniki bez kosztów amortyzacji 01-09.2016r.- Wojewódzki Szpital im. św. Ojca Pio w Przemyślu

Tabela Nr 11. Porównanie przychodów i kosztów od stycznia do sierpnia 2016 r.

Opis	Koszty w miesiącu	Przychody w miesiącu
Styczeń	11 468 373	9 619 689
Luty	10 533 591	9 126 369
Marzec	10 750 445	9 239 396
Kwiecień	11 218 530	10 172 491
Maj	10 972 731	9 638 757
Czerwiec	11 089 678	8 473 028
Lipiec	10 092 579	9 810 950
Sierpień	12 300 008	15 838 105
Wrzesień	11 039 793	8 643 531

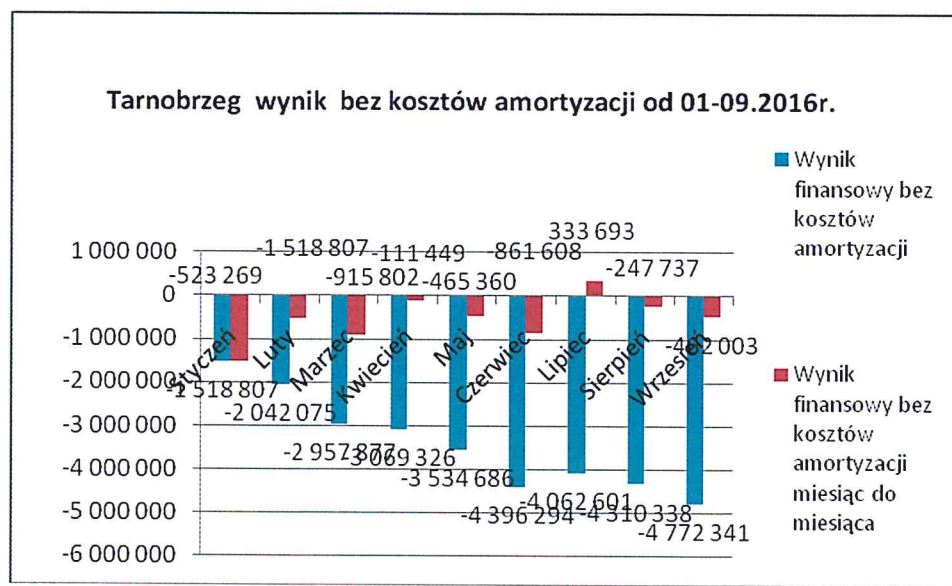


Wykres 8. Koszty i przychody w miesiącu 01-08.2016r.- Wojewódzki Szpital im. św. Ojca Pio w Przemysłu

### Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu

Tabela Nr 12 Wynik finansowy skorygowany o amortyzację narastająco za osiem miesięcy 2016 r.

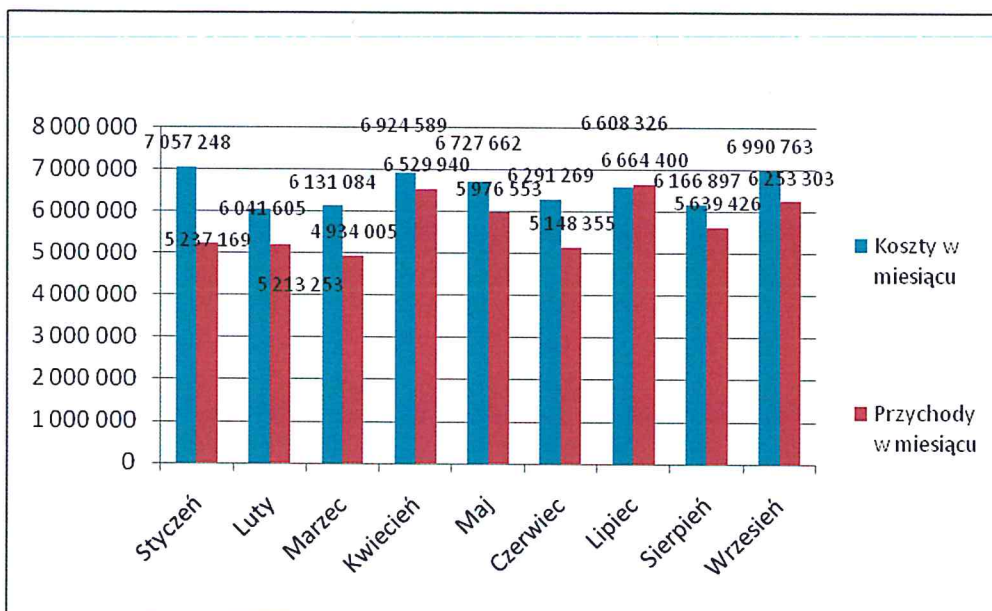
Opis	Wynik finansowy bez kosztów amortyzacji	Wynik finansowy bez kosztów amortyzacji miesiąc do miesiąca
Styczeń	-1 518 807	-1 518 807
Luty	-2 042 075	-523 269
Marzec	-2 957 877	-915 802
Kwiecień	-3 069 326	-111 449
Maj	-3 534 686	-465 360
Czerwiec	-4 396 294	-861 608
Lipiec	-4 062 601	333 693
Sierpień	-4 310 338	-247 737
Wrzesień	-4 772 341	-462 003



Wykres 9. Wynik bez kosztów amortyzacji 01-09.2016r.- Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu

Tabela Nr 13. Porównanie przychodów i kosztów od stycznia do września 2016 r.

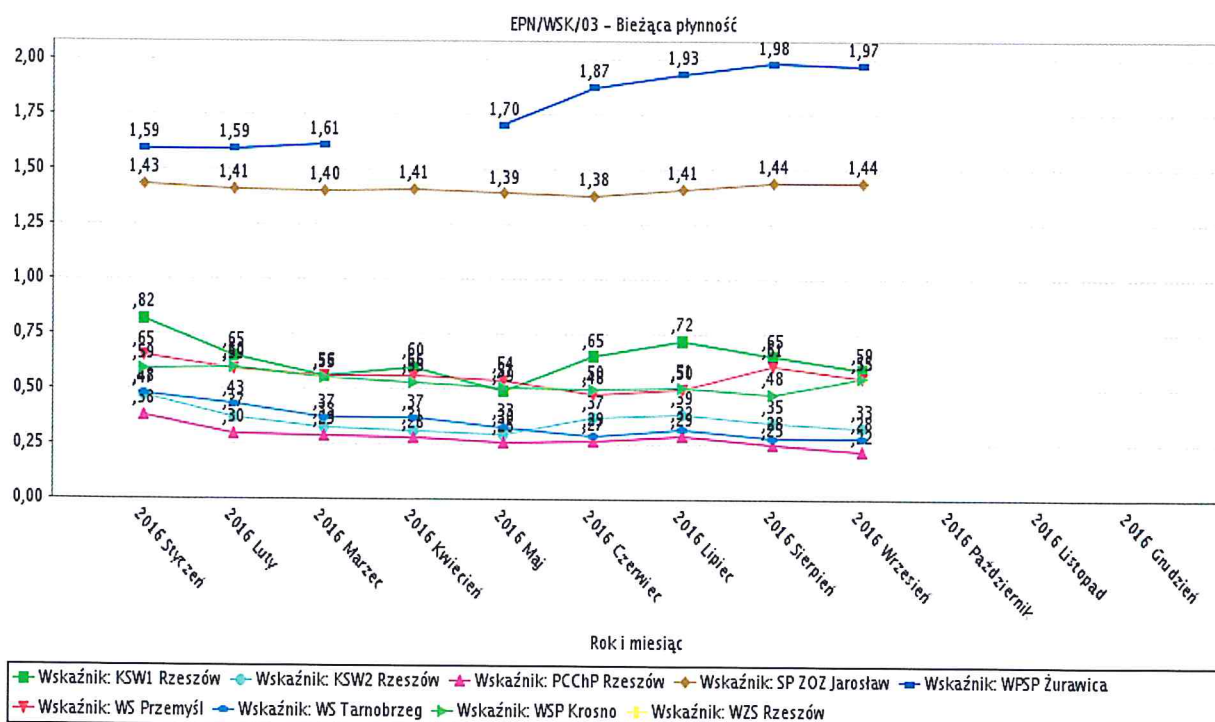
Opis:	Koszty w miesiącu	Przychody w miesiącu
Styczeń	7 057 248	5 237 169
Luty	6 041 605	5 213 253
Marzec	6 131 084	4 934 005
Kwiecień	6 924 589	6 529 940
Maj	6 727 662	5 976 553
Czerwiec	6 291 269	5 148 355
Lipiec	6 608 326	6 664 400
Sierpień	6 166 897	5 639 426
Wrzesień	6 990 763	6 253 303



Wykres 10. Koszty i przychody w miesiącu 01-09 2016 r. - Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu

Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej zwrócił się do Dyrektorów szpitali o złożenie wyjaśnień o przyczynach i źródłach powstawania największych strat w poszczególnych Klinikach i Poradniach. W chwili obecnej Departament analizuje przysłane dokumenty w celu opracowania zaleceń dla Dyrektorów Szpitali.

Poniżej przedstawiono wskaźniki bieżącej płynności i szybkiej płynności finansowej, które obrazują zdolność podmiotu do regulowania zobowiązań.



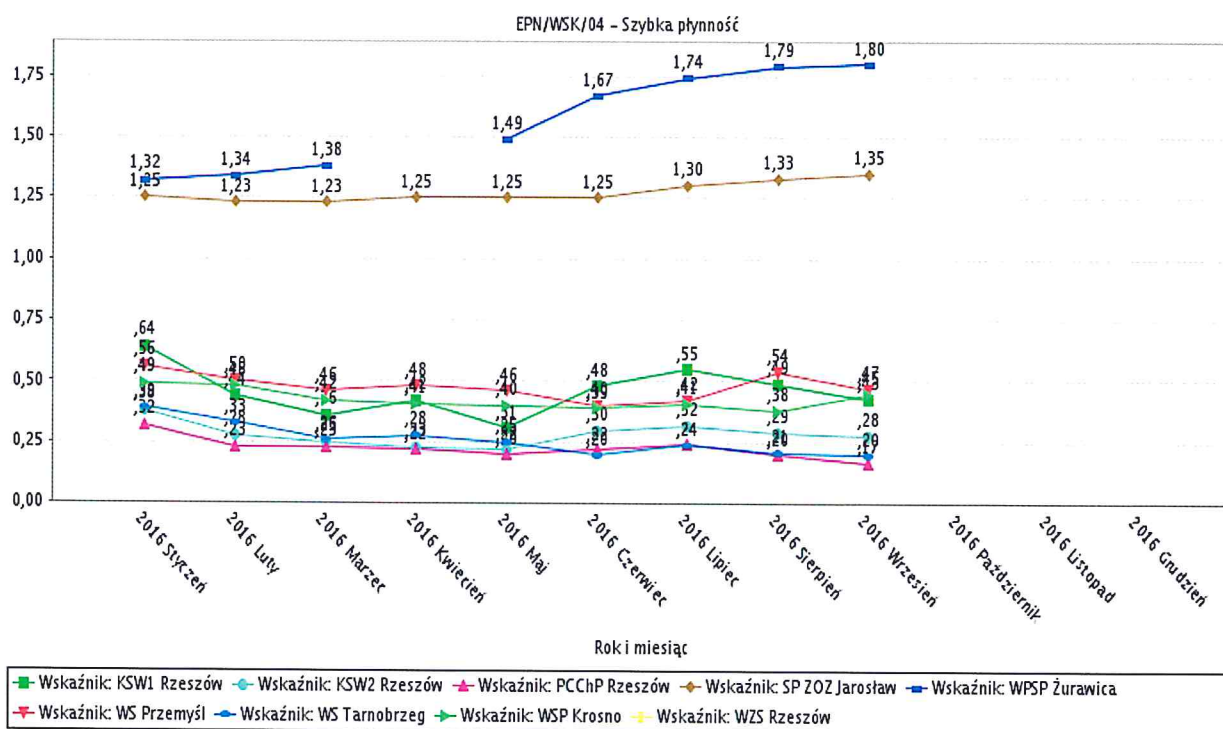


### Pożądany poziom wskaźnika od 1,2 do 2

Gdy wskaźnik <1 – kłopoty z płynnością, tzw. Z terminowym regulowaniem zobowiązań.

Formuła wyliczenia

**Zapasy + Należności krótkoterminowe + Inwestycje krótkoterminowe + Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe) / Zobowiązania krótkoterminowe**



### Pożądany poziom wskaźnika: od 1 do 1

Gdy wskaźnik < 1 – pojawia się zagrożenie bieżącej zdolności firmy do terminowego regulowania zobowiązań.

Formuła wyliczenia

**(Należności krótkoterminowe + Inwestycje krótkoterminowe) / Zobowiązania krótkoterminowe**

Z analizy wskaźników bieżącej płynności i szybkiej płynności wynika, że Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy oraz Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu wykazują optymalne wskaźniki.

**ANALIZA WSKAŹNIKOWA** oceny sytuacji ekonomiczno- finansowej i kategorie stabilności ekonomiczno-finansowej Szpitali. Opracowanie własne zgodne z projektem Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wskaźników ekonomiczno-finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i uwagami zgłoszonymi do tego rozporządzenia

Lp.	Opis	31.03.2016r.		31.08.2016r		30.09.2016 r.	
		Liczba punktów oceny ekonomiczn o-finansowej	Kategoria stabilności ekonomiczn o-finansowej Szpitala	Liczba punktów oceny ekonomiczn o-finansowej	Kategoria stabilności ekonomiczn o-finansowej Szpitala	Liczba punktów oceny ekonomiczn o-finansowej	Kategoria stabilności ekonomiczn o-finansowej Szpitala
1.	Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy	69	Kategoria C	79	Kategoria B	80	Kategoria B
2.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu	58	Kategoria C	60	Kategoria C	60	Kategoria C
3.	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie	10	Kategoria E	32	Kategoria D	37	Kategoria D
4.	Szpital Wojewódzki OLK w Przemyślu			33	Kategoria D	22	Kategoria D
5.	Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu	10	Kategoria E	14	Kategoria E	15	Kategoria E
6.	Kliniczny Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	5	Kategoria E	21	Kategoria D	9	Kategoria E
7.	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	5	Kategoria E	8	Kategoria E	5	Kategoria E
8.	Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie	3	Kategoria E	7	Kategoria E	7	Kategoria E
9.	Wojewódzki Szpital im. św. Ojca Pio w Przemyślu	2	Kategoria E	19	Kategoria E	8	Kategoria E

**Kategoria A** najwyższa kategoria stabilności ekonomiczno-finansowej liczba punktów 81-100

warunek dodatkowy: nieujemny wynik z działalności jednostki

**Kategoria B** liczba punktów 61 – 80

warunek dodatkowy: nieujemny wynik z działalności jednostki

**Kategoria C** liczba punktów 41 – 60

**Kategoria D** liczba punktów 21 – 40

**Kategoria E** liczba punktów poniżej 21 najniższa kategoria stabilności ekonomiczno-finansowej

Analiza wskaźnikowa pozwala zidentyfikować mocne i słabe strony funkcjonowania spoz, a także dostarcza informacji o zagrożeniach i szansach w ich działalności.

Szczegółowe wyliczenie wskaźników, liczby punktów i kategorii oceny ekonomiczno-finansowej dla poszczególnych Szpitali na dzień 30.09.2016 roku zostały podane poniżej.

<b>Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy</b>			
<b>Wskaźniki finansowe</b>	<b>Wartości obliczeniowe</b>	<b>Wartość wskaźnika</b>	<b>Punkty</b>
<b>I. Zyskowość</b>			
<b>I.1 Wskaźnik zyskowości netto (%)</b>			
Wynik netto x 100%	219 944,77	1,99%	3
Przychody ogółem	11 059 808,97		
<b>I.2 wskaźnik zyskowości działalności operacyjnej (%)</b>			
Wynik z działalności operacyjnej x100%	215 091,35	1,95%	3
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody	11 050 977,97		
<b>I.3 Wskaźnik zyskowości aktywów (%)</b>			
Wynik netto x 100%	219 944,77	0,81%	3
Aktywa razem	27 052 585,89		
<b>II. Płynność</b>			
<b>II.1 Wskaźnik bieżącej płynności</b>			
Aktywa obrotowe	3 382 027,03	1,98	12
Zobowiązania krótkoterminowe	1 711 416,16		
<b>II.2 Wskaźnik szybkiej płynności</b>			
Aktywa obrotowe-zapasy	3 224 420,84	1,88	13
Zobowiązania krótkoterminowe	1 711 416,16		
<b>III. Efektywność</b>			
<b>III.1 Wskaźnik rotacji należności (w dniach)</b>			
Przeciętny stan należności krótkoterminowych x liczba dni w okresie (365)	567 164 900,60	56,38	2



Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	10 059 314,57		
<b>III.2 Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zobowiązań z tyt. Dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)	93 295 047,55		
Przychody netto i zrównane z nimi	10 059 314,57	9,27	5
<b>III.3 Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zapasów x liczba dni w okresie (365)	57 526 259,35		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	10 059 314,57	5,72	4
<b>IV. Zadłużenie</b>			
<b>IV.1 Wskaźnik ogólnego zadłużenia</b>			
(Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania)*100%	2 687 684,16		
Suma bilansowa (aktywa)	27 052 585,89	9,94%	10
<b>IV.2 Wskaźnik wypłacalności</b>			
Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania	2 687 684,16		
Kapitały własne	10 054 386,12	0,27	10
<b>IV.3 Wskaźnik obsługi długu</b>			
Wynik netto+ amortyzacja + odsetki	1 026 332,49		
Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki	3 958,58	259,27	15
<b>IV.4 Wskaźnik finansowania majątku trwałego</b>			
Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne	10 054 386,12		
Wartość aktywów trwałych	23 670 558,86	0,42	0
<b>Liczba punktów oceny ekonomiczno-finansowej</b>		<b>80,00</b>	
<b>Kategoria stabilności ekonomiczno-finansowej Szpitala</b>		<b>Kategoria B</b>	

<b>Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu</b>			
<b>Wskaźniki finansowe</b>	<b>Wartości obliczeniowe</b>	<b>Wartość wskaźnika</b>	<b>Punkty</b>
<b>I. Zyskowość</b>			
<b>I.1 Wskaźnik zyskowności netto (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-153 968,03		
Przychody ogółem	25 952 424,72	-0,59%	0
<b>I.2 wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)</b>			
Wynik z działalności operacyjnej x100%	-166 831,61	-0,64%	0



Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody	25 939 206,30		
<b>I.3 Wskaźnik zyskowności aktywów (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-153 968,03		
Aktywa razem	40 358 280,52	-0,38%	0
<b>II. Płynność</b>			
<b>II.1 Wskaźnik bieżącej płynności</b>			
Aktywa obrotowe	9 236 841,34		
Zobowiązania krótkoterminowe	6 372 731,65	1,45	8
<b>II.2 Wskaźnik szybkiej płynności</b>			
Aktywa obrotowe-zapasy	8 863 087,99		
Zobowiązania krótkoterminowe	6 372 731,65	1,39	13
<b>III. Efektywność</b>			
<b>III.1 Wskaźnik rotacji należności (w dniach)</b>			
Przeciętny stan należności krótkoterminowych x liczba dni w okresie (365)	1 601 335 880,35		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	24 687 576,87	64,86	1
<b>III.2 Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zobowiązań z tyt. Dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)	128 428 191,90		
Przychody netto i zrównane z nimi	24 687 576,87	5,20	5
<b>III.3 Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zapasów x liczba dni w okresie (365)	136 419 972,75		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	24 687 576,87	5,53	4
<b>IV. Zadłużenie</b>			
<b>IV.1 Wskaźnik ogólnego zadłużenia</b>			
(Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania)*100%	9 878 588,65		
Suma bilansowa (aktywa)	40 358 280,52	24,48%	10
<b>IV.2 Wskaźnik wypłacalności</b>			
Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania	9 878 588,65		
Kapitały własne	4 654 564,54	2,12	4
<b>IV.3 Wskaźnik obsługi długu</b>			
Wynik netto+ amortyzacja + odsetki	755 645,32	13064,41	15

Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki	57,84		
<b>IV.4 Wskaźnik finansowania majątku trwałego</b>			
Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne	4 654 564,54		
Wartość aktywów trwałych	31 121 439,18	0,15	0
<b>Liczba punktów oceny ekonomiczno-finansowej</b>			<b>60,00</b>
<b>Kategoria stabilności ekonomiczno-finansowej Szpitala</b>			<b>Kategoria C</b>

<b>Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie</b>			
<b>Wskaźniki finansowe</b>	<b>Wartości obliczeniowe</b>	<b>Wartość wskaźnika</b>	<b>Punkty</b>
<b>I. Zyskowność</b>			
<b>I.1 Wskaźnik zyskowności netto (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-4 795 166,49		
Przychody ogółem	96 948 488,56	-4,95%	0
<b>I.2 wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)</b>			
Wynik z działalności operacyjnej x100%	-3 598 751,26		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody	96 923 249,14	-3,71%	0
<b>I.3 Wskaźnik zyskowności aktywów (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-4 795 166,49		
Aktywa razem	115 105 679,46	-4,17%	0
<b>II. Płynność</b>			
<b>II.1 Wskaźnik bieżącej płynności</b>			
Aktywa obrotowe	18 860 119,45		
Zobowiązania krótkoterminowe	32 776 951,76	0,58	0
<b>II.2 Wskaźnik szybkiej płynności</b>			
Aktywa obrotowe-zapasy	16 153 906,83		
Zobowiązania krótkoterminowe	32 776 951,76	0,49	0
<b>III. Efektywność</b>			
<b>III.1 Wskaźnik rotacji należności (w dniach)</b>			
Przeciętny stan należności krótkoterminowych x liczba dni w okresie (365)	5 457 924 664,90		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	91 462 613,75	59,67	2
<b>III.2 Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zobowiązań z tyt. Dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)	4 782 798 593,35		
Przychody netto i zrównane z nimi	91 462 613,75	52,29	8



<b>III.3 Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zapasów x liczba dni w okresie (365)	987 767 606,30		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	91 462 613,75	10,80	4
<b>IV. Zadłużenie</b>			
<b>IV.1 Wskaźnik ogólnego zadłużenia</b>			
(Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania)*100%	61 134 275,72		
Suma bilansowa (aktywa)	115 105 679,46	53,11%	8
<b>IV.2 Wskaźnik wypłacalności</b>			
Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania	61 134 275,72		
Kapitały własne	3 155 781,28	19,37	0
<b>IV.3 Wskaźnik obsługi długu</b>			
Wynik netto+ amortyzacja + odsetki	2 564 199,17		
Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki	1 199 212,65	2,14	15
<b>IV.4 Wskaźnik finansowania majątku trwałego</b>			
Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne	19 246 524,21		
Wartość aktywów trwałych	96 245 560,01	0,20	0
<b>Liczba punktów oceny ekonomiczno-finansowej</b>		<b>37,00</b>	
<b>Kategoria stabilności ekonomiczno-finansowej Szpitala</b>		<b>Kategoria D</b>	

<b>Szpital Wojewódzki OLK w Przemyślu</b>			
<b>Wskaźniki finansowe</b>	<b>Wartości obliczeniowe</b>	<b>Wartość wskaźnika</b>	<b>Punkty</b>
<b>I.Zyskowność</b>			
<b>I.1 Wskaźnik zyskowności netto (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-2 552 654,79	-12,32%	0
Przychody ogółem	20 714 707,99		
<b>I.2 wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)</b>			
Wynik z działalności operacyjnej x100%	-2 411 477,20	-11,64%	0
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody	20 710 637,67		
<b>I.3 Wskaźnik zyskowności aktywów (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-2 552 654,79	-10,24%	0
Aktywa razem	24 925 709,24		
<b>II. Płynność</b>			
<b>II.1 Wskaźnik bieżącej płynności</b>			
Aktywa obrotowe	3 798 605,14	0,55	0

Zobowiązania krótkoterminowe	6 851 755,48		
<b>II.2 Wskaźnik szybkiej płynności</b>			
Aktywa obrotowe-zapasy	3 159 166,48		
Zobowiązania krótkoterminowe	6 851 755,48	0,46	0
<b>III. Efektywność</b>			
<b>III.1 Wskaźnik rotacji należności (w dniach)</b>			
Przeciętny stan należności krótkoterminowych x liczba dni w okresie (365)	1 045 083 424,90		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	19 747 916,65	52,92	2
<b>III.2 Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zobowiązań z tyt. Dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)	1 261 811 190,40		
Przychody netto i zrównane z nimi	19 747 916,65	63,90	4
<b>III.3 Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zapasów x liczba dni w okresie (365)	233 395 110,90		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	19 747 916,65	11,82	4
<b>IV. Zadłużenie</b>			
<b>IV.1 Wskaźnik ogólnego zadłużenia</b>			
(Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania)*100%	12 309 222,34		
Suma bilansowa (aktywa)	24 925 709,24	49,38%	8
<b>IV.2 Wskaźnik wypłacalności</b>			
Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania	12 309 222,34		
Kapitały własne	4 852 292,82	2,54	4
<b>IV.3 Wskaźnik obsługi długu</b>			
Wynik netto+ amortyzacja + odsetki	-1 155 785,66		
Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki	142 260,91	-8,12	0
<b>IV.4 Wskaźnik finansowania majątku trwałego</b>			
Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne	5 729 929,29		
Wartość aktywów trwałych	21 127 104,10	0,27	0
<b>Liczba punktów oceny ekonomiczno-finansowej</b>		<b>22,00</b>	
<b>Kategoria stabilności ekonomiczno-finansowej Szpitala</b>		<b>Kategoria D</b>	



<b>Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu</b>			
<b>Wskaźniki finansowe</b>	<b>Wartości obliczeniowe</b>	<b>Wartość wskaźnika</b>	<b>Punkty</b>
<b>I. Zyskowość</b>			
<b>I.1 Wskaźnik zyskowości netto (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-7 343 040,17	-14,23%	0
Przychody ogółem	51 596 403,52		
<b>I.2 wskaźnik zyskowości działalności operacyjnej (%)</b>			
Wynik z działalności operacyjnej x100%	-6 362 195,67	-12,33%	0
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody	51 587 398,09		
<b>I.3 Wskaźnik zyskowości aktywów (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-7 343 040,17	-6,56%	0
Aktywa razem	111 989 630,34		
<b>II. Płynność</b>			
<b>II.1 Wskaźnik bieżącej płynności</b>			
Aktywa obrotowe	8 299 272,96	0,29	0
Zobowiązania krótkoterminowe	28 711 509,96		
<b>II.2 Wskaźnik szybkiej płynności</b>			
Aktywa obrotowe-zapasy	6 510 222,44	0,23	0
Zobowiązania krótkoterminowe	28 711 509,96		
<b>III. Efektywność</b>			
<b>III.1 Wskaźnik rotacji należności (w dniach)</b>			
Przeciętny stan należności krótkoterminowych x liczba dni w okresie (365)	2 045 881 001,95	41,48	3
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	49 316 355,32		
<b>III.2 Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zobowiązań z tyt. Dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)	6 534 395 436,25	132,50	0
Przychody netto i zrównane z nimi	49 316 355,32		
<b>III.3 Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zapasów x liczba dni w okresie (365)	653 003 439,80	13,24	4
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	49 316 355,32		
<b>IV. Zadłużenie</b>			
<b>IV.1 Wskaźnik ogólnego zadłużenia</b>			
(Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania)*100%	50 522 772,39	45,11%	8
Suma bilansowa (aktywa)	111 989 630,34		
<b>IV.2 Wskaźnik wypłacalności</b>			

Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania	50 522 772,39		
Kapitały własne	-3 795 809,68	-13,31	0
<b>IV.3 Wskaźnik obsługi długu</b>			
Wynik netto+ amortyzacja + odsetki	-3 782 535,80		
Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki	989 805,27	-3,82	0
<b>IV.4 Wskaźnik finansowania majątku trwałego</b>			
Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne	9 756 472,76		
Wartość aktywów trwałych	103 690 357,38	0,09	0

<b>Liczba punktów oceny ekonomiczno-finansowej</b>	<b>15,00</b>
<b>Kategoria stabilności ekonomiczno-finansowej Szpitala</b>	<b>Kategoria E</b>

<b>Kliniczny Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie</b>			
<b>Wskaźniki finansowe</b>	<b>Wartości obliczeniowe</b>	<b>Wartość wskaźnika</b>	<b>Punkty</b>
<b>I. Zyskowość</b>			
<b>I.1 Wskaźnik zyskowości netto (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-14 698 377,38		
Przychody ogółem	133 465 408,84	-11,01%	0
<b>I.2 wskaźnik zyskowości działalności operacyjnej (%)</b>			
Wynik z działalności operacyjnej x100%	-13 433 429,10		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody	133 444 270,35	-10,07%	0
<b>I.3 Wskaźnik zyskowości aktywów (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-14 698 377,38		
Aktywa razem	102 537 950,36	-14,33%	0
<b>II. Płynność</b>			
<b>II.1 Wskaźnik bieżącej płynności</b>			
Aktywa obrotowe	29 980 906,17		
Zobowiązania krótkoterminowe	50 619 863,84	0,59	0
<b>II.2 Wskaźnik szybkiej płynności</b>			
Aktywa obrotowe-zapasy	24 379 783,20		
Zobowiązania krótkoterminowe	50 619 863,84	0,48	0
<b>III. Efektywność</b>			



<b>III.1 Wskaźnik rotacji należności (w dniach)</b>			
Przeciętny stan należności krótkoterminowych x liczba dni w okresie (365)	7 811 506 046,95		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	128 202 593,72	60,93	1
<b>III.2 Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zobowiązań z tyt. Dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)	14 232 121 975,00		
Przychody netto i zrównane z nimi	128 202 593,72	111,01	2
<b>III.3 Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zapasów x liczba dni w okresie (365)	2 044 409 884,05		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	128 202 593,72	15,95	3
<b>IV. Zadłużenie</b>			
<b>IV.1 Wskaźnik ogólnego zadłużenia</b>			
(Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania)*100%	72 557 305,94		
Suma bilansowa (aktywa)	102 537 950,36	70,76%	3
<b>IV.2 Wskaźnik wypłacalności</b>			
Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania	72 557 305,94		
Kapitały własne	-5 557 473,13	-13,06	0
<b>IV.3 Wskaźnik obsługi długu</b>			
Wynik netto+ amortyzacja + odsetki	-5 468 925,78		
Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki	1 271 614,77	-4,30	0
<b>IV.4 Wskaźnik finansowania majątku trwałego</b>			
Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne	12 598 776,97		
Wartość aktywów trwałych	72 557 044,19	0,17	0
<b>Liczba punktów oceny ekonomiczno-finansowej</b>			<b>9,00</b>
<b>Kategoria stabilności ekonomiczno-finansowej Szpitala</b>			<b>Kategoria E</b>

## Wojewódzki Szpital im. św. Ojca Pio w Przemyślu

Wskaźniki finansowe	Wartości obliczeniowe	Wartość wskaźnika	Punkty
<b>I. Zyskowość</b>			
<b>I.1 Wskaźnik zyskowości netto (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-8 903 412,67	-9,83%	0
Przychody ogółem	90 562 314,94		
<b>I.2 wskaźnik zyskowości działalności operacyjnej (%)</b>			
Wynik z działalności operacyjnej x100%	-6 679 442,58	-7,40%	0
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody	90 211 748,93		
<b>I.3 Wskaźnik zyskowości aktywów (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-8 903 412,67	-7,87%	0
Aktywa razem	113 068 078,06		
<b>II. Płynność</b>			
<b>II.1 Wskaźnik bieżącej płynności</b>			
Aktywa obrotowe	22 643 448,67	0,56	0
Zobowiązania krótkoterminowe	40 710 089,98		
<b>II.2 Wskaźnik szybkiej płynności</b>			
Aktywa obrotowe-zapasy	19 763 704,49	0,49	0
Zobowiązania krótkoterminowe	40 710 089,98		
<b>III. Efektywność</b>			
<b>III.1 Wskaźnik rotacji należności (w dniach)</b>			
Przeciętny stan należności krótkoterminowych x liczba dni w okresie (365)	4 017 558 153,60	46,39	2
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	86 613 087,90		
<b>III.2 Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zobowiązań z tyt. Dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)	9 193 316 633,90	106,14	2
Przychody netto i zrównane z nimi	86 613 087,90		
<b>III.3 Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zapasów x liczba dni w okresie (365)	1 051 106 625,70	12,14	4
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	86 613 087,90		
<b>IV. Zadłużenie</b>			
<b>IV.1 Wskaźnik ogólnego zadłużenia</b> (Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania)*100%	104 178 609,44	92,14%	0
Suma bilansowa (aktywa)	113 068 078,06		
<b>IV.2 Wskaźnik wypłacalności</b>			



Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania	104 178 609,44		
Kapitały własne	-11 652 612,97	-8,94	0
<b>IV.3 Wskaźnik obsługi długu</b>			
Wynik netto+ amortyzacja + odsetki	-434 818,96		
Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki	2 467 575,30	-0,18	0
<b>IV.4 Wskaźnik finansowania majątku trwałego</b>			
Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne	29 805 263,32		
Wartość aktywów trwałych	90 424 629,39	0,33	0

Liczba punktów oceny ekonomiczno-finansowej	8,00
Kategoria stabilności ekonomiczno-finansowej Szpitala	Kategoria E

<b>Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie</b>			
<b>Wskaźniki finansowe</b>	<b>Wartości obliczeniowe</b>	<b>Wartość wskaźnika</b>	<b>Punkty</b>
<b>I.Zyskowość</b>			
<b>I.1 Wskaźnik zyskowości netto (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-3 320 217,28		
Przychody ogółem	20 538 660,89	-16,17%	0
<b>I.2 wskaźnik zyskowości działalności operacyjnej (%)</b>			
Wynik z działalności operacyjnej x100%	-3 202 605,91		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody	20 395 068,06	-15,70%	0
<b>I.3 Wskaźnik zyskowości aktywów (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-3 320 217,28		
Aktywa razem	14 332 994,43	-23,16%	0
<b>II. Płynność</b>			
<b>II.1 Wskaźnik bieżącej płynności</b>			
Aktywa obrotowe	2 902 443,39		
Zobowiązania krótkoterminowe	12 995 293,12	0,22	0
<b>II.2 Wskaźnik szybkiej płynności</b>			
Aktywa obrotowe-zapasy	2 545 076,22		
Zobowiązania krótkoterminowe	12 995 293,12	0,20	0
<b>III. Efektywność</b>			
<b>III.1 Wskaźnik rotacji należności (w dniach)</b>			
Przeciętny stan należności krótkoterminowych x liczba dni w okresie (365)	596 294 378,95		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	19 089 343,81	31,24	3

<b>III.2 Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zobowiązań z tyt. Dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)	3 402 709 550,80		
Przychody netto i zrównane z nimi	19 089 343,81	178,25	0
<b>III.3 Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zapasów x liczba dni w okresie (365)	130 439 017,05		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	19 089 343,81	6,83	4
<b>IV. Zadłużenie</b>			
<b>IV.1 Wskaźnik ogólnego zadłużenia</b>			
(Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania)*100%	20 893 122,89		
Suma bilansowa (aktywa)	14 332 994,43	145,77%	0
<b>IV.2 Wskaźnik wypłacalności</b>			
Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania	20 893 122,89		
Kapitały własne	-14 313 740,77	-1,46	0
<b>IV.3 Wskaźnik obsługi długu</b>			
Wynik netto+ amortyzacja + odsetki	-2 076 415,15		
Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki	261 204,20	-7,95	0
<b>IV.4 Wskaźnik finansowania majątku trwałego</b>			
Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne	-7 944 067,35		
Wartość aktywów trwałych	11 430 551,04	-0,69	0
<b>Liczba punktów oceny ekonomiczno-finansowej</b>		<b>7,00</b>	
<b>Kategoria stabilności ekonomiczno-finansowej Szpitala</b>		<b>Kategoria E</b>	

<b>Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie</b>			
<b>Wskaźniki finansowe</b>	<b>Wartości obliczeniowe</b>	<b>Wartość wskaźnika</b>	<b>Punkty</b>
<b>I.Zyskowność</b>			
<b>I.1 Wskaźnik zyskowności netto (%)</b>			
Wynik netto x 100%	-39 478 520,08		
Przychody ogółem	229 517 438,48	-17,20%	0
<b>I.2 wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)</b>			
Wynik z działalności operacyjnej x100%	-35 258 314,17		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody	229 460 939,48	-15,37%	0
<b>I.3 Wskaźnik zyskowności aktywów (%)</b>			



Wynik netto x 100%	-39 478 520,08		
Aktywa razem	246 553 264,10	-16,01%	0
<b>II. Płynność</b>			
<b>II.1 Wskaźnik bieżącej płynności</b>			
Aktywa obrotowe	49 774 300,14		
Zobowiązania krótkoterminowe	147 912 367,74	0,34	0
<b>II.2 Wskaźnik szybkiej płynności</b>			
Aktywa obrotowe-zapasy	43 355 007,88		
Zobowiązania krótkoterminowe	147 912 367,74	0,29	0
<b>III. Efektywność</b>			
<b>III.1 Wskaźnik rotacji należności (w dniach)</b>			
Przeciętny stan należności krótkoterminowych x liczba dni w okresie (365)	14 595 521 263,85		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	218 106 205,89	66,92	1
<b>III.2 Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zobowiązań z tyt. Dostaw i usług x liczba dni w okresie (365)	44 204 926 408,30		
Przychody netto i zrównane z nimi	218 106 205,89	202,68	0
<b>III.3 Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)</b>			
Przeciętny stan zapasów x liczba dni w okresie (365)	2 343 041 674,90		
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	218 106 205,89	10,74	4
<b>IV. Zadłużenie</b>			
<b>IV.1 Wskaźnik ogólnego zadłużenia</b>			
(Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania)*100%	204 250 533,95		
Suma bilansowa (aktywa)	246 553 264,10	82,84%	0
<b>IV.2 Wskaźnik wypłacalności</b>			
Zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe + rezerwy na zobowiązania	204 250 533,95		
Kapitały własne	-111 736 195,31	-1,83	0
<b>IV.3 Wskaźnik obsługi długu</b>			
Wynik netto+ amortyzacja + odsetki	-21 535 355,75		
Suma rat kapitałowych danego roku + odsetki	4 276 704,91	-5,04	0
<b>IV.4 Wskaźnik finansowania majątku trwałego</b>			
Zobowiązania długoterminowe + kapitały własne	-65 924 169,10		
Wartość aktywów trwałych	196 778 963,96	-0,34	0
<b>Liczba punktów oceny ekonomiczno-finansowej</b>			<b>5,00</b>
<b>Kategoria stabilności ekonomiczno-finansowej Szpitala</b>			<b>Kategoria E</b>

**SPRAWOZDANIE Z WYJAZDÓW ZAGRANICZNYCH PRACOWNIKÓW URZĘDU  
MARSZAŁKOWSKIEGO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO ORAZ PRZYJMOWANYCH OSÓB  
I DELEGACJI PRZEZ URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

III kwartał 2016

(w porządku chronologicznym)

**26 – 31 lipca 2016 r., Województwo Podkarpackie**

**Wizyta członków Kongresu Polonii Amerykańskiej, organizacji Pangea Network, reprezentantów polonijnych organizacji z Ameryki Północnej oraz przedstawicieli polonijnego biznesu (łącznie ponad 100 osób) w ramach odbywającego się I Forum Polonii Amerykańskiej w Polsce**

Osoby uczestniczące w delegacji po stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego:

**Władysław Ortyl** – Marszałek Województwa Podkarpackiego  
**Maria Kurowska** – Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego  
**Bogdan Romaniuk** – Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego  
**Lucjan Kuźniar** – Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego  
**Stanisław Kruczek** – Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego  
**Jerzy Cypryś** – Przewodniczący Sejmu Województwa Podkarpackiego  
**Janina Jastrząb** – Skarbnik Województwa Podkarpackiego  
**Lesław Majkut** – Sekretarz Województwa Podkarpackiego  
Dyrektorzy Departamentów Urzędu Marszałkowskiego

Członkowie Kongresu Polonii Amerykańskiej, przedstawiciele organizacji Pangea Network, reprezentanci innych polonijnych organizacji z Ameryki Północnej oraz przedstawiciele polonijnego biznesu w dniach 26- 31 lipca przebywali na Podkarpaciu w związku z odbywającym się I Forum Polonii Amerykańskiej w Polsce. Forum organizowane było wspólnie przez Samorząd Województwa Podkarpackiego i Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” pod Honorowym Patronatem Marszałka Senatu RP oraz przy finansowym wsparciu Kancelarii Senatu RP w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą. Były to pierwsze obrady Kongresu, w jego 70. letniej historii, które odbyły się poza granicami Ameryki.

Ze strony polskiej w Forum wzięli udział przedstawiciele władz centralnych i samorządowych, przedsiębiorcy, instytucje okołobiznesowe, samorząd gospodarczy. Przedsięwzięcie zyskało wsparcie nie tylko organizacji polonijnych, takich jak np. Kongres Polonii Amerykańskiej, który aktywnie zaangażował się w przygotowania Forum, lecz także samorządów lokalnych z terenu województwa podkarpackiego, tj. Miasta Rzeszowa, Miasta Sanoka, Powiatu Sanockiego, Miasta Stalowa Wola, Gminy Lubaczów, dla których rozwój kontaktów z Polonią amerykańską stanowi istotny aspekt kształtowania relacji na poziomie międzynarodowym.

Uczestnicy wzięli udział w objeździe gospodarczym po Podkarpaciu. W planie wizyty znalazły się m.in. w firmy zlokalizowane w PPN-T „Aeropolis”, a także w mieleckiej i w tarnobrzesckiej strefie ekonomicznej. Objazd miał ukazać potencjał gospodarczy województwa oraz pokazać najnowsze inwestycje, tworzące innowacyjny obraz regionu. Zagraniczni goście zwiedzili Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny “Aeropolis” w podrzeszowskiej Jasionce, gdzie zapoznali się z potencjałem parku i ofertą kierowaną do biznesu. O tym, jak rozwijać nowoczesny biznes w sieci usłyszeli z ust

prezesa firmy G2A, która funkcjonuje na Podkarpaciu i z sukcesem zdobywa kolejne rynki w branży gier komputerowych. Poznali też innowacyjne sposoby produkcji światłowodów w firmie Fibrain zlokalizowanej w PPN-T. Przemysł lotniczy jest wiodącym sektorem podkarpackiej gospodarki, czego przykładem jest produkcja śmigłowców Black Hawk przez amerykańską firmę Sikorsky. O tej i o wielu innych zagranicznych inwestycjach w regionie mogli dowiedzieć się na spotkaniu zorganizowanym w Inkubatorze Nowych Technologii IN-TECH w Mielcu. Wizyta w Stalowej Woli, dała z kolei możliwość poznania oferty inwestycyjnej Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "Euro-Park Wisłosan". Duże wrażenie zrobiły na zagranicznych gościach wizyty w Hucie Stalowa Wola i w amerykańskiej firmie Jenmar Merol. W uroczystej inauguracji Forum Polonii Amerykańskiej, która miała miejsce w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym w Jasionce, oprócz przedstawicieli Polonii Amerykańskiej uczestniczyli także zaproszeni goście – m. in. Szef Gabinetu Prezydenta RP, Adam Kwiatkowski, Jerzy Kwieciński – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju oraz Marszałek Senatu RP, Stanisław Karczewski, który zapowiedział organizację w 2018 roku w Polsce Forum Polonii z całego świata. Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl zadeklarował wstępnie, że Podkarpacie może się podjąć organizacji takiego wydarzenia. Kolejną ważną dla Polonii z Ameryki informacją była zapowiedź prezesa PLL LOT, Rafała Milczarskiego o wznowieniu lotów z Polski do Newark.

#### Koszt przyjęcia delegacji:

Całkowity koszt projektu I Forum Polonii Amerykańskiej: 317 650 zł ( w tym dotacja: 100 000 zł; kwota pokryta z budżetu województwa: 178 650 zł) – projekt w trakcie rozliczania  
Projekt realizowany w ramach „Współpracy z Polonią i Polakami za granicą w 2016 r.”

#### **10 sierpnia 2016 r., Truskawiec (Ukraina)**

#### **Udział w spotkaniu „Perspektywy rozwoju turystyki w Euroregionie Karpackim”**

#### Osoby uczestniczące w delegacji:

**Władysław Ortyl** – Marszałek Województwa  
**Aneta Flis** – Dyrektor Kancelarii Zarządu  
**Tomasz Zimny** – kierowca

W dniu 10 sierpnia br. delegacja z Województwa Podkarpackiego uczestniczyła w spotkaniu poświęconym perspektywom rozwoju turystyki w Euroregionie Karpackim. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele władz państwowych RP i Ukrainy oraz polskich i ukraińskich regionów Euroregionu Karpackiego, tj. Województwa Podkarpackiego, Obwodu Lwowskiego, Iwano-Frankiwskiego, Zakarpackiego i Czerniowieckiego. Stronę rządową RP reprezentował Dawid Lasek, Wiceminister Sportu i Turystyki. W spotkaniu uczestniczyli także parlamentarzyści RP, w tym Bogdan Rzońca. Debata uczestników spotkania koncentrowała się wokół tematów związanych z współpracą międzyparlamentarną i międzyregionalną w dziedzinie rozwoju turystyki w regionie karpackim oraz perspektywami rozwoju turystyki w polsko-ukraińskiej części Euroregionu Karpackiego w kontekście Konwencji Karpackiej. Przy okazji wydarzenia Marszałek Władysław Ortyl spotkał się także z władzami ukraińskich obwodów. Tematem rozmów z Panem Olegiem Syniutką – Przewodniczącym Państwowej Administracji Obwodu Lwowskiego i Ołeksandrem Gnuszynem – Przewodniczącym Lwowskiej Rady Obwodowej było określenie przyszłych kierunków współpracy pomiędzy regionami i podpisanie

protokołu wykonawczego do porozumienia o współpracy międzyregionalnej podczas Festiwalu Partnerstwa we Lwowie. Spotkanie z Panem Mychajło Riwisem – Przewodniczącym Zakarpackiej Rady Obwodowej poświęcone było planom podpisania porozumienia o współpracy pomiędzy regionami.

Koszt wyjazdu: 505, 86 zł

**10 sierpnia 2016 r., Świdnik (Słowacja)**

**Spotkanie robocze z przedstawicielem Agencji Rozwoju Regionalnego w Świdniku, będącej parterem w przygotowywanych mikroprojektach w ramach programu Współpracy Transgranicznej Interreg V – B Polska – Słowacja 2014 – 2020**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Agata Sarna** – Wieloosobowe stanowisko ds. turystyki, Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej  
**Janusz Górnicki** – Wieloosobowe stanowisko ds. turystyki, Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej  
**Józef Przyszły** – kierowca

Podczas spotkania omówione zostały zadania składające się na przygotowane transgraniczne projekty „Szlakiem obiektów UNESCO na pograniczu polsko- słowackim” i „W sercu Karpat – granica, która łączy”. Sprecyzowany został zakres partnerskiej współpracy oraz ustalone zostały formuły, które znajdują się w treści przygotowanego *Porozumienia partnerskiego*. Wytypowano zadania, do których wyceny zobowiązał się słowacki parter.

Koszt wyjazdu: 355, 96 zł

**16 sierpnia 2016 r., Rzeszów**

**Wizyta delegacji z Autonomicznego Regionu Kuangsi-Czuang w Województwie Podkarpackim**

Osoby uczestniczące w delegacji po stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego:

**Maria Kurowska** – Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego  
**Adam Skiba** – Zastępca Dyrektora Departamentu Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem  
**Andrzej Kulig** – Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska  
**Piotr Kwaśniak** – Oddział Współpracy Międzynarodowej, Kancelaria Zarządu  
**Magdalena Szpytma** – Oddziału Współpracy Międzynarodowej, Kancelarii Zarządu

Głównym tematem spotkania było omówienie możliwości rozszerzenia i intensyfikacji współpracy między Województwem Podkarpackim a Regionem Autonomicznym Kuangsi-Czuang, zwłaszcza w obszarze leśnictwa i rolnictwa. Pani Dyrektor Grażyna Zagrobelna z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie wygłosiła prezentację dotyczącą zasięgu terytorialnego, uwarunkowań formalno – prawnych, struktury zarządzania oraz sposobów finansowania lasów państwowych pozostających pod zarządem Regionalnej Dyrekcji w Krośnie. Przedstawione zostały również walory przyrodnicze, a także obszary chronione znajdujące się na obszarach RDLP. Goście z Chin wyrażali szczególne zainteresowanie sposobem zarządzania gospodarką leśną na terenie Województwa Podkarpackiego, zwłaszcza podziałem kompetencji na szczeblu centralnym oraz regionalnym.

Współpraca polsko-chińska w zakresie gospodarki leśnej prowadzona jest na podstawie Memorandum o Porozumieniu pomiędzy Urzędem Państwowej Administracji Leśnej Chińskiej Republiki Ludowej oraz Ministerstwem Środowiska Rzeczypospolitej Polskiej, podpisanego w dniu 10 kwietnia 2014 r.

Współpraca Podkarpacia z Regionem Autonomicznym Kuangsi-Czuang została zapoczątkowana w 2011 r., *Porozumienie o ustanowieniu partnerskich relacji pomiędzy Województwem Podkarpackim a Regionem Autonomicznym Kuangsi-Czuang* zostało podpisane w dniu 18 czerwca 2015 r.

Koszt przyjęcia delegacji: 650 zł

**17 – 19 sierpnia 2016 r., Iwano – Frankiwnsk (Ukraina)**

**Realizacja projektu Polskiej Pomocy Rozwojowej 2016. Działanie 3: Szkolenie z zakresu uwarunkowań międzynarodowej współpracy ratowniczej i ochrony ludności**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Paulina Bąk – Jachna** – Oddział Współpracy Międzynarodowej, Kancelaria Zarządu

**Piotr Dudek** – kierowca

**Kamil Pelc** – kierowca

W dniach 17 – 19 sierpnia 2016 r. w Iwano – Frankiwnsku zostało zorganizowane szkolenie z zakresu uwarunkowań międzynarodowej współpracy ratowniczej i ochrony ludności. Przedsięwzięcie zostało podzielone na trzy etapy: część teoretyczną, podczas której mł. bryg. Adam Wisniewski przedstawił uczestnikom uwarunkowania prawne i organizacyjne międzynarodowej pomocy ratowniczej. W szczególności uwagę uczestników skierowano na zasady określające współpracę ratowniczą w układzie bilateralnym pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą. Dalsze wykłady dotyczyły funkcjonowania i organizacji Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz wszelkich aspektów związanych z występowaniem i udzielaniem pomocy przez państwa członkowskie UE. Kolejnym ważnym obszarem poruszonym podczas warsztatów były prawa i obowiązki państwa przyjmującego pomoc międzynarodową (tzw. Host Nation Support). Pozostali eksperci biorący udział w szkoleniu wraz z dowództwem szkolenia po stronie ukraińskiej przeanalizowali epizody związane z grą sztabową. Zweryfikowali założenia, tak, aby wszystkie elementy założonego sztabu koordynacji prawidłowo się zgrywały. Druga część szkolenia to ćwiczenia symulacyjne – gra sztabowa mająca na celu przećwiczenie tworzenia sztabu koordynacji długotrwałych działań ratowniczych w aspekcie występowania o udzielenie międzynarodowej pomocy ratowniczej. W ćwiczeniach wzięło udział 53 osoby. Gra decyzyjna rozpoczęła się od przedstawienia aktualnej sytuacji powodziowej i prognozach jej rozwoju. W związku z powyższym DSNS przygotował niezbędną infrastrukturę, zaplecze techniczne i sformowany został sztab akcji. Sztab składał się z następujących sekcji: sekcja analiz, której zadaniem była ocena stanu sytuacji, wykaz niezbędnych sił i środków, przydział zadań i podział na odcinki bojowe, ocena wykonanych założeń taktycznych, prognozowanie rozwoju sytuacji. Sekcja łączności, której zadaniem było ustanowienie sieci łączności radiowej, telefonicznej, internetowej, przydział kanałów radiowych. Sekcja logistyki odpowiadała za wyznaczenie punktu przyjęcia sił i środków oraz zabezpieczenie logistyczne na okres długotrwałych działań, (zakwaterowanie, wyżywienie, paliwo, naprawy sprzętu). Dyspozycyjna grupa operacyjna – organizowała ewentualny wyjazd na miejsce akcji w celu wsparcia dowodzącego akcją. Ostatni dzień szkolenia to rekonesans plenerowy na terenach

szczególnie narażonych na zalanie wodą z wezbranej rzeki. Podczas ćwiczeń plenerowych dokonano rozpoznania miejsca faktycznego zagrożenia, wytypowano „słabe punkty”, określono skalę i sposób prowadzenia przewidywanej ewakuacji. Należy nadmienić, iż w gronie ekspertów ze strony polskiej, którzy brali udział w szkoleniu znaleźli się funkcjonariusze, którzy w 2010 r. udzielali pomocy podczas powodzi w rejonie śniatyńskim. Dzięki bezpośredniemu kontaktowi z osobami posiadającymi duże doświadczenie w zwalczaniu skutków powodzi przekazano stronie ukraińskiej szereg istotnych informacji, potrzebne know – how oraz dobre praktyki.

Koszt wyjazdu: 2 800, 29 zł (330, 58 zł - kwota refundowana; 2 469, 71 zł - kwota pokryta z budżetu województwa)

#### **18 sierpnia 2016 r., Preszów (Słowacja)**

**Spotkanie z Vladimirem Kozakiem – dyrektorem Zarządu Utrzymania Dróg Wojewódzkich Kraju Preszowskiego w sprawie projektu „Szlakiem obiektów UNESCO na pograniczu polsko-słowackim”, w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2014 – 2020. Mikroprojekty**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Agata Sarna** – Wieloosobowe stanowisko ds. turystyki, Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej

**Józef Przyszły** – kierowca

W trakcie spotkania została omówiona kwestia domontowania tabliczek z napisem UNESCO do istniejących znaków drogowych kierujących do obiektów UNESCO w Kraju Preszowskim. Ustalono również, iż Zarząd Utrzymania Dróg w Preszowie przeprowadzi rozmowy w terenie w celu ustalenia konkretnej liczby tabliczek oraz ewentualnego domontowania tablicy znaku drogowego do usadowionych już innych znaków kierunkowych. Wiedza na temat ilości tabliczek jest niezbędna do wypełnienia generatora wniosku (oszacowanie kosztów, rezultaty, itp.)

Koszt wyjazdu: 215,43 zł

#### **20 sierpnia 2016 r., Zadwórze ( Ukraina)**

**Udział w uroczystościach z okazji 96. rocznicy Bitwy pod Zadwórzem**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Maria Kurowska** – Marszałek Województwa Podkarpackiego

**Aneta Flis** – Dyrektor Kancelarii Zarządu

**Dariusz Kostępski** – kierowca

W Zadwórzcu na Ukrainie odbyły się uroczystości upamiętniające poległych w bitwie stoczonej na przedpolach Lwowa, których poświęcenie wstrzymało ofensywę Sowietów podczas wojny w 1920 r. W uroczystościach rocznicowych wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i samorządowych: wicewojewoda Podkarpacki Witold Lechowski, wicemarszałek Maria Kurowska oraz dyrektor Kancelarii Zarządu UMWP Aneta Flis. Byli obecni także przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP we Lwowie: konsul Katarzyna Sołek oraz wicekonsul Marian Orlikowski. Nie zabrakło Marii Mireckiej-Loryś – siostry jednego z dwunastu ocalałych uczestników bitwy. Pojawiły się również reprezentacje organizacji



patriotycznych i samorządowców z różnych terenów Polski, m.in. z Przemyśla, Stalowej Woli, Belchatowa, Rzeszowa, Leżajska, Brzeska i Katowic. Przed wizytą w Zadwórzcu. Delegacja z Województwa Podkarpackiego złożyła kwiaty na Cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie.

Koszt wyjazdu: 596, 54 zł

#### **27 sierpnia 2016 r., Medzilaborce (Słowacja)**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Michał Mielniczuk** – Biuro Prasowe, Kancelaria Zarządu

**Sebastian Kieszkowski** – Biuro Prasowe, Kancelaria Zarządu

Zostały zrealizowane cztery materiały filmowe wraz z tekstem i obszerną fotorelacją, które zostały opublikowane na stronie samorządu województwa i stronie facebook.

Koszt wyjazdu: 60, 75 zł

#### **31 sierpnia – 2 września 2016 r., Leverkusen (Niemcy)**

##### **Prezentacja Szpitala Klinicznego w Levenkusen**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Stanisław Kruczek** – członek Zarządu Województwa Podkarpackiego

Zaprezentowano Szpital Kliniczny w Levenkusen oraz system chirurgiczny Da Vinci. Spotkano się z dyrektorem głównym szpitala, Panem Hansem Peterem Zimmermannem i omówiono możliwości współpracy.

Koszt wyjazdu: 2 758 zł

#### **31 sierpnia – 3 września 2016 r., Wilno (Litwa)**

##### **Udział w warsztatach w ramach projektu P2L2 INTERREG EUROPA**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Piotr Czerepiuk** - Oddział Wspierania Innowacyjności i Inteligentnego Rozwoju Regionu, Departament Rozwoju Regionalnego

Celem warsztatów było wypracowanie metodyki realizacji projektu oraz formularza samooceny dotyczącej wybranych instrumentów polityki w obszarach inteligentnych specjalizacji. Dokonano również wstępnych uzgodnień dotyczących agendy „study visit” w województwie podkarpackim w listopadzie 2016 roku.

Koszt wyjazdu: 3 870,58 zł (3 289,99 zł – kwota refundowana, 580,59 zł – kwota pokryta z budżetu województwa)

**2 – 4 września 2016 r., Lwów (Ukraina)**

**Udział w V Polsko – Ukraińskim Festiwalu Partnerstwa we Lwowie**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Władysław Ortyl** – Marszałek Województwa Podkarpackiego

**Aneta Flis** – Dyrektor Kancelarii Zarządu

**Tomasz Leyko** – rzecznik prasowy

**Justyna Dec** – Oddział Współpracy Międzynarodowej, Kancelaria Zarządu

**Edgar Szewczyk** – Oddział Współpracy Gospodarczej, Dep. Promocji i Współpracy Gospodarczej

**Irena Steciak** – Oddział Współpracy Terytorialnej, Dep. Promocji i Współpracy Gospodarczej

**Natalia Medyńska** – Oddział Współpracy Terytorialnej, Dep. Promocji i Współpracy Gospodarczej

**Piotr Dudek** – kierowca

**Tomasz Zimny** – kierowca

**Aleksander Wójcik** – kierowca

**Kamil Pełc** – kierowca

Przedsięwzięcie było już piątą edycją Polsko-Ukraińskiego Festiwalu Partnerstwa, w której jak co roku udział wzięła reprezentacja samorządu województwa, jak również podkarpackie miasta i instytucje. Festiwal dzięki swej wielopoziomowej formule pozwala na promocję miast i regionów oraz staje się impulsem do nawiązywania nowych kontaktów interpersonalnych, a przez to do lepszego poznania i zrozumienia naszych kultur. Jego organizatorami są: Konsulat Generalny RP we Lwowie, Rada Miejska Lwowa, Lwowska Rada Obwodowa i Lwowska Obwodowa Administracja Państwowa. W tegorocznej edycji Podkarpacie było bardzo widoczne podczas trzydniowej imprezy. Oprócz samorządu województwa reprezentowane było przez samorządy Przemyśla, Stalowej Woli i Rzeszowa a także przez Port Lotniczy w Jasionce. Województwo podkarpackie włączyło się w realizację kulturalnego programu Festiwalu, poprzez zapewnienie występu zespołu Strefa 50 i organizację stoiska promocyjnego. Najważniejszym punktem programu wydarzenia było podpisanie Protokołu Wykonawczego pomiędzy Obwodem Lwowskim a Województwem Podkarpackim do Porozumienia o współpracy międzyregionalnej pomiędzy Województwem Podkarpackim i Obwodem Lwowskim, Swoje podpisy złożyli Oleh Syniutka - Przewodniczący Lwowskiej Obwodowej Administracji Państwowej oraz Władysław Ortyl, Marszałek Województwa Podkarpackiego. W protokole określone są najważniejsze wspólne działania obu stron na 2017 rok. Będzie to m.in. zwołanie grupy roboczej ds. przygotowania wspólnych projektów współpracy transgranicznej, organizacja spotkań ekspertów oraz szkoleń dla społeczności lokalnych obwodu lwowskiego w kwestiach wprowadzenia reformy samorządów lokalnych, organizacja spotkań ekspertów oraz szkoleń w dziedzinie rozwoju przemysłu rolnego. W 2017 roku na Podkarpacie przyjadą dziennikarze z obwodu lwowskiego, a z podobną wizytą studyjną na Ukrainę wybiorą się polscy przedstawiciele mediów. Pewnym podsumowaniem wspólnych działań będzie wspólna organizacja kolejnej, VI edycji Polsko – Ukraińskiego „Festiwalu Partnerstwa” we Lwowie.

W ramach Festiwalu, na podwórzu Lwowskiej Obwodowej Administracji Państwowej miało także miejsce Forum Partnerstwa podczas którego odbyły się 4 panele dyskusyjne. Marszałek Władysław Ortyl był panelistą w dyskusji „Obywatele mają głos - formy i mechanizmy partycypacji obywatelskiej w miastach i regionach”, a jej moderatorem był Kamil Czyż z-ca dyrektora Departamentu Promocji

w UM Rzeszów. Prezydent Stalowej Woli Lucjusz Nadbereżny wypowiadał się podczas panelu „Pomysł na przestrzeń – problemy kształtowania przestrzeni publicznych”.

Koszt wyjazdu: 15 866,81 zł

**9 września 2016 r., Województwo Podkarpackie**

**Samorządowcy z Ukrainy z wizytą w Województwie Podkarpackim**

Osoby uczestniczące w delegacji po stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego:

**Bogdan Romaniuk** – Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego  
**Jerzy Cypryś** – Przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego  
**Maria Michur – Ziemba** – Z-ca Departamentu Promocji i Współpracy Gospodarczej  
**Rafał Polak** – Dyrektor Kancelarii Sejmiku

Kilkudziesięciu samorządowców z całej Ukrainy odwiedziło siedzibę samorządu województwa. Gości przyjął wicemarszałek Bogdan Romaniuk. Samorządowcy uczestniczyli w XXVI Forum Ekonomicznych w Krynicy. Witając ukraińskich samorządowców wicemarszałek Bogdan Romaniuk mówił o swoich doświadczeniach na różnych szczeblach samorządu oraz zakresie działania poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego i ich wzajemnej współpracy. Spotkanie było okazją do prezentacji kompetencji samorządu wojewódzkiego z uwzględnieniem kompetencji wojewody w regionie. Była to także sposobność do pokazania, jak województwo podkarpackie wykorzystało dostępne do tej pory Fundusze Europejskie. Samorządowcy zza wschodniej granicy byli bardzo zainteresowani Programem Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020.

Po wizycie w Urzędzie Marszałkowskim ukraińscy goście zwiedzili Centrum Wystawienniczo-Kongresowe w podrzeszowskiej Jasionce oraz zapoznali się ze sposobem funkcjonowania Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego Aeropolis. Odwiedzili także Muzeum Polaków Ratujących Żydów im. Rodziny Ulmów w Markowej.

Koszt przyjęcia delegacji: 1100 zł

**9 września 2016 r., Województwo Podkarpackie**

**Wizyta Ambasadora Indii w Polsce Ajay'ema Bisaria oraz przedstawicieli misji gospodarczej**

Osoby uczestniczące w delegacji po stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego:

**Władysław Ortyl** – Marszałek Województwa Podkarpackiego  
**Aneta Flis** – Dyrektor Kancelarii Zarządu  
**Piotr Karnas** – Dyrektor Departamentu Promocji i Współpracy Gospodarczej  
**Katarzyna Stachowicz** – Oddział Współpracy Gospodarczej, Dep. Promocji i Współpracy Gospodarczej  
**Piotr Kwaśniak** – Oddział Współpracy Międzynarodowej, Kancelaria Zarządu

W dniu 9 września Marszałek spotkał się z Ambasadorem Indii w Polsce Panem Ajay'em Bisaria oraz przedstawicielami misji gospodarczej. W ramach misji gospodarczej na Podkarpacie przyjechali z Indii prezesi i dyrektorzy reprezentujący różne branże od spożywczej po przemysł i nowoczesne technologie. Przedsiębiorcom, oprócz Ambasadora, towarzyszy także Sekretarz Stanu Gujarat – pani S. Aparna.

Indyjscy biznesmeni szukali w Polsce partnerów do biznesu. Region, z którego pochodzą – stan Gujarat - jest jednym z trzech najbardziej uprzemysłowionych w Indiach. Na spotkaniu, które odbyło się w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym rozmawiano o możliwych obszarach współpracy wymieniając wśród nich m.in. lotnictwo i produkcję żywności. Ambasador Ajay'a Bisaria mówił podczas wizyty o przemianach gospodarczych i społecznych, jakie dokonały się w ostatnich latach w Indiach i zachęcał do współpracy. W tej chwili Indie są najszybciej rozwijającym się krajem na świecie z tempem rozwoju 7,5%. Dzięki reformom, które przeprowadziliśmy Indie są również najbardziej otwartym miejscem dla inwestycji zagranicznych – mówił Ambasador Indii w Polsce. Do inwestowania w Indiach zachęcała także S. Aparna – przedstawicielka rządu stanu Gujarat, która wręczyła marszałkowi Ortyłowi zaproszenie na mające odbyć się w styczniu 2017 r. Forum Vibrant Gujarat. To spotkanie z udziałem tysięcy indyjskich i zagranicznych biznesmenów oraz polityków. Z kolei marszałek przekazał na ręce pani sekretarz list podpisany przez zarząd województwa oraz Przewodniczącego Sejmiku Województwa Podkarpackiego, który jest deklaracją współpracy ze strony Podkarpacia.

Po oficjalnych prezentacjach podkarpaccy przedsiębiorcy mieli okazję do nawiązania pierwszych kontaktów biznesowych podczas rozmów z partnerami z Indii, którzy biorą udział w misji gospodarczej. Z delegacją spotkali się również Wojewoda Podkarpacki Ewa Leniart oraz Prezydent Rzeszowa Tadeusz Ferenc.

Koszt przyjęcia delegacji: 4 790 zł

#### **9 – 11 września 2016 r., Suczawa, Nowy Sólonec ( Rumunia)**

#### **Udział w „Dniach Polskich” w Suczawie oraz polonijnych dożynkach w Nowym Sólonce**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Maria Kurowska** – Marszałek Województwa Podkarpackiego

**Stanisław Barnik** – Radny Województwa Podkarpackiego

**Małgorzata Kwiatkowska** – Oddział Współpracy Międzynarodowej, Kancelaria Zarządu

**Krystian Zachwiej** – kierowca

Podczas uroczystości Województwo Podkarpackie reprezentowała Maria Kurowska, Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego oraz Stanisław Barnik, Radny Województwa Podkarpackiego, przewodniczący Komisji Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej. Wśród zaproszonych gości znaleźli się również Ambasador RP w Bukareszcie przedstawiciele Instytutu Polskiego w Bukareszcie, Wiceprzewodniczący Województwa Suczawa, reprezentanci Sejmiku Województwa Małopolskiego oraz władz Zakopanego. „Dni Polskie”, to przedsięwzięcie łączące sympozjum na temat szeroko pojętych relacji polsko-rumuńskich na przestrzeni wieków oraz wydarzenia kulturalne. To niecodzienna okazja do poznania rumuńskiej polonii na malowniczej Bukowinie, która żyjąc wartościami i zachowując pamięć o historii pielęgnuje swoją polskość i troskę o język ojczysty oraz staje się ambasadorami pozytywnego wizerunku Polski wśród rumuńskich sąsiadów.

Od 2006 r. stałym elementem Dni Polskich są także polonijne dożynki w Nowym Sólonce, podczas których prezentują się wszystkie polskie środowiska z Rumunii, a także sąsiedzi Rumuni i inne narodowości. Ważnym punktem obchodów była Msza Świąta, której przewodniczył ks. Stanisław Kucharek, proboszcz miejscowej parafii. Liturgię ubogacali chwytające za serce śpiewy w wykonaniu

młodych Polonusów. Po zakończonej Eucharystii nastąpiła prezentacja plonów i specjalów kulinarnych, piknik i koncert folklorystyczny z udziałem zespołów „Mała Pojana” z Pojany Mikuli i „Sołonzanka” z Nowego Sołońca oraz gościnnie Regionalnego Zespołu „Mali Lipniczanie” z Lipnicy Wielkiej. Podczas uroczystości, Pani Marszałek przekazała dzieciom artykuły szkolne oraz gadżety promocyjne związane z województwem podkarpackim. Delegacja odwiedziła również Kaczykę, w której dzięki zaangażowaniu władz Województwa Podkarpackiego w ramach konkursu „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2013” ogłoszonego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych zrealizowano projekt „Prace remontowe – konserwatorskie Bazyliki Rzymsko-Katolickiej w Kaczyce”. Bazylika ta, stanowi główne miejsce pielgrzymek katolickich w Rumunii. Miejsce zwane "Rumuńską Częstochową", przyciąga wiernych kopią obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej, który został umiejscowiony w głównym ołtarzu kaczyckiej bazyliki.

Koszt wyjazdu: 4 187, 28 zł

**10 – 11 września 2016 r., Wiedeń (Austria)**

**Udział w 25 -leciu Dni Polskich w Austrii**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Rafał Polak – dyrektor Kancelarii Sejmiku**

Reprezentowano Marszałka Województwa Podkarpackiego podczas wszystkich imprez głównych i towarzyszących 25-lecia Forum Polonii w Austrii. Nawiązano współpracę z prezesem „Forum Polonii” panią Ewą Kopeć.

Koszt wyjazdu: 1602, 52 zł

**12 września 2016 r., Województwo Podkarpackie**

**Wizyta Ambasadora Kanady na Podkarpaciu**

Osoby uczestniczące w delegacji po stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego:

**Bogdan Romaniuk – Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego**

**Piotr Karnas – Dyrektor Departamentu Promocji i Współpracy Gospodarczej**

**Katarzyna Stachowicz – Oddział Współpracy Gospodarczej, Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej**

To pierwsza wizyta ambasadora Stephena de Boera na Podkarpaciu po objęciu funkcji w listopadzie 2015 r. Podczas spotkania ambasador mówił o skali inwestycji kanadyjskich w regionie oraz podziękował za zaangażowanie samorządu województwa w organizację majowej wizyty kanadyjskich przedsiębiorców z prowincji Quebec. Efektem tej misji gospodarczej jest kolejna kanadyjska inwestycja na Podkarpaciu. Według szacunków ambasady, dotychczasowe kanadyjskie inwestycje pozwoliły stworzyć w naszym regionie 5 tysięcy stabilnych miejsc pracy, a jak podkreślił ambasador, oczekująca na ratyfikację Kompleksowa Umowa Gospodarczo-Handlowa (CETA) pomiędzy UE a Kanadą, może ten stan rzeczy jeszcze poprawić. Z uwagi m.in. na zlokalizowaną w naszym regionie „Dolinę Lotniczą”, Podkarpacie jest wśród najważniejszych partnerów Kanady w tej

części Europy, dlatego dużą część spotkania poświęcono na dyskusję o wspólnych przedsięwzięciach w roku 2017. Jednym z takich kluczowych wydarzeń mają być majowe targi „Aerospace & Defense Meetings Central Europe Rzeszów 2017”, w których Kanadyjczycy zapowiedzieli już swój udział.

Koszt przyjęcia delegacji: bezkosztowa

**14 września 2016 r., Województwo Podkarpackie**

**Konsul Generalny Francji w Krakowie z wizytą na Podkarpaciu**

Osoby uczestniczące w delegacji po stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego:

**Bogdan Romaniuk** – Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego

**Piotr Kwaśniak** – Oddział Współpracy Międzynarodowej, Kancelaria Zarządu

Nowy Konsul Generalny Francji w Krakowie Frédéric de Touchet złożył oficjalną wizytę w Urzędzie Marszałkowskim. Spotkał się z nim wicemarszałek Bogdan Romaniuk. Rozmawiano o możliwej współpracy z francuskimi regionami oraz intensyfikacji współpracy gospodarczej. Była to pierwsza wizyta konsula w Województwie Podkarpackim i jednocześnie pierwsza poza Krakowem, gdzie znajduje się siedziba Konsulatu Generalnego Francji. Frédéric de Touchet objął swoje stanowisko 1 września 2016 r. Podkreślił, że chciałby w swojej działalności skoncentrować się m.in. na rozwoju relacji kulturowych pomiędzy Polską a Francją, zachęcaniu Polaków do nauki języka francuskiego, a także wspieraniu francuskich firm obecnych na polskim rynku. Wicemarszałek Bogdan Romaniuk charakteryzując Województwo Podkarpackie podkreślił, iż na jego dynamiczny rozwój duży wpływ miały fundusze unijne, dzięki którym zrealizowano wiele kluczowych inwestycji dla naszego regionu. Opowiadając o regionie wicemarszałek mówił m.in. o otwartym w marcu tego roku Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II Wojny Światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej zachęcając do jego odwiedzenia. Podczas spotkania wiele uwagi poświęcono także istniejącym relacjom Podkarpacia z Francją, a te koncentrują się przede wszystkim się na obszarze gospodarczym. Wśród inwestorów z kapitałem francuskim obecnych na terenie naszego województwa wymienić można m.in. Electricité de France S.A., Creuzet Aeronautique S.A., Belvedere S.A., Safran S.A., Onduline Group, Nilec S.A. czy Sanofi S.A.

Koszt przyjęcia delegacji: bezkosztowa

**19 – 21 września 2016 r., Barcelona (Hiszpania)**

**Udział w warsztatach organizowanych przez Fusion For Energy (F4E) dla państw aplikujących o lokalizację infrastruktury badawczej IFMIF**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Piotr Czerepiuk** – Oddział wspierania innowacyjności i inteligentnego rozwoju regionu, Departament Rozwoju Regionalnego

Przedstawiciel województwa podkarpackiego został włączony do delegacji rządowej (MNiSzW i MR). Polska delegacja przekazała informacje, które były wcześniej dostarczone przez Konsorcjum ELA-MAT.

Przedstawiciele MR dążyli do wyjaśnienia wątpliwości co do możliwości finansowania przedsięwzięcia ze środków unijnych. Przedstawiciel regionu, zgodnie z instrukcją, potwierdził deklaracje co do działki pod inwestycję. Zadeklarował również wolę pomocy/współpracy dla strony rządowej w przygotowaniu ostatecznej polskiej propozycji.

Odbływały się dwustronne spotkania poszczególnych delegacji z osobami z Fusion For Energy (F4E) i Komisji Europejskiej (KE). Celem tych bezpośrednich rozmów było wszechstronne wyjaśnienie kwestii związanych z procesem przygotowania ostatecznych propozycji państw proponujących lokalizację.

Odbłyło się spotkanie z przedstawicielami KE w sprawie możliwości wykorzystania funduszy unijnych z poziomu krajowego oraz wspólnotowego. Osoby reprezentujące MR zadały konkretne pytania co do wykorzystania np. środków PO IR-u. Ze strony KE padły zapewnienia, że taka możliwość oczywiście istnieje. Ponadto, do dyspozycji pozostaje np. EFSI (Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych). Specjalnie w kwestii polskich wątpliwości zostanie zorganizowane dodatkowe spotkanie w tej sprawie w Brukseli.

Koszt wyjazdu: 3 865,5 zł

**21 – 23 września 2016 r., Iwano – Frankiwsk (Ukraina)**

**Zakończenie projektu Polskiej Pomocy Rozwojowej 2016, Działanie 4: Ćwiczenia praktyczne służb zaangażowanych w proces zarządzania kryzysowego i ochrony ludności podczas powodzi połączonej z niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Władysław Ortyl** – Marszałek Województwa Podkarpackiego

**Paulina Bąk – Jachna** – Oddział Współpracy Międzynarodowej, Kancelaria Zarządu

**Justyna Dec** – Oddział Współpracy Międzynarodowej, Kancelaria Zarządu

**Piotr Dudek** – kierowca

**Kamil Pelc** – kierowca

**Tomasz Zimny** – kierowca

Na zakończenie projektu Polskiej Pomocy Rozwojowej 2016, w dniach 21 – 23 września 2016 r. w Bursztynie zorganizowano polsko – ukraińskie ćwiczenia służb zaangażowanych w proces zarządzania kryzysowego i ochrony ludności. W przedsięwzięciu wzięła udział delegacja z województwa podkarpackiego, w której uczestniczyli Pan Władysław Ortyl, Marszałek Województwa Podkarpackiego, Pan Witold Lechowski, Wicewojewoda Podkarpacki oraz st. bryg. Andrzej Babiec, Podkarpacki Komendant Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej. Ostatni etap projektu zakładał organizację na terenie obwodu Iwano – Frankiwskiego praktycznych ćwiczeń zgrywających wszystkich służb zaangażowanych w proces zarządzania kryzysowego i ochrony ludności. W ćwiczeniach ze strony polskiej wzięł udział Moduł HCP South, instruktorzy Grupy Bieszczadzkiej GOPR oraz instruktorzy z Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie. Strona ukraińska zapewniła udział przedstawicieli Departamentu ds. Sytuacji Nadzwyczajnych Ukrainy w obwodzie Iwano – Frankiwskim, w tym służb ratownictwa górskiego, a także służb ratownictwa medycznego oraz ukraińskiego czerwonego krzyża. Ćwiczenia były przygotowane tak, aby w sposób wiarygodny i realistyczny wprowadzić uczestników w odgrywane przez nich role. Szczególny nacisk kładziony był na zachowanie prawidłowej sekwencji działań. Ćwiczeniem objęty został proces rozpoznania zdarzenia

i alarmowania mieszkańców, uruchamiania kolejnych szczebli decyzyjnych w tym tworzenia komórki koordynującej działania ratownicze, angażowanie adekwatnych do zdarzenia sił i środków ratowniczych z wykorzystaniem struktur krajowych i międzynarodowych. Ćwiczenia podzielono na kilka zdarzeń tak, aby można było sprawdzić przekazane stronie ukraińskiej, w poprzednich etapach projektu, dobre praktyki i doświadczenia. Grupa Bieszczadzka GOPR wraz z DSNS-em przeprowadziła ewakuację katamaranami. W epizodzie założono, iż kilka osób doznało poważnych obrażeń ciała i wymagają nie tylko ewakuacji, ale przede wszystkim udzielenia pomocy medycznej. W kolejnym zdarzeniu założono, że w wyniku intensywnych opadów deszczu doszło do zalania terenów zurbanizowanych. Konieczne było, zatem usunięcie wody z zalanych terenów przy pomocy różnego rodzaju pomp pożarniczych. Kolejny epizod zakładał konieczność umocnienia i zabezpieczenia wałów przeciwpowodziowych przed przesiąkaniem i zalaniem. W związku z tym zastosowano umocnienie i podniesienie korony wałów przy pomocy rękawów przeciwpowodziowych. Dodatkowe zabezpieczenie stanowiły worki z piaskiem układane w sposób tradycyjny oraz metodą „duńska”. Następnie Grupa Bieszczadzka GOPR przeprowadziła ewakuację ludności z terenów trudnodostępnych za pomocą tyrolki. Tego typu techniki są wykorzystywane zarówno do ewakuacji ludzi jak i sprzętu. Dzięki pracy tyrolki w obie strony można przeprowadzić ewakuacje, a także dostarczyć niezbędny sprzęt medyczny czy techniczny. Na zakończenie ćwiczeń instruktorzy Grupy Bieszczadzkiej GOPR, mieli okazję zapoznać się z warunkami pracy swoich kolegów, którzy pełnią służbę ratowniczą na górze Pop Iwan. W ramach projektu zostało przeszkolonych 9 funkcjonariuszy DSNSu, którzy specjalizują się w ratownictwie górskim. Przedyskutowano możliwości dalszej współpracy i realizacji kolejnych wspólnych projektów.

Koszt wyjazdu: 4 158,29 zł (1 749,05 zł – kwota refundowana; 2 409,24 zł – kwota pokryta z budżetu województwa)

**20 – 23 września 2016 r., Zagrzeb (Chorwacja)**

**Udział w międzynarodowej konferencji realizowanej w ramach projektu BUILD2LC-Boosting Low Carbon Innovative Building Rehabilitation in european Regions**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Grzegorz Topolewicz** – Oddział wyboru projektów w zakresie czystej energii, Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego

**Paweł Lipiór** – Oddział wyboru projektów w zakresie czystej energii, Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego

Nawiązano robocze kontakty z przedstawicielami instytucji zajmujących się wdrażaniem ekologicznych rozwiązań energetycznych. Istotną wartością projektu jest wymiana doświadczeń i informacji dotyczących problemów i dobrych praktyk wypracowanych w różnych krajach (Partnerzy projektu pochodzą z Hiszpanii, Litwy, Wielkiej Brytanii, Szwecji, Chorwacji i Słowenii oraz Polski).

Koszt wyjazdu: 653,36 zł.



**26 – 30 września 2016 r. Breme (Niemcy)**

**Udział w wizycie studyjnej w ramach projektu –Interreg Europa projekt „P2L2 - PUBLIC POLICY LIVING LAB” (Żywe laboratorium polityki publicznej). Województwo Podkarpackie jest partnerem w projekcie. Projekt dotyczy wymiany doświadczeń w zakresie regionalnych ekosystemów innowacji w dziedzinie zaawansowanych materiałów, szczególnie w branży lotniczej)**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Piotr Czerepiuk** – Oddział wspierania innowacyjności i inteligentnego rozwoju regionu, Departament Rozwoju Regionalnego

**Marcin Garlak** – Oddział wspierania innowacyjności i inteligentnego rozwoju regionu, Departament Rozwoju Regionalnego

Uczestniczono w warsztatach, które koncentrowały się na kwestiach związanych z innowacjami w zakresie zaawansowanych materiałów w lotnictwie;

b) odbyły się spotkania z władzami regionalnymi, odpowiedzialnymi za realizację Strategii RIS3 oraz regionalnymi przedstawicielami nauki i przemysłu;

c) odbyły się wizyty w: Instytucie badawczym imienia Alfreda Wegener'a, Instytucie badawczym zaawansowanych materiałów IFAM, siedzibie AirBusa w Hamburgu, siedzibie Klastra zaawansowanych materiałów karbonowych - CFK Valley;

d) w ramach zaplanowanego w projekcie etapu przeprowadzono samooceny dwóch partnerów, w tym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Celem przeprowadzenia samooceny było zmapowanie instrumentów polityki regionalnej m.in. w kontekście kontynuacji przedsiębiorczego procesu odkrywania w regionie.

Ponadto dokonano wstępnych ustaleń co do terminu i planu kolejnej wizyty studyjnej, która odbędzie się w woj. podkarpackim.

Koszt wyjazdu: 9 024, 06 zł (w tym refundacja: 7 670,45 zł, kwota pokryta z budżetu województwa: 1 353,61 zł)

**30 września – 1 października 2016r., Zlin (Czechy)**

**Prezentacja oferty Województwa Podkarpackiego. Współpraca z regionem partnerskim**

Osoby uczestniczące w delegacji:

**Katarzyna Czuba** – Oddział informacji, promocji i organizacji oraz realizacji wojewódzkich programów wsparcia obszarów wiejskich, Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich

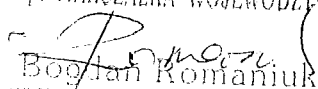
**Mariusz Stec** – Oddział Współpracy Gospodarczej, Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej  
**Czesław Darłak** – kierowca

Wypełnienie zobowiązań wobec regionu partnerskiego Województwa Podkarpackiego. Promocja Województwa Podkarpackiego oraz Ekogali.

Koszt wyjazdu: 1539, 27 zł

**Podsumowanie wyjazdów zagranicznych pracowników Urzędu Marszałkowskiego  
i przyjmowanych delegacji przez Urząd Marszałkowski w III kwartale 2016**

<b>WYJAZDY ZAGRANICZNE</b>	
Liczba wyjazdów zagranicznych	16
Główne destynacje	Ukraina (5); Słowacja (3); Niemcy (2) ; Austria (1); Czechy (1); Chorwacja (1); Rumunia (1); Litwa (1); Hiszpania (1)
Łączny koszt wyjazdów	52 060, 50 zł
Koszty refundowane	13 040, 07 zł
Koszty pokryte z budżetu województwa	39 020, 43 zł
<b>PRZYJMOWANE DELEGACJE</b>	
Liczba przyjętych delegacji	6
Łączny koszt przyjęcia delegacji	185 190 zł (w tym 178 650 zł kwota z budżetu województwa podkarpackiego jako wkład własny w realizację projektu „I Forum Polonii Amerykańskiej w Polsce” w ramach zadania publicznego „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2016 r.) – projekt w trakcie rozliczania

Z up. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA  
  
 Bogdan Romaniuk  
 WICEMARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

KANCELARIA SEJMIKU  
WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

WPLYNEŁO

17. 11. 2016 \*

*Alina*

Podpis .....



**Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego**  
**Departament Rozwoju Regionalnego**

Podsumowanie realizacji  
Regionalnego Programu Operacyjnego  
Województwa Podkarpackiego  
na lata 2007-2013 – stan na dzień  
30 września 2016r.



**Rzeszów, listopad 2016r.**

## Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. System realizacji RPO WP 2007-2013 .....	7
2. Podsumowanie wdrażania osi priorytetowych RPO WP 2007-2013.....	18
3. Projekty kluczowe .....	20
4. Efekty rzeczowe .....	21
5. Nieprawidłowości w realizacji projektów .....	36
6. Problemy we wdrażaniu RPO WP 2007-2013 z całego okresu realizacji .....	40
7. Działania w zakresie zamknięcia Programu.....	48
Wnioski.....	54

### Załączniki:

1. Tabela. Podpisane umowy/wydane decyzje oraz projekty zakończone wg osi priorytetowych RPO WP 2007-2013 – stan na 30 września 2016r.
2. Mapa. Projekty w ramach RPO WP 2007-2013 wg miejsca realizacji – na podstawie podpisanych umów na dzień 30 września 2016r.
3. Mapa. Projekty w ramach RPO WP 2007-2013 realizowane na terenie wielu powiatów.
4. Tabela. Postęp finansowy RPO WP 2007-2013 w podziale na podregiony.
5. Tabela. Oś priorytetowa/działanie, w ramach których ogłoszono konkursy od początku realizacji RPO WP 2007-2013 w ramach osi priorytetowych I-VIII.

## Wprowadzenie

Niniejsza informacja została przygotowana przez Departament Rozwoju Regionalnego. Celem informacji jest przedstawienie stanu realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 (RPO WP 2007-2013) od początku realizacji Programu do 30 września 2016r. Do przeliczenia alokacji zastosowano kurs EBC z 29 września 2016r., 1 EUR = 4,3065 PLN.

Limit środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na realizację zadań Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 wynosił pierwotnie 1 136 307 823 euro.

Znaczący wpływ na realizację Programu miało miejsce m in.: powódź w 2010 roku, która zniszczyła zrealizowane już projekty dofinansowane w ramach RPO WP 2007-2013 oraz kryzys finansowy w 2009r., który osłabił kondycję społeczno-gospodarczą województwa. W celu niwelowania negatywnych skutków ww. sytuacji na mocy Decyzji Komisji Europejskiej nr K(2011)9881 z dnia 21 grudnia 2011 r. Województwo Podkarpackie otrzymało dodatkowe środki z krajowej rezerwy wykonania (KRW) w wysokości 42 340 885 euro oraz środki z dostosowania technicznego w wysokości 20 138 249 euro, gdzie środki z dostosowania technicznego w wysokości 9 842 879 euro przeznaczono na niwelowanie skutków powodzi, w trybie indywidualnym, projektów w ramach osi priorytetowej II *Infrastruktura techniczna* (7 930 030 euro) oraz osi priorytetowej V *Infrastruktura publiczna* (1 912 849 euro).

Ostateczna wartość alokacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 wzrosła do kwoty 1 198 786 957 euro.

Od początku realizacji Programu do 30 września 2016r. ogłoszono w sumie 76 konkursów w 8 osiach priorytetowych, w których złożono 4 727 wniosków o dofinansowanie. Pozytywną ocenę formalną przeszło 3 638 wniosków. Zarząd Województwa Podkarpackiego (ZWP) zatwierdził do realizacji 3 066 wniosków. Ponadto podpisano 2 596 umów o dofinansowanie projektów na łączną wartość wsparcia z EFRR w wysokości 4 983,95 mln PLN, co stanowi 99,97% zobowiązań UE na lata 2007-2013. Rozkład dofinansowania z EFRR w ramach RPO WP w województwie podkarpackim przedstawia załącznik nr 1.

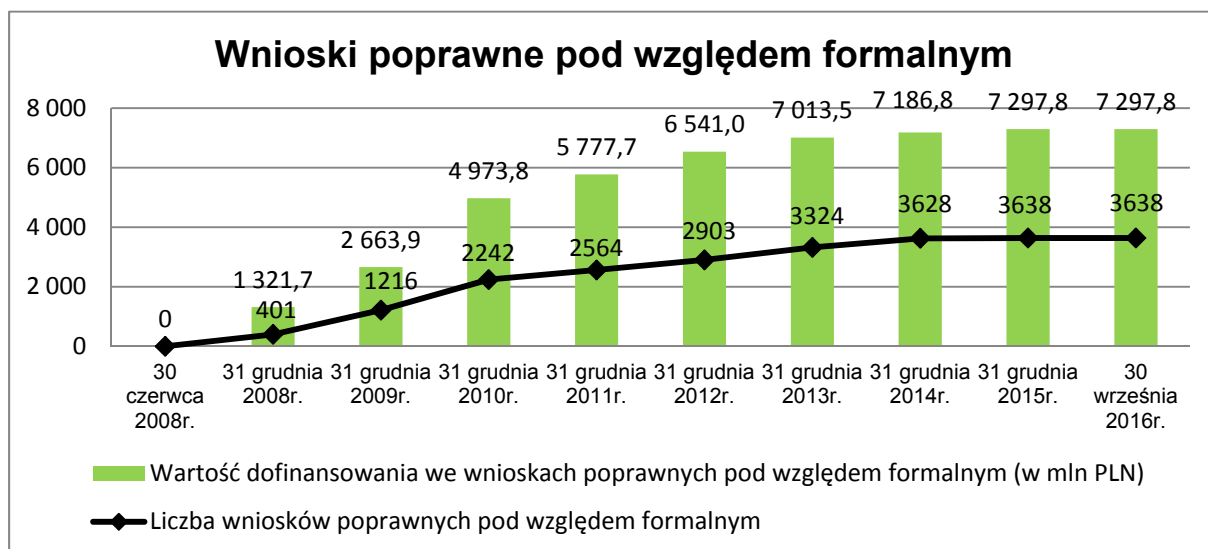
Od początku realizacji Programu do 30 września 2016r. przekazano na rzecz beneficjentów środki UE i BP w wysokości 5 276,19 mln PLN, w tym w ramach zaliczek przekazano 1 865,65 mln PLN.

W ramach Poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność okresową od Instytucji Certyfikującej do Komisji Europejskiej zadeklarowano 6 622,03 mln PLN wydatków kwalifikowanych, w tym EFRR stanowi kwotę 4 878,62 mln PLN (1 179,07 mln euro).

Komisja Europejska zrefundowała środki w wysokości 1 036,58 mln euro. Z uwagi na przekroczenie progu 95% zrefundowanego wkładu wspólnotowego dla Programu, od stycznia 2015r. wstrzymana została refundacja przez KE.

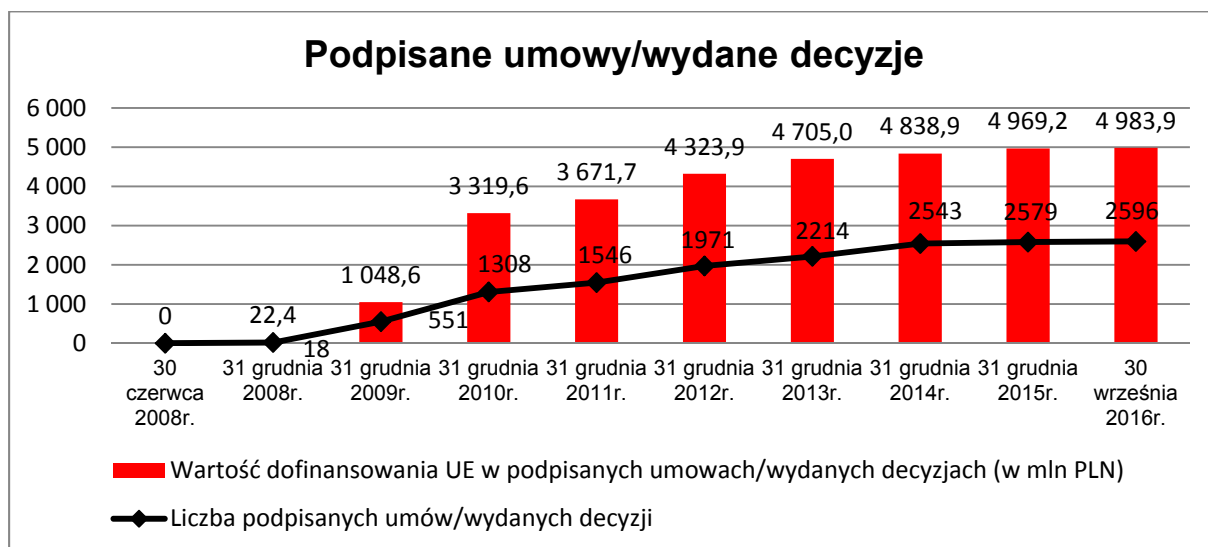
Do 30 września 2016r. zakończono realizację 2 578 projektów na łączną wartość wsparcia z EFRR w wysokości 4 857 mln PLN, co stanowi 97,44% zobowiązań UE na lata 2007-2013.

**Wykres 1.** Postęp w realizacji RPO WP 2007-2013 - liczba i wartość dofinansowania we wnioskach poprawnych pod względem formalnym.



Źródło: KSI SIMIK (07-13).

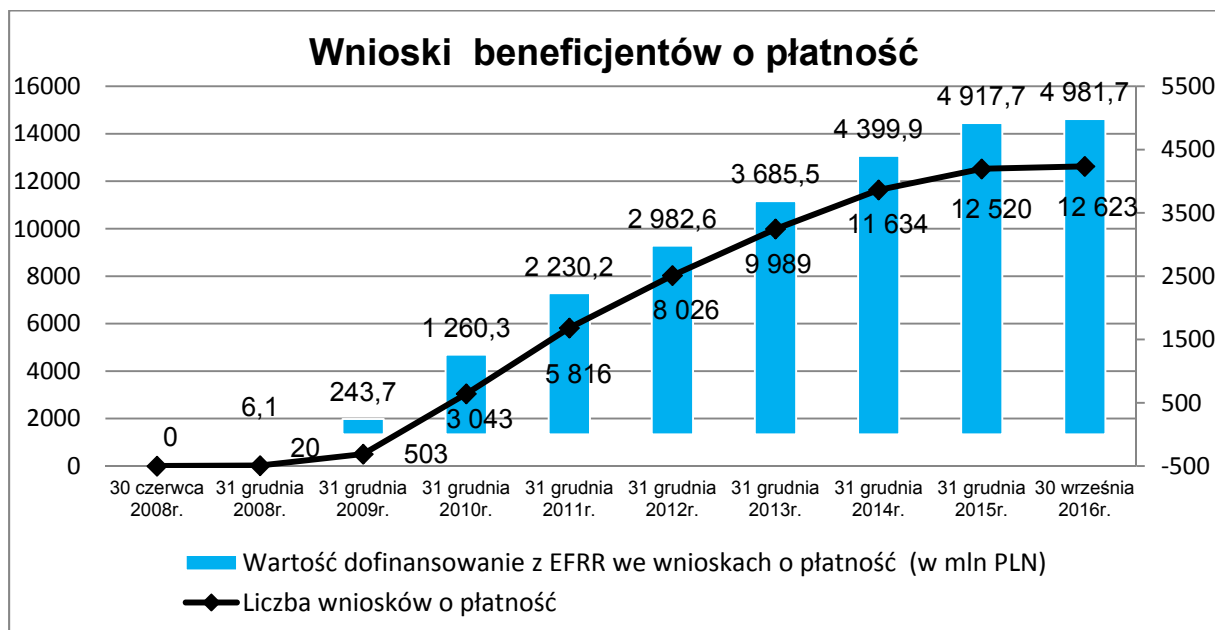
**Wykres 2.** Postęp w realizacji RPO WP 2007-2013 – liczba i wartość dofinansowania z EFRR w zawartych umowach/wydanych decyzjach.



Źródło: KSI SIMIK (07-13).

Wartość umów dla 2016 roku podano zgodnie z Limitem środków wspólnotowych z uwzględnieniem mechanizmu elastyczności w PLN.

**Wykres 3.** Postęp w realizacji RPO WP 2007-2013 – liczba i wartość dofinansowania z EFRR we wnioskach o płatność.



Źródło: KSI SIMIK (07-13).

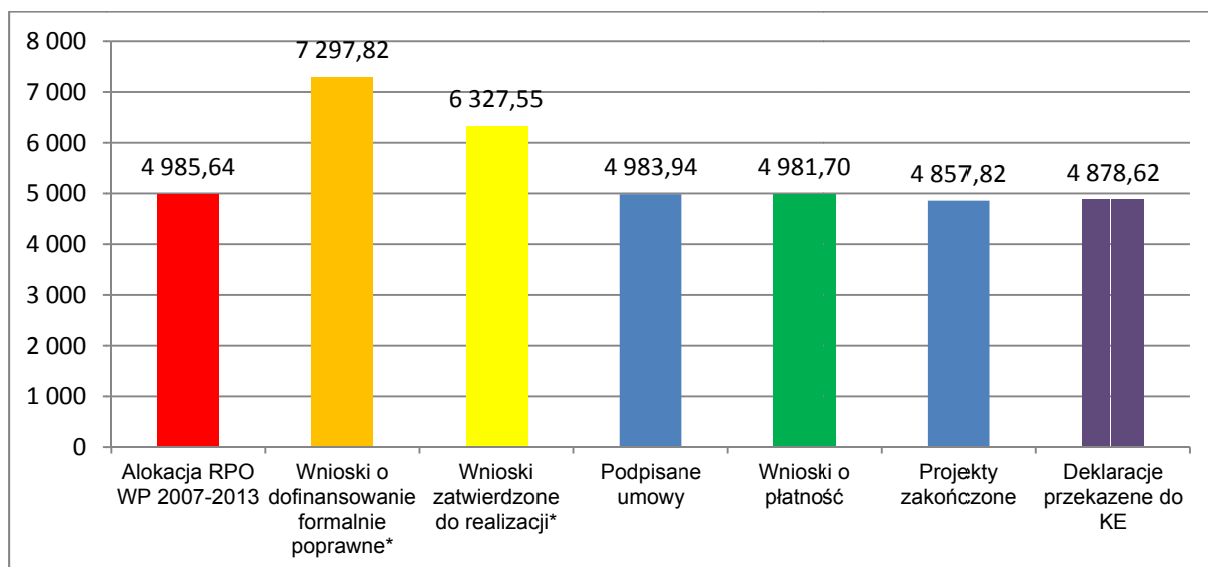


**Tabela 1.** Certyfikacja oraz zmiana tabel finansowych, mechanizm elastyczności (stan na 30 września 2016r.).

Program 2007-2013	Decyzja KE zmieniająca tabele finansowe	Faktyczna certyfikacja od IC do KE, uwzględniająca zmiany tabel finansowych (w mln EUR)		Potencjalna certyfikacja, uwzględniająca zmiany tabel finansowych z decyzji KE oraz mechanizmu elastyczności (w mln EUR)		Potencjalna certyfikacja, uwzględniająca zmiany tabel, tzw. mechanizmu elastyczności oraz wydatki zarejestrowane w KSI a niecertyfikowane jeszcze do KE (w mln EUR)		Potencjalna certyfikacja, uwzględniająca zmiany tabel finansowych z decyzji KE, mechanizmu elastyczności oraz zdjęcie ograniczenia do wartości alokacji (overbooking)
		Wykorzystanie alokacji	Brakuje do wykorzystania pełnej alokacji	Wykorzystanie alokacji	Brakuje do wykorzystania pełnej alokacji	Wykorzystanie alokacji	Brakuje do wykorzystania pełnej alokacji	Wykorzystanie alokacji
PO Innowacyjna Gospodarka	X	98,8%	104,5	100,0%	0	100,0%	0	109,9%
PO Infrastruktura i Środowisko	X	98,5%	422,8	100,0%	0	100,0%	1,6	109,2%
PO Kapitał Ludzki	X	98,8%	115,3	100,0%	0	100,0%	0	101,4%
PO Pomoc Techniczna		98,2%	9,5	100,0%	0	100,0%	0,2	100,0%
PO Rozwój Polski Wschodniej	X	99,5%	11,6	99,9%	2,9	99,9%	2,9	111,7%
RPO Dolnośląskiego	X	100,0%	0	100,0%	0	100,0%	0	129,6%
RPO Kujawsko-Pomorskiego	X	99,3%	6,7	100,0%	0	100,0%	0	134,3%
RPO Lubelskiego		98,2%	21,3	100,0%	0,2	100,0%	0	109,3%
RPO Lubuskiego		98,8%	6	100,0%	0,2	100,0%	0	118,2%
RPO Łódzkiego	X	100,0%	0,2	100,0%	0,1	100,0%	0,1	122,5%
RPO Małopolskiego	X	100,0%	0	100,0%	0	100,0%	0	123,2%
RPO Mazowieckiego		98,3%	31,4	99,0%	17,9	99,5%	8,7	104,9%
RPO Opolskiego	X	99,6%	1,8	100,0%	0	100,0%	0	116,2%
RPO Podkarpackiego		98,4%	19,7	99,9%	1,2	99,9%	1,2	109,9%
RPO Podlaskiego	X	99,7%	1,7	100,0%	0	100,0%	0	132,2%
RPO Pomorskiego	X	100,0%	0,1	100,0%	0	100,0%	0	119,6%
RPO Śląskiego		99,0%	16,9	100,0%	0,6	99,9%	1,6	106,2%
RPO Świętokrzyskiego	X	100,0%	0	100,0%	0	100,0%	0	123,7%
RPO Warmińsko-Mazurskiego		98,6%	15,2	99,0%	10,6	99,0%	10,6	103,7%
RPO Wielkopolskiego	X	100,0%	0,1	100,0%	0	100,0%	0	120,7%
RPO Zachodniopomorskiego		97,1%	25,1	100,0%	0	100,0%	0	117,2%
Polsko-Brandenburgia		97,1%	3,6	97,1%	3,6	97,1%	3,6	98,4%
Południowy Bałtyk		97,9%	1,3	97,9%	1,3	98,2%	1,1	97,9%
Polska-Słowacja		98,5%	2,4	98,5%	2,4	98,5%	2,4	100,1%
<b>Razem</b>	<b>13</b>	<b>98,8%</b>	<b>817,2</b>	<b>99,9%</b>	<b>41,3</b>	<b>99,9%</b>	<b>34,1</b>	<b>110,0%</b>

Źródło: Prezentacja MR Stan realizacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 w kontekście zamykania pomocy prezentowana na Rocznym Spotkaniu Przeglądu z KE za 2015 r.

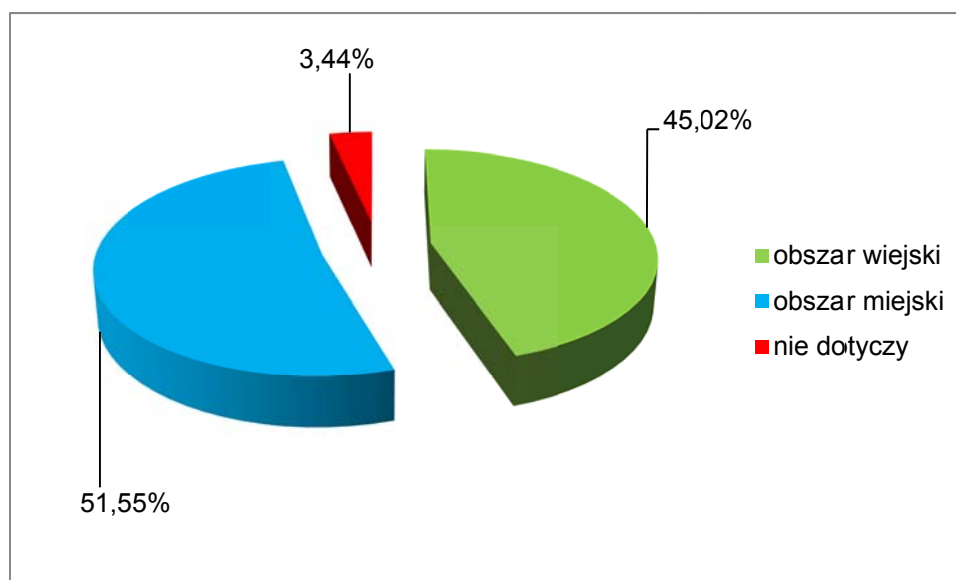
**Wykres 4.** Stan wdrażania RPO WP 2007-2013 na dzień 30 września 2016r. (EFRR w mln PLN).



\*W przypadku wniosków o dofinansowanie formalnie poprawnych oraz zatwierdzonych, podano łączną kwotę dofinansowania z EFRR i budżetu państwa (w mln PLN).

Źródło: KSI SIMIK (07-13).

**Wykres 5.** Rozkład dofinansowania projektów w podpisanych umowach w ramach RPO WP 2007-2013 – podział wg obszarów realizacji projektów (%)



Źródło: KSI SIMIK (07-13).

## 1. System realizacji RPO WP 2007-2013

Zarządzanie oraz realizacja *Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013* (RPO WP 2007-2013) zgodnie z art. 60 Rozporządzenia

Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. U. UE. L210/25 z dnia 31 lipca 2006 r. z późn. zm.) powierzona została Instytucji Zarządzającej (IZ RPO WP). Funkcję IZ RPO WP na lata 2007-2013 pełni Zarząd Województwa Podkarpackiego (ZWP). Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, departamentami zaangażowanymi w realizację RPO WP na lata 2007-2013 są (zaznaczyć należy, iż nazwy Departamentów odpowiedzialnych za wdrażanie RPO WP 2007-2013 na przestrzeni jego realizacji ulegały zmianie):

- Departament Rozwoju Regionalnego (DRR), odpowiedzialny za koordynację wdrażania RPO, ewaluację, sprawozdawczość oraz realizację projektów w ramach VIII osi priorytetowej.
- Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych RPO (DPI), odpowiedzialny za wdrażanie, realizację projektów w ramach osi priorytetowych II-VII.
- Departament Budżetu i Finansów (DBF),
- Departament Wspierania Przedsiębiorczości (DWP), odpowiedzialny za wdrażanie, realizację projektów w ramach I osi priorytetowej.
- Departament Organizacyjno – Prawny (OR),
- Departament Ochrony Środowiska (Koordynator ds. Środowiska w ramach Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego (DOS)),
- Departament Audytu i Kontroli (AK).

Poniżej opisano zmiany najważniejszych dokumentów dotyczących systemu realizacji RPO WP 2007-2013:

W dniu **31 stycznia 2007 r. uchwałą nr 14/188/07** Zarząd Województwa Podkarpackiego przyjął projekt podstawowego dokumentu służącego realizacji polityki rozwoju regionu – Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, który został przesłany do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Uchwalenie tego dokumentu otworzyło drogę do rozpoczęcia formalnych negocjacji z Komisją Europejską, które zakończyły się decyzją o zatwierdzeniu RPO WP.

Decyzją Komisji Europejskiej Nr K(2007) 4560 z dnia 1 października 2007 r., (DECYZJA KOMISJI z dnia 01-X-2007 r. w sprawie przyjęcia w ramach pomocy wspólnotowej programu operacyjnego Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem „konwergencja” w regionie Podkarpackie w Polsce, nr CCI 2007 PL 16 1 PO 013), zatwierdzono Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, który został przyjęty uchwałą Nr 72/1176/07 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 6 listopada 2007 r. w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

Pozostałe uchwały ZWP dotyczące zmian RPO WP 2007-2013 w okresie realizacji:

- nr 178/3250/09 z 10 marca 2009 r.,
- nr 189/3554/09 z 11 maja 2009 r.,
- nr 200/3782/09 z 23 czerwca 2009 r.,
- nr 292/5738/10 z 15 czerwca 2010 r. ,
- nr 36/674/11 z 6 kwietnia 2011 r.,

- nr 42/800/11 z 26 kwietnia 2011 r.,
- nr 75/1665/11 z 13 września 2011 r.,
- nr 107/2427/12 z 10 stycznia 2012 r.

**W 2009 r. w celu usprawnienia realizacji RPO WP**, Zarząd Województwa Podkarpackiego na mocy uchwał nr 189/3554/09 z 11 maja 2009 r., nr 200/3782/09 z 23 czerwca 2009 r., nr 210/3960/09 z 4 sierpnia 2009 r. przyjął propozycje zmian Programu. Wprowadzone zmiany dotyczyły w szczególności:

- a) usunięcia z opisu osi priorytetowej IV. Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom zapisu: „z wyłączeniem administracji rządowej”,
- b) zmodyfikowania zapisów Programu w zakresie głównych grup beneficjentów następujących osi priorytetowych: II. Infrastruktura techniczna, III. Społeczeństwo informacyjne, IV. Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom, VII. Spójność wewnątrzregionalna,
- c) uwzględnienia zmiany o charakterze technicznym, polegającej na dodaniu kategorii interwencji nr 75 – Infrastruktura systemu oświaty do opisu osi priorytetowej I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka RPO WP,
- d) usunięcia zapisów dotyczących Instytucji Pośredniczącej II stopnia.

W dniu 14 lipca 2009 r. Komitet Monitorujący RPO WP 2007-2013 rozpatrzył i zatwierdził propozycję zmian ww. dokumentu. Instytucji Zarządzająca RPO WP w dniu 11 sierpnia 2009 r. przekazała Komisji Europejskiej wniosek do o dokonanie przeglądu RPO WP 2007-2013.

Komisja Europejska na mocy decyzji K(2009)8282 z dnia 27 października 2009 r. zmieniającej decyzję Komisji K(2007)4560 w sprawie przyjęcia w ramach pomocy wspólnotowej programu operacyjnego Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem „konwergencja” w regionie Podkarpackie w Polsce, pozytywnie rozpatrzyła wniosek o dokonanie przeglądu RPO WP 2007-2013.

Następnie 15 czerwca 2010 r. ZWP na mocy uchwały nr 292/5738/10 przyjął projekt zmian Programu.

Wprowadzone zmiany obejmowały w szczególności:

- a) zmianę opisu osi priorytetowej VII Spójność wewnątrzregionalna, w związku wystąpieniem na terenie województwa podkarpackiego powodzi w maju i czerwcu 2010 r. oraz tabelę finansową w podziale na osie priorytetowe oraz źródła finansowania (nr 18),
- b) modyfikację rozdziału 9.3 Zarządzanie finansowe w związku z nowelizacją ustawy o finansach publicznych,
- c) aktualizację załącznika nr 6 Obszary zmarginalizowane gospodarczo i społecznie do RPO WP,
- d) przypisanie alokacji finansowej do kategorii interwencji nr 75 w ramach osi priorytetowej I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, a w konsekwencji również zmianę tabeli nr 19 Indykacyjny podział, według kategorii, zaprogramowanego wykorzystania wkładu EFRR w RPO WP oraz zmianę załącznika nr 19.

Propozycja modyfikacji zapisów RPO WP w ww. zakresie, zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego dotyczącymi dokonywania przeglądu i renegocjacji z Komisją Europejską programów operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 z dnia 1 września 2008 r., uzyskała akceptację Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz Komitetu Monitorującego RPO WP 2007-2013.

Instytucji Zarządzająca RPO WP w dniu 23 lipca 2010 r. przekazała Komisji Europejskiej wniosek do o dokonanie przeglądu RPO WP. Komisja Europejska na mocy decyzji K(2011)311 z dnia 17 lutego 2011 r. zmieniającej decyzję Komisji K(2007)4560 w sprawie przyjęcia w ramach pomocy wspólnotowej programu operacyjnego Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem „konwergencja” w regionie Podkarpackie w Polsce, pozytywnie rozpatrzyła wniosek o dokonanie przeglądu RPO WP 2007-2013.

W dniu 23 marca 2011 r., Instytucja Zarządzająca RPO WP 2007-2013 otrzymała uwierzytelnioną notyfikację ww. decyzji Komisji Europejskiej.

W dniu 1 marca 2011 r., na mocy uchwały nr 28/453/11, ZWP przyjął stanowisko w sprawie alokacji dodatkowych środków wspólnotowych w ramach RPO WP 2007-2013, zgodnie z którym ww. środki rozdysponowane zostały w następujący sposób:

1. Środki z dostosowania technicznego w wysokości **9 842 879** euro na niwelowanie skutków powodzi postanowiono przeznaczyć na realizację, w trybie indywidualnym, projektów w ramach osi priorytetowej II *Infrastruktura techniczna* (7 930 030 euro) oraz osi priorytetowej V *Infrastruktura publiczna* (1 912 849 euro).
2. Środki z krajowej rezerwy wykonania w wysokości **42 340 885** euro oraz środki z dostosowania technicznego w wysokości **10 295 370** euro postanowiono przeznaczyć:
  - na zwiększenie alokacji w osi priorytetowej I *Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka* RPO WP o kwotę **11 436 255** euro,
  - na zwiększenie alokacji w osi priorytetowej II *Infrastruktura techniczna* RPO WP o kwotę **27 000 000** euro, w tym:
    - **17 000 000** euro w działaniu 2.1 *Infrastruktura komunikacyjna* schemat A Drogi wojewódzkie,
    - **10 000 000** euro w działaniu 2.2 *Infrastruktura energetyczna*,
  - na zwiększenie alokacji w osi priorytetowej V *Infrastruktura publiczna*, w działaniu 5.1 *Infrastruktura edukacyjna* schemat A *Szkoły wyższe* RPO WP 2007-2013, o kwotę **9 200 000** euro,
  - na zwiększenie alokacji w osi priorytetowej VI *Turystyka i kultura* RPO WP 2007-2013 o kwotę **5 000 000** euro.

Przygotowany w oparciu o powyższe stanowisko projekt zmian RPO WP 2007-2013 został przekazany do zaopiniowania przez MRR w dniu 7 marca 2011 r.

W związku z rekomendacjami MRR oraz zaleceniami Komisji Europejskiej (przedstawionymi w trakcie spotkania w Warszawie w dniu 10 marca 2011 r. związanego z procesem renegocjacji i przeglądu śródkresowego programów operacyjnych), ZWP na mocy uchwały nr 40/747/11 z dnia 19 kwietnia 2011 r., dokonał zmiany stanowiska przyjętego w dniu 1 marca 2011 r., zgodnie z którym postanowiono rozdysponować dodatkowe środki w następujący sposób:

- A. Środki z dostosowania technicznego, w wysokości **9 842 879** euro na niwelowanie skutków powodzi zostały rozdysponowane, jak pierwotnie w uchwale nr 28/453/11 z dnia 1 marca 2011 r. (patrz pkt. I.1).
- B. Środki z krajowej rezerwy wykonania w wysokości **42 340 885** euro oraz środki z dostosowania technicznego w wysokości **10 295 370** euro postanowiono przeznaczyć:
  - na zwiększenie alokacji w osi priorytetowej I *Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka* RPO WP o kwotę **11 436 255** euro, w tym:
    - **3 197 091** euro w działaniu 1.1 *Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości* schemat A *Wsparcie kapitałowe funduszy*,

- **6 734 651** euro w działaniu 1.1 Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości schemat B Bezpośrednie dotacje inwestycyjne,
- **1 504 513** euro w działaniu 1.4 Promocja gospodarcza i aktywizacja inwestycyjna regionu schemat A Projekty inwestycyjne,
- na zwiększenie alokacji w osi priorytetowej II *Infrastruktura techniczna* RPO WP 2007-2013 o kwotę **31 200 000** euro, w tym:
  - **10 000 000** euro w działaniu 2.1 Infrastruktura komunikacyjna schemat A Drogi wojewódzkie,
  - **4 000 000** euro w działaniu 2.1 Infrastruktura komunikacyjna schemat E Infrastruktura kolejowa,
  - **17 200 000** euro w działaniu 2.2 Infrastruktura energetyczna,
- na zwiększenie alokacji w osi priorytetowej V *Infrastruktura publiczna*, w działaniu 5.1 *Infrastruktura edukacyjna* schemat A *Szkoły wyższe* RPO WP 2007-2013, o kwotę **5 000 000** euro,
- na zwiększenie alokacji w osi priorytetowej VI *Turystyka i kultura* RPO WP o kwotę **5 000 000** euro.

ZWP uchwałą nr 42/800/11 z dnia 26 kwietnia 2011 r. przyjął projekt zmian Programu uwzględniający ww. stanowisko oraz zalecenia MRR.

Niniejszy dokument uzyskał akceptację Komitetu Monitorującego RPO WP na lata 2007-2013 w dniu 6 maja 2011 r., a następnie 13 czerwca 2011 r., za pośrednictwem *Systemu zarządzania funduszami we Wspólnocie Europejskiej w latach 2007-2013 – SFC 2007* został przekazany do KE. Komisja Europejska zgłosiła uwagi dotyczące:

- wartości wskaźników,
- przeznaczenia niewystarczającej ilości środków na realizację Strategii Lizbońskiej,
- przeznaczenia dodatkowych środków wspólnotowych na realizację osi priorytetowej VI *Turystyka i kultura* RPO WP.

I. W związku z uwagami KE, na mocy uchwały nr 74/1644/11 z dnia 6 września 2011 r., ZWP dokonał zmiany stanowiska, zgodnie z którym postanowiono rozdysponować dodatkowe środki w poniższy sposób:

- a) Środki z dostosowania technicznego, w wysokości **9 842 879** euro na niwelowanie skutków powodzi zostały rozdysponowane, jak pierwotnie w uchwale nr 28/453/11 z dnia 1 marca 2011 r. (patrz pkt. I.1).
- b) Środki z krajowej rezerwy wykonania w wysokości **42 340 885** euro oraz środki z dostosowania technicznego w wysokości **10 295 370** euro postanowiono przeznaczyć:
  - na zwiększenie alokacji w osi priorytetowej I *Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka* RPO WP o kwotę **18 239 164** euro, w tym:
    - **10 000 000** euro w działaniu 1.1 Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości schemat A Wsparcie kapitałowe funduszy (**wzrost o 6 802 909** euro),
    - **6 734 651** euro w działaniu 1.1 Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości schemat B Bezpośrednie dotacje inwestycyjne (**bez zmian**),
    - **1 504 513** euro w działaniu 1.4 Promocja gospodarcza i aktywizacja inwestycyjna regionu schemat A Projekty inwestycyjne (**bez zmian**),
  - na zwiększenie alokacji w osi priorytetowej II *Infrastruktura techniczna* RPO WP o kwotę **29 397 091** euro, w tym:

- **3 197 091 euro** w działaniu 2.1 Infrastruktura komunikacyjna schemat A Drogi wojewódzkie (**zmniejszenie o 6 802 909 euro**),
  - **4 000 000 euro** w działaniu 2.1 Infrastruktura komunikacyjna schemat E Infrastruktura kolejowa (**bez zmian**),
  - **22 200 000 euro** w działaniu 2.2 Infrastruktura energetyczna (**wzrost o 5 000 000 euro**),
- na zwiększenie alokacji w osi priorytetowej V *Infrastruktura publiczna*, w działaniu 5.1 *Infrastruktura edukacyjna* schemat A *Szkoły wyższe*, o kwotę **5 000 000 euro (bez zmian)**.

W związku z alokacją środków z krajowej rezerwy wykonania oraz dostosowania technicznego, konieczne było również:

- dokonanie zmian wskaźników (zmiany wskaźników dokonano w ramach wszystkich osi priorytetowych RPO WP 2007-2013 za wyjątkiem osi priorytetowej VII *Spójność wewnątrzregionalna*. Zmiany dotyczą przede wszystkim:
  - aktualizacji wskaźników realizacji celów RPO WP 2007-2013;
  - dodania nowych wskaźników w osiach priorytetowych I i III;
  - zmiany (zwiększenia lub zmniejszenia) wartości docelowych wskaźników w osiach priorytetowych I, II, III, IV, V, VI, VIII, w związku z przeprowadzonymi badaniami ewaluacyjnymi oraz analizami Instytucji Zarządzającej RPO WP 2007-2013 związanymi z przygotowaniem sprawozdań z realizacji RPO WP 2007-2013;
  - dodania brakujących wartości docelowych wskaźników w osi priorytetowej II;
  - doprecyzowania nazwy wskaźników w osiach priorytetowej I, IV i VI,
  - zmian o charakterze porządkującym dotyczących m.in. jednostek miary oraz źródeł pozyskiwania danych.
- dokonanie zmian tabel finansowych, w tym: tabeli przedstawiającej alokację środków EFRR (w %) na poszczególne osie priorytetowe, tabeli 17. Tabela finansowa w podziale na lata, tabeli 18. Tabela finansowa w podziale na osie priorytetowe oraz źródła finansowania, tabeli 19. Indykatory podział, według kategorii, zaprogramowanego wykorzystania wkładu EFRR w RPO WP), załącznika nr 19 Tabela wydatków w ramach poszczególnych kategorii earmarking'u,
- opracowanie dodatkowego rozdziału pn. *Przegląd i renegotiacje programów operacyjnych w ramach NSRO na lata 2007-2013*.

Propozycja modyfikacji zapisów RPO WP 2007-2013 w ww. zakresie, uzyskała akceptację Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz Komitetu Monitorującego RPO WP 2007-2013.

Instytucja Zarządzająca RPO WP w dniu 27 października 2011 r. przekazała ponownie Komisji Europejskiej wniosek do o dokonanie przeglądu RPO WP 2007-2013. *Komisja Europejska na mocy decyzji nr K(2011)9881 z dnia 21 grudnia 2011 r. zmieniającej decyzję Komisji K(2007)4560 w sprawie regionalnego programu operacyjnego dla regionu Podkarpackiego*

w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji w regionie Podkarpackim, pozytywnie rozpatrzyła wniosek o dokonanie przeglądu RPO WP 2007-2013.

W dniu 10 stycznia 2012 r. ZWP podjął uchwałę nr 107/2427/12 w sprawie przyjęcia zaktualizowanego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

## **Opis Systemu Zarządzania i Kontroli dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013**

Zgodnie z art. 71 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, *przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność okresową lub nie później niż w terminie dwunastu miesięcy od zatwierdzenia każdego programu operacyjnego państw członkowskie przedkładają Komisji Europejskiej opis systemu zarządzania i kontroli.*

Do Zarządu Województwa Podkarpackiego, w związku z pełnieniem funkcji Instytucji Zarządzającej, zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, należy określenie systemu realizacji programu operacyjnego. W celu wykonywania tych obowiązków Instytucja Zarządzająca RPO WP sporządziła Opis Systemu Zarządzania i Kontroli dla RPO WP na lata 2007-2013 (OSZiK). Przedmiotowy dokument, sporządzany na poziomie Instytucji Zarządzającej dotyczy w szczególności organizacji i procedur Instytucji Zarządzającej, Instytucji Certyfikującej, oraz Instytucji Audytowej.

Uchwałą nr 132/2377/08 z dnia 9 września 2008 r. nastąpiło przyjęcie ostatecznej wersji Opisu Systemu Zarządzania i Kontroli dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 przez ZWP (zaakceptowanego w dniu 4 września 2008 r. przez Instytucję Certyfikującą z zastrzeżeniem wprowadzenia zmian do jego ostatecznej wersji). Uzupełniony dokument został ponownie przekazany do Instytucji Certyfikującej, a następnie do KE za pośrednictwem Systemu Zarządzania Funduszami we Wspólnocie Europejskiej w latach 2007-2013 – wraz ze sprawozdaniem i opinią nt. zgodności z art. 58-62 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenia (WE) nr 1260/1999.

ZWP w okresie realizacji RPO WP na lata 2007-2013 podjął 15 uchwał w sprawie przyjęcia OSZiK.

Zmiany wprowadzone do *Opisu systemu zarządzania i kontroli dla RPO WP 2007-2013* dotyczyły w szczególności:

- a) zmianą aktów prawnych (ustaw, rozporządzeń, wytycznych MRR/MIR),
- b) zmianą organizacji wewnętrznej Ministerstwa Rozwoju (wcześniej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju),
- c) wypełnieniem zaleceń z kontroli IPOC odnoszących się do rekomendacji,
- d) wypełnieniem rekomendacji Instytucji Audytowej,
- e) zmianą w strukturze Instytucji Zarządzającej IZ RPO WP 2007-2013 (w tym zmiana schematów, docelowej liczby etatów, podległości, realizowanych zadań) - spowodowaną zmianą zarządzeń Marszałka Województwa Podkarpackiego w sprawie określenia organizacji wewnętrznej oraz szczegółowego zakresu działania departamentów,
- f) wnioskami o zmianę OSZiK, przekazanymi przez Departamenty zaangażowane w realizację RPO WP 2007-2013.

### **Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej RPO WP**

W dniu 23 grudnia 2008r. ZWP uchwałą nr 159/2917/08 przyjął Instrukcję Wykonawczą Instytucji Zarządzającej RPO WP (dokument okołoprogramowy opisujący szczegółowo wszelkie procedury związane z realizacją RPO WP 2007-2013).



Aktualizacja Instrukcji Wykonawczej IZ RPO WP spowodowana była najczęściej następującymi kwestiami:

- zmianą aktów prawnych,
- zmianą organizacji wewnętrznej Ministerstwa Rozwoju (wcześniej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju),
- wypełnieniem zaleceń z kontroli IPOC odnoszących się do rekomendacji,
- wypełnieniem rekomendacji Instytucji Audytowej,
- zmianą zarządzeń Marszałka Województwa Podkarpackiego w sprawie określenia organizacji wewnętrznej oraz szczegółowego zakresu działania departamentów,
- wnioskami o zmianę Instrukcji Wykonawczej, przekazanymi przez Departamenty zaangażowane w realizację RPO WP.

### **Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013**

Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 (Uszczegółowienie) jest dokumentem, który powstał w oparciu o Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 13 marca 2007 r. w zakresie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego. Obowiązek sporządzenia Uszczegółowienia wynika z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383 z późn. zm.). Uszczegółowienie składa się z dwóch części: pierwsza zawiera informacje na temat programu operacyjnego, natomiast druga stanowi opis działań realizowanych w ramach poszczególnych priorytetów, grup potencjalnych beneficjentów oraz systemu wyboru i oceny projektów. Dokument ten stanowi kompendium wiedzy nt. możliwości i sposobu realizacji projektów. Zawarte w nim informacje służyły potencjalnym beneficjentom w przygotowaniu wniosku aplikacyjnego.

Zmiany wprowadzone do ww. dokumentu dotyczyły w szczególności:

- a) aktualizacji publikatorów aktów prawnych, wytycznych oraz innych dokumentów związanych z realizacją RPO WP,
- b) zmianę kryteriów wyboru finansowanych operacji w osiach priorytetowych,
- c) dostosowania zapisów tabel „**Lista projektów kluczowych w ramach osi priorytetowej**” do zmian Indykatorywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013;
- d) zmiany alokacji środków w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań oraz schematów, wynikających z realokacji środków oraz stosowania „mechanizmu elastyczności” w ramach RPO WP,
- e) zmianę załącznika nr 1 *Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej*
- f) zmiany o charakterze aktualizacyjnym.

Istotną kwestią dotyczącą realizacji RPO WP 2007-2013 miały dokonane w tym zakresie realokacje środków. Od początku realizacji Programu do 30 września 2016 r. dokonanych zostało 114 realokacji środków (łącznie z mechanizmem elastyczności), z czego samych realokacji dokonano 95.

Poniżej przedstawiono najczęstsze przyczyny realokacji:

- a) duże zapotrzebowanie w konkretnych działaniach w trakcie realizacji programu,

- b) zapewnienie sfinansowania wszystkich pozytywnie ocenionych wniosków w ramach konkretnego naboru,
- c) przenoszenie środków z działania, w ramach którego nie planuje się ogłaszania kolejnych konkursów,
- d) sprawne wdrażanie programu, z uwagi na znaczny stopień przygotowania do realizacji projektów złożonych w ww. naborze
- e) w związku ze znacznymi zniszczeniami spowodowanymi klęską powodzi i przeprowadzonym naborem wniosków na te projekty.
- f) w związku ze zwiększeniami dofinansowania wskazanych projektów,
- g) w związku z planowanym wyborem projektów z listy rezerwowej
- h) w związku z planowaniem budżetu Pomocy Technicznej na dany rok,
- i) w związku z potrzebą zabezpieczenia środków z puli środków powodziowych na projekt z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej,
- j) realokacje porządkujące pomiędzy kategoriami interwencji w danym działaniu, mające na celu zredukowanie znacznych przekroczeń limitów na kategoriach interwencji.

**Tabela 2.** przedstawiająca podział kategorii interwencji wykorzystania wkładu EFRR w ramach RPO WP 2007-2013 – uwzględniająca pierwszy stan oraz finalny podział kategorii.

<b>Kategorie interwencji</b>			
<b>Lp.</b>		<b>Pierwotny podział</b>	<b>Finalny podział</b>
1	Działalność B+RT prowadzona w ośrodkach badawczych	7 499 632	2 621 640
2	Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych	56 588 867	63 064 363
3	Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami itd.)	14 317 479	621 373
4	Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)	7 499 632	4 553 105
5	Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	39 163 653	31 229 293
6	Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (wdrożenie efektywnych systemów zarządzania środowiskiem, wdrożenie i stosowanie/użytkowanie technologii zapobiegania zanieczyszczeniom, wdrożenie czystych technologii do działalności produkcyjnej przedsiębiorstw)	16 760 540	1 470 530
7	Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)	7 499 632	25 874 657
8	Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	60 337 945	114 574 541
9	Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	50 457 009	21 403 965
10	Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)	8 158 508	5 217 907
11	Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)	12 917 638	1 069 696
13	Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)	46 911 424	58 618 113
14	Usługi i aplikacje dla MŚP (e-handel, kształcenie i szkolenie, tworzenie sieci itp.)	18 436 594	234 076
15	Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne użytkowanie	8 380 270	887 763
16	Kolej	48 597 613	37 694 054
18	Tabor kolejowy	17 082 797	13 050 277
23	Drogi regionalne/lokalne	180 400 230	249 439 467
24	Ścieżki rowerowe	2 399 932	324 000
25	Transport miejski	10 014 054	10 906 276

26	Transport multimodalny	6 185 151	0
28	Inteligentne systemy transportu	4 712 496	0
29	Porty lotnicze	23 562 479	34 844 795
33	Energia elektryczna	3 258 658	0
35	Gaz ziemny	3 258 658	831 357
39	Energia odnawialna: wiatrowa	3 956 942	0
40	Energia odnawialna: słoneczna	3 956 942	10 435 771
41	Energia odnawialna: biomasa	9 775 974	2 830 320
42	Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe	9 310 453	2 678 360
43	Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	9 775 974	43 222 349
44	Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi	17 017 346	5 968 140
45	Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną	30 796 215	33 062 535
46	Oczyszczanie ścieków	47 124 958	47 499 122
47	Jakość powietrza	3 258 658	510 996
48	Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń	4 775 220	0
50	Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów	20 453 541	13 299 789
51	Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)	2 735 320	2 833 008
52	Promowanie czystego transportu miejskiego	3 976 168	0
53	Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)	52 667 868	64 747 472
54	Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom	11 249 447	5 522 602
55	Promowanie walorów przyrodniczych	1 908 997	0
56	Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego	5 988 797	929 316
57	Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych	15 072 420	4 732 436
58	Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego	8 454 130	16 980 755
59	Rozwój infrastruktury kulturalnej	1 908 997	13 493 994
60	Inne wsparcie dla poprawy usług kulturalnych	6 817 847	0
61	Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich	42 895 620	54 907 315
75	Infrastruktura systemu oświaty	60 906 099	85 755 514
76	Infrastruktura ochrony zdrowia	19 771 756	33 134 545
77	Infrastruktura opiekuńczo-wychowawcza	5 931 527	9 360 000
78	Infrastruktura mieszkalnictwa	16 192 386	10 537 068
79	Pozostała infrastruktura społeczna	32 439 315	26 725 067
80	Promowanie partnerstw, paktów i inicjatyw poprzez tworzenie sieci współpracy odnośnych podmiotów	1 698 780	0
85	Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola	27 607 587	26 717 587
86	Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja	3 481 648	4 371 648
<b>Razem</b>		<b>1 136 307 823</b>	<b>1 198 786 957</b>

### **Audyt zgodności w ramach RPO WP**

Art. 71 ust. 2 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006r. oraz art. 25 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 nakładają na państwo członkowskie obowiązek prowadzenia badania audytowego w celu uzyskania zapewnienia, że systemy zarządzania i kontroli programów operacyjnych są ustanowione zgodnie z wymogami art. 58 - 62 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 i przepisami Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006.

Po zakończeniu czynności kontrolnych sporządzane jest przez IA Sprawozdanie, które przedstawia zakres, wyniki oceny oraz rekomendacje w podziale na poszczególne instytucje i badane wymogi kontrolne. Podkreślić należy, iż system może zostać oceniony w oparciu o następujące kategorie oceny skuteczności kluczowych wymogów instytucji całego systemu:

- a) Kategoria nr 1 System działa dobrze tylko niewielkie usprawnienia są potrzebne,
- b) Kategoria nr 2 System działa, ale konieczne są usprawnienia,
- c) Kategoria nr 3 System działa częściowo, istotne usprawnienia są konieczne,
- d) Kategoria nr 4 System nie działa.

W okresie realizacji RPO WP 2007-2013 w ramach przeprowadzonych audytów systemu wydanych zostało **49 rekomendacje**. Liczba rekomendacji niewdrożonych z audytów systemu: 2 rekomendacje otwarte z audytów systemów IIF w 2012 r. oraz w 2014 r. (gotowe do zamknięcia podczas audytu zamknięcia RPO WP 2007-2013).

W ramach RPO WP 2007-2013 przeprowadzono niżej wyszczególnione audyty systemu. System oceniono w kategorii 1 (3 razy) tj. System działa dobrze tylko niewielkie usprawnienia są potrzebne oraz w kategorii 2 (3 razy) tj. System działa, ale konieczne są usprawnienia.

Ocena systemu wskazana w Rocznych Sprawozdaniach Audytowych zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. D) ppkt (I) Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 i art. 18 ust. 2 Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006.

- a) Audyt zgodności RPO WP 2007-2013 realizowany był w dniach 11.02.2008 r. - 26.09.2008 r. GIKS wyraził opinię, że system zarządzania i kontroli dla RPO WP 2007-2013 spełnia wymogi art. 58 do 62 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 i sekcji 3 Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006.
- b) Audyt systemu RPO WP 2007-2013 realizowany w okresie lipiec 2009 r. - styczeń 2010 r. Instytucja Zarządzająca oceniona została w kategorii nr 2 ze względu na ocenę kluczowego wymogu kontrolnego nr 2 – Adekwatne procedury wyboru. Powody uznania, że te aspekty systemu nie spełniały wymogów są następujące:
  - wybór projektów w ilości przekraczających założenia przyjęte w RPO WP 2007-2013,
  - brak w procedurach IZ procesu pozwalającego na uzyskiwanie dodatkowych i niezbędnych ekspertyz/opinii na etapie oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie,
  - brak jasno zdefiniowanych zasad oraz kryteriów przyjętych w trakcie dokonywania oceny strategicznej projektów,
  - niepełna weryfikacja stosowania zasad zamówień publicznych w ramach VIII osi priorytetowej Pomoc Techniczna RPO WP 2007-2013.
- c) Roczne Sprawozdanie Audytowe (RSA) obejmujące okres od 1.07.2010 r. do 30.06.2011 r. System zarządzania i kontroli RPO WP 2007-2013 został oceniony w kategorii nr 2 ze względu na następujące ustalenia:
  - procesu dokonywania oceny strategicznej projektów –IZ,
  - procesu wyboru projektów do dofinansowania –IZ,
  - procedury odwoławczej oraz procesu rozpatrywania odwołań – IZ.

Pozostałe kluczowe wymogi oceniono w kategorii nr 1 – system działa dobrze, tylko niewielkie usprawnienia są potrzebne.

- d) RSA obejmujące okres od 1.07.2011 r. do 30.06.2012 r. - system zarządzania i kontroli RPO WP został oceniony w kategorii nr 1 – system działa dobrze, tylko niewielkie usprawnienia są potrzebne.
- e) RSA obejmujące okres od 1.07.2012 r. do 30.06.2013 r. - system zarządzania i kontroli RPO WP 2007-2013 został oceniony w kategorii nr 2 – system zarządzania i kontroli działa, ale konieczne są usprawnienia (powodem uznania, że ten aspekt nie spełniał wymogów jest niejedolite podejście IZ przy ocenie formalnej wniosków o dofinansowanie w priorytecie I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, działanie 1.1 schemat b, w zakresie możliwości poprawy wniosku przez wnioskodawcę w trakcie

procesu uzupełniania, w tym pod kątem pierwotnie zadeklarowanego przez beneficjenta poziomu dofinansowania w całym projekcie. Dokonano niezbędnych zmian.)

- f) RSA obejmujące okres od 1.07.2013 r. do 30.06.2014 r. - system zarządzania i kontroli RPO WP 2007-2013 został oceniony w kategorii nr 1 – system działa dobrze, tylko niewielkie usprawnienia są potrzebne.
- g) RSA obejmujące okres od 1.07-2014 r. do 30.06.2015 r. – system zarządzania i kontroli RPO WP 2007-2013 został oceniony w kategorii nr 1 – system działa dobrze, tylko niewielkie usprawnienia są potrzebne.

## **2. Podsumowanie wdrażania osi priorytetowych RPO WP 2007-2013**

### **1. Oś priorytetowa I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka.**

Realizacja projektów w tej osi I RPO WP 2007-2013 przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości oraz likwidacji barier w rozwijaniu konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki regionu. W ramach RPO WP 2007-2013 na wsparcie kapitałowe dla rozwoju istniejących przedsiębiorstw przeznaczono największą pulę środków w ramach których podpisano ponad 1 700 umów (najwięcej we wszystkich osiach priorytetowych).

Od początku realizacji Programu w ramach ww. osi ogłoszono łącznie 19 konkursów. Szacunkowa kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursów wyniosła 830 819 699,37 PLN. Złożono 2 873 projekty z wnioskowanym dofinansowaniem wynoszącym 2 088 779 887,59 PLN, tj. 251% szacunkowej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów, co świadczy o dużym zainteresowaniu beneficjentów wsparciem, w tym obszarze.

Do 30 września 2016r. w ramach I osi priorytetowej łącznie oceniono pozytywnie pod względem formalnym 1 883 wnioski o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania z EFRR wynoszącej 1 796 473 271,77 PLN. Do realizacji zatwierdzono 1 721 projektów o wartości wnioskowanego dofinansowania 1 685 452 527,27 PLN. Liczba podpisanych umów wyniosła 1 272 o łącznej wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 1 206 493 033 PLN. W zakresie I osi priorytetowej certyfikowano do KE środki wysokości 289 305 536 euro, co stanowi 99,84% zobowiązań UE na lata 2007-2013 w ramach I osi priorytetowej<sup>1</sup>.

### **2. Oś priorytetowa II Infrastruktura techniczna**

Od początku realizacji Programu w osi II przeprowadzono łącznie 15 konkursów. Szacunkowa kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursów wyniosła 1 114 311 169,63 PLN. Złożono 630 projektów z wnioskowanym dofinansowaniem wynoszącym 1 746 307 108,35 PLN, tj. 157% szacunkowej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów, co świadczy o znacznym zainteresowaniu beneficjentów wsparciem, w tym obszarze.

Do 30 września 2016r. w II osi priorytetowej łącznie oceniono pozytywnie pod względem formalnym 608 projektów na łączną wartość wnioskowanego dofinansowania 2 188 227 188,06 PLN. Do realizacji zatwierdzono 473 projekty na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 1 978 975 439,22 PLN oraz podpisano 466 umów na łączną

<sup>1</sup> Zastosowana alokacja uwzględnia Mechanizm elastyczności zgodny z art. 77 rozporządzenia 1083/2006, który umożliwił przesunięcie środków do innych osi RPO WP 2007- 2013, aby w pełni wykorzystać alokowane środki unijne.

wartość wnioskowanego dofinansowania z EFRR 1 698 689 112 PLN. W zakresie II osi priorytetowej certyfikowano do KE środki wysokości 406 397 340 euro, co stanowi 99,99% zobowiązań UE na lata 2007-2013 w ramach II osi priorytetowej.

### 3. Oś priorytetowa III Społeczeństwo informacyjne

Od początku realizacji Programu przeprowadzono 2 konkursy. Szacunkowa kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursów wyniosła 70 mln PLN. Złożono 60 wniosków na łączną kwotę dofinansowania 206 205 843,04 PLN, tj. 295% szacunkowej kwoty przeznaczonej na ich dofinansowanie.

Do 30 września 2016r. w ramach III osi priorytetowej oceniono pozytywnie pod względem formalnym 76 wniosków o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania wynoszącego 344 557 894,39 PLN. Do realizacji zatwierdzono 62 projekty o wartości wnioskowanego dofinansowania 288 888 082,25 PLN. Liczba podpisanych umów wyniosła 60 z dofinansowaniem EFRR wynoszącym 273 218 536 PLN. W zakresie III osi priorytetowej certyfikowano do KE środki wysokości 64 905 716 euro, co stanowi 100% zobowiązań UE na lata 2007-2013 w ramach III osi priorytetowej.

### 4. Oś priorytetowa IV Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom

Od początku realizacji Programu przeprowadzono 10 konkursów. Szacunkowa kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursów wyniosła 561 912 991,22 PLN. Złożono 338 projektów z wnioskowanym dofinansowaniem wynoszącym 1 157 096 136,58 PLN tj. 206% szacunkowej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów, co świadczy o dużym zainteresowaniu beneficjentów wsparciem z RPO WP w tym obszarze.

Do 30 września 2016r. oceniono pozytywnie pod względem formalnym 290 wniosków na łączną wartość wnioskowanego dofinansowania 1 073 396 728,47 PLN. Do realizacji zatwierdzono 260 projektów na łączną kwotę dofinansowania 956 604 638,91 PLN oraz podpisano 256 umów na łączną wartość wnioskowanego dofinansowania z EFRR 654 791 992 PLN. W zakresie IV osi priorytetowej certyfikowano do KE środki wysokości 159 753 094 euro, co stanowi 100% zobowiązań UE na lata 2007-2013 w ramach IV osi priorytetowej.

### 5. Oś priorytetowa V Infrastruktura publiczna

Od początku realizacji Programu przeprowadzono łącznie 8 konkursów. Szacunkowa kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursów wyniosła 273 538 922,23 PLN. Złożono 441 projektów z wnioskowanym dofinansowaniem wynoszącym 864 453 053,51 PLN, tj. 316% szacunkowej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów, co świadczy o bardzo dużym zainteresowaniu beneficjentów wsparciem z RPO WP w tym obszarze.

Do 30 września 2016r. w ramach ww. osi priorytetowej oceniono pozytywnie pod względem formalnym 432 wnioski o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania 1 001 849 806,93 PLN. Do realizacji zatwierdzono 240 projektów o wartości dofinansowania 639 884 798,64 PLN. Podpisano 237 umów na łączną wartość wnioskowanego dofinansowania z EFRR 542 707 649 PLN. W zakresie V osi priorytetowej certyfikowano do KE środki wysokości 131 143 279 euro, co stanowi 99,54% zobowiązań UE na lata 2007-2013 w ramach IV osi priorytetowej.

#### 6. Oś priorytetowa VI Turystyka i kultura

Od początku realizacji Programu ogłoszono 1 konkurs. Szacunkowa kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu wyniosła 74 724 534,27 PLN. Złożono 103 projekty z wnioskowanym dofinansowaniem wynoszącym 226 171 652,53 PLN, tj. 302,67 % szacunkowej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów, co świadczy o bardzo dużym zainteresowaniu beneficjentów wsparciem z RPO WP w tym obszarze.

Do 30 września 2016r. w ramach VI osi priorytetowej oceniono pozytywnie pod względem formalnym 97 wniosków o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania w wysokości 249 921 148,74 PLN. Do realizacji zatwierdzono 74 projekty o wartości wnioskowanego dofinansowania 202 112 316,17 PLN. Liczba podpisanych umów wyniosła 72 z dofinansowaniem EFRR w wysokości 149 833 584 PLN. W zakresie VI osi priorytetowej certyfikowano do KE środki wysokości 36 575 878 euro, co stanowi 100,65% zobowiązań UE na lata 2007-2013 w ramach VI osi priorytetowej.

#### 7. Oś priorytetowa VII Spójność wewnątrzregionalna

Od początku realizacji Programu ogłoszono 4 konkursy. Szacunkowa kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursów wyniosła 255 500 000 PLN. Złożono 190 projektów z wnioskowanym dofinansowaniem wynoszącym 558 625 072,89 PLN, tj. 218,6% szacunkowej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów, co świadczy o dużym zainteresowaniu beneficjentów wsparciem z RPO WP w tym obszarze.

Łącznie do 30 września 2016r. w ramach VII osi priorytetowej oceniono pozytywnie pod względem formalnym 160 wniosków o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania w wysokości 490 132 564,89 PLN. Do realizacji zatwierdzono 145 projektów o wartości wnioskowanego dofinansowania 422 663 040,68 PLN. Liczba podpisanych umów wyniosła 144 z dofinansowaniem EFRR w wysokości 328 641 776 PLN. W zakresie VII osi priorytetowej certyfikowano do KE środki wysokości 78 614 813 euro, co stanowi 99,84% zobowiązań UE na lata 2007-2013 w ramach VII osi priorytetowej.

#### 8. Oś priorytetowa VIII Pomoc techniczna

Do 30 września 2016r. w ramach VIII osi priorytetowej oceniono pozytywnie pod względem formalnym i zatwierdzono 92 wnioski o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania w wysokości 153 264 421,61 PLN. Wydano 89 decyzji z dofinansowaniem EFRR w wysokości 129 572 566 PLN. W zakresie VIII osi priorytetowej certyfikowano do KE środki wysokości 31 096 519 euro, co stanowi 100,02% zobowiązań UE na lata 2007-2013 w ramach VIII osi priorytetowej.

### **3. Projekty kluczowe**

Podstawą tworzenia indykatywnego wykazu projektów kluczowych oraz realizacji projektów umieszczonych w wykazie stanowi ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2016 r. poz.383 z późn. zm.) oraz wydane na jej podstawie Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych. Wykaz tworzą projekty kluczowe, czyli przedsięwzięcia istotne z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego województwa, wybierane w trybie indywidualnym.

W okresie realizacji RPO WP 2007-2013 przeprowadzono 16 naborów projektów kluczowych, w tym 5 naborów na listę projektów rezerwowych.

Wykaz projektów kluczowych zmieniany był 36 razy.

Pierwszy wykaz (Indykacyjny Plan Inwestycyjny RPO WP) przyjęty uchwałą ZWP z dnia 10 stycznia 2007 r. składał się z 12 projektów na łączną wartość dofinansowania z EFRR 491,52 mln PLN, co stanowiło 10% alokacji RPO WP 2007-2013. Natomiast ostatni wykaz (zaktualizowany uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 25 października 2016 r.) zawierał 96 projektów na wartość dofinansowania 1 426,56 mln PLN, co stanowi 28,61% całkowitej alokacji dla RPO WP 2007-2013.

Zakończono realizację wszystkich 96 projektów kluczowych na łączną wartość dofinansowania z EFRR 1 456,96 mln PLN (w trakcie realizacji zwiększono wartość dofinansowania poszczególnych projektów w stosunku do wartości wykazanej w wykazie).

**Tabela 3.** Zrealizowane projekty kluczowe wg osi priorytetowych – stan na 30 września 2016r.

Oś priorytetowa	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR projektów zakończonych (w mln PLN)
1 Oś priorytetowa: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	18	376,22
2 Oś priorytetowa: Infrastruktura techniczna	28	563,32
3 Oś priorytetowa: Społeczeństwo informacyjne	24	190,85
4 Oś priorytetowa: Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom	4	66,41
5 Oś priorytetowa: Infrastruktura publiczna	18	188,16
6 Oś priorytetowa: Turystyka i kultura	3	47,72
7 Oś priorytetowa: Spójność wewnątrzregionalna	1	24,28
8 Oś priorytetowa: Pomoc techniczna	0	-
<b>Razem</b>	<b>96</b>	<b>1456,96</b>

Źródło: KSI SIMIK (07-13).

#### 4. Efekty rzeczowe

Postęp rzeczowy w ramach RPO WP 2007-2013 wykazano w odniesieniu do 2 578 zakończonych projektów na łączną wartość dofinansowania z EFRR 4 857,82 mln PLN, co stanowi 97,44% alokacji EFRR na realizację RPO WP 2007-2013.

Postęp rzeczowy w ramach RPO WP 2007-2013 monitorowany jest w ramach 110 wskaźników, w tym 63 produktu i 47 rezultatu. Zgodnie z zakończonymi projektami:

w zakresie wskaźników produktu:

- 29 wskaźników przekroczyło wartość docelową powyżej 125%,
- 24 wskaźników osiągnęło wartość docelową w przedziale 75-125%,
- 10 wskaźników osiągnęło wartość docelową poniżej 75%.

w zakresie wskaźników rezultatu:

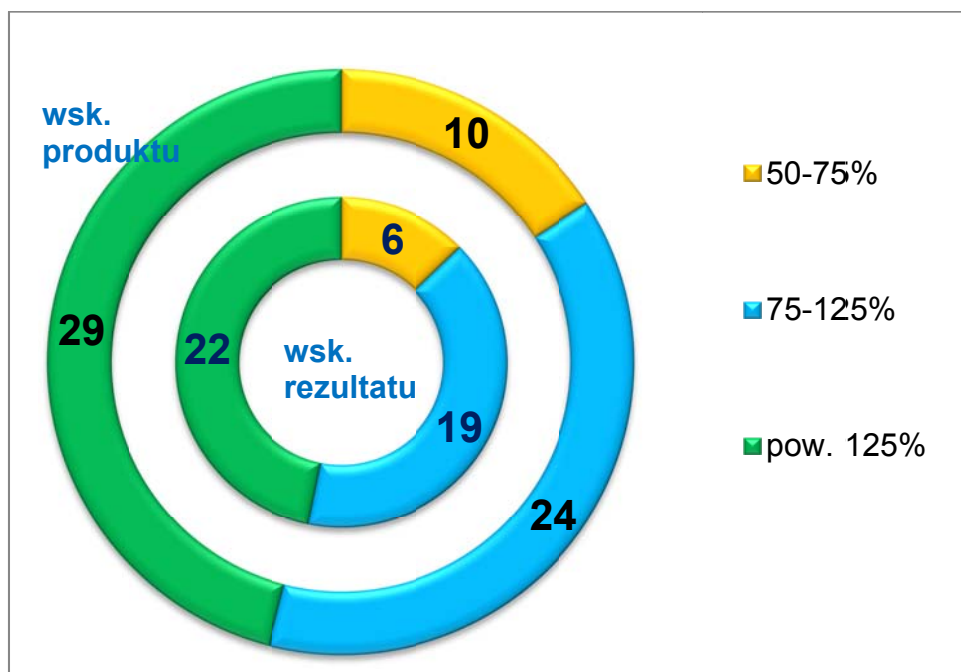
- 22 wskaźniki przekroczyły wartość docelową powyżej 125%,
- 19 wskaźniki osiągnęły wartość docelową w przedziale 75-125%,



- 6 wskaźników osiągnęło wartość docelową poniżej 75%.

Z powyższych danych wynika, iż 16 wskaźników osiągnęło wartość docelową powyżej 75%, co stanowi 15% wszystkich wskaźników.

**Wykres 6.** Liczba wskaźników produktu i rezultatu, wg poziomu realizacji wartości docelowej



Na poziomie całego programu wskaźnikiem określającym postęp rzeczowy były miejsca pracy. Zgodnie z RPO WP wartość docelowa założona na 2015r. w zakresie wskaźnika rezultatu *Utworzone miejsca pracy (brutto)* wynosi 4 946 EPC. W ramach realizowanych projektów utworzono ponad 5 104 miejsc pracy.

Postęp rzeczowy w I osi priorytetowej **Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka** monitorowano w ramach 25 wskaźników, w tym 16 produktu i 9 rezultatu. Zgodnie z zakończonymi projektami:

- 13 wskaźników przekroczyło wartość docelową powyżej 125%,
- 8 wskaźników osiągnęło wartość docelową w przedziale 75-125%,
- 4 wskaźniki osiągnęły wartość docelową poniżej 75%, co stanowi 16% wszystkich wskaźników ww. osi priorytetowej.

Wskaźniki, które zostały zrealizowane w przedziale 0-75%, to:

- *Liczba projektów z zakresu B+R* (40%) oraz *Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi* (5,71%). W ramach działania 1.3 w 4 przeprowadzonych konkursach złożono 167 wniosków o dofinansowanie, z czego do dofinansowania przyjęto tylko 46 projektów (w tym 9 projektów obejmujących inwestycje z zakresu B+R oraz 37 projektów dotyczących samych prac B+R). Znacząco mniejsza od zakładanej liczba projektów konkursowych zaakceptowanych do wdrażania wynikała w dużym stopniu z małego doświadczenia wnioskodawców w przygotowaniu zarówno

opisów koncepcji merytorycznej badań, jak i opracowaniu spójnej, całościowej dokumentacji aplikacyjnej. Dodatkowo analizując 32 przyjęte do realizacji projekty z zakresu prac badawczo-rozwojowych, należy podkreślić bardzo niski poziom zainteresowania przedsiębiorców realizacją projektów w ramach współpracy z jednostkami badawczymi. Spośród 19 projektów realizowanych przez 13 przedsiębiorców, tylko w 4 przypadkach zadeklarowano, że projekt jest realizowany we współpracy.

- *Liczba wspartych instytucji otoczenia biznesu (72%)*. Należy zaznaczyć, iż pomimo mniejszej ilości wspartych IOB wskaźnik rezultatu w tym zakresie *Liczba nowych i zmodyfikowanych usług dla przedsiębiorstw świadczonych przez wsparte instytucje otoczenia biznesu* osiągnął 110,77% wartości docelowej. Przyczyniło się to do osiągnięcia głównego celu tego działania, jakim jest rozwój sieci instytucji otoczenia biznesu, a co za tym idzie, poprawę sytuacji regionu w zakresie wsparcia i doradztwa związanego z tworzeniem, prowadzeniem i rozwojem przedsiębiorstw.
- *Powierzchnia uzbrojonych i przygotowanych terenów inwestycyjnych (57%)*. Niska wartość ww. wskaźnika związana jest z rozwiązaniem pre-umowy dotyczącej realizacji projektu kluczowego, w ramach którego zaplanowana była inwestycja znacznie zwiększająca wartość ww. wskaźnika w założeniach Programu.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż w ramach ww. osi priorytetowej 84% wskaźników osiągnęła wartości docelowe pow. 75%.

Jednym z celów I osi priorytetowej było przyczynienie się do wzrostu krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki regionu. Podstawowym adresatem realizowanych przedsięwzięć były więc firmy z kategorii mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa. Jak wskazują dane uzyskane m.in. dzięki monitoringowi wskaźników, realizacja projektów w ramach RPO WP 2007-2013 przyczyniała się do zaspokajania potrzeb rozwojowych regionu, a w szczególności do rozwoju przedsiębiorczości, gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności. Uzyskane dzięki temu zwiększenie efektywności stworzyło m.in. warunki do wzrostu zatrudnienia w firmach kategorii MŚP, wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, zatrudnienie w pełnym wymiarze godzin, wynik wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw)* osiągnął wartość 3 589,80 EPC.

Osiągnięciu powyższych celów sprzyjał charakter wybieranych w ramach poszczególnych działań osi I przedsięwzięć, polegających m.in. na:

- wsparciu kapitałowym - dofinansowano 14 funduszy pożyczkowych i poręczeniowych kwotą środków UE w wysokości 107,19 mln PLN. Dofinansowane fundusze udzieliły łącznie 3 129 pożyczek i poręczeń na łączną kwotę 192 505 547 PLN,
- bezpośrednich dotacjach - wsparto 995 projektów podmiotów gospodarczych, które udostępniły ponad 1,1 tys. nowych produktów oraz wdrożyło 361 technologii,
- wsparciu instytucjonalnym otoczenia biznesu – 18 instytucji otoczenia biznesu otrzymało wsparcie, w ramach którego utworzono 144 nowych lub zmodyfikowanych usług dla przedsiębiorstw,
- promocji – zorganizowano/realizowano 171 przedsięwzięć promocyjnych, w tym targów, imprez wystawienniczych,
- aktywizacji inwestycji regionu - uzbrojono i przygotowano 191 ha powierzchnia terenów, na których otwarto 37 inwestycji.

W końcu 2015 r. do rejestru REGON wpisanych było 165,2 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej

z siedzibą na terenie województwa podkarpackiego oraz osób fizycznych zamieszkałych na terenie Podkarpacia, czyli o 1,6% więcej niż przed rokiem. W porównaniu z 2005 r. odnotowano wzrost o 16%<sup>2</sup>.



Projekt pn. *Uruchomienie produkcji innowacyjnego komina hybrydowego w wyniku zastosowania nowych technologii produkcyjnych na terenie SSE EUROPARK Mielec* (Źródło: [www.spiroflex.pl](http://www.spiroflex.pl); UMWP - zdjęcie z wykonane podczas wyjazdowego posiedzenia Komitetu Monitorującego RPO WP).

Postęp rzeczowy w **II osi priorytetowej Infrastruktura techniczna** monitorowany jest w ramach 20 wskaźników, w tym 13 produktu i 7 rezultatu. Zgodnie z zakończonymi projektami:

- 8 wskaźników przekroczyło wartość docelową powyżej 125%,
- 7 wskaźników osiągnęło wartość docelową w przedziale 75-125%,
- 5 wskaźników osiągnęło wartość docelową poniżej 75%, co stanowi 25% wszystkich wskaźników II osi priorytetowej.

Wskaźniki, które zostały zrealizowane w przedziale 0-75%, to:

- *Długość nowych linii kolejowych* (0%). Na etapie programowania RPO założono, iż będzie możliwa realizacja inwestycji związanej z budową nowej linii kolejowej. Jednakże tego typu inwestycja jest złożonym i kosztownym przedsięwzięciem co skutkowało, tym że w zakresie nowych linii kolejowych nie złożono wniosku, natomiast prace prowadzone przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. głównie skupiały się na przebudowie niektórych elementów infrastruktury kolejowej oraz rewitalizacji.
- *Liczba pasażerokilometrów w zakupionym/zmodernizowanym taborze komunikacji miejskiej* (0,86%). Biorąc pod uwagę skalę rozbieżności wskaźnika Liczba pasażerokilometrów w zakupionym/zmodernizowanym taborze komunikacji miejskiej

---

<sup>2</sup> Rok 2005 był rokiem do którego odnoszą się diagnozy w RPO WP 2007-2013.

(wartość docelowa i wartość oszacowana na podstawie umów o dofinansowanie) należy stwierdzić, iż wskaźnik ten został błędnie oszacowany na etapie opracowywania RPO WP. Nabór wniosków w dziedzinie transportu publicznego przyniósł jednakże pozytywne efekty w postaci liczby projektów oraz pozostałych wskaźników. Nieosiągnięcie w niewielkim stopniu może również wynikać ze spadającej liczby osób korzystających z komunikacji miejskiej.

- *Długość nowych dróg: regionalnych* (wojewódzkich) (47%) oraz *Długość zrekonstruowanych dróg: regionalnych* (wojewódzkich) (42%). W województwie podkarpackim zdecydowaną większość dróg wojewódzkich należy remontować, natomiast inwestycji dotyczących budowy nowych dróg jest bardzo mało. Indykatory wykaz zawiera 17 projektów z zakresu dróg wojewódzkich na łączną wartość dofinansowania z EFRR 456,53 mln PLN, w tym 4 projekty dotyczące budowy nowych dróg i 13 projektów dot. przebudowy lub modernizacji dróg. IZ RPO WP w celu osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika produktu *Długość nowych dróg: regionalnych* (wojewódzkich) przeprowadził dotychczas cztery nabory wniosków do Indykatory wykazu oraz nabór projektów w ramach konkursu. W ramach ww. naborów (projekty kluczowe) powstały listy rezerwowe i w przypadku, gdy pojawiały się dodatkowe środki ZWP brał pod uwagę te projekty.
- *Liczba projektów dotyczących infrastruktury przesyłu energii elektrycznej* (0%). Wskaźnik *Liczba projektów dotyczących infrastruktury przesyłu energii elektrycznej* nie osiągnął żadnej wartości, ponieważ w tym zakresie został złożony tylko jeden wniosek, który następnie uzyskał negatywną ocenę formalną. Podkreślić należy, iż obszar wsparcia działania 2.2 obejmujący inwestycje w zakresie energii odnawialnych należy do trudniejszych, w którym realizowane są przedsięwzięcia o nowatorskim charakterze w skali województwa podkarpackiego.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż w ramach ww. osi priorytetowej 75% wskaźników osiągnęła wartości docelowe pow. 75%.

Głównymi celami II osi priorytetowej było poprawa powiązań komunikacyjnych jak również zapewnienie komplementarności i spójności regionalnego układu komunikacyjnego z istniejącymi oraz z nowymi szlakami transportowymi w województwie oraz integralny element rozwijania regionalnej infrastruktury technicznej, przedsięwzięcia w dziedzinie energetyki i ciepłownictwa, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Osiągnięciu powyższych celów sprzyjał charakter wybieranych w ramach poszczególnych działań osi II przedsięwzięć, polegających m.in. na:

- rozwoju infrastruktury drogowej – wybudowano ponad 83 km nowych dróg, natomiast zrekonstruowano 1032 km dróg,
- rozwoju infrastruktury kolejowej – zrekonstruowano 75 linii kolejowych oraz zakupiono 5 szt. taboru kolejowego,
- rozwoju infrastruktury publicznej – zakupiono/zmodernizowano 107 szt. taboru komunikacji miejskiej,
- rozwoju infrastruktury energetycznej – wsparto 35 projektów z zakresu energii odnawialnej oraz 198 projektów mających na celu poprawę jakości powietrza.

Trzeba zaznaczyć, iż w ramach realizacji powyższych projektów i poprzez osiągnięcie wyznaczonych celów:

- a) 11 242 firm oraz gospodarstw agroturystycznych uzyska bezpośrednio połączenie z ważnymi szlakami komunikacyjnymi, w tym:

- projekty na drogach wojewódzkich – 1 860 firm oraz gospodarstw agroturystycznych,
- projekty na drogach gminnych i powiatowych – 9 382 firm oraz gospodarstw agroturystycznych,

b) 5 630 ha powierzchni terenów inwestycyjnych uzyska lepszą dostępność komunikacyjną:

- projekty na drogach wojewódzkich – 883 ha,
- projekty na drogach gminnych i powiatowych – 4 747 ha.

Zgodnie z kontekstowymi wskaźnikami społeczno-gospodarczymi w województwie podkarpackim odnotowano znaczny spadek liczby ofiar śmiertelnych wypadków drogowych - ogółem. W 2005r. było to 286 os., natomiast w 2015r. to 144 os., co daje nam ponad 50% spadku. Spadek odnotowano również w ramach wskaźnika *Liczba wypadków na drogach* – ogółem – 22%.

Jednym z głównych celów II osi priorytetowej był również rozwój portu Lotniczego Rzeszów-Jasionka, który jest regionalnym lotniskiem międzynarodowym dla ruchu pasażerskiego i cargo wpisane do sieci TEN-T (droga startowa o nawierzchni asfaltobetonowej, ma długość 3200 m i szerokość 45 m). Może przyjmować wszystkie typy samolotów, zarówno w komunikacji krajowej, jak i międzynarodowej. Na terenie Portu Lotniczego zorganizowane jest przejście graniczne, w związku z czym posiada on status lotniska międzynarodowego. Ilość pasażerów obsłużonych w 2006r. było to ponad 200 tys. osób, natomiast w 2014 roku wzrosło trzy krotnie do 601 tys. osób, a na podstawie Master Planu dla Portu Lotniczego Rzeszów-Jasionka w 2018r. planuje się obsłużyć 848 740 pasażerów, a w 2023r. 1 023 708 pasażerów.

Wsparcie Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka w ramach RPO WP 2007-2013 przyczyniło się do dynamicznego rozwoju portu (bardzo duży wzrost liczby pasażerów) i stworzyło warunki do skutecznego konkurowania z regionalnymi lotniskami zlokalizowanymi na terenie sąsiednich województw.



Projekt pn. *Przebudowa wiaduktu w Stalowej Woli w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 871 Nagnajów – Tarnobrzeg – Grębów - Stalowa Wola* (Źródło: [http://www.pzdw.pl/inwestycje/2010\\_871/index2.html](http://www.pzdw.pl/inwestycje/2010_871/index2.html)).



## Spoleczeństwo informacyjne

Postęp rzeczowy w III osi priorytetowej *Spoleczeństwo informacyjne* monitorowany jest w ramach 12 wskaźników, w tym 3 produktu i 9 rezultatu. Zgodnie z zakończonymi projektami:

- 5 wskaźników przekroczyło wartość docelową powyżej 125%,
- 5 wskaźników osiągnęło wartość docelową w przedziale 75-125%,
- 2 wskaźniki osiągnęły wartość docelową poniżej 75%, co stanowi 17% wszystkich wskaźników III osi priorytetowej.

Wskaźniki, które zostały zrealizowane w przedziale 0-75%, to: *Liczba podmiotów, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu, w tym szkoły (37%)* oraz *Liczba podmiotów, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu, w tym podmioty administracji publicznej (8%)*. W ramach pierwszego naboru ogłoszonego w 2009r. wystąpiły istotne problemy w zakresie projektów, które dotyczyły budowy sieci szerokopasmowej dotyczące pomocy publicznej. Z tego powodu nie wszystkie ze złożonych projektów uzyskały ocenę pozytywną. Zgodnie z celem określonym w Programie w ramach III osi priorytetowej wsparcie miały uzyskać inwestycje dotyczące e-usług zmierzające do poprawy poziomu dostępu do nowoczesnych technologii teleinformatycznych i komunikacyjnych, które jednocześnie stanowią uzupełnienie i są komplementarne z inwestycjami przewidzianymi do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, ze środków którego jest realizowana inwestycja pn. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie. Jego waga dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie jest bardzo duża, gdyż jego efektem jest dostęp do łącz o bardzo wysokich parametrach transferu dla ponad 90% mieszkańców regionu.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż w ramach ww. osi priorytetowej 83% wskaźników osiągnęła wartości docelowe pow. 75%.

Głównym celem III osi priorytetowej była poprawa dostępu do nowoczesnych technologii teleinformatycznych i komunikacyjnych, w tym z zakresu bezpieczeństwa publicznego, administracji, opieki medycznej i edukacji oraz kultury w województwie. Jak wskazują dane uzyskane m.in. dzięki monitoringowi wskaźników, realizacja projektów w ramach RPO WP 2007-2013 przyczyniała się do zaspokajania potrzeb rozwojowych regionu, a w szczególności do rozwoju społeczeństwa informatycznego. Uzyskane dzięki temu zwiększenie efektywności stworzyło m.in. warunki do wzrostu informatycznego, a w konsekwencji podnoszenia poziomu życia ludności. Zaowocowało to wzrostem konkurencyjności regionu.

Osiągnięciu powyższych celów sprzyjał charakter wybieranych w ramach poszczególnych działań osi II przedsięwzięć, polegających m.in. na:

- rozwoju lokalnych i regionalnych sieci szerokopasmowych – wybudowano ponad 58 km sieci internetu szerokopasmowego oraz 13 406 podmiotów uzyskało dostęp do tej sieci,
- utworzeniu e-usług publicznych i w administracji publicznej, platform elektronicznych, publicznych punktów dostępu do internetu – udostępniono 918 usług publicznych dostarczonych on-line z których skorzystało blisko 1 mln. osób.

Zgodnie z kontekstowymi wskaźnikami społeczno-gospodarczymi w województwie podkarpackim odnotowano znaczny wzrost gospodarstw domowych posiadających komputer osobisty z dostępem do internetu. W 2005r. było to 22%., natomiast w 2013r. to 71,4%.



Projekt pn. *Wirtualne Muzea Podkarpacia* (Źródło : <http://www.wmp.podkarpackie.pl>).

Postęp rzeczowy w **IV osi priorytetowej *Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom*** monitorowano w ramach 15 wskaźników, w tym 10 produktu i 5 rezultatu. Zgodnie z zakończonymi projektami:

- 6 wskaźników przekroczyło wartość docelową powyżej 125%,
- 6 wskaźników osiągnęło wartość docelową w przedziale 75-125%,
- 3 wskaźniki osiągnęły wartość docelową poniżej 75%, co stanowi 20% wszystkich wskaźników IV osi priorytetowej.

Wskaźniki, które zostały zrealizowane w przedziale 0-75%, to:

- *Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami (41%) oraz Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów (57%)*. Pierwotnie, w pierwszym harmonogramie naborów wniosków w działaniu 4.1 schemat C przewidywane były dwa konkursy. 4 beneficjentów z 18 wybranych do dofinansowania odstąpiło od realizacji projektów. Dowodzi to znacznych trudności w przygotowaniu i realizacji projektów z tego zakresu. Nie bez znaczenia jest również konstrukcja linii demarkacyjnej pomiędzy programami regionalnymi, a krajowymi, zgodnie z którą projekty obsługujące powyżej 150 tys. mieszkańców kwalifikują się do programu krajowego Infrastruktura i środowisko. Ponadto, niepewność prawna związana z ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw spowodowała wstrzymanie – na etapie rozważania przez Instytucję Zarządzającą kolejnych konkursów w IV osi priorytetowej - prac koncepcyjnych i projektowych wśród potencjalnych Beneficjentów
- *Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów (43%)*. W ramach działania 4.2 ogłoszono 2 nabory wniosków o dofinansowanie, w wyniku, których do dofinansowania wybrano łącznie 29 projektów, tj. wszystkie, które pozytywnie zostały ocenione na etapie oceny merytorycznej, jednakże dwa z tych projektów nie podlegało procedurze kontraktacji (jeden wnioskodawca złożył rezygnację, drugi nie złożył dokumentów wymaganych do pozytywnej weryfikacji końcowej projektu). Biorąc powyższe pod uwagę, nieosiągnięcie pełnych wartości wskaźników założonych w dokumentach programowych wynika z mniejszej efektywności projektów niż zakładano.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż w ramach ww. osi priorytetowej 80% wskaźników osiągnęła wartości docelowe pow. 75%.

Jednym z celów IV osi priorytetowej było zapobieganie degradacji środowiska oraz zagrożeniom naturalnym i technologicznym, a także efektywna gospodarka zasobami naturalnymi w województwie.

Trzeba zaznaczyć, iż w ramach realizacji powyższych projektów i poprzez osiągnięcie wyznaczonych celów:

- wybudowano ponad 1547 km sieci kanalizacyjnej z której korzysta 79 390 osób, ponadto wybudowano 760 km sieci wodociągowej (wskaźnik przekroczył o 237% wartość docelową), z której korzysta 196 650 osób (wskaźnik przekroczył o 876% wartość docelową co świadczy, iż w województwie są bardzo duże potrzeby w tym zakresie). Dodatkowo wsparto 14 projektów w zakresie gospodarki odpadami, gdzie 199 034 osób objęto selektywną zbiórką odpadów,
- 6 564 firm przyłączono do sieci kanalizacyjnej/wodociągowej,
- wybudowano/zmodernizowano: 32,46 km wałów przeciwpowodziowych i 114 innych niż wały budowli/urządzeń przeciwpowodziowych i melioracyjnych w ramach których zabezpieczono przed powodzią: 44 247 osób, 17 924 ha obszarów i 1798 przedsiębiorstw. Dodatkowo zbudowano 9 zbiorników i 46,33 km cieków wodnych poddano regulacji lub innym pracom melioracyjnym,
- zakupiono 185 wozów pożarniczych w ramach których objęto 5 937 867 osób ochroną przeciwpożarową.

Zgodnie z kontekstowymi wskaźnikami społeczno-gospodarczymi w województwie podkarpackim odnotowano znaczny wzrost budowy sieci wodociągowych. W 2005r. było to 12 492,7 km, natomiast w 2015r. to 14 409,2 km, co daje o 1 916,5 km wzrostu, w tym w ramach RPO WP 2007-2013 wybudowano 760 km (co daje 39% tego wzrostu). Ponadto w ramach wskaźnika *Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w % ogólnej liczby ludności* wzrost ten był większy. W 2005r. było to 52,1%, natomiast w 2015r. to 71,5%. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż wzrost odnotowano również w zakresie wydatków inwestycyjnych na obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp. W 2005r. było to 13 956,2 tys. zł., natomiast w 2015r. to 60 643,9 tys. zł. co daje ponad 335% wzrostu.



Projekt pn. *Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami do budynków i remont stacji uzdatniania wody w miejscowości Łętownia gmina Nowa Sarzyna* (Źródło: [www.rowasarzyna.eu](http://www.rowasarzyna.eu)).





Projekt pn. *Rozbudowa gminnej oczyszczalni ścieków w Jastkowicach*. (Źródło: DRR).

Postęp rzeczowy w **V osi priorytetowej Infrastruktura publiczna** monitorowano w ramach 16 wskaźników, w tym 9 produktu i 7 rezultatu. Zgodnie z zakończonymi projektami:

- 8 wskaźników przekroczyło wartość docelową powyżej 125%,
- 6 wskaźników osiągnęło wartość docelową w przedziale 75-125%,
- 2 wskaźniki osiągnęły wartość docelową poniżej 75%, co stanowi 13% wszystkich wskaźników V osi priorytetowej.

Wskaźniki, które zostaną zrealizowane w przedziale 0-75%, to: *Liczba wspartych placówek prowadzących działalność w zakresie kształcenia ustawicznego* (63%) oraz *Liczba studentów korzystających z efektów projektów* (72%). Osiągnięcie wskaźnika dotyczącego liczby studentów na poziomie 72% należy uznać za stosunkowo dobry efekt biorąc pod uwagę pogarszające się wskaźniki demograficzne oraz migrację zarobkową młodych ludzi. Jeśli chodzi natomiast o placówki kształcenia ustawicznego, osiągnięcie wskaźnika na poziomie 63% można tłumaczyć słabszym potencjałem finansowym beneficjentów tych projektów. Placówki kształcenia ustawicznego są bowiem w większości placówkami szczebla powiatowego uznawanego za najsłabszy finansowo szczebel samorządu lokalnego. Być może to było właśnie przyczyną mniejszej niż się spodziewano liczby projektów w tym zakresie.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż w ramach ww. osi priorytetowej 87% wskaźników osiągnęła wartości docelowe pow. 75%.

Celem głównym V osi priorytetowej było tworzenie warunków dla rozwoju kapitału społecznego poprzez inwestycje w edukację, ochronę zdrowia, pomoc społeczną, sport i rekreację. Wsparcie w zakresie infrastruktury edukacyjnej dążyło przede wszystkim do podnoszenia jakości i upowszechnienia nowoczesnych metod kształcenia, silniejszego skorelowania kierunków kształcenia z potrzebami rynku pracy i z modernizacją gospodarki

regionu, rozwoju kształcenia ustawicznego oraz zmniejszenia dysproporcji w wyposażeniu w infrastrukturę edukacyjną pomiędzy miastami, a obszarami wiejskimi. Wsparcie w zakresie zdrowia ukierunkowane było na ulepszenie i doposażenie istniejącej infrastruktury opieki zdrowotnej, przy czym priorytet nadano deficytowym usługom medycznym w regionie, tj. neonatologii i położnictwu, onkologii (zwłaszcza profilaktyki), rehabilitacji dzieci i młodzieży i opiece psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą oraz usługom dotyczącym chorób układu krążenia, chorób zakaźnych, usług opiekuńczo-leczniczych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych. Zgodnie z przyjętymi założeniami w ramach RPO WP 2007-2013, realizowane przedsięwzięcia dotyczące nowych oraz modernizacji istniejących obiektów o charakterze sportowym i rekreacyjnym, miały w największym stopniu przyczyniać się do rozwoju gospodarczego i tworzenia miejsc pracy.

Osiągnięciu powyższych celów sprzyjał charakter wybieranych w ramach poszczególnych działań osi V przedsięwzięć, polegających m.in. na:

- budowie/przebudowie/adaptacji 70 budynków edukacyjnych, w tym: modernizacji pomieszczeń bibliotecznych i czytelni szkół wyższych, przebudowie warsztatów szkolnych, budowie hal sportowych w zespołach szkół, przystosowaniu szkół zawodowych dla osób niepełnosprawnych, przebudowy/rozbudowy bibliotek szkolnych, gdzie ponad 43 tys. uczniów i 28,9 tys. studentów skorzystało z ww. efektów,
- rozbudowie i modernizacji 28 szpitali oraz zakupu specjalistycznego sprzętu w ramach którego przeprowadzono 480 tys. specjalistycznych badań medycznych,
- przebudowie/ nadbudowie/ rozbudowie 19 budynków pomocy społecznej, dostosowania budynków do potrzeb niepełnosprawnych, gdzie ponad 29 tys. osób skorzystało z efektów realizacji ww. projektów,
- budowie 40 boisk sportowych i mniejszych stadionów dla uprawiania najpopularniejszych dziedzin sportu (piłka nożna, siatkówka, koszykówka, lekka atletyka), euro boisk, tj. boisk o sztucznej nawierzchni o wymiarach pozwalających na rozgrywanie amatorskich i profesjonalnych zawodów piłki nożnej, a także przebudowie i budowie basenów, hal sportowych, wyposażeniu 18 obiektów sportowych i rekreacyjnych, gdzie ponad 3 mln. osób skorzystało z efektów realizacji ww. projektów.





Projekt pn. *Przebudowa i doposażenie Oddziału Ginekologiczno-Położniczego oraz Oddziału Neonatologii Szpitala Specjalistycznego w Jaśle* (Źródło: DRR).

**Tabela 5.** Kontekstowe wskaźniki społeczno-gospodarcze w ramach V osi priorytetowej *Infrastruktura publiczna*.

Nazwa wskaźnika kontekstowego	Rok	Jednostka	Polska	Województwo Podkarpackie
Liczba szkół: - podstawowe	2005	szt.	14582	1181
	2010		13927	1144
	2011		13777	1123
	2012		13555	1099
	2013		13446	1093
	2014		13528	1092
Liczba uczniów/studentów wg typu szkoły: podstawowe	2005	os.	2 602 120	158 388
	2010		2 191 896	130 939
	2011		2 187 405	128 636
	2012		2 160 861	125 543
	2013		2 152 655	122 063
	2014		2 306 102	127 997
Przychodnie - ambulatoryjna opieka zdrowotna	2005	szt.	12273	738
	2010		16608	898
	2011		19151	1039
	2012		19412	1068
	2013		19529	1087
	2014		20052	1125
Domy i zakłady pomocy społecznej (bez filii)	2005	szt.	1196	65
	2010		1 421	67
	2011		1 514	76
	2012		1 564	79
	2013		1 599	76
	2014		1676	80

Na podstawie ww. danych można stwierdzić, iż w województwie podkarpackim w okresie 2005-2013 spadła liczba uczniów i studentów, natomiast 2014 roku liczba ta znacznie wzrosła (9%), gdzie zlikwidowana została jedna szkoła podstawowa. Trzeba zaznaczyć, że żadna ze szkół wspartych z RPO WP nie została zlikwidowana.

## Kultura i turystyka

Postęp rzeczowy w **VI osi priorytetowej Turystyka i kultura** monitorowany jest w ramach 5 wskaźników, w tym 3 produktu i 2 rezultatu. Zgodnie z zakończonymi projektami:

- 2 wskaźniki przekroczyły wartość docelową powyżej 125%,
- 3 wskaźniki osiągnęły wartość docelową w przedziale 75-125%.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż w ramach ww. osi priorytetowej wszystkie wskaźniki osiągnęły wartości docelowe pow. 75%.

Jednym z celów VI osi priorytetowej było działanie ukierunkowane na zrównoważony i powszechny dostęp do oferty kulturalnej na terenie województwa podkarpackiego, które prowadzą wyspecjalizowane instytucje kultury: muzea, teatry, filharmonia, domy i ośrodki kultury, biblioteki, galerie i salony sztuki, udostępniając społeczeństwu bogatą i różnorodną ofertę programową.

Szczególnie ważne znaczenie w obszarze wysokiej kultury województwa podkarpackiego odgrywają profesjonalne instytucje znajdujące się w Rzeszowie tj.: Filharmonia, Teatr im. W. Siemaszkowej oraz w Przemyślu Galeria Sztuki Współczesnej, które wypełniają swoją misję w upowszechnianiu wysokiej kultury, zyskują wysokie oceny za poziom artystycznych dokonań. Znaczącej poprawy wymagał stan ich materialnej bazy.

W ramach RPO WP 2007-2013 dotychczas wybudowano 209,76 km szlaków turystycznych a przebudowano 295,9 km. Powstało 18 nowych produktów turystycznych i wybudowano 53 obiektów turystycznych i rekreacyjnych, z których korzysta 3331 tys. osób. Dodatkowo objęto wsparciem 101 obiektów/zbiorów dziedzictwa kulturowego, których odwiedziło ponad 54 tys. osób. Przebudowano 16 obiektów instytucji kulturowych, natomiast wybudowano 4 obiekty instytucji kulturalnych. 33 obiekty wsparte w ramach programu zapewnia dostęp dla osób niepełnosprawnych. W efekcie zrealizowanych projektów zostało utworzonych 213 nowych miejsc pracy (EPC), natomiast 10 obiektów dziedzictwa kulturowego objętych wsparciem odwiedziło ponad 1,148 mln osób.



Projekt pn. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury Miejskiego Centrum Kultury w Leżajsku niezbędnym czynnikiem rozwoju kulturowego i turystycznego w regionie* (Źródło: <http://www.miastolezajsk.pl/>).



**Tabela 6.** Kontekstowe wskaźniki społeczno-gospodarcze w ramach VI osi priorytetowej *Turystyka i kultura*.

Nazwa wskaźnika kontekstowego	Rok	Jednostka	Polska	Województwo Podkarpackie
Osoby zwiedzające muzea i oddziały	2005	tys. os.	18 487,6	778,2
	2010		22 215,7	894,2
	2011		24 917,9	952,0
	2012		26 709,5	1 010,2
	2013		29 043,8	1 052,4
	2014		30 609,4	1 423,2
Widzowie teatrów, instytucji muzycznych itp.	2005	tys. os.	9 609,3	190,4
	2010		11 522,2	223,9
	2011		10 935,6	244,4
	2012		10 681,0	221,4
	2013		11 456,4	224,8
	2014		12 262,2	188,4
Turystyczne obiekty noclegowe zbiorowego zakwaterowania	2005	szt.	6723	312
	2010		7206	379
	2011		7039	353
	2012		9483	452
	2013		9775	498
	2014		9885	513
	2015		10024	527

Zgodnie z ww. danymi należy stwierdzić, iż w województwie podkarpackim w okresie 2005 – 2013 w zakresie wskaźnika dot. osób zwiedzających muzea i oddziały nastąpił ogromny wzrost, natomiast w zakresie wskaźnika dot. widzów teatrów i instytucji muzycznych nastąpił niewielki spadek. Dodatkowo trzeba zaznaczyć, iż w zakresie turystycznych obiektów noclegowych w województwie podkarpackim wskaźnik ten nadal systematycznie wzrasta.

W ramach VI osi priorytetowej został zrealizowany projekt kluczowy pt. *Rozbudowa, przebudowa i remont budynku Filharmonii im. Artura Malawskiego w Rzeszowie* o całkowitej wartości 37 mln PLN, w tym dofinansowanie z EFRR 24 mln. Realizacja powyższego projektu uatrakcyjnia ofertę kulturalną Filharmonii jako wiodącej instytucji kultury w regionie, która ma znaczącą rolę w procesie edukacji, humanizacji społeczeństwa oraz jego kulturowej identyfikacji, wpływając tym samym w istotny sposób na rozwój gospodarczy województwa.

### Spójność wewnątrzregionalna

Postęp rzeczowy w VII osi priorytetowej **Spójność wewnątrzregionalna** jest mierzony w ramach 9 wskaźników, w tym 4 produktu i 5 rezultatu. Zgodnie z zakończonymi projektami:

- 5 wskaźników przekroczyło wartość docelową powyżej 125%,
- 3 wskaźniki osiągnęły wartość docelową w przedziale 75-125%,

- 1 wskaźnik osiągnął wartość docelową poniżej 75%, co stanowi 11% wszystkich wskaźników VII osi priorytetowej.

Wskaźnik, który zrealizowano w przedziale 0-75%: *Liczba firm założonych na obszarach odnowionych* (40%). Ww. sytuacja spowodowana była faktem, iż najprawdopodobniej objęte wsparciem obiekty dotąd niezagospodarowane i niedokończone w wyniku zaniechania inwestycji okazały się zbyt trudne do przystosowania na potrzeby lokalnego biznesu (decydować mogły w tym względzie kwestie techniczne, lokalizacja obiektów).

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż w ramach ww. osi priorytetowej 89% wskaźników osiągnęło wartości docelowe pow. 75%.

Głównymi celami VII osi priorytetowej było realizowanie projektów zlokalizowanych:

- na terenie jednego z miast wskazanych w załączniku nr 6 do RPO WP 2007-2013 na obszarach, dla których sporządzono lokalny program rewitalizacji i które wyznaczone zostały zgodnie z *Wytycznymi w zakresie przygotowania lokalnych programów rewitalizacji*. Idea kryteriów wyboru projektów w tym działaniu polegała na specyficznej kombinacji kryteriów opierających się na danych statystycznych dla danego miasta - gminy (wyżej punktowano miasta o niekorzystnie przedstawiających się wybranych parametrach statystycznych) z kryteriami wynikającymi z charakterystyki samego projektu (np. objęcie projektem obiektu zabytkowego).
- na obszarach, dla których sporządzono lokalny program rewitalizacji i które wyznaczone zostały zgodnie z *Wytycznymi w zakresie przygotowania lokalnych programów rewitalizacji*.
- na obszarach zmarginalizowanych wskazanych w RPO WP 2007-2013, tj. na terenie powiatów: bieszczadzkiego, brzozowskiego, kolbuszowskiego, leskiego, lubaczowskiego, niżańskiego, przemyskiego lub strzyżowskiego. Powiaty te uznane zostały za obszary defaworyzowane, a realizowane projekty przyczynić się miały do ożywienia obiektów niezagospodarowanych oraz niedokończonych w wyniku zaniechania inwestycji, a także służących kompleksowemu uzbrojeniu wraz ze zwiększeniem dostępności terenów w celu zlokalizowania na nich podmiotów gospodarczych.

W ramach VII osi priorytetowej kwalifikowały się do dofinansowania wyłącznie projekty zlokalizowane na terenie jednego z 46 miast wskazanych w załączniku nr 6 do RPO WP 2007-2013 na obszarach, dla których sporządzono lokalny program rewitalizacji i które wyznaczone zostały zgodnie z *Wytycznymi w zakresie przygotowania lokalnych programów rewitalizacji* oraz projekty zlokalizowane na obszarach zmarginalizowanych wskazanych w RPO WP 2007-2013, tj. na terenie powiatów: bieszczadzkiego, brzozowskiego, kolbuszowskiego, leskiego, lubaczowskiego, niżańskiego, przemyskiego lub strzyżowskiego. Powiaty te uznane zostały za obszary defaworyzowane, a zrealizowane projekty ożywiły obiekty niezagospodarowane oraz niedokończone w wyniku zaniechania inwestycji, a także służące kompleksowemu uzbrojeniu wraz ze zwiększeniem dostępności terenów w celu zlokalizowania na nich podmiotów gospodarczych.

Dofinansowane projekty z pewnością nie rozwiązały wszystkich problemów w miastach i powiatach, w których są realizowane, jednakże z pewnością przyczynią się do poprawy jakości życia ich mieszkańców. Warto wspomnieć, iż dużym zainteresowaniem cieszyło się wsparcie na infrastrukturę mieszkalnictwa.

W zakresie spójność wewnątrzregionalnej zrealizowano 144 projekty na łączną wartość dofinansowania z EFRR 328 641 775,57 PLN. W wyniku realizacji tych projektów 266 obiektów infrastruktury mieszkalnictwa zbudowano/przebudowano/doposażono, 65 obszarów i ponad 106 ha zrewitalizowano. Ponadto 113 ha powierzchni terenów przemysłowych oraz powojkowych poddano rekultywacji.



Projekt pn. *Rewitalizacja zabytkowego Zespołu Pałacowo – Parkowego Lubomirskich w Przemyślu*  
(Źródło: DRR).

## 5. Nieprawidłowości w realizacji projektów

Poniższą analizę przeprowadzono na podstawie raportów o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, które przekazano do Ministerstwa Finansów i Komisji Europejskiej za pośrednictwem systemu IMS oraz kwartalnych zestawień nieprawidłowości (nieprawidłowości niepodlegające zgłoszeniu do KE), które przekazano do Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji (IPOC) - w okresie od 1 października 2009 r. do 30 września 2016 r.

W ramach RPO WP w ww. okresie wykryto łącznie 1 027 nieprawidłowości na kwotę 137 989 361,23 PLN środków UE, w tym:

- 216 nieprawidłowości podlegających zgłoszeniu do Komisji Europejskiej na kwotę 74 535 516,10 PLN środków UE,
- 811 nieprawidłowości niepodlegających zgłoszeniu do Komisji Europejskiej na kwotę 63 453 845,13 PLN środków UE.

Tabela 7 (poniżej) zawiera informacje o nieprawidłowościach podlegających i niepodlegających zgłoszeniu do Komisji Europejskiej w poszczególnych osiach priorytetowych RPO WP. Najwięcej nieprawidłowości wykryto i zgłoszono w ramach osi priorytetowej I *Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka* (298), II *Infrastruktura techniczna* (207) i V *Infrastruktura publiczna* (177). Najwyższa kwota nieprawidłowości wystąpiła

natomiast w ramach IV osi priorytetowej (45,4 mln PLN), następnie I osi priorytetowej (41,8 mln PLN) i osi priorytetowej II (19,66 mln PLN).

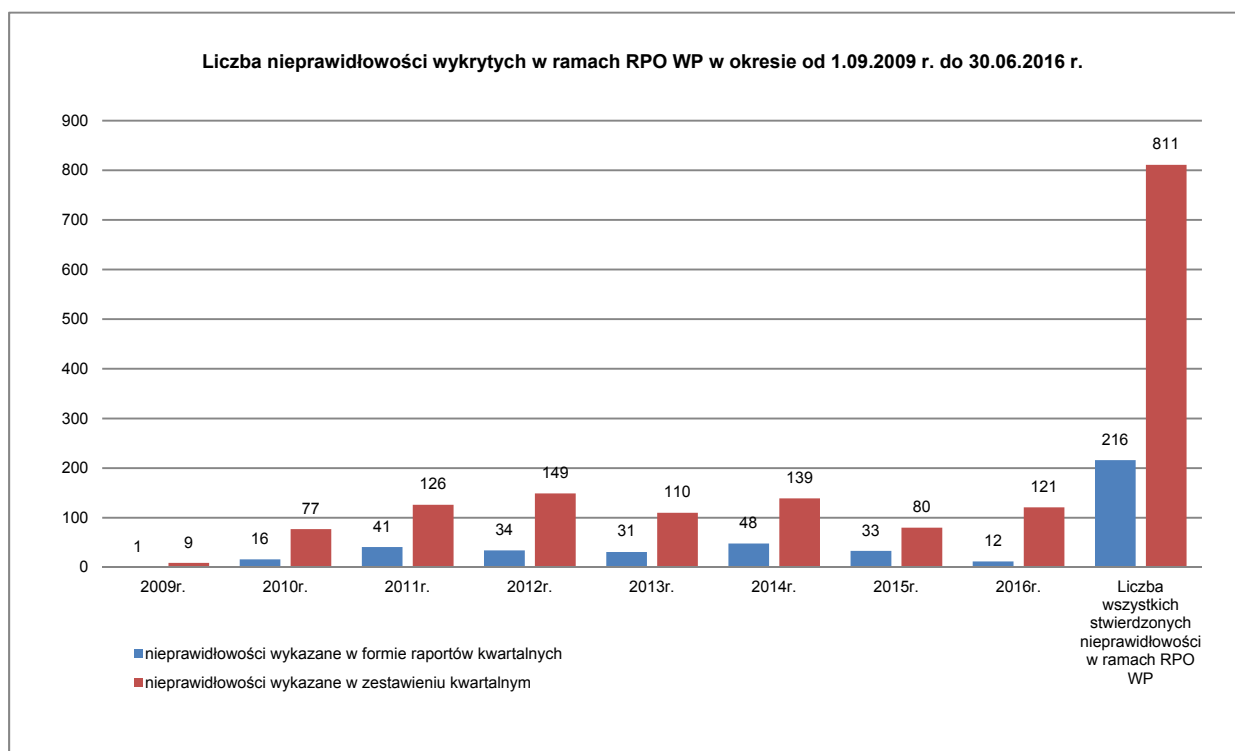
Łączna wartość nieprawidłowości w zakresie środków UE w ramach RPO WP 2007-2013 stanowi **2,74%** dofinansowania z EFRR wszystkich realizowanych projektów.

**Tabela 7.** Nieprawidłowości wykryte w okresie od 1.10.2009 r. do 30.06.2016 r. w ramach RPO WP.

Osie priorytetowe	Nieprawidłowości podlegające zgłoszeniu do Komisji Europejskiej		Nieprawidłowości niepodlegające zgłoszeniu do Komisji Europejskiej	
	Liczba	Wartość środków UE (w PLN)	Liczba	Wartość środków UE (w PLN)
<b>I oś priorytetowa:</b> Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	61	29 564 872,24	237	12 235 819,31
<b>II oś priorytetowa:</b> Infrastruktura techniczna	48	13 589 403,52	159	6 072 940,63
<b>III oś priorytetowa:</b> Społeczeństwo informacyjne	12	6 244 451,84	27	966 254,35
<b>IV oś priorytetowa:</b> Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom	22	9 785 602,76	109	35 619 004,96
<b>V oś priorytetowa:</b> Infrastruktura publiczna	44	11 422 882,46	133	5 715 400,30
<b>VI oś priorytetowa:</b> Turystyka i kultura	10	1 563 440,8	21	666 109,48
<b>VII oś priorytetowa:</b> Spójność wewnątrzregionalna	18	2 299 272,12	93	2 129 826,78
<b>VIII oś priorytetowa:</b> Pomoc techniczna	1	65 590,36	32	48 489,33
<b>RAZEM</b>	<b>216</b>	<b>74 535 516,10</b>	<b>811</b>	<b>63 453 845,13</b>

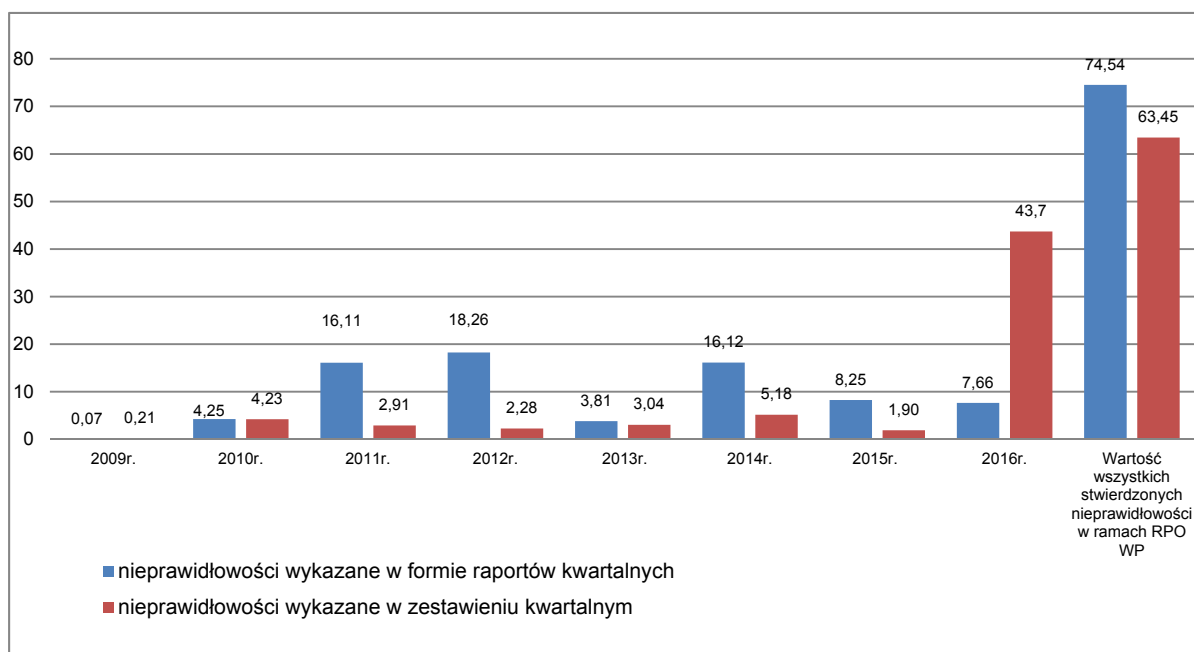


**Wykres 7.** Liczba nieprawidłowości wykrytych w ramach RPO WP w okresie 01.10.2009 r. - 30.06.2016 r. wg lat.



\* Rok 2009 obejmuje jedynie IV kwartał, zaś rok 2016 dotyczy I i II kwartału. Źródło: DRR

**Wykres 8.** Wartość nieprawidłowości wykrytych w ramach RPO WP (w mln PLN) w okresie 01.10.2009 r. - 30.06.2016 r. wg lat.

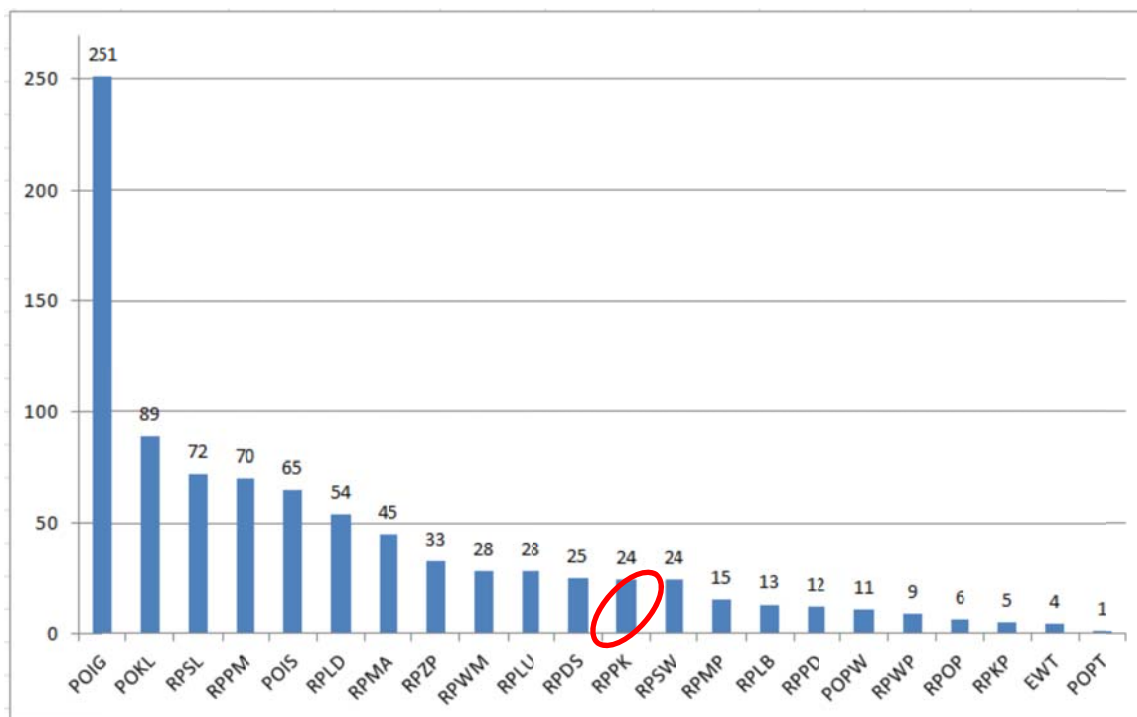


\* Rok 2009 obejmuje jedynie IV kwartał, zaś rok 2016 dotyczy I i II kwartału.

Źródło: Departament Rozwoju Regionalnego

Ogółem w ramach wszystkich Funduszy UE w 2015 r. Polska zgłosiła do Komisji Europejskiej 1 269 nowych nieprawidłowości, wartość tych nieprawidłowości odpowiadająca środkom UE to 238 500 000 euro.

**Wykres 9.** Liczba nieprawidłowości zgłoszonych do KE przez Polskę za 2015r. (polityka spójności), w podziale na programy operacyjne.



Źródło: Ministerstwo Finansów – prezentacja ze spotkania Grupy roboczej do spraw nieprawidłowości w funduszach UE. Dane opracowano na podstawie eksportu z bazy IMS z września 2016 r.

Najczęściej występującymi typami nieprawidłowości w ramach RPO WP 2007-2013 są:

- naruszenie zasad zamówień publicznych,
- nieprzestrzegania zapisów umowy o dofinansowanie,
- przedstawianie do refundacji wydatków niekwalifikowalnych.

Niniejsze typy nieprawidłowości w ramach RPO WP 2007-2013 w ujęciu procentowym przedstawiają się w sposób następujący:

- naruszenia zasad zamówień publicznych, w tym nieprzestrzeganie zapisów Wytocznych IZ RPO WP w sprawie udzielania zamówień współfinansowanych ze środków EFRR, w stosunku do których nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych (Pzp) - **337** nieprawidłowości na kwotę **52,95 mln PLN**, co stanowi **38%** wartości wszystkich wykrytych nieprawidłowości w ramach RPO WP,
- nieprzestrzegania zapisów umowy o dofinansowanie innych niż Pzp - **377** nieprawidłowości na kwotę **27,2 mln PLN**, co stanowi **20%** wartości wszystkich wykrytych nieprawidłowości w ramach RPO WP,
- wydatków niekwalifikowanych oraz niezwiązanych z realizacją projektu – **244** nieprawidłowości na kwotę **46,07 mln PLN**, co stanowi **33%** wartości wszystkich wykrytych nieprawidłowości w ramach RPO WP,

inne (nieprzestrzeganie wielu przepisów/zasad prawa krajowego, prawa Wspólnotowego) – **69** nieprawidłowości na kwotę **11,76 mln PLN**, co stanowi **9%** wartości wszystkich wykrytych nieprawidłowości w ramach RPO WP.

## 6. Problemy we wdrażaniu RPO WP 2007-2013 z całego okresu realizacji

Poniżej przedstawiono istotne problemy mające wpływ na efektywne wdrażanie RPO WP 2007-2013 od początku realizacji Programu.

Projekty w ramach RPO WP musiały być realizowane zgodnie z prawem polskim oraz wspólnotowym, dlatego poddawane były na każdym etapie jego realizacji weryfikacji w tym zakresie. Problemy, które pojawiły się we wdrażaniu RPO WP w początkowym okresie wdrażania, wynikały w głównej mierze z niezgodności krajowych przepisów z dyrektywami wspólnotowymi w zakresie ochrony środowiska. W wyniku tej niezgodności oraz do czasu wejścia w życie ustawy dostosowującej polskie prawo do środowiskowych dyrektyw unijnych (dyrektywy OOŚ nr 85/337/EWG w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, dyrektywy Siedliskowej nr 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, dyrektywy Ptasiej nr 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa), Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wraz z Ministerstwem Środowiska przy współpracy z Komisją Europejską opracowało *Wytyczne w zakresie postępowania w sprawie OOŚ dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych*. Komisja Europejska zaakceptowała powyższe *Wytyczne* jako narzędzie tymczasowe mające wskazać beneficjentom sposób postępowania, tak aby realizując inwestycję nie naruszyć norm unijnych. Problemem dla Instytucji Zarządzającej RPO WP był zakres, w jakim należało stosować obowiązujące rozwiązania, by nie naruszyć prawa unijnego. Przyjęte w dniu 30 czerwca 2008r. *Wytyczne*, czyli już po zakończeniu naboru wniosków spowodowały, iż w województwie podkarpackim został wydłużony proces oceny formalnej, bowiem złożone wnioski wymagały gruntownej analizy. W dniu 3 października 2008r. przyjęta została znowelizowana *ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. W rezultacie istotnym problemem stała się procedura przestrzegania oceny oddziaływania na środowisko. Zmiany w przepisach w tym zakresie (*ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*) spowodowały, iż wiele złożonych wniosków wymagało uzupełnienia w powyższym zakresie, zgodnie z przyjętymi wytycznymi oraz znowelizowaną ustawą. Biorąc pod uwagę powyższe, proces uzupełniania i weryfikacji dokumentów miał istotny wpływ na termin i wysokość środków, które zostały przekazane beneficjentom.

Kolejnym istotnym problemem utrudniającym realizację RPO WP 2007-2013 był brak lub opóźniające się wejście w życie rozporządzeń w zakresie pomocy publicznej, które stanowiły podstawę prawną do jej stosowania w ramach następujących działań: 1.1 *Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości – Wsparcie kapitałowe funduszy* (schemat A), 1.2 *Instytucje otoczenia biznesu* oraz 1.3 *Regionalny system innowacji*, 2.1 *Infrastruktura komunikacyjna – Infrastruktura kolejowa* (schemat E), 2.2 *Infrastruktura energetyczna*, 5.2 *Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej – Infrastruktura ochrony zdrowia* (schemat A), 7.1 *Rewitalizacja miast*, 7.2 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych*, 7.3 *Aktywizacja obszarów zmarginalizowanych gospodarczo* oraz w osi priorytetowej III *Spółczeństwo informacyjne*. Do aktów prawnych, o których mowa powyżej, należy zaliczyć:

- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych*, które weszło w życie 5 czerwca 2009r.

- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 czerwca 2009r. w sprawie udzielania pomocy przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe w ramach regionalnych programów operacyjnych*, które weszło w życie 2 lipca 2009r.
- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie portów lotniczych w ramach regionalnych programów operacyjnych*, które weszło w życie 3 listopada 2009r.
- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych*, które weszło w życie 31 grudnia 2009r.
- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych*.

Po wejściu w życie ww. rozporządzeń podjęto działania mające na celu przygotowanie dokumentacji konkursowej. Decyzja KE w przypadku rozporządzenia dotyczącego rewitalizacji wydana została w dniu 19 listopada 2009r., jednak do dnia 31 grudnia 2009r. przedmiotowe rozporządzenie nie weszło w życie. W konsekwencji spowodowało to kilkukrotną zmianę *Harmonogramu naborów wniosków o dofinansowanie w ramach RPO WP*. Ponadto w odniesieniu do niektórych obszarów wsparcia w ramach RPO pojawiły się niejasne i budzące wątpliwości rozstrzygnięcia występujące w skali kraju w kwestii występowania pomocy publicznej.

Jednocześnie problemem utrudniającym realizację zadań IZ było nierozstrzygnięcie w I połowie 2009r. zamówienia publicznego na realizację badania ewaluacyjnego pn. *Ocena naborów przeprowadzonych w 2008 roku i zakładanego wpływu ich efektów na realizację celów RPO WP* ze względu na ograniczoną liczbę firm świadczących usługi ewaluacyjne w Polsce oraz zwiększającą się ilość zleczanych ewaluacji, co mogło spowodować trudności w realizacji badań wykonywanych przez ewaluatorów zewnętrznych w zakresie RPO WP 2007-2013.

W II połowie 2009r. poważnym utrudnieniem we wdrażaniu RPO WP 2007-2013 stał się system przepływów finansowych. W omawianym okresie ujawniły się wszystkie spodziewane negatywne konsekwencje przyjętego systemu przekazywania dotacji z UE, na zasadzie dotacji z budżetu państwa. W szczególności, zasadniczym utrudnieniem stały się ograniczenia wynikające z dostępnego limitu środków na 2009r., które spowodowały na początku okresu sprawozdawczego brak możliwości podpisywania umów o dofinansowanie ze zobowiązaniami na 2009r., pomimo niekiedy znacznego zaawansowania realizacji projektów gotowych do kontraktacji. Brak możliwości podjęcia przez IZ RPO WP 2007-2013 zobowiązań na 2009r. spowodował ponadto opóźnienia w realizacji projektów przez tych beneficjentów, którzy wstrzymali się z realizacją projektów do czasu podpisania umowy o dofinansowanie. Kolejną negatywną konsekwencją przyjętego systemu przepływów finansowych był brak możliwości szybkiego „przesuwania” wolnych środków na rzecz projektów (np. pojawiające się w wyniku oszczędności poprzetargowych) z uwagi na nieprzystające do realiów wdrażania programu zasady budżetowe. Wymagana polskim prawem zbyt szczegółowa klasyfikacja budżetowa środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w budżecie województwa, a także mało elastyczne zasady dokonywania zmian w budżecie, spowodowały opóźnienia w kontraktacji projektów. Kwota przyznanych środków z rezerwy celowej była niewystarczająca w stosunku do potrzeb beneficjentów. Spowodowało to:

- konieczność aneksowania pod koniec 2009r. 70 umów o dofinansowanie w ramach osi priorytetowych II-VII w zakresie ostatecznej kwoty zobowiązań finansowych na rok 2009,
- zaniżenie możliwej do wypłacenia kwoty w 2010r. z uwagi na przeniesienie części niewypłaconych zobowiązań na rok następny,
- obniżenie lokaty województwa na tle innych regionów kraju w zakresie wielkości dokonanych płatności.

Z dniem 1 stycznia 2010r. weszła w życie ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych, która zastąpiła ustawę z dnia 30 czerwca 2005r. Ustawa ta wprowadziła szereg zmian w dotychczas obowiązującym systemie przepływu środków przeznaczonych na finansowanie programów operacyjnych, w związku z czym wprowadzone na mocy nowej ustawy zmiany rozwiązały bądź zminimalizowały powyższe problemy.

Istotne utrudnienie we wdrażaniu całego Programu stanowiły także liczne kontrole/audyty dotyczące wdrażania RPO WP 2007-2013 przeprowadzone przez instytucje zewnętrzne (Najwyższa Izba Kontroli - odrębnie Delegatura w Rzeszowie, odrębnie jednostka centralna, Regionalna Izba Obrachunkowa w Rzeszowie, Urząd Kontroli Skarbowej w Rzeszowie, Komisja Europejska, Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji). Przedmiotowe kontrole/audyty były w przeważającej części obszarów tematycznych zbieżne, ponadto wykonywane niejednokrotnie w nakładających się terminach, co powodowało utrudnienia w wykonywaniu bieżących obowiązków IZ.

Kolejne istotne utrudnienie w realizacji projektów w ramach RPO WP 2007-2013 w okresie sprawozdawczym stanowiła powódź i podtopienia, które miały miejsce na terenie województwa podkarpackiego. Żywiół spowodował znaczne utrudnienia w realizacji szeregu inwestycji dofinansowanych ze środków RPO WP 2007-2013 oraz straty w infrastrukturze drogowej, komunalnej i społecznej. W związku z powyższym w dniu 28 maja 2010r. Marszałek Województwa Podkarpackiego skierował do wszystkich beneficjentów Programu pismo z prośbą o podanie informacji dotyczących utrudnień w realizacji projektów oraz oszacowanie wartości strat spowodowanych powodzią i podtopieniami. Uzyskane informacje przekazano do MRR w dniu 30 czerwca 2010r. Żywiół spowodował szkody w realizacji projektów RPO WP w wysokości 1 558,09 tys. euro (6 177,82 tys. PLN). Ponadto zwrócono się do MRR o zajęcie stanowiska w sprawie przyznawania dofinansowania, realizowania umów oraz refundowania poniesionych wydatków na rzecz wnioskodawców/beneficjentów z kategorii MŚP, których dotknęła powódź oraz przedstawiono katalog dotychczas zidentyfikowanych problemów w przedmiotowej kwestii. ZWP w dniu 29 czerwca 2010r. podjął decyzję o przesunięciu naboru w ramach działania 4.2 *Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi* na sierpień 2010r. (pierwotnie zaplanowanego na miesiąc luty 2011r.), w ramach którego beneficjenci mogli składać wnioski m.in. w zakresie: retencji wody i opanowania wody.

Komitet Monitorujący RPO WP 2007-2013 na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2010r. przyjął stanowisko w sprawie utrudnień w realizacji RPO WP 2007-2013 spowodowanych powodzią. Negatywne konsekwencje finansowe i opóźnienia czasowe w realizacji projektów miały wpływ na poziom wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej w 2010r. w ramach RPO WP 2007-2013. W kontekście ubiegania się o środki *Krajowej Rezerwy Wykonania* stawiało to województwo podkarpackie w zdecydowanie gorszej sytuacji w stosunku do województw, w których powódź nie wystąpiła lub wystąpiła w mniejszej skali. W dniu 30 czerwca 2010r. przekazano kopię uchwały KM RPO WP 2007-2013 oraz ww. stanowisko do MRR z prośbą o dokonanie zmian w metodologii podziału KRW. Dodatkowo Komitet

Monitorujący zatwierdził projekt zmian RPO WP 2007-2013, które dotyczyły m.in. zmiany opisu osi priorytetowej VII *Spójność wewnątrzregionalna* umożliwiające wsparcie przedsięwzięć mających na celu odtworzenie infrastruktury publicznej zniszczonej przez powódź.

Dużym utrudnieniem dla beneficjentów realizujących projekty w ramach osi priorytetowej III *Społeczeństwo informacyjne* był brak uregulowania kwestii dotyczących realizacji projektów przez jednostki samorządu terytorialnego. W szczególności odnosiło się to do aktów wykonawczych do ustawy z dnia 7 maja 2010r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci szerokopasmowych, które regulowały zasady działalności telekomunikacyjnej jednostek samorządu terytorialnego.

Kolejnym istotnym utrudnieniem był brak wejścia w życie *Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych*, który uniemożliwił wcześniejsze przeprowadzenie naboru w ramach działań VII osi priorytetowej *Spójność wewnątrzregionalna*. W konsekwencji doprowadziło to do zmiany *Harmonogramu naboru wniosków o dofinansowanie*. Przedmiotowe rozporządzenie weszło w życie 16 lipca 2010r.

Ponadto istotnym utrudnieniem w realizacji projektów w ramach RPO WP 2007-2013 były kwestie dotyczące zagadnień środowiska naturalnego. Trudności powodowało Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które wbrew dyrektywie wprowadziło progi ilościowe zwalniające z procedury badania potrzeby przeprowadzania OOS na niektóre przedsięwzięcia, zwłaszcza infrastrukturalne oraz eliminowało z tej procedury inwestycje związane z ochroną przeciwpowodziową. W związku z powyższym skutkowało to koniecznością podejmowania działań naprawczych w trakcie rozpatrywania wniosków w ramach II i IV osi priorytetowej, co w konsekwencji wydłużyło czas od złożenia wniosku do podpisania umowy o dofinansowanie danego projektu.

Ponadto utrudnieniem w realizacji RPO WP 2007-2013 były kwestie dotyczące opóźnień w realizacji projektów w tym również indywidualnych projektów kluczowych. Beneficjenci projektów zwracali się z prośbą do Instytucji Zarządzającej RPO WP o wydłużenie terminu ich zakończenia. Do głównych przyczyn wymienianych opóźnień należy zaliczyć m.in. przedłużające się procedury przetargowe, problemy w uzyskaniu wymaganych pozwoleń, niesprzyjające warunki atmosferyczne bądź też problemy z wykonawcą. W większości przypadków przesunięcia nie przekroczyły 2-3 m-cy. Wszystkie złożone wnioski wymagały jednak analizy pod kątem przedstawionego uzasadnienia, a w przypadku zgody na przesunięcie terminu również podpisania aneksu do umowy o dofinansowanie. Największą liczbę wniosków o przesunięcie terminu realizacji projektów zanotowano w IV kwartale 2011r., co skutkowało przesunięciem ostatecznego rozliczenia projektu na początek 2012r. i miało istotny wpływ na postęp finansowy i rzeczowy Programu.

Jednocześnie na poziom oraz stan realizacji RPO WP 2007-2013 wpływ miały liczne wnioski beneficjentów dotyczące zmiany zakresu rzeczowego projektu, które wpłynęły na termin wypłaty środków beneficjentom i tym samym spowodowały problemy w bieżącym rozliczeniu płatności. W większości przypadków zmiany te były wykrywane dopiero na etapie weryfikacji wniosku o płatność, co wymagało przeprowadzenia złożonej analizy m.in. w zakresie zgodności z celami projektu, wskaźnikami, prawem zamówień publicznych, prawem budowanym itp.

W 2012r. wystąpił problem we wdrażaniu Programu związany ze stosowaniem tzw. *Taryfikatora*, w zakresie nakładania korekt finansowych z zastosowaniem metody wskaźnikowej w przypadku, gdy Beneficjent niedoszacował wartości poszczególnych kategorii kwalifikowanych na etapie aplikowania o dofinansowanie projektu, w związku z czym wydatki zostały poniesione na poziomie wyższym niż pierwotnie planowano.

Istotnym problemem było opóźnienie we wdrażaniu działania 1.1 B z przyczyn niezależnych od Wnioskodawców wynikające z braku możliwości dostarczania części dokumentacji do podpisania umowy o dofinansowanie projektów wybranych do dofinansowania z listy rezerwowej, w terminie 56 dni roboczych. Wnioskodawcy zgłosili następujące przyczyny niezachowania wskazanego terminu: brak kompletnej bądź poprawnej dokumentacji środowiskowej, a w związku z tym brak możliwości wydania pozytywnej opinii przez Koordynatora do spraw środowiska, brak prawomocnego pozwolenia na budowę, brak pozostałych dokumentów (innych niż dokumentacja środowiskowa oraz pozwolenie na budowę) niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie. Decyzją Instytucji Zarządzającej RPO WP 2007-2013 czterokrotnie wydłużano termin uzupełnienia poszczególnych dokumentów potrzebnych do podpisania umowy o dofinansowanie wniosków złożonych w konkursie zamkniętym o dofinansowanie ze środków RPO WP 2007-2013 w ramach I osi priorytetowej, działanie 1.1 *Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości*, schemat B *Bezpośrednie dotacje inwestycyjne*, w ramach naboru prowadzonego od 30 czerwca 2009 r. do 4 września 2009 r.

W 2013r. nierozwiązany pozostawał problem procedowania w projektach, w ramach których zaplanowano zakup nieruchomości zabudowanej. Zagadnienie to poruszone zostało przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. W związku z brakiem ostatecznych rozstrzygnięć w przedmiotowej kwestii wstrzymywana była kontraktacja nowych umów, co w rezultacie skutkowało koniecznością kolejnych wydłużeń terminów realizacji projektów, gdyż zakup nieruchomości nierozzerwalnie wiąże się z zaplanowanymi pracami budowlanymi i dostosowaniem budynków do potrzeb realizacji projektu. W przypadku projektów dla których umowy o dofinansowanie zostały podpisane i Beneficjenci przedłożyli do rozliczenia wydatki związane z zakupem nieruchomości wstrzymane było poświadczanie wypłaconych środków.

W trakcie kontroli na zakończenie realizacji projektu pojawiły się problemy związane z niewywiązywaniem się beneficjentów ze złożonych zobowiązań we wniosku o dofinansowanie w zakresie osiągnięcia wskaźników rezultatu projektu. Z uwagi na brak jednolitych zasad co do kwestii nieosiągnięcia wskaźników IZ RPO WP 2007-2013 stosuje zasadę indywidualnego podejścia do poszczególnych przypadków, gdzie w większości uznawano wyjaśnienia beneficjentów zobowiązując ich jednocześnie do dołożenia wszelkich starań w celu osiągnięcia niezrealizowanych wskaźników rezultatu w roku następnym. Występują również sytuacje, które wymagają dalszych wyjaśnień i dokonania pogłębionej analizy, a niejednokrotnie występuje konieczność zasięgnięcia opinii departamentu koordynującego.

W trakcie przygotowywania dokumentacji aplikacyjnej do konkursu do działania 1.3 – projekty badawcze przyjęto, że w ramach konkursu będą kwalifikowane koszty utworzenia nowych etatów badawczych oraz koszty oddelegowania pracownika. Spowodowało to niezbędność zaopiniowania przez MRR możliwości kwalifikowania wydatków dotyczących kosztów pracy dotychczas zatrudnionego personelu zaangażowanego w prowadzenie prac badawczych w szkołach wyższych w projektach o dofinansowanie w ramach działania 1.3

*Regionalny System Innowacji* tj. pracowników naukowych, dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych. Niezbędność przedmiotowej opinii była jedną z przyczyn przesunięcia w *Harmonogramie* przewidywanego terminu ogłoszenia naboru do tego działania. Po otrzymaniu wiążącej interpretacji przepisów przez MRR w zakresie możliwości kwalifikowania wydatków dotyczących kosztów pracy dotychczas zatrudnionego personelu zaangażowanego w prowadzenie prac badawczych w szkołach wyższych w projektach aplikujących o dofinansowanie w ramach działania 1.3 *Regionalny system innowacji*, tj. pracowników naukowych, dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych możliwym było ogłoszenie w II kwartale 2012 roku konkursu na projekty badawcze w ramach tego działania.

Ponadto istotnym problem w całym okresie programowania było nieprzestrzeganie przez beneficjentów procedur związanych z udzielaniem zamówień publicznych. W tym zakresie wykryto wiele błędów, które skutkowały koniecznością nałożenia korekt finansowych. Procedury udzielania zamówień publicznych były głównym źródłem nieprawidłowości w ramach RPO WP. W związku z powyższym z jednej strony zintensyfikowano działania kontrolne (np. poprzez weryfikację udzielonych zamówień przed podpisaniem umowy o dofinansowanie), a z drugiej systematycznie prowadzi się szkolenia dla beneficjentów z zakresu prawa zamówień publicznych (w tym również warsztaty dot. zagadnień prawa zamówień publicznych).

Kolejnym problemem, który wystąpił były zmiany projektów dotyczące wniosków o dofinansowanie z list rezerwowych z naboru przeprowadzonego w roku 2009 w ramach osi priorytetowej VI *Turystyka i kultura* złożonych w trybie preselekcji. Podstawowym źródłem problemu była w tym przypadku specyfika procedury preselekcji, gdzie na etapie składania wniosku o dofinansowanie wnioskodawca nie jest zobligowany do dysponowania pełną dokumentacją techniczną odzwierciedlającą ostateczne i przemyślane rozwiązania techniczne obrazujące zakres rzeczowy projektu. Specyfika procedury preselekcji, a także czas jaki minął od momentu przeprowadzenia naboru wniosków spowodowały, iż w wielu przypadkach wnioskodawcy przyjęli inne rozwiązania techniczne niż w ocenionym wniosku o dofinansowanie lub nie czekając na pojawienie się środków dla projektów umieszczonych na listach rezerwowych podjęli realizację inwestycji przyjmując inne rozwiązania techniczno-organizacyjne. Z uwagi na to, że co do zasady zakres rzeczowy inwestycji nie powinien ulegać zmianie na etapie oceny wniosku o dofinansowanie, a jednocześnie uwzględniając mankamenty procedury preselekcji, każdy przypadek poddawany był indywidualnej ocenie, a w sytuacjach uzasadnionych Zarząd Województwa dopuszczał dokonanie w zakresie rzeczowym projektów niezbędnych korekt i dostosowań. Należy jednak podkreślić, iż zgody na powyższe obwarowane były koniecznością wykazania przez wnioskodawcę zachowania pierwotnie określonych celów projektu. Należy podkreślić, iż począwszy od 2011 roku nabory wniosków prowadzone są wyłącznie w procedurze standardowej.

Ponadto w trakcie oceny formalnej i merytorycznej wniosków złożonych do dofinansowania w ramach działania 7.3 *Aktywizacja obszarów zmarginalizowanych gospodarczo oraz wsparcie terenów zniszczonych przez powódź*, schemat B – *Projekty realizowane na terenach zniszczonych przez powódź*, wystąpiły problemy interpretacyjne związane z definicją odbudowy zawartej w art. 4 ustawy z dnia 11 sierpnia 2001 r. *o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu* (Dz. U. z 2001 Nr 84 poz. 906). Zgodnie z ww. ustawą odbudowa to odtworzenie obiektu budowlanego w całości lub w części:



- a) o wymiarach obiektu zniszczonego lub uszkodzonego – w dotychczasowym miejscu,
- b) o wymiarach obiektu zniszczonego lub uszkodzonego albo o innych wymiarach – na terenie tej samej gminy w innym miejscu wskazanym w miejscowym planie odbudowy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym.

W większości projektów dotyczących odbudowy dróg i mostów zniszczonych przez powódź i podtopienia w 2010 r. inwestycje obejmowały zwiększenie wymiarów niektórych elementów wskazanej infrastruktury, jednakże po otrzymaniu wyjaśnień i szczegółowej analizie dokumentów problem ten dotyczył już tylko kilku projektów. W związku z powyższym IZ RPO WP 2007-2013 zwróciła się do Biura do Spraw Usuwania Skutków Klęsk Żywiolowych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, a także dwukrotnie do Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z prośbą o interpretację ww. zapisu ustawy. Drugie wystąpienie do MTBiGM dotyczyło konkretnych projektów. Z otrzymanych odpowiedzi wynika to, iż odbudowa w dotychczasowym miejscu może dotyczyć jedynie odtworzenia obiektu budowlanego w całości lub części o wymiarach obiektu zniszczonego lub uszkodzonego. Natomiast w piśmie MTBiGM z dnia 6 czerwca 2012 r. wskazano, iż Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej nie posiada kompetencji do dokonywania kwalifikacji prawnej konkretnego stanu faktycznego. W związku z powyższym w odniesieniu do 4 projektów konieczne było wyjaśnienie ww. kwestii.

Pojawiły się również problemy wykrywane w związku z przeprowadzanymi kontrolami trwałości projektów. Wyniki pierwszych przeprowadzonych kontroli trwałości projektów wykazały, iż skontrolowani beneficjenci w części przypadków nie dysponowali wiarygodną dokumentacją pozwalającą dowieść, iż wskaźniki rezultatów zostały osiągnięte. Instytucja Zarządzająca RPO w piśmie skierowanym do beneficjentów przypominała, iż zakończenie realizacji projektu pod względem rzeczowym i jego rozliczenie nie jest ostatnim etapem cyklu życia projektu – na beneficjencie spoczywają obowiązki związane z osiągnięciem i udokumentowaniem założonych wskaźników. Poproszono również wszystkich beneficjentów, którzy zakończyli realizację projektów o dokonanie analizy wskaźników, w tym również tych, które były przedmiotem oceny punktowej, celem odpowiedzi na pytanie czy zamierzenia określone we wniosku o dofinansowanie są prawidłowo realizowane. W przypadku, gdy w wyniku tej analizy okazało się, iż określone wskaźniki nie zostały osiągnięte, bądź nie podjęto działań do których zobowiązano się na etapie ubiegania się o dofinansowanie, beneficjent powinien był w pierwszej kolejności podjąć konkretne działania naprawcze. Następnie powinien poinformować o zaistniałej sytuacji Instytucję Zarządzającą RPO WP 2007-2013, przedstawiając jednocześnie przemyślany i realny plan działań naprawczych.

W 2012r. wystąpiły utrudnienia związane z kontraktacją dotacji celowej. W sytuacji, gdy wyczerpany został limit środków dotacji nie było możliwości zaciągania zobowiązań z beneficjentami nowych projektów. W konsekwencji uniemożliwiło to dokonywanie płatności na rzecz tych beneficjentów mimo faktu, iż przedstawiają oni dokumenty potwierdzające poniesienie wydatków w ramach wniosków o płatność. W sytuacji pojawiających się oszczędności IZ RPO WP 2007-2013 dokonała stosownych zmian w planie wydatków budżetu. Jednak był to proces czasochłonny, który wymagał sporządzenia aneksu do umowy w ramach projektów, w których wygenerowane zostały oszczędności, a następnie po dokonaniu zmian w budżecie województwa, sfinalizowania aneksów do umów w ramach projektów, gdzie planowało się zaciągnięcie/ zwiększenie zobowiązań w danym roku.

Istotnym problemem w trakcie realizacji Programu była również kwestia dochodów generowanych przez projekt. Dochodowość projektów była przedmiotem badania ewaluacyjnego pn. *Ocena systemu realizacji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w zakresie projektów z luką finansową* zleconego przez Instytucję Zarządzającą. W wyniku tej ewaluacji, zidentyfikowano m. in. rozbieżności pomiędzy prognozowanymi danymi liczbowymi, które podane zostały w analizach finansowych na etapie ubiegania się o dofinansowanie, a faktycznymi wynikami finansowymi projektów. Niektóre z tych rozbieżności mogły świadczyć o nierzetelnym sporządzeniu analiz finansowych. W ramach ww. badania ewaluacyjnego opracowano formularz Excel dotyczący dochodów w okresie trwałości. Celem stworzenia tego formularza było ułatwienie Beneficjentom realizującym projekty objęte tzw. luką finansową (projekty dochodowe), prawidłowego ustosunkowania się do kwestii dochodowości w okresie objętym danym oświadczeniem o trwałości.

W 2013r. znaczącym problemem było wstrzymanie płatności przez Komisję Europejską. W związku z postępowaniem prowadzonym przez Prokuraturę Apelacyjną w Lublinie i jego ewentualnym związkiem z udzielaniem dofinansowania z funduszy strukturalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, Komisja Europejska zwróciła poświadczenie nr RPPK.IZ.UMWPK\_-D01/13-00 oraz wstrzymała refundację środków UE (pisma KE z 14 marca 2013r. oraz z 10 kwietnia 2013r.). Ponadto pismem z 19 lipca 2013r. KE zwróciła się do Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE z prośbą o przeprowadzenie dodatkowych czynności audytowych w ramach RPO WP 2007-2013. Pracownicy Urzędu Kontroli Skarbowej w Rzeszowie przeprowadzili czynności w zakresie audytu gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu UE w ramach RPO WP na podstawie art. 62 ust. 1 lit. a Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006. Pismem z dnia 9 października 2013r. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej przekazał do Komisji wyniki audytu. Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie audytu Instytucja Audytowa sformułowała dla Instytucji Zarządzającej RPO WP 2007-2013 rekomendację dotyczącą ujednoczenia podejścia w zakresie możliwych do dokonywania przez wnioskodawców zmian w ramach procedury uzupełniania i poprawy wniosku o dofinansowanie, na etapie oceny formalnej. Instytucja Zarządzająca zadeklarowała wypełnienie tej rekomendacji. Jednak Komisja Europejska uznała działania te za niewystarczające i poprosiła o przedstawienie opisu działań na rzecz poprawy systemu zarządzania i kontroli Programu, z uwzględnieniem m.in.: zapewnienia równego traktowania wniosków o dofinansowanie w ramach procedury wyboru projektów, dopuszczenia uzupełnień wniosków (po zakończeniu naborów wniosków), jedynie w zakresie oczywistych błędów formalnych oraz przedstawiła wniosek dotyczący pomniejszenia kolejnej deklaracji wydatków o środki uprzednio zrefundowane przez Komisję Europejską (poprzez uznanie ich za środki wycofane), w odniesieniu do projektu objętego postępowaniem prokuratorskim prowadzonym przez Prokuraturę Apelacyjną w Lublinie. Stosownie do oczekiwań Komisji Europejskiej, Instytucja Zarządzająca RPO WP przedstawiła opis działań naprawczych oraz zadeklarowała pomniejszenie najbliższej deklaracji wydatków o kwoty wypłacone na rzecz beneficjenta ww. projektu. Sejmik Województwa Podkarpackiego na posiedzeniu w dniu 24 lutego 2014r. przyjął stanowisko dotyczące akceptacji powyższych działań Instytucji Zarządzającej – Zarządu Województwa Podkarpackiego, podejmowanych w przedmiotowej sprawie. Pismem z dnia 12 marca 2014r., Komisja Europejska poinformowała, iż przedstawione przez nią warunki zostały spełnione, co oznacza, że wnioski o płatność okresową dla RPO WP znów mogą być przyjmowane.

Ponadto w trakcie realizacji Programu pojawiały się liczne zawiadomienia anonimowe i skargi kierowane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego dotyczących różnych inwestycji realizowanych na terenie województwa podkarpackiego. Niejednokrotnie ww. wystąpienia pomimo powoływania się przez skarżących na źródło dofinansowania ze środków unijnych nie miały związku z projektami dofinansowanymi w ramach RPO WP. Ponadto zarzuty przedstawione w anonimach/skargach w części przypadków nie znajdują potwierdzenia w przeprowadzonych ustaleniach i zgromadzonej dokumentacji.

W 2015r. Instytucja Zarządzająca RPO WP 2007-2013 zidentyfikowała projekty, które nie zostały zakończone w terminach wskazanych w umowie o dofinansowanie. W niektórych przypadkach wiązało się to z brakiem uzyskania przez Beneficjenta niezbędnych decyzji i zezwoleń. Beneficjenci występowali z prośbą o wydłużenie realizacji inwestycji. IZ widząc zagrożenie dla realizacji niektórych projektów (zwłaszcza obejmujących swym zakresem zakup specjalistycznych linii produkcyjnych, bądź wysoce innowacyjnych maszyn i urządzeń), wyraziła zgodę na wydłużenie terminu realizacji projektu. Mając jednak na względzie kończący się okres programowania 2007-2013, projekty te zostały objęte szczegółowym monitorowaniem. Podejmując takie decyzje IZ miała na celu efektywne wykorzystanie środków w ramach osi I RPO WP 2007-2013.

W związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 29 września 2015r. w sprawie odrębności podatkowej samorządowych jednostek budżetowych, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju we wspólnym wystąpieniu z Ministerstwem Finansów (pismo z dnia 28 października 2015 r.), uznało za konieczne wycofanie przez IZ RPO WP 2007-2013 z dotychczas zadeklarowanych wydatków do Komisji Europejskiej podatku VAT, który stał się niekwalifikowany w wyniku powyższego wyroku. W opinii IZ kwestia niekwalifikowalności podatku VAT dotyczyła również zakładów budżetowych (wyrok NSA w składzie 7 sędziów z dnia 26 października 2015r. w sprawie I FPS 4/15). W związku z powyższym szacowano kwoty niekwalifikowanego podatku VAT.

W związku ze zbliżającym się terminem zamknięcia RPO WP na lata 2007-2013 trwały przygotowania do końcowego rozliczenia projektów realizowanych w ramach osi *priorytetowej I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Działania 1.1 Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości*, Schemat A Wsparcie kapitałowe funduszy. Wiązało się to z koniecznością ustalenia ostatecznej kwoty wydatków kwalifikowanych w ramach projektów, a szczególnie dotyczyło wpływu na tę kwotę wydatków poniesionych przez Beneficjentów na koszty zarządzania i administracji, które zostały uznane przez IZ w trakcie rozliczania projektów za niekwalifikowalne. W okresie sprawozdawczym przedmiotem konsultacji była możliwość pozostawienia w projekcie nieprawidłowych wydatków z zakresu zarządzania i administracji poprzez ich efektywne wykorzystanie w ramach puli środków przeznaczonych na pożyczki/poręczenia.

## **7. Działania w zakresie zamknięcia Programu**

### **a) Harmonogram zamknięcia**

Zgodnie z Decyzją Komisji C(2015)2771 z dnia 30 kwietnia 2015 r. zmieniającą Decyzję C(2013)1573 w sprawie zatwierdzenia wytycznych dotyczących zamknięcia programów operacyjnych przyjętych do celów pomocy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności (2007-2013)

Instytucja Zarządzająca podjęła szereg działań zmierzających do prawidłowego zamknięcia RPO WP na lata 2007-2013.

IZ RPO WP 2007-2013 opracowała dokument, w którym zostały szczegółowo określone terminy podejmowania poszczególnych czynności pozwalających na złożenie dokumentów zamknięcia Programu. W dniu 16 czerwca 2015 r. ZWP podjął uchwałę w sprawie przyjęcia Harmonogramu zamknięcia pomocy dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, która następnie została zmieniona przez ZWP w Rzeszowie 2 lutego 2016 r. uchwałą ZWP nr 141/3016/16.

Uchwałą Nr 161/3331/16 ZWP z dnia 29 marca 2016 r. -wydłużono termin zatwierdzenia przez Instytucję Zarządzającą RPO WP ostatnich wniosków o płatność (do dnia 29 kwietnia 2016 r). Uchwałą Nr 174/3558/16 ZWP z dnia 10 maja 2016 r. przesunięto terminu na złożenie przez IZ do IPOC ostatniego poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność okresową (do dnia 23 maja 2016 r.). Jednocześnie zmianie uległ termin zatwierdzenia przez Instytucję Zarządzającą RPO WP 2007-2013 ostatnich wniosków o płatność (do dnia 11 maja 2016 r.) oraz ostateczny termin złożenia przez Departament Wspierania Przedsiębiorczości i Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych RPO ostatniego poświadczenia deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność okresową (do dnia 12 maja 2016 r.). Uchwałą Nr 219/4424/16 ZWP z dnia 30 września 2016 r. wydłużono termin na przekazanie przez DPI i DWP do DRR Poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność końcową oraz informacji o wygenerowanych dochodach i karach umownych które należy uwzględnić we wniosku o płatność końcową (do 14 października 2016 r.).

Wybrane terminy z Harmonogramu zamknięcia pomocy dla RPO WP 2007-2013:

- do 10 listopada 2016 r. – przekazanie do IPOC Poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność końcową
- do 31 marca 2017r. - przekazanie KE za pośrednictwem SFC2007 wszystkich dokumentów zamknięcia:
  - a) wniosku o płatność salda końcowego i deklaracji wydatków, w tym oświadczenia o wycofanych i odzyskanych kwotach, kwotach poddanych procedurze odzyskiwania i kwotach niemożliwych do odzyskania,
  - b) końcowego sprawozdania z realizacji RPO WP 2007-2013,
  - c) deklaracji zamknięcia potwierdzonego końcowym sprawozdaniem audytowym
  - d) przedłużony termin zakończenia realizacji projektów oraz termin kwalifikowalności wydatków dla instrumentów inżynierii finansowej.

Deklaracja zamknięcia zostanie przyjęta jedynie wówczas, gdy wszystkie uwagi Komisji zostaną uwzględnione. Sprawozdanie końcowe ma zostać sprawdzone i przyjęte przez Komisję w terminie jednego roku od daty jego otrzymania.

## **b) Zalecenia dotyczące zamknięcia RPO WP na lata 2007-2013**

W dniu 18 sierpnia 2015r. Zarządu Województwa Podkarpackiego Uchwałą nr 84/1922/15 przyjął dokument pn. Zalecenia dotyczące zamknięcia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2007-2013.

Ww. uchwała zmieniana była następującymi uchwałami:

- 1) Uchwałą nr 104/2311/15 z dnia 20 października 2015 r. Zmiany dotyczyły brzmienia definicji skutku zawieszającego w postępowaniach administracyjnych, sądowo-

administracyjnych, sądowych (cywilnych) dotyczące operacji, w ramach których IZ RPO WP 2007-2013 nie może zadeklarować konkretnych wydatków do UE, gdyż występują kwestie sporne w zakresie prawidłowości ich poniesienia.

- 2) Uchwałą Nr 161/3330/16 z dnia 29 marca 2016 r. Dostosowano brzmienie Zaleceń... do zmienionego Harmonogramu zamknięcia pomocy dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, a także w związku z przeprowadzonymi zmianami organizacyjnymi w Departamencie Rozwoju Regionalnego wprowadzono właściwe podmioty odpowiedzialne za przeprowadzenie określonych procedur.
- 3) Uchwałą Nr 218/4388/16 z dnia 27 września 2016 r. Dokonano zmiany w zakresie rozdziału 2.3 Niefunkcjonujące projekty poprzez usunięcie obowiązku składania przez beneficjentów projektów spełniających warunki punktu 3.5 Wytycznych KE w sprawie zamknięcia programów 2007-2013 Oświadczenia o funkcjonowaniu projektu.
- 4) Uchwałą Nr 219/4425/16 z dnia 30 września 2016 r. Zmiana dotyczyła przesunięcia terminu na przekazanie przez departamenty wdrażające Poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność końcową (z 30 września 2016 r. na 14 października 2016 r.).

IZ RPO WP 2007-2013 opracowała zalecenia, szczegółowo określając w nich terminy realizacji poszczególnych zadań, biorąc pod uwagę wskazania ujęte w Decyzji KE z dnia 30 kwietnia 2015 r. zmieniającej Decyzję KE C(2013) 1573 z dnia 20 marca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia wytycznych dotyczących zamknięcia programów operacyjnych przyjętych do celów pomocy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności (2007-2013).

W celu zapewnienia skutecznego przeprowadzenia procesu zamykania RPO WP 2007-2013, Instytucja Zarządzająca RPO WP powierzyła koordynację przygotowania i wdrożenia procesu zamknięcia RPO WP 2007-2013 Oddziałowi programowania i koordynacji w Departamencie Rozwoju Regionalnego, w którego skład wchodzi osoby, zajmujące się koordynacją działań w zakresie RPO WP na lata 2007-2013 od samego początku jego wdrażania i posiadające wiedzę w zakresie koordynacji procesów związanych z realizacją Programu.

W Departamencie Rozwoju Regionalnego w proces zamykania pomocy zaangażowane są również oddziały: monitoringu i ewaluacji, zarządzania finansowego oraz prawnej obsługi trybów odwoławczych RPO, które również dysponują osobami merytorycznie przygotowanymi i stale podnoszącymi swoją wiedzę z zakresu zamykania pomocy. Dodatkowo Departamenty wdrażające RPO WP 2007-2013 w celu efektywnego zamykania pomocy zaangażowały w proces ten pracowników merytorycznie przygotowanych do wyznaczonego zadania.

### **c) Mechanizm elastyczności**

Zgodnie z treścią art. 77 ust. 12 Rozporządzenia (WE) nr 1083/2006, który został dodany na mocy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1297/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. zmieniającego ww. rozporządzenie Rady możliwe stało się zastosowanie „nadkontraktacji”, umożliwiającej przekroczenie kwoty alokacji środków unijnych przewidzianej dla danej osi priorytetowej w dokumentach programowych do 10 % (przy zachowaniu ograniczenia przekazywanych środków wspólnotowych na poziomie programu/funduszu do wartości alokacji dla całego programu/funduszu oraz niezwiększaniu zaangażowania środków budżetu państwa w realizację programu). Zastosowanie „mechanizmu elastyczności” miało w założeniu służyć jak najpełniejszemu wykorzystaniu dostępnej alokacji dla poszczególnych programów operacyjnych.

W ramach RPO WP 2007-2013 działania podjęte dla wykorzystania możliwości wprowadzonej przywołanym powyżej przepisem zostały podjęte w lipcu 2014 r.

Zgodnie z przyjętą procedurą w każdym przypadku zastosowania „mechanizmu elastyczności” koniecznym było złożenie do Departamentu Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów wniosku o wyrażenie zgody na zastosowanie tej „nadkontraktacji”, wraz ze wskazaniem działań, w ramach których zakładane jest zawnioskowanie o kwoty wkładu unijnego większe niż wartości zapisane w dokumentach programowych RPO WP 2007-2013. Konieczne było również wskazanie działań, w ramach których zakładane jest zawnioskowanie o mniejsze kwoty wkładu unijnego niż aktualna alokacja.

W przyjętym modelu postępowania w ramach IZ RPO WP 2007-2013 co miesiąc odbywały spotkania Marszałka Województwa Podkarpackiego z dyrektorami departamentów wdrażających RPO WP 2007-2013 (Departament Wspierania Przedsiębiorczości i Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych RPO) oraz departamentu koordynującego (Departament Rozwoju Regionalnego) z udziałem przedstawicieli innych departamentów UMWP. Podczas ww. spotkań dokonywano analizy stanu wdrażania RPO WP 2007-2013, a także dostępności środków i możliwości wykorzystania dostępnej alokacji.

W ramach wykorzystania możliwości jakie dawał art. 77 ust.12 Rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 (od pierwszej uchwały Nr 3/76/14 z dnia 9 grudnia 2014 r. do ostatniej uchwały Nr 194/3961/16 z dnia 12 lipca 2016 r.) dokonano 19 przesunięć pomiędzy osiami priorytetowymi. W tym okresie ZWP podjął 20 uchwał dotyczących tego zagadnienia. W jednym przypadku nie uzyskano zgody po wystąpieniu z wnioskiem o zastosowanie mechanizmu elastyczności do Ministerstwa Finansów - Uchwała Nr 102/2261/15 z dnia 13 października 2015 r. nie została zrealizowana.

ZWP stosował także „mechanizm elastyczności” w odniesieniu do projektów powodziowych (m.in. przesunięcie kwoty w łącznej wysokości 706 954 EUR z działania 5.3 schemat B, działania 2.1 schemat C oraz 2.2 do alokacji podstawowej), bowiem zapisy Uchwały Nr 26 Rady Ministrów z dnia 27 lutego 2009 r. w sprawie zakresu i warunków dofinansowania RPO WP 2007-2013 z późn. zm. (M.P. Nr 14, poz. 177) w § 1 ust. 4 stanowiły, iż w przypadku braku projektów na liście rezerwowej (projektów powodziowych) dodatnie różnice kursowe bądź oszczędności zostaną przeznaczone na realizację projektów z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej zlokalizowanych na terenie województwa podkarpackiego. Środki zostały przesunięte na projekty realizowane w ramach działania 4.2 Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi.

W rezultacie podjętych uchwał i wyrażonej zgody przez Ministerstwo Finansów dokonano przesunięć kwoty 32 416 080 EUR, co stanowi 2,70% całkowitej alokacji dla RPO WP na lata 2007-2013.

Zastosowanie „mechanizmu elastyczności” spowodowało zmiany alokacji w następujących osiach priorytetowych:

1. W ramach I osi priorytetowej Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka zmniejszono o 17 112 669 EUR tj. 5,58% alokacji dla tej osi priorytetowej,
2. W ramach II osi priorytetowej Infrastruktura techniczna zwiększono o 28 033 654 EUR tj. 7,41% alokacji dla tej osi priorytetowej,
3. W ramach III osi priorytetowej Społeczeństwo informacyjne zmniejszono o 3 081 854 EUR tj. 4,53% alokacji dla tej osi priorytetowej.
4. W ramach IV osi priorytetowej Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom zmniejszono o 10 692 976 EUR tj. 6,27% alokacji dla tej osi priorytetowej,
5. W ramach V osi priorytetowej Infrastruktura publiczna zwiększono o 4 382 426 EUR tj. 3,44% alokacji dla tej osi priorytetowej.
6. W ramach VI osi priorytetowej Kultura i turystyka zmniejszono o 731 206 EUR tj. 1,97% alokacji dla tej osi priorytetowej,
7. W ramach VII osi priorytetowej Spójność wewnątrzregionalna zmniejszono o 797 375 EUR tj. 1,00% alokacji dla tej osi priorytetowej,

W ramach VIII osi priorytetowej Pomoc techniczna nie dokonywano zmian.

#### **d) Nadkontraktacja**

W związku z zbliżającym się zakończeniem okresu kwalifikowalności wydatków w projektach realizowanych w ramach RPO WP 2007-2013 (31 grudnia 2015 r.) IZ RPO WP 2007-2013 identyfikując możliwe scenariusze, które mogłyby skutkować niepełnym wykorzystaniem środków (zmiany kursu, zmniejszenia wartości zakontraktowanych środków poprzez zwroty, rozwiązywanie umów itp.) zdecydowała o zastosowaniu mechanizmu nadkontraktacji poprzez wystąpienie do Ministra Finansów o wyrażenie zgody na czasowe zakontraktowanie ponad 100% alokacji, które docelowo powinno zostać zredukowane pojawiającymi się oszczędnościami podczas realizacji i rozliczania projektów. Podkreślenia wymaga, że ZWP podejmując decyzję o nadkontraktacji miał na uwadze fakt, iż w przypadku, gdy prognozowane oszczędności zawarte we wniosku o nadkontraktację nie zostaną wygenerowane w toku realizacji Programu, lub/i wystąpi przekontraktowanie z uwagi na zmiany kursu euro - to na Instytucji Zarządzającej RPO WP 2007-2013 spocząłby obowiązek finansowania ze środków własnych powstałego w ten sposób przekontraktowania.

Zgodnie z art. 193 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jednostki realizujące program finansowy z udziałem środków europejskich mogą zaciągać zobowiązania, rozumiane jako suma limitów wydatków wynikających z decyzji o dofinansowaniu lub umów z beneficjentami programów finansowanych z udziałem środków europejskich, do wysokości łącznej kwoty wydatków określonych dla całego programu. Jednocześnie w ust. 4 ww. artykułu dopuszczono możliwość wystąpienia z wnioskiem o wyrażenie zgody na zaciągnięcie zobowiązań przekraczających łączną kwotę wydatków programu celu umożliwienie pełnego wykorzystania dostępnej alokacji, a nie jej zwiększenie.

Realizując możliwości, jakie daje ww. przepis ustawy o finansach publicznych ZWP na mocy uchwały Nr 86/1984/15 ZWP z 25 sierpnia 2015 r. wystąpił do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju o wyrażenie zgody na zastosowanie mechanizmu nadkontraktacji w ramach RPO

WP 2007-2013. Wniosek dotyczył działania 2.1 schemat A Drogi wojewódzkie, a wnioskowana nadkontraktacja miała zostać przeznaczona na dofinansowanie projektu kluczowego pn.: Budowa wschodniej obwodnicy miasta Brzozowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 886 Domaradz-Brzozów-Sanok i aneksowanie decyzji dla niniejszego projektu własnego na pełną wnioskowaną kwotę dofinansowania potrzebną do jego realizacji.

Minister Rozwoju pismem z dnia 14 grudnia 2015 r., po uzyskanej pozytywnej opinii Ministra Finansów wyraził zgodę na zaciąganie zobowiązań powyżej dostępnej alokacji o kwotę 29 187 094,65 PLN w działaniu 2.1 Infrastruktura komunikacyjna.

W dniu 12 stycznia 2016 r. ZWP na mocy uchwały Nr 132/2863/16 zrezygnował z zastosowania powyższej nadkontraktacji. Biorąc pod uwagę m.in. wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie prejudycjalnej C-276/14 z dnia 29 września 2015 r. oraz wyrok z dnia 26 października 2015 r. Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie I FSP 4/15, z których wynikała konieczność wycofania z deklaracji wydatków kierowanych do Komisji Europejskiej kwot niekwalifikowalnego VAT, utrzymanie tej nadkontraktacji stało się nieuzasadnione.

W dniu 9 lutego 2016 r. na mocy uchwały Nr 144/3049/16 ZWP IZ RPO WP wystąpiła z kolejnym wnioskiem o wyrażenie zgody na wykorzystanie mechanizmu nadkontraktacji w ramach RPO WP 2007-2013. Z uwagi na proces wycofywania wydatków odpowiadających niekwalifikowanemu podatkowi VAT, a także z uwagi na identyfikowane oszczędności i korekty w Programie oraz fluktuację kursu EUR/PLN złożono do Departamentu Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów (do wiadomości Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy Unii Europejskiej Ministerstwa Rozwoju) wniosek o wyrażenie zgody na nadkontraktację w wysokości 56 400 000 PLN.

Pismem z dnia 2 marca 2016 r. Minister Finansów pozytywnie zaopiniował ww. wniosek, jednocześnie ograniczając kwotę wkładu unijnego do wysokości 46 053 961 PLN, a Minister Rozwoju pismem z dnia 4 marca 2016 r. udzielił zgody na nadkontraktację, zgodnie z zasadami wskazanymi przez Ministra Finansów.

Po dokonaniu analizy możliwości zwiększenia dofinansowania w projektach, zawarcia umów z beneficjentami projektów oczekujących na listach projektów rezerwowych ZWP uchwałą nr 157/3264/16 z dnia 15 marca 2016 r. dokonał ostatecznego podziału kwoty 46 053 961 PLN nadkontraktacji wkładu unijnego na następujące działania w ramach RPO WP 2007-2013:

1.Oś priorytetowa II Infrastruktura techniczna:

- działanie 2.1 Infrastruktura komunikacyjna, schemat A Drogi wojewódzkie 21 739 284 PLN,
- działanie 2.1 Infrastruktura komunikacyjna, schemat F Infrastruktura lotniska Rzeszów-Jasionka 6 708 350 PLN,
- działanie 2.2 Infrastruktura energetyczna 2 083 330 PLN.

2.Oś priorytetowa V Infrastruktura publiczna:

- działanie 5.1 Infrastruktura edukacyjna , schemat A Szkoły wyższe 2 495 330 PLN,
- działanie 5.1 Infrastruktura edukacyjna , schemat B System oświaty 5 170 857 PLN,
- działanie 5.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, schemat A Infrastruktura ochrony zdrowia 1 832 110 PLN.



### 3. Oś priorytetowa VII Spójność wewnątrzregionalna:

- działanie 7.1 Rewitalizacja miast 6 024 700 PLN.

Nadkontraktacja została rozliczona wnioskiem IZ RPO WP na lata 2007-2013 skierowanym do Ministra Finansów w dniu 13 maja 2016 r.

## **Wnioski**

Zmiany, jakie zaszły w województwie podkarpackim w czasie wdrażania RPO WP na lata 2007-2013, bez wątplenia można stwierdzić spowodowały efektywny wzrost rozwoju społeczno-gospodarczego Podkarpacia. Inwestycje poczynione w ramach Programu oddziałują zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio na takie elementy jak chociażby wzrost zatrudnienia, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej województwa, poprawę jego dostępności (co bezpośrednio wiąże się z rozwojem takich elementów, jak chociażby turystyka, przyciąganie kapitału zewnętrznego), czy wzrost przedsiębiorczości. Zmiany zachodzące dzięki realizacji Programu stopniowo oddziałują na szereg czynników i mają swój niewątpliwy udział w poprawie życia mieszkańców.),

W nowej perspektywie niewątpliwie należy dążyć do dalszego rozwoju infrastruktury oraz tworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości i atrakcyjności inwestycyjnej regionu, równocześnie nie zapominając o poprawie jakości życia mieszkańców. W dalszym ciągu należy zwiększać liczbę miejsc pracy oraz właściwie kształtować kadry dla gospodarki, wspierając rozwój zasobów ludzkich w gospodarce opartej na wiedzy, wspierając przedsięwzięcia o charakterze B+R. Na szczególną uwagę zasługują także działania, które przyczynią się do wzmocnienia specjalizacji regionalnych, a w szczególności rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w branży lotniczej. Kompleksowe, zgodne z założeniami Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020 podejście do rozwoju regionu z pewnością pozwoli na wzrost krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki oraz poprawę dostępności przestrzennej Podkarpacia.<sup>3</sup>

---

<sup>3</sup> Raport końcowy badania ewaluacyjnego pn. *10 lat województwa podkarpackiego w UE – ocena wykorzystania funduszy europejskich w rozwoju regionu.*

## Załącznik 1.

**Tabela. Podpisane umowy/wydane decyzje oraz projekty zakończone wg osi priorytetowych RPO WP 2007-2013- stan na 30 września 2016r.**

Oś priorytetowa/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (w PLN)	Wykorzystanie alokacji EFRR (%)	Liczba projektów zakończonych	Wartość dofinansowania z EFRR (w PLN)	Wykorzystanie alokacji* EFRR w stosunku do wartości środków z EFRR certyfikowanych (%)
<b>Oś priorytet. 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka</b>	<b>1 272</b>	<b>1 206 493 033</b>	<b>100%</b>	<b>1 268</b>	<b>1 189 371 997,73</b>	<b>99,84%</b>
Działanie 1.1 Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości	1 006	707 977 060,17	100%	1003	692 509 692,43	99,92%
Działanie 1.2 Instytucje otoczenia biznesu	31	15 182 757	100,07%	30	14 707 644,64	97,61%
Działanie 1.3 Regionalny system innowacji	52	393 328 210	100%	52	392 898 056,35	99,92%
Działanie 1.4 Promocja gospodarcza i aktywizacja inwestycyjna regionu	183	90 005 005	100,02%	183	89 256 604,31	99,24%
<b>Oś priorytet. 2 Infrastruktura techniczna</b>	<b>466</b>	<b>1 698 689 112</b>	<b>99,99%</b>	<b>466</b>	<b>1 698 605 752,63</b>	<b>99,99%</b>
Działanie 2.1 Infrastruktura komunikacyjna	237	1 445 535 915	100%	237	1 445 535 915,47	99,99%
Działanie 2.2 Infrastruktura energetyczna	229	253 153 196	99,95%	229	253 069 837,16	99,94%
<b>Oś priorytet. 3 Społeczeństwo informacyjne</b>	<b>60</b>	<b>273 218 536</b>	<b>100%</b>	<b>60</b>	<b>273 218 536,33</b>	<b>100%</b>
<b>Oś priorytet. 4 Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom</b>	<b>256</b>	<b>654 791 992</b>	<b>100%</b>	<b>256</b>	<b>654 791 992,35</b>	<b>100%</b>
Działanie 4.1 Infrastruktura ochrony środowiska	129	355 417 342	99,97%	129	355 417 341,66	99,98%
Działanie 4.2 Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi	27	161 704 767	99,98%	27	161 704 766,86	99,98%

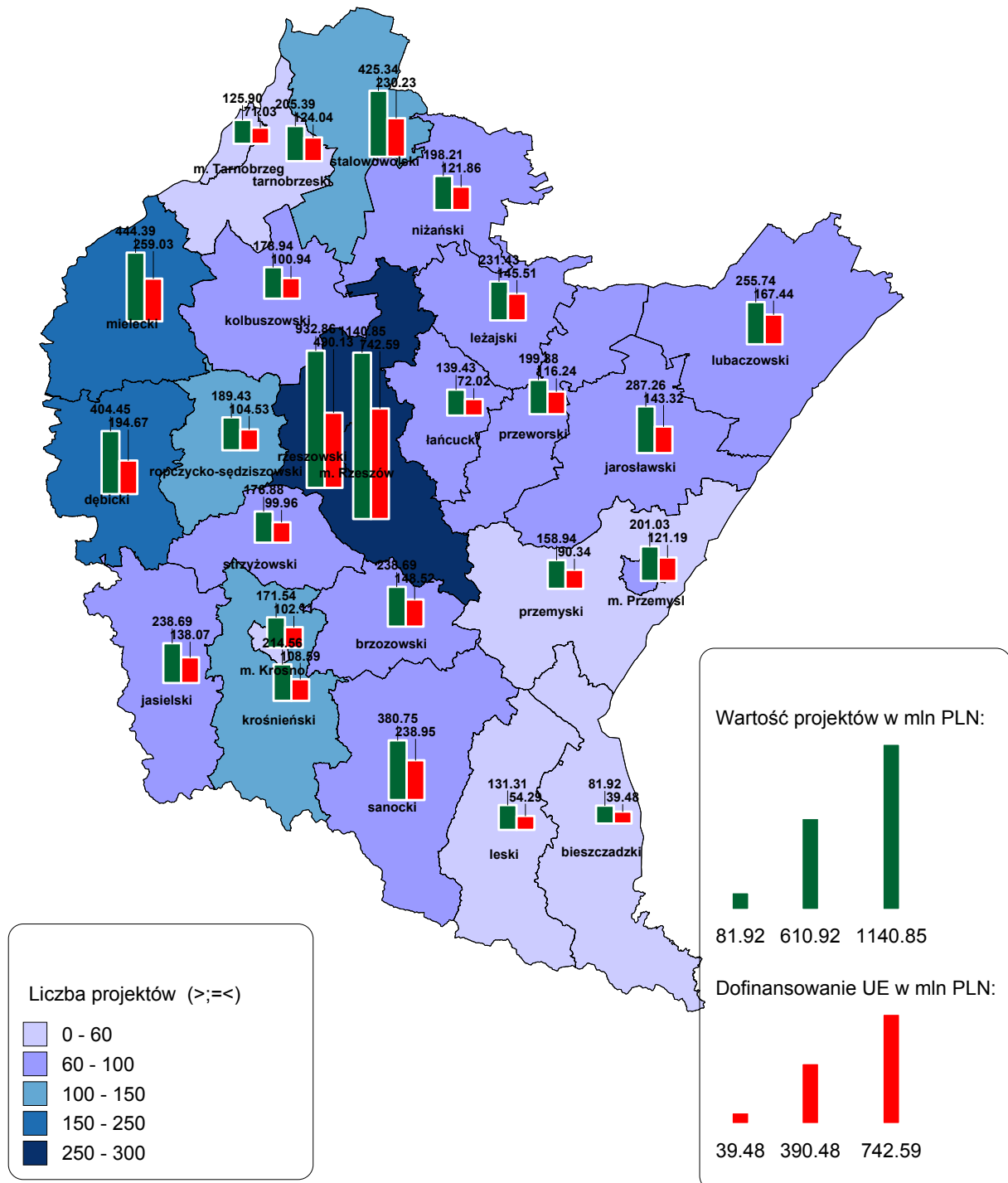
Oś priorytetowa/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (w PLN)	Wykorzystanie alokacji EFRR (%)	Liczba projektów zakończonych	Wartość dofinansowania z EFRR (w PLN)	Wykorzystanie alokacji* EFRR w stosunku do wartości środków z EFRR certyfikowanych (%)
Działanie 4.3 Zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej	26	12 244 457	100%	26	12 244 456,87	100%
Działanie 4.4 Zwalczanie i zapobieganie zagrożeniom	74	125 425 427	100,10%	74	125 425 426,96	100,09%
<b>Oś priorytet. 5 Infrastruktura publiczna</b>	<b>237</b>	<b>542 707 649</b>	<b>99,62%</b>	<b>237</b>	<b>542 707 649,08</b>	<b>99,54%</b>
Działanie 5.1 Infrastruktura edukacyjna	110	256 734 897	99,20%	110	256 734 897,40	99,23%
Działanie 5.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej	79	190 968 449	100,00%	79	190 968 448,82	100,00%
Działanie 5.3 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna	48	95 004 302	100,02%	48	95 004 302,86	99,42%
<b>Oś priorytet. 6 Turystyka i kultura</b>	<b>72</b>	<b>149 833 584</b>	<b>100,68%</b>	<b>72</b>	<b>148 101 786,32</b>	<b>100,65%</b>
<b>Oś priorytet. 7 Spójność wewnątrzregionalna</b>	<b>144</b>	<b>328 641 776</b>	<b>99,83%</b>	<b>144</b>	<b>328 641 775,57</b>	<b>99,84%</b>
Działanie 7.1 Rewitalizacja miast	66	194 920 635	99,72%	66	194 920 635,39	99,72%
Działanie 7.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	24	62 501 782	100%	24	62 501 781,26	100%
Działanie 7.3 Aktywizacja obszarów zmarginalizowanych gospodarczo oraz wsparcie terenów zniszczonych przez powódź	54	71 219 359	100%	54	71 219 358,92	100%
<b>Oś priorytet. 8 Pomoc techniczna</b>	<b>89</b>	<b>129 572 566</b>	<b>100,02%</b>	<b>89</b>	<b>129 572 566,16</b>	<b>100,02%</b>

Oś priorytetowa/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR (w PLN)	Wykorzystanie alokacji EFRR (%)	Liczba projektów zakończonych	Wartość dofinansowania z EFRR (w PLN)	Wykorzystanie alokacji* EFRR w stosunku do wartości środków z EFRR certyfikowanych (%)
Działanie 8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania	69	113 138 610	100,20%	69	<b>113 138 610,14</b>	<b>100,19%</b>
Działanie 8.2 Informowanie, promocja oraz wsparcie przygotowania o realizacji projektów	20	16 433 956	98,84%	20	<b>16 433 956,02</b>	<b>98,87%</b>
<b>RAZEM</b>	<b>2 596</b>	<b>4 983 948 248</b>	<b>99,97%</b>	<b>2 592</b>	<b>4 965 012 056,17</b>	<b>99,92%</b>

\* Zastosowana alokacja uwzględnia Mechanizm elastyczności zgodny z art. 77 rozporządzenia 1083/2006, który umożliwił przesunięcie środków do innych osi RPO WP 07-13, aby w pełni wykorzystać alokowane środki unijne.

## Załącznik nr 2

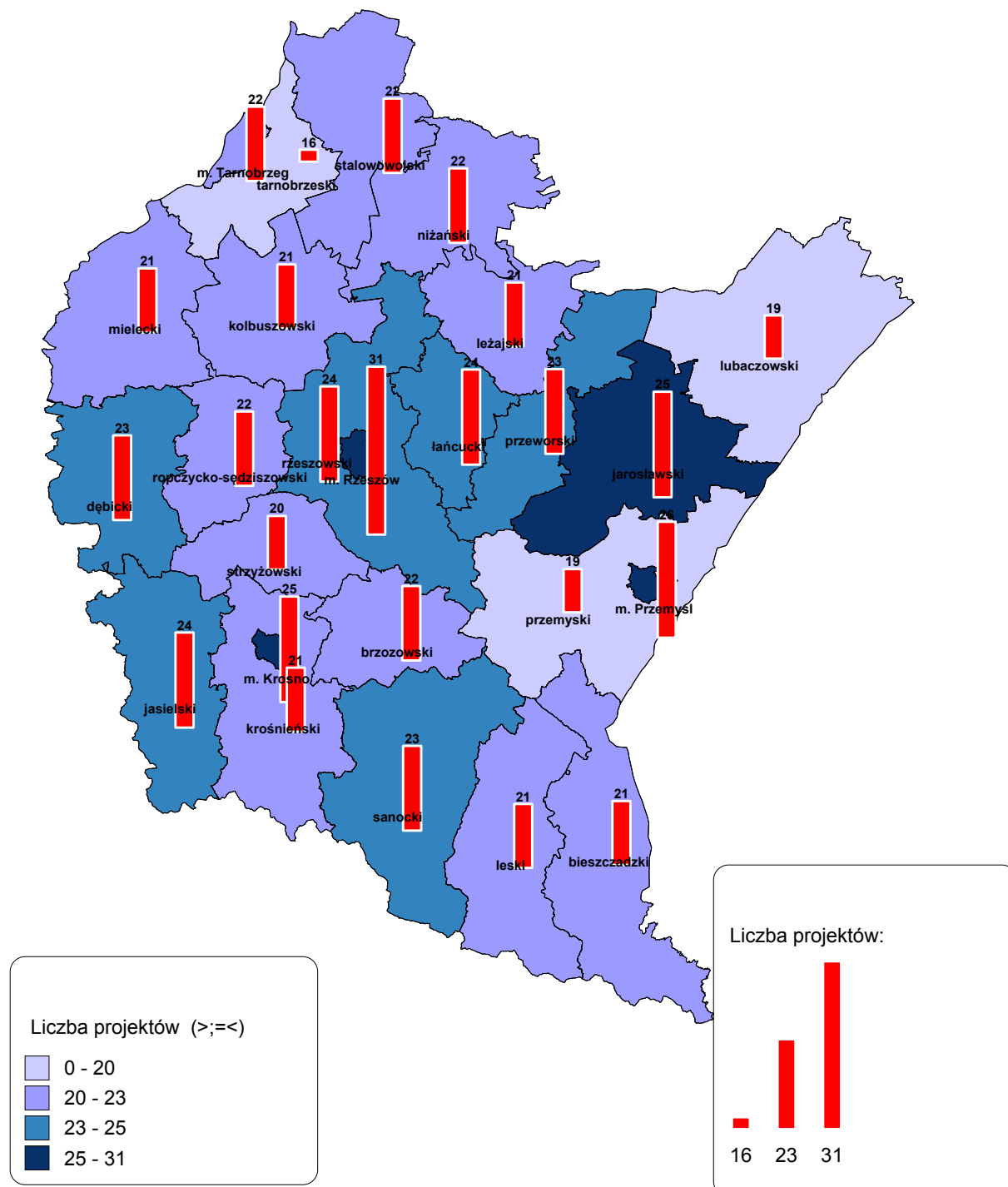
**Mapa.** Projekty w ramach RPO WP 2007-2013 wg miejsca realizacji – na podstawie podpisanych umów na dzień 30 września 2016r. (zestawienie nie uwzględnia projektów w zakresie pomocy technicznej oraz projektów o charakterze regionalnym).



W ramach RPO WP dofinansowanych jest 74 projekty o charakterze regionalnym realizowanych na terenie wielu powiatów, o wartości ogółem 970,79 mln PLN, w tym dofinansowanie z EFRR 660,29 mln PLN.

### Załącznik nr 3

Mapa. Projekty w ramach RPO WP 2007-2013 realizowane na terenie wielu powiatów.



#### Załącznik 4.

Tabela. Postęp finansowy RPO WP 2007-2013 w podziale na podregiony (tabela nie zawiera projektów w zakresie pomocy technicznej) - stan na 30 września 2016 r.

Podregion	Liczba projektów	Całkowita wartość projektu (PLN)	Dofinansowanie z EFRR (PLN)	Wartość dofinansowania z EFRR na 1 mieszkańca podregionu (PLN)
Krośnieński	495	1 483 114 156,85	866 707 947,70	1 786,29
Rzeszowski	889	2 807 291 467,57	1 645 073 877,44	2 611,23
Przemyski	372	1 128 501 408,32	649 807 693,69	1 644,25
Tarnobrzeski	703	2 092 619 562,84	1 179 561 147,33	1 906,52
<b>Razem</b>	<b>2 459</b>	<b>7 511 526 595,85</b>	<b>4 341 150 666,16</b>	<b>2 129,10</b>

W ramach RPO WP realizowanych jest 45 projektów, których miejsce realizacji obejmuje kilka podregionów lub całe województwo. Projekty te dot. m. in. wsparcia kapitałowego funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, poprawy bezpieczeństwa mieszkańców poprzez modernizację bazy i wyposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych oraz systemu e-Administracji Publicznej.

**Załącznik nr 5.**

**Tabela 2.** Oś priorytetowa/działania w ramach których ogłoszono konkursy od początku realizacji RPO WP 2007-2013.

Oś priorytetowa / działanie	Nazwa	Data zrealizowanych naborów						
		2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
1.1 a	Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości, schemat A: wsparcie kapitałowe funduszy	-	-	19.03 – 19.04	-	28.05-5.07	-	-
1.1 b	Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości, schemat B: bezpośrednie dotacje inwestycyjne	30.09 – 7.11	30.06 – 4.09	-	-	-	21.02-22.03 29.08-11.10	-
1.2	Instytucje otoczenia biznesu	-	-	30.06 – 31.08	-	24.07-7.09	-	-



Oś priorytetowa / działanie	Nazwa	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
1.3	Regionalny system innowacji	-	-	30.07 – 30.09	30.09-15.11	24.05-31.07	29.08-4.10	-
1.4 a	Promocja gospodarcza i aktywizacja inwestycyjna regionu, schemat A: projekty inwestycyjne	31.07 – 15.09	30.12.2009r. - 31.03.2010r.	-	-	30.03-31.08	30.09.2013r.- 28.02.2014r.	-
1.4 b	Promocja gospodarcza i aktywizacja inwestycyjna regionu, schemat B: projekty pozainwestycyjne	-	31.03 – 18.05	29.01. - 22.03.	31.01 – 31.03.	-	-	-
2.1 a	Infrastruktura komunikacyjna, schemat A: drogi wojewódzkie	-	1.06 – 3.07	-	-	-	-	-

Oś priorytetowa / działanie	Nazwa	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
2.1 b	Infrastruktura komunikacyjna, schemat B: drogi powiatowe	31.03 – 29.05	14.12.2009r. - 26.02.2010r.	-	-	-	-	-
2.1 c	Infrastruktura komunikacyjna, schemat C: drogi gminne	31.03 – 29.05	14.12.2009r. - 26.02.2010r.	-	-	-	-	-
2.1 d	Infrastruktura komunikacyjna, schemat D: transport publiczny	-	30.06 – 11.09	-	-	-	-	-
2.1 e	Infrastruktura komunikacyjna, schemat E: infrastruktura kolejowa	-	14.12.2009r. - 26.02.2010r.	30.04 – 30.06	-	23.01-20.09	-	-

Oś priorytetowa / działanie	Nazwa	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
2.1 f	Infrastruktura komunikacyjna, schemat F: infrastruktura lotniska Rzeszów – Jasionka	-	23.11 - 30.12	09.08 – 30.09	23.09-27.10	-	-	31.03-8.05
2.2	Infrastruktura energetyczna	-	31.12.2009r. -08.02.2010r.	-	-	30.01-30.08	-	-
3	Społeczeństwo Informacyjne	-	31.12.2009r. – 31.03.2010r.	-	-	30.01-26.04	-	-
4.1 a	Infrastruktura ochrony środowiska, schemat A: infrastruktura oczyszczania ścieków	31.03 – 30.05	-	-	-	-	-	-

Oś priorytetowa / działanie	Nazwa	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
4.1 b	Infrastruktura ochrony środowiska, schemat B: zaopatrzenie w wodę	31.03 – 30.05	-		4.05 – 10.06	9.11.2012r.- 14.02.2013r.	-	-
4.1 c	Infrastruktura ochrony środowiska, schemat C: zagospodarowanie odpadów	-	30.06 – 25.09	-	-	-	-	-
4.2	Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi	31.03 – 28.05	-	23.08 – 29.12	-	-	-	-
4.3	Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej	-	16.02 – 31.03	-	25.07- 27.10	-	-	-

Oś priorytetowa / działanie	Nazwa	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
4.4	Zwalczanie i zapobieganie zagrożeniom	-	26.10 – 21.12	-	-	-	-	-
5.1 a	Infrastruktura edukacyjna, schemat A: Szkoły wyższe	-	16.02 – 19.03	-	-	-	-	-
5.1 b	Infrastruktura edukacyjna, schemat B: System oświaty	29.08 – 17.10	-	-	-	28.09-15.11	-	-
5.2 a	Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, schemat A: infrastruktura ochrony zdrowia	-	22.06 – 24.07 31.12.2009r. - 31.03.2010r.	-	-	-	-	-

Oś priorytetowa / działanie	Nazwa	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
5.2 b	Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, schemat B: pomoc społeczna	-	22.06 – 20.08	-	-	-	-	-
5.3 a	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna, schemat A euroboiska	-	16.02 – 31.03	-	-	-	-	-
5.3 b	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna, schemat B inna infrastruktura sportowa i rekreacyjna	-	16.02 – 31.03	-	-	-	-	-
6	Turystyki i kultura	-	16.02. – 19.03	-	-	-	-	-

Oś priorytetowa / działanie	Nazwa	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
7.1	Rewitalizacja miast	-	-	31.08 – 18.11	-	-	-	-
7.2	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	-	-	31.08 – 18.11	-	-	-	-
7.3	Aktywizacja obszarów zmarginalizowanych gospodarczo oraz wsparcie terenów zniszczonych przez powódź, schemat A Projekty realizowane na terenach zmarginalizowanych gospodarczo	-	-	31.08 – 28.10	-	-	-	-

Oś priorytetowa / działanie	Nazwa	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
7.3	Aktywizacja obszarów zmarginalizowanych gospodarczo oraz wsparcie terenów zniszczonych przez powódź, schemat B Projekty realizowane na terenach zniszczonych przez powódź	-	-	-	25.07-29.12	-	-	-
8.1	Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania	24.09 – 10.10 20.11 – 19.12	06.11-30.11.	3.11 – 30.11	27.10-30.11	29.10-23.11	19.11-13.12	14.02-7.03 17.11-8.12
8.2	Informowanie, promocja oraz wsparcie przygotowania i realizacji projektów	24.09 – 10.10 20.11 – 19.12	06.11-30.11.	3.11 – 30.11	27.10-30.11	29.10-23.11	19.11-13.12	17.11-8.12
<b>RAZEM – zrealizowane konkursy</b>		<b>12</b>	<b>23</b>	<b>12</b>	<b>8</b>	<b>11</b>	<b>6</b>	<b>4</b>



**Informacja o realizacji zadań z zakresu szacowania i wypłacania  
odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne na terenach  
niewchodzących w skład obwodów łowieckich**

**I. Podstawa prawna**

Podstawowym aktem prawnym regulującym zagadnienia szkód łowieckich jest ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U.05.127.1066 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz.U.10.45.272). Zgodnie z regulacjami prawnymi systemem odszkodowawczym zostały objęte szkody w uprawach i płodach rolnych (zwane dalej „szkodami łowieckimi”) wyrządzone przez dziki, łosie, jelenie, sarny i daniiele. Kompetencja przeprowadzenia procedury w tym zakresie została przypisana dzierżawcom i zarządcom obwodów łowieckich oraz Skarbowi Państwa. Zarządcy i dzierżawcy obwodów łowieckich szacują szkody łowieckie na obszarach obwodów łowieckich, natomiast Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzane na terenach wyłączonych z prowadzenia gospodarki łowieckiej. W imieniu Skarbu Państwa, zgodnie z art. 50 ustawy Prawo łowieckie, kompetencje w przedmiotowym zakresie realizowane przez zarząd województwa.

Art. 26 ustawy Prawo łowieckie wskazuje następujące tereny wyłączone z prowadzenia gospodarki łowieckiej:

- 1) parki narodowe i rezerwaty przyrody, z wyjątkiem rezerwatów lub ich części, w których na obszarach wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych nie zabroniono wykonywania polowania;
- 2) tereny w granicach administracyjnych miast; jeżeli jednak granice te obejmują większe obszary leśne lub rolne, z obszarów tych może być utworzony obwód łowiecki lub mogą być one włączone do innych obwodów łowieckich;
- 3) tereny zajęte przez miejscowości niezaliczane do miast, w granicach obejmujących zabudowania mieszkalne i gospodarcze z podwórzami, placami i ulicami oraz drogami wewnątrz tych miejscowości;
- 4) budowle, zakłady i urządzenia, tereny przeznaczone na cele społeczne, kultu religijnego, przemysłowe, handlowe, składowe, transportowe i inne cele gospodarcze oraz obiekty o charakterze zabytkowym i specjalnym, w granicach ich ogrodzeń.

W naszym województwie tereny wyłączane z prowadzenia gospodarki łowieckiej określa załącznik graficzny do Uchwały Nr XLIV/503/08 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 1 grudnia 2008 r.

## II. Realizacja zadań przez Zarząd Województwa na przestrzeni lat

Od chwili przejścia przez Zarząd Województwa Podkarpackiego kompetencji w przedmiotowym zakresie tj. 1 sierpnia 2009 r., zauważa się systematyczny wzrost liczby zgłoszeń poszkodowanych o szacowanie szkód łowieckich, zgodnie z danymi przedstawionymi w poniższej tabeli.

Tabela. Zestawienie zgłoszeń szkód łowieckich i wypłaconych odszkodowań w latach 2010 – 2016 r. (stan na 2 listopada br.)

	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r. do 02.11.2016 r.
Ilość zgłoszeń szkód łowieckich (protokołów)	71	220	985	1108	2 591	3 430	3136
Kwota wypłaconych odszkodowań	30 290 zł	151 tys. zł	527 tys. zł	824 656 zł	1 038 458 zł	1 874 947,57 zł	768 917,94 zł
Koszty realizacji zadania przez Samorząd Województwa (umowa z PODR Boguchwała)	-	30 303 zł	132 312 zł	208 780 zł	388 577 zł	203 316 zł	171 948,00 zł

Ogólna suma środków przeznaczonych na obsługę zadania przekracza razem 1 mln zł.

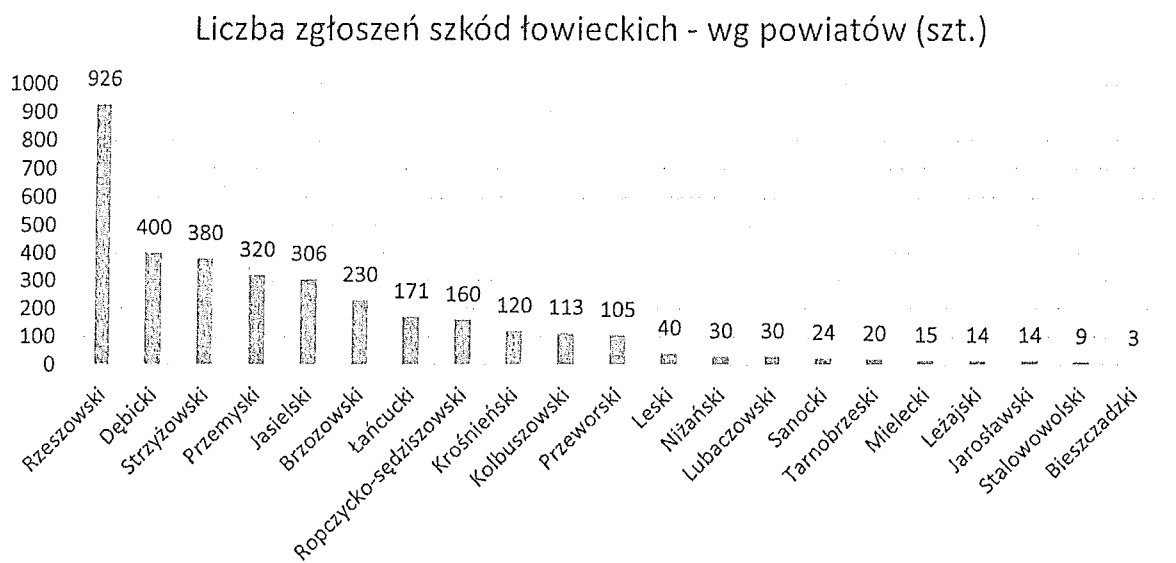
W stosunku do roku 2012 r. ilość zgłoszeń szkód łowieckich w 2013 r. wzrosła o 112 %, a w 2014 r. o 240 % w stosunku do roku 2013 r.. Najwięcej zgłoszeń szkód łowieckich wystąpiło w 2015 r. (wzrost o 132% w stosunku do roku poprzedniego).

Rok 2016 jest rokiem nietypowym w miesiącach lipiec - sierpień, można było zaobserwować mały spadek zgłaszanych szkód, natomiast w miesiącach wrzesień – październik ilość szkód gwałtownie wzrosła, dziennie wpływało od 20 do 30 zgłoszeń, gdy w poprzednich latach w tym okresie dziennie było około 10 zgłoszeń.

### Realizacja zadania w 2015 r. przedstawia się następująco:

- Liczba zgłoszeń szkód łowieckich – **3 430**
- Liczba protokołów szacowania ostatecznego sporządzonych na okoliczność szacowania szkód – **3 290**
- Najczęściej niszczone uprawy – TUZ-y tj. (łąki i pastwiska), ziemniaki, zboża, rzepak, drzewa owocowe, maliny, porzeczki, oraz warzywa.
- Szkody wyrządzone najczęściej przez dziki, w mniejszej ilości przez sarny i jelenie,
- Wydatkowana kwota odszkodowań z budżetu państwa – **1 874 974,57 zł**
- W jednej procedurze szacowania uczestniczył przedstawiciel izby rolniczej (na wniosek osoby poszkodowanej) co związane było z niejasnym określeniem zwierzyny, która spowodowała szkodę łowiecką.

Nasilenie występowania szkód w 2015 roku w poszczególnych powiatach województwa przedstawia poniższy wykres.

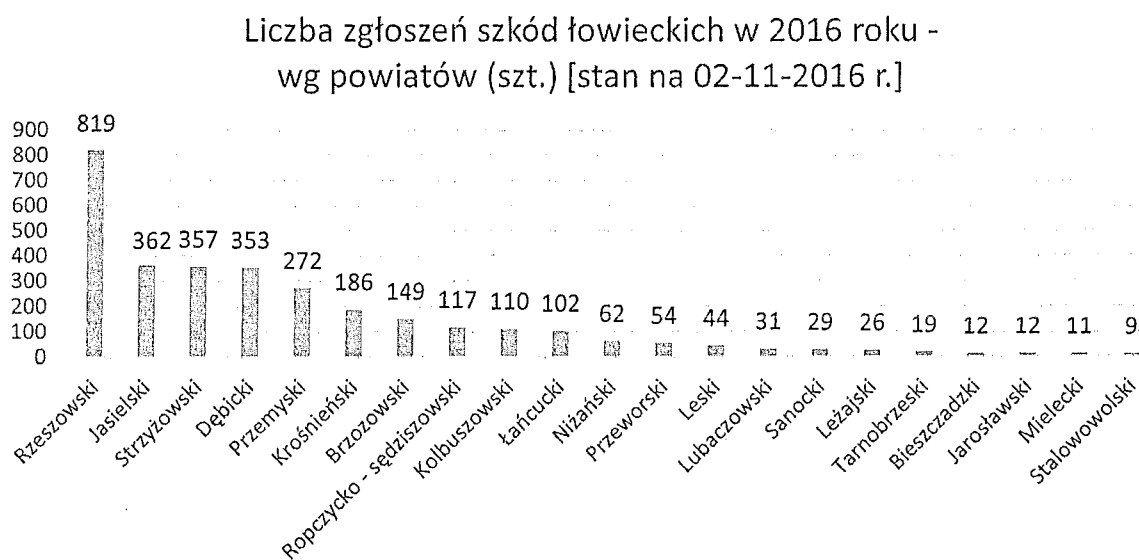


### Uszczegółowione dane dotyczące szacowania szkód łowieckich na dzień 02-11-2016 roku

1. Liczba zgłoszeń szkód łowieckich (protokołów) – **3136** szt.
2. Najczęściej niszczone uprawy – TUZ-y (tj. łąki i pastwiska), ziemniaki, zboża, kukurydza, rzepak, drzewa owocowe, maliny, truskawki, porzeczki, oraz warzywa.

3. Zgłaszane szkody wyrządzone są najczęściej przez dziki, w mniejszej ilości przez sarny i jelenie,
4. Wydatkowana kwota odszkodowań z budżetu państwa - **768 917,94 zł**
5. Liczba protokołów przekazanych do PUW w Rzeszowie - **1667** szt.
6. Liczba protokołów oczekiwanych z PODR Boguchwała - ok. **95** szt.
7. Ilość protokołów gotowych do przekazania PUW na kolejne dotacje - ok. **500** szt.
8. Liczba protokołów pozostałych do weryfikacji - ok. **750** szt.
9. Wyplacone dotacje - **XV (1205 szt.)**
10. Różnica między przekazanymi protokołami do PUW a wyplaconych – **462** szt.

Nasilenie występowania szkód na dzień 02-11-2016 roku w poszczególnych powiatach województwa przedstawia poniższy wykres.



### **III. Działania służące realizacji zadania**

Szacowanie szkody łowieckiej następuje na podstawie pisemnego wniosku poszkodowanego, skierowanego w terminie 3 dni od dnia stwierdzenia szkody a w przypadku szkód wyrządzonych w sadach – w terminie 14 dni od dnia jej powstania z jednoczesnym określeniem liczby uszkodzonych drzew. Procedura szacowania obejmuje oględziny, oraz ostateczne szacowanie, niekiedy wymagane są ponowne oględziny oraz ponowne ostateczne szacowanie szkody. Wizja lokalna odbywa się zawsze z udziałem dwóch przedstawicieli Zarządu Województwa.

Oględzin bądź szacowania ostatecznego dokonuje się w terminie 7 dni od dnia wpływu zgłoszenia szkody do tut. Urzędu. Z przeprowadzonych czynności sporządzany jest protokół w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednej dla każdej ze stron (na miejscu wystąpienia szkody).

Na żądanie strony w procesie szacowania oraz ustalaniu wysokości odszkodowania może uczestniczyć przedstawiciel izby rolniczej.

Kompetencja szacowania szkód łowieckich charakteryzuje się specyficzną problematyką. Po pierwsze jest zadaniem wielopłaszczyznowym, gdyż obejmuje wyjazdy terenowe do rolników z terenu całego województwa podkarpackiego oraz obsługę administracyjną. Po drugie jego zakres jest trudny do prognozowania ze względu na nieprzewidywalność ilości zgłoszonych wniosków. Trzeci aspekt stanowi brak podstaw do precyzyjnego określenia na podstawie wniosku poszkodowanego, liczby wyjazdów terenowych, gdyż zgłoszona szkoda może wymagać wyłącznie szacowania ostatecznego (1 wyjazd) bądź oględzin i szacowania ostatecznego co już skutkuje dwoma wyjazdami do rolnika. Informacje te można zweryfikować dopiero w procesie szacowania w czasie wizji lokalnej. Dodatkowo wyjazdy terenowe uwarunkowane są terminem do 7 dni na przeprowadzenie szacowania.

Obsługa administracyjna zadania obejmuje: weryfikację wniosków, protokołów oględzin i ostatecznego szacowania, przekazanie kompletnej dokumentacji do Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego na podstawie których przyznawana jest dotacja z budżetu państwa. Po otrzymaniu dotacji, kierowane są wnioski o uruchomienie środków finansowych, indywidualnie dla każdego rolnika. Przedstawiona procedura skutkuje tworzeniem i analizą rozbudowanej dokumentacji.

Ze względu na znaczne nasilenie szkód w okresie wiosennym oraz fakt, iż sporo zgłoszeń spływa z terenów znacznie oddalonych część zadań szacowania szkód zlecono podmiotowi zewnętrznemu (w 2016 r., podobnie jak i w latach poprzednich zgodnie z przeprowadzona procedurą przetargową wykonawcą został Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale (PODR).

Zakres zawartej umowy obejmuje przeprowadzanie procedury szacowania szkód łowieckich, bezpośrednio w terenie wraz z sporządzaniem protokołów.

Natomiast pracownicy Departamentu Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem poza szacowaniem szkód w terenie dokonują obsługi administracyjnej zadania, obejmującej min.: weryfikację lokalizacji działek ewidencyjnych, na których wystąpiły szkody łowieckie pod kątem granic obszarów niewchodzących w skład obwodów

łowieckich, analizę załączonych do wniosku dokumentów poświadczających własność bądź użytkowanie działki, sporządzenia zleceń dla Wykonawcy (PODR), weryfikację protokołów oględzin i ostatecznego szacowania sporządzonych przez PODR, przygotowanie i przekazanie kompletnej dokumentacji do Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego, na podstawie których przyznawana jest dotacja z budżetu państwa. Po otrzymaniu dotacji, kierowane są wnioski o uruchomienie środków finansowych, indywidualnie dla każdego poszkodowanego oraz zawiadomienia do poszkodowanych o przekazaniu należnych środków pieniężnych.

#### **IV. Najważniejsze problemy:**

Dużym problemem, poza stale utrzymującą się dużą liczbą szkód, jest kwestia terminowości wypłaty odszkodowań z tytułu szkód łowieckich.

Mając na uwadze, iż szkody łowieckie są zjawiskiem generującym znaczne straty finansowe dla rolnika, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego wraz z Podkarpackim Urzędem Wojewódzkim dokłada wszelkich starań, aby procedura szacowania szkód łowieckich oraz weryfikacja dokumentacji przebiegała bez zbędnej zwłoki. Określony bowiem w przepisie prawa termin wypłaty odszkodowania wynosi 30 dni – jest on możliwy do dotrzymania wyłącznie przez zarządców i dzierżawców obwodów łowieckich, którzy dysponują własnymi środkami.

Jednakże terminowość wypłaty odszkodowań uzależniona jest od wielu czynników, wśród których głównym jest przede wszystkim procedura pozyskiwania środków na wypłatę odszkodowań z budżetu państwa. W obecnym stanie prawnym samorządy województw nie mają bowiem zagwarantowanych środków finansowych na pokrycie tego rodzaju zobowiązań, a procedura uruchamiania dotacji celowych, trwa znacznie ponad ustawowe 30 dni. Dlatego też, Samorząd Województwa wraz z Wojewodą Podkarpackim corocznie występują do Ministra Finansów o zapewnienie odpowiednich środków finansowych, które pomimo wzrostowej tendencji liczby zgłoszeń szkód łowieckich w kolejnych ustawach budżetowych oscylują w granicach 15-20 tys.. Pozostała część środków na świadczenia pochodzi z dotacji celowych. (w 2015 r., wyprocedowano w wielu transzach wysokości blisko 2 mln zł).

Sama procedura otrzymania środków finansowych, **przy prawidłowo zgłoszonych** wnioskach, trwa 2-3 miesiące i przedstawia się następująco:

1. Wpłynięcie zgłoszenia szkody łowieckiej do tut. Departamentu.
2. W terminie 7 dni następuje szacowanie szkody bądź na wniosek poszkodowanego w terminie późniejszym.
3. Sporządzenie protokołu szacowania szkody łowieckiej oraz jego weryfikacja przez tut. Departament (do 2-3 tygodni) – w zależności od liczby napływających wniosków, charakteru i obszaru zniszczeń.
4. Skierowanie wniosku do Wojewody Podkarpackiego o zwiększenie dotacji celowych z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd województwa. Do wniosku załącza się kserokopie protokołów szacowania – potwierdzone za zgodność z oryginałem wraz z dokumentacją poświadczającą własność/ użytkowanie działki na której wystąpiła szkoda.
5. Weryfikacja przekazanej dokumentacji przez Podkarpacki Urząd Wojewódzki trwa około 2-4 tygodnie. Po zatwierdzeniu protokołów, kierowany jest wniosek do Ministra Finansów, które przyznaje dotacje w terminie do 2- 4 tyg.
6. Na podstawie decyzji Ministra Finansów, środki finansowe są wprowadzane do budżetu województwa przez Zarząd Województwa Podkarpackiego. Po podjęciu stosownej uchwały może być uruchamiana wypłata środków finansowych dla poszczególnych poszkodowanych.

Reasumując, należy podkreślić, iż w stosunku do lat poprzednich ze względu na wzmocnienie kadrowe Oddziału łowiectwa i rybactwa znacznie poprawił się czas oczekiwania na wypłatę odszkodowań za szkody łowieckie. Długi czas oczekiwania na środki, nie wynika z opieszałości służb Marszałka ale z obecnie funkcjonującego systemu prawnego w zakresie szacowania szkód łowieckich i wypłaty odszkodowań.

Należy podkreślić, iż poza powyższym na termin wypłaty odszkodowania ma wpływ również:

- kompletność i prawidłowość zgłoszeń szkód łowieckich – w przypadku braku wskazania przez poszkodowanego nr działki ewidencyjnej, na której wystąpiła szkoda, daty stwierdzenia szkody oraz rodzaju zniszczonej uprawy, kierowana jest korespondencja do poszkodowanego. Informacje zwrotne podawane są przez poszkodowanych w różnych terminach, nawet do 1 miesiąca.

- uzupełnienie wymaganej dokumentacji przez poszkodowanego na podst. zapisów protokołu szacowania szkód łowieckich np. dokumentu poświadczającego własność/użytkowanie działki, upoważnienie dla pełnomocnika.

Ponadto poszkodowani bardzo często określają bieg terminów uzyskania świadczenia od momentu dokonania oględzin, a nie szacowania ostatecznego, podczas którego określana jest kwota odszkodowania, co stanowi podstawę do wypłaty odszkodowania. Biorąc pod uwagę, iż pomiędzy oględzinami a szacowaniem ostatecznym może minąć nawet 3-4 miesiące, uwzględnianie zatem tej przerwy czasowej w procedurze wypłaty świadczeń jest nieprawidłowe i powoduje przekazywanie niewłaściwych informacji w tym zakresie.

Bardzo ważną kwestią stanowiącą poważny problem w stale rosnącej ilości zgłoszeń szkód łowieckich jest :

- 1) brak zwiększenia intensywności polowań ( w niektórych powiatach znacznie wzrasta populacja dzików, o czym świadczy gwałtowny wzrost ilości zgłaszanych szkód),
- 2) brak aktualizacji wieloletnich łowieckich planów hodowlanych ( brak możliwości przeprowadzania dokładnej inwentaryzacji zwierzyny łownej, głównie dzików – zadanie bardzo trudne do realizacji),
- 3) wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych dostosowanych do dzisiejszej sytuacji,
- 4) kompetencje organów samorządu terytorialnego w zakresie szeroko rozumianej gospodarki łowieckiej są bardzo ograniczone (np. brak możliwości dofinansowania do zakupu siatki ogrodzeniowej, środków odstraszających - repelentów),
- 5) duża ilość tzw. nieużytków rolnych, na terenach tych tworzy się coraz więcej zadrzewień, zakrzewień, które są idealnym schronieniem dla zwierzyny,
- 6) brak możliwości przeprowadzenia weryfikacji terenów wyłączonych
- 7) systemowy bezwład administracyjno – prawny w zakresie kształtowania właściwej liczebności populacji dzikich zwierząt oraz silny wpływ różnych „środków ekologicznych”.
- 8) ograniczenie lub zaprzestanie produkcji rolniczej ze względu na stale występujące szkody dotyczy to głównie powiatów: dębickiego, jasielskiego, rzeszowskiego



## V. Inicjatywy w zakresie poprawy systemu

Mając na uwadze, problematykę zagadnień związanych z koniecznością zredukowania populacji zwierząt łownych, głównie dzików oraz ograniczenia ich żerowania blisko zabudowań mieszkalnych, a tym samym zminimalizowania natężenia szkód, Samorząd Województwa Podkarpackiego w latach 2015-2016 podejmował liczne inicjatywy w tym zakresie:

1. W dniu 19 lutego 2015 odbyło się spotkanie w Urzędzie Miasta Dębicy, z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, ZO PZŁ w Tarnowie, Nadleśnictwa Dębica, Burmistrzem Miasta Dębica, Radnymi Miejskimi, oraz przedstawicielami mieszkańców.

Podczas spotkania przedstawiciele poszczególnych jednostek, oraz mieszkańcy poruszyli problem terminów oczekiwania na wypłatę odszkodowań za szkody łowieckie, zasad gospodarowania populacjami zwierząt łownych w tym z możliwościami ograniczenia liczebności populacji tych zwierząt. Ponadto przedstawiono tematykę terenów wyłączonych z prowadzenia gospodarki łowieckiej oraz kwestie sporów kompetencyjnych w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej na linii Zarząd Województwa Podkarpackiego – zarządcy/dzierżawcy obwodów łowieckich. Dyskusja, która miała miejsce podczas spotkania pozwoliła również wyjaśnić wiele problematycznych kwestii w przedmiotowym zakresie, a dotyczących gminy, która organizowała spotkanie.

2. W dniu 2 lutego 2016 r. zostało skierowane pismo znak: RG-IX.7131.1.2016.EK do Ministra Środowiska w sprawie wzrostu liczebności populacji zwierząt łownych, w tym szczególnie dzików. W/w piśmie podkreślono, iż Samorząd Województwa otrzymuje często prośby o podjęcie kroków prowadzących do zredukowania liczebności populacji dzików, wyeliminowania ich bytowania przy zabudowaniach mieszkalnych oraz zobiektywizowania kryteriów szacowania szkód łowieckich.

- Zasygnalizowano problem z uregulowaniami prawnymi ustawy Prawo łowieckie, zróżnicowania prawa poszkodowanych ze względu na położenie uszkodzonych przez zwierzynę upraw w obwodzie łowieckim czy na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich. Art. 47 ust. 1 ogranicza współdziałanie w zakresie zabezpieczania gruntów rolnych przed szkodami z właścicielami lub posiadaczami gruntów wyłącznie do dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich. Brzmienie tegoż art. umożliwia dzierżawcom i zarządcom obwodów łowieckich finansowanie

działań profilaktycznych w zakresie ograniczenia szkód łowieckich tj.: repelenty, atraktanty, ogrodzenia upraw itp. Takiego prawa ustawa pozbawiła posiadaczy upraw rolnych na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich gdyż kompetencja zarządu województwa została ograniczona wyłącznie do szacowania szkód łowieckich i wypłaty należnych odszkodowań.

- Wskazano na konieczność zmiany zapisów art. 47 ust. 2, który stanowi iż „W przypadku gdy pomiędzy właścicielem lub posiadaczem gruntu a dzierżawcą lub zarządcą obwodu łowieckiego powstał spór o wysokość wynagrodzenia za szkody, strony mogą zwrócić się do właściwego ze względu na miejsce powstałej szkody organu gminy w celu mediacji dla polubownego rozstrzygnięcia sporu.” Przepis tego art. nie przewiduje udziału w mediacjach przedstawicieli zarządu województwa (odpowiedzialnego za szacowanie szkód w obszarach wyłączonych) gdyż zarząd województwa nie jest ani zarządcą ani dzierżawcą obwodu łowieckiego. Również Art. 48 pkt 4 jest sprzeczny, bowiem szkody łowieckie szacowane przez zarząd województwa, zlokalizowane są w uprawach rolnych przy zabudowaniach mieszkalnych i obejmują małe powierzchnie zredukowane, co wiąże się z niskimi odszkodowaniami nawet w przedziale 1 – 20 zł. Tak niskie wartości odszkodowania niezwykle kontrastują z kosztami szacowania szkód, które kształtują się na poziomie 150 - 200 zł. Stąd też oczekiwana jest zmiana zapisów art. 48 pkt 4 ustawy Prawo łowieckie, które w obecnym kształcie pozwalają kwalifikować do wypłaty każde odszkodowanie.
- W/w piśmie poruszono problem wpływających wystąpień od mieszkańców wyrażające niezadowolenie z dokonywania szacowania szkód łowieckich przez koła łowieckie, uprzejmie zasadnym wydaje się rozważenie ustanowienia systemu obiektywnego szacowania szkód łowieckich zarówno w granicach obwodów łowieckich jak też poza nimi (np. poprzez powołanie niezależnych komisji do szacowania szkód łowieckich). Taki system jest oczekiwany przez środowisko rolnicze, gdyż wyrządzone straty winny być załatwiane rzetelnie, a wysokość odszkodowania powinna być skorelowana z poziomem wyrządzonych strat oraz niezależna od podmiotu dokonującego szacowania. Powołanie wieloosobowych i bezstronnych komisji pozwoliłoby na zobiektywizowanie kryteriów szacowania szkód łowieckich.
- Kolejnym zagadnieniem poruszonym w piśmie było podjęcia niezwłocznych działań związanych z problematyką zagrożeń stałego bytowania zwierząt łownych,

głównie dzików na obszarach aglomeracji miejskich, jak również w bliskim sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych na terenach wiejskich. Obecne regulacje prawne, na mocy decyzji starosty dopuszczają redukcję zwierzyny wyłącznie w przypadku zagrożenia prawidłowego funkcjonowania obiektów produkcyjnych i użyteczności publicznej. Natomiast największy nacisk kładziony jest przez mieszkańców na obszary bezpośrednio przy budynkach mieszkalnych gdzie ustawa uniemożliwia efektywną redukcję liczebności populacji dzika.

- W piśmie podkreślono, iż obecnie przepis § 6 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych przedmiotowego rozporządzenia stanowi, iż wypłata środków z tytułu poniesionych strat powinna nastąpić w terminie 30 dni od dnia szacowania. Niestety procedura uzyskania środków na świadczenia pieniężne ze Skarbu Państwa, determinuje wypłatę odszkodowania w terminie co najmniej 2-3 miesięcy od dnia szacowania. Należy podkreślić, iż niedotrzymanie przez zarząd województwa zapisów § 6 powoduje znaczne niezadowolenie poszkodowanych, a tym samym zmniejszenie zaufania do organów administracji publicznej. Ponadto §1 ust. 2 Rozporządzenia, nie wskazuje sankcji dla poszkodowanego w przypadku nie zachowania 3-dniowego terminu zgłoszenia szkody łowieckiej od dnia jest stwierdzenia bądź 14 dni od daty jest wyrządzenia w sadach. Brak ograniczeń czasowych w tym zakresie, znacznie utrudnia przebieg procedury dokonywania oględzin/szacowania ostatecznego uszkodzonej uprawy. Ponadto, biorąc pod uwagę, iż zawsze wiąże się to z wizją lokalną na miejscu, generowane są nieuzasadnione koszty dla samorządu województwa.

W/w pismo zostało przekazane do wiadomości do:

- 1) Pan Paweł Szałamacha, Minister Finansów
- 2) Pan Krzysztof Jurgiel, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- 3) Pan Jan Szyszko, Minister Środowiska
- 4) Wszyscy Posłowie i Senatorowie z Województwa Podkarpackiego
- 5) Pani Ewa Leniart, Wojewoda Podkarpacki

3. W dniu 22 czerwca 2016 r. przyjęto ustawę o zmianie ustawy – Prawo łowieckie, obejmuje ona wprowadzenie nowych zasad odpowiedzialności za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, danielle i sarny,

w tym za szkody wyrządzone przez te zwierzęta w przypadku objęcia ich całoroczną ochroną.

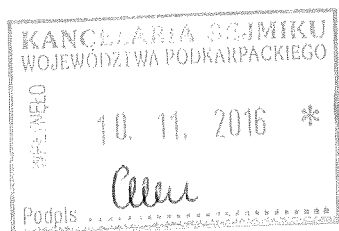
Zgodnie z ustawą, wnioski w sprawie szkód w uprawach i płodach rolnych składane będą do wojewody, który będzie ustalał wysokość odszkodowania w drodze decyzji administracyjnej.

Ogłędzin oraz oszacowania szkód dokonywać będą przedstawiciele wojewody. Rzecznicy wpisani na listy prowadzone przez izby rolnicze, w przypadku wniesienia zastrzeżeń do protokołu w zakresie wielkości szkody, będą uprawnieni do przedstawiania opinii.

Odszkodowania wypłacają rolnikom wojewodowie z Funduszu Odszkodowawczego, w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Strona niezadowolona z decyzji będzie mogła wnieść powództwo do sądu. Przychodami Funduszu Odszkodowawczego będą roczne składki wnoszone przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich oraz dotacja z budżetu państwa. Ustawa stanowi, że za szkody wyrządzone podczas polowań odpowiadają dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego.

Art. 5. w/w ustawy mówi, iż Ustawa wejdzie w życie w dniu 1 stycznia 2017 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 2 w zakresie art. 46b ust. 4 w zakresie dotyczącym wpisu na listę rzeczoznawców prowadzoną przez izbę rolniczą oraz art. 1 pkt 2 w zakresie art. 46b ust. 5–9, które wchodzi w życie po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia. Jednak z uzyskanych informacji wynika, iż w projekcie ustawy budżetowej na 2017 rok zaplanowane są środki na szacowanie szkód łowieckich przez Zarząd Województwa ponieważ planowane jest przesunięcie wejścia w życie ustawy z dnia 1 stycznia 2017 r. na dzień 1 stycznia 2018 r..

Reasumując można stwierdzić, iż problem bardzo dużej ilości szkód łowieckich, a tym samym bardzo dużych strat dla gospodarstw do dnia dzisiejszego nie został skutecznie rozwiązany, a szkody łowieckie pogarszają trudną sytuację w rolnictwie.



MINISTER WYKONAWCZY  
Rolnictwa, Gospodarki  
i Gospodarki Wodnej

Beata Kosińska

Anna - ...

Informacja o stopniu realizacji  
Strategii rozwoju województwa  
- Podkarpackie 2020 (SRW)



Podkarpackie

Regionalne Obserwatorium  
Terytorialne

Rzeszów 2016

Zatwierdził:

dr Paweł Wais – zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego

Opracowano przez:

Departament Rozwoju Regionalnego – Regionalne Obserwatorium Terytorialne.

## Spis treści:

WSTĘP .....	4
<b>KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA</b> .....	6
Pozycja regionalnej gospodarki na tle kraju .....	6
Wskaźniki monitorowania Strategii .....	14
Priorytet tematyczny 1.1. Przemysł .....	14
Priorytet tematyczny 1.2. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe .....	16
Priorytet tematyczny 1.3. Turystyka .....	19
Priorytet tematyczny 1.4. Rolnictwo .....	20
Priorytet tematyczny 1.5. Instytucje otoczenia biznesu .....	21
<b>KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY</b> .....	23
Sytuacja społeczna regionu na tle kraju .....	23
Wskaźniki monitorowania Strategii .....	29
Priorytet tematyczny 2.1. Edukacja .....	29
Priorytet tematyczny 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe .....	31
Priorytet tematyczny 2.3. Społeczeństwo obywatelskie .....	32
Priorytet tematyczny 2.4. Włączenie społeczne .....	33
Priorytet tematyczny 2.5. Zdrowie publiczne .....	33
Priorytet tematyczny 2.6. Sport powszechny .....	34
<b>SIEĆ OSADNICZA</b> .....	36
Sieć osadnicza oraz stan regionalnej infrastruktury technicznej .....	36
Wskaźniki monitorowania Strategii .....	41
Priorytet tematyczny 3.1. Dostępność komunikacyjna .....	41
Priorytet tematyczny 3.2. Dostępność technologii informacyjnych .....	42
Priorytet tematyczny 3.3. Funkcje metropolitalne Rzeszowa .....	43
Priorytet tematyczny 3.4. Funkcje obszarów wiejskich .....	45
Priorytet tematyczny 3.5. Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu .....	47
<b>ŚRODOWISKO I ENERGETYKA</b> .....	53
Uwarunkowania środowiskowe w regionie na tle kraju .....	53
Wskaźniki monitorowania Strategii .....	60
Priorytet tematyczny 4.1. Zagrożenia oraz usuwanie ich negatywnych skutków .....	60
Priorytet tematyczny 4.2. Ochrona środowiska .....	61
Priorytet tematyczny 4.3. Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii .....	62
Podsumowanie .....	63
Wnioski .....	59
Załącznik .....	61

## WSTĘP

Samorząd Województwa jest odpowiedzialny za szeroko pojęty rozwój regionu. Wynika to z przepisów prawa na szczeblu krajowym (np. ustawa o samorządzie województwa, ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) jak też i z dokumentów programowych przyjętych przez samorząd województwa (Strategia Rozwoju Województwa, strategie sektorowe, RPO, inne programy wojewódzkie). Oprócz programowania oraz wdrażania, ważnym elementem *procesu* rozwoju regionalnego, łączącym te dwie fazy, jest **monitorowanie**, które pozwala na nadzór i korygowanie prowadzonych działań, a jednocześnie daje możliwość racjonalnego zaplanowania i uszczegółowienia działań przyszłych. Skutecznie działające systemy monitoringu pozwalają m.in. na prawidłową alokację środków finansowych kierowanych na poszczególne zadania co ma istotne znaczenie w sytuacji ograniczonej wielkości tych środków. Podstawą skutecznego wdrażania każdej strategii rozwoju jest bowiem reagowanie na ujawniające się różnice między jej założeniami a efektami realizacji działań cząstkowych.

System monitorowania i ewaluacji SRW opiera się na sieci podmiotów współpracujących, których głównym elementem strukturalnym jest Regionalne Obserwatorium Terytorialne województwa podkarpackiego (ROT). System ten zakłada monitorowanie i ewaluację wskaźników przyjętych dla poszczególnych priorytetów tematycznych SRW, za które odpowiada ROT.

Wśród podmiotów należących do sieci współpracy, obok ROT i instytucji zaangażowanych w system statystyki publicznej (urząd statystyczny), znajdują się podmioty publiczne uczestniczące w realizacji SRW, a ponadto instytuty i centra badawcze, uniwersytety i inne szkoły wyższe oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe ukierunkowane na działalność badawczą. Kryterium decydującym o włączeniu tego rodzaju podmiotów w strukturę systemu monitorowania i ewaluacji w województwie podkarpackim, jest dysponowanie przez nie wiedzą, doświadczeniem, informacjami i wynikami badań, mogącymi wspomagać ocenę rezultatów działań prorozwojowych.

W procesie monitoringu i ewaluacji wdrażania SRW wykorzystywane są standardowe narzędzia (analiza dokumentów, analizy ilościowe i jakościowe, benchmarking, panele ekspertów i interesariuszy, analizy sieciowe, sondaże, studia przypadków) oraz formy ewaluacji partycypacyjnej, samoewaluacji, aktywności obywatelskiej ukierunkowanej na nieprawidłowości i nadużycia.

Celem opracowania jest ocena stopnia realizacji *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020 (SRW)*, na podstawie zmian wskaźników monitoringowych oraz ocena osiągnięć zakładanych efektów realizowanych działań. Opracowanie wynika z potrzeby okresowej weryfikacji postępów w realizacji *Strategii*.

Niniejsza Informacja prezentuje wybrane wskaźniki w podziale na 4 dziedziny działań strategicznych *Strategii*:

1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka,
2. Kapitał ludzki i społeczny,
3. Sieć osadnicza,
4. Środowisko i energetyka.

Każda z dziedzin zawiera informację na temat sytuacji ogólnej, w tym pozycji województwa na tle innych regionów kraju oraz prezentację zmian wartości wskaźników przyjętych w SRW.

Wskaźniki przyjęte do monitorowania SRW pochodzą w znacznej mierze z Głównego Urzędu Statystycznego (114), a także ze źródeł własnych (58). Dane własne pozyskiwane są m.in. od takich podmiotów jak: Uczelnie wyższe (UR, PRz, WSiIZ, WSPiA), Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Stowarzyszenia (m.in. Krajowe Stowarzyszenie Poręczeń Kredytowych, Klon/Jawor), Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie, Przedstawiciele Klastrow (m.in. Dolina Lotnicza). Rokiem bazowym dla większości



wskaźników jest rok 2011, zaś docelową wartością jest stan w roku 2020. Prognozowana wartość w roku 2020 została określona m.in. na podstawie przewidywania trendu liniowego. Wskaźniki zostały przedstawione

w formie tekstowego porównania oraz w formie wykresu liniowego. Na wykresie zaznaczono oprócz wartości danego wskaźnika w poszczególnych latach, wartość zakładaną w 2020 r.

Oprócz *informacji o stopniu realizacji Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2020* przygotowywanej co roku, opracowywane są również raporty z realizacji SRW w również w cyklu trzyletnim.

Pierwszym dokumentem przedstawiającym w sposób kompleksowy informację o stanie realizacji SRW był „*Raport roczny z realizacji strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2020*”, przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego i przedstawiony Sejmikowi Województwa w styczniu 2015 r.

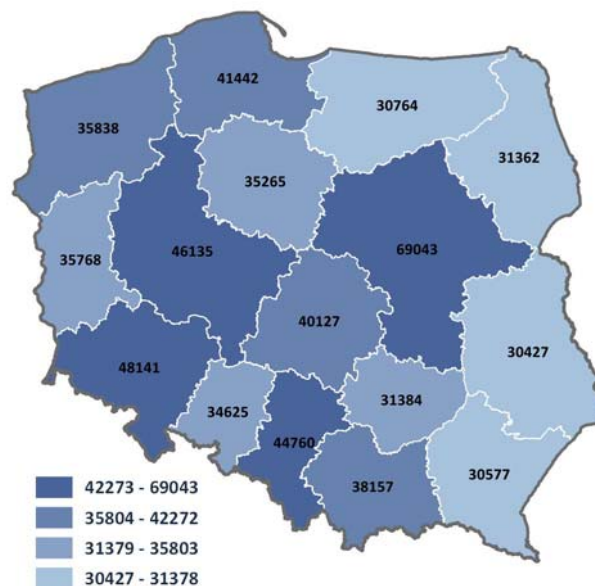
Kolejny raport z realizacji SRW wykorzystujący w znacznie szerszym niż dotychczas zakresie, dostępne narzędzia badawcze jest obecnie przygotowywany przez niezależny podmiot zewnętrzny. Przewidywany termin opracowania raportu w tym zakresie to grudzień 2016 r.

# KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA

## Pozycja regionalnej gospodarki na tle kraju

- W 2013 r. wartość PKB wytworzonego w podkarpackim sięgnęła 65 mld zł, co stanowiło 3,9% PKB Polski (10. pozycja wśród wszystkich województw).
- **PKB na 1 mieszkańca** (w cenach bieżących) w 2013 r. wyniósł 30 577 zł. Podkarpackie osiąga **drugi najniższy wynik** w kraju.
- Pomimo niskiego poziomu ogólnych wskaźników gospodarczych województwo podkarpackie charakteryzuje się **wysoką dynamiką wzrostu PKB per capita** W 2013 r. podkarpackie odnotowało wzrost 3,5% względem roku poprzedniego przy średniej dla województw 1,8%.

Mapa. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (w cenach bieżących) według województw w 2013 r. [zł]

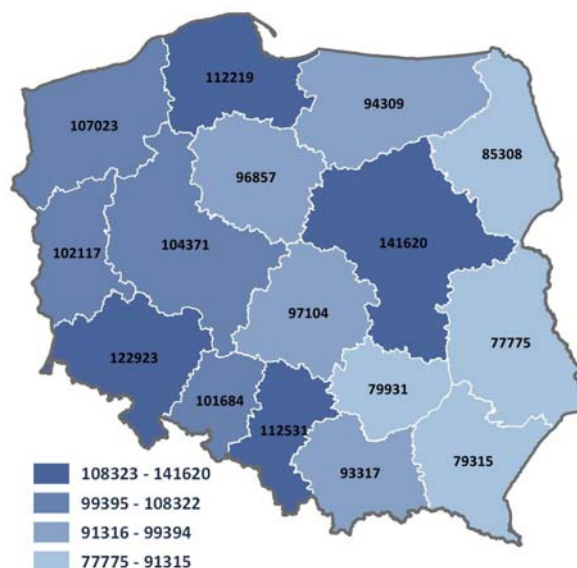


PL = 43020

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

- **Niski statystyczny wskaźnik produktywności** (WDB na 1 pracującego<sup>1</sup>). W 2013 roku w województwie podkarpackim jeden pracownik wytwarzał średnio 79 tys. zł wartości dodanej brutto i na tle pozostałych województw był to wynik lepszy jedynie od województwa lubelskiego 78 tys. zł

Mapa. Wartość dodana brutto na 1 pracującego (w cenach bieżących) według województw w 2013 r.

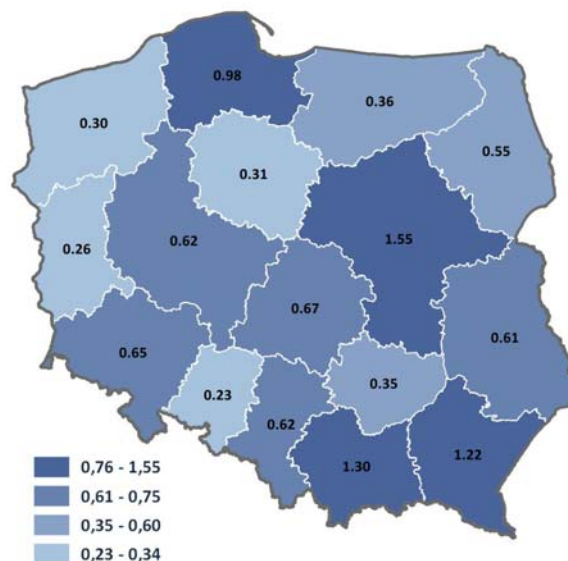


PL = 107093

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

<sup>1</sup> Mierzona w cenach bieżących.

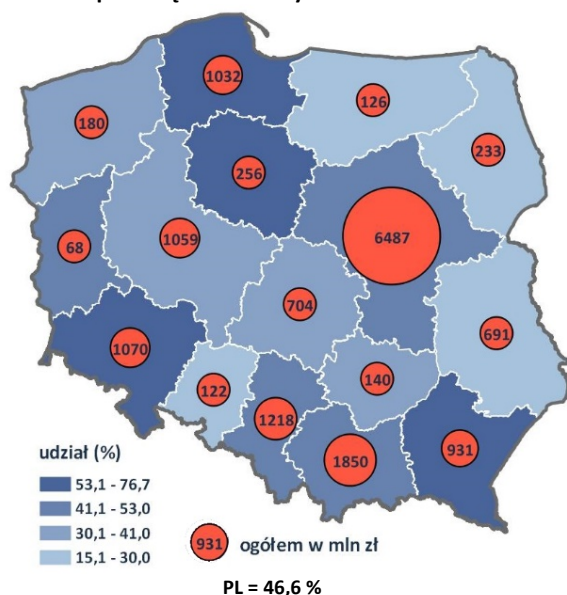
Mapa. Nakłady na B+R w relacji PKB (ceny bieżące) [%]



Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

- Wysoki na tle kraju udział nakładów na B+R w PKB. Wskaźnik intensywności prac B+R, czyli udział nakładów na B+R w PKB, kształtował się w województwie na poziomie 1,2% (3. pozycja w kraju), co stanowiło wynik znacząco powyżej średniej krajowej (0,9%).

Mapa. Nakłady wewnętrzne na B+R ogółem oraz udział sektora przedsiębiorstw w tych nakładach 2014 r.

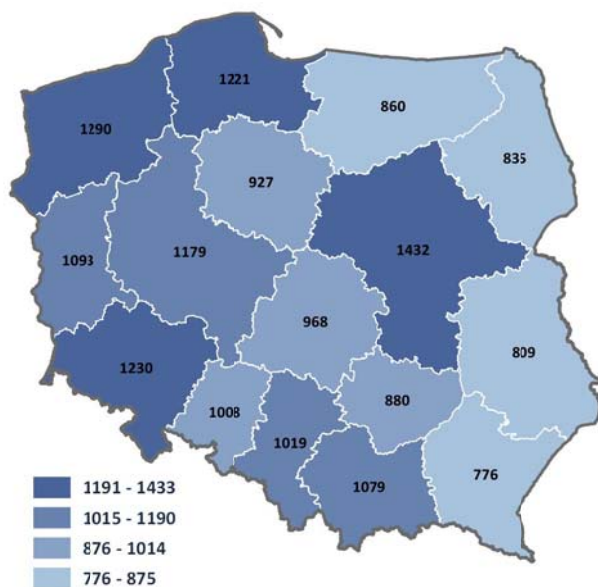


Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

- Zdecydowanie korzystniej niż w Polsce przedstawia się sytuacja w zakresie struktury nakładów finansowych na działalność B+R. Działalność B+R w województwie podkarpackim w 76,7% finansowana jest przez sektor przedsiębiorstw, podczas gdy średnia krajowa wynosi 47% (województwo podkarpackie zajmuje pod tym względem I miejsce w kraju)

- Struktura nakładów finansowych przekłada się na cel ponoszenia wydatków: ponad 70% środków w województwie podkarpackim przeznaczanych jest na prace rozwojowe. Również w tym wypadku jest to najwyższy wynik w kraju. Województwo podkarpackie to jedyne województwo w Polsce, gdzie o sile sektora B+R decyduje sektor przedsiębiorstw, a nie sektor państwowych instytutów badawczych i uczelni wyższych.
- Struktura zatrudnienia w sektorze B+R potwierdza bardzo korzystną sytuację w województwie podkarpackim (z 8 749 osób 70% pracowało w sektorze przedsiębiorstw). Wynik ten w skali kraju jest wręcz imponujący; drugi najwyższy wynik w kraju wynosi 34%, zaś średnia dla całego kraju to 28%.

Mapa. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności według województw w 2015 r.



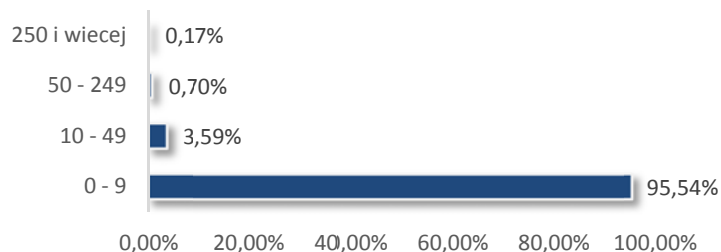
PL = 1089

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

- Województwo podkarpackie wyróżnia się **niskim poziomem przedsiębiorczości**. W 2015 r. liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców, była najniższa w całym kraju (776 podmioty, zaś średnia dla Polski: 1 089). W 2015 r. w stosunku do 2012 r. liczba podmiotów przypadająca na 10 tys. ludności w województwie **wzrosła** o 6,6%, podczas gdy na poziomie krajowym było to 5,5%.

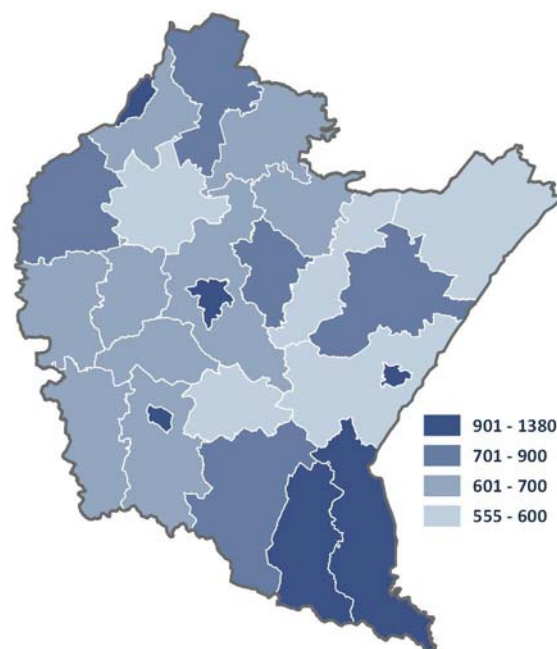
- Struktura podkarpackich podmiotów gospodarczych **nie różni się znacząco** od struktury przedsiębiorstw w innych województwach, a także na tle kraju.

Wykres. Podmioty gospodarcze wg. klas wielkości w województwie podkarpackim w 2015 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Mapa. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności według powiatów woj. podkarpackiego w 2015 r.



województwo podkarpackie = 776

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

- Terytorialne zróżnicowanie przedsiębiorczości.** Wskaźnik przedsiębiorczości przybiera wyższe wartości dla zachodniej części regionu. Zgodnie z oczekiwaniami można także zaobserwować wysoki poziom w głównych miastach regionu. Względnie **wysoką wartość** wskaźnika zidentyfikowano także w powiatach, na obszarze których zlokalizowane są **Mielec, Stalowa Wola, Jarosław i Sanok**. Fakt względnie wysokiego poziomu wskaźnika w powiatach bieszczadzkim i leskim prawdopodobnie spowodowany jest rozwinięciem się na tym obszarze wielu małych przedsiębiorstw działających w obszarze turystyki oraz względnie niska gęstość zaludnienia.

**Struktura branżowa gospodarki województwa podkarpackiego nie różni się znacząco od struktury krajowej.** W latach 2012-2015 dominujący udział posiadały przedsiębiorstwa działające w sektorze handlu, budownictwa oraz przetwórstwa przemysłowego. Analiza porównawcza wskazuje następujące różnice:

- Nieco większy udział w stosunku do krajowej struktury przedsiębiorstw z sektorów dominujących: przetwórstwa przemysłowego i budownictwa, dotyczących dystrybucji towarów i usług: handel i logistyka, związanych z działalnością o charakterze publicznym: opieka zdrowotna, pomoc społeczna, administracja publiczna, obrona narodowa i edukacja oraz działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz pozostała działalność usługowa.
- Mniejszy udział w strukturze gospodarczej województwa głównie w zakresie usług: zakwaterowania i wyżywienia, informacyjno-komunikacyjnych, finansowych i ubezpieczeniowych, administracyjnych i wspierających, a szczególnie: obsługi rynku nieruchomości i związanych z działalnością naukową, techniczną i profesjonalną.
- W latach 2012-2013 mniejszym udziałem rolnictwa w profilu gospodarczym regionu niż miało to miejsce w strukturze gospodarki narodowej, po czym w latach 2014-2015 stan ten uległ zmianie wyrażającej się większym udziałem podmiotów zajmujących się działalnością rolniczą w strukturze gospodarki regionu.

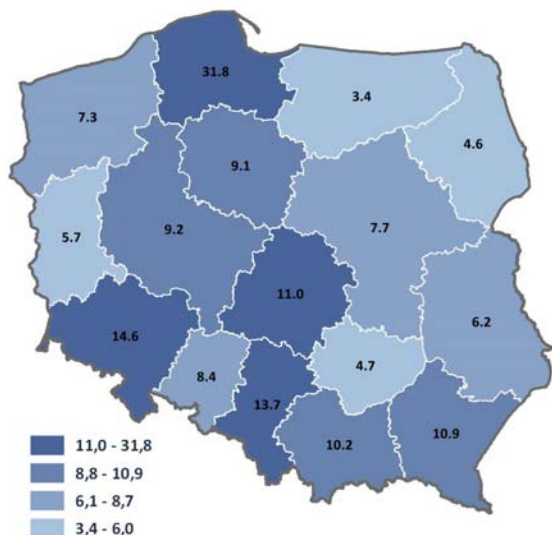
W przypadku pozostałych działalności nie występują istotne różnice w strukturach.

- Województwo charakteryzuje się **średnim na tle kraju udziałem kapitału zagranicznego**. W 2014 r. w województwie podkarpackim funkcjonowało prawie 500 przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego. Wartość ta, zarówno bezwzględna, jak i w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców (23), znajduje się znacznie poniżej średniej dla Polski (68,8). Podkarpackie



wypada jednak **pozytywnie na tle pozostałych regionów Polski Wschodniej**, w których na 100 tys. mieszkańców przypada od 15 podmiotów w świętokrzyskim do 21 w lubelskim.

Mapa. Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem według województw w 2014 r. [%]



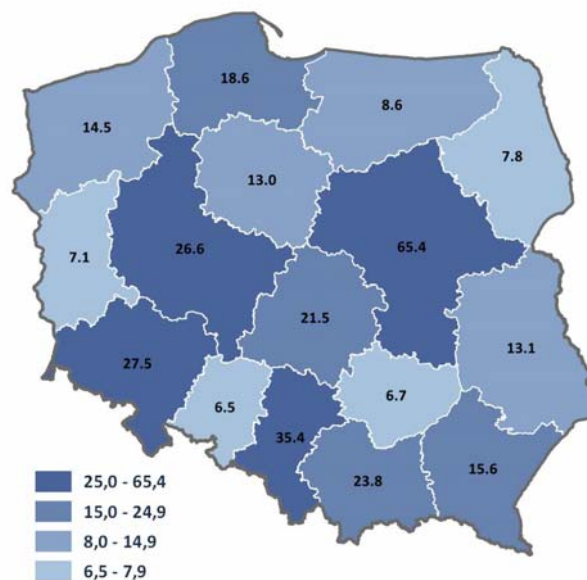
PL = 11,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

- Choć województwo podkarpackie nie wyróżnia się pozytywnie liczbą przedsiębiorstw przemysłowych, to jednak przedsiębiorstwa te charakteryzują się **wysokim udziałem wyrobów nowych lub istotnie ulepszonych** w strukturze sprzedaży. Udział ten w przypadku województwa podkarpackiego (10,9%) **należy do największych w kraju** – 5. pozycja w rankingu dla 2014 roku

- **Średnia wartość nakładów brutto na środki trwałe.** W 2013 roku w województwie podkarpackim wysokość nakładów brutto przeznaczonych na powiększenie środków trwałych wynosiła 15,6 mld zł, co stanowi 5% nakładów krajowych. Wskazana wartość inwestycji uplasowała Podkarpacie na **8. miejscu** w rankingu regionów i zarazem jako **lidera Polski Wschodniej**.

Mapa. Nakłady brutto na środki trwałe według województw w 2013 r. [mld zł]

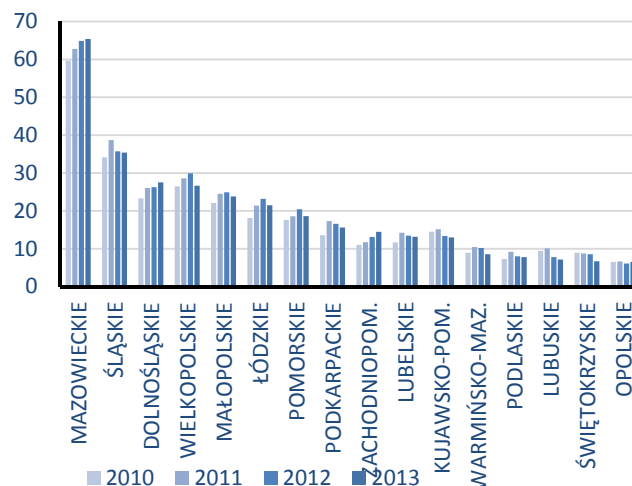


PL = 311,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

- **Szczególne znaczenie inwestycji w środki trwałe.** W 2013 roku **województwo podkarpackie wyróżniło się największą w skali kraju stopą inwestycji** tj. 23,9%. Podobny wynik osiągnęło tylko województwo zachodniopomorskie - 23,5%. W tym czasie stopa inwestycji dla Polski wynosiła 18,8%.

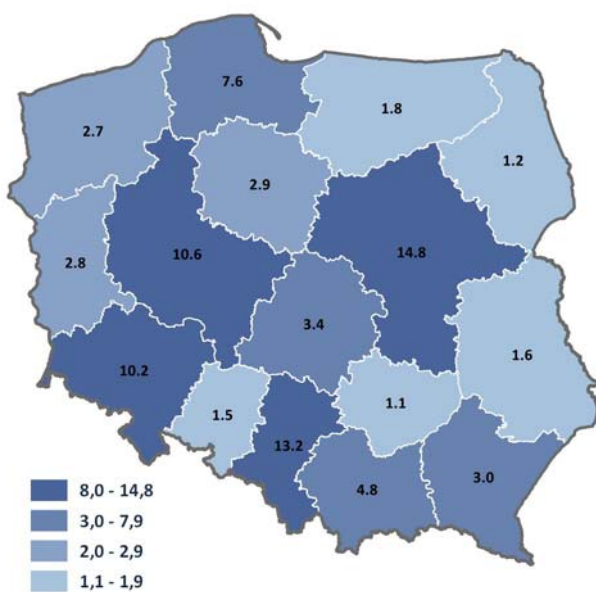
Wykres. Nakłady brutto na środki trwałe według województw w latach 2010- 2013 [mld zł]



Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

4,9 mld euro<sup>2</sup>. Osiągnięty rezultat **stanowił 3% całkowitego eksportu Polski**, co plasuje Podkarpacie na **8. miejscu** w rankingu regionów.

Mapa. Udział eksportu województw w eksporcie ogółem kraju w 2014 r. [%]



Średnia województw = 5,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji „Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce 2014 rok”.

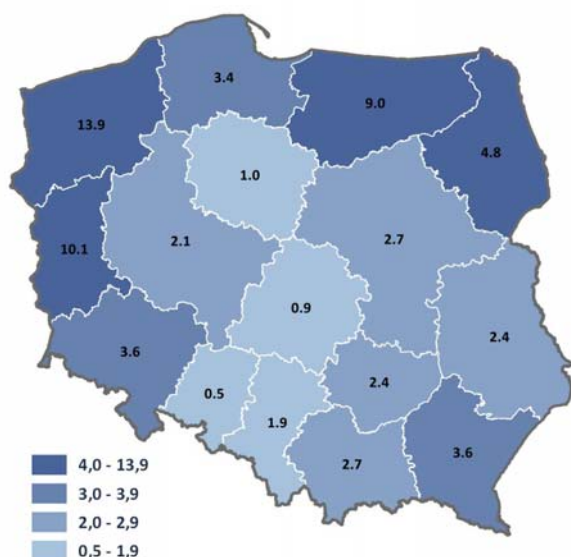
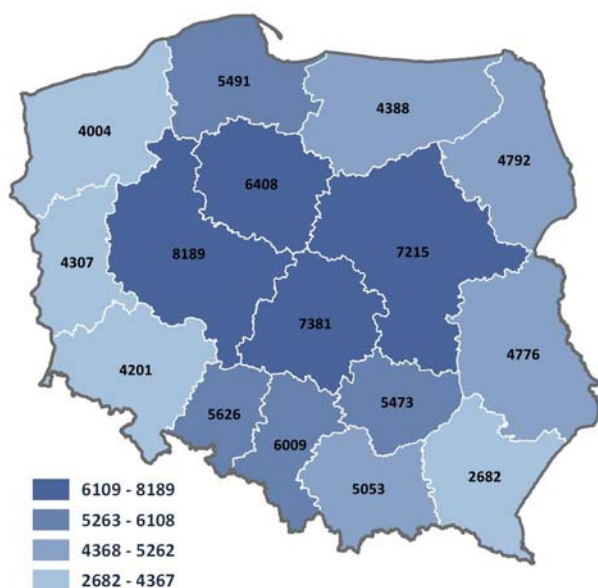
- W **najważniejszych kierunkach eksportu** w 2014 r. woj. podkarpackiego, można zauważyć dominującą pozycję **Niemiec** (1 680,22 mln USD) oraz **Stanów Zjednoczonych** (831,96 mln USD). Na dalszych pozycjach jest Wielka Brytania (347,14 mln USD) i Kanada (338,26 mln USD)

- **Przeciętna wielkość eksportu podkarpackich firm.**

W 2014 roku wartość dóbr i usług wyeksportowanych przez podmioty działające na obszarze województwa podkarpackiego wyniosła

<sup>2</sup> Wartości dla regionów nie sumują się do 100% ponieważ, zgodnie z danymi MF, około 17% eksportu jest niesklasyfikowane terytorialnie (bez przypisanego województwa). Oznacza to zarazem, że wartości dla regionów są zaniżone względem rzeczywistego udziału w wymianie.

Mapa. Produkcja rolnicza towarowa (w cenach stałych roku poprzedniego) na 1 ha użytków rolnych według województw w 2014 r. [zł]



Mapa. Udziału powierzchni certyfikowanych gospodarstw ekologicznych w użytkach rolnych ogółem według województw w 2014 r. [%]

PL = 3,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

- Ważnym sektorem gospodarczym dla województwa podkarpackiego jest **rolnictwo**. Mimo, że sektor ten w 2014 roku odpowiadał **tylko za 1,9% wartości dodanej brutto** wytworzonej przez gospodarkę regionu, odgrywał on istotną rolę, ponieważ województwo cechuje **największy w kraju odsetek ludności mieszkającej na terenach wiejskich**.
- Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w 2016 r w woj. podkarpackim jest **jedna z najmniejszych w kraju** i wynosi 4,73 ha. Gorszy wynik osiągnęło tylko woj. małopolskie – 4,02 ha. Średnia dla kraju wyniosła 10,56 ha.
- **Niski poziom towarowości** większości gospodarstw rolnych. Poziom produkcji towarowej rolnictwa z 1 ha (wyrażony w złotówkach) w województwie podkarpackim jest **najniższy w całej Polsce**. W 2014 roku średnia krajowa wartość wypracowanej przez rolnictwo renty z 1 ha wynosiła 5729 zł, zaś w województwie podkarpackim była ponad dwukrotnie niższa – 2682 zł.

- Województwo podkarpackie w 2014 r. zajmowało **5. miejsce w kraju** pod względem



**udziału powierzchni certyfikowanych gospodarstw ekologicznych w użytkach rolnych ogółem (3,6%) i była to wartość zbliżona do średniej krajowej (3,82%).**

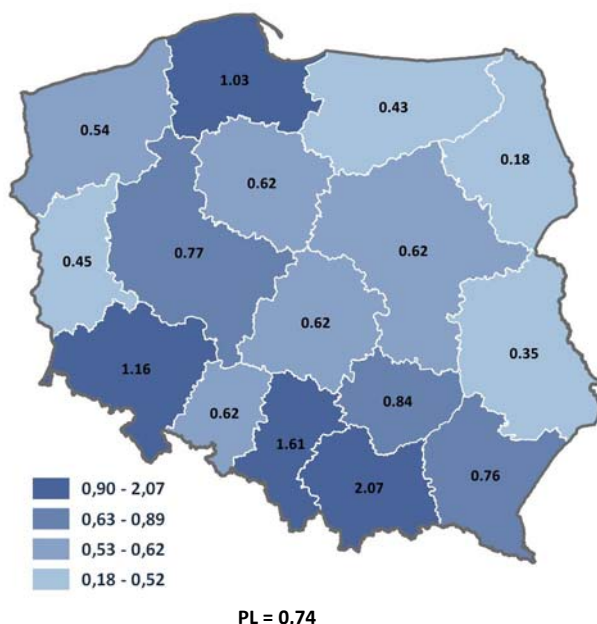
- Po 2013 r. udział gruntów gospodarstw ekologicznych na Podkarpaciu **zmniejsza się**. Był on mniejszy nawet w stosunku do 2011 roku (o 14,23%). Tymczasem średnia krajowa wzrosła o ponad 50%.<sup>3</sup>

---

<sup>3</sup> Na podstawie informacji Departamentu Rolnictwa Geodezji i Gospodarki Mieniem UMWP w Rzeszowie

- **Rozwijająca się baza turystyczna.** W 2015 r. na 10 tys. mieszkańców województwa było 135 miejsc noclegowych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania. Liczba miejsc noclegowych w badanym okresie **systematycznie wzrastała**. Podkarpacie charakteryzowało się jednak mniejszą liczbą miejsc noclegowych (względem liczby ludności) od województwa warmińsko-mazurskiego, które zdecydowanie przewyższało wszystkie regiony Polski Wschodniej, a także do średniej krajowej (184,7). Nieznacznie wyprzedzało natomiast pozostałe województwa Polski Wschodniej.

Mapa. Liczba hoteli w przeliczeniu na 100 km<sup>2</sup> według województw w 2015 r.



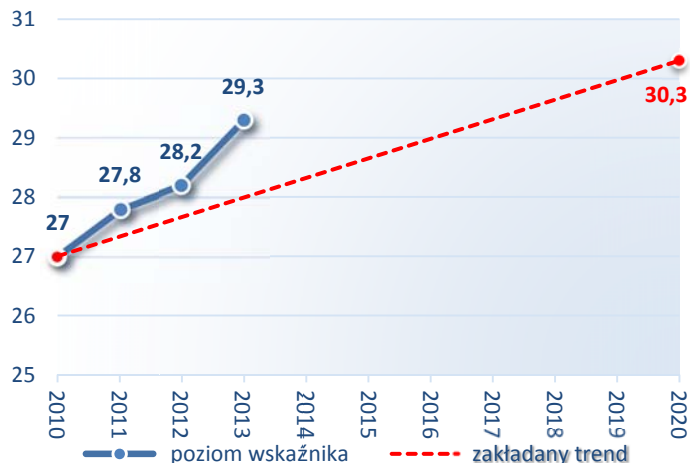
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- **Przeciętnie rozwinięta baza hotelowa.** W odniesieniu do powierzchni, liczba hoteli (wszystkich kategorii) zlokalizowanych w województwie podkarpackim wypadła dobrze na tle innych regionów oraz średniej krajowej. Wynik uzyskany przez województwo podkarpackie dał mu siódmą pozycję w skali Polski. Analiza zmienności w czasie tego wskaźnika pokazuje, że liczba hoteli w przeliczeniu na 100 km<sup>2</sup> ma w przypadku województwa podkarpackiego **tendencję wzrostową**. Wartość uzyskana przez Podkarpacie była zbliżona do średniej krajowej.

## Wskaźniki Strategii

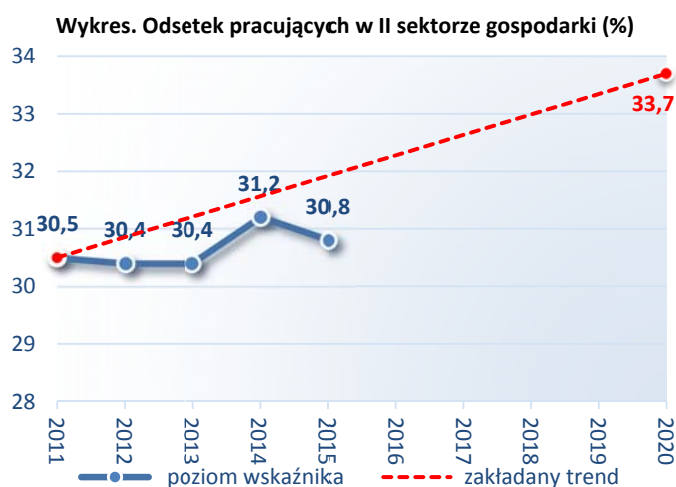
### Priorytet tematyczny 1.1. Przemysł

- **Wzrastał udział przemysłu w tworzeniu wartości dodanej brutto. Województwa.** W okresie od 2010 r. udział przemysłu w tworzeniu wartości dodanej brutto województwa podkarpackiego corocznie wzrastał. Poziom osiągnięty w 2013 r. stanowił już 96,7% stanu zakładanego w 2020 r.



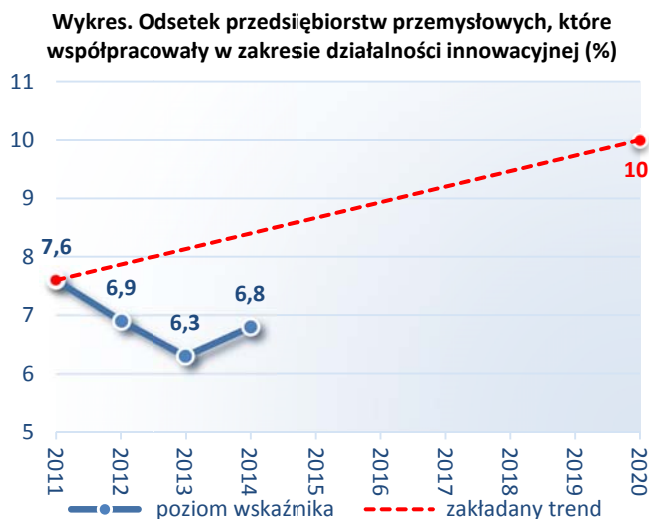
Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BD

- **Niewielkim wahaniom ulegał odsetek pracujących w przemyśle.** W 2012 r. i w 2013 r. utrzymywał się na takim samym poziomie, jednakże był to spadek w stosunku do 2011 r. W kolejnym - 2014 r. zanotowano wzrost odsetka pracujących w przemyśle do ponad 31%. Wartość tego wskaźnika w 2015 r. spadła do 30,8%, stanowiąc 91,4% zakładanej wartości w 2020r.



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

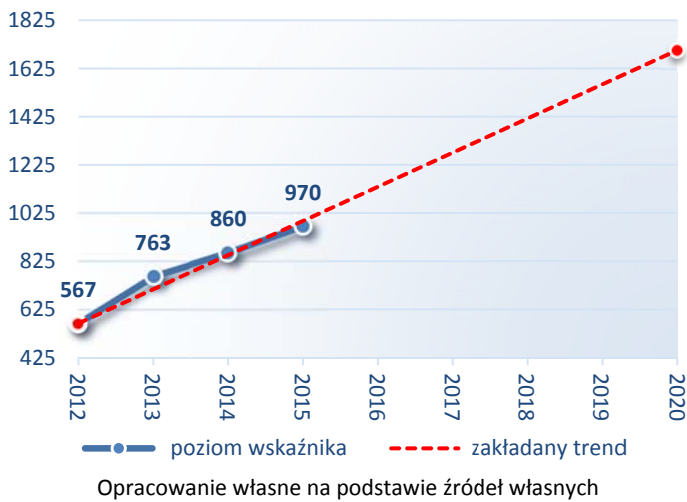
- **Zmniejszał się odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej.** W okresie od 2011 r. wartość wskaźnika spadała. Dopiero w 2014 r. zanotowano wzrost. Założony trend w Strategii przewiduje w 2020 r. wzrost o 31,6% w porównaniu z 2011 r.



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

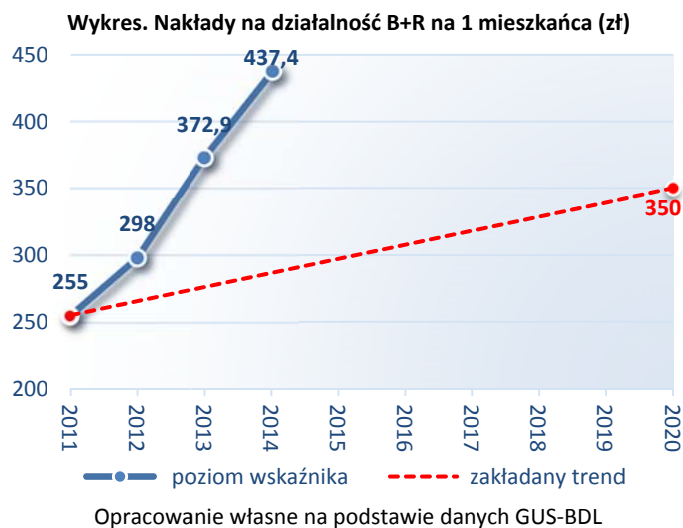
Wykres. Udział przemysłu (sekcje B, C, D, E) w tworzeniu wartości dodanej brutto województwa (%)

Wykres. Liczba członków klastrów działających w województwie podkarpackim

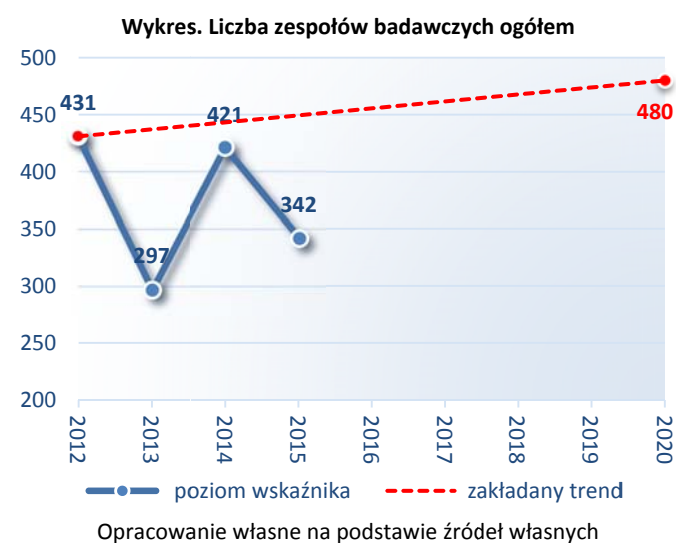


- **Wzrasta w województwie liczba członków klastrów.** W 2015 r. liczba ta stanowiła 57% zakładanej liczby w 2020 r.

## Priorytet tematyczny 1.2. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe



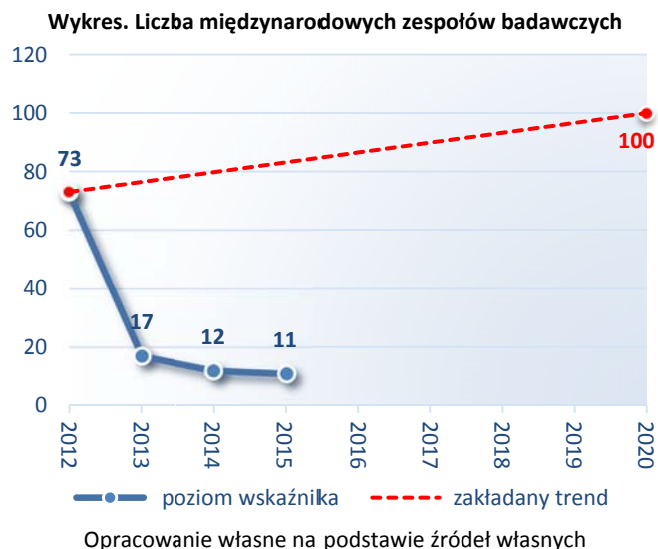
- **Rosły nakłady na działalność B+R na 1 mieszkańca.** Nakłady te od 2011 r. corocznie wzrastały. Wzrost pomiędzy 2012 r., a 2011 r. wyniósł 16,9%, natomiast pomiędzy 2013 r., a 2012 r. już 25,1%, natomiast pomiędzy 2014, a 2013 o 17,3%. Nakłady osiągnięte w 2013 r. przekroczyły o 23 zł, a w 2014 r. już o 87,4 zł zakładaną wielkość z 2020 r.



- **Liczba zespołów badawczych na uczelniach podlegała wachaniom.**<sup>4</sup> W 2013 r. w porównaniu z 2012 r. liczba zespołów badawczych (na podstawie danych z 4 uczelni) znacząco spadła. W 2014 r. zanotowano wzrost, jednakże nie był to jeszcze poziom roku 2012. W 2015 r. zanotowano spadek o 18,8 % w porównaniu do roku wcześniejszego. Wartość wskaźnika w 2015r. stanowiła 71,3% zakładanej wartości w 2020 r.

<sup>4</sup> URz, PRz, WSiZ, WSPiA

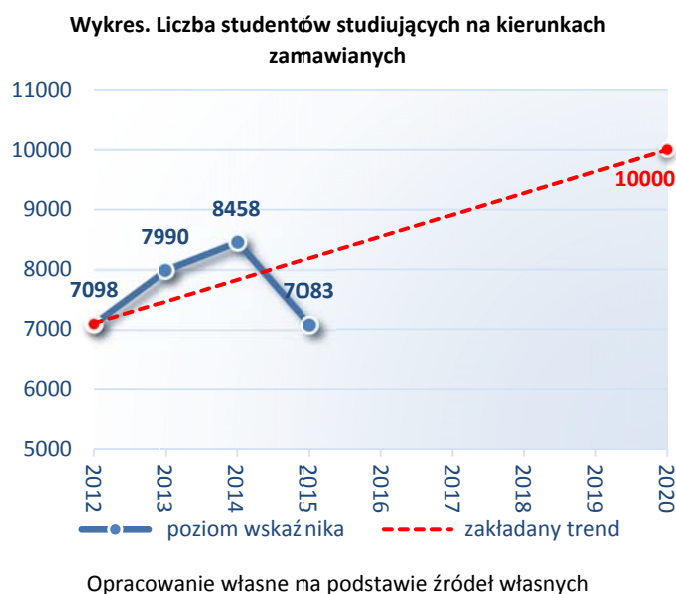
- **Zmniejszyła się liczba międzynarodowych zespołów badawczych.** W zakresie liczby międzynarodowych zespołów badawczych zanotowano w ostatnim okresie znaczny spadek. Pomiedzy rokiem 2012, a 2013 było to 76,7%, w kolejnym roku spadek o następnę 6,8%, a w 2015 r. o kolejne 1,4% w stosunku do 2012 r. Wartość tego wskaźnika w 2015 r. stanowiła zaledwie 11% zakładanej wartości w 2020 r.



- **Wzrosła liczba udzielonych patentów na wynalazki krajowe.** O ile w 2012 r. zanotowano spadek udzielonych patentów w stosunku do 2011 r., o tyle już w dwóch następnych latach została przekroczona zakładana w tym zakresie liczba z 2020 r. Jednakże w 2015 r. nastąpił spadek o 9,2% w porównaniu z 2014 r. wartości tego wskaźnika. Liczba udzielonych patentów na wynalazki krajowe w 2015 r. przekroczyła o 8,5% zakładaną liczbę w 2020 r.



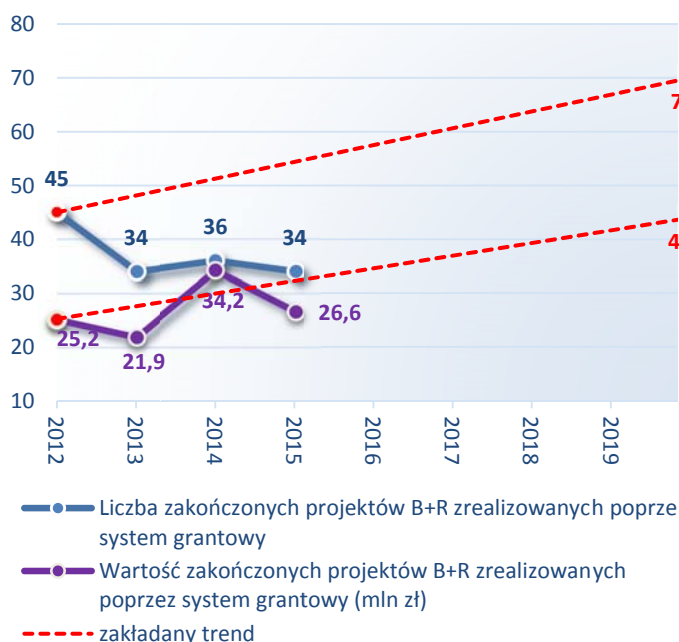
- **Spadała liczba studentów studiujących na kierunkach zamawianych.**<sup>5</sup> Licząc od 2012 r. corocznie do 2014 r. wzrastała liczba studentów studiujących na kierunkach zamawianych na podkarpackich uczelniach. W 2015 r. nastąpił spadek o 16,3% w porównaniu do 2014 r. Liczba studentów studiujących na kierunkach zamawianych w 2015 r. stanowiła 70,8% zakładanej liczby w 2020 r. Zakładany w Strategii trend przewiduje do 2020 r. wzrost o prawie 40,1% w porównaniu z 2012 r. liczby studentów studiujących na kierunkach zamawianych.



<sup>5</sup> Wszystkie uczelnie z województwa podkarpackiego

- **Spadała liczba zakończonych projektów B+R realizowanych przez system grantowy.**<sup>6</sup> Liczba ta na wszystkich podkarpackich uczelniach wyniosła w 2012 r. 45. W następnym roku zmniejszyła się, by w kolejnym nieznacznie wzrosnąć. I znów w następnym zmniejszyła się. Wartość tego wskaźnika w 2015 r. stanowiła 51,4% zakładanej wartości w 2020 r. Założony w Strategii trend przewiduje wzrost w 2020 r. o 55,6% w stosunku do 2012 r. liczby zakończonych projektów B+R realizowanych w systemie grantowym.
- **Wartość zakończonych projektów B+R realizowanych przez system grantowy jest wyższa od wartości bazowej.** Na wszystkich podkarpackich uczelniach w 2012 r. wyniosła ona 25,2 mln zł. W kolejnym roku nieznacznie spadła, by w następnym znacznie wzrosnąć powyżej wartości z 2012 r. W 2015 r. znów zmniejszyła się, tym razem o 22,2% w porównaniu z 2014 r., stanowiąc 60,5% zakładanej wartości w 2020 r. Założony w Strategii trend przewiduje wzrost wartości takich projektów w 2020 r. o 74,6%, w porównaniu z 2012 r.

**Wykres. Liczba oraz wartość zakończonych projektów B+R realizowanych poprzez system grantowy.**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

<sup>6</sup> Wszystkie uczelnie z województwa podkarpackiego

## Priorytet tematyczny 1.3. Turystyka

- **Wzrastała liczba udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych.** Następnie w 2014 r. był to wzrost o 9,2%, a w 2015 r. już o 21,4% w porównaniu z 2012 r. Strategia rozwoju zakłada wzrost o 18,2% w 2020 r. w porównaniu z 2012 r.
- **Rosła liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych** Liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych na terenie województwa podkarpackiego od 2012 r. rosła. Liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym w 2015 r. stanowiła 92,8% zakładanej liczby w 2020 r. Założony w Strategii trend przewiduje wzrost liczby udzielonych w 2020 r. noclegów turystom zagranicznym o 55,8% w porównaniu z 2012 r.

Wykres. Udzielone noclegi ogółem oraz udzielone noclegi turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych (od 2012 r. zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)

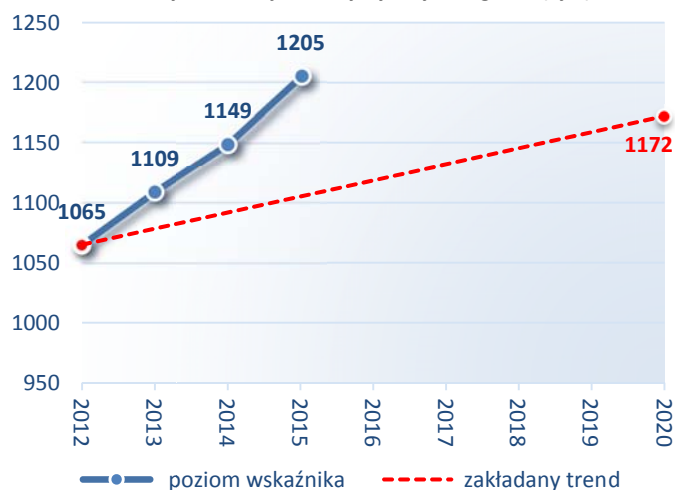


Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Rosła frekwencja odwiedzających w 10 wybranych dużych atrakcjach turystycznych regionu.** Frekwencja ta od 2012 r. corocznie zwiększała się. Frekwencja w 2015 r. na poziomie 1 205 tys. osób stanowiła 102,8% zakładanej w 2020 r. Założony w Strategii trend przewiduje wzrost frekwencji w 2020 r. o 10% w porównaniu z 2012 r. (1 172 tys. osób).
- **Przybyło miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych.** Liczba miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych licząc od 2011 r. rosła w każdym następnym roku. Już w 2015 r. wartość tego wskaźnika przekroczyła o 1 711 miejsc liczbę miejsc noclegowych zakładanych w 2020 r. (tj. o 6,3%).
- **Rosła liczba podmiotów zrzeszonych w klastrach turystycznych, Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz Lokalnych Organizacjach Turystycznych.** Liczba ta w 2012 r. wyniosła 231 i w dwóch następnych latach rosła. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. funkcjonowanie 500 takich organizacji, tj. wzrost o 46,6% w porównaniu z 2012 r. W 2015 r. liczba podmiotów zrzeszonych w klastrach turystycznych stanowiła 52,2% zakładanej liczby w 2020 r.

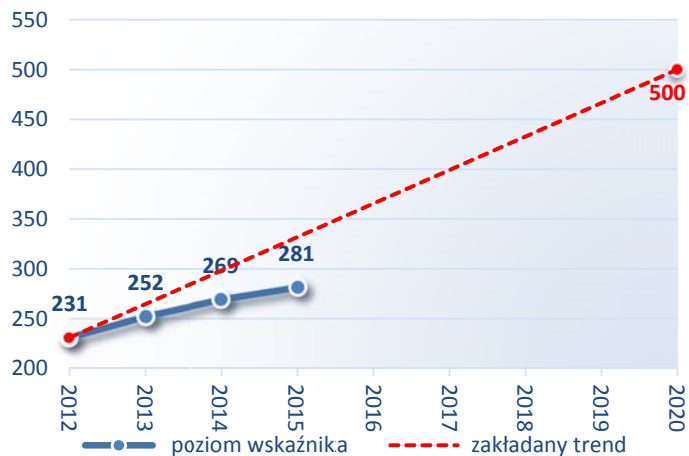


Wykres. Roczna frekwencja odwiedzających w 10 wybranych dużych atrakcjach turystycznych regionu (tys.)



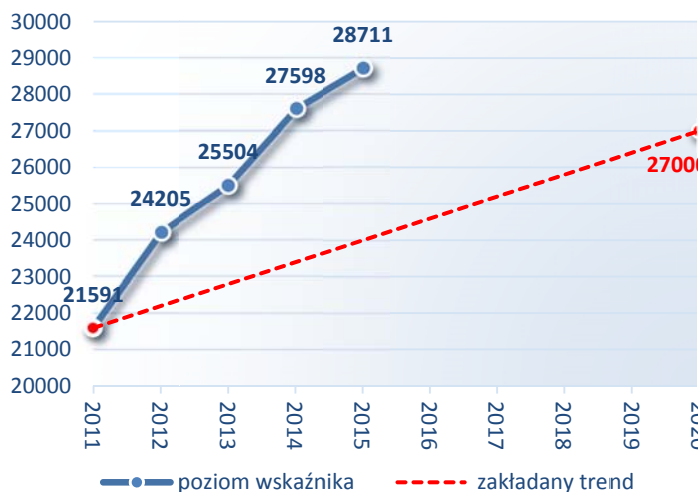
Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

Wykres. Liczba podmiotów zrzeszonych w klastrach turystycznych, Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz Lokalnych Organizacjach Turystycznych



Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

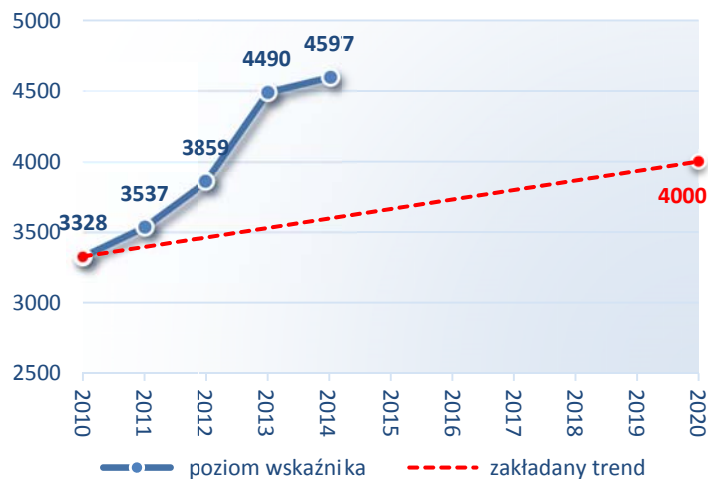
Wykres. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych (od 2012 r. zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

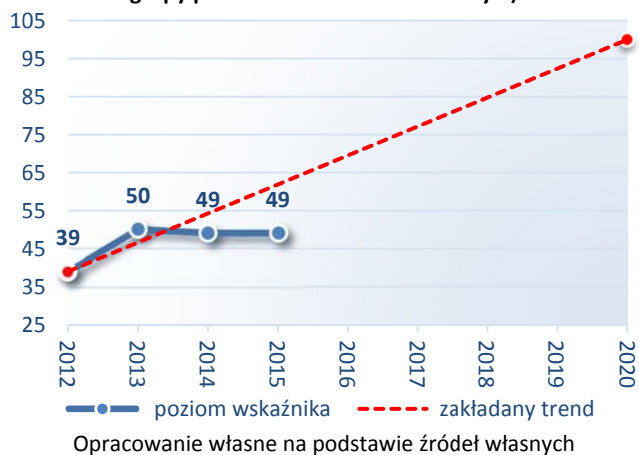
## Priorytet tematyczny 1.4. Rolnictwo

Wykres. Globalna produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych (zł) (zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)





Wykres. Liczba grup producenckich (grupy producentów rolnych oraz grupy producentów owoców i warzyw)



Wykres. Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych posiadających certyfikat w ogólnej powierzchni użytków rolnych (%) (zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)



- **Wzrosła liczba grup producenckich w porównaniu do wartości bazowej.** W 2012 r. w podkarpackim zarejestrowano 39 grup producenckich (grupy producentów rolnych oraz grupy producentów owoców i warzyw). W kolejnym roku zanotowano wzrost. Natomiast w następnym roku liczba producentów spadała. W 2015 r. utrzymał się w tym zakresie poziom wskaźnika z 2014 r. Strategia zakłada w tym zakresie wzrost w 2020 r. liczby producentów do 100.

- **Zaznaczył się spadek udziału powierzchni ekologicznych użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych.** W woj. podkarpackim udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych (z certyfikatem) w ogólnej powierzchni użytków rolnych wynosił w 2011 r. 4,19%. W latach następnych udział ten zwiększał się. Natomiast w 2014 r. zanotowano spadek takiej powierzchni o 18,2% w porównaniu z 2013 r. Poziom wskaźnika osiągnięty w 2014 r. stanowił zaledwie 72% zakładanego poziomu w 2020 r. Zakładany w Strategii trend przewiduje wzrost w 2020 r. takiej powierzchni o 19,3% w porównaniu z 2011 r.

- **Znacznie wzrosła produkcja rolnicza.** Globalna produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych wynosiła w 2010 r. 3 328 zł. W kolejnych latach wartość produkcji rosła, by w 2014 r. przekroczyć o 597 zł wartość założoną w 2020 r. (tj. 4 000 zł).

### Priorytet tematyczny 1.5. Instytucje otoczenia biznesu

- **Znacznie spadła wartość udzielonych poręczeń przez fundusze poręczeń kredytowych.** Wartość ta wyniosła w podkarpackim w 2011 r. 49,9 mln zł. W następnych latach nastąpiły wahania, jednakże największy spadek

zanotowano w 2014 r. W 2015 r. wartość udzielonych poręczeń przez fundusze poręczeń kredytowych wzrosła o 55% w porównaniu z 2014 r. Wartość udzielonych poręczeń w 2015 r. stanowiła zaledwie 27% założonej wartości w 2020 r.

- Wzrosła wartość udzielonych pożyczek przez fundusze pożyczkowe.** W 2010 r. w podkarpackim fundusze pożyczkowe udzieliły pożyczek o wartości 9,99 mln zł. W następnym roku zanotowano wzrost wartości w tym zakresie. Kolejny rok przyniósł nieznaczny spadek (nie spadający poniżej stanu z 2010 r.), jednakże w dwóch kolejnych latach zanotowano znaczny wzrost wartości udzielonych pożyczek. W 2015 r. zanotowano spadek o 37% w porównaniu z 2014 r. Wartość ta stanowiła jednak 292,6% zakładanej w 2020 r. Zakładany trend w Strategii przewiduje w 2020 r. wzrost wartości udzielonych pożyczek przez fundusze pożyczkowe 22,5% w porównaniu ze stanem z 2010 r



**Wykres. Wartość udzielonych pożyczek przez fundusze pożyczkowe (mln zł)**



**Wykres. Liczba inwestorów w parkach przemysłowych i technologicznych**

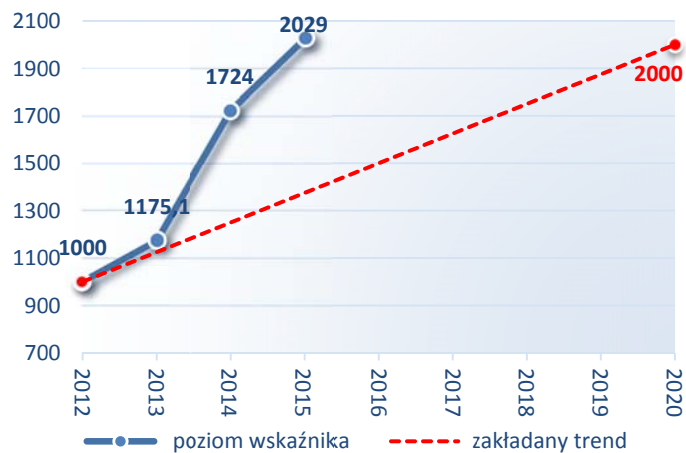


**Wykres. Wartość udzielonych poręczeń przez fundusze poręczeń kredytowych (mln zł)\***

- Rośla wartość inwestycji w parkach przemysłowych i technologicznych.** W roku 2012 wyniosła ok. 1 000 mln zł. W następnych latach wartość ta zwiększała się i już w 2014 r. wyniosła o 72,4% więcej niż w 2012 r. W 2015 r. wyniosła 101,5% zakładanej wartości

w 2020 r. Strategia przewiduje w tym zakresie wzrost w 2020 r. w porównaniu z 2012 r.o 100%.

Wykres. Wartość inwestycji w parkach przemysłowych i technologicznych (mln zł)



Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

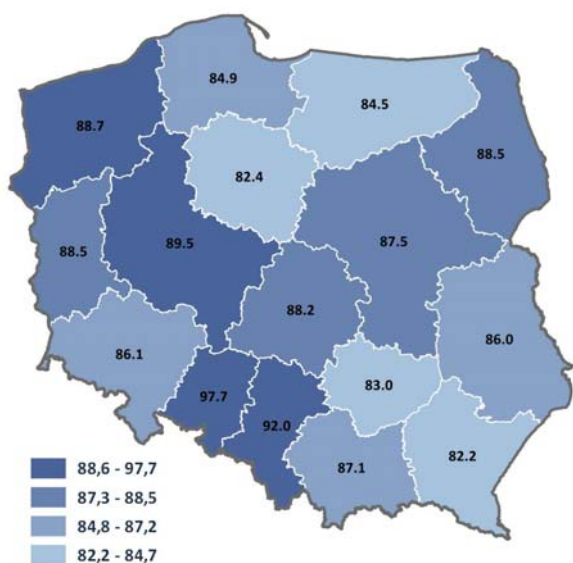
## KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

### Sytuacja społeczna regionu na tle kraju



niekorzystnych zmian w udziale osób w wieku produkcyjnym jest zatem szybsze w przypadku populacji ogólnopolskiej. Sytuacja ta jednak może ulec zmianie ze względu na szybsze tempo spadku udziału najmłodszej kategorii wiekowej w strukturze wieku mieszkańców Podkarpacia.

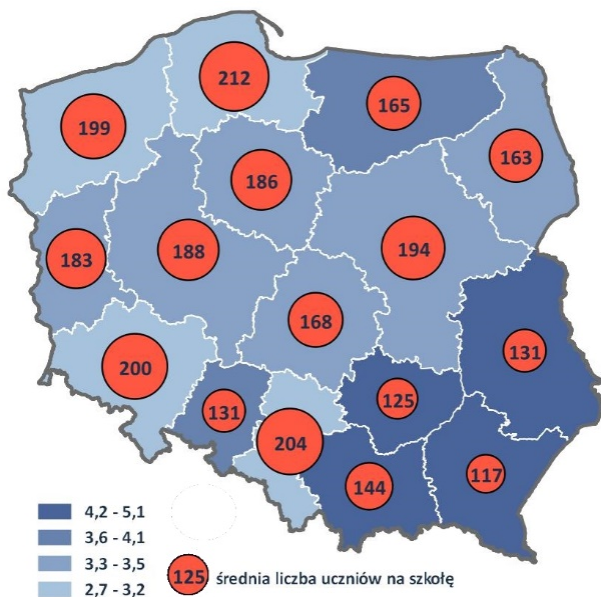
**Mapa. Dynamika zmian odsetka dzieci w wieku 3-5 przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego według województw w latach 2011-2014 (2011=100)**



PL = 87,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

**Mapa. Szkoły podstawowe na 10 tys. mieszkańców oraz średnia liczba uczniów przypadająca na placówkę według województw w 2014 r.**



PL = 170

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

- **Największe pozytywne zmiany w kraju w zakresie edukacji przedszkolnej.** W zakresie liczby punktów przedszkolnych na 10 tysięcy ludności województwo podkarpackie osiągnęło w latach 2011-2014 **wzrost o 30,8%**, co było **drugim** (zaraz po województwie świętokrzyskim – 31,0%) **wynikiem w kraju**, wzrost powyżej średniej dla Polski (20,3%). Jednocześnie liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadająca na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego spadła o blisko 18%, co jest zdecydowanie **najlepszym wynikiem** w kraju (średni spadek w skali Polski to 12,5%).

- **Największa w kraju dostępność do szkół podstawowych.** W 2014 roku województwo podkarpackie posiadało najwyższy w skali kraju wskaźnik liczby placówek szkolnictwa podstawowego przypadających na 10 tysięcy mieszkańców – 5,13. Dla porównania w tym samym roku średnia dla kraju wynosiła 3,52.
- W 2014 roku było zaledwie 117 uczniów przypadających na jedną placówkę, podczas gdy średnia ogólnopolska wynosiła 170.

- **Wysoka jakość nauczania w szkołach podstawowych.** Potwierdzają to wyniki sprawdzianu przeprowadzanego wśród uczniów kończących 6. klasę szkoły podstawowej, które należą do **najlepszych w kraju**. W 2015 roku średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty<sup>7</sup> w województwie podkarpackim wyniósł 68% co klasyfikuje region **na 3. pozycji w krajowym rankingu**.

<sup>7</sup> Obliczony na podstawie średniego wyniku z części dotyczącej j. polskiego i matematyki.

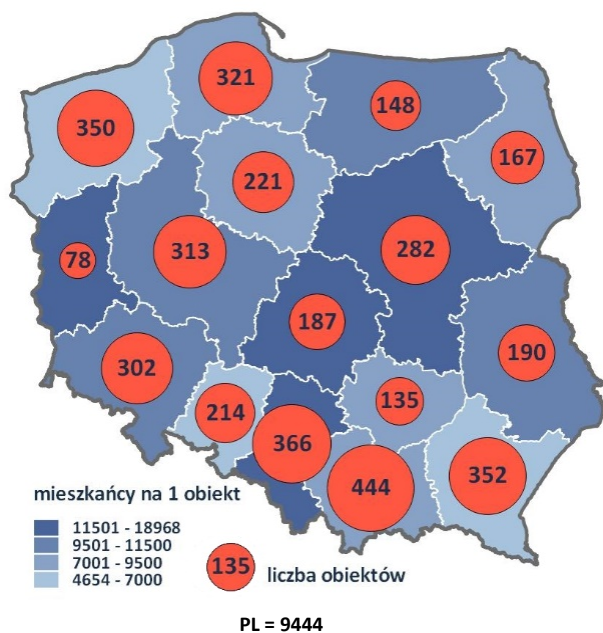
- **Wysoka jakość nauczania w gimnazjach.** Pod względem średnich wyników z egzaminu gimnazjalnego<sup>8</sup> w 2015 roku województwo podkarpackie zajęło w rankingu regionów wysokie **3. miejsce** z wynikiem 59%. Pozycję tą współdzielili razem z województwem podlaskim, w którym uczniowie gimnazjum uzyskali takie same średnie wyniki z tzw. małej matury.
- **Jedna z najgorszych w kraju dostępności do szkół ponadgimnazjalnych.** Podkarpackie pod względem dostępnych dla mieszkańców szkół ponadgimnazjalnych znajduje się na 15. pozycji w kraju z wynikiem 2,09. Od 2010 roku można zaobserwować powolny spadek współczynnika ogólnopolskiego z wartości 2,82 do 2,27 w 2014 roku. Trend ten dotyczył wszystkich polskich regionów.
- W przeciwieństwie do szkół podstawowych i gimnazjów, **podkarpackie szkoły ponadgimnazjalne odznaczają się dużą wielkością** (średnio 198 uczniów przypadających na placówkę), zdecydowanie powyżej średniej dla kraju (165 uczniów).

---

<sup>8</sup> Średnią wyliczono na podstawie średnich wyników egzaminu z: j. polskiego, historii i WOS-u, matematyki, nauk przyrodniczych oraz j. angielskiego.



**Mapa. Liczba ośrodków kultury, klubów i świetlic oraz liczba ludności przypadająca na te jednostki według województw w 2015 r.**



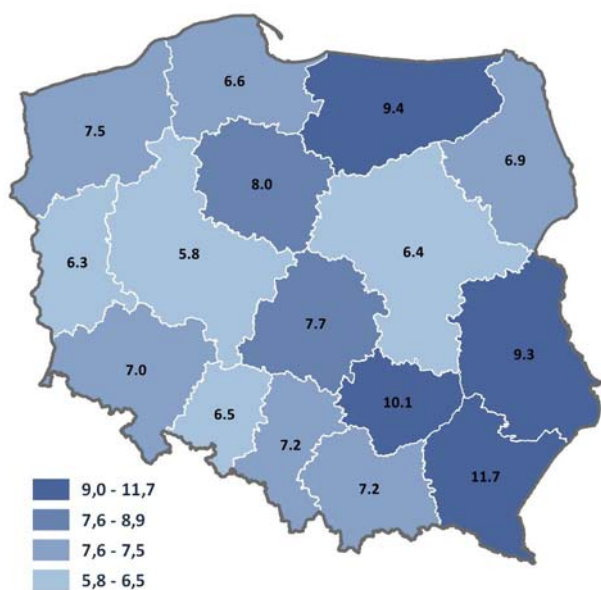
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Duża ilość instytucji kultury.** W 2015 roku w województwie podkarpackim funkcjonowało łącznie 352 ośrodki kultury, kluby i świetlice. W skali kraju województwo podkarpackie osiągnęło **trzecie miejsce**, za województwem małopolskim oraz śląskim (366). Sytuacja Podkarpacia wygląda bardzo dobrze również w ujęciu względnym – w roku 2015 na jeden ośrodek kultury przypadało 6044 mieszkańców (przy średniej krajowej 9444 ).

- Średnia liczba pracujących w województwie.** W 2014 roku ogólna liczba pracujących<sup>9</sup> na Podkarpaciu wyniosła 427 179, co stanowiło niecałe 5% ogółu pracujących w Polsce. Województwo podkarpackie zajmowało z tym wynikiem **dziwiątę miejsce w kraju**, wyprzedzając pozostałe województwa Polski Wschodniej, ale także województwo zachodniopomorskie oraz lubuskie. Podkarpacie charakteryzowało się dwukrotnie wyższą liczbą zatrudnionych od województwa podlaskiego, a także województwa świętokrzyskiego. Od 2011 roku obserwowana jest w tym zakresie względna stabilność.
- Po odniesieniu danych dotyczących liczby pracujących w gospodarce narodowej do liczby ludności **Podkarpacie z liczbą 201 pracujących przypadających na 1000 ludności** plasuje się w zestawieniu ogólnopolskim przed całą Polską Wschodnią oraz województwem zachodniopomorskim, jednak wyraźnie poniżej średniej dla Polski (230 pracujących).
- Poziom bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim w badanym okresie systematycznie spadał**, osiągając w 2015 roku wartość o 3,2 pp. mniejszą niż w 2012 r.

<sup>9</sup> Zgodnie z definicją „pracujących w gospodarce narodowej” przyjętą przez GUS, należy pod tym pojęciem rozumieć całkowitą liczbę zatrudnionych bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz bez rolnictwa indywidualnego, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz w działalności związanej z obroną narodową i bezpieczeństwem publicznym (za: BDL GUS).

Mapa. Stopa bezrobocia (BAEL) według województw w 2015 r. [%]



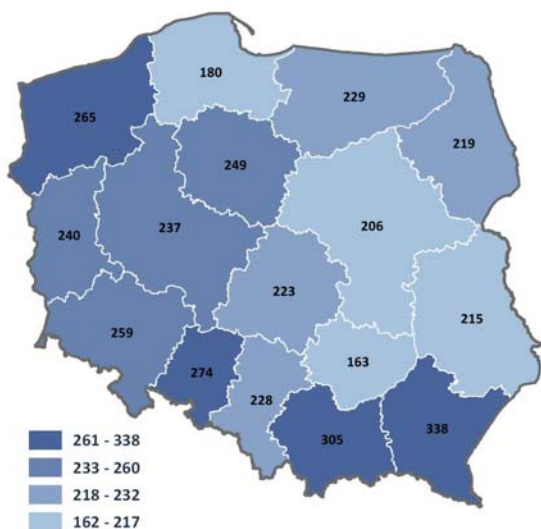
- **Wysoka stopa bezrobocia w województwie podkarpackim.** W 2015 r. stopa bezrobocia wg BAEL w województwie podkarpackim wynosiła 11,7%, co (przy zestawieniu ze średnią krajową na poziomie 7,5%) jest wynikiem bardzo niekorzystnym. Co więcej, województwo podkarpackie zanotowało **najwyższy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie aktywnych zawodowo** w skali całego kraju.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- **Niskie miesięczne wynagrodzenie brutto.** Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce w 2014 roku wyniosło 4003,99 zł. Województwo podkarpackie charakteryzowało się jednym z niższych w skali kraju wyników w tej kategorii, osiągając średnio 3412,3 zł i wyprzedzając tym samym jedynie województwo warmińsko-mazurskie (3386,96 zł).
- **Średnia dostępność do szpitali.** W 2014 r. średnio w Polsce na 1 łóżko w szpitalach ogólnych przypadało 204,5 osób. Woj. podkarpackie znalazło się na dziesiątej pozycji w rankingu województw z liczbą 206,9 osób/1 łóżko. Gorszy wynik uzyskały województwa: pomorskie (246,7 osób), lubuskie (229,6 osób), małopolskie (224,6 osób), wielkopolskie (221,7 osób), warmińsko-mazurskie (217,5 osób) oraz kujawsko-pomorskie (211,3 osób). Najlepszą dostępność do szpitali odnotowano w woj. śląskim (178,0 osób), łódzkim (188,4 osób) oraz lubelskim (188,9 osób).
- **Największa liczba klubów sportowych w kraju.** Duży potencjał stanowią na Podkarpaciu kluby sportowe (liczone łącznie z klubami wyznaniowymi i uczniowskimi klubami sportowymi). Po przeliczeniu ich liczby na 10 tys. mieszkańców okazuje się, że województwo podkarpackie osiągnęło w 2014 roku **najlepszy wynik w kraju.**



Mapa. Liczba uprawiających sport w klubach sportowych na 10 000 ludności według województw w 2014 r.



PL = 239

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- **Największa liczba uprawiających sport.** Wysoka liczba klubów sportowych może być odpowiedzią na duże zainteresowanie sportem w regionie. Na Podkarpaciu sport w ramach klubów sportowych uprawia ponad 70 tys. mieszkańców. W ujęciu względnym stanowi to blisko 340 osób na 10 tys. mieszkańców, co jest wynikiem **najwyższym w skali kraju.**

## Wskaźniki Strategii

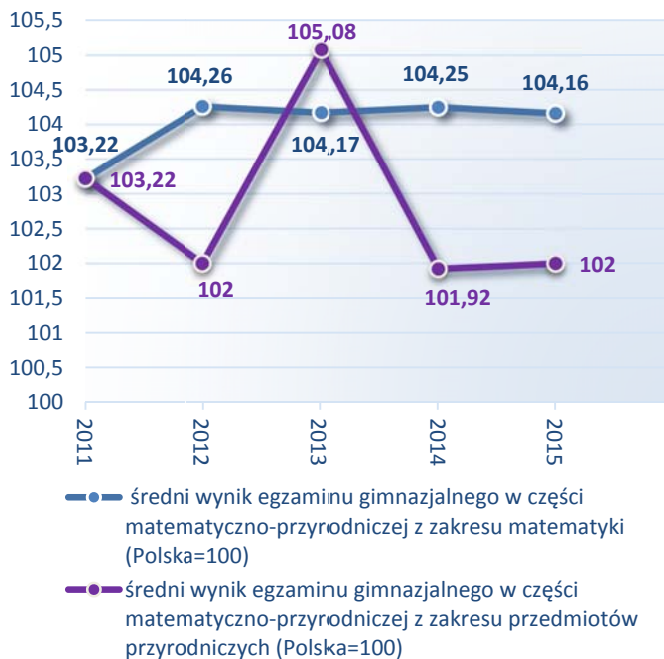
### Priorytet tematyczny 2.1. Edukacja

iż w 2020 r. 60,1% dzieci w tym wieku będzie objętych wychowaniem przedszkolnym.

- **Wzrastał odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym.** W 2015 r. wychowaniem przedszkolnym objęto 79,3% dzieci w wieku 3-5 lat. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. objęcie 78% dzieci w tej grupie wiekowej wychowaniem przedszkolnym.
- **Wzrastał odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na wsi.** W 2015 r. takim wychowaniem objęto 64,5% dzieci w tej populacji. Zakładany w Strategii trend przewiduje,
- **Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w części matematyczno-przyrodniczej utrzymują się powyżej średniej krajowej.** W województwie podkarpackim w zakresie

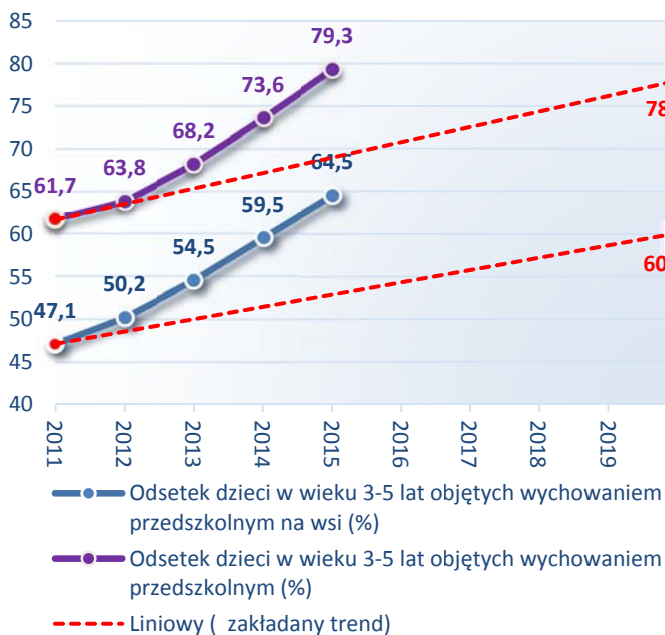
wyników z egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej, nawet przy zmianie metodologii obliczania wskaźnika, średni wynik z egzaminu z zakresu matematyki utrzymuje się na poziomie powyżej średniej krajowej.

- Podobnie w przypadku wyników egzaminu w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu przedmiotów przyrodniczych, średni wynik w podkarpackim był również wyższy, niż średnia krajowa.



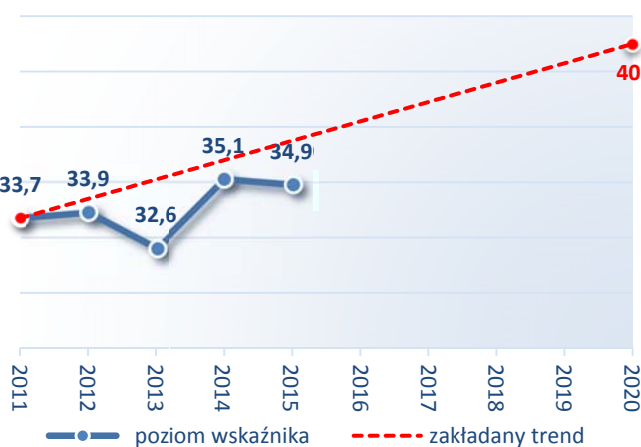
Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

Wykres. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na wsi (%)



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

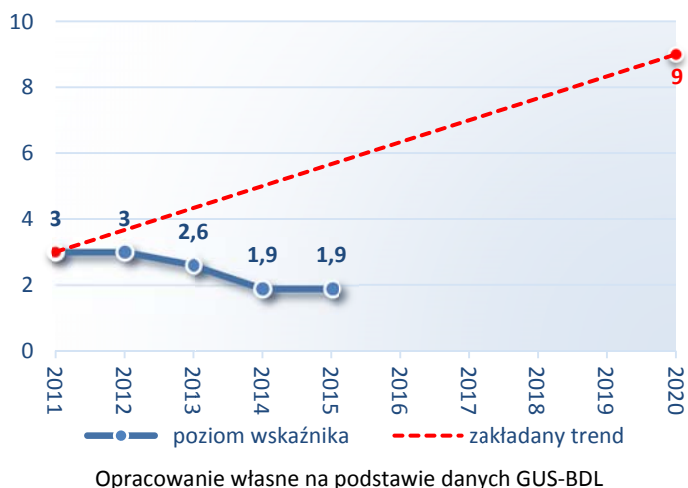
Wykres. Udział absolwentów techników w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących) (%)



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

Wykres. Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu (%)

Wykres. Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w części matematyczno-przyrodniczej (Polska=100)



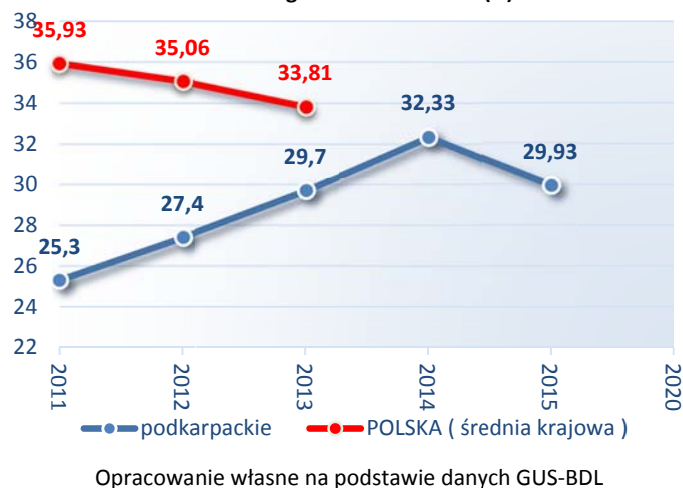
w 2015 r. nastąpił spadek do 34,9%. Udział absolwentów techników w 2015 r. stanowił 87,3% zakładanego udziału w 2020 r.

- **Spadał udział osób dorosłych uczestniczących w kształceniu i szkoleniu** W województwie podkarpackim w 2014 r. udział ten spadł do zaledwie 1,9%. W następnym roku utrzymał się również na tym samym poziomie. Zakładany w Strategii trend przewiduje, iż w 2020 r. takich osób będzie 9%

- **Wahał się udział udziału absolwentów techników w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.** Po wzroście do 35,15% w 2014 r.,

### Priorytet tematyczny 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe

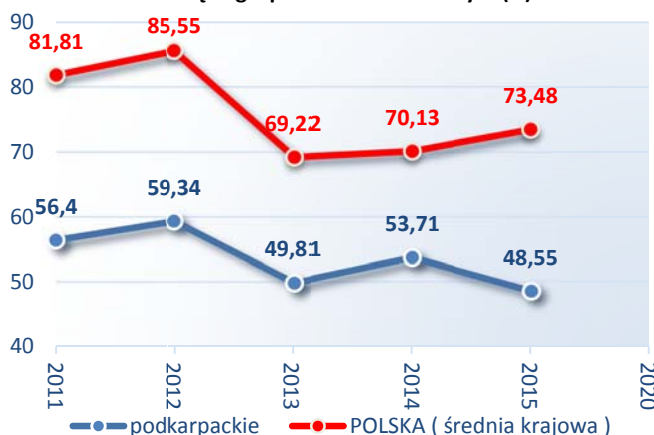
Wydatki budżetu województwa na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca (zł)



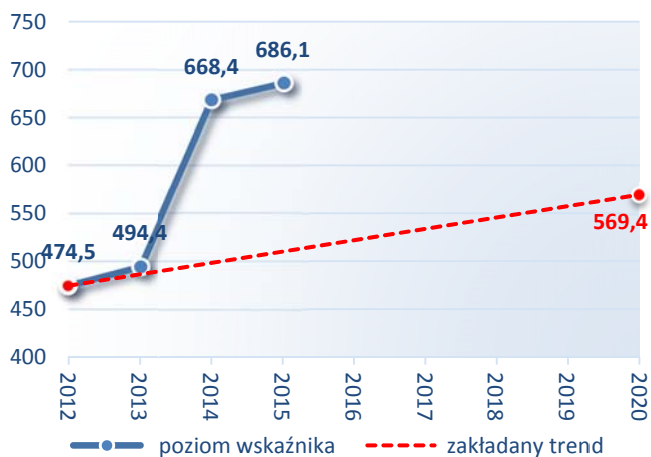
trend przewiduje w tym zakresie w 2020 r. wzrost do poziomu średniej krajowej.

- **Wydatki budżetu województwa podkarpackiego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca zwiększały się w stosunku do wartości bazowej, zbliżając się tym samym do poziomu średniej krajowej.** Zakładany w Strategii

Wykres. Przeciętne miesięczne wydatki na kulturę i rekreację na 1 osobę w gospodarstwie domowym (zł)



Wykres. Zwiedzający muzea i oddziały muzealne na 1 000 ludności



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

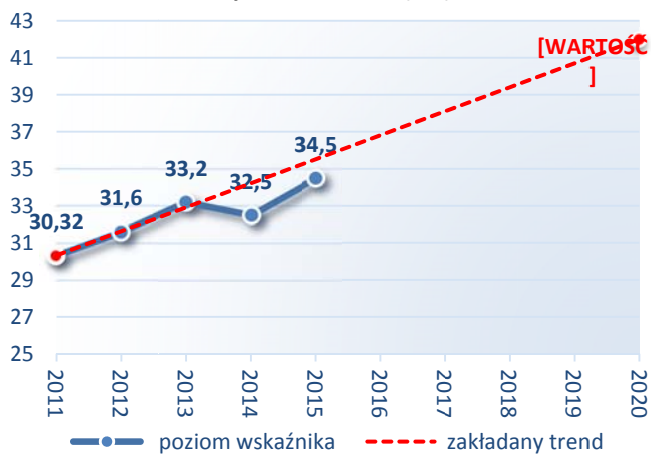
- Spadały przeciętne miesięczne wydatki na kulturę i rekreację na 1 osobę w gospodarstwie domowym.** Na niskim poziomie w porównaniu ze średnimi wydatkami w kraju, plasowały się przeciętne miesięczne wydatki na kulturę i rekreację na 1 osobę w gospodarstwie domowym w województwie podkarpackim. W 2011 r. stanowiły zaledwie 68,9%

średnich wydatków w kraju, w 2012 r. – 69,4%, a w 2013 r. 72%. Założony w Strategii trend przewiduje wzrost w tym zakresie do poziomu średniej krajowej.

- Wzrosła liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 1 000 ludności.** W podkarpackim w 2012 r. było ich 474,2. Gwałtowny, bo aż 41% wzrost zwiedzających w porównaniu z 2012 r. zanotowano w 2014 r. W kolejnym roku liczba zwiedzających wzrosła o 2,6% w porównaniu z 2014 r. Liczba ta z 2015 r. stanowiła 120,5% zakładanej liczby w 2020 r. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. wzrost o 20% stanu z 2012 r.

### Priorytet tematyczny 2.3. Społeczeństwo obywatelskie

Wykres. Liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców (szt.)

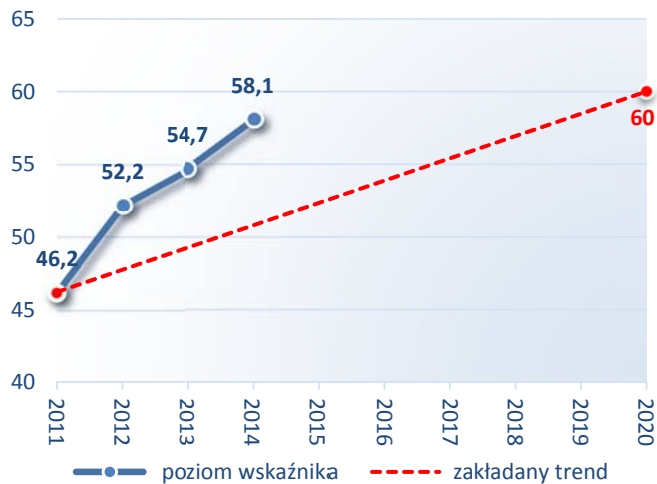


Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- Wzrosła liczba organizacji pozarządowych.** Liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców w badanych latach corocznie wzrastała (z wyjątkiem 2014 r.). W 2015 r. osiągnęła poziom 82,1% zakładanej liczby w 2020 r. Założony w Strategii trend

przewiduje, iż w 2020 r. takich organizacji na 10 tys. mieszkańców będzie w podkarpackim 42.

Wykres. Odsetek osób przekazujących 1% podatku na rzecz OPP (%)



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

Osiągnięty w 2015 r. poziom tego wskaźnika stanowił 96,8% zakładanego poziomu w 2020 r.

- **Rósł odsetek osób przekazujących 1% podatku na rzecz Organizacji Pożytku Publicznego.** W 2013 r. stanowił on 54,7%, a w 2014 r. już 58,1%, przy zakładanym w Strategii w 2020 - 60% udziale.

## Priorytet tematyczny 2.4. Włączenie społeczne

Wykres. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Spadała liczba osób korzystających ze środków pomocy społecznej.** W 2013 r. wzrosła w porównaniu z 2011 r., liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności. W kolejnych dwóch latach liczba ta znacznie spadła. Założony w Strategii trend przewiduje, iż w 2020 r. wartość tego wskaźnika spadnie w porównaniu z 2011 r. do 600 osób na 10 tys. ludności.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym (Polska = 100)

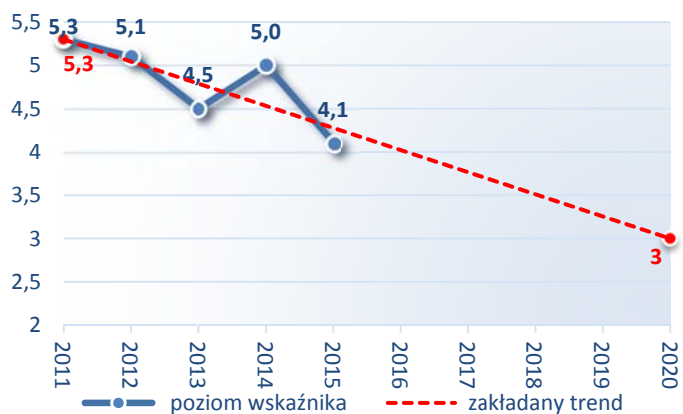


Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Wzrastał przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym (Polska = 100).** W województwie podkarpackim 2011 rok był **najniższy w kraju**, podobnie i w latach następnych (w tym również w 2015 r.). Zakładany w Strategii trend przewiduje zmianę pozycji w rankingu województw o 1 miejsce w górę w 2020 r.

## Priorytet tematyczny 2.5. Zdrowie publiczne

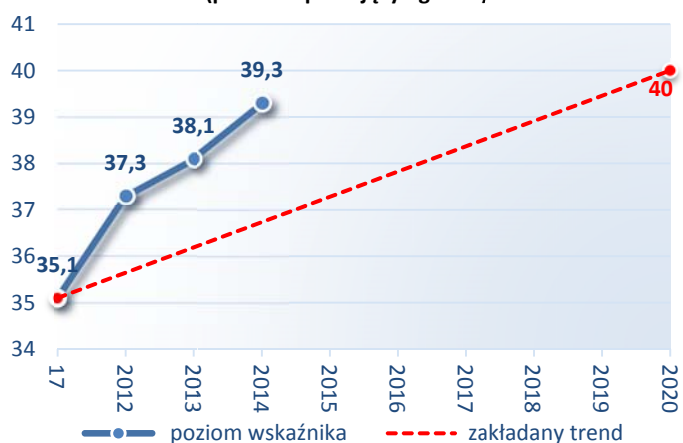
Wykres. Zgony niemowląt na 1 000 urodzeń żywych



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Zmniejszyła się liczba zgonów niemowląt.** Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych w podkarpackim od 2011 r. nieznacznie spadała wynosząc w 2014 r. - 5,0. Znaczny spadek (do 4,1) zanotowano natomiast w 2015 r. Założony w Strategii trend przewiduje, iż w 2020 r. wartość tego wskaźnika wyniesie 3.

Wykres. Liczba lekarzy na 10 tys. ludności (personel pracujący ogółem)



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Rośnie liczba lekarzy.** W podkarpackim corocznie rośnie liczba lekarzy na 10 tys. ludności. W 2014 r. stanowiła już 98,3% zakładanej liczby w 2020 r. Przewiduje się, iż w 2020 r. wartość tego wskaźnika wyniesie 40.

## Priorytet tematyczny 2.6. Sport powszechny

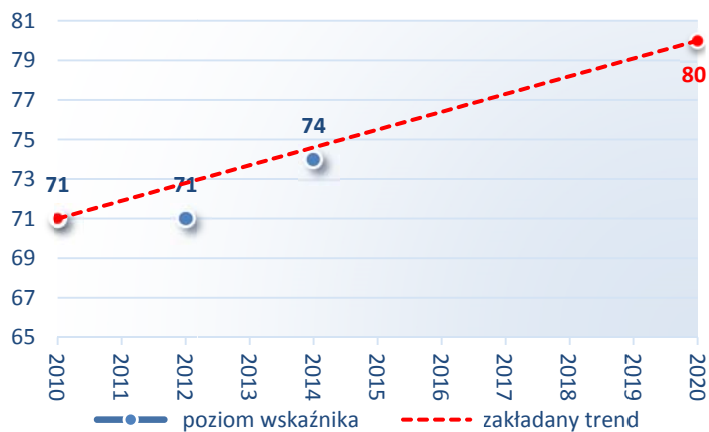
Wykres. Odsetek populacji mieszkańców województwa do lat 19 uczestniczącej w imprezach sportu szkolnego (%)



Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

- **Rósł odsetek populacji mieszkańców do lat 19 uczestniczącej w imprezach sportu szkolnego.** Odsetek ten w 2015 r. stanowił już 99,6% zakładanej w 2020 r. wartości tego wskaźnika.

Wykres. Stopień wykorzystania infrastruktury sportowej w województwie (boiska uniwersalne) (%)



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- Wzrastał stopień wykorzystania infrastruktury sportowej.** Stopień wykorzystania infrastruktury sportowej w województwie podkarpackim (boiska wielofunkcyjne) wynosił w 2010 i w 2012 r. 71%. W kolejnym roku wzrósł do 74%. Założony w Strategii trend przewiduje, iż w 2020 r. stopień wykorzystania tych boisk wyniesie 85%.

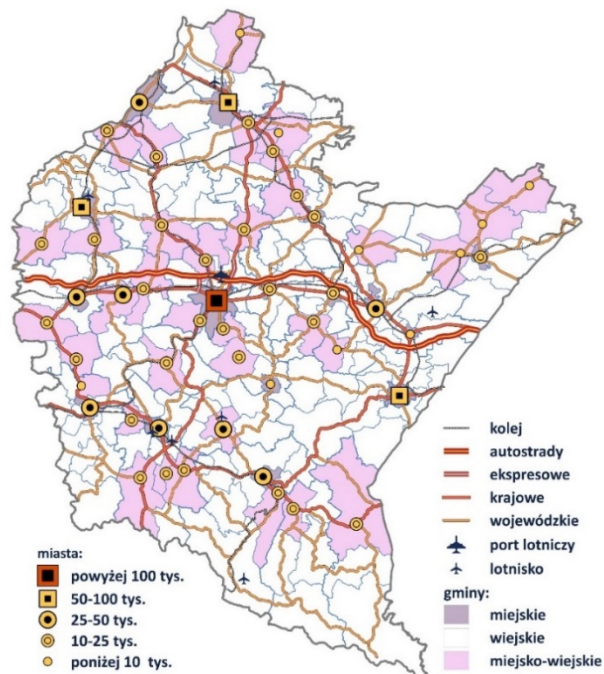


## SIEĆ OSADNICZA

### Sieć osadnicza oraz stan regionalnej infrastruktury technicznej

Mapa. System transportowy województwa podkarpackiego w 2016 r.

- Sieć drogowa jest najważniejszym elementem infrastruktury transportowej. W województwie podkarpackim składa się na nią blisko 20 700 kilometrów dróg publicznych wszystkich kategorii i rodzajów nawierzchni.

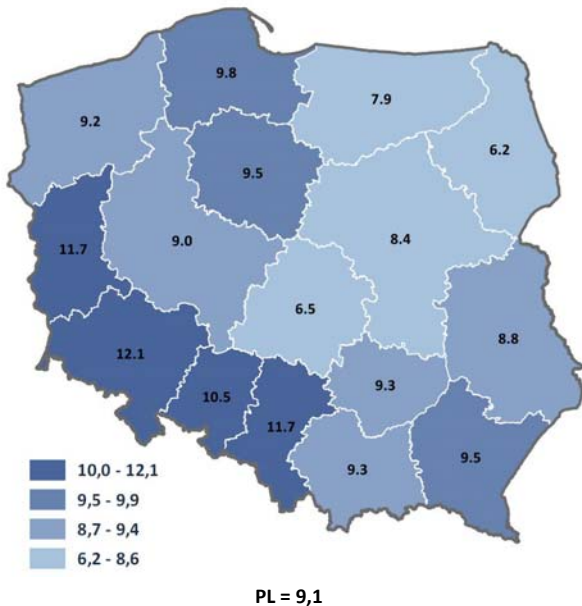


Źródło: opracowanie własne

- Województwo podkarpackie należy wraz z województwami lubelskim, opolskim, podlaskim, pomorskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim, do regionów o **dość słabo rozbudowanej sieci dróg najwyższego rzędu – ekspresowych i autostrad.**
- **Długość dróg krajowych na Podkarpaciu w 2014 roku wynosiła 878 km.** Średnia gęstość na poziomie 4,9 km na 100 km<sup>2</sup> jest wyższa tylko od tej w województwie lubelskim oraz podlaskim.



Mapa. Długość dróg wojewódzkich o nawierzchni twardej na 100 km<sup>2</sup> według województw w 2014 r. [km]

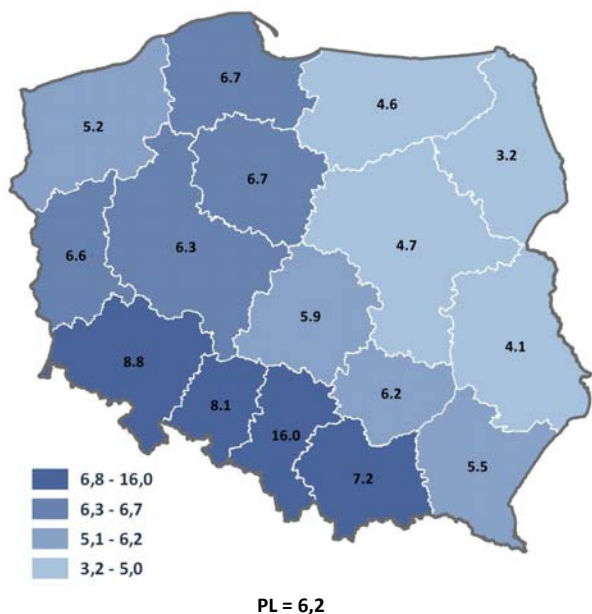


- W przypadku **dróg wojewódzkich województwo podkarpackie nie odbiega od większości regionów**. W 2014 roku przebiegło przez nie w sumie blisko 1700 km dróg tego rzędu, co daje w sumie 9,5 km takiej drogi na 100 km<sup>2</sup> powierzchni. Jest to **szósty wynik w skali kraju** i zarazem **najlepszy w Polsce Wschodniej**.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- **W przypadku dróg lokalnych (powiatowych oraz gminnych) Podkarpacie cechuje się stosunkowo rozbudowaną siecią**. W sumie jest tu 6443 km (powiatowe) i 7239 km (gminne) dróg lokalnych o nawierzchni twardej. Sumaryczna gęstość dróg obu kategorii wynosi 76,7 km na 100 km<sup>2</sup>. Gęstość ta jest niemal taka sama jak średnia krajowa i **większa niż w większości województw Polski Wschodniej**.
- Na terenie województwa jest 4157 km dróg gminnych i 279 km powiatowych o nawierzchni gruntowej. Oznacza to, że **73,8% długości podkarpackich dróg (wszystkich kategorii) posiada nawierzchnię twardą ulepszoną**. Jest to jeden z najwyższych wyników w skali kraju (po województwach śląskim i dolnośląskim – odpowiednio 78,8 oraz 76,3%).
- **Poprawia się stan bezpieczeństwa na drogach**. W roku 2014 na terenie województwa podkarpackiego odnotowano 1751 wypadków drogowych, w których poszkodowanych było 2184 osób, zginęło zaś 144. Widoczny jest **wyraźny spadek liczby wypadków**, a co za tym idzie również osób poszkodowanych. W stosunku do roku 2011 na terenie Podkarpacia liczba wypadków oraz osób w nich rannych spadała o 17% , zaś ofiar śmiertelnych aż o 36%.

Mapa. Długość eksploatowanych linii kolejowych na 100 km<sup>2</sup> według województw w 2014 r. [km]



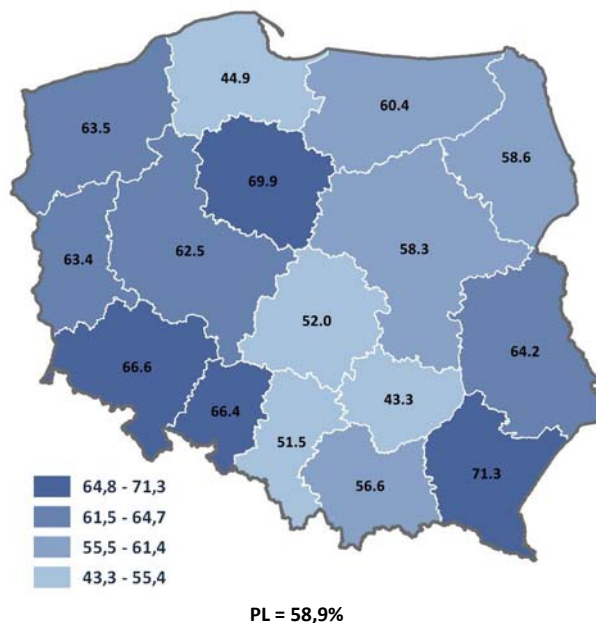
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- **Coraz większe znaczenie transportu kolejowego.** Podkarpacie cechuje średnio rozbudowana sieć kolejowa – w roku 2014 czynne było 978 km torów kolejowych. W ciągu dwóch ostatnich lat długość eksploatowanych linii kolejowych wzrosła o ponad 50 km. Biorąc pod uwagę wskaźnik względny – długość linii kolejowych na 100 km<sup>2</sup> – sytuacja województwa wygląda korzystniej. Z wynikiem 5,5 województwo podkarpackie **wyprzedza wszystkie regiony Polski Wschodniej**, za wyjątkiem świętokrzyskiego

- **Województwo podkarpackie cechuje stosunkowo niski udział linii zelektryfikowanych w ogólnej długości linii kolejowych.** Wynik na poziomie 37,5% jest wyższy tylko od województw podlaskiego oraz lubuskiego.

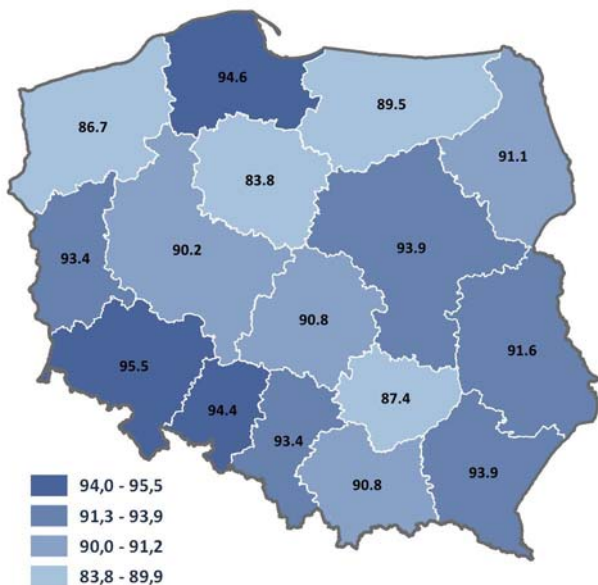
- **Najwięcej w kraju gospodarstw domowych korzystających z Internetu.** Komputer osobisty z szerokopasmowym dostępem do Internetu, a więc łączem faktycznie umożliwiającym sprawne korzystanie z Internetu, posiada aż 71,3% gospodarstw domowych. Jest to najwyższa wartość w kraju (średnia 58,9%). Także w tym przypadku widać wyraźny wzrost wartości (z 62,3% w roku 2011).

Mapa. Udział gospodarstw domowych posiadających komputer osobisty z szerokopasmowym dostępem do Internetu według województw w 2014 r. [%]



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Mapa. Udział przedsiębiorstw sektora niefinansowego posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu według województw w 2015 r. [%]



PL = 91,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- **Dobra sytuacja podkarpackich przedsiębiorców w zakresie dostępu do Internetu.** Dostęp do Internetu ma 94% przedsiębiorstw (**5. wynik w kraju, pierwszy w Polsce Wschodniej**). Wśród podkarpackich przedsiębiorców nie ma też większego problemu z dostępem do Internetu szerokopasmowego. Warto w tym przypadku również odnotować szczególnie prężny przyrost odsetka takich przedsiębiorców.

- Na miejską sieć osadniczą województwa podkarpackiego składa się 51 miast. **Ich liczba nieznacznie wzrosła w ostatnich latach** – prawa miejskie odzyskały Boguchwała (2008), Brzostek (2009), Kołaczyce (2010), Przecław (2010), Pruchnik (2011) i Zaklików (2014).
- **Znaczna przewaga małych miast (z liczbą ludności do 10 tys.).** Stalowa Wola, Mielec i Przemysł to miasta, których liczba mieszkańców przekracza 60 tys. W kolejnych klasach wielkości miast znajduje się po kilka jednostek. Największą liczbę stanowią jednak jednostki najmniejsze – z liczbą ludności do 10 tys. Takich miast jest w sumie 34.

Tabela. Miasta województwa podkarpackiego wg liczby ludności w 2015 roku

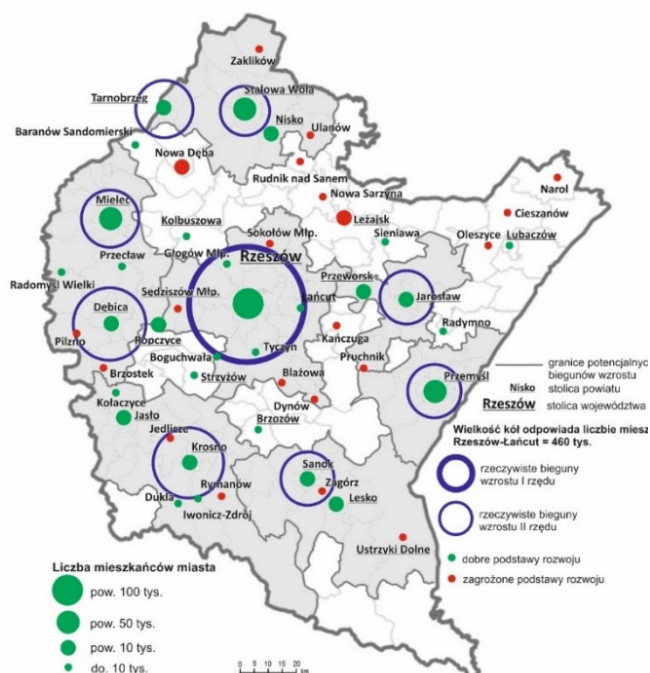
Liczba mieszkańców	Miasta
pow. 100 tys.	Rzeszów <sup>10</sup>
60-100 tys.	Stalowa Wola, Mielec, Przemysł
50-60 tys.	-
40-50 tys.	Tarnobrzeg, Krosno, Dębica
30-40 tys.	Sanok, Jarosław, Jasło
20-30 tys.	-
10-20 tys.	Łańcut, Ropczyce, Przeworsk, Nisko, Leżajsk, Lubaczów, Nowa Dęba
pon. 10 tys.	Ustrzyki Dolne, Kolbuszowa, Strzyżów, Sędziszów Małopolski, Brzozów, Rudnik nad Sanem, Głogów Małopolski, Dynów, Nowa Sarzyna, Boguchwała, Jedlicze, Lesko, Radymno, Zagórz, Piłzno, Sokołów Małopolski, Rymanów, Pruchnik, Tyczyn, Kańczuga, Radomyśl Wielki, Zaklików, Oleszyce, Brzostek, Błażowa, Sieniawa, Dukla, Naroł, Cieszanów, Iwonicz-Zdrój, Przecław, Baranów Sandomierski, Ulanów, Kołaczyce

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

<sup>10</sup> Pogrubioną czcionką oznaczono ośrodki o znaczeniu subregionalnym według władz województwa.

- **Największym miastem regionu jest jego stolica – Rzeszów.** Na koniec 2015 r. Rzeszów zamieszkiwało ponad 185 tys. mieszkańców (18-ta pozycja w Polsce). Rzeszów należy do najmniejszych miast wojewódzkich (mniej ludności mają: Olsztyn, Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski i Opole). Rzeszów jest jednak jednym z **niewielu krajowych miast liczących ponad 100 tysięcy mieszkańców, których liczba ludności zwiększa się.**
- **Szczególną rolę dla rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych w regionie pełnią ośrodki subregionalne i bieguny wzrostu.**

Mapa. Bieguny wzrostu w województwie podkarpackim



- Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2020 **wskazuje dziewięć biegunów wzrostu**, z których część docelowo tworzyć ma układy bipolarne:
  - Rzeszów – Łańcut (biegun o znaczeniu krajowym),
  - Krosno,
  - Dębica – Ropczyce,
  - Przemysław,
  - Mielec,
  - Tarnobrzeg – Sandomierz,
  - Jarosław – Przeworsk,
  - Sanok – Lesko,
  - Stalowa Wola.
- W ramach SRW – Podkarpackie 2020 **monitorowanych jest 5 miast subregionalnych**:
  - Przemysław
  - Krosno
  - Tarnobrzeg
  - Stalowa Wola
  - Mielec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Komornicki T., Sleszyński P., Siłka P., Warszawa 2012, s. 46.

Tabela. Liczba ludności oraz powierzchnia miast województwa podkarpackiego monitorowanych w ramach SRW – Podkarpackie 2020 w 2015 r.

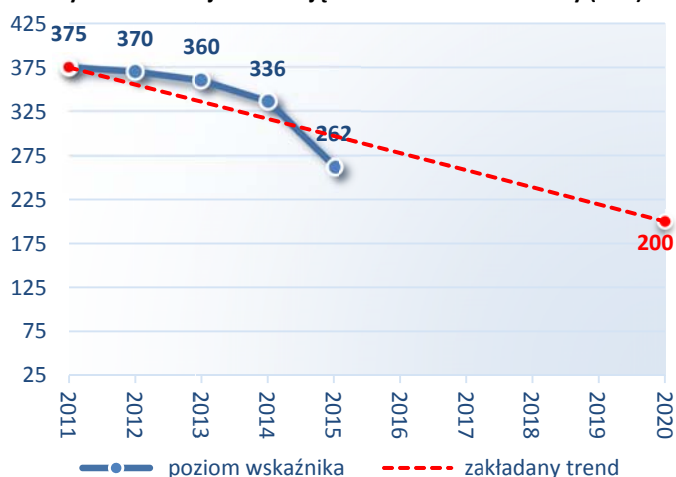
Miasto	Liczba ludności	Powierzchnia km <sup>2</sup>
Krosno	46 775	44
Przemysław	62 720	46
Mielec	60 644	47
Tarnobrzeg	47 816	85
Stalowa Wola	62 924	83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

## Wskaźniki Strategii

### Priorytet tematyczny 3.1. Dostępność komunikacyjna

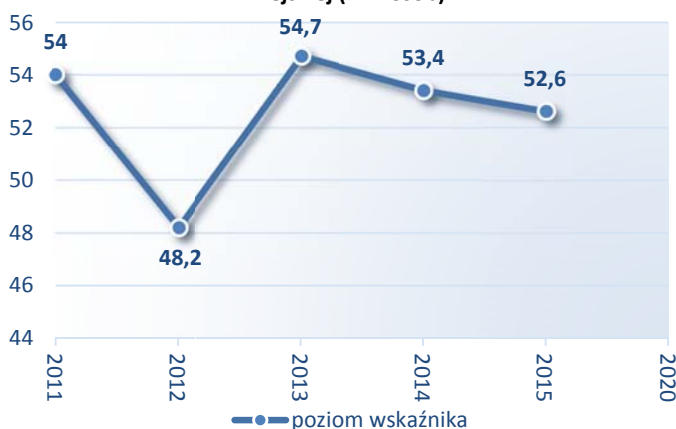
Wykres. Czas dojazdu koleją z Rzeszowa do Warszawy (min)



Opracowanie własne na podstawie danych PKP

- **Skracał się corocznie czas dojazdu koleją z Rzeszowa do Warszawy.** W 2015 r. wyniósł on już 262 minuty. Strategia zakłada, iż 2020 r. dojazd koleją na tej trasie będzie możliwy w 200 minut.

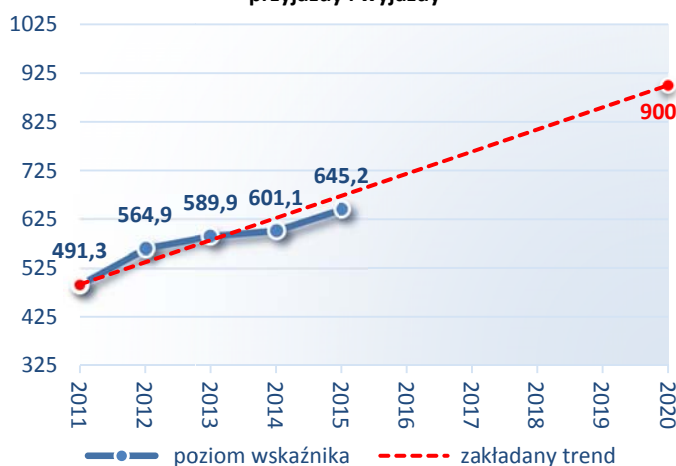
Wykres. Przewozy pasażerów środkami komunikacji miejskiej (mln osób)



Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

- **Spadała liczba pasażerów przewiezionych środkami komunikacji miejskiej.** W 2010 r. komunikacją miejską w województwie podkarpackim przewieziono 54 mln osób. W kolejnym roku liczba ta zmniejszyła się. W 2013 r. przewieziono rekordową w analizowanym okresie, liczbę pasażerów (o 700 tys. więcej niż w 2011 r.). W kolejnych dwóch latach liczba ta zmniejszała się. Założony w Strategii **trend przewiduje w 2020 r. wzrost liczby** przewiezionych pasażerów środkami komunikacji miejskiej **o 10-15%** w porównaniu z 2011 r.

Wykres. Liczba obsłużonych pasażerów w portach lotniczych - przyjazdy i wyjazdy



Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

- **Rosła liczba pasażerów obsłużanych w porcie lotniczym.** W 2011 r. w porcie lotniczym w województwie podkarpackim obsłużono ponad 491 tys. pasażerów. W kolejnych latach liczba ta wzrastała. W 2015 liczba pasażerów obsłużanych w porcie lotniczym wyniosła ponad 645 tys. Założony w Strategii trend przewiduje wzrost w tym zakresie do 900 tys. pasażerów w 2020 r.



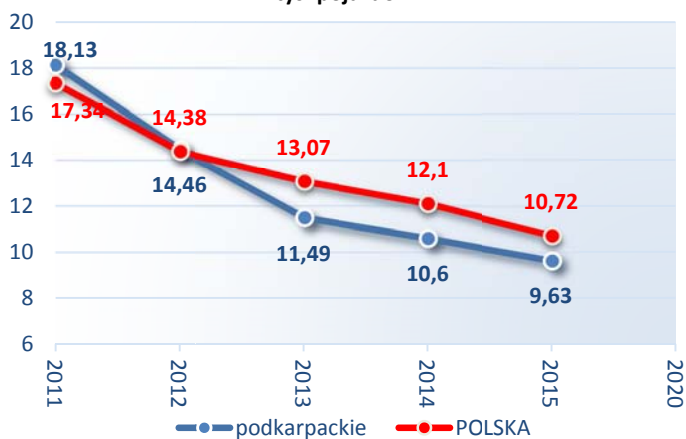
Wykres. Długość rozbudowanych dróg wojewódzkich (kat. 10t/oś) (km)



Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

- **Zwiększała się długość rozbudowanych dróg wojewódzkich.** Już w 2015 r. wskaźnik ten przekroczył zakładaną w 2020 r. wartość docelową.

Wykres. Liczba ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych na 100 tys. pojazdów

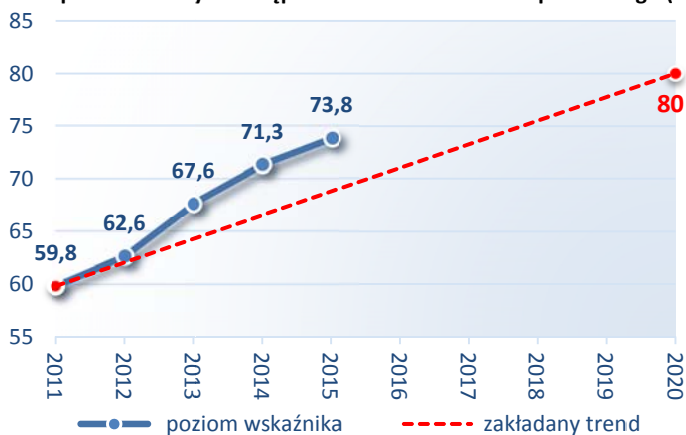


Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Spadała liczba ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych.** Liczba ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych na 100 tys. pojazdów w województwie podkarpackim w 2011 r. była wyższa, niż średnia krajowa w tym zakresie. W latach następnym wartość tego wskaźnika zmniejszała się i już w 2013 r. osiągnęła poziom poniżej średniej krajowej. W dwóch następnym latach zmniejszała się wartość tego wskaźnika dla kraju, zmniejszała się również dla województwa podkarpackiego (nie przekroczyła przy tym poziomu średniej krajowej). Założony w Strategii trend przewiduje, iż w 2020 r. wartość tego wskaźnika dla podkarpackiego **spadnie do poziomu średniej krajowej.**

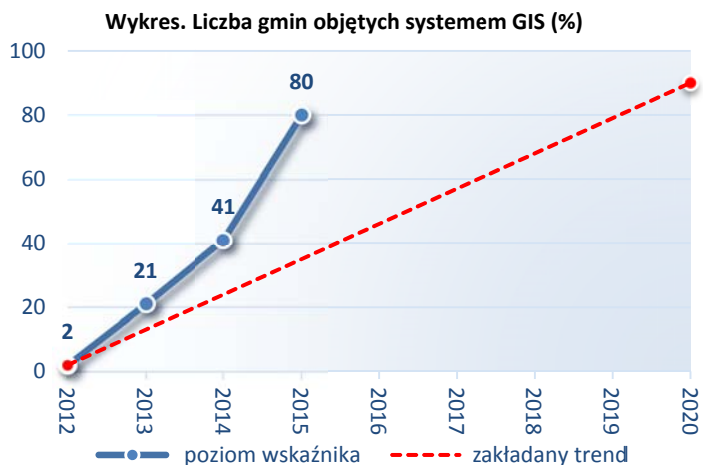
### Priorytet tematyczny 3.2. Dostępność technologii informacyjnych

Wykres. Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu szerokopasmowego (%)



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Wzrastał odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty.** W województwie podkarpackim w analizowanym okresie corocznie wzrastał odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu szerokopasmowego. Już w 2015 r. odsetek ten wyniósł 73,8% założonego w Strategii trendu, który przewiduje, iż w 2020 r. takie gospodarstwa będą stanowić 80%.



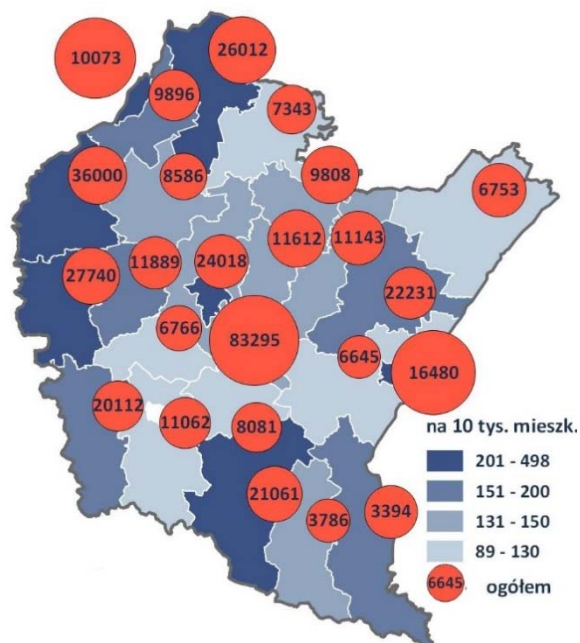
Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Rosła liczba gmin objętych systemem GIS.** W województwie podkarpackim w 2015 r. takich gmin było 80%. Strategia zakłada w tym zakresie, iż w 2020 r. w podkarpackim gminy objęte systemem GIS stanowią będą 90%.

### Priorytet tematyczny 3.3. Funkcje metropolitalne Rzeszowa

- **Dominująca rola Rzeszowa.** Kluczowym rynkiem pracy na Podkarpaciu jest stolica i największe miasto województwa – Rzeszów, skupiający blisko 20% pracujących w województwie (83 300 osób).

**Mapa. Liczba pracujących w gospodarce narodowej (oraz liczba pracujących na 1000 ludności) w powiatach województwa podkarpackiego w 2014 r**



województwo podkarpackie = 201

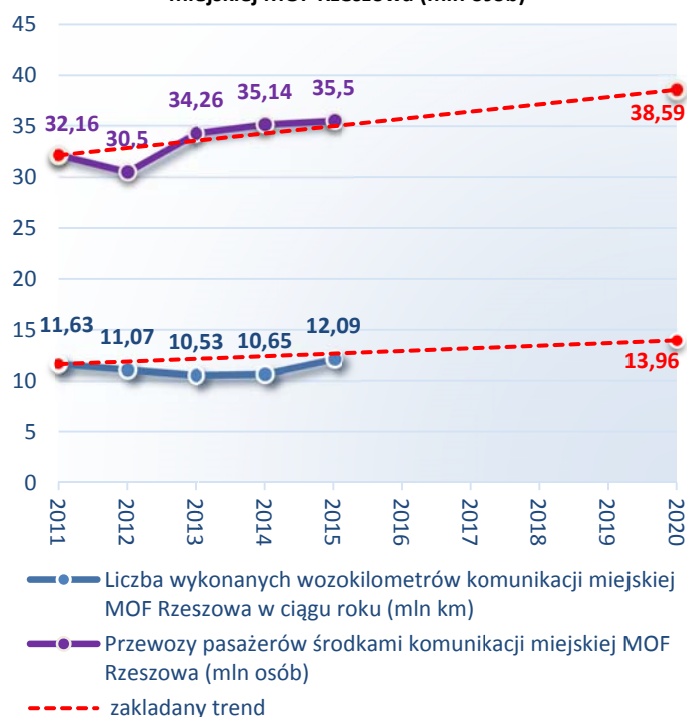
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres. Udział podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach wyższego rzędu w ogólnej liczbie podmiotów (%)



- W MOF Rzeszowa wzrastał udział podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach wyższego rzędu w ogólnej liczbie podmiotów. W 2015 r. udział ten stanowił wzrost o 13,3% w porównaniu ze stanem z 2011 r. Jednocześnie poziom tego wskaźnika w 2015 r. stanowił już 107,8% zakładanego poziomu w 2020 r. Przewidywany w Strategii trend określa, iż w 2020 r. udział ten wzrośnie w porównaniu z 2011 r. o 5,0%

Wykres. Liczba wykonanych wozokilometrów w komunikacji miejskiej (mln km), oraz przewozy pasażerów środkami komunikacji miejskiej MOF Rzeszowa (mln osób)

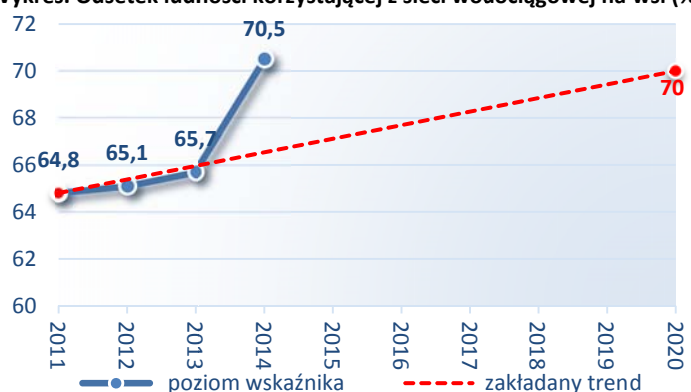


- Pomimo spadku w latach 2012 i 2013, liczba wykonanych wozokilometrów komunikacji miejskiej MOF Rzeszowa w ciągu roku wzrosła. W 2015 r. nastąpił wzrost o 13,5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Poziom tego wskaźnika 2015 r. stanowił 86,6% poziomu zakładanego w 2020 r. Założony w Strategii trend przewiduje wzrost liczby wykonanych wozokilometrów w 2020 r. o 20% w porównaniu z 2011 r. (do 13,96 mln km).
- Rosła liczba pasażerów przewiezionych środkami komunikacji miejskiej MOF Rzeszowa (z wyjątkiem 2012 r.). W 2014 r. był to wzrost o 9,3%, a w 2015 r. już o 10,4% w porównaniu z 2011 r. Poziom wskaźnika osiągnięty w 2015 r. stanowił 92,1% zakładanego poziomu w 2020 r. Założony w Strategii trend przewiduje wzrost wartości tego wskaźnika w 2020 r. o 20% w porównaniu z 2011 r. (do 38,56 mln osób).



## Priorytet tematyczny 3.4. Funkcje obszarów wiejskich

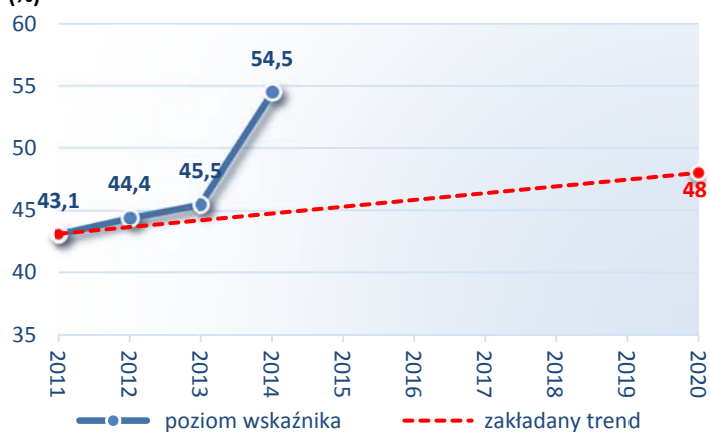
Wykres. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej na wsi (%)



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Wzrastał odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej na wsi.** W województwie podkarpackim, w analizowanym okresie, powyższy odsetek corocznie wzrastał, osiągając w 2013 r. 65,7%. W 2014 r. odsetek ten wzrósł o 7,3% w porównaniu z 2013 r., stanowiąc już 100,7% zakładanej wartości w 2020 r.

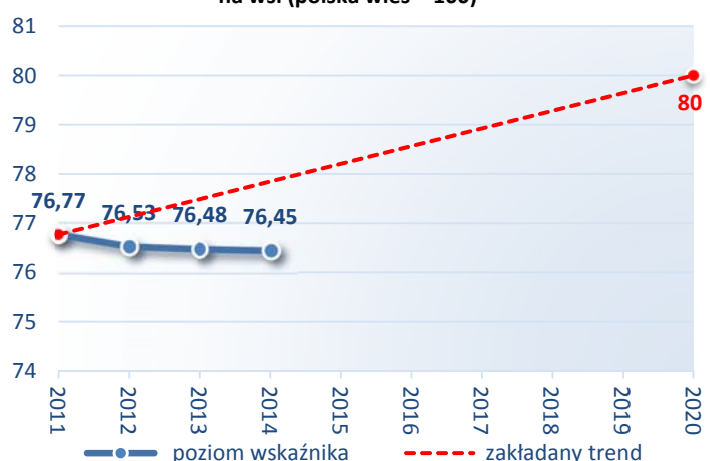
Wykres. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej na wsi (%)



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Wzrastał odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej na wsi.** W 2013 r. osiągnął poziom 45,5%, by rok później wynieść już 54,5% przy zakładanym w Strategii w 2020 r. poziomie 48%.

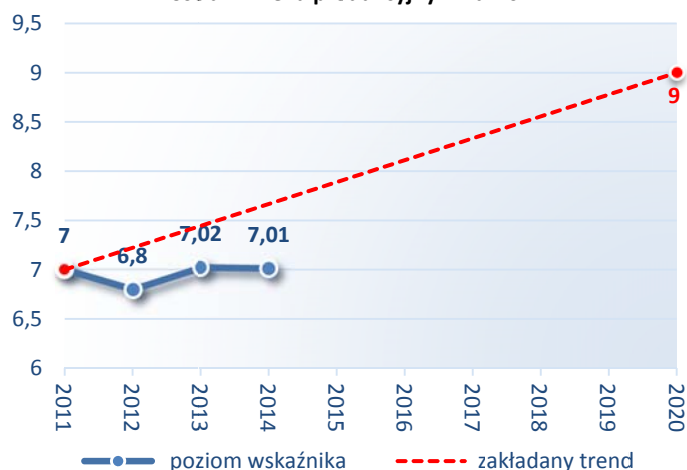
Wykres. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności na wsi (polska wieś = 100)



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Spadała liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na wsi.** W podkarpackim, w analizowanym okresie, spadała liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności na wsi (polska wieś = 100). W 2013 r. było mniej takich podmiotów o 0,4%, niż w 2011 r. Założony w Strategii trend przewiduje wzrost w 2020 r. o 4,22% w porównaniu z 2011 r.

Wykres. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym na wsi



- **Rosła liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na wsi.** W 2011 r. w województwie podkarpackim wartość wskaźnika – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym na wsi wynosiła 7. W 2013 r. zanotowano wzrost tej wartości o 0,3%. Założony w Strategii trend przewiduje wzrost tego wskaźnika w 2020 r. o 28,6% w porównaniu z 2011 r.

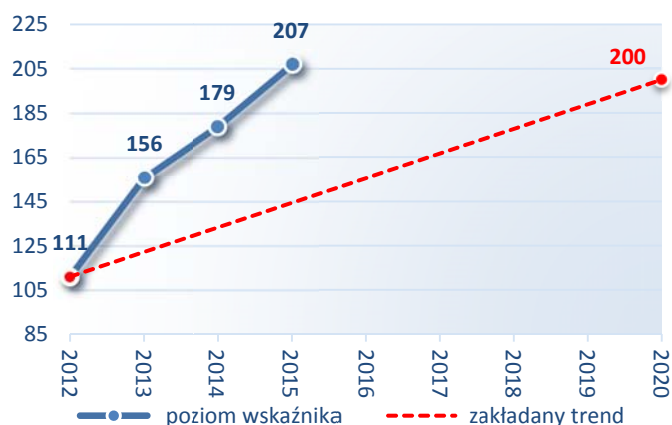
- **Rosła liczba gospodarstw agroturystycznych i miejsc noclegowych.** W 2012 r. w podkarpackim zarejestrowano 908 gospodarstw agroturystycznych w których zlokalizowanych było 7 866 miejsc noclegowych. W 2013 r. liczby te wzrosły (zmiana metodologii, liczone są kwatery). W kolejnym roku również miał miejsce wzrost liczby zarówno gospodarstw agroturystycznych, jak i miejsc noclegowych. W 2014 r. liczba gospodarstw agroturystycznych stanowiła 75,8%, a liczba miejsc noclegowych 60,8% założonych odpowiednich liczb w 2020 r.

Tabela: liczba gospodarstw agroturystycznych/ miejsc noclegowych

2012	2013	2014	2020
<b>908 gospodarstw agroturystycznych/ 7 866 miejsc noclegowych</b>	956 gospodarstw agroturystycznych/ 8 331 miejsc noclegowych	985 gospodarstw agroturystycznych/ 8 516 miejsc noclegowych	1 300 gospodarstw agroturystycznych/ 14 000 miejsc noclegowych

Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

Wykres. Liczba produktów tradycyjnych zarejestrowanych na liście Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi



- **Rosła liczba produktów tradycyjnych.** W województwie podkarpackim rosła liczba produktów tradycyjnych zarejestrowanych na liście Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W 2015 r. ich liczba była wyższa niż zakładana w 2020 r. wartość docelowa.

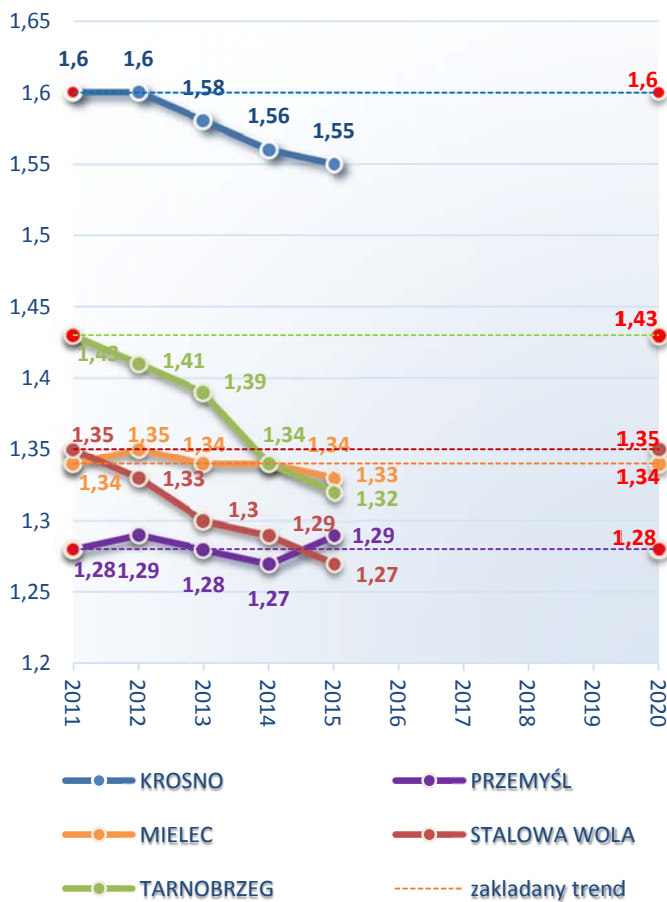


Wykres. Liczba stowarzyszeń, organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON na wsi

- **Rosła liczba stowarzyszeń, organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON na wsi.** W podkarpackim, w analizowanym okresie, wskaźnik ten charakteryzował się ciągłym wzrostem. W 2014 r. takich podmiotów było o 10,3% więcej, niż w 2011 r. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. wzrost tej liczby do 3 500.

### Priorytet tematyczny 3.5. Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu

Wykres. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

### Spadła liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w większości miast subregionalnych.

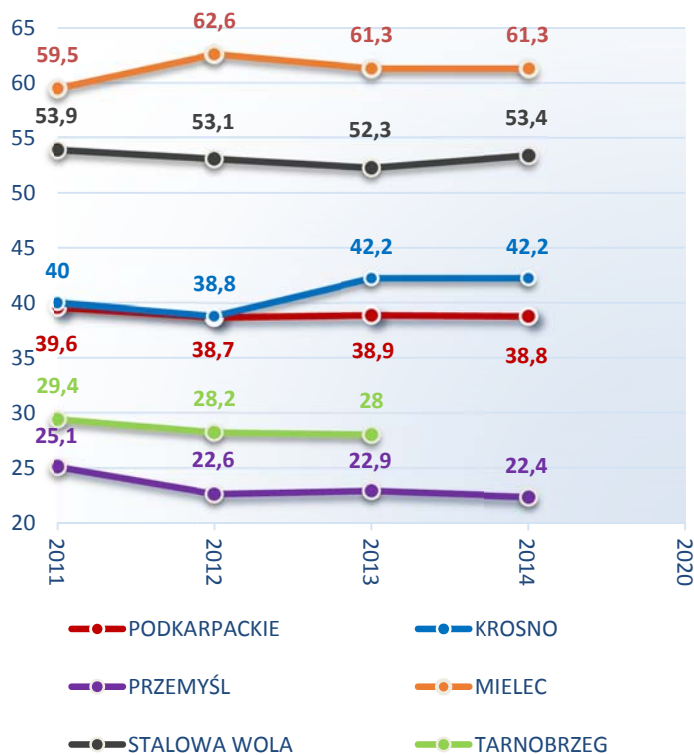
- W **Krośnie** liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności, w stosunku do średniej w województwie, przez pierwsze dwa lata analizowanego okresu była stała. W kolejnych trzech latach zanotowano coroczne zmniejszanie się liczby tych podmiotów. W 2015 r. wysokość **Założony w Strategii trend przewiduje, iż we wszystkich miastach subregionalnych w 2020 r. będzie utrzymana wartość wskaźnika z 2011 r.**

**Spadł odsetek pracujących w sekcjach B – F (przemysł i budownictwo) w większości miast subregionalnych.** Odsetek ten w podkarpackim wynosił w 2011 r. 39,6%. W kolejnym roku odsetek ten obniżył się. W następnym nieznacznie wzrósł, by w 2014 r. znów nieznacznie obniżyć się. Poziom wskaźnika z 2014 r. stanowił zaledwie 98% poziomu z 2011 r. Wartości wskaźników dla poszczególnych miast prezentuje wykres poniżej.

Wykres. Odsetek pracujących w sekcjach B-F (%)

osiągniętego wskaźnika stanowiła 96,9% zakładanej wartości w 2020 r.

- W **Przemysłu** w 2012 r. zanotowano wzrost liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON w stosunku do 2011 r., jednakże w następnych dwóch latach miał miejsce coroczny spadek. W 2015 r. wartość tego wskaźnika wzrosła o 1,6% w porównaniu z 2014 r., przekraczając nieznacznie założoną wartość tym zakresie w 2020 r.
- Najlepsza sytuacja pod względem liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON wystąpiła w **Mielcu**. Tutaj, w 2012 r. zanotowano wzrost do wartości do 1,35. W kolejnych latach liczba podmiotów zmniejszyła się. W 2013 r. i 2014 r. był to spadek do poziomu z 2011 r., natomiast w 2015 r. do poziomu 1,33.
- Zdecydowanie inna sytuacja wystąpiła w **Stalowej Woli**. Tutaj, począwszy od 2011 r., corocznie rejestrowany był spadek liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Wartość wskaźnika osiągnięta w 2015 r. stanowiła 94,1% zakładanej wartości w 2020 r.
- Podobną sytuację zanotowano w **Tarnobrzegu**. Tutaj jednak spadek pomiędzy 2011 r., a 2014 r. był wyższy niż w Stalowej Woli i wyniósł 6,3%, a w 2015 r. już o 7,7%. Poziom wskaźnika osiągnięty w 2015 r. stanowił 92,3% zakładanego poziomu w 2020 r.



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

w sekcjach B-F. W kolejnym roku odsetek ten nieznacznie wzrósł, a następnie spadł do poziomu jeszcze niższego niż w 2012 r. Poziom wskaźnika osiągnięty w 2014 r. stanowił 89,2% zakładanego poziomu w 2020 r.

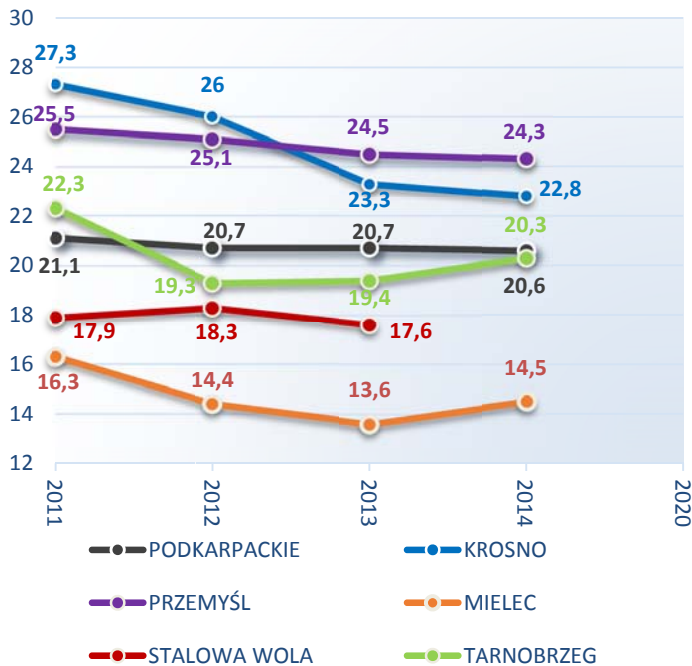
- W **Krośnie** odsetek pracujących w sekcjach B-F po spadku w 2012 r., w kolejnym roku wzrósł o 5,5% w porównaniu z 2011 r. W 2014 r. utrzymał się poziom z 2013 r. Poziom ten stanowił 105,5% zakładanego w 2020 r.
- Zdecydowanie inna sytuacja wystąpiła w **Mielcu**. Tutaj w 2012 r. odsetek pracujących w sekcjach B-F wzrósł o 5,2% w porównaniu z 2011 r. W kolejnym roku wskaźnik ten nieznacznie spadł (nie był to jednak spadek poniżej stanu z 2011 r.). W 2014 r. utrzymał się na poziomie roku poprzedniego, stanowiąc 103% zakładanego poziomu w 2020 r.
- W **Stalowej Woli** w 2012 i w 2013 r. zanotowano coroczny spadek w porównaniu z rokiem poprzednim, odsetka pracujących w sekcjach B-F. Ponadto w 2013 r. był to spadek o 3% w porównaniu z 2011 r. Wartość wskaźnika osiągnięta w 2014 stanowiła 99,1% założonej wartości w 2020 r.
- Podobna sytuacja wystąpiła w **Tarnobrzegu**. Tutaj w 2013 r. zanotowano spadek o 4,8% w porównaniu z 2011 r. Poziom tego wskaźnika osiągnięty w 2013 r. stanowił 95,2% założonego poziomu w 2020 r.

- W **Przemysłu** w 2012 r. zanotowano spadek o 10% w porównaniu z 2011r. odsetka pracujących

**Założony w Strategii trend przewiduje, iż w 2020 r. wartość tego wskaźnika we wszystkich miastach subregionalnych będzie równa wartości z 2011 r.**

**W większości miast subregionalnych nastąpił spadek odsetka pracujących w sekcjach G-J (handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja).** W 2012 r. w podkarpackim odsetek ten spadł o 1,9% w porównaniu z 2011 r. i w kolejnym roku utrzymał się na takim samym poziomie. W 2013 r. znów nastąpił nieznaczny spadek do poziomu o 4,8% niższego, niż w 2011 r. Wartości wskaźników dla poszczególnych miast prezentuje wykres poniżej.

Wykres. Odsetek pracujących w sekcjach G-J



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

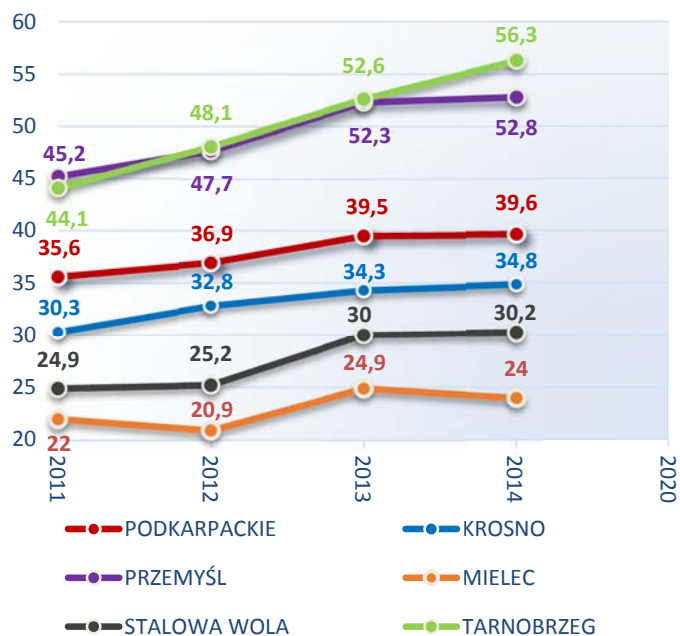
- W **Krośnie** corocznie notowano spadek odsetka pracujących w sekcjach G-J. W 2013 r. był to spadek o 14,7, a w 2014 r. już o 16,5% w porównaniu z 2011 r. Poziom wskaźnika osiągnięty w 2014 r. stanowił 83,5% zakładanego poziomu w 2020 r. Strategia rozwoju przewiduje w 2020 r. w tym zakresie spadek wartości tego wskaźnika w porównaniu z 2011 r.
- Podobna sytuacja wystąpiła w **Przemysłu**. Tutaj w 2013 r. spadek odsetka pracujących w sekcjach G-J wyniósł 3,9%, a w 2014 r. o 4,7% w porównaniu z 2011 r. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. wzrost wartości tego wskaźnika w porównaniu z 2011 r. (tj. powyżej 25,5%).
- Przez dwa lata notowano spadek odsetka pracujących w sekcjach G-J również w **Mielcu**. W 2013 r. był to spadek o 16,6% w porównaniu z 2011 r. Kolejny rok przyniósł wzrost wartości tego wskaźnika do poziomu jedynie o 11% niższego, niż w 2011 r., stanowiąc jednocześnie 89% wartości tego wskaźnika z 2011 r. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. spadek wartości tego wskaźnika w porównaniu z 2011 r. (tj. poniżej 16,3%).
- W **Stalowej Woli** po wzroście o 2,2% w 2012 r., w 2013 r. zanotowano spadek o 1,7% w stosunku do 2011 r. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. spadek wartości tego wskaźnika w porównaniu z 2011 r. (tj. poniżej 17,9%).
- Tendencja spadkowa wystąpiła również w **Tarnobrzegu**. W 2012 r. zanotowano spadek odsetka pracujących w sekcjach G-J o 13,5%, W kolejnych latach wystąpił wzrost. W 2013 r. o 0,5% w porównaniu z rokiem poprzednim, a w 2014 r. o 4,6% w porównaniu z 2013 r. Poziom tego wskaźnika osiągnięty w 2014 r. stanowił 91% poziomu z 2011 r. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. wzrost wartości tego wskaźnika w porównaniu z 2011 r.

### W większości miast subregionalnych wzrósł odsetek pracujących w sekcjach M – U (pozostałe usługi).

W województwie podkarpackim odsetek ten w 2012 wyniósł 35,6%, a w 2014 r. wzrósł do poziomu 39,6%. Wartości wskaźników dla poszczególnych miast prezentuje wykres poniżej.

Wykres. Odsetek pracujących w sekcji M-U (%)



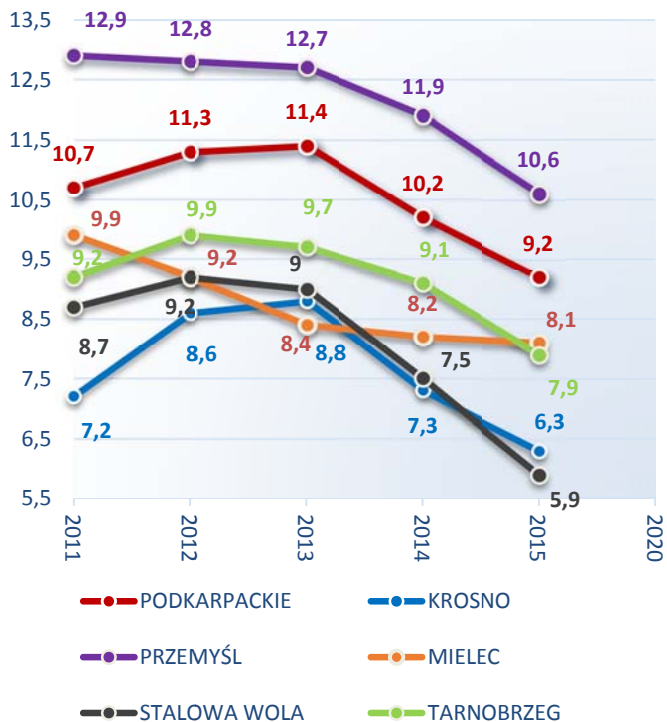


Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- Tendencja wzrostowa wystąpiła w **Krośnie**, gdzie w 2013 r. zanotowano wzrost odsetka osób pracujących w sekcji M-U o 13,2%, a w 2014 r. o 14,8% w porównaniu z 2011 r. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. wzrost wartości tego wskaźnika w porównaniu z 2011 r. (tj. powyżej 30,3%).
- W **Przemysłu** odsetek pracujących w sekcji M-U w analizowanym okresie również wzrastał. W 2013
- r. był to wzrost o 15,7%, a w 2014 r. o 16,8% w porównaniu z 2011 r. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. spadek wartości tego wskaźnika w porównaniu z 2011 r. (tj. poniżej 45,2%).
- W **Mielcu** po 5% spadku w 2012 r., w kolejnym roku zanotowano wzrost o 13,2% w porównaniu z 2011 r. Kolejny rok przyniósł ponownie spadek, tym razem o 3,6% w porównaniu z rokiem poprzednim. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. wzrost wartości tego wskaźnika w porównaniu z 2011 r. (tj. powyżej 22%).
- Odsetek pracujących w sekcji M-U w **Stalowej Woli** w analizowanym okresie corocznie wzrastał. W 2013 r. był to wzrost o 20,5%, a w 2014 r. o 21,3% w porównaniu z 2011 r. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. wzrost wartości tego wskaźnika w porównaniu z 2011 r. (tj. powyżej 24,9%).
- Odsetek pracujących w sekcji M-U wzrastał również w **Tarnobrzegu**. W 2013 r. był to wzrost o 19,3%, a w 2014 r. o 27,7% w porównaniu z 2011 r. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. spadek wartości tego wskaźnika w porównaniu z 2011 r. (tj. poniżej 44,1%).

**Spadł udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.** W województwie podkarpackim udział ten w pierwszych latach analizowanego okresu wzrastał. W 2014 r. nastąpił spadek o 4,7%, a w 2015 r. już o 14% w porównaniu z 2011 r. Wartości wskaźników dla poszczególnych miast prezentuje wykres poniżej.

Wykres. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- Podobna tendencja wystąpiła w **Krośnie**. Po wzroście w dwóch pierwszych latach, w 2014 r. zanotowano spadek wartości tego wskaźnika. Założona w Strategii w 2020 r. wartość docelowa przewiduje utrzymanie wartości tego wskaźnika na poziomie roku 2011, czyli na poziomie 7,2%.

- Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2011 r. w **Przemysłu** wynosił 12,9%. Począwszy od 2012 r. corocznie spadał. Strategia w tym zakresie przewiduje w 2020 r. spadek wartości wskaźnika do 10% w porównaniu z 2011 r. (czyli do 1,29%).
- Wartość tego wskaźnika spadała również w **Mielcu**. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. utrzymanie wartości tego wskaźnika z 2011 r. (tj. 9,9%).
- W **Stalowej Woli**, w 2012 r., po niewielkim wzroście udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, w kolejnych trzech latach notowano corocznie spadek. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. utrzymanie wartości tego wskaźnika z 2011 r. (tj. 8,7%).
- Podobna tendencja wystąpiła w **Tarnobrzegu**. W 2012 r. zanotowano wzrost wartości tego wskaźnika, aż o 7,6% w porównaniu z 2011 r. W kolejnym roku udział ten nieznacznie zmniejszył się, a w 2014 r. był to spadek poniżej stanu z 2011 r. W 2015 r. bezrobotni zarejestrowani w liczbie ludności w wieku produkcyjnym stanowili już tylko 7,9%, co było o 1,3% udziałem mniejszym niż przewidywany poziom w 2020 r. Założony w Strategii trend przewiduje w 2020 r. utrzymanie wartości tego wskaźnika z 2011 r.



# ŚRODOWISKO I ENERGETYKA

## Uwarunkowania środowiskowe w regionie na tle kraju

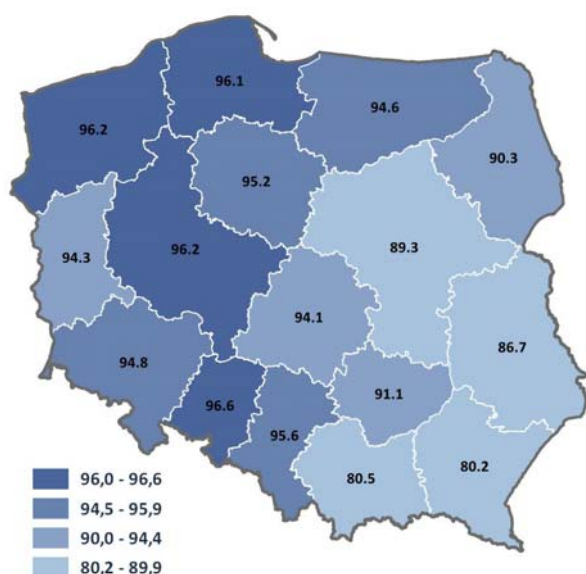
- **Duża powierzchnia obszarów prawnie chronionych w województwie podkarpackim.** Według stanu na rok 2014, w Polsce obszary prawnie chronione zajmowały łącznie 10 165 112,01 ha<sup>11</sup> (bez uwzględnienia obszarów Natura 2 000). Powierzchnia była zróżnicowana w poszczególnych województwach. Całkowita powierzchnia obszarów chronionych w **województwie podkarpackim** w 2014 roku wynosiła 800 703,64 ha i stanowiło to **czwartą wartość w skali kraju.**

---

<sup>11</sup> O ile nie zaznaczono inaczej wszystkie dane liczbowe w rozdziale pochodzą z Banku Danych Lokalnych GUS.



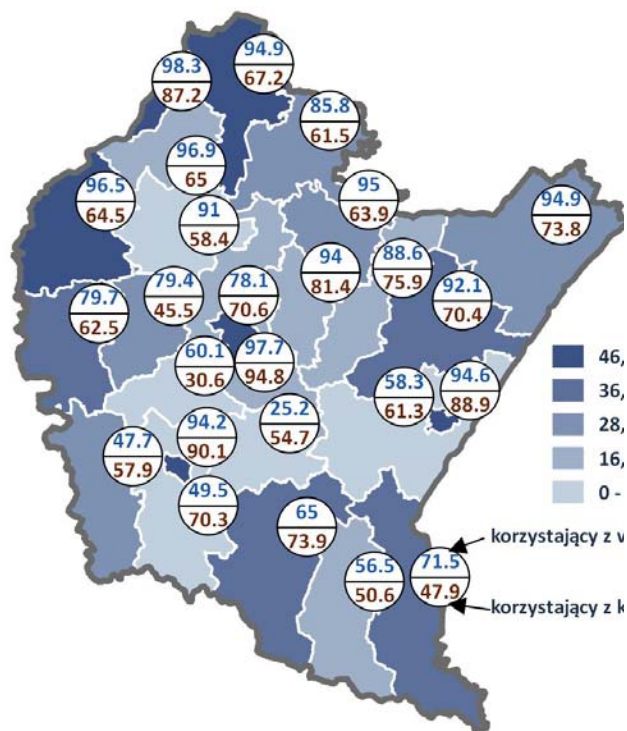
Mapa. Udział ludności z dostępem do sieci wodociągowej według województw w 2014 r. [%]



- **Niski odsetek osób korzystających z wodociągu.** W przypadku województwa podkarpackiego długość czynnej sieci wodociągowej wynosi ponad 14 tysięcy kilometrów. **Mieszkańcy korzystający z wodociągu stanowili w 2014 roku 80,2% mieszkańców. Jest to wartość relatywnie niska.** W większości regionów z sieci wodociągowej korzysta ponad 90% mieszkańców.
- Poza miastami najlepszy **dostęp do wodociągów (powyżej 90%) mają mieszkańcy powiatów tarnobrzeskiego, stalowowolskiego, mieleckiego, lubaczowskiego i jarosławskiego**, a więc jednostek w dużej mierze położonych na terenach równinnych. **Najgorzej wypadają natomiast powiaty takie jak brzozowski, jasielski, strzyżowski.** W przypadku tego pierwszego dostęp do wodociągu ma zaledwie co czwarty mieszkaniec.

- **Dobrze rozwinięta sieć kanalizacyjna.** W przypadku woj. podkarpackiego jej długość wynosi ponad 16 tys. km (dane za rok 2015) i korzysta z niej blisko 69% mieszkańców (dane za rok 2014). W tym wypadku **odsetek korzystających z instalacji mieszkańców wynosi tyle ile średnia krajowa.** Podobnie jak w przypadku wodociągu na terenie województwa podkarpackiego występowało przestrzenne zróżnicowanie. **Największy odsetek mieszkańców korzystał z kanalizacji w miastach na prawach powiatu oraz w powiecie łańcuckim (ponad 80%).** W przypadku powiatów strzyżowskiego oraz ropczycko-sędziszowskiego wynik ten nie przekroczył natomiast 50%.

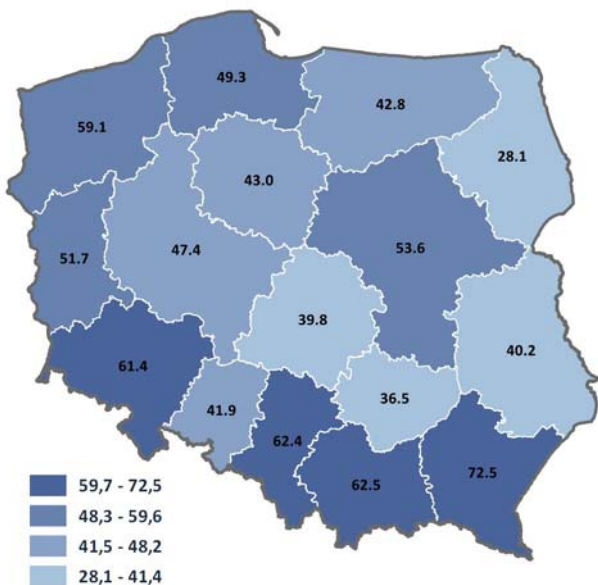
Mapa. Udział ludności obsługiwanej przez sieć wodociągową oraz sieć kanalizacyjną według powiatów woj. podkarpackiego na tle wskaźnika urbanizacji w 2014 r. [%]



województwo podkarpackie - wodociągi = 80,2%; kanalizacja = 68,7%;  
urbanizacja = 41,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Mapa. Udział mieszkańców z dostępem do sieci gazowej według województw w 2014 r. [%]



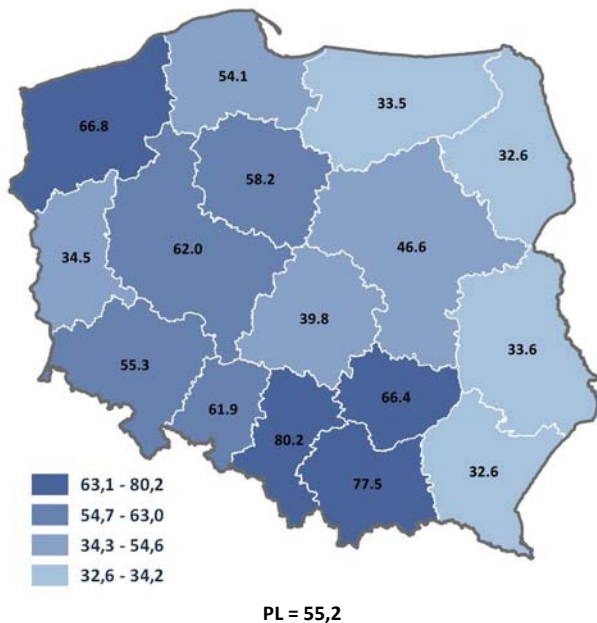
PL = 52,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- **Bardzo dobrze rozwinięta sieć gazowa.** Najdłuższą siecią w województwie jest sieć gazowa – ma ona ponad 19 tys. km. W woj. podkarpackim odsetek mieszkańców z dostępem do sieci gazowej wynosił w 2014 roku 72,5% i **był najwyższy w całym kraju** (średnia 52,2%).

Mapa. Objętość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia, odprowadzanych do wód lub ziemi

w ciągu roku, na jednego mieszkańca według województw  
w 2014 r. [m<sup>3</sup>]

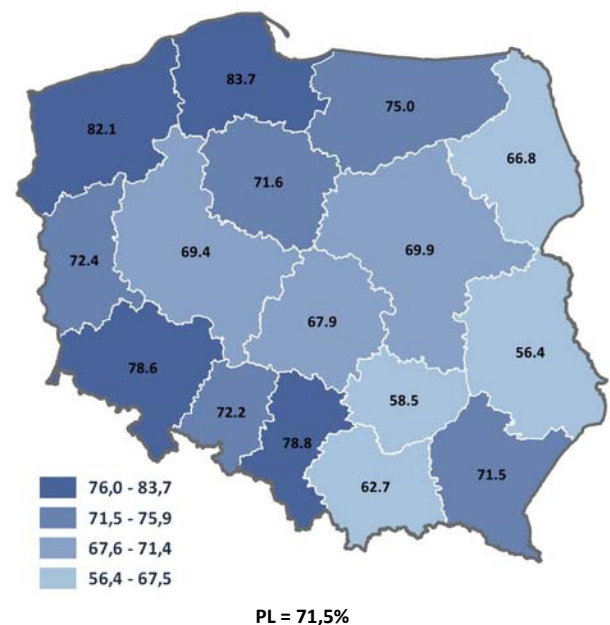


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- **Zmniejszająca się ilość ścieków.** W okresie 2011-2014 w województwie podkarpackim zmniejszyła się objętość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia odprowadzanych do wód lub do ziemi w ciągu roku. W 2011 r. wynosiła ona 35,49 m<sup>3</sup> na mieszkańca, zaś w 2014 r. 32,63 m<sup>3</sup>.

w województwie podkarpackim w okresie 2011-2014 niemal pokrywał się wartościami uśrednionymi dla Polski.

Mapa. Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków według województw w 2014 r. [%]



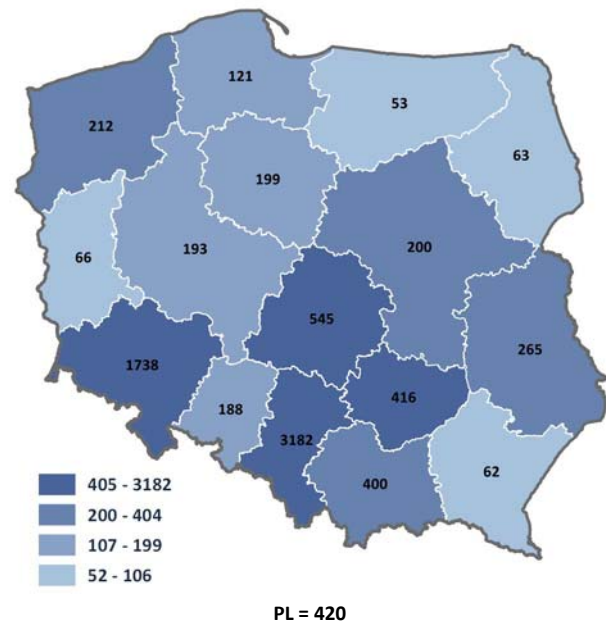
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- **Wzrost liczby oczyszczalni ścieków.** W województwie podkarpackim, procentowy udział korzystających z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie ludności w latach 2011-2014 systematycznie wzrastał. W stosunku do roku 2011 wskaźnik ten wzrósł o 5,3 p.p. Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków

- **Mała ilość oczyszczonych ścieków komunalnych.** Województwo podkarpackie w 2014 r. zajęło 9. miejsce spośród wszystkich województw w Polsce pod względem objętości oczyszczanych ścieków (w oczyszczalniach komunalnych). Osiągany tu wynik (57 833,6 dam<sup>3</sup>) jest jednak ponad 4-krotnie niższy niż lidera w tej kategorii – Mazowsza (200 783,4 dam<sup>3</sup>).

- **Zmniejszająca się ilość odpadów innych niż komunalne.** W okresie 2011-2014 zmalała o 55,7 tony w przeliczeniu na 1 km<sup>2</sup> powierzchni. W 2014 r. wskaźnik kształtował się na poziomie 61,6 tony na 1 km<sup>2</sup> powierzchni, co było niską wartością, plasującą podkarpackie zaraz po województwie warmińsko-mazurskim (52,9 t/km<sup>2</sup>).

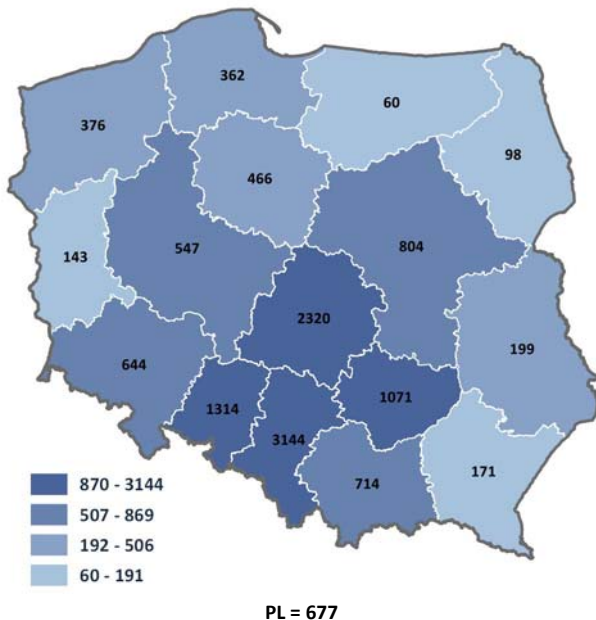
Mapa. Masa wytwarzanych odpadów innych niż komunalne według województw w 2014 r. [t/km<sup>2</sup>]



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- **Wzrasta rola OZE w produkcji energii elektrycznej.** Udział energii tego typu w roku 2014 był blisko dwa razy większy, niż średnia krajowa (choć różnica w stosunku do liderów zestawienia jest duża). Warto jednak mieć na względzie, że województwa ze szczególnie dużym udziałem energii produkowanej w ramach OZE, jednocześnie należą do regionów o najmniejszej sumarycznej produkcji energii w skali kraju.

Mapa. Emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych według województw w 2015 r. [t/km<sup>2</sup>]



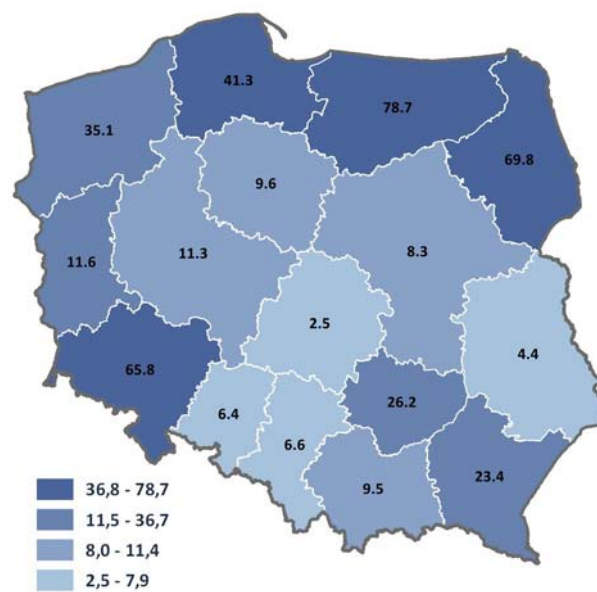
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- **Małe zanieczyszczenie powietrza.** W 2015 r. w podkarpackim wyemitowanych zostało 171 ton zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych na 1 km<sup>2</sup> powierzchni, podczas gdy średnio w Polsce było to 677 ton/km<sup>2</sup>. Mniej zanieczyszczeń



wyemitowano tylko w województwie  
warmińsko-mazurskim, podlaskim i lubuskim.

**Mapa. Udział energii odnawialnej w produkcji energii  
elektrycznej ogółem według województw w 2014 r. [%]**



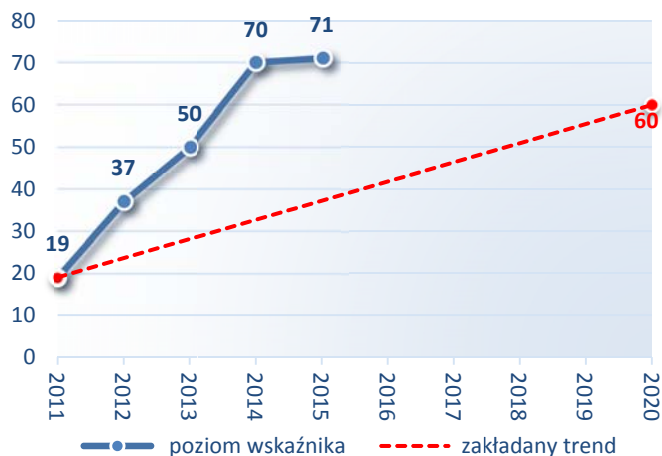
PL = 12,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

## Wskaźniki Strategii

### Priorytet tematyczny 4.1. Zagrożenia oraz usuwanie ich negatywnych skutków

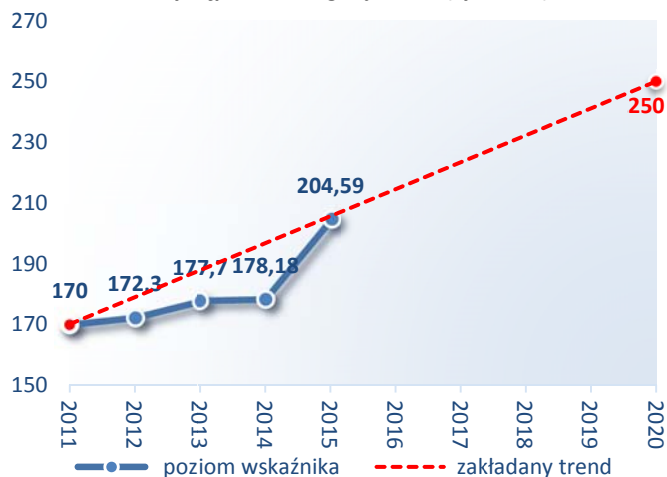
Wykres. Odsetek jednostek ratowniczych ochotniczej straży pożarnej włączonych do krajowego systemu ratownictwa gaśniczego (KSRRG) spełniających minimalny standard wyposażenia (%)



Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

- Wzrastał odsetek jednostek OSP włączonych do Krajowego systemu ratownictwa gaśniczego (KSRRG). Odsetek jednostek ratowniczych ochotniczej straży pożarnej włączonych do KSRRG spełniających minimalny standard wyposażenia wynosił w 2011 r. w podkarpackim 19%. W latach następnych sukcesywnie wzrastał, osiągając w 2014 r. poziom o 10% wyższy od założonego w 2020 r. W 2015 r. wzrósł już do poziomu 118,3% zakładanego w 2020 r.

Wykres. Liczba ludności zabezpieczonej / chronionej przed powodzią z terenów narażonych na występowanie tego zjawiska (tys. osób)



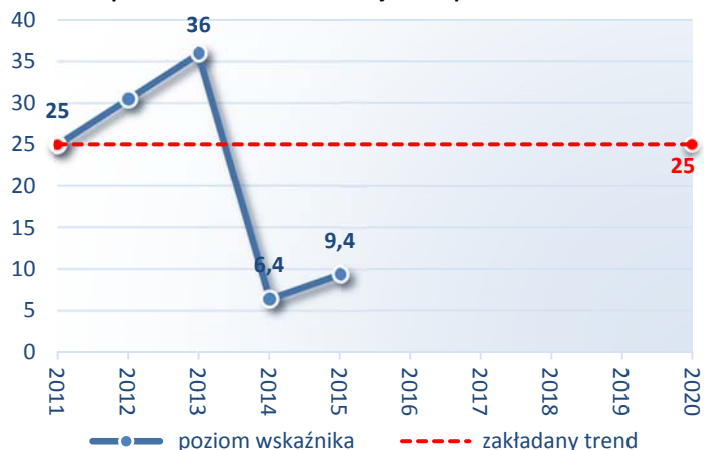
Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

- Poprawił się stan zabezpieczenia ludności przed powodzią. Liczba ludności zabezpieczonej/chronionej przed powodzią z terenów narażonych na występowanie tego zjawiska wynosiła w 2011 r. 170 tys. osób. W latach następnych liczba ta nieznacznie zwiększała się. W 2015 r. poziom wskaźnika wzrósł o 14,8% w porównaniu z 2014 r., stanowiąc jednocześnie 81,8% przewidywanego poziomu w 2020 r. Zakładany w Strategii trend przewiduje w 2020 r. wzrost wartości tego wskaźnika o 27,1% w porównaniu ze stanem z 2011 r.



## Priorytet tematyczny 4.2. Ochrona środowiska

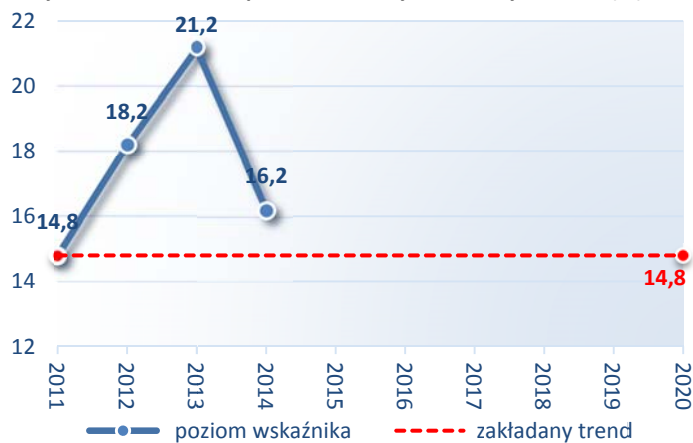
Wykres. Odsetek powierzchni obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości powietrza



Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

- **Zmniejszył się odsetek powierzchni obszarów woj. podkarpackiego, na których występowały przekroczenia standardów jakości powietrza.** Odsetek ten w 2011 r. wyniósł 25%. Za 2012 r. brak danych w tym zakresie. W kolejnym roku poziom tego wskaźnika wzrósł do 36%. W 2014 r. odsetek powierzchni obszarów, na których wystąpiły przekroczenia standardów jakości powietrza stanowił zaledwie 6,4%. W kolejnym roku odsetek ten wzrósł do 9,4%. Założony w Strategii trend przewiduje w tym zakresie utrzymanie lub zmniejszenie wartości z 2011 r. tj. 25%.

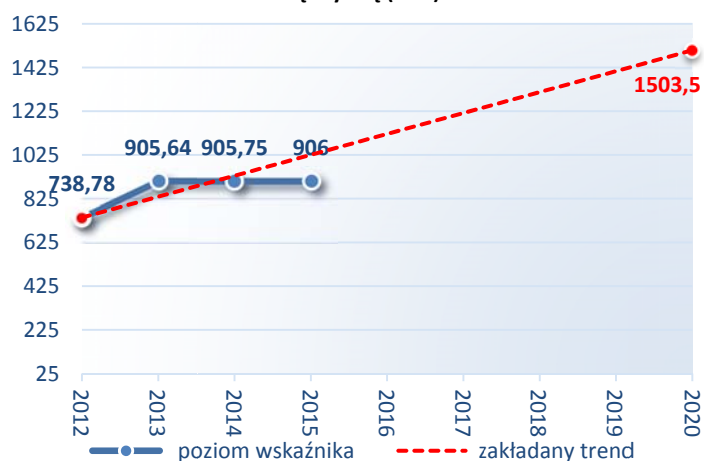
Wykres. Odsetek wód powierzchniowych w dobrym stanie (%)



Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

- W 2011 r. w podkarpackim odsetek wód powierzchniowych w dobrym stanie wynosił 14,8%. Kolejne badanie wykonane w 2014 roku na porównywalnych ciekach wodnych wykazało, że jakość wód powierzchniowych w woj. podkarpackim polepszyła się - odsetek ten wyniósł 16,2%.

Wykres. Powierzchnia obszarów form ochrony przyrody objęta ochroną czynną (km<sup>2</sup>)

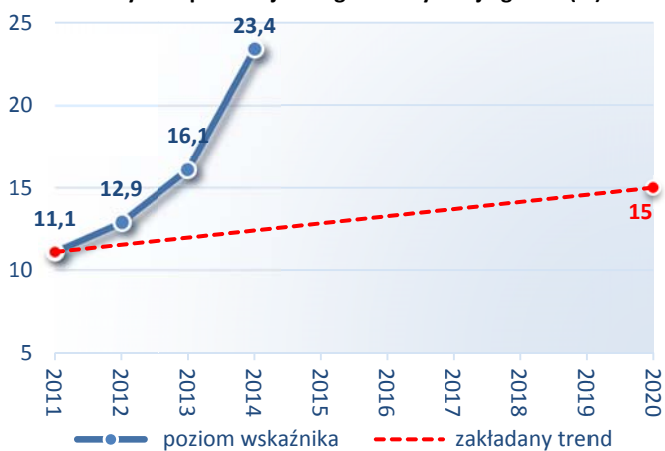


Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

- **Nieznacznie zwiększała się powierzchnia obszarów form ochrony przyrody objęta ochroną czynną.** W 2012 r. wyniosła ponad 738 km<sup>2</sup>. W kolejnych trzech latach corocznie nieznacznie zwiększała się. W 2015 r. stanowiła 60,3% zakładanej takiej powierzchni w 2020 r. Strategia przewiduje istnienie w 2020 r. ponad 1 503 km<sup>2</sup> takich obszarów w województwie podkarpackim.

### Priorytet tematyczny 4.3. Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii

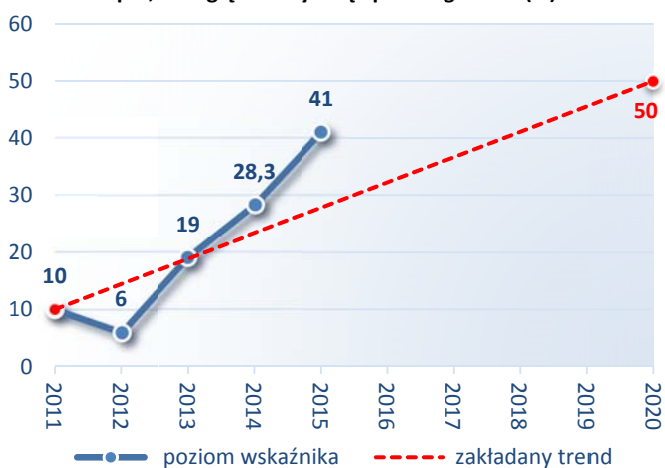
Wykres. Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem (%)



Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

- **Wzrastał udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.** Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem wyniósł w 2011 r.: 11,1%. W kolejnych latach wzrastał. W 2013 r. przekroczył zakładaną wartość docelową.

Wykres. Odsetek gmin posiadających plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (%)



Opracowanie własne na podstawie źródeł własnych

- **Wzrastał Odsetek gmin w województwie podkarpackim posiadających plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.** W 2015 r. już 41% gmin posiadało takie plany. W 2020 r. przewiduje się, iż 50% gmin z podkarpackiego będzie posiadało plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

## Podsumowanie

Wyniki prowadzonych analiz wskazują na zauważalny postęp jaki dokonał się od momentu przyjęcia Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020. O fakcie tym świadczą zauważone zmiany w wartościach wskaźników monitorujących, gdzie na ogólną liczbę 172 wskaźników, w przypadku większości zakładana wartość została osiągnięta lub przekroczona. Skuteczność działań względem wyznaczonych celów mogą potwierdzić zmiany wskaźników w kolejnych latach, a także badania i analizy prowadzone przez Regionalne Obserwatorium Terytorialne na poziomie priorytetów tematycznych.

### Szczególne zmiany pozytywne (wzrost wartości zakładanych wskaźników)

Najwięcej pozytywnych zmian można zaobserwować w odniesieniu do działań ukierunkowanych na rozwój **turystyki**, w zakresie poprawy **dostępności komunikacyjnej** oraz **funkcji metropolitalnych Rzeszowa**. Właściwy kierunek zmian można wskazać również w obszarze wsparcia dotyczącego **funkcji obszarów wiejskich** oraz **ochrony środowiska**.

Priorytety tematyczne, w których dostrzeżono najwięcej **zmian pozytywnych** (wzrost wartości zakładanych wskaźników) to:

#### **1.3 Turystyka w zakresie:**

- liczby udzielonych noclegów, w tym również turystom zagranicznym
- frekwencji odwiedzających w dużych atrakcjach turystycznych regionu
- miejsc noclegowych oferowanych turystom

#### **2.6 Sport powszechny w zakresie:**

- Odsetek populacji mieszkańców województwa do lat 19 uczestniczącej w imprezach sportu szkolnego (%)
- Stopień wykorzystania infrastruktury sportowej w województwie (boiska uniwersalne) (%)

#### **3.1 Dostępność komunikacyjna w zakresie:**

- rozwoju drogowej sieci transportowej
- czasu przejazdów koleją
- liczby obsłużonych pasażerów w porcie lotniczym
- liczby ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych

#### **3.3 Funkcje metropolitalne Rzeszowa w zakresie:**

- gęstości zaludnienia MOF Rzeszowa
- atrakcyjności inwestycyjna MOF Rzeszowa
- liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych

#### **3.4 Funkcje obszarów wiejskich w zakresie:**

- rozwoju infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, dróg zamiejskich)
- liczby produktów tradycyjnych wpisanych na listę Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

#### **4.2 Ochrona środowiska w zakresie:**

- poprawy jakości wód powierzchniowych w dobrym stanie
- wzrostu powierzchni obszarów prawnie chronionych oraz form ochrony przyrody

Priorytety tematyczne, w których dostrzeżono **koncentrację trendów niekorzystnych** (spadek wartości zakładanych wskaźników)

## 1.2 Nauka, badania i szkolnictwo wyższe w zakresie:

W dalszym ciągu **nie uległa poprawie lub pogorszyła** się sytuacja jeśli chodzi o wskaźniki dotyczące:

- liczby zespołów badawczych w tym również międzynarodowych na uczelniach,
- liczby i zleceń badawczych dla uczelni,
- liczby udzielonych patentów,
- liczby studentów studiujących na kierunkach zamawianych,
- liczby oraz wartości zakończonych projektów B+R zrealizowanych poprzez system grantowy.

Pomimo ogólnej tendencji spadkowej w ramach powyższego priorytetu zauważalne są w tym obszarze

zmiany **pozytywne** które dotyczą:

- wartości nakładów na działalność B+R (ogółem) na 1 mieszkańca,
- zatrudnionych w B+R,
- liczby zgłoszeń wynalazków krajowych w Urzędzie Patentowym RP,
- wartości zleceń badawczych dla uczelni.

## 2.2 Kultura i dziedzictwo kulturowe

- w dalszym ciągu spadały wydatki budżetów JST na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca.
- zmniejszyły się przeciętne miesięczne wydatki na kulturę i rekreację na 1 osobę w gospodarstwie domowym
- spadła Liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych

Również w powyższym priorytecie pomimo ogólnych spadków można wskazać obszar w którym zanotowano zmiany **pozytywne** które dotyczą:

- liczby osób zwiedzających muzea i oddziały muzealne.

## 3.5 Spójność przestrzenna i wzmocnienie funkcji biegunów wzrostu

- w dalszym ciągu notowany jest **spadek** ilości podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców większości miast subregionalnych (jedynie w 2015 r. Przemysł odnotował wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim),
- w większości monitorowanych miast zanotowano **zmniejszenie** poziomu wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych na 1 mieszkańca (jedynie w 2014 r. Mielec odnotował wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim).

Także i w tym przypadku, pomimo ogólnej tendencji spadkowej w ramach powyższego priorytetu zauważalne są zmiany **pozytywne** które dotyczą:

- spadku udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym we wszystkich MOF ośrodków subregionalnych).

## Wnioski

*Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*, jest głównym dokumentem strategicznym Województwa Podkarpackiego, a nie jest dokumentem jedynie samorządu województwa. Wobec powyższego, w treści dokumentu znalazły się zapisy, które dotyczą całego regionu i obszary pozostające w gestii różnych instytucji, a nie tylko samorządu województwa i jego jednostek organizacyjnych.

Uwzględniając to podstawowe założenie, włączono w prace nad Strategią szerokie grono partnerów społeczno-gospodarczych, w tym również przedstawiciele szkół wyższych, co pozwalało na przeprowadzenie pogłębionej dyskusji nad kierunkami rozwoju województwa, a jednocześnie, było elementem budowania systemu jej realizacji poprzez dotarcie do wielu środowisk z informacją o zapisach Strategii.

Analizując obecne zmiany możemy stwierdzić, że realizacja strategii zmierza w dalszym ciągu w dobrym kierunku, czego potwierdzeniem są pozytywne zmiany zakładanych wskaźników większości priorytetów tematycznych.

**zmiana pozytywna** nastąpiła w przypadku 57 % wskaźników.

**zmiana negatywna** nastąpiła w przypadku 33 % wskaźników.

**brak zmiany** lub **brak danych** dotyczył 10 % wskaźników

W systemie realizacji, przyjęto rozwiązanie, iż Strategia wdrażana jest w oparciu o zasady wielostronnej koordynacji oraz wielopodmiotowego i wielopoziomowego zarządzania. Uznano, iż szczególną rolę w procesie realizacji Strategii odgrywa samorząd województwa podkarpackiego (wraz z jednostkami organizacyjnymi oraz samorządowymi osobami prawnymi) jako podmiot odpowiedzialny za realizację zadań z zakresu rozwoju regionalnego. Jednakże, ze względu na to, iż katalog instrumentów, będących w dyspozycji samorządu województwa, jest ograniczony, bez udziału lokalnych podmiotów publicznych, innych podmiotów regionalnych oraz podmiotów należących do sektorów prywatnego i społecznego, skuteczna realizacja polityki rozwoju regionalnego będzie niemożliwa. Dlatego, w proces realizacji Strategii zaangażowany jest – zgodnie z koncepcją zarządzania wielopodmiotowego – szeroki wachlarz aktorów regionalnych.

Pomimo kluczowej roli Samorządu Województwa w procesie planowania i realizacji polityki regionalnej, nie dysponuje on jednak wszystkimi zasobami, kompetencjami i możliwościami osiągnięcia celów polityk publicznych wykonywanych w województwie. Bez w/w podmiotów skuteczna realizacja polityki rozwoju regionalnego jest niemożliwa. Dlatego też ważnym elementem jest równoprawny ich udział w procesie rozwoju regionalnego i świadczeniu usług publicznych. Równoprawne, a więc partnerskie, podejście do realizacji polityk sektorowych i terytorialnych jest konieczne dla realizacji wskazanych celów rozwojowych. Jest to również podstawa, na której skonstruowano system realizacji *Strategii* w zakresie charakteru zaangażowania aktorów procesów rozwojowych.

Głównym elementem strukturalnym systemu monitorowania i ewaluacji jest Regionalne Obserwatorium Terytorialne województwa podkarpackiego, które ma za zadanie monitorowanie i ocenę całości interwencji publicznej mającej wpływ terytorialny w oparciu o utworzony system współpracy i wymiany informacji pomiędzy głównymi podmiotami publicznymi zaangażowanymi w realizację polityki rozwoju.

Regionalne Obserwatorium Terytorialne (ROT) zostało powołane Zarządzeniem nr 8/2013 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 19 lutego 2013 r., w strukturze Departamentu

Strategii i Planowania Przestrzennego, obecnie jest to Departament Rozwoju Regionalnego. Stanowi ono element strategicznego zarządzania rozwojem województwa.

**Do głównych zadań ROT należy:**

- monitorowanie wdrażania „Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020”, opracowanie studiów, analiz, raportów i innych opracowań, dotyczących aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej, trendów rozwojowych i kierunków rozwoju województwa, realizacja wspólnych działań monitoringowych i analitycznych we współpracy lub na zlecenie Krajowego Obserwatorium Terytorialnego, w tym cyklicznych raportów.

W 2016 r. Regionalne Obserwatorium Terytorialne zleciło m.in. następujące badania:

- Przegląd regionalny. Województwo podkarpackie 2015 (opracowanie cykliczne)
- Miasta województwa podkarpackiego - perspektywa rozwoju;
- Studenci podkarpackich uczelni – analiza przestrzennego oddziaływania;
- Raport z realizacji Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020 za okres 2013 – 2016 z odniesieniem do nowych elementów modelu programowania polityki rozwoju”.

Ważnym aspektem działalności Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w 2016 roku jest wydawanie wspólnie z Urzędem Statystycznym w Rzeszowie comiesięcznego informatora pn. „**Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej powiatów województwa podkarpackiego**”. Opracowanie prezentuje podstawowe informacje obrazujące sytuację społeczno – gospodarczą powiatów województwa podkarpackiego dotyczące m. in. takich obszarów jak rynek pracy, budownictwo, turystyka, bezpieczeństwo, infrastruktura, fundusze unijnych.

Realizując zapisy Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2020 w dniu 22 października 2013 r. Uchwałą Nr 282/6837/13 Zarządu Województwa Podkarpackiego powołane zostało Podkarpackie Forum Terytorialne (PFT).

Podkarpackie Forum Terytorialne jest jednym z głównych instrumentów służących realizacji zapisów Strategii Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2020. Jego zadaniem jest m.in. kształtowanie przestrzeni dla wymiany wiedzy, doświadczeń i informacji między podmiotami zaangażowanymi w działania na rzecz rozwoju województwa podkarpackiego, organizowanie i inicjowanie debat oraz dyskusji na temat kierunków i form realizacji rozwoju regionalnego, a także opiniowanie dokumentów strategicznych w zakresie polityki regionalnej oraz doradzanie Zarządowi Województwa Podkarpackiego w najważniejszych obszarach strategicznego rozwoju regionu.

W skład PFT wchodzi przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, administracji rządowej, partnerów gospodarczych i społecznych, instytucji naukowych, badawczych i rozwojowych oraz członkowie Zarządu Województwa Podkarpackiego.

W założeniu Forum ma współpracować z Krajowym Forum Terytorialnym, pozostałymi Regionalnymi Forami Terytorialnymi oraz Regionalnym Obserwatorium Terytorialnym, a jego powołanie związane jest z przyjętą koncepcją wspierania rozwoju kapitału społecznego, między innymi poprzez silniejsze zaangażowanie obywateli w formułowanie i wdrażanie polityki rozwoju kraju, również na poziomie regionalnym.



---

**Załącznik nr 1**

**Monitoring wskaźników dla priorytetów tematycznych  
*Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020***



**Podkarpackie**

Regionalne Obserwatorium  
Terytorialne

Rzeszów, 10 listopada 2016

---

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło	
										Wartość docelowa		
<b>1.1</b>	<b>Priorytet tematyczny 1.1. Przemysł</b>											
1.	Udział przemysłu (sekcje B, C, D, E) w tworzeniu wartości dodanej brutto województwa (%)	Podkarpackie	27	28,3	28,2	29,3					30,3	GUS
2.	Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (Polska=100) (%)	Podkarpackie	.	56,34	56,87	58,39	57,09				60	GUS
3.	Odsetek pracujących w II sektorze gospodarki (%)	Podkarpackie	.	30,5	30,4	30,4	31,2	30,8			33,7	GUS
4.	Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej (%)	Podkarpackie	.	7,6	6,9	6,3	6,8				10	GUS
5.	Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych ponoszących nakłady na działalność innowacyjną - przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 osób i więcej (%)	Podkarpackie	.	16,7	14,4	15,8	14,83				20	GUS
6.	Liczba klastrów działających w województwie podkarpackim	Podkarpackie	.	.	19	21	22	26			co najmniej podwojenie liczby klastrów	Źródła własne, PARP
7.	Liczba członków klastrów działających w województwie podkarpackim	Podkarpackie	.	.	567	763	860	970			co najmniej potrojenie liczby członków klastrów	Źródła własne, PARP



L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło	
										Wartość docelowa		
<b>1.2</b>	<b>Priorytet tematyczny 1.2. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe</b>											
1.	Nakłady na działalność B+R na 1 mieszkańca (zł)	Podkarpackie	.	255	298	372,9	437,4				350	GUS
2.	Udział samodzielnych pracowników naukowych w ogólnej liczbie nauczycieli akademickich w podstawowym miejscu pracy (%)	Podkarpackie	.	.	25	22,4	25,6	25,6			28	4 uczelnie: UR, PR, WSliZ, WSPiA
3.a	Liczba zespołów badawczych ogółem	Podkarpackie	.	.	431	297	421	342			480	4 uczelnie: UR, PR, WSliZ, WSPiA
3.b	Liczba międzynarodowych zespołów badawczych	Podkarpackie	.	.	73	17	12	11			100	4 uczelnie: UR, PR, WSliZ, WSPiA
4.a	Liczba zgłoszeń wynalazków krajowych w Urzędzie Patentowym RP	Podkarpackie	.	120	103	113	110	195			wzrost o 20%	GUS
4.b	Liczba udzielonych patentów na wynalazki krajowe przez Urząd Patentowy RP	Podkarpackie	.	53	49	78	76	69			wzrost o 20%	GUS
5.	Liczba zleceń badawczych dla uczelni	Podkarpackie	.	.	365	391	326	422			500	4 uczelnie: UR, PR, WSliZ, WSPiA
6.	Wartość zleceń badawczych dla uczelni (mln zł)	Podkarpackie	.	.	54,9	4,7	3,75	9,14			100	4 uczelnie: UR, PR, WSliZ, WSPiA
7.	Liczba jednostek o statusie Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego	Podkarpackie	.	.	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>			3	MNiSW
8.	Zatrudnieni w B+R (EPC)	Podkarpackie	.	2851,3	3832	4329,8	5925,7				3500	GUS
9.	Liczba studentów studiujących na kierunkach zamawianych	Podkarpackie	.	.	7098	7990	8458	7083			10000	Źródła własne
10.a	Liczba zakończonych projektów B+R zrealizowanych poprzez system grantowy	Podkarpackie	.	.	45	34	36	34			70	Źródła własne
10.b	Wartość zakończonych projektów B+R zrealizowanych poprzez system grantowy (mln zł)	Podkarpackie	.	.	25,2	21,9	34,2	26,6			44	Źródła własne

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>1.3</b>	<b>Priorytet tematyczny 1.3. Turystyka</b>										
1.	Liczba zbudowanych wielofunkcyjnych, wysoko standardowych kompleksów rekreacyjno-wypoczynkowych i leczniczych z bazą noclegową o standardzie 3 gwiazdek i wyżej	Podkarpackie	.	.	0	0	1	1		6	Źródła własne
2.	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych (od 2012 r. zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)	Podkarpackie	.	.	2284453	2297077	2493522	2772613		2 700 tys.	GUS
3.	Udzielone noclegi turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych (od 2012 r. zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)	Podkarpackie	.	.	147661	159789	174499	213379		230 tys.	GUS
4.	Roczna frekwencja odwiedzających w 10 wybranych dużych atrakcjach turystycznych regionu (tys.)	Podkarpackie	.	.	1065	1109	1149	1205		Wzrost o 10% (tj. do 1172)	Źródła własne
5.	Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych (od 2012 r. zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)	Podkarpackie	.	21591	24205	25504	27598	28711		27 tys.	GUS
6.	Liczba podmiotów zrzeszonych w klastrach turystycznych, Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz Lokalnych Organizacjach Turystycznych	Podkarpackie	.	.	231	252	269	281		500	Źródła własne

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło	
										Wartość docelowa		
<b>1.4</b>	<b>Priorytet tematyczny 1.4. Rolnictwo</b>											
1.	Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym (ha)	Podkarpackie	.	.	4,56	4,6	4,63	4,71	4,73		5	ARiMR
2.	Globalna produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych (zł) (zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)	Podkarpackie	3328	3537	3859	4490	4597	.			4000	GUS
3.	Liczba podmiotów działających w sektorze rolno-spożywczym	Podkarpackie	868	841	843	.	.	.			1000	GUS
4.	Liczba grup producenckich (grupy producentów rolnych oraz grupy producentów owoców i warzyw)	Podkarpackie	.	.	39	50	49	49			100	Dep. Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem UMWP
5.	Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych posiadających certyfikat w ogólnej powierzchni użytków rolnych (%) (zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)	Podkarpackie	.	4,19	4,31	4,4	3,6	.			5	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło	
										Wartość docelowa		
<b>1.5</b>	<b>Priorytet tematyczny 1.5. Instytucje otoczenia biznesu</b>											
1.	Wartość udzielonych poręczeń przez fundusze poręczeń kredytowych (mln zł)	Podkarpackie	.	49,9	35,3	42,2	9,98	15,47			wzrost o 15%	Krajowe Stowarzyszenie Poręczeń Kredytowych, źródła własne
2.	Liczba udzielonych poręczeń przez fundusze poręczeń kredytowych	Podkarpackie	.	232	214	271	64	171			wzrost o 15%	Krajowe Stowarzyszenie Poręczeń Kredytowych, źródła własne

3.	Wartość udzielonych pożyczek przez fundusze pożyczkowe (mln zł)	Podkarpackie	9,99	17,78	14,30	47,18	53,45	33,65		wzrost o 15%	Polski Związek Funduszy Pożyczkowych, źródła własne
4.	Liczba udzielonych pożyczek przez fundusze pożyczkowe	Podkarpackie	118	160	127	324	776	355		wzrost o 15%	Polski Związek Funduszy Pożyczkowych, źródła własne
5.	Liczba wykonanych usług doradczych o charakterze ogólnym świadczona przez podmioty zaliczone do KSU	Podkarpackie	.	1830	2070*	5942*	4945*	2882*		wzrost o 10%	PARP, źródła własne
6.	Liczba wykonanych usług szkoleniowych świadczona przez podmioty zaliczone do KSU	Podkarpackie	.	688	273*	341*	741*	1715*		wzrost o 10%	PARP, źródła własne
7.	Liczba wykonanych usług doradczych o charakterze proinnowacyjnym KSU świadczona przez podmioty Krajowej Sieci Innowacji KSU	Podkarpackie	.	126	44*	93*	190*	116*		wzrost o 20%	PARP, źródła własne
8.	Liczba wykonanych usług doradczych w zakresie finansowania zwrotnego (pożyczki, poręczenia) świadczona przez podmioty Krajowej Sieci Innowacji KSU	Podkarpackie	.	0	125*	324*	476*	493*		100	PARP, źródła własne
9.	Liczba inwestorów w parkach przemysłowych i technologicznych	Podkarpackie	.	.	55	56	77	80		co najmniej podwojenie liczby inwestorów	Źródła własne
10.	Wartość inwestycji w parkach przemysłowych i technologicznych (mln zł)	Podkarpackie	.	.	ok. 1000,0	1958,1	1724,0	2029*		co najmniej podwojenie wartości nakładów	Źródła własne
11.	Udział podmiotów gospodarczych pozostających na rynku przez minimum 2 lata po opuszczeniu Inkubatora w liczbie inkubowanych podmiotów gospodarczych (%)	Podkarpackie	.	.	0	28,5	29,9	25,4		osiągnięcie poziomu min. 90%	Źródła własne

\*dane otrzymane z PARP,

\* dla Parku Przemysłowego „Stare Miasto” w Leżajsku wpisano wartość z 2014 r., bo w 2015 r. nie zrealizowano inwestycji (2015 r. – 0), czyli wg danych z parków 2029 mln zł - 0,8 mln zł=**2028,2 mln zł**

\* dane pozyskane przez UMWP (dane nie obejmują informacji z Cechu Rzemiosł Różnych w Jaśle)

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>2.1</b>	<b>Priorytet tematyczny 2.1. Edukacja</b>										
1.a	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w mieście (%)	Podkarpackie	.	84,3	84,5	89,3	95,2	102		95	GUS
1.b	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na wsi (%)	Podkarpackie	.	47,1	50,2	54,5	59,5	64,5		60,1	GUS
1.c	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (%)	Podkarpackie	.	61,7	63,8	68,2	73,6	79,3		78	GUS
2.a	Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w części humanistycznej (Polska=100) (zmiana metodologii obliczania wskaźnika)	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej z języka polskiego (Polska=100)	Podkarpackie	.	106,64	103,08	101,61	102,94	101,61	utrzymanie obecnego poziomu powyżej średniej krajowej	GUS
						101,64	101,72	101,69 (historia)	101,56 (historia)		
2.b	Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w części matematyczno-przyrodniczej (Polska=100) (zmiana metodologii obliczania wskaźnika)	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki (Polska=100)	Podkarpackie	.	103,22	104,26	104,17	104,25	104,16	utrzymanie obecnego poziomu powyżej średniej krajowej	GUS
		Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu przedmiotów przyrodniczych (Polska=100)				102	105,08	101,92 (przyroda)	102,0 (przyroda)		
2.c	Zdawalność matur (Polska =100)	Podkarpackie	.	100	100	100	100	101,35		utrzymanie obecnego poziomu powyżej średniej krajowej	GUS
3.a	Liczba uczniów szkół podstawowych (bez specjalnych) przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów (osoby)	Podkarpackie	.	7,95	7,55	.		.	.	6	GUS
3.b	Liczba uczniów gimnazjów (bez specjalnych) przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów (osoby)	Podkarpackie	.	9,2	8,66	.		.	.	8	GUS
4.a	Udział absolwentów zasadniczych szkół zawodowych w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkół zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących) (%)	Podkarpackie	.	16,9	16	15,3	11,2	15,0	.	20	GUS

4.b	Udział absolwentów techników w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących) (%)	Podkarpackie	.	33,7	33,9	32,6	35,1	34,9	.	40	GUS
4.c	Udział absolwentów liceów ogólnokształcących w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących) (%)	Podkarpackie	.	49,5	50,1	52,1	53,7	50,1	.	40	GUS
5.	Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu (%)	Podkarpackie	.	3	3	2,6	1,9	1,9	.	9	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>2.2</b>	<b>Priorytet tematyczny 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe</b>										
1.a	Wydatki budżetu województwa na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca (tys. zł)	Podkarpackie	.	25,3	27,4	29,7	32,33	29,93		wzrost do poziomu średniej krajowej	GUS
1.b	Wydatki budżetów powiatów na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca (tys. zł)	Podkarpackie	.	4,5	5,9	5,8	5,1	4,76			
1.c	Wydatki budżetów gmin na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca (tys. zł)	Podkarpackie	.	112,3	111,3	116,1	114,8	109,83			
2.	Przeciętne miesięczne wydatki na kulturę i rekreację na 1 osobę w gospodarstwie domowym (zł)	Podkarpackie	.	56,4	59,34	49,81	53,71	48,55		wzrost do poziomu średniej krajowej	GUS
3.	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	Podkarpackie	.	164	168	169	162	159		wzrost do poziomu średniej krajowej	GUS
4.	Liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 mieszkańców	Podkarpackie	.	114,85	103,98	105,58	105,88	88,40		wzrost	GUS
5.	Zwiedzający muzea i oddziały muzealne na 1000 ludności	Podkarpackie	.	.	474,5	494,4	668,6	686,1		wzrost o 20%	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>2.3</b>	<b>Priorytet tematyczny 2.3. Społeczeństwo obywatelskie</b>										
1.	Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) (%)	Podkarpackie	50,75	.	.	.	43,85	-		65	PKW/GUS
2.	Liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców (szt.)	Podkarpackie	.	30,32	31,6	33,2	32,5	34,5		42	Stowarzyszenie Klon/Jawor
3.	Odsetek osób przekazujących 1% podatku na rzecz OPP (%)	Podkarpackie	.	46,2	52,2	54,7	58,1			60	Izba Skarbowa

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>2.4</b>	<b>Priorytet tematyczny 2.4. Włączenie społeczne</b>										
1.	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po transferach społecznych (%)	Podkarpackie	.	21,3	0 <sup>d</sup>	0 <sup>d</sup>	0 <sup>d</sup>			17,7	GUS
2.	Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15 lat i więcej (%)	Podkarpackie	.	49,3	48,8	48,1	46,9			57	GUS
3.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności	Podkarpackie	.	637	617	641	597	569		600	GUS
4.	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym (Polska = 100)	Podkarpackie	.	76,4	75,0	76,8	78,6	78,0		zmiana pozycji w rankingu województw o 1 miejsce w górę	GUS
5.	Stopa bezrobocia rejestrowanego (%)	Podkarpackie	.	15,5	16,4	16,3	14,6	13,2		zmiana pozycji w rankingu województw o 2 miejsca w górę	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>2.5</b>	<b>Priorytet tematyczny 2.5. Zdrowie publiczne</b>										
1.a	Odsetek zgonów z powodu nowotworów (%)	Podkarpackie	.	23,1	23,5	23,1	23,2			17	GUS
1.b	Odsetek zgonów z powodu chorób układu krążenia (%)	Podkarpackie	.	50,3	50,6	50,6	46,1			40	GUS
2.	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	Podkarpackie	.	5,3	5,1	4,5	5,0	4,1		3	GUS
3.a	Przeciętne trwanie życia kobiet (lata)	Podkarpackie	.	82	82,1	82,4	82,8	82,5		84	GUS
3.b	Przeciętne trwanie życia mężczyzn (lata)	Podkarpackie	.	74,1	74,3	74,8	75,1	74,9		76	GUS
4.	Liczba lekarzy na 10 tys. ludności (personel pracujący ogółem)	Podkarpackie	.	35,1	37,3	38,1	39,3			40	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>2.6</b>	<b>Priorytet tematyczny 2.6. Sport powszechny</b>										
1.	Liczba punktów zdobytych przez reprezentantów województwa podkarpackiego w systemie współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży	Podkarpackie	.	.	4794,52	5105,74	4840,91	4871,38		8000	Polska Federacja Sportu Młodzieżowego
2.	Odsetek populacji mieszkańców województwa do lat 19 uczestniczącej w imprezach sportu szkolnego (%)	Podkarpackie	21,8	21,8	22,4	22,2	23,4	23,7		23,8	Zarząd Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego
3.	Młodzież do lat 18 ćwicząca w klubach sportowych na 1000 osób w wieku do lat 18 (obliczanie wskaźnika co 2 lata)	Podkarpackie	114	.	110	.	116	.		200	GUS
4.	Stopień wykorzystania infrastruktury sportowej w województwie (boiska uniwersalne) (%)	Podkarpackie	71	.	71	.	74	.		80	GUS



L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>3.1</b>	<b>Priorytet tematyczny 3.1. Dostępność komunikacyjna</b>										
1.a	Czas dojazdu koleją z Rzeszowa do Warszawy (min)	Podkarpackie	.	375	370	360	336	262		200	PKP
1.b	Czas dojazdu koleją z Rzeszowa do Krakowa (min)	Podkarpackie	.	230	191	230	209	120		80	PKP
1.c	Czas dojazdu koleją z Rzeszowa do Przemyśla (granica państwa) (min)	Podkarpackie	.	90	89	85	85	68		50	PKP
2.a	łączna długość czynnych linii kolejowych (km)	Podkarpackie	.	1024	1024	924	978	978		1029	GUS
2.b	Długość zelektryfikowanych eksploatowanych linii kolejowych (km)	Podkarpackie	.	355	365	355	367	367		436	GUS
3.a	Ilość odprawionych pasażerów (wyjazdy) transportem kolejowym (mln osób) (dostępność danych GUS co 5 lat)	Podkarpackie	4,929	.	.	.	.	.		5,2	GUS
3.b	Ilość odprawionych pasażerów (wyjazdy) transportem kolejowym - przewozy wewnątrz województwa (mln osób) (dostępność danych GUS co 5 lat)	Podkarpackie	3,25	.	.	.	.	.		3,7	GUS
4.a	Czas dojazdu koleją do Rzeszowa z Tarnobrzega (min)	Podkarpackie	.	82	75	63	68	50		70	PKP
4.b	Czas dojazdu koleją do Rzeszowa z Jasła (min)	Podkarpackie	.	118	90	86	84	70		70	PKP
4.c	Czas dojazdu koleją do Rzeszowa z Zagórza (min)	Podkarpackie	.	270	239	240	197	174		120	PKP
5.	Przewozy pasażerów środkami komunikacji miejskiej (mln osób)	Podkarpackie	.	54	48,2	54,7	53,4	52,6		wzrost o 10-15%	GUS
6.	Liczba obsłużonych pasażerów w portach lotniczych - przyjazdy i wyjazdy (tys.)	Podkarpackie	.	491,3	564,9	589,9	601,1	645,2		900	GUS
7.	Długość rozbudowanych dróg wojewódzkich (kat. 10t/oś) (km)	Podkarpackie	.	85,9	109,26	125,34	212,58	236,36		150	Dep. Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego UMWP
8.	Liczba ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych na tys. pojazdów	100 Podkarpackie	.	18,13	14,46	11,49	10,60	9,63		zmniejszenie do poziomu średniej krajowej	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło	
										Wartość docelowa		
<b>3.2</b>	<b>Priorytet tematyczny 3.2. Dostępność technologii informacyjnych</b>											
1.	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu szerokopasmowego (%)	Podkarpackie	.	59,8	62,6	67,6	71,3	73,8			80	GUS
2.	Liczba gmin objętych systemem GIS (%)	Podkarpackie	.	.	2	21	41	80			90	PBPP
3.	Przedsiębiorstwa (powyżej 9 pracujących) posiadające własną stronę internetową (%)	Podkarpackie	.	59,4	61,4	58,8	60,3	56,5			80	GUS
4.	Średnia liczba usług świadczonych on-line przez JST w ramach PSeAP co najmniej na poziomie 3	Podkarpackie	.	.	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>			50	Dep. Społeczeństwa Informacyjnego UMWP

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło	
										Wartość docelowa		
<b>3.3</b>	<b>Priorytet tematyczny 3.3. Funkcje metropolitalne Rzeszowa</b>											
1.	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	335	338	340	342	343			wzrost o 5% (352)	GUS
2.	Udział podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach wyższego rzędu w ogólnej liczbie podmiotów (%)	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	35,31	36,71	38,51	39,58	40			wzrost o 5% (37,1)	GUS
3.	Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	958	986	1029	1062	1087			wzrost o 10% (1053,8)	GUS
4.a	Liczba wykonanych wozokilometrów komunikacji miejskiej MOF Rzeszowa w ciągu roku (mln km)	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	11,63	11,07	10,53	10,65	12,09			wzrost o 20% (13,96)	MPK, MKS

4.b	Przewozy pasażerów środkami komunikacji miejskiej MOF Rzeszowa (mln osób)	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	32,16	30,5	34,26	35,14	35,50		wzrost o 20% (38,59)	MPK, MKS
5.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni geodezyjnej ogółem (%)	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	2,8	3,24	3,37	4			wzrost do poziomu 5%	GUS
6.	Drogi publiczne o nawierzchni twardej ulepszonej - łącznie krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne w gminach zaliczonych do MOF (km)	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	.	1424,2* 1369,1	1411,2	1379,3			1550	Dane uzyskane z gmin, zarządów dróg powiatowych, PZDW, GDDKiA oddział w Rzeszowie

\*dane zebrane w procesie przygotowywania Strategii

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>3.4</b>	<b>Priorytet tematyczny 3.4. Funkcje obszarów wiejskich</b>										
1.	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej na wsi (%)	Podkarpackie	.	64,8	65,1	65,7	70,5			70	GUS
2.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej na wsi (%)	Podkarpackie	.	43,1	44,4	45,5	54,5			48	GUS
3.	Drogi zamiejskie o twardej nawierzchni ulepszonej na 100 km <sup>2</sup> (km)	Podkarpackie	64,5	65,9	68	69,3	.			65	GUS
4.a	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności na wsi (polska wieś = 100)	Podkarpackie	.	76,77	76,53	76,48	76,45			80	GUS
4.b	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym na wsi	Podkarpackie	.	7	6,8	7,02	7,01			9	GUS
5.	Stopa bezrobocia osób w wieku 15 lat i więcej na wsi wg BAEL (%)	Podkarpackie	.	11,7	12,9	13,9	13,7	12,2		7	GUS
6.	Liczba gospodarstw agroturystycznych/ miejsc noclegowych	Podkarpackie	.	.	908 gosp. agr./ 7866	956 gosp. agr./ 8331	985 gosp. agr./ 8516			1300 gosp. agr./ 14000 miejsc noclegowych	GUS UWAGA: Liczone SA KWATERY !

					miejsc noclegowych	miejsc noclegowych	miejsc noclegowych				(od 2013 r)
7.	Liczba gmin uczestniczących w Podkarpackim Programie Odnowy Wsi (%)*	Podkarpackie	.	32% tj.46 jst	32% tj.46 jst	61,1% tj.88 jst	66% tj.95 jst	66% tj.95 jst		95%, tj.137 jst	Dep. PROW UMWP
8.	Liczba produktów tradycyjnych zarejestrowanych na liście Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Podkarpackie	.		111	156	179	207		200	Rejestr Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
9.	Liczba stowarzyszeń, organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON na wsi	Podkarpackie	.	3072	3213	3297	3389			3500	GUS

\*Do programu mogą zostać włączone gminy wiejskie i miejsko – wiejskie: 144 samorządy z terenu województwa podkarpackiego (Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2011 – 2016)

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>3.5</b>	<b>Priorytet tematyczny 3.5. Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu</b>										
1.a	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Krosna	.	273	273	273	273	272		wzrost o 5%	GUS
1.b	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Mielca	.	238	238	238	238	238		wzrost o 5%	
1.c	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Przemyśla	.	213	213	213	212	211		wzrost o 5%	
1.d	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Stalowej Woli	.	236	236	235	234	232		wzrost o 5%	
1.e	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Tarnobrzegu	.	170	170	169	168	167		wzrost o 5%	

2.a	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie	Krosno	.	1,6	1,6	1,58	1,56	1,55		utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	GUS
2.b	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie	Przemyśl	.	1,28	1,29	1,28	1,27	1,29		utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	
2.c	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie	Mielec	.	1,34	1,35	1,34	1,34	1,33		utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	
2.d	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie	Stalowa Wola	.	1,35	1,33	1,30	1,29	1,27		utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	
2.e	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie	Tarnobrzeg	.	1,43	1,41	1,39	1,34	1,32		utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	
3.a.1	Odsetek pracujących w sekcjach B-F (%)	Podkarpackie	.	39,6	38,7	38,9	38,8			.	GUS
3.a.2	Odsetek pracujących w sekcjach B-F (%)	Krosno	.	40	38,8	42,2	42,2			bez zmian	
3.a.3	Odsetek pracujących w sekcjach B-F (%)	Przemyśl	.	25,1	22,6	22,9	22,4			wzrost	
3.a.4	Odsetek pracujących w sekcjach B-F (%)	Mielec	.	59,5	62,6	61,3	61,3			utrzymanie	
3.a.5	Odsetek pracujących w sekcjach B-F (%)	Stalowa Wola	.	53,9	53,1	52,3	53,4			utrzymanie	
3.a.6	Odsetek pracujących w sekcjach B-F (%)	Tarnobrzeg	.	29,4	28,2	28,0	0			wzrost	
3.b.1	Odsetek pracujących w sekcjach G-J (%)	Podkarpackie	.	21,1	20,7	20,7	20,6			.	GUS
3.b.2	Odsetek pracujących w sekcjach G-J (%)	Krosno	.	27,3	26	23,3	22,8			spadek	
3.b.3	Odsetek pracujących w sekcjach G-J (%)	Przemyśl	.	25,5	25,1	24,5	24,3			wzrost	
3.b.4	Odsetek pracujących w sekcjach G-J (%)	Mielec	.	16,3	14,4	13,6	14,5			spadek	
3.b.5	Odsetek pracujących w sekcjach G-J (%)	Stalowa Wola	.	17,9	18,3	17,6	0,0			spadek	
3.b.6	Odsetek pracujących w sekcjach G-J (%)	Tarnobrzeg	.	22,3	19,3	19,4	20,3			wzrost	
3.c.1	Odsetek pracujących w sekcji M-U (%)	Podkarpackie	.	35,6	36,9	39,5	39,6			.	GUS
3.c.2	Odsetek pracujących w sekcji M-U (%)	Krosno	.	30,3	32,8	34,3	34,8			wzrost	

3.c.3	Odsetek pracujących w sekcji M-U (%)	Przemyśl	.	45,2	47,7	52,3	52,8			spadek	
3.c.4	Odsetek pracujących w sekcji M-U (%)	Mielec	.	22	20,9	24,9	24,0			wzrost	
3.c.5	Odsetek pracujących w sekcji M-U (%)	Stalowa Wola	.	24,9	25,2	30,0	30,2			wzrost	
3.c.6	Odsetek pracujących w sekcji M-U (%)	Tarnobrzeg	.	44,1	48,1	52,6	56,3			spadek	
4.a	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	Podkarpackie	.	10,7	11,3	11,4	10,2	9.2		.	
4.b	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	Krosno	.	7,2	8,6	8,8	7,3	6.3		bez zmian	
4.c	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	Przemyśl	.	12,9	12,8	12,7	11,9	10,6		spadek do 10%	GUS
4.d	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	Mielec	.	9,9	9,2	8,4	8,2	8.1		bez zmian	
4.e	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	Stalowa Wola	.	8,7	9,2	9,0	7,5	5.9		bez zmian	
4.f	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	Tarnobrzeg	.	9,2	9,9	9,7	9,1	7.9		bez zmian	
5.a	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie-Polska=100)	Krosno	.	130,3	129,2	114,8	101,9	114,2		powyżej 100%	
5.b	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie-Polska=100)	Przemyśl	.	134	105,2	178,1	51,6	50,4		powyżej 100%	
5.c	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie-Polska=100)	Mielec	.	65,6	59,2	59,4	64,0	75,9		powyżej 100%	GUS
5.d	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie-Polska=100)	Stalowa Wola	.	77,3	87	87,2	80,6	91,9		powyżej 100%	
5.e	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie-Polska=100)	Tarnobrzeg	.	106,6	64,4	79,5	61,1	74.9		powyżej 100%	
6.	Przeciętny przebieg 1 wozu w ciągu doby w miejskiej komunikacji autobusowej w województwie		.	143	143	131	126	148		wzrost o 20 %	GUS
7.	Linie komunikacji miejskiej (km)	Podkarpackie	.	3221	3295	3530	2968	2964,8		wzrost o 5 %	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>4.1</b>	<b>Priorytet tematyczny 4.1. Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków</b>										
1.	Odsetek jednostek ratowniczych państwowej straży pożarnej spełniających minimalny standard wyposażenia (%)	Podkarpackie	.	28	30	30	40	48		80	Komenda Wojewódzka PSP w Rzeszowie
2.	Odsetek jednostek ratowniczych ochotniczej straży pożarnej włączonych do krajowego systemu ratownictwa gaśniczego spełniających minimalny standard wyposażenia (%)	Podkarpackie	.	19	37	50	70	71		60	Komenda Wojewódzka PSP w Rzeszowie
3.	Liczba ludności zabezpieczonej / chronionej przed powodzią z terenów narażonych na występowanie tego zjawiska (tys. osób)	Podkarpackie	.	170	172,3	ok.177,7	178,18	204,59		250	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>4.2</b>	<b>Priorytet tematyczny 4.2. Ochrona środowiska</b>										
1.	Odsetek powierzchni obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości powietrza	Podkarpackie	.	25	b.d.	36	6,4	9,4		utrzymanie lub zmniejszenie	Dziennik Urzędowy Woj. Podkarpackiego
2.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (%)	Podkarpackie	.	66,2	68,7	69,9	71,5			75	GUS

3.	Odsetek wód powierzchniowych w dobrym stanie (%)	Podkarpackie	.	14,8	18,2	21,2	16,2	18,1		wzrost wartości wskaźnika	WIOŚ w Rzeszowie
4.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do odpadów wytworzonych w 1995 r. (%)	Podkarpackie	.	69	b.d.	65,35	81	89		35	Dep. Ochrony Środowiska UMWP
5.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych (ha)	Podkarpackie	.	797648	797639	800560	800704			utrzymanie	GUS
6.	Liczba zatwierdzonych planów ochrony i planów zadań ochronnych dla form ochrony przyrody	Podkarpackie	.	.	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	11	13		77	RDOŚ w Rzeszowie
7.	Powierzchnia form ochrony przyrody objęta planami (km2)	Podkarpackie	.	.	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	1602,31	1916,53		9822,34	RDOŚ w Rzeszowie
8.	Powierzchnia obszarów form ochrony przyrody objęta ochroną czynną (km2)	Podkarpackie	.	.	738,78	905,64	905,75	906,00		1503,5	RDOŚ w Rzeszowie


L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	Źródło
										Wartość docelowa	
<b>4.3</b>	<b>Priorytet tematyczny 4.3. Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii</b>										
1.	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem (%)	Podkarpackie	.	11,1	12,9	16,1	23,4			15	GUS
2.a	Odsetek strat energii elektrycznej u dostawcy PGE Dystrybucja S.A. Oddział Rzeszów (%)	Podkarpackie	.	.	4,61	4,58	4,55	4,12		4,5	PGE Dystrybucja SA Oddział Rzeszów (75 % pow. województwa)
2.b	Odsetek strat energii elektrycznej u dostawcy PGE Dystrybucja S.A. Oddział Zamość (%)	Podkarpackie	.	.	6,32	6,47	6,56	6,20		7,5	PGE Dystrybucja SA Oddział Zamość (20 % pow. województwa)




2.c	Odsetek strat energii elektrycznej u dostawcy TAURON Dystrybucja Oddział Tarnów (%)	Podkarpackie	.	.	5,49	5,57	5,14	4,67		5,33	TAURON Dystrybucja Oddział Tarnów
3.	Odsetek gmin posiadających plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (%)	Podkarpackie	.	10*	6	19	28,3	41		50	PAE

\*wartość szacunkowa

**Legenda:**

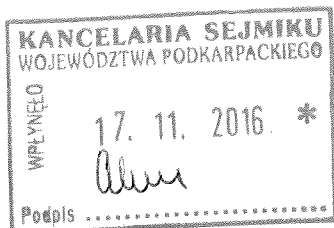
 - dane na podstawie źródeł własnych

 - wartość bazowa wskaźnika

"." - zupełny brak informacji, wypełnienie jest niemożliwe lub niecelowe lub dane jeszcze nie dostępne

c - zjawisko nie wystąpiło

d - wskaźnik niemożliwy do wyliczenia, gdyż jeden ze składników ułamka jest równy 0 lub wartość niepodana ze względu na wysoki błąd losowy próby



**Informacja o stanie realizacji projektów przewidzianych do finansowania ze środków Banku Światowego w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły.**



Listopad 2016 r.

## I. Stan zaawansowania zadania wg stanu na listopad 2016 r.

Podkomponent 3.B.3. Ochrona przeciwpowodziowa Tarnobrzegu – zadanie 1 (Wisła etap 1)  
„Wisła - etap 1 - rozbudowa prawego wału rzeki Wisły w km 5+950 - 15+819 na odcinku od Tarnobrzega (Skalna Góra) do Koćmierzowa (granica woj. podkarpackiego i świętokrzyskiego)”.  
Szacunkowa wartość robót budowlanych 42 mln zł.

### Marzec 2011 r.

- Zapewnienie finansowania ze środków budżetu państwa na opracowanie dokumentacji projektowej
- Sporządzenie specyfikacji istotnych warunków zamówienia na wyłonienie wykonawcy prac projektowych

Kwiecień 2011 r. - wszczęcie postępowania przetargowego na wyłonienie wykonawcy prac projektowych

### Czerwiec 2011 r.

- Udzielenie Dyrektorowi PZMiUW w Rzeszowie upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań
- Wyłonienie wykonawcy prac projektowych

Lipiec 2011 – podpisanie umowy na opracowanie dokumentacji projektowej z firmą firma DERING z Gdyni

### Październik - Grudzień 2011 r.

- Wykonanie prac przedprojektowych,
- Złożenie do RDOS wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji.

Grudzień 2012 r. - wykonanie prac projektowych (w tym . min Projektu budowlanego i wykonawczego, operatu wodnoprawnego).

Wrzesień 2013 r. – uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

Październik 2013 r. – złożenie wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego.

Luty 2014 r. – uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego.

Sierpień 2014 r. złożenie wniosku o wydanie pozwolenia na realizację inwestycji .

Styczeń 2015 r. – uzyskanie prawomocnego pozwolenia na realizację inwestycji.

Czerwiec 2015 r. – zabezpieczenie części środków finansowych na wypłatę odszkodowań za zajęte grunty pod inwestycję.

Sierpień 2015 r. – listopad 2015 r. – przeprowadzenie I etapu procedury dokonywania wypłat odszkodowań za zajęte grunty pod inwestycję (dla nieruchomości o uregulowanych stanach prawnych).

Wrzesień 2015 r. – Uzyskanie przez Województwo Podkarpackie pozytywnej opinii dotyczącej możliwości finansowania zadania ze środków banku Światowego.

Październik 2015 r. - Zlecenie przez Biuro Koordynacji Projektu (BKP) firmie konsultingowej Grontmij wykonania opracowania pn: Plan Zarządzania Środowiskiem.

Listopad 2015 r. – Wystąpienie z wnioskiem o zapewnienie finansowania do Ministra Finansów.

### Grudzień 2015 r.

- Uzyskanie odpowiedzi na wniosek j/w w sprawie niemożności uzyskania stosownego zapewnienia finansowania z uwagi na brak ostatecznego montażu finansowego dla całego Projektu oraz nieuchwalenie ustawy budżetowej na 2016 rok (pismo znak: DUSKŻiZK-WPRZS.863.114.2015 z dnia 23.12.2015 r.),
- Skierowanie wniosku do Wojewody Podkarpackiego o ustalenie wysokości odszkodowań dla II etapu procedury wypłat za nieruchomości o nieuregulowanych stanach prawnych,
- Sporządzenie specyfikacji istotnych warunków zamówienia na wyłonienie wykonawcy robót budowlano-montażowych.

**Styczeń 2016 r.** - wystąpienie z prośbą o zapewnienie w latach 2016-2017 środków finansowych z NFOŚiGW lub rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie 42 mln zł z uwagi na pilną konieczność rozpoczęcia robót budowlano – montażowych.

**Marzec 2016 r.**

- Przekazanie do BKP przez firmę konsultingową Grontmij Planu Zarządzania Środowiskiem celem uzyskania akceptacji Banku Światowego (tzw. No Objection – NO). W związku z faktem, że przedmiotowy PZŚ jest zlecony przez BKP Wrocław Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie nie ma wpływu na terminowość wykonania tego zamówienia. PZMIUW oczekuje na NO dla PZŚ, a po uzyskaniu tej akceptacji rozpocznie się proces upublicznienia zakończony debatą. Po wskazanych czynnościach koniecznym jest uzyskanie ponownie NO Banku Światowego.
- Przesłanie do BKP specyfikacji istotnych warunków zamówienia na wyłonienie wykonawcy robót budowlano-montażowych
- Odpowiedź Ministra Środowiska, na pismo w sprawie zabezpieczenia środków finansowych w wysokości 42 mln zł w latach 2016-2017 wskazujące na konieczność sporządzenia jednostkowych montażu finansowych w ramach *Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły*, co będzie możliwe dopiero po podpisaniu umowy z Bankiem Rozwoju Rady Europy oraz ustaleniu i akceptacji zasad finansowania zadań przez Ministerstwo Finansów.
- Spotkanie w siedzibie MSWiA Skarbników Województw poświęcone kwestii zapewnienia finansowania. Na spotkaniu podniesiono konieczność jak najszybszego wypracowania wzoru porozumienia, które regulowałoby kwestie przekazywania środków finansowych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej przez samorządy w ramach *Projektu*.

**Kwiecień 2016 r.**

- Trwały prace nad wprowadzeniem kolejnych zmian do treści Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia niezbędnych zmian wynikających z rządowego projektu Ustawy o zmianie Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, mającego na celu implementację przepisów Dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady (nr. 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 oraz 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014). Wprowadzenie przedmiotowych modyfikacji jest konieczne ponieważ biorąc pod uwagę zaawansowany stan prac legislacyjnych dotyczących przedmiotowego projektu ustawy oraz nieodległego terminu wejścia w życie w/w ustawy można przypuszczać (w związku z brakiem Planu Zarządzania Środowiskiem oraz decyzji o zapewnieniu finansowania), że wszczęcie postępowania nastąpi pod rządami nowych przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych.
- Zgodnie z prośbą Dyrektora Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły skierowaną pismem z dnia 25 kwietnia 2016 r. PZMIUW w Rzeszowie w dniu 28 kwietnia opracował i przesłał do BKP we Wrocławiu propozycję *Planu wydatków Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły* na lata 2017-2022 w zakresie komponentów, w których ujęte są projekty planowane do realizacji przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie.

**Maj 2016 r.**

- Skierowanie przez PZMIUW wniosku do Urzędu Marszałkowskiego o udzielenie przez Zarząd Województwa Podkarpackiego Dyrektorowi Jednostki upoważnienia do zaciągania zobowiązań obciążających przyszłe lata budżetowe. Upoważnienie to niezbędne będzie dla przeprowadzenia postępowań przetargowych w celu wyłonienia Konsultanta Wsparcia Technicznego oraz wykonawcy robót budowlano – montażowych dla projektu *Wisła – etap 1*, dla których zawarcie kontraktów ma nastąpić jeszcze w IV kwartale b.r.
- Prowadzenie wypłaty odszkodowań za zajęte grunty pod inwestycję.

- PZMiUW w Rzeszowie w dniu 16.05.2016 r. zakończył (dla zadania Wisła I) prace nad specyfikacją istotnych warunków zamówienia (SIWZ) z uwzględnieniem uchwalonej przez Sejm RP w dniu 13.05.2016 r. ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (Pzp). Przedmiotowa specyfikacja została przesłana do BKP w dniu 16.05.2016 r. Równocześnie z przesłaniem SIWZ zastrzeżono możliwość ewentualnej modyfikacji zapisów w przypadku wniesienia poprawek na dalszym etapie procesu legislacyjnego.
- Plan Zarządzania Środowiskiem (PZŚ) został zaakceptowany i przesłany do BKP przez JRP w dniu 30.05.2016 r., natomiast w dniu 31.05.2016 r. przedmiotowy dokument został przesłany przez BKP do Banku Światowego celem uzyskania NO. Aktualnie JRP oczekuje na pierwsze NO dla PZŚ.

#### Czerwiec 2016 r.

- Na podstawie decyzji wydawanych przez Wojewodę Podkarpackiego PZMiUW prowadzi wypłatę odszkodowań w przypadkach, dla których uregulowano stan prawny nieruchomości, dla pozostałych przypadków są składane wnioski do depozytu sądowego. Od momentu uzyskania prawomocnej decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji dokonano wypłaty odszkodowań dla ok. 72% działek.
- W dniu 14.06.2016 r. JRP zaakceptowała opracowany przez firmę Sweco (przed zmianą firma Grontmij) Plan pozyskania nieruchomości i przesiedleń tzw. RAP dla przedmiotowego zadania.
- W dniu 09.06.2016 r. Senat RP wprowadził 120 poprawek do ustawy o zmianie ustawy Prawo Zamówień Publicznych. PZMiUW przeprowadził analizę uchwalonych przez Senat poprawek oraz zakresu ich zastosowania do SIWZ. W dniu 24.06.2016 r. JRP przesłała do BKP finalną wersję SIWZ celem uzyskania NO „no objection” BŚ
- W dniu 24.06.2016 r. JRP otrzymała informację, że PZŚ dla zadania Wisła etap 1 uzyskał klauzulę NO. Wobec tego z dniem 28.06.2016 r. rozpoczęto proces podania dokumentu do publicznej wiadomości. Okres upublicznienia dokumentu to 28.06.2016-12.07.2016r.

#### Lipiec 2016 r.

- Publikacja draftu PZŚ zakończyła się w dniu 12.07.2016 r., w tym dniu również zorganizowano debatę podsumowującą przedmiotową publikację. Debatą odbyła się w siedzibie Urzędu Miasta Tarnobrzeg, a zgłoszone wnioski i pytania zainteresowanych stron zostały zamieszczone w raporcie finalizującym proces upublicznienia.
- Po zakończonym procesie upublicznienia PZŚ został ponownie przekazany do BŚ celem uzyskania ostatecznej klauzuli NO.
- W dalszym ciągu trwa proces wypłaty odszkodowań oraz składania wniosków do sądu na podstawie decyzji Wojewody Podkarpackiego.
- Procedury Banku Światowego zakładają, że dla wszystkich przetargów planowanych do realizacji w ramach Projektu w trybie NCB (krajowy przetarg nieograniczony) stosowane będą jednolite standardowe dokumenty przetargowe. Wobec powyższego zaistniała konieczność dokonania uzgodnień treści dokumentów przetargowych z innymi Jednostkami Realizującymi Projekt.
- W dniu 19 lipca 2016 r. draft Planu pozyskania nieruchomości i przesiedleń (RAP) został przesłany do Banku Światowego celem uzyskania No Objection

#### Sierpień 2016 r.

- W dniu 03 sierpnia JRP otrzymała informację, że PZŚ uzyskał ponownie NO.
- Uzgodniona z innymi Jednostkami Realizującymi Projekt dokumentacja przetargowa została przesłana do BKP celem weryfikacji i uzyskania akceptacji co jej treści. W dniu 12.08.2016 r. przedmiotowa dokumentacja została przesłana przez BKP do BŚ celem uzyskania NO.

- W dniu 19 sierpnia JRP otrzymała informację, że dokumentacja przetargowa uzyskała NO.
- W dalszym ciągu trwa proces wypłaty odszkodowań oraz składania wniosków do sądu na podstawie decyzji Wojewody Podkarpackiego. Do dnia 31 sierpnia 2016 r. Urząd Wojewódzki wydał decyzje dla wszystkich działek (64 decyzje, 84 działki).

#### Wrzesień 2016 r.

- 02.09.2016 r. wszczęcie postępowania przetargowego na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych.
- W dalszym ciągu trwa proces wypłaty odszkodowań oraz składania wniosków do sądu na podstawie decyzji Wojewody Podkarpackiego.
- W związku z dużym zainteresowaniem przetargiem na wyłonienie wykonawcy robót trwają prace związane z udzielaniem odpowiedzi na pytania oferentów
- W dniu 26.09.2016 r. draft dokumentu RAP (Plan przesiedleń) został wstępnie zaakceptowany przez BŚ, w związku z tym w dniu 30.09.2016 r. rozpoczęto publikację dokumentu.

#### Październik 2016 r.

- Okres upublicznienia draftu dokumentu RAP to 30.09-21.10.2016 r. W dniu 24.10.2016 r. w Urzędzie Miasta Tarnobrzeg odbyła się debata podsumowująca publikację przedmiotowego dokumentu.
- Publikacja odpowiedzi na zapytania oferentów w związku z przetargiem na wyłonienie Wykonawcy robót budowlano – montażowych nastąpiła kolejno w dniach: 04.10.2016 r., 11.10.2016 r., oraz 21.10.2016 r.

#### Listopad 2016 r.

- 02.11.2016 r. - publikacja ostatecznej tury odpowiedzi na zapytania oferentów w związku z przetargiem na wyłonienie Wykonawcy robót budowlano – montażowych oraz przesunięcie terminu otwarcia ofert na dzień 16.11.2016 r.
- Trwa przygotowanie raportu z konsultacji społecznych, podsumowujących publikację draftu dokumentu RAP. Raport w dwóch wersjach językowych wraz z ostateczną wersją dokumentu RAP zostanie przesłany do BŚ celem uzyskania NO (No objection).

## **II. Stan zaawansowania zadania wg stanu na listopad 2016 r.**

### Podkomponent 3.B.2. Ochrona przeciwpowodziowa Tarnobrzegu

„Wisła Etap 2 - Rozbudowa prawego wału rzeki Wisły na dł. 13,959 km, prawego wału rzeki San na dł. 2,193 km oraz lewego wału rzeki Łęg na dł. 0,112 km, na terenie gm. Gorzyce i gm. Radomyśl nad Sanem, woj. podkarpackie” Szacunkowa wartość zadania 89,2 mln zł.

**Marzec 2012 r.** – zapewnienie finansowania ze środków budżetu państwa w ramach Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły na opracowanie dokumentacji projektowej;

**Maj 2012 r.** – udzielenie Dyrektorowi PZMiUW w Rzeszowie upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań.

**Sierpień 2012 r.** sporządzenie specyfikacji istotnych warunków zamówienia na wyłonienie wykonawcy prac projektowych.

**Wrzesień 2012 r.** - wszczęcie postępowania przetargowego na wyłonienie wykonawcy prac projektowych

**Październik 2012 r.** wyłonienie wykonawcy prac projektowych.

**Listopad 2012** – podpisanie umowy na opracowanie dokumentacji projektowej z firmą KV Projekty Inżynieryjne i Architektoniczne z Warszawy.

Grudzień 2012 r. – wykonanie prac przedprojektowych.

Kwiecień 2013 r. – złożenie do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (RDOŚ) wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji.

Maj 2013 r. – nałożenie przez RDOŚ obowiązku sporządzenia Raportu o oddziaływaniu na środowisko i niezwłoczne przystąpienie do prac nad w/w dokumentem.

Sierpień - październik 2014 r. – wykonanie prac projektowych (w tym . min Projektu budowlanego i wykonawczego, operatu wodnoprawnego).

Lipiec 2014 r. – złożenie do RDOŚ opracowanego Raportu o oddziaływaniu na środowisko (po trwającej 1 rok inwentaryzacji przyrodniczej) .

Luty 2015 r. – kwiecień 2016 r. – składanie wyjaśnień do RDOŚ w związku z uwagami do Raportu o oddziaływaniu na środowisko ( m.in. uwagi organizacji ekologicznych).

Wrzesień 2015 r. – zawarcie umowy pożyczki pomiędzy Rzeczpospolitą Polską z Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju na realizację *Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły*. W grupie zadań przewidzianych do sfinansowania w ramach *Projektu* zostało ujęte zadanie *Wisła Etap 2*.

#### Kwiecień 2016 r.

- Opracowano i przesłano do BKP we Wrocławiu propozycję *Planu wydatków Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły* na lata 2016-2017 dla przedmiotowego zadania.
- PZMiUW w Rzeszowie w dniu 28.04.2016 r. opracował i przesłał do BKP we Wrocławiu propozycję *Planu wydatków w Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły* na lata 2017-2022 w zakresie komponentów, w których ujęte są projekty planowane do realizacji przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie.

W związku z dużym zainteresowaniem pozarządowych organizacji przyrodniczych, oraz z uwagi na spodziewane odwołania od treści decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach PZMiUW podjął n/w czynności:

- zorganizowano spotkanie z przedstawicielami RDOŚ w Rzeszowie w celu uzgodnienia ostatecznych wymagań przyrodników oraz sposobu rozwiązania mogących pojawić się w tym obszarze konfliktów.
- podjęto rozmowy z przedstawicielem Klubu Gaja (organizacji która przystąpiła na prawach strony do prowadzonego postępowania o wydanie decyzji środowiskowej), podczas których uzgodniono wspólne stanowisko w zakresie wszystkich uwag wniesionych przez w/w Stowarzyszenie.
- zorganizowano spotkanie z przedstawicielem Towarzystwa Ochrony Przyrody, podczas którego zostały uzgodnione wszystkie uwagi wniesione przez w/w Towarzystwo, jak również wypracowane zostało wspólne stanowisko dotyczące zakresu dodatkowych uwag, które miały stać się przedmiotem odwołania od decyzji środowiskowej.

Powyższe uzgodnienia z organizacjami przyrodniczymi wymagają wniesienia dodatkowych rozwiązań projektowych do opracowanej dokumentacji technicznej, które zostaną przekazane do Jednostki Projektowej. Natomiast uzgodnione rozwiązania w obszarze treści decyzji środowiskowej zostaną zgłoszone do RDOŚ.

#### Maj 2016 r.

- Dokonanie przez PZMiUW zgłoszenia do RDOŚ wypracowanego, z organizacjami przyrodniczymi, wspólnego stanowiska w zakresie treści decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z RDOŚ termin rozpoczęcia procedury podania do publicznej wiadomości informacji o wydaniu decyzji oraz udziale społeczeństwa planowany jest do 31.05.2016r.

#### Czerwiec 2016 r.

- RDOŚ obwieszczeniem z dnia 6 czerwca 2016 r., poinformował o uruchomieniu udziału społeczeństwa w dniach 14 czerwca – 4 lipca 2016 r., w ramach trwającego postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
- Jednocześnie w dniu 06.06.2016 r., RDOŚ przekazał zgromadzoną w toku postępowania dokumentację do Państwowego Inspektora Sanitarnego w celu wydania opinii dotyczącej warunków realizacji ww. przedsięwzięcia.
- JRP przygotowała zakres zmian rozwiązań technicznych, na podstawie których należy zaktualizować projekt budowlany, a które wynikają z przeprowadzonych w miesiącu maju 2016 negocjacji z organizacjami przyrodniczymi.
- JRP w dniu 15.06.2016r. wystąpiła do hiszpańskiej firmy KV (autora projektu) z informacją o potrzebie dokonania w/w zmian.

#### Lipiec 2016 r.

- W okresie 12.07.2016-02.08.2016 r. trwała publikacja obwieszczenia RDOŚ o zgromadzeniu materiału niezbędnego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- Przygotowanie przetargu w związku z aktualizacją projektu budowlanego i wykonawczego.

#### Sierpień 2016 r.

- W okresie 12.07.2016-02.08.2016 r. trwała publikacja obwieszczenia RDOŚ.
- Przeprowadzenie postępowania przetargowego na wyłonienie Jednostki Projektowej dla aktualizacji dokumentacji technicznej, wyłonienie Jednostki Projektowej.

#### Wrzesień 2016 r.

- RDOŚ wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia.
- Przygotowanie wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu wodnoprawnym (niezbędnym załącznikiem do złożenia przedmiotowego wniosku jest prawomocna decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach).

#### Październik 2016 r.

- Zakończenie prac związanych z aktualizacją dokumentacji projektowej
- W dniu 12.10.2016 r. decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna

#### Listopad 2016 r.

- W dniu 04.11.2016 r. złożono wniosek o wydanie decyzji o pozwoleniu wodnoprawnym.

### **III Stan zaawansowania zadania wg stanu na listopad 2016 r.**

Podkomponent 3.D.1. „Program dla Sanu. Czynna i bierna ochrona przeciwpowodziowa w zlewniach Sanu, Wisłoki i Dunajca”. Szacunkowa wartość robót budowlanych wynosi 26,37 mln zł.

Podczas ostatniej Misji Banku Światowego, która odbyła się w marcu 2016r. oraz w związku z udzieloną przez Ministra Środowiska możliwością hierarchizacji zadań, PZMIUW zgłosił do realizacji w ramach niniejszego podkomponentu nowe zadanie pn.: „San III - rozbudowa lewego wału rzeki San w km 0+000-4+445, gm. Gorzyce woj. podkarpackie”. Aktualnie trwa opracowywanie dokumentacji technicznej oraz uzyskiwanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Planowany termin uzyskania decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji to wrzesień 2017r.



#### Kwiecień 2016 r.

- PZMiUW w Rzeszowie w dniu 28.04.2016 r. opracował i przesłał do BKP we Wrocławiu propozycję *Planu wydatków w Projekcie ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły* na lata 2017-2022 w zakresie komponentów, w których ujęte są projekty planowane do realizacji przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie.

#### Maj 2016 r.

- W ramach podkomponentu 3.D.1. zgłoszono do realizacji zadanie projektowe pn.: *"Uszczelnienie, podwyższenie modernizacja korpusu wału lewego rzeki San w km rzeki 9+500 - 27+000 na terenie gminy Stalowa Wola i gminy Zaleszany"*.

#### Czerwiec 2016 r.

- W dniu 14.06.2016 r., odbyło się posiedzenie Rady Technicznej.
- Złożono uzupełnienia do Raportu do RDOŚ.

#### Lipiec 2016 r.

- RDOŚ dokonał analizy złożonych przez PZMIUW uzupełnień do Raportu.

#### Sierpień 2016 r.

- RDOŚ wystąpił do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o wydanie opinii dla ww. zadania.
- Dyrektor RDOŚ obwieszczeniem publikowanym w dniach 9- 30 sierpnia zawiadamia o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

#### Wrzesień 2016 r.

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnobrzegu wydał opinię sanitarną w związku z przeprowadzoną oceną oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.
- Zgodnie z Umową w dniu 30.09.2016 r. Jednostka Projektowa przekazała opracowaną dokumentację techniczną.

#### Październik 2016 r.

- Weryfikacja opracowanej dokumentacji technicznej.
- Pismem z dnia 28.10.2016 r. RDOŚ poinformował o zgromadzeniu materiału dowodowego niezbędnego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

### **IV. Stan zaawansowania zadania wg stanu na listopad 2016 r.**

Podkomponent 5.2. *Nadzór projektowo-konstrukcyjny. Zarządzanie Projektem, pomoc techniczna oraz wsparcie jednostek wdrażania projektu w zakresie wdrażania Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły.* Szacunkowa wartość usług konsultingowych zgodnie z podpisanym Porozumieniem pomiędzy trzema województwami (świętokrzyskim, małopolskim i podkarpacki) przypisana dla PZMIUW to 34,653 mln zł.

Przetarg na wyłonienie Konsultanta Wsparcia Technicznego, który jest prowadzony w trybie międzynarodowego przetargu nieograniczonego zgodnie z procedurą jakość i cena (procedura QCBS), jest w trakcie procedowania. Koordynatorem odpowiedzialnym za realizację poszczególnych faz postępowania przetargowego, pod kierownictwem którego działa PZMiUW, jest Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach. Zgodnie z informacją przesłaną od Lidera postępowania pierwsza faza tzw. prekwalfikacja jest praktycznie na ukończeniu, następnie rozpocznie się druga faza postępowania przetargowego, która kończyć się będzie podpisaniem 3 osobnych kontraktów na usługi konsultingowe.

#### Kwiecień 2016 r.

- PZMiUW w Rzeszowie w dniu 28.04.2016 r. opracował i przesłał do BKP we Wrocławiu propozycję *Planu wydatków w Projekcie ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry*

i Wisły na lata 2017-2022 w zakresie komponentów, w których ujęte są projekty planowane do realizacji przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie.

#### Maj 2016 r.

- Skierowanie przez PZMiUW wniosku do Urzędu Marszałkowskiego o udzielenie przez Zarząd Województwa Podkarpackiego Dyrektorowi Jednostki upoważnienia do zaciągania zobowiązań obciążających przyszłe lata budżetowe. Upoważnienie to niezbędne będzie dla przeprowadzenia postępowań przetargowych w celu wyłonienia Konsultanta Wsparcia Technicznego.

#### Czerwiec 2016 r

- Trwa zakończenie I etapu postępowania przetargowego na wyłonienie Konsultanta Wsparcia Technicznego.

#### Lipiec 2016 r

- Rozpoczęto II etap postępowania przetargowego, który zakończy się wybraniem Konsultanta Wsparcia Technicznego.
- W miesiącu lipcu MSWiA przekazało do weryfikacji pierwszą wersję projektu porozumienia pomiędzy Wojewodą i Marszałkiem w zakresie finansowania zadań realizowanych w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły. Projekt przedmiotowego porozumienia MSWiA przekazało do zaopiniowania przez każde województwo na obszarze którego realizowany będzie Projekt.

#### Sierpień 2016 r

- MSWiA po dokonaniu analizy zgłoszonych uwag, ponownie rozesało projekt porozumienia do powtórnej weryfikacji przez poszczególne województwa.
- W dniu 19 sierpnia JRP otrzymała informację że zaktualizowany Plan Zamówień (Procurement Plan) uzyskał klauzulę NO.

#### Wrzesień 2016 r

- Trwały uzgodnienia w zakresie projektu porozumienia pomiędzy Wojewodą i Marszałkiem w zakresie finansowania zadań realizowanych w ramach Projektu
- W dniu 28.09.2016 r. w Krakowie odbyło się spotkanie przedstawicieli BŚ (Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju) oraz BREE (Banku Rozwoju Rady Europy) tzw. Misja BŚ , która weryfikuje postęp we wdrażaniu Projektu

#### Październik 2016 r

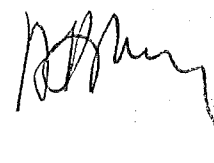
- Przetarg na wyłonienie Konsultanta Wsparcia Technicznego – w trakcie
- Podpisanie porozumienia pomiędzy Wojewodą i Marszałkiem w zakresie finansowania zadań realizowanych w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły.

#### Listopad 2016 r.

- Przetarg na wyłonienie Konsultanta Wsparcia Technicznego – w trakcie.

MINISTERSTWO DEPARTAMENTU  
Rolnictwa, Ochrony Środowiska  
i Gospodarki Mieszkaniowej

Zofia Kochan



Uzupełnienie do INFORMACJI Przewodniczącego Sejmiku Województwa Podkarpackiego z zakresu analizy oświadczeń majątkowych złożonych przez radnych województwa podkarpackiego według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.

W dniach od 07.10.2016 r. do dnia 02.11.2016 r. do Kancelarii Sejmiku wpłynęły informacje z zakresu analizy oświadczeń majątkowych przesłane przez Urzędy Skarbowe z Krosna, Łańcuta, Mielca, Przemyśla, Ropczyc, Rzeszowa, Brzozowa, Przeworska, Tarnobrzegu, Jasła oraz Zamościa.

Błędy jakie odnotowano podczas analizy oświadczeń majątkowych radnych województwa przedstawiają się następująco:

Pani Dorota Chilik – w części A VI i IX nie zastosowano się do pkt 3 uwag do oświadczenia zgodnie z którym, osoba składająca oświadczenie zobowiązana jest określić przynależność poszczególnych składników majątkowych, dochodów i zobowiązań do majątku odrębnego i majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową.

- w części B pkt 1-3 nie zastosowano się do pkt 2 uwag do oświadczenia zgodnie z którym jeżeli poszczególne rubryki nie znajdują w konkretnym przypadku zastosowania, należy wpisać „nie dotyczy”.

Pani Joanna Brill – w części a I, VI i X nie zastosowano się do pkt 3 uwag do oświadczenia,

Pan Zbigniew Kuźniar – w części A pkt II.3 nie wypełniono rubryki dotyczącej osiągniętego dochodu i przychodu z gospodarstwa rolnego,

- pkt VIII nie rozdzielono osiągniętego dochodu na poszczególne tytuły,

- pkt IX wykazano pojazd mechaniczny nabyty w 2016 r.

Pan Stanisław Bartman – stwierdzono niezgodność osiągniętego dochodu z PIT-R w części A pkt VIII,

Pan Jan Tarapata – w części A pkt VI.1 wykazany przychód i dochód nie jest zgodny z zeznaniem podatkowym.

Andrzej Nepelski – w A pkt IX oświadczenia nie określono przynależności składników majątkowych do majątku odrębnego i majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową.

Iwona Kołek - w części A pkt 4."Inne nieruchomości" brak załącznika nr 1, który zawiera wykaz nieruchomości.

Tomasz Bury- nie podano waluty przy wartościach, w pkt. VIII wykazano dochód, który jest niezgodny z dochodem rozliczonym w zeznaniu PIT-37.

Wiesław Lada - wykazano dochód z działalności wykonywanej osobiście w nieprawidłowej wysokości.

W ocenie Urzędów Skarbowych dokonujących w/w analizy stwierdzone uchybienia zostały zakwalifikowane jako formalne, w związku z czym nie wystąpiły przesłanki wystąpienia do Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej z wnioskiem o wszczęcie kontroli skarbowej.

Radna Iwona Kołek została wezwana do złożenia wyjaśnień i skorygowania błędów, które po otrzymaniu zostaną przesłane do właściwego Urzędu Skarbowego.

**INFORMACJA**  
**z działalności Zarządu Województwa Podkarpackiego V kadencji**  
**w okresie od 12 października 2016 r. do 16 listopada 2016 r.**

W okresie objętym niniejszą informacją Zarząd Województwa Podkarpackiego obradował na posiedzeniach:

- nr 223 w dniu 13 października 2016 r.,
- nr 224 w dniu 18 października 2016 r.,
- nr 225 w dniu 20 października 2016 r.,
- nr 226 w dniu 24 października 2016 r.,
- nr 227 w dniu 25 października 2016 r.,
- nr 228 w dniu 25 października 2016 r.,
- nr 229 w dniu 26 października 2016 r.,
- nr 230 w dniu 27 października 2016 r.,
- nr 231 w dniu 28 października 2016 r.,
- nr 232 w dniu 2 listopada 2016 r.,
- nr 233 w dniu 2 listopada 2016 r.,
- nr 234 w dniu 8 listopada 2016 r.,
- nr 235 w dniu 14 listopada 2016 r.,
- nr 236 w dniu 15 listopada 2016 r.

**Przedmiotem 223. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 13 października 2016 r. były następujące tematy:**

**1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- wyrażenia zgody na zawarcie umowy wieloletniej powierzającej spółce Przewozy Regionalne świadczenie kolejowych przewozów pasażerskich w latach 2017 – 2020 wraz z aktualną wersją aneksu,
- zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r.,
- zmiany zakresu rzeczowo-finansowego zadań realizowanych przez Kancelarię Zarządu w ramach budżetu Województwa Podkarpackiego na 2016 r.,
- organizacji międzynarodowej konferencji pn. "10 lat Deklaracji Łańcuckiej – Via Carpatia dziś, wyzwania na przyszłość".

**2. Przyjęcie projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego.**

Zarząd Województwa przyjął projekt uchwały Sejmiku Województwa, który przekazano pod obrady Sejmiku.

**3. Pozostałe tematy.**

- 1) Informacja na temat sytuacji finansowej w Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu.

**Przedmiotem 224. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 18 października 2016 r. były następujące tematy:**

**1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- wyrażenia zgody na użycie herbu Województwa Podkarpackiego,
- zmiany zakresu rzeczowo-finansowego zadań realizowanych przez Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej w ramach budżetu Województwa Podkarpackiego na 2016 r.,
- rozpatrzenia protestu (10 uchwał),
- pozostawienia protestu bez rozpatrzenia,
- przyjęcia projektu zmiany Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- zatwierdzenia zaktualizowanego wzoru Umowy o dofinansowanie Projektu wyłonionego do dofinansowania w trybie konkursowym w ramach osi priorytetowych VII-IX Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- zatwierdzenia zaktualizowanego wzoru Umowy o dofinansowanie Projektu rozliczanego w oparciu o uproszczone metody rozliczeń, wyłonionego do dofinansowania w trybie konkursowym w ramach osi priorytetowych VII-IX Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- zatwierdzenia raportów kwartalnych dotyczących nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności,
- skargi kasacyjnej od wyroku Wojewódzkiego Sadu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 6 września 2016 r., sygn. akt. I SA/Rz 529/16,
- zatwierdzenia Listy ocenionych projektów oraz wyboru projektów do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach osi priorytetowej IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, działanie 4.1 Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń RPO WP na lata 2014-2020,
- przyjęcia pomocy rzeczowej od Miasta Sędziszów Młp.,
- ustalenia standardów zimowego utrzymania dróg wojewódzkich w sezonie zimowym 2016/2017,
- wyrażenia zgody Dyrektorowi Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie na dokonanie czynności przekraczających zakres pełnomocnictwa,
- zmiany uchwały Nr 194/3967/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 lipca 2016 r. w sprawie wyrażenia zgody na finansowanie w całości ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego wydatków związanych z realizacją zadania pn. „Budowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska na odcinku od węzła A4 „Przeworsk” do drogi krajowej 94 (Gwizdaj)”.

*Przedmiotowa zmiana ww. uchwały dotyczy zwiększenia środków na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadania pn. „Budowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska na odcinku od węzła A4 „Przeworsk” do drogi krajowej 94 (Gwizdaj)” o kwotę 52.275,00 zł, tj. do kwoty 104.550,00 zł.*

- wyrażenia zgody na finansowanie w całości ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego wydatków przewidzianych do poniesienia z EFRR związanych z realizacją zadania pn. „Budowa obwodnicy m. Kolbuszowa i Werynia w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 875 Mielec – Leżajsk”,
- wyboru podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego instytucji kultury podległej Samorządowi Województwa,
- powołania Komisji Stypendialnej do oceny merytorycznej wniosków i sporządzenia list rankingowych w ramach projektu Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2016/2017,
- powołania Komisji Stypendialnej do oceny merytorycznej wniosków i sporządzenia listy rankingowej w ramach projektu Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych – rok szkolny 2016/2017,
- zwolnienia cudzoziemca Olexandra Druzhynetsa z opłaty za naukę w Medyczno-Społecznym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Przemyślu,
- powołania członka Rady Nadzorczej Podkarpackiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
- uznania za celową realizację zadania publicznego w zakresie edukacji ekologicznej,
- wyrażenia zgody na użyczenie przez Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie pomieszczeń o łącznej powierzchni 46.58 m<sup>2</sup> w budynku G przy ul. Korczyńskiej w Krośnie,
- przyjęcia darowizny od Gminy Miasto Leżajsk,
- przyznania dotacji podmiotowej dla Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu,
- przyznania dotacji celowej dla Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie,
- przyznania dotacji celowej dla Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie,
- wyboru podmiotów uprawnionych do przeprowadzenia badań rocznych sprawozdań finansowych podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami, dla których podmiotem tworzącym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego,
- wyrażenia zgody dla Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Świętej Jadwigi Królowej w Rzeszowie na zbycie samochodów osobowych,
- przyjęcia Planu Działań nr 4/2016 w sektorze zdrowia na rok 2016 dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- powołania komisji konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko dyrektora Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy,
- przyznania rocznej nagrody za 2015 r. Dyrektorowi Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie,
- przyznania rocznej nagrody za 2015 r. Dyrektorowi Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień w Rzeszowie,
- przyznania rocznej nagrody za 2015 r. Dyrektorowi Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego w Rzeszowie,
- przyznania rocznej nagrody za 2015 r. Dyrektorowi Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie,

- ustalenia warunków przekazania środków finansowych na częściowe pokrycie ujemnego wyniku finansowego za 2015 rok dla Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu,
- ustalenia warunków przekazania środków finansowych na częściowe pokrycie ujemnego wyniku finansowego za 2015 rok dla Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie,
- ustalenia warunków przekazania środków finansowych na częściowe pokrycie ujemnego wyniku finansowego za 2015 rok Podkarpackiego dla Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie,
- upoważnienia do podpisywania dokumentów związanych z realizacją projektów w ramach X Osi Priorytetowej Pomoc techniczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r.,
- upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań,

## **2. Przyjęcie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego.**

Zarząd Województwa przyjął 2 projekty uchwały Sejmiku Województwa, które przekazano pod obrady Sejmiku.

## **3. Wydanie decyzji Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- zwrotu przez Gminę Miasta Sanoka kwoty w wysokości 272 546,74 zł w związku z wykorzystaniem środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich z naruszeniem procedur w ramach umowy o dofinansowanie projektu pn. „Sanocki Park Dziedzictwa Kulturowego. Etap VII. Rewitalizacja placu św. Michała wraz z przyległymi ulicami” nr UDA-RPPK.07.01.00-18-029/10-00 z dnia 14 lipca 2011 r. (z późn zm. ),
- uchylecia decyzji Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 15 marca 2004 roku, znak: GT.I - 7014/16/1/04 ustanawiającej trwały zarząd na nieruchomościach stanowiących własność Województwa Podkarpackiego, leżących w ciągu drogi wojewódzkiej nr 988 Babica – Strzyżów – Wiśniowa – Twierdza – Warzyce na rzecz Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich,
- uchylecia decyzji Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 27 grudnia 2005 r. znak: GT.I.7014-16/8/05, oraz z dnia 29 sierpnia 2006 r. znak: GT.I-7014-16/1/06 i znak GT.I.7014-16/3/3/06 ustanawiających trwały zarząd na działkach położonych w obrębach Lubla, Pułanki leżących w ciągu drogi wojewódzkiej nr 988 Babica – Strzyżów – Wiśniowa – Twierdza – Warzyce na rzecz Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich,
- ustanowienia trwałego zarządu na rzecz Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie (6 decyzji Zarządu).

## **4. Wydanie postanowienia Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- uzgodnienia projektu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Łęki Dukielskie, Wietrzno – 2.



## **5. Pozostałe tematy.**

- 1) Zbiorcza informacja o zleceniach płatności przekazanych do Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) oraz płatnościach dokonanych przez BGK w miesiącu wrześniu 2016 r.
- 2) Informacja o zwrotach środków przekazanych na rachunek Ministra Finansów dotyczących płatności ze środków europejskich zrealizowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.
- 3) Wniosek w sprawie zmiany finansowania realizacji zadania remontu chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 877 Naklik – Szklary w m. Wola Dalsza w km 38+572 – 39+430 str. lewa polegającego na wykonaniu nawierzchni na szerokości zjazdów do posesji.
- 4) Informacja o stanie realizacji zadań w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020.
- 5) Informacja o stanie realizacji zadań w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia na lata 2014-2020 oraz o projektach wspieranych w ramach Programu Współpracy Transgranicznego Interreg Polska-Słowacja oraz Polska – Białoruś-Ukraina.

### **Przedmiotem 225. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 20 października 2016 r. był następujący temat:**

#### **1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- przyjęcia autopoprawek do projektu uchwały Sejmiku zmieniającej uchwałę Nr XV/258/11 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za przeprawy promowe i zajmowanie pasa drogowego dróg wojewódzkich na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg,
- udzielenia upoważnienia,
- wyboru podmiotów uprawnionych do przeprowadzenia badań rocznych sprawozdań finansowych podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami, dla których podmiotem tworzącym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego,
- zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r.

### **Przedmiotem 226. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 24 października 2016 r. były następujące tematy:**

#### **1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- przyjęcia autopoprawek do projektu Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r.,
- przyjęcia autopoprawek do projektu Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2016 – 2030.

## **2. Przyjęcie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego.**

Zarząd Województwa przyjął 2 projekty uchwał Sejmiku Województwa, które przekazano pod obrady Sejmiku.

## **3. Zaopiniowanie projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego.**

Zarząd Województwa pozytywnie zaopiniował projekt uchwały Sejmiku Województwa w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczącego zakupu śmigłowców dla polskiej armii.

### **Przedmiotem 227. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 25 października 2016 r. były następujące tematy:**

#### **1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- zmiany Wytycznych Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach RPO WP 2014-2020 (EFRR),
- przyjęcia projektu zmiany Wytycznych Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach RPO WP 2014-2020 (EFRR),
- przyjęcia projektu zmiany Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- zatwierdzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie,
- zmiany Indykatywnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- przyjęcia listy projektów zawieszonych w RPO WP na lata 2007-2013,
- ustalenia listy projektów niesfunkcjonujących w RPO WP na lata 2007-2013,
- wyrażenia zgody na zawarcie umowy partnerskiej w ramach realizowanego projektu pn. „Żywe laboratorium polityki publicznej” INTERREG EUROPA 2014-2020,
- nierozstrzygnięcia konkursu nr RPPK.05.02.00-IZ-00-18-001/16 w ramach osi priorytetowej V. Infrastruktura komunikacyjna, działania 5.2 Infrastruktura terminali przeładunkowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- zatwierdzenia Listy rankingowej ocenionych projektów w ramach osi priorytetowej I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, działanie 1.4 Wsparcie MŚP, poddziałanie 1.4.1 Dotacje bezpośrednie, typ projektu Rozwój MŚP Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 (nabór 2015),
- przyjęcia Regulaminu naboru wniosku o dofinansowanie projektu w trybie pozakonkursowym, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach I osi priorytetowej, Działanie 1.2 Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia, Typ projektu: Potencjał RIS Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 – Numer RPPK.01.02.00-IZ-00-18-003/16,

- ogłoszenia naboru wniosku o dofinansowanie projektu w trybie pozakonkursowym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach I osi priorytetowej, Działanie 1.2 Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia, Typ projektu: Potencjał RIS Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 – Numer RPPK.01.02.00-IZ-00-18-003/16,
- udzielenia pełnomocnictwa (2 uchwały),
- opinii do wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej,
- udzielenia pełnomocnictwa dyrektorowi Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie,
- wyboru przedmiotu uprawnionego do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego instytucji kultury podległej Samorządowi Województwa,
- wyrażenia zgody na podjęcie dodatkowego zatrudnienia przez dyrektora naczelnego Filharmonii Podkarpackiej im. Artura Malawskiego w Rzeszowie,
- powołania Komisji Stypendialnej w ramach programu stypendialnego pn. Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego w roku akademickim 2016/2017,
- przyjęcia procedur w ramach PROW na lata 2014 – 2020,
- zmiany zakresu rzeczowo-finansowego zadań realizowanych przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach budżetu Województwa Podkarpackiego na 2016 r.,
- wyrażenia zgody na użyczenie nieruchomości przez Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie,
- zmiany Uchwały Nr 136/2917/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie dofinansowania ze środków Województwa kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej zakładów aktywności zawodowej w 2016 r.

*Przedmiotowa zmiana ww. uchwały dotyczy:*

- *zmniejszenia dofinansowania kosztów działania Zakładu Aktywności Zawodowej w Jaśle,*
- *zwiększenia dotacji dla zakładów aktywności zawodowej w Jarosławiu, Starych Oleszycach oraz w Rzeszowie ul. Rejtana 10.*
- zmiany Uchwały Nr 115/2481/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie zatwierdzenia preliminarza kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej na rok 2016 Zakładu Aktywności Zawodowej w Maliniu, zmienionej Uchwałą Nr 211/4247/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 6 września 2016 r.

*Przedmiotowa zmiana ww. uchwały dotyczy przesunięcia środków pomiędzy pozycjami preliminarza Zakładu Aktywności Zawodowej w Maliniu.*

- powołania komisji konkursowej do oceny ofert złożonych w ramach konkursu na realizację zadań publicznych w roku 2016 w dziedzinie polityki społecznej – zapewnienie instytucjonalnej pieczy zastępczej – wsparcie prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej w 2017 roku,
- wyboru laureatów Nagrody Marszałka Województwa Podkarpackiego dla NAJLEPSZEGO „LIDERA EKONOMII SPOŁECZNEJ W WOJEWÓDZTWIE

PODKARPACKIM” organizowanego w ramach projektu pozakonkursowego „Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim”,

- przyjęcia nowych propozycji układowych w sądowym postępowaniu upadłościowym,
- zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r. (2 uchwały),
- upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań,
- planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Województwu Podkarpackiemu ustawami na 2016 r.,
- przyznania dotacji celowej dla Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie,
- częściowego pokrycia ujemnego wyniku finansowego Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie za 2015 rok,
- ustalenia warunków przekazania oraz rozliczenia środków finansowych na częściowe pokrycie ujemnego wyniku finansowego Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie za 2015 rok,
- częściowego pokrycia ujemnego wyniku finansowego Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu za 2015 rok,
- ustalenia warunków przekazania oraz rozliczenia środków finansowych na częściowe pokrycie ujemnego wyniku finansowego Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu za 2015 rok,
- nieodpłatnego przekazania samochodu osobowego.

## **2. Wydanie postanowień Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- uzgodnienia projektu V zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Tyczyn,
- uzgodnienia projektu zmiany Nr 13 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarna, Powiat Łąncucki, Województwo Podkarpackie,
- uzgodnienia projektu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla terenu złoża kruszywa naturalnego w miejscowościach Wola Mała i Czarna, Gmina Czarna.

## **3. Pozostałe tematy.**

- 1) Informacja o zwrotach środków otrzymanych z Banku Gospodarstwa Krajowego w miesiącu wrześniu 2016 r. w ramach RPO WP 2007-2013.
- 2) Wniosek o przeniesienie środków finansowych budżetu Województwa Podkarpackiego w kwocie 14 685 zł z zakończonego zadania pn. "Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 987 Kolbuszowa – Sędziszów Małopolski w związku z budową chodnika w km 19+277 – 19+590 w m. Wolica Ługowa" na zadanie pn. "Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej Nr 986 Tuszyna – Ropczyce – Wiśniowa w km 31+705 – 31+778 w m. Glinik" (8 431,49 zł) i na zadanie pn. "Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 878 Rzeszów – Dylągówka w km 18+438 – 18+784 str. lewa w m. Hyżne" (6 252,61 zł).
- 3) Wniosek o przeniesienie środków finansowych budżetu Województwa Podkarpackiego w kwocie 8 220 zł z zakończonego zadania pn. "Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 987 Kolbuszowa – Sędziszów Małopolski w związku z budową chodnika w km 19+277 – 19+590 w m. Wolica Ługowa" na zadanie

pn. "Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 989 Strzyżów – Lutcza w km 7+440 – 7+495 str. lewa w m. Żyznów".

- 4) Wniosek w sprawie wyrażenia zgody na zmianę zapisów umowy dotyczącej przekazania w zarząd przystanków autobusowych i użyczenie gruntu pasa drogowego pod wiaty przystankowe i inne urządzenia służące podróżnym.
- 5) Wniosek w sprawie przeniesienia środków finansowych stanowiących oszczędności finansowe na paragrafie 4270 odnowy dróg wojewódzkich w wysokości 29.508,60 zł na wykonanie zamówienia uzupełniającego związanego z remontem drogi wojewódzkiej Nr 986 w m. Wielopole Skrzyńskie w km 33+250 – 33+750.

**Przedmiotem 228. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 25 października 2016 r. były następujące tematy:**

**1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- zmiany Uchwały nr 124/2732/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu konkursu zamkniętego dla naboru wniosków o dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach I osi priorytetowej, Działanie 1.4 Wsparcie MŚP, Poddziałanie 1.4.1 Dotacje bezpośrednie, Typ projektu: Rozwój MŚP Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 – nabór 2015.

*Przedmiotowa zmiana ww. uchwały dotyczy zwiększenia kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach konkursu do wysokości 386 946 209,12 zł.*

- wyboru projektów do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach osi priorytetowej I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, działanie 1.4 Wsparcie MŚP, poddziałanie 1.4.1 Dotacje bezpośrednie, typ projektu Rozwój MŚP Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 (nabór 2015).

**2. Pozostałe tematy.**

- 1) Prace nad projektem budżetu Województwa Podkarpackiego na 2017 r. oraz projektem Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2017-2030 w zakresie:
  - Departamentu Organizacyjno-Prawnego,
  - Departamentu Rozwoju Regionalnego (łącznie z jednostkami nadzorowanymi),
  - Departamentu Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych RPO,
  - Departamentu Wspierania Przedsiębiorczości,
  - Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego,
  - Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym,
  - Kancelarii Sejmiku,
  - Kancelarii Zarządu.

**Przedmiotem 229. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 26 października 2016 r. był następujący temat:**

Kontynuacja prac nad projektem budżetu Województwa Podkarpackiego na 2017 r. oraz projektem Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2017-2030.

**Przedmiotem 230. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 27 października 2016 r. były następujące tematy:**

**1. Podjęcie uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- udzielenia pełnomocnictwa.

**2. Pozostałe tematy.**

- 1) Kontynuacja prac nad projektem budżetu Województwa Podkarpackiego na 2017 r. oraz projektem Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2030:
  - Departament Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego,
  - Departament Edukacji, Nauki i Sportu,
  - Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej.
- 2) Informacja w sprawie projektu aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami (WPGO) ze szczególnym uwzględnieniem Regionu Południowego.

**Przedmiotem 231. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 28 października 2016 r. były następujące tematy:**

**1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- przyjęcia projektu zmiany Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r.

**2. Pozostałe tematy.**

- 1) Kontynuacja prac nad projektem budżetu Województwa Podkarpackiego na 2017 r. oraz projektem Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2017-2030.

**Przedmiotem 232. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 2 listopada 2016 r. były następujące tematy:**

**1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- rozpatrzenia protestu (6 uchwał),
- przyjęcia zaktualizowanej Instrukcji realizacji projektów w osi priorytetowej X Pomoc techniczna RPO WP na lata 2014-2020,
- zmiany uchwały Nr 155/3219/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8 marca 2016 r.

*Przedmiotowa zmiana dotyczy uchwały w sprawie udzielenia pełnomocnictwa dyrektorowi Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie. Wprowadza ona*

*możliwość udzielania przez dyrektora WUP (w ramach udzielonego pełnomocnictwa) dalszych pełnomocnictw pracownikom Urzędu.*

- powołania grupy ankietowej ds. wypracowania ankiet i przeprowadzenia badania ankietowego dotyczących centrum nauki w województwie podkarpackim,
- zmiany uchwały Nr 156/3230/16 z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie powołania Zespołu ds. wypracowania koncepcji podkarpackiego centrum edukacji.

*Przedmiotowe zmiany ww. uchwały dotyczą:*

- korekty nazwę Zespołu (przy jego powoływaniu posługiwano się nazwą podkarpackie centrum edukacji, aktualnie wiadomo już, iż placówki tego typu to centra nauki),
  - powołania na członka zespołu Pana Dariusza Twarogę, adiunkta w Zakładzie Fizyki Transportu promieniowania IFJ PAN w Krakowie.
- pokrycia ze środków budżetu województwa nieodzyskanej części należności głównej od beneficjenta RPO WP 2007-2013 – Przedsiębiorstwa Budowlanego RESBEX Sp. z o.o.,
  - zatwierdzenia wzoru umowy w Konkursie dotacji Przygotowanie programów rewitalizacji,
  - przyjęcia Roczego Planu Kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na rok 2017,
  - wyrażenia zgody na udostępnienie umowy koncesji z dnia 29 kwietnia 2016 r.,
  - decyzji o realizacji projektu własnego nr RPPK.04.01.00-18-0002/16 pn. „Zabezpieczenie przeciwpowodziowe obszarów zalewowych położonych na prawym brzegu rzeki Wisłoki w km 50+500-57+800 na terenie miejscowości Dębica i Kędzierz, woj. podkarpackie” /w ramach osi priorytetowych I – VI Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
  - zmiany Uchwały Nr 209/4194/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z 30 sierpnia 2016 w sprawie przyjęcia Regulaminu konkursu zamkniętego dla naboru wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach I osi priorytetowej, Działanie 1.2 Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia, Typ projektu Infrastruktura B+R Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 – Numer RPPK.01.02.00-IZ-00-18-002/16.

*Przedmiotowa zmiana ww. uchwały dotyczy doprecyzowania zapisów umowy o dofinansowanie, stanowiącej załącznik nr 9 do Regulaminu konkursu.*

- opinii do wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (2 uchwały),
- przyjęcia pomocy rzeczowej od Gminy Wiązownica,
- upoważnienia do podpisywania dokumentów związanych z realizacją projektu Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2016/2017 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- upoważnienia do podpisywania dokumentów związanych z realizacją projektu Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych – rok

- szkolny 2016/2017 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- reprezentowania Województwa Podkarpackiego na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki „Przewozy Regionalne” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
  - reprezentowania Województwa Podkarpackiego na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Podkarpackiego Centrum Hurtowego AGROHURT Spółka Akcyjna,
  - zmiany zakresu rzeczowo – finansowego zadań realizowanych przez Departament Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem w ramach budżetu Województwa Podkarpackiego na 2016 r.,
  - przeznaczenia do sprzedaży w drodze czwartego przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomości zabudowanej położonej w Przemyślu przy ul. Łukasieńskiego,
  - wyrażenia zgody na udostępnienie części nieruchomości przez Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich w Tarnobrzegu,
  - przyznania rocznej nagrody za 2015 r. Dyrektorowi Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli,
  - przyznania rocznej nagrody za 2015 r. Dyrektorowi Obwodu Lecznictwa Kolejowego w Rzeszowie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej,
  - ogłoszenia konkursu na stanowisko dyrektora Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy,
  - zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r. (2 uchwały).

## **2. Przyjęcie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego.**

Zarząd Województwa przyjął 2 projekty uchwał Sejmiku Województwa, które przekazano pod obrady Sejmiku.

## **3. Zaopiniowanie projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego.**

Zarząd Województwa pozytywnie zaopiniował projekt uchwały Sejmiku Województwa w sprawie zatwierdzenia planu kontroli Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2017 rok.

## **4. Wydanie decyzji Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- ustanowienia trwałego zarządu na rzecz Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie,
- ustanowienia trwałego zarządu na rzecz Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie.

## **5. Wydanie postanowień Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- uzgodnienia projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego miasta Jasła dla obszaru „Śródmieście” Nr-52,
- uzgodnienia projektu II zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego terenu położonego przy ul. Sobieskiego w Strzyżowie.



## **6. Pozostałe tematy.**

- 1) Informacja w sprawie postępów w realizacji inicjatywy Lagging Regions.
- 2) Wniosek o zajęcie stanowiska w sprawie zwiększenia o kwotę 100 000 zł środków finansowych przeznaczonych na nagrody pieniężne, przyznawane w ramach Programu wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży „Nie zagubić talentu”.

### **Przedmiotem 233. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 2 listopada 2016 r. były następujące tematy:**

#### **1. Podjęcie uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie.

#### **2. Pozostałe tematy.**

- 1) Kontynuacja prac nad projektem budżetu Województwa Podkarpackiego na 2017 r. oraz projektem Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2030.

### **Przedmiotem 234. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 8 listopada 2016 r. były następujące tematy:**

#### **1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- rozpatrzenia protestu (19 uchwał),
- zawarcia z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości Porozumienia w celu ustalenia zakresu i zasad współdziałania przy realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- zmiany uchwały Nr 65/1467/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie zawarcia Porozumienia z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie zmienioną uchwałą Nr 86/1985/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 25 sierpnia 2015 r. oraz uchwałą Nr 169/3473/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 kwietnia 2016 r.

*Przedmiotowa zmiana ww. uchwały jest związana z zawarciem przez Zarząd Województwa Podkarpackiego oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Porozumienia nr 1/2016 z dnia 17 października 2016 r. na rzecz współpracy w celu współfinansowania projektów organizacji pozarządowych wyłonionych do dofinansowania w drodze konkursów organizowanych przez Zarząd Województwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), jak również z planowanym do zawarcia Porozumieniem pomiędzy Województwem Podkarpackim a Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości w sprawie Bazy Usług Rozwojowych. Porozumienia te odnoszą się do osi priorytetowych VII-IX RPO WP 2014-2020, wdrażanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie jako Instytucję Pośredniczącą, dlatego też istnieje potrzeba dalszego powierzenia wynikających z nich zadań.*

- zatwierdzenia zaktualizowanej Instrukcji Wykonawczej IP WUP w realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- udzielenia pełnomocnictwa,
- zatwierdzenia raportów kwartalnych dotyczących nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności,
- podpisania porozumienia o współpracy na rzecz realizacji Projektu pn. „PPI2Innovate - Budowanie potencjału w celu zwiększenia wykorzystania Zamówień Publicznych na Innowacyjne rozwiązania w Europie Środkowej”,
- powołania Rady Programowej Programu Strategicznego "Błękitny San",
- powołania Rady Programowej Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad,
- zmiany zakresu rzeczowo - finansowego zadań realizowanych przez Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej w ramach budżetu Województwa Podkarpackiego na 2016 r.,
- wyboru podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego instytucji kultury podległej Samorządowi Województwa,
- zmiany uchwały w sprawie udzielenia pełnomocnictwa dyrektorowi Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie.

*Przedmiotowa zmiana ww. uchwały dotyczy rozszerzenia udzielonego pełnomocnictwa. W związku z koniecznością złożenia kolejnego wniosku o dofinansowanie jeszcze przed podpisaniem umowy/decyzji/porozumienia o dofinansowanie tegoż projektu, wprowadzono zapis dotyczący przygotowania, podpisania i złożenia wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami. Równocześnie dostosowano zapisy dotyczące nazewnictwa podpisywanego dokumentu dotyczącego dofinansowania projektu do wymogów Instytucji Pośredniczącej.*

- udzielenia pełnomocnictwa dyrektorowi Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie,
- wyrażenia opinii o projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Rzeszowa na lata 2017-2020,
- przyjęcia do realizacji zmienionego dwuletniego Planu Operacyjnego na lata 2016-2017 Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich 2014-2020 dla województwa podkarpackiego,
- przyjęcia procedury w ramach PO Rybactwo i Morze na lata 2014 – 2020,
- zmiany Uchwały Nr 163/3371/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 5 kwietnia 2016r. w sprawie finansowania zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyjętych Uchwałą Nr XXI/378/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 marca 2016 r., zmienioną Uchwałą Nr XXIV/452/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 czerwca 2016 r., zmienioną Uchwałą Nr 203/4101/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 sierpnia 2016 r.

*Przedmiotowe zmiany ww. uchwały dotyczą rozdysponowania środków przyznanych przez PFRON na 2016 rok w wysokości 10.965.133,00 zł na:*

- *dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej - w wysokości: 9.445.200,35 zł,*

- *dofinansowanie robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych - w wysokości: 1.459.932,65 zł.*
  - *zlecenie fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych - w wysokości: 60.000,00 zł.*
- zlecenia prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej w 2017 r.
  - wprowadzenia autopoprawki do projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie połączenia Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu ze Szpitalem Wojewódzkim OLK w Przemyślu.
  - przyjęcia Planu Działań nr 1/2017 w sektorze zdrowia
  - na rok 2017 dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.
  - wyznaczenia przedstawicieli do składu komisji konkursowej, która przeprowadzi konkurs na kandydata na stanowisko Zastępcy Dyrektora do spraw Lecznictwa Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu.
  - przyznania dotacji celowej dla Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu.
  - zmiany Uchwały Nr 164/3414/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie przyznania dotacji podmiotowej dla Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie.

*Przedmiotowa zmiana ww. uchwały dotyczy przesunięcia środków przyznanych na program zdrowotny pn. „Postępy w małoinwazyjnej chirurgii endoskopowej nosa i zatok przynosowych” w kwocie 6.500 zł na następujące zadania:*

- *„VI Podkarpackie warsztaty Endoskopowe” + 4.000 zł (tj. 8.800zł + 4000 zł = 12.800 zł),*
  - *Konferencja naukowo – szkoleniowa „Współczesne problemy w ginekologii i położnictwie” + 400 zł (tj. 5.000 zł + 400 zł = 5.400 zł),*
  - *Konferencja naukowo – szkoleniowa „Zakażenia szpitalne, bezpieczny pacjent, bezpieczny personel” + 2.100 zł ( tj. 900 zł +2.100 zł = 3.000 zł).*
- przyznania dotacji celowej dla Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.
  - zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r.,
  - przyjęcia wariantu projektu aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami (WPGO) wraz z Planem Inwestycyjnym stanowiącym załącznik WPGO wraz z Prognozą oddziaływania projektu na środowisko,
  - sposobu wynagradzania ekspertów biorących udział w wyborze do dofinansowania projektu pn. „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)” realizowanego w ramach osi priorytetowej II Cyfrowe Podkarpackie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
  - udzielenia pełnomocnictwa (2 uchwały),
  - wyrażenia zgody na finansowanie w całości ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego wydatków związanych z realizacją zadania pn. „Budowa

- północnej obwodnicy miasta Sokołowa Małopolskiego w ramach rozbudowy drogi wojewódzkiej Nr 875 Mielec - Kolbuszowa - Sokołów Małopolski - Leżajsk”,
- przyznania stypendiów w ramach Programu wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży „Nie zagubić talentu”,
  - przyznania nagród pieniężnych w ramach Programu wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży „Nie zagubić talentu”,
  - upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań.

## **2. Przyjęcie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego.**

Zarząd Województwa przyjął 6 projekty uchwał Sejmiku Województwa, które przekazano pod obrady Sejmiku.

## **3. Wydanie decyzji Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- uchylenia zaskarżonej decyzji Zarządu Województwa Podkarpackiego nr RPPK.IZ.UMWPK\_-O0680/15/00 z dnia 16 lutego 2016 r.,
- udzielenia dla Gminy Osiek Jasielski ulgi w spłacie należności w kwocie 379 932,47 zł wraz z odsetkami, przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich przyznanych na podstawie umowy o dofinansowanie projektu w ramach osi priorytetowych I – VII Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 dla projektu pn. „Zwiększenie dostępności infrastruktury sportowej dla mieszkańców Gminy Osiek Jasielski” nr UDA RPPK.05.03.00-18-068/09-00 z dnia 10 marca 2010 r. z późn. zm.

## **4. Wydanie postanowień Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- uzgodnienia projektu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego terenu położonego w rejonie Zespołu Szkół w Niedźwiadzie Dolnej,
- uzgodnienia projektu III zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ropczyce,
- sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w decyzji Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 18 października 2016 roku, znak: RG-II.2501.16.486.2016.UZ.

## **5. Pozostałe tematy.**

- 1) Podsumowanie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 – stan na dzień 30 września 2016 r.
- 2) Informacja o realizacji zadań z zakresu szacowania i wypłacania odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne na terenach niewchodzących w skład obwodów łowieckich.

**Przedmiotem 235. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 14 listopada 2016 r. był następujący temat:**

### **1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- przyjęcia Projektu Uchwały Budżetowej Województwa Podkarpackiego na 2017 rok,
- przyjęcia Projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2017 – 2030.

**Przedmiotem 236. posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego w dniu 15 listopada 2016 r. były następujące tematy:**

**1. Podjęcie uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie:**

- wyrażenia zgody dla Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu na zakup sprzętu medycznego (2 uchwały),
- wyrażenia zgody dla Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu na użyczenie ruchomych aktywów trwałych,
- zmiany Uchwały Nr 149/3132/16 z dnia 23 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia zasad prowadzenia polityki szkoleniowej dla osób uczestniczących w procesie wyboru projektów współfinansowanych ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

*Przedmiotowa zmiana ww. uchwały dotyczy rozszerzenia zakresu obligatoryjnego programu szkoleniowego dla osób uczestniczących w procesie wyboru projektów współfinansowanych ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 o następujące tematy:*

- *dostępność projektu dla osób z niepełnosprawnościami,*
  - *zarządzanie i realizacja projektów z udziałem środków EFS,*
  - *zasady przekazywania informacji o projekcie i rekrutowania uczestników.*
- zmiany Uchwały Nr 49/1087/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

*Przedmiotowa zmiana ww. uchwały dotyczy zmiany reprezentanta Ministerstwa Edukacji Narodowej w KM RPO WP 2014-2020 (Pani Bożena Pasięka) oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Pan Przemysław Kowalkowski).*

- zmiany zakresu rzeczowo-finansowego zadań budżetowych na 2016 r. realizowanych przez Departament Rozwoju Regionalnego,
- zawarcia aneksu do umowy użyczenia lokalu użytkowego na potrzeby Lokalnego Punktu Informacyjnego w Przemyślu,
- zaopiniowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kołaczyce na lata 2016-2023,
- przyjęcia Uzasadnienia i Podsumowania dotyczących oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2023,
- rozwiązania umowy o dofinansowanie projektu pn. „Analiza wykonalności prac B+R w zakresie uwierzytelniania i serializacji wyrobów w procesie produkcji, ich składowania oraz inwentaryzowania wraz z kontrolą wydawania na zewnątrz

- metodą RFID” nr RPPK.01.02.00-18-0051/15-00 oraz w sprawie zmiany Uchwały Nr 157/3272/16 z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie zatwierdzenia przez Zarząd Województwa Podkarpackiego Listy rankingowej wniosków o dofinansowanie realizacji projektów oraz wyboru do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, działanie 1.2 Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia, Typ projektu Bony na innowacje, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- opinii do wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (4 uchwały),
  - wyboru laureatów Nagrody Marszałka Województwa Podkarpackiego pn. „NGO Wysokich Lotów”,
  - zmiany uchwały w sprawie udzielenia pełnomocnictwa dyrektorowi Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie.
  - udzielenia pełnomocnictwa dyrektorowi Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie,
  - zmiany uchwały w sprawie powołania Komisji Stypendialnej do oceny merytorycznej wniosków i sporządzenia list rankingowych w ramach projektu Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2016/2017,
  - zatwierdzenia listy rankingowej wniosków o przyznanie stypendium Marszałka Województwa Podkarpackiego,
  - zawarcia aneksu do porozumienia z Wojewodą Podkarpackim z dnia 25 marca 2016 r. dotyczącego przekazywania środków z budżetu państwa,
  - przeprowadzenia kontroli w Obwodzie Lecznictwa Kolejowego w Rzeszowie,
  - przyjęcia oraz poddania konsultacjom projektu programu aktywizacji gospodarczo-turystycznej województwa podkarpackiego poprzez promocję cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów łąkowo-pastwiskowych z zachowaniem bioróżnorodności w oparciu o naturalny wypas zwierząt gospodarskich i owadopylność,
  - zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2016 r.,
  - ogłoszenia II edycji Konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie województwa podkarpackiego,
  - zmiany zakresu rzeczowo-finansowego zadań realizowanych przez Departament Ochrony Środowiska w ramach budżetu Województwa Podkarpackiego na 2016 r.,
  - wyrażenia woli udzielenia zgody na pozyskanie przez CWK Operator Sp. z o.o. sponsora generalnego Centrum Wystawienniczo-Kongresowego Województwa Podkarpackiego,
  - przyznania dotacji celowej dla Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyślu,
  - przyznania dotacji celowej dla Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu,
  - udzielenia upoważnienia,
  - udzielenia pełnomocnictwa,
  - zmiany uchwały Nr 169/3504/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia przedstawiciela do składu komisji konkursowej, która przeprowadzi konkurs na stanowisko Ordynatora Kliniki Pulmonologii i Chemioterapii w Podkarpackim Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie.

*Przedmiotowa zmiana ww. uchwały polega na wyznaczeniu Pana Wojciecha Trzaski w miejsce Pani Teresy Gwizdak jako przedstawiciela Województwa Podkarpackiego do składu komisji konkursowej.*

## **2. Przyjęcie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego.**

Zarząd Województwa przyjął 6 projektów uchwał Sejmiku Województwa, które przekazano pod obrady Sejmiku.

## **3. Zaopiniowanie projektu uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego.**

Zarząd Województwa pozytywnie zaopiniował projekt uchwały Sejmiku Województwa w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczącego planowanej reformy oświatowej.

## **4. Pozostałe tematy.**

- 1) Informacja o wynikach finansowych Szpitali za dziewięć miesięcy 2016 roku oraz ocena działań naprawczych podejmowanych przez Dyrektorów Szpitali
- Informacja o zleceniach płatności ze środków EFRR przekazanych do Banku Gospodarstwa Krajowego oraz o płatnościach dokonanych na rzecz beneficjentów w miesiącu październiku 2016 r. w ramach RPO WP 2014-2020.
- 2) Informacja o zwrotach środków otrzymanych z Banku Gospodarstwa Krajowego w miesiącu październiku 2016 r. w ramach RPO WP 2007-2013.
- 3) Informacja dotycząca ogłoszonego zaproszenia do składania propozycji wspólnego przygotowania projektów w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (EIS), poprzez Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020.
- 4) Wniosek o zwiększenie kwoty na realizację zadania związanego z odnową drogi wojewódzkiej w miejscowości Adamówka.
- 5) Wniosek o zabezpieczenie środków finansowych z budżetu województwa w 2016 roku na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 985 od km 57+404,66 do km 57+636 – budowa ścieżki rowerowej i chodnika dla pieszych wraz z remontem zjazdów oraz przebudową rowu otwartego na rów kryty w pasie drogowym (dz. nr ewid. 1631) drogi wojewódzkiej Nr 985 po str. prawej w m. Kozłów”.
- 6) Wniosek o zabezpieczenie środków finansowych z budżetu Województwa Podkarpackiego w 2016 roku na zadanie budowy ścieżki rowerowej w miejscowości Wola Baranowska.
- 7) Wniosek o zabezpieczenie środków finansowych na zadanie pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 991 Lutcza – Krosno polegająca na budowie chodnika w km 3+197-3+3+377 strona lewa w m. Krasna”.
- 8) Wniosek o zabezpieczenie środków finansowych na zadanie pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 871 Tarnobrzeg – Grębów – Stalowa Wola polegająca na budowie chodnika w km 13+945 – 14+137,33 w m. Stale”.
- 9) Wniosek o zabezpieczenie środków finansowych na zadanie pn. „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 992 Jasło – Nowy Żmigród – granica państwa w km 5+625-5+962 w m. Zarzecze”.
- 10) Wniosek w sprawie zwiększenia dotacji podmiotowej dla Filharmonii Podkarpackiej im. A. Maławskiego w Rzeszowie.

- 11) Sprawozdanie z wyjazdów zagranicznych pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz przyjmowanych osób i delegacji przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – za III kwartał 2016 r.
- 12) Informacja na temat projektów inwestycyjnych planowanych do realizacji w trybie pozakonkursowym i konkursowym w ramach RPO WP na lata 2014-2020.
- 13) Wniosek o zajęcie stanowiska w sprawie utworzenia w Medyce filii Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyśle poświęconej pamięci rodu Pawlikowskich.
- 14) Informacja o stanie realizacji projektów przewidzianych do finansowania ze środków Banku Światowego w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły.
- 15) Opinia prawna w sprawie procedury utworzenia Szpitala Uniwersyteckiego.

Treść podjętych uchwał znajduje się na stronie internetowej Województwa Podkarpackiego:

<http://www.bip.podkarpackie.pl/index.php/uchwaly-zarzadu>

Ponadto Członkowie Zarządu – w ramach upoważnień udzielonych im przez Marszałka Województwa – sprawowali bieżący nadzór nad działalnością poszczególnych Departamentów Urzędu Marszałkowskiego oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.

Informację niniejszą opracowano w Kancelarii Zarządu na podstawie protokołów posiedzeń Zarządu Województwa Podkarpackiego.



**Informacja Zarządu Województwa Podkarpackiego  
o realizacji uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego  
podjętych na XXVIII sesji w dniu 24 października 2016 r.**

Wszystkie uchwały zostały w ustawowym terminie przekazane do legalizacji organom nadzoru. Uchwały wymagające publikacji zostały przekazane do Redakcji Dziennika Urzędowego Województwa Podkarpackiego.

**1. Uchwały realizowane w Departamencie Budżetu i Finansów:**

- NR XXVIII/495/16 w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego za 2016 r – o kwotach dochodów i wydatków wynikających ze zmian zawiadomiono wg właściwości dyrektorów departamentów Urzędu oraz dyrektorów jednostek organizacyjnych,
- NR XXVIII/496/16 w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2016-2030 – o zmianach WPF wynikających z uchwały zawiadomiono wg właściwości dyrektorów departamentów Urzędu oraz dyrektorów jednostek organizacyjnych.

**2. Uchwała realizowana w Departamencie Geodezji, Gospodarki Mieniem i Rolnictwa:**

- NR XXVIII/497/16 w sprawie wyboru przedstawiciela Sejmiku Województwa Podkarpackiego do składu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego- uchwałę przekazano w dniu 4 listopada 2016 r Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi Panu Krzysztofowi Jurgielowi
- NR XXVIII/500/16 w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w najem części nieruchomości przez Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie - pismo przekazano do Teatru w celu podpisania umowy najmu.

**3. Uchwały realizowane w Departamencie Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego:**

- NR XXVIII/501/16 w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Gminy Miasto Rzeszów z budżetu Województwa Podkarpackiego - na podstawie

powyższej uchwały Beneficjent został poinformowany o wysokości udzielonej pomocy finansowej oraz poproszony do sporządzenia aktualizacji zakresu i kosztorysu prac lub robót budowlanych przy zabytku. Ponadto został sporządzony projekt umowy.

- NR XXVIII/508/16 w sprawie zmiany uchwały w sprawie udzielenia dotacji w prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego – na podstawie powyższej uchwały Beneficjenci zostali powiadomieni o zwiększeniu, udzieleniu oraz zmianę zakresu rzeczowego prac oraz zobowiązani do sporządzenia aktualizacji zakresu i kosztorysu prac i robót budowlanych przy zabytku. Ponadto zostały przygotowane projekty aneksów i umowy.
- NR XXVIII/509/16 w sprawie deklaracji przekazania do wspólnego prowadzenia i finansowania instytucji artystycznej – Filharmonii im. Artura Malawskiego w Rzeszowie – w trakcie realizacji. Ministerstwo kultury i Dziedzictwa narodowego zostało powiadomione o podjęciu przedmiotowej uchwały, trwają uzgodnienia oraz przygotowane są stosowne dokumenty oraz harmonogram działań w tym zakresie.

#### **4. Uchwały realizowane w Departamencie Ochrony Środowiska:**

- NR XXVIII/498/16 w sprawie zmiany obszaru aglomeracji Zagórz – została przekazana przy piśmie z dnia 28 października 2016 r. znak OS-II.7320.1.11.2016. DR Burmistrzowi Zagórz oraz Prezydentowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, w celu wykorzystania.

#### **5. Uchwały realizowane przez Departament Edukacji, Nauki i Sportu:**

- NR XXVIII/499/16 zmieniająca uchwałę w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu na rzecz Medyczo – Społecznych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IX Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.4 Poprawa jakości kształcenia zawodowego – uchwała została podjęta w celu dostosowania danych w zakresie nazwy projektu, nazwy wnioskodawcy, wartości całkowitej projektów, wartości dofinansowania projektów oraz wkładu

własnego do treści pozytywnie ocenionego przez Komisję Oceny Projektów wniosku o dofinansowanie projektu pn. „Dofinansowanie oferty kształcenie medycznych szkół policealnych dla potrzeb podkarpackiego rynku pracy”. Zgodnie z pismem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie z dnia 30 sierpnia 2016 r., znak PE.521.7.38.2015 niniejsza uchwała stanowi dokument niezbędny do podpisania decyzji w sprawie dofinansowania przedmiotowego projektu. Podjęta uchwała zostanie przekazana do Instytucji Pośredniczącej RPO WP (Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie).

- NR XXVIII/502/16 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji mikroprojektu przez Województwo Podkarpackie/podkarpackie centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska – Słowacja - przedmiotowa uchwała dotyczy przystąpienia do realizacji mikroprojektu pn. technologia informatyczna w szkole po obu stronach granicy. Uchwała została przekazana do jednostki. Zarząd Województwa Podkarpackiego udzielił pełnomocnictwa dyrektorowi Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie do przygotowania, podpisania i złożenia wniosku wraz z załącznikami.

#### **6. Uchwały realizowane przez Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej:**

- NR XXVIII/504/16 w sprawie upoważnienia do zabezpieczenia środków finansowych dla Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie na wkład własny do projektu w ramach POIiŚ 2014-2020 – uchwałę przekazano dyrektorowi podmiotu leczniczego.
- NR XXVIII/507/16 w sprawie Statusu Wojewódzkiej Stacji pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie – uchwałę przekazano dyrektorowi podmiotu leczniczego.

#### **7. Uchwała realizowana przez Departament Dróg i Publicznego Transportu Drogowego:**

- NR XXVIII/505/16 uchwała zmieniająca uchwałę Nr XV/258/11 Sejmiku Województwa podkarpackiego z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie ustalenia

stawek opłat za przeprawy promowe i zajmowanie pasa drogowego dróg wojewódzkich na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg – przekazana do PZDW w Rzeszowie celem stosowania od 2017 r.

#### **8. Uchwała realizowana przez Kancelarię Zarządu Województwa Podkarpackiego:**

- NR XXVIII/503//16 w sprawie wyrażenia woli podjęcia współpracy międzyregionalnej między Województwem Podkarpackim a Stanem Gudżarat (Indie) – jest w trakcie realizacji. Treść umowy o współpracy międzyregionalnej, stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały, jest obecnie na etapie Konsultacji z ministrem Spraw Zagranicznych RP oraz stroną indyjską.

#### **9. Uchwały realizowane przez Kancelarię Sejmiku Województwa Podkarpackiego:**

- NR XXVIII/494/16 w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego, dotyczącego zakupu śmigłowców dla polskiej armii - uchwałę przekazano w dniu 27 października 2016 r do Prezesa Rady Ministrów Pani Beaty Szydło, Marszałka Senatu RP Pana Stanisława Karczewskiego, Marszałka Sejmu Pana Marka Kuchcińskiego, Prezydenta RP Pana Andrzeja Dudy i w dniu 28 października bieżącego roku Ministrowi Obrony Narodowej Panu Antoniemu Macierewiczowi,
- NR XXVIII/506/16 w sprawie rozpatrzenia skargi Pani Wiktorii Koniecznej na działania Marszałka Województwa Podkarpackiego – uchwała została przekazana Pani Wiktorii Koniecznej w dniu 27 października 2016 r.

Rzeszów, 2016-11-

Dokument przygotowano na podstawie informacji uzyskanych z Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.